BOMBAY SANSKRIT SERIES.

No. XVII

HEMACHANDRA'S DEŚÎNÂMAMÂLÂ.

· BOMBAY SANSKRIT SERIES.

No XVII

HEMACHANDRA'S DEŚÎNÂMAMÂLÂ.

The Department of Public Instruction, Bombay.

THE

DEŚÎNÂMAMÂLÂ

OF

HEMACHANDRA.

EDITED

WITH CRITICAL NOTES, A GLOSSARY,

AND

A HISTORICAL INTRODUCTION,

BY

PROFESSOR R. PISCHEL

AND

Dr. G. BÜHLER, C.I.E.

PART I.

TEXT AND CRITICAL NOTES,

By Professor Pischel.

Registered under Act XXV of 1867

BOMBAY
GOVERNMENT CENTRAL BOOK DEPÔT

1880.

Price Rs 3¼

BOMBAY
PRINTED AT THE EDUCATION SOCIETY'S PRESS, BYCULLA

INTRODUCTION.

The present edition of Hemachandra's Deśînâmamâlâ is based on the following MSS. —

A.—A MS from Bikaner. No. 271. foll 17. saṃvat 1549. Text only. A very valuable MS.

B—A very clearly written MS. from Vadhvân. No. 724. foll. 90 or properly 91, foll. 53 being numbered twice. Text and commentary. The MS is not dated, it probably belongs to the last century. It is on the whole very correct, but it constantly exchanges च and व, थ and य, ज्झ and ब्भ, च्छ and त्थ, द, द्ध, ड, ड्ड, ड्ढ, and *in this respect it cannot in any way be* relied upon.

C.—A modern copy of a MS. from Ahmedabâd, prepared for Dr. Buhler. No. 184. foll. 315 in folio. Text and commentary. The original MS. was dated saṃvat 1587. The copy has been made rather carefully; but the copyist apparently not being versed in reading Jaina MSS, the characters peculiar to *these MSS. are constantly misread. Thus the blunders of the* original have been largely increased. A second hand has tried to correct some of the mistakes, but not always successfully.

D—A MS. from Pâli near Jodhpur in Mârwâr. No. 270. foll. 32. Text and commentary, incomplete. This MS. is written very badly and is very incorrect. I have not mentioned in the critical notes all its blunders, and from I, 117, I have *quoted it only occasionally*

E—A MS from Ahmedabâd, belonging to Dr. Buhler, foll. 20. Text only. In the colophon it bears the date 1575, which is probably intended for the samvat era. This is by far the best of all the MSS. *Unfortunately* it is incomplete, foll 1 and 19 being wanting It has been made the basis of my text.

F—The various readings of a MS from Limadi, collated by Dr Buhler's Pandits with C With the exception of a few trifling differences the Limadi MS agrees closely with the Vadhvân MS (B)

G—A MS from Bikaner No 271 foll 46 Text and commentary An old, good MS It has got the same number as A, because it was believed to contain the commentary to A This, however, is not the case The MSS are quite independent of each other, G gives the best text of the commentary, but it is unfortunately greatly damaged, most of the leaves having been gnawed by a rat, and afterwards broken off The damages begin with foll. 15, from foll 24, not much more than one half of the leaves, sometimes less, is extant, from foll 42, only scattered fragments are left I have tried to combine these fragments, and after much trouble and with a great loss of time I have succeeded in identifying nearly all the fragments The MS ends with उसुहे in VIII, 21, the rest being entirely lost

After I had worked out the text and the greater part of it had been sent to India for being printed, I received two more MSS from Dr Buhler, viz —

H—A MS bought at Ahmedabad for Government in 1879, foll 62 samvat 1628 Text and commentary The MS is very carelessly written and of no value at all

I—A MS belonging to Pandit Bhagvanlal Indraji, foll 86 Text and commentary, incomplete foll 8—27 and the end from वराह भरत in VIII, 72 being wanting The MS is a copy of the same codex archetypus from which G is copied It agrees with G in almost all particulars As it is written very distinctly, it would have saved me much time and trouble, and greatly facilitated my task, had I got it a year earlier I have consulted it in all doubtful cases when correcting the proofs, but I could no more give its readings in the notes

All the MSS are written in the characters peculiar to the Jainas Hence it was very difficult to hit the true reading in all cases where च्च च and च त्थ, and च्छ थ and घ च्म and ज्झ, ह द्ध ह ढ ङ्ग were concerned There are not many words in which all the MSS agree in the use of these letters In order to ascertain the correct reading I was very often obliged to have recourse to etymology. Where that failed me, I had nothing to guide me but the best MS which, however, is by no means quite trustworthy A few examples will best illustrate the method I have adopted in constituting my text, and at the same time show the difficulties I had to grapple with

At VI, 139, the MSS ABCDFGI read मेडब्भो, a reading which is twice repeated in the commented MSS H reads मेढेज्झो (text), मेडब्भो (commentary), मडब्भ° (example) Only E has मेडम्भो a reading I have adopted for etymological reasons There can be no doubt that मे stands for मइ, the Prakrit equivalent of मृगी (compare VI, 121, मइहरो and मेहरो in which the same contraction has taken place) डम्भ represents Sanskrit दम्भ with the change of द to ड according to Hemachandra's Prâkrit grammar I, 217 Thus मेडम्भो, which is stated to mean 'a doe snare,' properly signifies "a thing which deceives (or injures) does" In support of the reading here adopted, I may point to the critical notes to Hemachandra I, 217, where two of the MSS read डब्भो, though there डम्भो is the only possible form At III, 43, the majority of the MSS reads जत्तहोहणा Since this word represents a Sanskrit *यत्रापहन् (cf यत्रहन्), I have adopted the reading जत्ताहणो Here the authority of the best MS led me to the correct reading In a great many cases, however, I was deprived even of this help Thus VI, 46, the MSS ABCEF read जले पिच GHI पिच्च In the *commentary*, all the MSS except H, *read* पिच, *in* G the *word is torn off* In the example, which is wanting in G and I, BF read आपिच्चे, C आपिच्चि, H is doubtful Thus पिच्च seems to be the correct reading Yet I could not admit it into my text The word is apparently derived from पिबति "to drink," and hence it must be written पिव्व I have since found the word actually spelled पिव्व in Trivikrama's Prakrit grammar, the MSS of which are written in the Grantha character Sometimes the Sanskrit was my only guide Thus in I, 98, the authority of the MSS seems to call for the reading उल्लोवा, which is also given by the MSS of the Pâiyalachchhi v 217 The Sanskrit उल्लोच, however, decides in favour of च Likewise in II, 11, *it was alone the Sanskrit which moved me to write* किलिंचं and not किलिंव In other cases I had recourse to the modern Indian languages Thus in VIII, 29, which is wanting in E and G, I have written सिंढा and not सिंगा, or सिंडा only in consideration of Sindhi सीढ *fem* 'a whistle, whistling,' *a reading which is confirmed by I*

The MSS often agree remarkably in blunders of all kind Thus at p 68, 14, *they all, without exception read* पुर स्थिमे, *though there cannot be any* doubt that परत स्थित must be written It was more difficult to make out the correct reading in cases like that of VI, 127. Here AEF read महाल्लवक्खो, the rest महावल्लक्खा, and with a singular persistence this reading is repeated by all the commented MSS (except I) in the commentary and the example Here again etymology helped me The Sanskrit equivalent is *महालयपक्ष, so महाल्लवक्खो had to be chosen

Now I am fully aware that after all etymology is no safe guide and I fear that I have adopted more than once a wrong reading misled by a false

etymology To get the original meaning of a word was often very difficult, and in the present state of our knowledge of the middle and modern Indian languages not rarely quite impossible In such cases I was quite left to my linguistic instinct Thus at I, 144, example 111, I have written थुडुक्किअमुही Here BG read घुडुक्किय°, CH जुडक्किय°, F घुडक्किय° As I could make nothing of any of these readings, I supposed that घ was a mistake for थ, and turning to this letter I found the word in question at V, 31, but at the same time almost as many various readings as I had MSS at my disposal In the text A has डुडुक्किय BF थुडक्किय, C थुडक्किय, D थुडक्किय, E थुडुक्किय, G थुडुक्किय, H थुडक्किय, I थुडुक्किय In the commentary BCF read थुडक्किय, G थुडुक्किय, H उडक्किय, I थुडुक्किय, Taking into consideration the various readings of I, 144, 111, थुडुक्किय seemed to me to be the correct spelling, which I adopted accordingly Words of this kind occur very frequently, and I hope I shall be pardoned if sometimes I should have failed to hit the correct reading

Another great difficulty was raised by the examples which Hemachandra adds at the end of the commentary on each stanza of the Ekârthaśabdas These examples are either void of all sense, or of an incredible stupidity. It was not indeed easy to compile examples from words combined in the same stanza by the mere chance of alphabetical arrangement and the equal number of syllables But even granting this, Hemachandra might, I think, have done his task far better, or, if the examples were composed by *his disciples*, he should not have admitted them into his work In a few cases he has given two examples on one stanza, and had he done this throughout, we should not have to complain so much of the extreme absurdity of these verses It was a most disgusting task to make out the sense, or rather nonsense, of these examples, some of which have remained rather obscure to me But as they often are the only means of ascertaining the correct meaning of a Deśiśabda, and besides contain some valuable material for Prâkrit lexicography and grammar, I have spared neither time nor labour to make them as readable as their purport will allow

In general, I have strictly observed the rules of sandhi often violated by the MSS But I have not hesitated to follow the MSS when this seemed to me desirable for the sake of clearness With reference to the nasals, I have adopted a method which I hope will in some way facilitate understanding I have written throughout anusvâra in Deśiśabdas in accordance with the practice of the modern languages, but the nasals of the several Vargas in Tatsamas and Tadbhavas I am, however, very far from believing that Hemachandra himself has done so, and that this method should be followed in all Prakrit works On the contrary, there are traces which show that even in Deśiśabdas the nasals are preferable to the anusvara Thus from I, 26, it

follows that अइरिम्पो, and not अइरिंपो, is the correct spelling. At I, 18, I have only reluctantly written अघघू instead of अन्घन्घू, and likewise at IV, 31, छीरंगी instead of छीरङ्गी, since this word is used as a Tatsama in the commentary on II, 20, 90. VI, 133. But cases like these are very rarely met with, and they could therefore not move me to give up my method, which, as I have experienced myself, is a great help for the reader. It is well known that in Jaina MSS. न, when standing in the beginning of a word, or when doubled in the middle of it, generally is not changed to ण. Hemachandra himself has laid this down as a rule in his Grammar, I, 229. Some of the MSS. of the Desînâmamâlâ, especially G, adopt the same spelling, but without consistency, sometimes they all agree in writing न or न्न. I have always corrected this to ण or ण्ण, since Hemachandra at the end of the fifth varga expressly states that no Desîsabda begins with न, but that the rule वादौ given in his grammar only applies to Prâkrit words which have their origin in Sanskrit. Strange as this remark is, considering the modern languages, in which ण never is used in the beginning of a word, yet I saw no reason to go counter to Hemachandra's distinct statement. I have also followed throughout Hemachandra's own rule on the use of the euphonic य (Grammar, I, 180). There is no MS., either of the Siddhahemachandram or of the Desînâmamâlâ, which strictly observes it. They all write य, also after other vowels than अ, आ, especially after इ, ई. As Hemachandra makes no exception with regard to the Desîsabdas, I have patiently undertaken the tedious task of correcting the many hundreds of instances in which the rule has been infringed by the MSS. I have not, however, made even the slightest correction without giving the reading of the MSS. in the critical notes.

I have called the work देशीनाममाला. Properly it ought to have been called रत्नावली, as this is the name given to the work by Hemachandra himself (VIII, 77). देशीनाममाला it is termed in the best MSS. of the text, AE, and in the margin of the single folios of H. In I, 2, and VIII, 77, it is styled देशीशब्दसंग्रह, a name which is also intimated by the MSS. BCDFGI, as they call the vritti देशीशब्दसंग्रहवृत्ति. रत्नावली being too unexpressive a name, and देशीनाममाला the usual appellation of works of this kind, I have followed the best MSS.

The Desînâmamâlâ has been discovered by Dr. Bühler. In the *Indian Antiquary* II, p. 17 ff. (1871) he has given the first notice of it from the only MS. then in his possession, the original of C. By his indefatigable researches which have already so much promoted Sanskrit philology, he succeeded afterwards in finding the materials described above, and in October 1877 he proposed to me by letter to publish the work in company with himself. I gladly accepted this offer, and we agreed that I should publish the text while

Dr Buhler took upon himself to work out the glossary. Though I am fully aware of the deficiencies of this volume, yet I hope that in some degree at least, it will justify the confidence placed in me by Dr. Buhler. My best thanks are due to him not only for his making over to me the MSS he had collected with so much labour and care, but also for his reading one proof of this volume and communicating to me some valuable remarks on my text. I have also to thank Mr Binks, the Superintendent of the Bombay Education Society's Press, for the extraordinary care with which he has carried on the printing and executed my corrections. Since I could read myself but one proof, it is chiefly due to him that comparatively few misprints will be found in these pages.

R. PISCHEL

Kiel, 15th of March 1880

CORRECTIONS AND ADDITIONS

p	15, 11 read	°छणे	instead of	°च्छणे
p	18, 17 —	°छु°	— —	°च्छु°
p	23, 10 —	°ज्जछ°	— —	°ज्जच्छ°
p	28, 13 —	°छत्ते	— —	°च्छत्ते
p.	33, 7 —	°णछु°	— —	°णच्छु°
p	36, 16 —	°डुछ°	— —	°डुच्छ°
p	73, 1 —	बिमाइ	— —	विसाइ
p.	74, 16 —	°कडअ°	— —	°कडय°
p	78, 4 —	कसा कसा°	— —	कसाकसा°
p	199, 12 —	धणि भट्टो	— —	धणिभट्टो

p 242, 21 The verse must be read thus

दोसरयलग्गलक्खय लइ मलडहअहरय तुह सयाणं ।
लत्तउडय.ठिअमुणिणमिअजिणो ण लंघाइ मोणिसपत्तो ॥

अथ देशीनाममाला प्रारभ्यते.

देशी दुःसदर्भा प्रायः संदर्भितापि दुर्बोधा ।
आचार्यहेमचन्द्रस्ततां संदृभति विभजति च ॥

समग्रशब्दानामनुशासने चिकीर्षिते संस्कृतादिभाषाणां पण्णां शब्दानुशासने सिद्धहेमचन्द्रनाम्नि सिद्धिरुपनिबद्धा । इदानीं लोपागमवर्णविकारादिना क्रमेण पूर्वैरसाधितपूर्वा देश्याः शब्दा अवशिष्यन्ते । तत्संग्रहार्थमयमारम्भः । तत्रादौ शिष्टसमय इत्यधिकृतदेवता नमस्क्रियते ।

गमणयपमाणगहिरा सहिअयहिअयहिअयंगमरहस्सा ।
जयइ जिणिन्दाण असेसभासपरिणामिणी वाणी ॥ १ ॥

गमास्तात्पर्यभेदिनः सदृशपाठाः । नया वस्त्वेकदेशग्राहिणः स्याद्वादाविरोधिनो ऽभिप्रायविशेषाः । नैगमसंग्रहव्यवहारर्जुसूत्रशब्दसमभिरूढैवंभूताभिधानाः । सप्त प्रमाणानि स्याद्वादगोचराणि प्रत्यक्षादीनि । तैर्गभीरा मन्दबुद्धीनामस्ताघाः । अथ च सहृदयं सचेतनं हृदयं येषां तेषां हृदयंगमरहस्या । अत एव जयति निःशेष-तीर्थिकभाषोत्कर्षेण वर्तते । जयत्यर्थेन च नमस्कार आक्षिप्यते । अयमपर उत्कर्षो यदशेषभाषारूपत्वेन परिणमते । यदाह ।

देवा दैवीं नरा नारीं शबराश्चापि शाबरीम् ।
तिर्यञ्चोऽपि हि तैरश्चीं मेनिरे भगवद्गिरम् ॥

सैवंभूता जिनेन्द्राणामर्हतां वाणी जयतीति सबन्धः ॥ [१]

व्युत्पित्सुप्रवृत्तये ऽभिधेयप्रयोजने आह ।

A opens with अर्हं B with मह° । अर्हं D with श्रीगुरुपादेभ्यो नम G with ओं नम सर्वज्ञाय L 3 C विभजति च L 4 B C 2 hd समयशब्द° D संस्कृतादि पण्णां भाषाणां L 5 B C 1 सिद्धिरूपनि° D सिद्धरूप° L 7 edd इति अधिकृत° L 8 ACDG (F?) सहियहिययहिययंगम° B °हिययंगम° L 11 B °नानि° D नैगमादय ; om. from संग्रह° to °भिधाना BCF °हारनर्जुसूत्रशब्दसमभिरूढ प्रव° L 12 G om मन्द ; B °नामस्ताघा° C °बुद्धिनामस्ताघा D °बुद्धिनाम F °नामस्ताघा (misread) L 14 C °र्ष B °कार edd. उत्कर्ष ' L 17 B adds इति शेषपद्धतया L 18 edd सा एवं°. D om अर्हतां L 19 C व्युत्पित्सु° BCD अभि°

णीसेसदेसिपरिमलपल्लविअकुऊहलाउलत्तेण ।
विरइज्जइ देसीसद्दसंगहो वण्णकमसुहओ ॥ २ ॥

देशीशब्देन देशीशास्त्राण्युच्यन्ते । निःशेषदेशीशास्त्राणां परिमलेन परिशीलनेन पल्लवितं प्रादुर्भूतं क्वचिदर्थासमर्पकत्वेन क्वचिद्वर्णानुपूर्वीनिश्चयाभावेन क्वचित्पूर्वदेशीविसंवादेन क्वचिद्गतानुगतिकतानिबद्धशब्दार्थतया यत्कुतूहलं तेन यदाकुलत्वमाः कथमयमपभ्रष्टशब्दपङ्कमग्नो जनः समुद्धरणीय इति परोपचिकीर्षारभसलस्तेन हेतुना देशीरूपाणां शब्दानां संग्रहो विरच्यते । अस्माभिरिति शेषः । पादलिप्ताचार्यादिविरचितदेशीशास्त्रेषु सत्स्वप्यस्यारम्भे प्रयोजनं विशेषणद्वारेणाह वर्णेति । वर्णा अकारादयो हकारावसानाः प्राकृतप्रयोगयोग्याः । तेषां पदादिभूतानां सुखग्रहणधारणनिमित्तं क्रमः परिपाटिः । तेन वर्णक्रमेण द्व्यक्षरत्र्यक्षरचतुरक्षरादिपदक्रमेण च सुखदः सुभगो वा । वर्णक्रमेण हि निर्दिष्टाः शब्दा अर्थविशेषसंशये सति सुखेनैव स्मर्यन्ते ऽवधार्यन्ते च । वर्णक्रमातिक्रमेण च निर्दिश्यमाना न सुखेनावधारयितुं शक्यन्त इत्यर्थवान्वर्णक्रमनिर्देशः ॥ [२]

पुनरितरदेशीभ्यो वैलक्षण्यमाह ।

जे लक्खणे ण सिद्धा ण पसिद्धा सक्कयाहिहाणेसु ।
ण य गउणलक्खणासत्तिसंभवा ते इह णिबद्धा ॥ ३ ॥

लक्षणे शब्दशास्त्रे सिद्धहेमचन्द्राभिधे ये न सिद्धाः प्रकृतिप्रत्ययादिविभागेन न निष्पन्नास्ते ऽत्र निबद्धाः । ये तु वज्जर-पज्जर-उप्फाल-पिसुण-संघ-बोल्ल-चव-जंप-सीस-साहादयः कथ्यादीनामादेशत्वेन साधितास् [सिद्धहेमचन्द्रम् ४,२] ते ऽन्यैर्देशीषु परिगृहीता अप्यस्माभिर्न निबद्धाः । ये च सत्यामपि प्रकृतिप्रत्ययादि-

L 1 B °देसि° C °दसि° C पर° ABDFG °पल्लविय° L 2 C °इज्जइ जइ देसी° BD °सुहउ L 3 BCFG D 2 hand परिमलनेन C om परिशी° L 4 D °र्थसम° B °वर्णानुपूर्वीकत्वनि° D °पूर्वी° L 5 G °गतिकतया निबद्धशब्दार्थतया D 2 hand °गतिकतया BDF यत्कुतू° L 6 D त्वा pro त्वा B °रभस D °रभसेन हे° L 7 CDG ऽस्माभि° L 8 G °विरचितशब्दशास्त्रेषु D °देशीशब्दशा° BCDF सत्स्वपि त्व° C विशेषण D °षणा°. L 9 C हकारान्ता D हकारान्ता CDG °योग्यास्तेषा D पदादिभूता L 10 BD °धरणा° CDG °पाक्षिकेन C om चतुरक्षर L 11 BG शब्दा. L 12 edd अवधा° L 15 G य CI लक्खणे G न प° CDF सक्कयाभि° L 16 G न CD गउणलक्ख° F सत्ति° CDF निब° L 17 D om न L 18 B निष्पन्ना BF ते ऽन्यत्र CD निबद्धा BCFG वज्जर BFG उप्फाल C उप्फाल BCFG वोल्ल BDF चव L 19 B °ता L 20 edd ते चान्यै°, illegible in G CF गृहीता D 2 hd del अप्य्

विभागेन सिद्धौ संस्कृताभिधानकोशेषु न प्रसिद्धास्ते ऽप्यत्र निबद्धाः । यथा । अमृत-निर्गम-च्छिन्नोद्भवा-महानटादयश्चन्द्र-दूर्वा-हरादिष्वर्थेषु । ये च संस्कृताभिधानकोशेष्वप्रसिद्धा अपि गौण्या लक्षणया वालकारचूडामणिप्रतिपादितया शक्त्या संभवन्ति । यथा । मूर्खे वइल्लो । गङ्गातटे गङ्गाशब्दस्त इह देशीशब्दसंग्रहे न निबद्धाः [३]

इदानीं नानादेशप्रसिद्धभाषास्वतिव्याप्तिपरिहारार्थं देशीलक्षणमाह ।

देसविसेसपसिद्धीइ भणमाणा अणन्तया हुन्ति ।
तम्हा अणाइपाइअपयट्टभासाविसेसओ देसी ॥ ४ ॥

देशविशेषा महाराष्ट्रविदर्भाभीरादयस्तेषु प्रसिद्धा । मगा पश्चात् । निकुइला जितः । उक्खुरहुंचिओ उत्क्षिप्तः । मेयंडो धूर्तः । हिगो जारः । चिड्डो प्रपञ्चः । दढमूढो मूर्ख एकग्राही । इत्येवमादयः शब्दा यद्युच्येरंस्तदा देशविशेषाणामनन्तत्वात्पुरुषायुषेणापि न सर्वसमहः स्यात् । तस्मादनादिप्रवृत्तप्राकृतभाषाविशेष एवायं देशीशब्देनोच्यत इति नातिव्याप्तिः । यदाह ।

वाचस्पतेरपि मतिर्न प्रभवति दिव्ययुगसहस्रेण ।
देशेषु ये प्रसिद्धास्ताञ्छब्दान्सर्वतः समुचेतुम् ॥ [४]

अत्र अकारादयो ऽक्षराः शब्दाः सगृह्यन्ते ।

अज्जो जिणम्मि अल्लं दिअहम्मि अणू अ सालिभेअम्मि ।
अंको णिअडे अल्ला अव्वा अम्मा य अम्बाए ॥ ५ ॥

अज्जो जिनो ऽर्हन्बुद्धश्च । यदाहुः । अर्हन्तं प्रति देवज्जो ॥ यदि तु स्या-

---

L 1 G सिद्धास् BCF °स्ता G ते अप्यत्र B ते पि अत्र L 2 B °द्भव D °द्भवा, illegible in G B °नटाद्य L 3 *cdd.* °कोशेषु प्रा° D गौण्या गौणसारोपसाध्यवसनाभ्यां लक्षणा लक्षया *cdd* वा अल° BF °पादितया L 4 B मूर्खे G °शब्दास् B °शब्दा D °शब्द *cdd* ते L 5 *cdd* °भाषासु अति° L 7 ABCFG °पाइय° D अणाइयपइट्ट° A °विसउ BC °विसेसउ L 8 B शेषा G °भीभीरास् B °द्य G मग G निकूइ° (?) C निकइ D निकाइज्ञाजित (sic) The reading is very doubtful Perhaps it should be णिकुइला जित । L 9 B उक्ख° CF उक्कव° D उक्कर° BD °चिउ D पेडा DC धूर्तो. G चिड्डो पपंचो L 10 C om मूर्ख B शब्दा BCDF यदि *cdd* उच्येरंस्तदा DG °षाणामानन्त्यात् L 11 B तस्मात् L 12 BCF D 1 hand °च्यते L 13 D °सहस्रेण B °सहस्रेण L 14 B °सिद्धा *cdd* तान् G सर्वान् pro शब्दान् BF सर्वतस् C समुचयतु L 15 B शब्दा L 16 BCDF जिणम्मि and so generally, a v l which will not be noted any more hereafter CDF दिय° CF य C साल° BDF °भेयम्मि G °भेयम्मि L 17 *cdd* णियडे BDG आवा L 18 B अर्हन् CFG यदाहुर D यदाह । आर्या आर्हति देवज्जो (sic) B आर्हन्त

मिपर्यायमर्थशब्दसमुद्भवो ऽयं तदा मङ्गलार्थमस्योपादानम् । अज्जा गोरीति केचित्संगृह्णन्ति । तदयुक्तम् । तस्य संस्कृत आर्याशब्दादेव सिद्धेः । यदाह । आर्याम्बिका मृडानीति ॥ [हलायुधः १, १५] अल्लं दिनम् । अणू शालिभेदः । अंको निकटम् । अल्ला अव्वा अम्मा च अम्बा । जननीत्यर्थः ॥ यथा ।

वीरज्जरवी अल्लं विरयन्तो भिसमोहतिमिरोहो ।
अणुगोविगिज्जमाणो गिरिअंके जयइ विहरन्तो ॥ १ ॥
जगअव्वअम्बिआए पाए देसेसि जइ ण अज्जिन्ते ।
तो तुह अहं ण धूआ अल्ले अम्मा तुमं पि ण हु मज्झ ॥ २ [५]

अक्को दूए अक्का बहिणी अप्पो पिआ अहं दुक्खे ।
अंगुट्टी अवगुण्ठणमगयअयक्कायगा दणुए ॥ ६ ॥

अक्को दूतः । अक्का भगिनी । अम्बार्थस्तु संस्कृतसमः । यस्कालापाः । हे अक्क । [कातन्त्रम् २,१,४०] अप्पो पिता । अहं दुःखम् ॥

॥ अथ त्र्यक्षराः ॥

अंगुट्टी अवगुण्ठनम् । शिरोऽवगुण्ठनमिति यावत् । त्र्यक्षरप्रस्तावाच्चांगुट्टी-त्यनुवादम् । अवगुण्ठनं त्वर्थनिर्देश इति सामानाधिकरण्ये ऽपि न विध्यनुवाद-संदेहः । अगओ अयक्को अयगो इति त्रयो दानवार्थाः ॥ यथा ।

कयअंगुट्टी अले अयगअयक्कारिअप्पमहहरणं ।
जमअक्कसमे कमढागए वि करुणापरं णाम सुपासं ॥ ३ ॥

अत्र च । अह असौ । आणं स्तरणम् । अटो कूपः । अण नञर्थे । अइ संभावने । एते शब्दानुशासन एवास्माभिः साधिता इत्यत्रैव नोपात्ताः [६]

L 1 BDG °आर्य° L 2 D गोरी तु केचि तु (sic) BG °गृह्न° CDF °गृण्ह° D संस्कृतस्यार्या° CG आर्यश° L 3 BD आर्या अवि° CF आर्यां अम्बि° G आर्यांरि°. CG सालि°. L 4 *cdd* अया L 5 C °रवी G विरअन्तो BF विरइंतो BG भिस° L 6 C अणुग्गविगिज्ज° D °गिज्जा° G जअइ D जयाइ- L 7 BCF °अव° *cdd* °आए D उज्जि° C उज्जितो L 8 BCF ता CD न CDG धूया C न C मज्झ D मज्झ L 9 A पिअ BCF पिया C दुक्खे D *adds* इत अक्षरकांड (sic, i °ड) समाप्तम् । L 10 D °यक्का-यगाइगा दणुए D *adds* इति अक्षरकाण्डव्याख्यान ॥ L 13 D त्र्यक्षरप्रारम्भः । L 14 C *om* शिरोऽवगुण्ठनम् G *om* त्र्, BCDF °वात्तु अगु° *cdd* अगुट्टी (B अगु° C °टी) इत्य° L 15 BCF तु अर्थ° D *om* त्रु BCF तु अर्थ° G *om* न L 16 G अगअ BCDF अगयो L 17. G °गुट्टि C °गुट्टी CD अयक्कअयगारि° G °अयक्का°. L 19 *cdd* अयि L 20 *cdd* इत्यत्रैवेति नो°.

अंकेल्ली अ असोए अज्झेल्ली दुहिअदुज्झधेणूए ।
अंबेट्टी मुट्टिज्जूए असाणं विवाहवहुदाणे ॥ ७ ॥

अकेल्ली अशोकतरु. । अज्झेल्ली दुग्धदोह्या धेनुः । या पुनःपुनर्दुह्यते । अवेट्टी मुष्टिद्यूतम् । असाणं विवाहवधूदानम् । विवाहकाले वध्वै यद्दीयते । यद्वा । विवाहार्थं वध्वा एव वराय यद्दानम् । मौर्ख्यवाचकस्त्वसाणशब्दो ऽज्ञानशब्दभव एव ॥ यथा ।

अकेल्लितलासीणो मा रम अबेट्टिआइ पुत्त तुम ।
अज्ज तए दायव्वा अज्झेल्ली वहिणिअसाणे ॥ ४ ॥ [७]

अद्धंतो पेरन्ते अरुणं कमले अकासि पज्जत्ते ।
अग्घाडो अवमग्गे अंबेसि अंवेसि घरफलहे ॥ ८ ॥

अद्धंतो पर्यन्तः । अरुण कमलम् । अकासि पर्याप्तम् । कृतमलामिति यावत् । अग्घाडो अपामार्गः । अवेसी तथा अवेसी गृहद्वारफलहकः । अवेसि अवेसीति लुप्तविभक्त्यन्तौ समाहारो वा ॥ यथा ।

अवेसिपएसठिआ अग्घाडअवेसिलग्गवत्थमिसा ।
णायणारुणअद्धंतेण णिअसि ज तं अकासि लज्जाए ॥ ५ ॥ [८]

अंकारो अत्थारो साहिज्जे अत्थुडं लहुए ।
अकंतं च पवुड्ढे अंबोची पुप्फलावीए ॥ ९ ॥

L 1 FG य A अज्जसी G अज्झोल्ली C2 hd अज्झे° D अज्जे° (?) F अज्झ° A दुज्ज-घणूए C °दुज्ज° DG दुद्ध° G om दुहिअ L 2 ABG अवे° CF अम्ब° G मुाट्ट° C अाड्ड° CDG °जुए BF °जूए G असाण AC °बहु° C °दाणो L 3 G अगाक G अम° CD अज्ज° F अज्झ° CF धेनुर B या पुनर् दुह्यत CF पुन पुन L 4 G अव° B अम्ब° CDF अम्ब° G मुष्टिधाघूत G असा° L 5 C शब्द edd °वाचकस्तु अ° G असा° BCDF अज्ञान° L 7 G अवे° B अम्बे° CDF अम्ब° G °आए B °याइ D °याई C पुत्त L 8 D अज्झोल्ली F अज्झे° G वहि B वह° G असा° L 9 C अद्धतो C पज्जते L 10 B अग्घा° AB अवे° C अम्बसि DF अम्ब° L 11 C अद्धतो L 12 B अग्घा° D °मार्गो G अव° B अम्ब° CF अम्ब° D अम्ब° D अवसी G अव° B अवेसिति (sic) CDF अम्ब° L 13 G °भक्त्यन्तौ C °सा L 14 BG अवेसि° CF अम्बे° D अम्बि° C °पएसि° edd °ठिया B अग्घा° G °डयव° B °वत्थमि L 15 C अरुतण F °अद्ध° BG णिआसि C णिअस D णिआसि C लज्जा L 16 D अच्छारो D अाच्छड L 17 C अकत च CG पवुड्ढे D °ड्ढ F °ड्ढे BFG अवो° C अम्बाच्ची superscr ची D अम्बाची BDF पुप्प°

अकारो तथा अत्यारो साहाय्यम् । अत्थुडं लघु । अक्कंतं प्रवृद्धम् । अंबोची पुष्पलावी । यदाम्रपुष्पाण्येवोच्चिनोति तदा न देशी ॥ यथा ।

कुसुमाउहअंकारं अंबोचीणं च कुणइ अत्थारं ।
मलयसमीरो अइअत्थुडो वि काही किमक्कंतो ॥ ६ ॥ [९]

धणवन्तम्मि अहिल्लो अविअं भणिए गयम्मि अट्टो ।
अज्झत्थो आगयए अइणं गिरिअडमणत्तमोमाले ॥ १० ॥

अहिल्लो ईश्वरः । अविअं उक्तम् । अट्टो यातः । अज्झत्थो आगतः ॥ यद्यप्येते त्रयोऽपि क्रियावाचिनस्तथापि त्यादिषु प्रयोगादर्शनाद्धात्वादेशेष्वस्माभिर्न पठिता इत्यत्र निबद्धाः । एवमन्यत्राप्यूह्यम् । अइणं गिरितटम् । अणत्तं निर्माल्यम् । यथा ।

अज्झत्थो अट्टो स किं अहिल्लो वि इअ मए अविअं ।
अइणे वि जस्स रसो सिरे अणत्तं व वुब्भइ स आणा ॥ ७ ॥ [१०]

आले अलग्गमालिणी विंचुअए अंबुसू सरहे ।
अक्कुडं अज्झासिअमंकिअअवरुंडिआ अ परिरम्भे ॥ ११ ॥

अलग्गं कलङ्कारोपः । अलिणो वृश्चिकः । अंबुसू शरभः । अक्कुडं अध्यासितम् । अंकिअं तथा अवरुंडिअं परिरम्भः । अवरुंडिअशब्दस्य पञ्चाक्षरस्याप्यर्थानुरोधात् त्र्यक्षरेषु पाठः । अन्यथा द्विरर्थकीर्तनं स्यात् । अयं च यद्यपि

L 1 C अठारो D अच्छा° D अच्छुड BFG अबो° C अम्बोची D अम्बोची L 2 C प्पलावी D पुप्फ° G पुप्फ G यदा पुमाम्राणि पुष्पाण्येवो° B यदा आम्रपुष्पाण्येवो° CF यदा आम्रपुष्पाण्यवचिनोति D यदाम्राणि पुष्पाण्येव चिनोति L 3 GB अंबा° CF अम्बो° D अम्बोचीण D अच्छार L 4 G मलअ° D मलयमीरो नि अइच्छु. L 5 CG अहेल्लो This reading is as correct as अहिल्लो DG अविय C अविउ CF अट्टो. L 6 AD अज्ज° C आज्य° G अयं° आयगए D आगइए C अअण ABCF गिरिडड° G गिरियणमणतमी° BF °मामले D °मोमाल L 7 DG अहेल्लो G अविय C अविउ D अविउ. B! अज्झछा D आज्झच्छो, corr. °त्थो L 8 C अपि कृता क्रिया° BF °वाचिन· G प्रयोगद° B °नात् G °नात् धा° G °शेष्व° L 9 G इति अत्र निब°. D °प्यभ्यूह्य. G अयणं G अणते C अणत्तु D अणत्त L 11 G °त्थो D अज्जगच्छा G अह° D आहइ BDFG अहेल्लो edd इय BCFG अविय D अचिय L 12 C अयणे. G अणत्त D असत्त BF उज्झइ D वुज्झइ C वुज्झइ C इ pro स L 13 A विदुअए BF विंचुअए C विंचुअए D विंचुअए G विंचुअए ABG अलु° C (F?) अल्ग° L 14. C अक्कुडं D अकु° A अज्झासिअमंकिअवरु° B °वरुंडि° C °अमंकिअअव° D अज्झासियमंकियअवरुंडिया G अज्झासियमंकियअवरुडिया BF परिरंभ L 15 BG अलग्गू CF अलग्गु° D अम्बु° G अक्कुडं C °ड L 16 CG चांकियं BF °त DG °डिय BCDF °डियशब्द°. L 17. D °र्थानिरो°.

क्रियाशब्दः । अवरंडइ । अवरंडिज्जइ । अवरंडिऊण । इत्यादिप्रयोगयोग्यश्च तथापि पूर्वाचार्यैर्धात्वादेशेषु न पठित इत्यस्माभिरपि तदनुरोधात्तत्रापठित्वेह निबद्धः । यथा ।

अक्कुक्कोवसंबुद्धअलिणाण भयम्मि केवलमलग्गं ।
महिलावरुंडिआओ बीहन्ति विवेअअकिआ मुणिणो ॥ ८ ॥ [११]

खग्गम्मि अणप्पो अल्लओ परिचिए पसुम्मि अक्कोडो ।
कयलीइ असारा आवणे अवारो अवारी अ ॥ १२ ॥

अणप्पो खड्गः । अल्लओ परिचितः । अक्कोडो छागः । असारा कदली । अवारो तथा अवारी आपणः ॥ यथा ।

णिव मा अक्कोडअसारअल्लयं कुण अणप्पमिमिणा हि ।
भरिआ अरिकरिमुत्ताहि दिसि अवारा विदिसि अवारीओ ॥ ९ ॥ [१२]

मोरे अल्लक्को कुक्कुडे अलंपो अयालि दुद्दिणए ।
णिस्सेहम्मि अअंखो अज्झस्सं सविअमक्खए अणाहं ॥ १३ ॥

अल्लक्को मयूरः । अलंपो कुकुटः । अयाली दुर्दिनम् । अयालीति इकारान्तो लुप्तविभक्त्यन्तो निर्देशः । अअंखो निःस्नेहः । अज्झस्स आक्रुष्टम् । अयं धात्वादेशः । अज्झस्सइ । अज्झस्सिअं । इत्यादिप्रयोगदर्शनात् । पूर्वाचार्यानुरोधात्त्विह निबद्धः । अणहं अक्षतम् ॥ यथा ।

अणहो अयालिमत्ताल्लक्केसु वि तं अअंख पिअपासं ।
गन्तुमसहो अलंपो व्व अप्पमज्झस्सइ त्ति पहिअजणो ॥ १० ॥ [१३]

L 1. BF अवरुन्धइ C °रुंडिज्झइ BF अविरुंडिऊण G इत्यादिप्रयोगयोग्यपि BF इत्यादिप्रयोग्यश्च D °योग्य L 2 G इति अ° C तत्रापठित्यादिह BDFG °पठित्वा इह G निब° L 4 CF अक्कु° BG अक्कु° CDF अम्बु° BF °लग्ग L 5 BFG °यरुडणाउ CD °वरुंडियाउ CG वीहति B वींहिति or वीं° F वींहिति C विवेय° CDFG °अकिया L 6 cdd (C?) अल्लउ L 7 BF कयलीउ ACF य L 8 BF,C 1 hd, G अल्लउ L 10 G सा G °अल्लअ C इसिणा L 11 BCF भरिया D °मुत्ताहे ABCFG °मुत्ताहिं G विदिस G अवारी BF,C 1 hand (D?) अवारीउ L 12 C कुकुडो G °डो CD अलम्पो G अआलि L 13 AG णिस्ने° A असंखो G अय° ADG अज्जस्सं F अज्झ° BCDFG सवियम° L 14 CF अलम्पो BDF कुर्कुट B अयालि G अआली G अआलीति ईका° L 15 BCDF निस्नेह D अज्जास्स L 16 BF अज्झइस्स D अज्ज° B अज्झस्सिय CF °सियं D अज्ज° G °र्यानि° L 17 BCDF °रोधात्तु इह G om इह L 18 D अआलि° G मेत्ताल° C °मत्ताल° BF °मत्ताल्लाल्लमुदित D °मत्तोल्ल° D अयस. cdd पिय° L 19 CF अलम्पो BCF य D °ज्जस्सइ F °ज्झस्सइ cdd पहिय°

अंजसमुज्जू अद्दाओ मुकुरे अंछिअं च कड्डिअए ।
असिअं दत्ते सवसे अप्पज्झोऽणवसरम्मि अत्थक्कं ॥ १४ ॥

अंजसं ऋजु । अद्दाओ दर्पणः । अंछिअं आकृष्टम् । असिअं दात्रम् । अप्पज्झो आत्मवशः । अत्थक्कं अनवसरः ॥ यथा ॥

अद्दायकराइ तुमं अंजसमइ असिअयंकभुमयाए ।
अंछिअहिअओ तम्मसि किं अत्थक्के अणप्पज्झो ॥ ११ ॥ [१४]

अक्कंदो आरक्खे अम्बकडक्खेसु अंविरअवंगा ।
चन्दे अमयामयणिग्गमा य अद्दसअद्दणा विहुरे ॥ १५ ॥

अक्कंदो परित्राता । अंबिरं आम्रम् । अवंगो कटाक्षः । अमओ तथा अमयणिग्गमो चन्द्रः । अमयणिग्गमशब्दस्यामृतान्निर्गमो यस्येति व्युत्पत्तौ सत्यामपि संस्कृतेष्वप्रसिद्धेर्देशीत्वम् । अद्दसो तथा अद्दणो आकुलः ॥ यथा ।

अंबिरयक्कंदाए मयणद्दण अमयणिग्गममुहीए ।
अमउग्गमम्मि खिज्जसु तरलअवंगच्छडाइ अद्दस ॥ १२ ॥ [१५]

मच्छम्मि अंडओ अद्दरो आउत्तम्मि अंवडो कढिणे ।
अलयं विहुममद्दणी मग्गे आलिआत्थयारिआ य सही ॥ १६ ॥

अंडओ मत्स्यः । अद्दरो आयुक्तः । आमेशादिः । अंबडो कठिनः । अलयं

L 1 CF °समज्जू D° समुज्ज ABCF अद्दाउ G अद्धा. D आछियं F आछिअं G आसियं C (F?) कन्छिअए D कड्डि° G कड्डि° L 2 DG आसिय C (F?) सवेसे. A अप्पज्जो BF इणवस° C अणवस°. L 3 AB,C 1 hd, FG °अद्दाउ B अंछियमा° CD आछिअमा° F आछियं आ° G आछियमाकृष्ट CDFG आसिय D अप्पज्जो L 5 CD अद्दाउ° G °कराय D °कराउ G असमजस D अंजसम CG आसिय° L 6. BCF अत्थयिहियउ G आछियहियउ D अंछियहियओ, corr 2 hand to आंछिय° D अच्छक्के C अणपज्जो D अणप्पज्जो L 7 C आरक्खे BCF अम्ब° C °डक्खे° G अवकडडक्खेसु BCDF अंबिर° G अंविर°- L 8 A °णिगमा C °णिग्गमये C °अद्दणा L 9 G अंविर C अंबिर BF आंबिरं om. आम्रम् BF आवंगो cdd अमउ, corr 2 hd C L 10 cdd °शब्दस्य अमृ° CG °मृतात् नि°. L 11 C (F?) अद्दणो तथा अद्दसो L 12. G अंविर° B आंबि° CF आंबि° CDF °अक्क° C मयणद्दणा. BDG °णिग्ग°. L 13 C अमउ° G °उग° G °गच्छडाइ CFG अद्दणा D आदिस L 14 A अकउ BF मडउ CG अडउ AG अवडो B अम्ब° CDF अम्ब°. L 15 C अलय. A आलियाइच्छयारिया BF अलियाछ्यारिआ C आलिआ- अत्थारिया D अलयात्थच्छारिया G आलियाछयारिया. D om य L. 16 cdd आडउ, corr. C 2 hd D आयुक्तमामे° BCFG अंवडो D अम्ब°.

विद्रुमः । कुटिलकेशवाचकस्त्वलकशब्दभव एव । अडणी मार्गः । अलिआ तथा अत्थयारिआ सखी ॥ यथा ।

कुण अंडयच्छि भणिआइ अत्थयारीण अंवडा किमसि ।
कामाइरा किमलिए कि अडणीए स तुम्ह अलजड्ढि ॥ १३ ॥ [१६]

अहरो अखमे अजुओ सत्तच्छए अज्झओ सइज्झम्मि ।
अवगणणाए अगिला अवसअसत्तिअग्गहणा ॥ १७ ॥

अहरो असमर्थः । अजुओ सप्तच्छदः । अयमयुक्शब्दभव इति न वाच्यम् । संस्कृते ह्ययुक्पर्ण इति दृष्टम् । यदि च पदैकदेशेन प्रयोगस्तदा सहृदयाः प्रमाणम् । अज्झओ प्रातिवेश्मिकः । अवगणना अवज्ञा । तस्यामगिला अवसं असत्ती अग्गहणा इति चत्वारि पदानि ॥ यथा ।

अजुअकुसुमे व्व कमले अगिला तीए विओअअहराए ।
अज्झय एहाणे ऽवसं असणे ऽसत्ती सहीसु अग्गहणं ॥ १४ ॥ [१७]

अयडो ऽधंधू कूवे अणडअणाडाविणयवरा जारे ।
अविणयवईइ अडया तहा अहव्वा अडयणा य ॥ १८ ॥

अयडो तथा अंधंधू कूपः । अन्धश्चासावन्धुश्चेति विग्रहे शब्दभवो अंधंधुशब्दः । केवलं सो ऽन्धकूपवाची । अयं तु कूपमात्रवाचीतीह निबद्धः । ये त्वौणादिकमंधंधुशब्दमिच्छन्ति तैरपि संस्कृते प्रयोगादर्शनादयं संग्राह्य एव । अणडो अणाडो अविणयवरो त्रयो ऽप्यमी जारार्थाः । अविणयवई इति द्रोणः ।

L 1 C विद्रुम D °भ cdd. °कस्तु अलक° G om अडणी मार्गः cdd अलिया L 2 BF अच्छ° G अद्यआरिया C अत्थआरिया D अच्छारिया L 3 cdd भणियाइं BF अच्छ° C om अत्थयारीण D अच्छारियाईण G अवडा CD अम्ब° L 4 G कामाअरा C om किमलिए G एडणीए G अलजडि C °उड्ढ F °उड्डी L 5 A अज्जुउ BCDFG अज्जुउ C सत्तच्छए ,. °त्थए ADG अज्जउ BC अज्झउ F उज्झउ ADG सइज्झ° C °ज्झम्मि L 7 cdd अज्जुउ corr 2 hd C D अयुग् श° C °भव भव इति L 8 cdd हि अयु° C दृष्ट विव पदै° BFG °योग L 9 B GLF (?) अज्झउ, corr 2 hd C D अज्जओ cdd अवगणणा C अवसं G असती L 10 cdd अग्गहणामिति. L 11 C अजुय° BFG विउअअह° C विउअरह° D विउगअह°. L 12 G अज्झाअ BF अज्झय सणे C गहाणे D अज्झयचण असणे (sic) In BF the avagraha here and in other passages is represented by इ Compare note on p 8, 2 CG असत्ती D अणत्ती L 13 A अयडा अंधू BF अयडेइंधंधू C अयडाऽस्वंधू D अयडोधंधू C अडण° C °विणयवरा A जार L 14 C °णयईइ D 2 hd G °ईए A तह C (F?) °अहव्वा L 15 C अंधधू C अंधधु° D °धू° G ऽधंधु° B °शब्द L 16 CF अंध° B ऽध° G °वाचीतीह BCDF °चीति इह G निब° C यत्त्वौणादिकमंध°. L 18 G अनाडो अविणय° G twice

अविनयवर इत्यस्य व्युत्पत्तौ सत्यामपि संस्कृतेऽप्रसिद्धेर्देशीत्वम् । एवं वक्ष्यमाणे अगुज्झहर-अचिरजुवइ-इत्यादावपि वाच्यम् । अयं च प्रश्नोत्तरो ऽप्यर्थानुरोधाच्चरणेपूपात्तः । एवम् अडयणा-असइअ-अक्साल-अणुदवि-अणोलय-अणुअल्ला-दिष्वपि वाच्यम् । अडया अज्झा अडयणा त्रयो ऽप्येते असतीवाचकाः ॥ यथा ।

अडए सुणाहि अयडे अणाडअडयणापिए सरसि काले ।
अंधधुमविणयवराहव्वागाण तमित्थ अणाडो किं ॥ १५ ॥ [१८]

अग्घाणो असइओ तित्तम्मि हढे अडाडअणुवा य ।
गोसम्मि अणिल्लं तह अणोलयाणुदविअणुअल्ला ॥ १९ ॥

अग्घाण-असइअ-शब्दौ तृप्तार्थौ । असइओ दर्शनादावपि तृप्त उच्यते । तेनानचित इति व्युत्पत्तिर्नानुयोक्तव्या । अडाडो तथा अणुवो बलात्कारः । अणिल्लं अणोलयं अणुदवि अणुअल्लं एते चत्वारः प्रभातवाचकाः ॥ यथा ।

मणमणुवेण हरन्तो अणुदविफुल्लारविन्दमयरन्दं ।
परिमलपाणग्घाणो व्व अणिल्लसमीरणो खिवइ ॥ १६ ॥
रविणो अडाडखण्डिअतमरिउणो दंसणामयसइआ ।
अलिणाएहि कमलिणी गाइ व्व अणोलएसु अणुअल्लं ॥ १७ ॥ [१९]

अप्फुसं अहिसायं आपुसे अवडओ अ तिणपुरिसे ।
अवगूढं विलिए खणरहिए अवरिक्कअणरिक्का ॥ २० ॥

अप्फुसं तथा अहिसाय पूर्णम् । आक्रान्तवाचकस्त्वप्फुसशब्दः तेनाप्फुसा-

L 1 *edd* अविणयवर　C °सिद्धे दे° *edd* वक्ष्यमाण　L 2 C अगुज्झ° D अगुज्ज° CF अचिर° C °जुव इत्य°　BCF ऽपि अर्था°　L 3 CD °रेषु पठित । DG अडयणा CG असइय BDF °इय　C अअक्साल्ल　D अणदवि　C आयाल्लय　D अणुयल्ला° L 4 G वाचका　L 5 CD अडये　G अणाय°　CF °पिये　L 6 G अधधुवि° CF °हचा G °हव्वागमण C °याण D °गमणे　G अडणा C अणोड　L 7 A अल्लइउ BCDFG असइउ A तित्तम्मि (sic) C तितुम्मि　AD हडे　C अडडे अणु° D अणाड (sic) L 8 BF °अल्ल　L 9 BF अग्घाणइयशब्दौ CG असइय D अग्घाणाअसइय　CG असइउ BF असइउ D असईउ　C वच्यते　L 10 *edd* तेन अन° C DG 2 hd अडाडा CG अणुउ C 2 hd अणुओ　L 11 C अणोदयं　BCF अणुअल्ल D अणुयल्ला, cor from °ल्लो　L 13 DG °ग्घाणु G च C व　L 14 BFG °खंडिय°　G °मइल्लइया BF °मयसाइया C °मयणाइया D °मइणइया　L 15 BCDF णामहिं　G गाय　C *om* अणोलएसु　D अणुयल्लं　L 16 A अप्फस G अप्फुल्लं D अफुणं　A आपुन्ने G °न्न　*edd* अवडउ　G य　C °पुरुसे　L 17 C °गुढं D चिलीए A कवण°　G *om* अणरिक्का L 18 B अप्फुण D अफुस　G अप्फुल्ल　*edd* °वाचकस्तु अ° G अप्फुल्ल°　C °प्फुसा° D °फुणा° BF °वय

दय [सिद्धहे० ४,२५८] इति सिद्धः । अत्र च व्यक्षरप्रकरणे ऽन्यैरन्ये ऽपि शब्दा उपात्ताः । ते चास्माभिः शब्दानुशासन एव साधिता इति नेह संगृहीताः । तथा हि । अच्छलं अनपराध इति संस्कृतसमः । अलसी क्षुमेत्यतसीशब्दभवः । अलाहि निवारणे । इति निपातेषूक्तः । तथा । अग्घइ राजते । अएहइ भुङ्क्ते । अहेसि आसीत् । अट्टइ क्वथति । अईइ गच्छति । अचइ कर्षतीत्यादयो धात्वादेशेषूक्ताः ॥ अथ अहिसायशब्दादारभ्य चतुरक्षराः ॥ अवडओ तृणपुरुषः । अवगूढ व्यलीकम् । अपराध इत्यर्थः । अवरिक्को तथा अणरिक्को क्षणरहितः । निरवसर इति यावत् ॥ यथा ।

धणअक्कुसो कलअहिसाउ अवडउ व्व सावगूढो सो ।
ता तस्स कहसु म सहि अणरिक्क अणवरिक्क पि ॥ १८ ॥ [२०]

अएहेअओ अ भन्ते खित्तम्मि अवडिअमणुइओ चणए ।
अंतोहुत्तमहोमुहमहिहाणं वसणाए अ ॥ २१ ॥

अएहेअओ भ्रान्तः । अवडिअ खिन्नम् । अणुइओ चणकः । अंतोहुत्तं अधोमुखम् । अहिहाण वर्णना । यद्यप्यभिधानशब्द संस्कृतेऽपि दृश्यते तथापि संस्कृतानभिज्ञप्राकृतज्ञमन्यदुर्विदग्धजनावर्जनार्थं संगृहीत । एवमन्यत्रापि संस्कृत-भवशब्दसंग्रहे न्यायो ऽभ्यूह्यः ॥ यथा ।

अंतोहुत्तो चिन्तसि अहिहाण तीइ वणिअउत्त सया ।
अणुइअविक्कयणे अवडिओ अ अएहेअओ तओ तुमय ॥ १९ ॥ [२१]

L 1 G °प्रकारणे D °भाक° BCF अन्यैर° D *om* ऽन्यैर् L 2 CDG °स्मासे° G°शासनम् B °नै L 3 C अत्थलं *cdd* क्षुमेति In B अलसी क्षु° twice L 4 C अलइ D अग्घइ L 5 D अ° क्रथयति L 6 G °षूक्ता इति For all these words compare the Index of the Siddhahemacandram G अथ हि *cdd* अवडउ L 9 BF धणु° D धणयअकुणो G अक्कुलो D अहिकलसाउ C वडउ B वाडउ G अवऊढ L 10 BF यणरिक्कं G° रिक्क L 11 B उएह G अन्ते° ACDF °अउ AG य G खिन्न म्मि AD °डियम° BF °मडणुइउ G अवडिओयम° BCDFG °इउ L 12 C °मुहविहिहाणं ACDG °भणिरा C वस्माणाणमु B यणाणय ACDG य L 13 G अलेयद BF °अउ C अन्हेअउ D उएहेअयो G अवडिओ BF खिन्नं CDFG अणुइउ G यतोन्तमधो° C अत्तोहं D अंतोमुहुत्ता L 14 DG अभिराणं C अभिहाणी BCDF यद्यपि अभि° BF *om* ऽपि दृश्यते तथापि L 15 G संस्कृतानभिप्रायज्ञमन्ये दुर्विदग्धजनावर्जनार्थंस° BF संस्कृतानभिज्ञना कृतज्ञमनावर्जि° C संस्कृतानभिज्ञप्राकृतन्यमज्ञवर्जि° D संस्कृतानाभिज्ञाप्रकृताज्ञार्जि° L 17 CD अभि° BCFG वणिय° D वाणाया° L 18 *cdd* अणुइय° BFG अव-डिउ C अडविउ D अवाडिउ G य CG अएहेयउ BF °अउ BCFG तउ B तमइ

अवहेअं अणुकम्पे अवत्थरा पायघायम्मि ।
अवलिअमसच्चमरिहइ णूणं अम्माइआ य अणुगाए ॥२२॥

अवहेअं अनुकम्प्यम् । अवत्थरा पादघात: । अवहत्थरा इत्यन्ये । अवलिअं असत्यम् । अरिहइ नूनमित्यर्थे । अम्माइआ अनुमार्गगामिनी ॥ यथा ।

अम्माइआइ दिसावहेअ तुह रे अवत्थरारिहइ ।
णावलिअं ज जाव य रसेण त किसलिओ असोउ व्व ॥ २० ॥[२२]

अत्थुवडं भल्लाए छीरे अलिआरमवलयं गेहे ।
अवहट्टो गव्विअए अणुसूआ णिअडपसवाए ॥ २३ ॥

अत्थुवड भल्लातकम् । अलिआर दुग्धम् । अवलय गृहम् । अवहट्टो गर्वित । अणुसूआ आसन्नप्रसवा ॥ यथा ।

जइ अलिआर वञ्छसि ता अवलए रक्ख धेणुमणुसूअं ।
अवहट्ट असहा सा मरिही अत्थुवडसकुले रसे ॥ २१ ॥ [२३]

अरिअल्ली सद्दूले कड्ढणरज्जुम्मि अवयाणं ।
सिरचित्तपट्टिआए अणराहो अइणिअं च आणीए ॥ २४ ॥

अरिअल्ली व्याघ्र । अवयाण आकर्षणरज्जु । अणराहो शिरसि चित्रपट्टिका । अइणिअं आनीतम् ॥ यथा ।

चालुक्क समवगसइ विसअणराहिअ असाणुराय जो ।
णरअरिअल्लि सकण्ठे अवयाण अइणिअ तेरा ॥ २२ ॥ [२४]

L 1 *cdd* अवहेय D अवच्छरा A °रा L 2 BCFG अवलियम° G °सक्कम° A णू सं G अम्हा° *cdd* °इया D इ pro य L 3 *cdd* अवहेय B अणु° D अवच्छरा D अवहच्छरा BCFG अवलियं D अचालिय L 4 D वनमित्यर्थे G °र्थ C °र्थे BCDF अम्माइया G °इइया L *cdd* °इयाइ G दिशा° *cdd* °हेय G ऽवच्छग° D अवच्छरा° L 6 G णोव° *cdd* °लियं D *om* ज D इ *pro* य C किसलउ BDFG ° लिउ BF *om* अ साउ D असेलिउअ C च L 7 ADG अच्छु° C छी D अच्छोर G लीरे BCF अलियार° D अल्लार° D °वलिय L 8 C अवहेड्डो DG °ड्डो C गव्वियए G °यए *cdd* अणुसूया णियड° L 9 B अत्युडय D अच्छु° *cdd* अलियार DG हड्डो C °हड्डो BCFG अणुसूया D °सुया L 11 *cdd* अलियार D तावलये C अवलये रक्ख D धेणु अणुसु BCFG °सूयं L 12 G °हड्डमसहा C °हड्ड असवा C मारिही DG अच्छु° C अहु° G °सकुल रसे L 13 CG कड्डण° C °रज्जुम्मि L 14 G °पाट्टि° *cdd* °याए° G अणराउ ABCFG अइणियं D अइणीय C याणिए L 15 G अरियल्ली व्याघ्रा C सिरसि G °पट्टि° L 16 C अइणीयं । आणीयं । आणीतं । D अइणीइ BFC °णिय L 17 B चालुक D चालक °गसइ BCF °राय L 18 BF *om* स *cdd* अइणियं

अहिविसा कयसावत्ता दुद्दन्तोसहे अलमलो अ ।
अणुसुत्ती अणुकूले अहोरणं उत्तरिज्जम्मि ॥ २५ ॥

अहिविसा कृतसापत्न्या । अलमलो दुर्दान्तवृषभः । अलमलवसहो इति समस्तर नामेति गोपालः । अणुसुत्ती अनुकूलः । अहोरणं उत्तरीयम् । अवरिल्लशब्दस्तूत्तरीयवाचकः शब्दानुशासने साधित इतीह नोक्तः ॥ यथा ।

अलमलसम अणुसुत्ती कह तुम मुग्ध मज्झ अवरिल्लं ।
मूढ तए परिहिअमहिविसाइ अहोरणं इमं तीए ॥ २३ ॥[२५]

अवडुअअवअसा उक्खलए चीरीइ अरलाया ।
अइरिम्पो कहबन्धे कच्छावत्थम्मि अवअच्छं ॥ २६ ॥

अवडुओ तथा अवअसो उदूखलम् । अवअस इत्यत्र तृतीयाक्षरं हकारं केचित्पठन्ति । अरलाया चीरी । अइरिम्प इति मकारपकारसंयोगान्तः कथाबन्धार्थः। लिपिदोषापभ्रष्टास्तु पकारद्वयसंयोगं केचित्पठन्ति । अवअच्छं कक्षावस्त्रम् । कक्षेत्यन्ये ॥ यथा ।

अवअसघडणमवडुअकण्डणमवअच्छमित्तपरिहाणं ।
अरलायगुञ्जिरणिउञ्जवसणमिअ तुह रिऊण अइरिम्पो ॥ २४ ॥[२६]

अक्खलिअं पडिफलिए अलीसओ सागरुक्खम्मि ।
अहिरीओ विच्छाए अग्गक्खंधो रणग्गधुरा ॥ २७ ॥

L 1 G °विसा D °वसा G य L 2 ACG अणुसत्ती L 3 G °विसा D °विसा G °सापत्न्या B °पत्त्या CF °पत्त्या D पात्न्या G °वसभो B om इति L 4 C अणुसत्ती G अवरिल्ल अहोरणं च उत्त° In G the words from अवरिल्ल° to नोक्त are omitted here, but given after तीए in line 7 L 5 BCDF °स्तु उत्त° L 6 G अणुमुत्ती C °स° D तुम BF सुच L 7 cdd °हियम° C हियवि° L 8 ABCF अवडुय° A °अवउसा BDF ओक्खलम C उरख° BCDF चीरीइ L 9 D अइरिंपो AG अवअत्थं C अयअछं L 10 CDG अवडुउ G °असो BD उदूखल BCDF °असमित्यत्र G °अस्तमित्यत्र L 11 BCF चीरी BF अइरिंप C अइरम्प corr 2 hand L 12 C °संपो° L 13 G °स्यन्य L 14 D अवअज° D °यज° BCDF अवडुय° D °अय° C °यछ° L 15 BCF °गुजर G °णियाज° D °णिवाजा° cdd इय (D इया) G महरिम्भो B अइरिंयो F अइरिंपा L 16 cdd अक्खलियं (C अरख and so generally) ACDF अलीसउ L 17 AF अहिरिउ C अहिराओ D अहिरिउ C विच्छाए G मिच्छाए A °कंधा C1 hd. °क्खधो A °धुरं

अक्खलिअ प्रतिफलितम् । अलीसओ शाकवृक्ष । अहिरीओ विच्छाय । अग्गक्खधो रणमुखम् ॥ यथा ।

अग्गक्खधपलायणअहिरीआ कुमरवाल तुह रिउणो ।
ओवीहन्ति अलीसयणिउञ्जमक्खलिअअप्पसद्दे वि ॥ २५ ॥[२७]

अममयं पुणरुत्ते अंगालिअमुच्छुसयलम्मि ।
अवरोहो अवराहो अ कडीइ अवालुआ सिक्के ॥ २८ ॥

असमय पुनरुक्तम् । अगालिअ इक्षुखण्डम् । अवरोहो तथा अवराहो कटी । अवालुआ सृक्क । ओष्ठपर्यन्त ॥ यथा ।

असमय अगालिजरसणेण अवालुआ फुड फुडइ ।
इअ अवराहिरि महर अवरोहडिआ तुह पिआमो ॥ २६ ॥ [२८]

पूरम्मि अग्गवेओ अहिआरो लोगजत्ताए ।
चोरे अदंसणो कविकच्छूए अप्पगुत्ता य ॥ २९ ॥

अग्गवेओ नदीपूर । अहिआरो लोकयात्रा । अदसणो चौर । अप्पगुत्ता कपिकच्छू ॥ यथा ।

सरिआण अग्गवेओ अदंसणा तह य अप्पगुत्ता य ।
दूमन्ति इन्ति लोअं अहिआरविरोहिणो हि खला ॥ २७ ॥ [२९]

अवगदमुरम्मि दिट्ठे अज्झसिअं चञ्चले अणेकज्जो ।
गहभयरुक्खे अहिसिअमवहुसं उक्खलाइम्मि ॥ ३० ॥

L 1 edd °लिय BCFG अल्लीसउ D अलिसओ BCIG अहिरीउ D अहिरिओ L 2 C खोभा L 3 BCI अग्गखध CG °आहिरीया D °रिआ D कुमार° L 4 DG ओवीहंति B उवी C (I) उवा C °वज्जि edd °लिय° C वी L 5 D असमाय G असमय C I hd om °मयं पुण A पुणरु F पुनर° G आगा D इगालि° edd °लिय° C °मुछ° L 6 ACI अवगहा अवगहा D रार्ग गहा C कडीहि यरा° ABCF °लुया L 7 B असमयं FCIG अंगालिय D इगालियं D अवरोहा तथा अवरोहा In C तथा प्रवरा is wanting L 8 BCFG अवालुया DG उट्ट° BCF उष्ट° G °पयन्त C °पयत L 9 G असम° edd अंगालिय C °रसण C अवाइया BDFG °लुया BF फुडु G फुडइ C पुडइ L 10 edd °ग्या G पियामो BI पियामा C पियामे D वियामे L 11 ACD अग्गवउ G °वरा ABCI अहियारो D अहआरो L 12 C गुत्ताम G °गु° L 13 edd °वेउ edd अहियारा G चोर CI चार L 14 G कच्छू B °कत्थू L 15 edd सरियाण edd °वउ G दंसणा CD अदंसणा L 16 edd ज्ञायं BCFG अहियार° L 17 G दिट्ठ D अज्झ edd सिय A °ज्जा CD °ज्जा L 18 A गय° G °रुक्ख edd °सिय° G °अवहु A वहुसं D °वहुसं G °लाइम्मि

अवगदं विस्तीर्णम् । अज्झसिअं दृष्टम् । अणेकज्झो चञ्चलः । अहिसिअं ग्रहशङ्कारुदितम् । अवहुस उदूखलादि शूर्पप्रायमुपकरणजातम् ॥ यथा ।

चइअ अवहुसकम्मं कामग्गहअहिसिअं कुणन्तीए ।
अज्झसिअमणेकज्झं अवगदणयणाइ सभरिमो ॥ २८ ॥ [३०]

अब्भायत्तो पच्चागयम्मि अब्भक्खणं अजसे ।
कावालिए अगहणो अंगुत्थलमङ्गुलीअम्मि ॥ ३१ ॥

अब्भायत्तो प्रत्यागतः । अब्भायत्थो पश्चाद्गत इति तु गोपालः । अब्भक्खण अकीर्तिः । अगहणो कापालिकः । अगुत्थल अङ्गुलीयम् ॥ यथा ॥

अब्भक्खणमगणन्ता विमुद्द अगुत्थलाइआहरणा ।
अगहणवेसा रणओ अब्भायत्ता भमन्ति तुह रिउणो ॥ २९ ॥ [३१]

उच्छुअदन्तवणच्छरणे अवयारो अवहडं मुसले ।
अंगुलिणी फलिणीए अहिसंधी पुणपुणाकरणे ॥ ३२ ॥

अवयारो माघ्यामुत्सवविशेषो यस्मिन्निक्षुदन्तधावनाद्याचारः क्रियते । अवहडं मुसलम् । अगुलिणी प्रियङ्गुः । अहिसधी पौनःपुन्यम् ॥ यथा ।

अगुलिणिसामलेहिं अवहडदसणेहि कुञ्जरिन्देहिं ।
अहिसधिउच्छुअसणे को अवयारे वि कुणइ पडिसिद्धिं ॥ ३०,॥ [३२]

अहिवसं पिञ्जरए पायत्ताणम्मि अद्दुजंघा य ।
अङ्काभरणे मोत्तिअरयणा अज्झोल्लिआ णाम ॥ ३३ ॥

L 1 D अज्ज° cld °सिय CD कज्जो G अणहि° cdd °सिय L 2 B °सक्का° C शूर्ण° L 3 BI चइअव° G चइयमव° C °म्गह° G °महि° cdd °सिय C कुण° L 4 D अज्ज° cdl °सियम° CD °कज्जं C °नयणाई L 5 A अत्तायत्तो C अउझा अत्ता D °अत्तो A अवक्खणं BCF अउज° L 6 D अंगुच्छउज्ज° cdl °लीयंमि (G °य-म्मि) L 7 C अउमायत्ता D अत्ता G अब्भाअत्ता BI अब्भायच्छा II अउज्झायत्थो D अब्भाअच्छ BG इन C अउझक्खणं D om अब्भ° L 8 D गुच्छत्ला C अगु-लीय L 9 C अउझाणम° C विद्द D विमुक्त D °गुच्छ° L 10 CIG रणउ D रणाउ C अउझाअत्ता D अब्भाउत्ता G भमति II रमरि G रिउणा L 11 cdd उच्छुय° L 12 C पुणकरणे L 13 cll विशाष BCDF धावार L 14 C om अगु°प्रि° BCDI पुएय L 15 G अवयण° cld °दसणेहि II तुंन° C °देहिं L 16 BCF अहिसंधिउ° C °सुयसणे C वि B पडि F पडिसिहि G °सद्धि II °सिद्धं L 17 G पि-जरए D पायताणे मि BCF पायत्ता° C अद्दुजंघा F चाइ° L 18 C अंकाभरणे cdd मोत्तिय A अज्जा D उज्जोल्लिया AbCFG ल्लिया

अहिवस पीतरक्तम् । अद्धजघा मोचकाख्य पादत्राणम् । अज्झोल्लिआ क्रोडाभरणे मौक्तिकरचना ॥ यथा ।

घुसिणाहिवसिआओ अज्झोल्लिअभूसिआउ जाउ पुरा ।
तुह रिउवहूउ ताओ भमन्ति चइअद्धजंघिआउ वणे ॥ ३१ ॥ [३३]

अइहारा विज्जू सासिअमद्धक्खिअमसंगयं वत्थे ।
अद्धक्खणं पडिक्खणमवत्तयं तह विसंठुलयं ॥ ३४ ॥

अइहारा विद्युत् । अइराहा इति त्वचिराभाशब्दभव । अद्धक्खिअ सज्ञाकरणम् । असगय वस्त्रम् । अद्धक्खण प्रतीक्षणम् । परीक्षणमिति केचित् । अवत्तय विसस्थुलम् ॥ यथा ।

अइहारुज्जोए ण कस्स वि अद्धक्खिएण चलिआ सि ।
सहि कुण अद्धक्खणय अवत्तयमसगय च सव्वसु ॥ ३२ ॥ [३४]

कञ्चीइ अंतरिज्जं अहिक्खणं तह उवालम्भे ।
अंतीहरी अ दूईइ दिसाए अक्खवाया वि ॥ ३५ ॥

अतरिज्ज कञ्चीसूत्रम् । अहिक्खण उपालम्भ । अभीक्ष्णमित्यन्ये । अतीहरी दूती । अक्खवाया दिक् ॥ यथा ।

आलि गलिअतरिज्जे अहिक्खणं तस्स मे कहन्तीइ ।
उवगरिअं अंतीहरि किमक्खवाया पुलोएसि ॥ ३३ ॥ [३५]

अवरिज्जो अदुइज्जे कोवे अहिअलमवलुआ य ।
अवठंभो तम्बोले विरहे अवहायअवयरिआ ॥ ३६ ॥

I 1 G अइजंघा CF अह° D अज्झा° cdd ल्लिया L ? C °भरणा L ■ CDFG °घसियाउ B C 2 bd °याओ D अज्झा° cdd °ल्लिय° cdd °भूसियाउ L 4 B रिउ° (D °वहुउ° CG ताउ om D CD चइ° CF °अद्द° BCF °जंघयं G °जंघियाउ (s c) D °आपायाउ G ण pro वणे L 5 D विज्जु G विज्ज ABCF सासियम° D सासियाम° G सभियम° C मसिएसयम° G मद्यक्खि अयगसंगय (s c) F °अद्द° ABD °क्खियम° C वत्था D वत्थिउ L 6 C (F?) अद्दक्खण G अद्द° C पडिक्ख° G °अवत्तई A विसं । थुलय L 7 cdd इति तु भ्रान्ति° D °शब्द (om भव) C अक्खिलय F अद्द° BDIG क्खियं L 8 CF अद्द° G अयवत्तणं I 9 CG °स्थूलं B विसं° F विसंस्थूलं L 10 G °ज्जो ए CF अद्द° CFG चलिया B चलिच्या D चलिया L 11 B सार उसा G मद्द° CF अद्द B न BF संवसु D संवग्सु L 13 G दूइइ L 14 C कंचि° G उवा° I 16 BCFG गलिय° DG कहतीए L 17 cdd °गरियं D पत्तो° C °गमि I 18 G काय D कायि ABDG अवरिज्ज° cdd °लुया L 19 AB अवठंभो G अवयंभा D अवडभे ABCDE °यरिया E °यरिय

अवरिज्जो अद्वितीयः । अहिअलं अवलुआ च कोपः । अवडंभो ताम्बूलम् । अवहाओ तथा अवयरिओ विरहः । अयं च पञ्चान्तरो ऽप्यर्थानुरोधादनुरक्त-रेषु निबद्धः । एवमुत्तरत्रापि ॥ यथा ।

अवडंभे अहिअलो कमले ऽवलुआ तीइ हवइ अवहाए ।
सुहयावरिज्ज तुह पुण अवयरिए होइ किं ति णाहु मुणिमो ॥ ३४ ॥ [३६]

अंजणिआंजणाईसं अंजणइसिआ य तापिच्छे ।
अंबसमी अवसमिआ तिम्मिअपरिउसिअकणिकाए ॥ ३७ ॥

अजणिआ अंजणाईसं अंजणइसिआ च तापिच्छम् । अंबसमी तथा अवसमिआ स्तीमितपर्युषितकणिका । अंबसमीत्यत्र सकारमकारयोर्व्यत्यये अंबमसीति केचित्पठन्ति । तत्र केषांचिद्भ्रमो ऽभ्रमो वेति बहुदृश्वान एव प्रमाणम् ॥ यथा ।

अंजणिअहइं कुणइं अंजणइसिआलयालरे दट्ठुं ।
मुयइ गोयवहुए अंबसमी अद्धपक्का वि ॥ ३५ ॥
थिमलन्तवाहकज्जलकलुसिअअवसमिआपिण्डयं पइणो ।
अंजणाईससयसं णाहिज्जं किज्जइ वहुए ॥ ३६ ॥

अत्र केचित् । अच्छोडणं मृगया । अलिंजरं कुण्डम् । अमिलायं कुरण्टककुसुमम् । अच्छभल्लो ऋक्षः । इत्यपि संगृह्णन्ति । तत्संस्कृतभवत्वादस्माभि-

---

L. 1. C अद्वितीय G अहियलं BF अहिलं C °अलं D अहिला edd °लुआ G अवडंभो BF अवडंभो C °लं L. 2 C1 hd G अवहाउ B अवयरिओ C अवयवरिउ 2. hd °रिओ D अवयरिउ G अवयरिउ. BD अपि अ° CDG °र्थात् अनु° L. 4 BCFG ऽहियलो D हिया C कमेले BCFG वलुया D वलुया C तइ CG हवाए (sic) L. 5 C सुहयाव° CG तह D सुण C होइ BDF किं मु edd ण L. 6 A अंजणिया ऽजण° BF अंजणिया अंजणाइसं C अजणिया अज° D अंजणिया अंजणाईसा E अंजणाया अजणा° G °या ऽजण° A अजणोइस° ABCDFG °सिया E °इसिया C तापिच्छ L. 7 ABF अव° DG अम्ब° C om. from अव° to °कणिकाए ABCDFG समिया A तिमिय° BDF तिमिय° BF °परि-ओसिय° D °पुरिओसिय E °परिओसिय° A °कणिकाए L. 8 C om. from अंजणिआ to तापिच्छम् BDF अजणिया BF °इसं D °ईस BF अंजणइसिया च D °इसिया य तापिच्छा G य तापिच्छ DG अम्ब B अव C (F°) अम्ब D om तथा G अवसमी. L. 9 C om पर्युषित. BCFG °कणिका BG अंब CD (F°) अम्ब° G °मकार. G अम्ब B अव CD (F°) अम्ब° L. 10 BD अभ्रमो. C1 hd om ऽभ्रमो D बहुश्रुता L. 11 edd °णिय° edd. °इसिया° G हइ C दट्ठुं D हुट्ठु L. 12 DG मयइ G अंब° B अव CD (F°) अम्ब° C थिमिसि... I थर D पिया L. 13 BDI तिमलन्त° C तिमलन्त BCFG °वाह° D °कज्जल° C om कज्जल° edd कलुसिय edd समिय° L. 15 G अंछिरुय D अच्छियाउ L. 16 BF कुरण्टक D कुरण्टक C अच्छ D om here from इत्यपि to अवसाय° but has these words after गेराणमए L. 9 in next page G गृह्°.

नोक्तम् । यत्तु । अच्छभल्लो यक्ष इत्याह तद्बहुभिरनुक्तत्वादस्माभिरुपेक्षितम् । तथा । अइच्छइ अकुसइ गच्छति । अवक्खइ पश्यति । अप्पाहइ संदिशति । अक्खोडइ असिं कोशात्कर्षति । अब्भिडइ सगच्छते । अग्घाडइ अग्घवइ अंगुमइ पूरयति । अड्डक्खइ क्षिपति । अवहेइ रचयति । अवुकइ विज्ञपयति । अणाच्छइ अयञ्छइ कर्षति । अल्लत्थइ उत्क्षिपति । एते धात्वादेशेषु शब्दानुशासनेऽस्माभिरुक्ता इति नेहोपात्ताः । न च धात्वादेशानां देशीषु संग्रहो युक्तः । सिद्धार्थशब्दानुवादपरा हि देशी साध्यार्थपराश्च धात्वादेशाः । ते च स्यादि-तुम्-तव्यादिप्रत्ययैर्बहुरूपाः संग्रहीतुमशक्या इति । तथा अवज्झाओ उपाध्याय इति उपाध्यायशब्दस्य प्राकृतमपभ्रष्टमिव रूपमिति नेहोपात्तम् ॥ [३७] ॥

अथ अवसमिआशब्दादारभ्य पञ्चाक्षराः ॥

अवकीरिअं विरहिए अंकुसइअमङ्कुसायारे ।
अवलावम्मि अवल्लावओ अ अणहारओ खल्ले ॥ ३८ ॥

अवकीरिअं विरहितम् । अकुसइअं अङ्कुशाकारम् । अवल्लावओ कथत्ययाभावे अवल्लायो अपलापः । अणहारओ खल्लम् । निम्नमध्यमित्यर्थः । यथा ।

कि कुणसि अवलाव भाले अंकुसइआ साहा तुज्झ ।
अणहारगण्डजोम्मि त मा अवकीरिअ कुण खणं पि ॥ ३७ ॥ [३८]

अवपुसिओ संघडिए अवच्छुरणं कोहभङ्गिभणिअम्मि ।
अच्छिवडणं णिमीलणमक्कोसरिअं अइक्कन्ते ॥ ३९ ॥

L 1 CDO यन्तु D भिञ्ञा G यन्त D गाला L 2 C अङ्कुसइ G गच्छइ G पव्यति pro सदि° L 3 G अक्वेडइ C °अभ्रि° DG अग्घावइ C अडाइ D अगुमाइ. L 4 G पूर्यंत G अड्डुकवइ B अड्डु° or अड्डु° CF अड्डु° D अ–° G दयाति D आनइत्वइ रच°. G अप्पुकइ BF अनु° C अवु° D आक्षेो B आणच्छइ BF अइइ L 5 G अयंत्तइ C अयर D अयाछइ om BF BF अल्लइ C अल्च्छलइ D अल्लाहइ, om G G om उल्खि° L 7 CDG °देशाम्भे C -तु- L 8 B सगृही° D संगृ° G अवज्झाउ C उवज्झाउ D अवजा° BF °ध्याय L 9 CD om अथ BDF °समिया° C °समिय° G °मियारह° L 11 ABCDFG °कीरिय G विरहिय ABCDFG °सइय° L 12 C I hd DG °वउ ADG च ACG °हारउ L 13 add °कीरिय G विरत BCFG अंकुसइय CG अंकुसाकार BF अंकुसायारं C अवल्लाउ G °वउ D अवल्लाया L 14 G अवल्लाउ CDG °हारउ BCFG खल्लं L 15 D धार्य (sic) C जाने D °सहया D तुच्य L 16 add °कीरि (G °य) G स्वलोनि L 17 ABCFG पुंसिउ A अवच्छुरणं AG °भणियम्मि BCF °सिल D °आणि L 18 DFG मिणी° In C णमणामा is wanting ABCDFG °मीणि

अवपुसिओ संघटित । अवच्छुरणं क्रोधे सति भङ्ग्या भणितम् । अच्छिवडणं निमीलनम् । यद्यप्यक्षिपतनशब्दस्येदं रूपं संभवति तथापि संस्कृते तदप्रसिद्धमितीह निबद्धम् । असोसरिअ अतिक्रान्तम् ॥ यथा ।

पसिअ सहि किमिह जुत्तं चिरअवपुसिए पिअम्मि अवच्छुरणं ।
कायव्वमच्छिवडणं असोसरिआवराहस्स ॥ ३८ ॥ [३९]

अवअक्खिअमवअन्छिअमज्झवसिअमवि णिव्वाइअमुहम्मि ।
असरासओ खरहिए अगंडिगेहो अ जोव्वणुम्मत्ते ॥ ४० ॥

अवअक्खिअ तथा अवअच्छिअ तथा अज्झवसिअ निर्वापितं मुखम् । असरासओ खरहृदय । अगंडिगेहो यौवनोन्मत्त । यथा ।

तमगंडिगेहमसरासयं च अवअक्खिएण हिअडत्तं ।
अज्झवसिएण किं सहि भरेसि अवअच्छिएण पुकरिमो ॥ ३९ ॥ [४०]

अच्छिहरुल्लो वेसे अच्छिविअच्छी परोप्परायड्ढी ।
पडिजागरिए अड्डखम्मिअं च अणुवज्जिअं तह य ॥ ४१ ॥

अच्छिहरुल्लो द्वेष्यो वेषो वा वेसशब्दस्योभयार्थत्वात् । केचित् हस्थाने घ पठन्ति । अच्छिघरुल्लो । केचिद्रेफमिकारान्तं पठन्ति । अच्छिहरिल्लो । तदेवं मन्यकृद्विप्रतिपत्तौ बहुशः प्रमाणम् । अच्छिविअच्छी परस्परमाकर्षणम् । अड्डखम्मिअं तथा अणुवज्जिअं प्रतिजागरितम् । अणुवज्जिअं गतमिति तु गमिधात्वादेशसिद्धम् ॥ यथा ।

L. 1 CG °सिउ After अच्छि° C has again क्रोधे सति भङ्ग्या भणितं । अच्छिवडणं and on निमीलनम् । य G °त्पपात् L. 2 C यद्यक्षि D स्यदं L. 3 D °सरा° edd °रिअं L. 4 edd पसिअ G °पुसिए G पिअम्मि BCDE पिअम्मि L. 5 G °अवराह° BCDE °रिआ° L. 6 G °अवअक्खिअ ABD (F) °अक्खिअम° C °क्खिअ °मव° ABCDE °अच्छिअम° ACD अज्झव° ABCDE °सिअम° A °मव ABCDEG णाइअ° L. 7 F असराअ A °रासं DG C E L. 11 °ससउ C °हिए E अगंडि G य C °मुमत्ते F °णुमत्त L. 8 BCE °क्खिअ In G the words तथा अवअच्छिअ are written twice D om from अच्छिअ to मुखम् BCE °च्छिअ BCEG °सिअ G निर्व्वापितं C निवा CG °सउ D असउ °हृदय L. 9 C °गंडि D °हिअ L. 10 C om तमं B °च्छिएण D अक्खिएण L. 11 C अज्झवसिएण कि सहि D अज्झ D अच्छिएण L. 12 AE अच्छि° ABCDEG °विअच्छी AG C 2 E D (E) °यड्ढी C E E यड्ढी L. 13 A अड्डखम्मिअं CEG °म्मिअं BDE °म्मिअं EG अणुव° ABCE °ज्जिअं D वा L. 14 G om वा ECE °हरुल्लो उभया L. 15 BCE °रिल्लो ? D °धरि L. 16 G अच्छि edd °विअच्छी G °म्मिअं BCE °म्मिअं D °म्मि L. 17 edd °ज्जिअं G °ज्जिअ BCDF °ज्जिअं G यथा

अच्छिविअच्छीदुहिआ अच्छिहरुल्ला नए कयपहारा ।
पिअअणुवज्जणरहिआ अडखम्मिज्जन्ति सवरिआहि वणे ॥ ४० ॥ [४१]

अब्भपिसाओ राहू अब्बुद्धसिरी अचिन्तफलपत्ती ।
पुरिसाइअमडउज्झिअअंगवलिज्जं च तणुवलणं ॥ ४२ ॥

अब्भपिसाओ राहुः । अब्बुद्धसिरी मनोरथाधिकफलप्राप्तिः । अडउज्झिअम् पुरुषायितम् । विपरीतरतमिति यावत् । अंगवलिज्जं अङ्गवलनम् ॥ यथा ।

अडउज्झिअमगवलिज्जं दूरे अ इह वत्तणा पि किर ।
अब्भपिसायवहूणा अब्बुद्धसिरी सिरीणाइ ॥ ४१ ॥ [४२]

अद्धविआरं मण्डणमपारमग्गो अ वीसामो ।
अपडिच्छिरो जडमई रहस्सभेई अगुज्झहरो ॥ ४३ ॥

अद्धविआरं मण्डनम् । कश्चिदद्धविआर मण्डलकमित्याह । अपारमग्गो विश्राम । अपडिच्छिरो जडमतिः । अगुज्झहरो रहस्यभेदी । अस्यागुह्यधरशब्दभवत्वे युक्तिरुक्ता ॥ यथा ।

मा कुण अद्धविआर अकिवे अपडिच्छिरे अगुज्झहरे ।
ज सो तइ णाणाणिओ अपारमग्गो महच्छीण ॥ ४२ ॥ [४३]

अवआणिओ अणामिलिए रित्तम्मि पुडे अभिसपुडो ।
हिक्काए अणुबंधिअमणच्छिआरं च अच्छिसे ॥ ४४ ॥

I 1 G अच्छ° BCDF विअच्छी° edd °दुहिया C अच्छिहभत्ता I 2 edd पिय° °रहिया G खम्मिज्जम्मि C °ज्जात BF सवरियाहि CDG °रियाहि C वमा L 3 A अज्जसिसाउ C I Id., G °साउ F राहु AG अच्छुद्ध° BCF अबुद्ध° D अबुद्धिसिरि° E अघुसिरी (sic) D अचिन्ता G फलिम I 4 A परि° ABCDFG °साइयम° A °उज्झियम° C °उड्डायम° BDFG °उज्झियम BF वनगवलिज्जा I चलिज्जं A तणुवलण BF तणुवण C णुवलण L 5 edd पिसाउ corr C 2 Id. C राहु G अबुद्ध° BCDE अबुद्ध° BCFG °उज्झियं D °उज्झियं L 6 BF °वलज्ज I 7 B (1?) G अडउज्झियअंग° D अडआज्झियमं° L 8 G विसाय° C बहुण edd अबुद्ध° ■ अबुद्धसिरीण [बु not quite distinct] I 9 C अद्ध° 2 Ian अद्ध° edd वियारं BF व I 10 I जरमइ G °भेती A अगुज्ज° I 11 C अद्ध° edd वियार BCFG कश्चित् अद्धवियारं (C अद्ध) D कश्चित् अद्धवियारं G मडलमि° D वित्याहुः G om मग्गो I 12 C अपारि° G अस्य गु° BCDI अस्य अगु° I 14 C रु° edd वियारं G अपडि° L 15 G भइ CDG °णिउ C महच्छीण L 16 ACG °आणिउ C अणामलि° F विजीम DFG अभिस° L 17 A अणुब° G अणुब° ABCDFG णिअमणच्छिआरं C अच्छिसा EG °स

अवअणिओ असंघटितः । अभिसपुडो रिक्तपुटः । शिशुभिः क्रीडया जनप्रलोभनार्थं विपणिमार्गे रिक्ता पुटिका या क्षिप्यते सैवमुच्यते । अणुबंधिअं हिक्का । अणच्छिआरं अच्छिन्नम् ॥ यथा ।

अवअणिअवलहाणं वेरीणमभिसपुडयसुसाणं ।
तुह इन्ति णामकित्तणमणच्छिआराणुबंधिअं हरइ ॥ ४३ ॥ [४४]

अवरत्तयाजराउरअरविंदरमणुसडणहदीहम्मि ।
अणारामयमरई अङ्कअक्कली तह य कडिहत्थे ॥ ४५ ॥

अवरत्तओ पश्चात्तापः । अवरत्तेअं इति गोपालः । यदाह । अवरत्तेअं पश्चात्तापे ऽपि प्रोच्यते तज्ज्ञैः ॥ अजराउरं उष्णम् । अरविंदरं दीर्घम् । उभयत्र समाहारद्वन्द्वः । अणारामओ अरतिः । अङ्कअक्कली कयां हस्तनिवेशः ॥ यथा ।

अरविंदराजराउरणीसासन्तं कयङ्कअक्कलिअ ।
अगणन्ती अवरत्तयअणारामयदुत्थिओ हयसि तं पि ॥ ४४ ॥ [४५]

सीहम्मि अवकरसो अवयाङ्किअमाजिहरिअम्मि ।
अवयासिणी अ णासारज्जू अलमंजुलो अलसे ॥ ४६ ॥

अवकरसो सरकः । अवयङ्किअं रणहतम् । अवयासिणी नासारज्जुः । अलमंजुलो आलस्यवान् । केचिदलमंजुलयमलसमाचक्षते । तदयुक्तम् । कमव्ययस्यानन्वरात् । कवयो हि छन्दःपूरणार्थं कादाचित्कं कमव्ययं प्रयुञ्जते । अत एवास्माभिरयं पश्चात्तरेषु निबद्धः ॥ यथा ।

L. 1 D, C 1 hd G °णिउ D तेप° BCD भनिस° B पुडो G रिक्त- पुट. C 1 hd रिक्तः पुटः corr 2 hd D °प्रलोभार्थं L. 2 G अणुबं° BCFG °धियं D °बंधे (sic) L. 3 BD अच्छिअं L. 4 C अवअणिअ° BD °णिय° G °णउ C वरी° G °रीउ अभिस° D °भिस DG °सुसाणं L. 5 BCF इन्ति BCDF °च्छिया° G °णुवं° BDFG °धियं C 1 hd °धिउ 2 hd °धियं L. 6 CD °त्तयअजरा° C °जराउरा° 2 hd °राओ° E °मणुस° L. 7 A अणुराम° A अ ° (sic) C (F?) अड° DG अड° G कुलि° C °हत्थे L. 8 C अवरत्तउ BG °त्तउ D अवरत्तयअजराउर पश्चात्तापउष्णयो CG °रत्तेयमिति BF रत्तेयमिति D °रत्तयमिति G °रत्तियं BF त्तापे C °रत्तेयं D त्तयं L. 9 D om अजरा° उष्णम् B उभय. L. 10 CDG °रामउ corr 2 hd C G °करतल C (F?) G अड° B (?) D अड. L. 11 G कयङ्क° CD (F?) कयड° BF °क्लिय CDG °क्लिया L. 12 B °अणुरा° BDF °दुत्थियो. L. 13 A अवकरसि B °यङ्किय° C (F?) यङ्किय° L °यङ्किय° G °यङ्किय° D अवयंकिय° AG °हरिअम्मि BCDF °हरिम्मि L. 14 ABCF य DF नासा A °रज्जू G °मंजुलो BF °मज्जु (om. लो) A अलसो L. 15 G अवयङ्कियं C (F?) °यङ्कियं B °यङ्किय D अवयंकियं G °कृत C 2 hd °रणं CG अवयासि° C °रज्जु L. 16 G °मंजुलो edd. केचिद् अल°.

अवयड्डिआ भेडेहिं घल्लिअ अत्रयासिणि णडिज्जन्ता ।
भुअमयअवक्करसफलमरिणो अलमंजुला तुह लहन्ति ॥४५ ॥ [४६]

अवडाहिअमुक्कुट्ठे पवायणिहए ऽवडक्किओ तह य ।
रोगम्मि अंगवड्डणामयतंचिअमुवचिए चेअ ॥ ४७ ॥

अवडाहिअं उत्कृष्टम् । प्रपातः कूपादिः । तत्र निहतो अवडक्किओ । अन्ये तु अवडाहिअं अवडक्किअं इत्यन्योन्यपर्यायशब्दावुक्त्वा गजनिमीलिकया गताः । अस्माभिस्तु सारदेशीनिरीक्षणेन विवेकः कृतः । अंगवड्डणं रोगः । अयतन्चिअं उपचितम् । मांसलमित्यर्थः । अवअच्चिअं इति केचित्पठन्ति । तत्र केषां लिपिभ्रमः केषां नेति न विद्मो नियामकाभावात् । वर्णानुपूर्वीविज्ञानं तु प्रकृत्यादिविभागमन्तरेणाशक्यक्रियम् । बहुतरपुस्तकप्रामाण्याच्च नियते वर्त्मनि प्रवृत्ताः स्म इत्यलं बहुभाषितया ॥ यथा ।

अवडाहेमि दुरासय परिणिअ पवसन्तएण जं तुमए ।
अयतन्चिअविसमसरंगवड्डणा सावडक्किआ बाला ॥ ४६ ॥ [४७]

अणुवहुआइरजुवई अणहप्पणयं अणाहम्मि ।
अणुअलवणाम्विलिआ अल्लट्टपलट्टमङ्गपरिवत्ते ॥ ४८ ॥

अणुवहुआ नववधूः । सामानाधिकरण्यनिर्देशो ऽन्योन्यं विध्यनुवादार्थः ।

L 1 G अवअडि° C °अड्डिया BF °यड्डिया D अवाअड्डियां BCFG घल्लिय D घल्लिअ C °सिणीणडिज्जंतां E °ता L 2 C भुय° B, C 2 hd, DFG भुय° G °ज्जसरि°. L 3 ABCDFG °डाहिय° E °मुक्क° G °ट्ठ E °णिहिअ ACDG °क्किउ. L 4 BF रोगंग CDFG °वड्डण° C °मयतंचि° cdd °तंचियमु° A °वंचियं ABFG चेय C चेव D वेय. L 5 BCFG °डाहियं G कुट्ट (sic) E उत्कुट (sic) CDF उत्कृष्टं. BF °पातं cdd कूपादिस्तत्र (C °दिसूत्र misread) DG निहितो G ऽवड° CDG °क्किउ (corr C 2 hd) L 6 BCFG °डाहियं D °डाहिय cdd °डक्किअमिति अन्यो° C °शब्दानुक्त्वा BCF गता E गतास्मा°. L 7 G विविक्तः G °वड्डणं CD (F?) °वड्डणं G राग C अयतं° cdd °चियं. L 8 G अवअ-च्चियमिति (°चि° ?) C° अवड्डायमिति D °अच्चिइयमिति° BF °यमिति D अत्र C तेषां लि°. L 9 C विद्मो G °भावात् L 10 C वन्तर° C प्रवृत्ता G स्मा D स्सा L 11 D °भा-षितेन । L 12 D अवडाहिमि cdd परिणिय L 13 cdd °चिय D सिविसम° FG° वड्डणा D °वड्डणा C °णा cdd °क्किया G वाला L 14 A अणुव° G अणुत° ABCDFG °हुया D हुया ऽइर° E °हुआ अइर° and superscr नववधू G °हुया अइरजुवई A °ज्जुवई. L 15 ADG अणुयल° B °वणा अंबिलिया E °वणा अंबि° A °णाऽम्बिलिया CG °णाऽम्बिलिया D °णाम्बिलिया E अल्लट्ट° A °पल्लट्ट° BF om पल्लट्ट C °पल्लट्ट BCF °परियत्ते E °यित्ते L 16 BF अणुवहुया CDG °हुया

तेन अइरजुवई अणुवहुआ इत्यप्यर्थः संगृहीतः । अत्र । अवज्जसइ गच्छति । अवअक्खइ अवअज्झइ पश्यति । अहिरेमइ पूरयति । अहिऊलइ दहति । अवहेडइ मुञ्चति । अवहावेइ कृपां करोति । अहिलंखइ अहिलंघइ काङ्क्षति । इत्यादयो धात्वादेशेऽप्यस्माभिः साधिता इति न संगृहीताः ॥ अथ अइरजुवइशब्दादारभ्य षडक्षराः ॥ अणहप्पणयं अनष्टम् । अजुअलवण्णा अम्लिकावृक्षः । अजुअलवण्णो सप्तच्छद इति त्वयुगलपर्णशब्दभवः । अल्लट्टपल्लट्टं पार्श्वपरिवर्तनम् ॥ यथा ।

अणहप्पणयच्छाए अजुअलवण्णायलम्मि पहिअस्स ।
अणुवहुसंभरणेणं अल्लट्टपलट्टयं पेच्छ ॥ ४७ ॥[४८]

अणुगमणे ऽम्मणुअंचिअमहिपच्चुइअं च णायव्वं ।
अइसयदुएसु अच्छं तयआदरणिज्जच्छड्डिएसु अच्चं ॥ ४९ ॥

अम्मणुअंचिअं तथा अहिपच्चुइअं अनुगमनम् । यथा ।
तुहं अम्मणुअंचसि जस्स कए बहिणि चन्दबिम्बमुहि ।
तं किं ण णिअसि मुद्धे दइअं अम्हाहिपच्चुइअं ॥ ४८ ॥

॥ अथ द्व्यक्षरादिक्रमेण अकारादयो ऽनेकार्थाः ॥

अच्छं अत्यर्थं शीघ्रं च । अच्चं विस्तारितमादरणीयं त्यक्तं चेति त्र्यर्थम् ॥ इहानेकार्थेषु शब्देषु वैषम्याच्छिष्यमतिव्यामोहो मा भूदित्युदाहरणानि नोपदर्शयिष्यन्ते ।[४९]

अससइसुहाणवहुआतरुणीसु इमाइ तह अज्जा ।
किसगुरुसुगमुहघट्टालसेसु सढे असच्चए अट्टं ॥ ५० ॥

L. 1. G °जुवई. BDFG °हुया C हुया G [illegible] L. 2. C [illegible] D [illegible] G [illegible] CDF om [illegible] D °रेमय G पूर्यति C [illegible] F °जाई L. 3. After मुञ्चति C ins. [illegible] C [illegible] G [illegible] BF इत्यादेशो L. 4. G धात्वादे- शेऽस्मा° C °धिता: G गृहीता: G °जुवई° L. 5 G [illegible] D [illegible] C [illegible] (?) C [illegible] D [illegible] G °वर्णो L. 6 BCDF इति [illegible] G om [illegible] F [illegible] (om both [illegible]) C °[illegible] D [illegible]. L. 7 C [illegible] CG [illegible] D [illegible]. G [illegible] edd. [illegible]. L. 8. CD °[illegible] G [illegible] C पेच्छा L. 9 G [illegible] D [illegible] BF [illegible] E [illegible] C [illegible] ABCFG °[illegible] ABFG °[illegible] C °[illegible] D °[illegible] BDF [illegible] C [illegible]. L. 10 G [illegible] G [illegible] C °[illegible]. G [illegible] D [illegible] L. 11. DG °[illegible] C [illegible] G [illegible] BDFG °[illegible] C °[illegible]. L. 12 G [illegible]. G [illegible] C [illegible]. G °[illegible] BF °[illegible] C °[illegible] D [illegible] L. 13 G [illegible] D [illegible] C [illegible] CD [illegible] DG [illegible] BCDF °[illegible] L. 14 D °[illegible] L. 15 DG [illegible]. L. 16. BF °[illegible] BCFG [illegible] L. 17 A °[illegible] DG °[illegible] DG [illegible] A °[illegible] B °[illegible] BCFG °[illegible] A [illegible] L. 18 A °[illegible] DE °[illegible] BDG [illegible].

अज्झाशब्दो असती शुभा नववधूस्तरुणी एषा चेति पञ्चार्थः । एषेति सर्वनामवाच्या या काचिदित्यत्यन्तनिर्देश्या । अज्झो एष इति द्रोणः । अट्टं इत्यष्टास्वर्थेषु । कृशो दुर्बलः । गुरुर्महान् । शुकः पक्षी । सुखं सौख्यम् । धृष्टो वियातः । अलसः शीतकः । शब्दो ध्वनिः । असत्यमनृतम् ॥ [५०]

अत्ती अ देअराणी पइवहिणिपिउच्छिआसुं च ।
माइपिउच्छासासूसहीसु अत्ता णिहे मुहे अणिहं ॥ ५१ ॥

अत्ती व्यर्था । क्रमव्यये अत्तिआशब्दश्च । देवराणी देवरभार्या । पतिभगिनी ननान्दा । पिउच्छिआ पितृष्वसा । अत्ता चतुरर्था । माता जननी । पिउच्छा पितृष्वसा । श्वश्रूः श्वशुरभार्या । सखी वयस्या । अन्नोशब्दः सूचनादिष्वेकादशस्वर्थेषु शब्दानुशासने पठित इतीह नोपात्तः । अणिह सदृशं मुखं च ॥ [५१]

चीरिमसएसु अरलं अलसं सित्थयकुसुम्भरत्तेसु ।
पसुकढिणेसुं अविलो अणुओ आयारधन्नभेएसु ॥ ५२ ॥

अरलं चीरी मशकश्च । अलसं सिक्थकं कुसुम्भरक्तं चेति द्व्यर्थम् । अविलो पशुः कठिनश्च । अणुओ आकृतिर्धान्यविशेषश्चेति द्व्यर्थः । अणुआ यष्टिरित्यन्ये ॥ [५२]

घरउत्तपच्छिमङ्गणणिट्ठुरविरसेसु अचलं च ।
अवडो कूवारामेसु अग्गिओ इन्दगोवमन्देसु ॥ ५३ ॥

अचलशब्दः पञ्चार्थः । घरं गृहम् । उत्त उक्तम् । पच्छिमङ्गणं गृहपश्चिमप्रदेशः । णिट्ठुरो निष्ठुरः । विरसो नीरसः । अवडो कूप आरामश्च । क्रमव्यये अवडओ इत्यपि । अग्गिओ इन्द्रगोपकीटो मन्दश्चेति द्व्यर्थः ॥

L 1 BCF °शब्द असती G ऽसती B सुभा B साव° edd °वधू L 2 edd °काचिदित्य° A °अट्ठ° D °अट्ट° L 4 G °अमृत L 5 G अअसी अ देय° A °वहि° D °चहि° C °हिं-णीपिउ° D °च्छासु ABCFG °ञियासु L 6 BF °मासू° B °महीसु G सुहे L 7 edd व्यर्थ edd °अत्तिया° C देअरा° L 8 C ननन्दा BCFG °ञिया edd चतुरर्थ L 9 C पितृपितृष्वसा E श्वसुर° C स्वसुर° L 10 D om the rest of the commentary from सने C °पात्ताः L 11 CD चीरि° C °ममम्सु A सित्थयकु°. BFG °रत्तेसुं L 12 E अविलो G पसुउ AC अणुउ G °धन्नभोम्सु L 13 The commentary on this stanza is wanting in D C चीरी CG मसकश्च BF सिकथु G सिक्तकं C सित्थकं. L 14 CG अणुउ, corr 2 hd C B °ति धा° C °शेषति L 15 D °उत्तर° ADE निट्ठु° C °णिट्ठु° BF °निट्ठुर° G °निट्ठु° CD अवत्र (corr 2 hd) C व (corr 2 hd) L 16 E अवडे BF °रामसु AG अग्गिउ C अग्गिउ BF °मंदेसुं L 18 A निट्ठुरो BDE नि° C निट्ठु° edd निष्ठुर BCFG कूप L 19 CG अवडउ edd अग्गिउ

अत्थग्घं अत्थाहं अगाहआयामठाणेसु ।
सुरसगुरेडेसुं अज्जओ जलद्दङ्गदेसु अल्लत्थं ॥ ५४ ॥

अत्थग्घं अत्थाहं इति च प्रत्येकमगाधादिषु त्रिषु । अज्जओ सुरसगुरेटकयोस्तृणभेदयोः । अल्लत्थं जलार्द्रा केयूरं च ॥ [५४]

अवणो वहवरफलहेसु असओ तरुणधुत्तदिअरेसु ।
अंतेल्ली मज्झोअरलहरीसु असंगिओ हयचलेसु ॥ ५५ ॥

अवणो परीवाहो गृहफलहकश्चेति द्व्यर्थः । असओ तरुणो धूर्तो देवरश्चेति त्र्यर्थः । अंतेल्ली मध्यं जठरं तरङ्गश्चेति त्र्यर्था । असंगिओ अश्वो ऽनवस्थितश्च ॥ [५५]

गयभाविवासरेसुं दिवसारम्भे अ अवरज्जो ।
कडिकढिणेसु अवज्झसमलिअल्ली मिअमए अ वग्घे अ ॥ ५६ ॥

अवरज्जो अतिक्रान्तं भविष्यच्च दिनं दिनमुखं चेति त्र्यर्थः । अवज्झसं कटी कठिनं च वस्तु । अलिअल्ली कस्तूरिका व्याघ्रश्च ॥ [५६]

देउलरप्फेसुं अहिहरमाहिलिअमभिभवे अ कोवे अ ।
अद्धाणपच्छभागे समागए अइगयं पविट्ठे अ ॥ ५७ ॥

अहिहरं देवकुलं वल्मीकश्च । अहिलिअं अभिभवः कोपश्च । अइगयं मार्गपश्चाद्भागः समागतं प्रविष्टं चेति त्र्यर्थम् ॥ [५७]

अइराणी इन्दाणीइ तव्वयासेविणीए अ ।
छणणिअमेसु अवसहं हद्धेसिमत्तासु अक्कमाला वि ॥ ५८ ॥

L. 1. °न्तं G °ग्घं D अत्थग्घ अत्थाहं A अगाहमायाम° L. 2 D सुर° A सुरसह° B °देसु ABCDFG अज्जाउ D अल्लत्थं L. 3 BF om C अत्थग्घ D अत्थग्घ अत्थाहं edd प्रत्येकमगा° edd अज्जाउ D सरसागुरेटयो द्व° G °गुरेटयोस्तृण (?) L. 4 C अल्लार्थ D अल्लत्थं जलार्द्रं L. 5 D फलहगु ABCFG अवणो E अवरसो D अवरोत्त C तरुण° B °धुत्त° (?) edd °दिअ° D °रेसु L. 6 A मज्झो° D मज्झोदर° ACG °गिउ L. 7 C °र्थः BF °फलहकश्चेति D °फलहकश्चेति edd असओ L. 8 edd त्र्यर्थः C L. 13 G °गिउ BCFG अश्व चान D अश्व चान L. 9 D अवरिज्जो L. 10 G °वासरेसु E अवरज्ज D अवरज्ज D °ज्झस DG मिअ G नम्मु अ ABCFG अ D वग्घे ABCDFG अ L. 11 BF अति°. L. 12 G om वस्तु L. 13 edd °मिहिल° ABCDFG °भवे अ edd कोवे अ L. 14 edd हे अ L. 15 C °पच्छ The commentary on this and the following two stanzas is mutilated in B edd °प्रविष्ट L. 17 C °हद्धेसि°. L. 18 C छण° edd निअ° A अक्कमाल (?).

अइराणी इन्द्राणी सौभाग्यार्थमिन्द्राणीव्रतसेविनी च स्त्री। अयसहं उत्सवो नियमश्च। अक्कसाला बलात्कार ईपन्मत्ता च स्त्रीति द्व्यर्था ॥ अत्र च। अब्भुत्तइ स्नाति प्रदीप्यते च। अल्लिअइ आलीयत उपसर्पति च। एतौ द्वावपि द्व्यर्थौ धात्वादेशेष्वस्माभिरुक्तावितिनोच्येते ॥ [५८]

अविरयहिक्कासु अणुसंधिअमविहाविअं च दीणम्मि।
अणआलवणे तं चिअ अक्खणवेलं रयपओसेसु ॥ ५९ ॥

अणुसंधिअं अविरतं हिक्का च। अविहाविअं दीनमनालपने ऽपि तदेवेति द्व्यर्थम्। अक्खणवेलं सुरतं प्रदोषश्च ॥ अत्र च। अवअच्छइ ह्लादते ह्लादयति पश्यति च। अवआसइ पश्यति श्लिष्यति च। अवसेहइ गच्छति नश्यति च। एवम् अवहरइ। इत्यादयो धात्वादेशेष्वस्माभिरुक्ता इति नोपात्ताः ॥ [५९]

भणिओ अकंडतलिमो णिन्नेहाकयविवाहेसु।
अवकित्तीइ असच्चे दाणम्मि अ अवरिहट्टुपुसणं ति ॥ ६० ॥

अकंडतलिमो निःस्नेहो ऽकृतविवाहश्च। अत्र च। अहिपच्चुअइ गृह्णाति आगच्छति चेति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः। अवरिहट्टुपुसणं अकीर्तिरसत्यं दानं चेति त्र्यर्थम् ॥ [६०]

॥ अथ आकारादयः शब्दा व्यक्षरादिक्रमेण प्रस्तूयन्ते ॥

आहू घूए आऊ सलिले तह विंचुअम्मि आलासो।
आणिकं तंसरए आअल्ली झाडभेअम्मि ॥ ६१ ॥

L 1 G *om* इन्द्राणी सौभाग्यार्थम् BF *om* इन्द्राणी C °व्रतीसेवनी च L 2 BG °त्कार B इप° *cdd* द्व्यर्थ C अउब्भुत्तइ L 3 BCF अल्लियइ *cdd* आलीयते G एते C *om* द्वावपि L 4 B °रुक्ता नि G नोच्यते L 5 *cdd* °संधियम° A °धियमहा° *cdd* °त्रियं B च L 6 ABG त्रिय C भुक्खण° *cdd* रयप्प° A, C 1 hd, G °प्पउ° L 7 BCF °संधियं *cdd* °हावियं L 8 BFG *om* ह्लादते L 9 BF अवघासइ C अवयासइ BF अवसेह L 10 BD °धात्वा L 11 CDG भणिउ E अकंड° A अकंड° E णिण्णे° G निन्ने° D °रिवा° L 12 C अवकित्तीइ E °त्तीअ BCDE °हट्ट° G °हट्ट°. L 13 BCFG निस्नेहो D निःशेहो CD अकृत° G °पच्चु° BF °पचुयइ D अहेपच्चुइ B गृह्णाति CF गृह्णइ°. L 14 G अवरिहट्ट° B °हट्ट° D °हट्ट C 2 hd °हट्ट° L 15 C त्र्यर्थं (sic) L 16, G अथाकारा° BCF शब्दा L 17 BF विंचुअम्मि C विंचु° D विंचुयंमि E विंचुअंमि L 18 A तंसुरए D तिरिसुरए E आअल्ली G आयल्ली CDFG °भेयम्मि BE भेयंमि

आहु इत्युकारान्त उलूकवाची । आऊ सलिलम् । आलासो वृश्चिकः । आणिक्क तिर्यक्सुरतम् । आअल्ली झाटभेदः ॥ यथा ।

> आअल्लिआहुआलाससकुलं आउरहिअगिरिसरिअ ।
> आणिक्कजाणि तुह कारणे अडविमडइ सो सुसो ॥ ४९ ॥ [६१]

आहच्चं अच्चत्थे मुहमाणुअमाउलं रण्णे ।
आवंगो अवमग्गे जूडे आमोडआमेला ॥ ६२ ॥

आहच्चं अत्यर्थम् । आणुअं मुखम् । आकार इत्यन्ये । आउलं अरण्यम् । आवंगो अपामार्गः । आमोडो तथा आमेलो जूटः । शेखरवाचकस्तु आमेलो आपीडशब्दभवः ॥ यथा ।

> ल्हसिअआमोडमिलाणाणुआण तुह रिउवहूण आमेलो ।
> आहच्चमाउलमहीलुढिआणावगमञ्जरी लिअइ ॥ ५० ॥ [६२]

आरिल्लो आरा आरोहो अ थणम्मि आफरो जूए ।
आगत्ती कूवतुला आसंधेच्छाइ खित्तमाविद्धं ॥ ६३ ॥

आरिल्लो अर्वाक् । अर्वाकालोत्पन्न इत्यर्थः । आरोहो स्तनः । नितम्बवाची स्वारोहशब्दः संस्कृतसमः । आफरो द्यूतम् । आगत्ती कूपतुला । आसंधा इच्छा । आस्थेत्यन्ये । आविद्धं प्रेरितम् ॥ यथा ।

> आरिल्लमयण आगत्तीदढभुअ मुञ्च आफरं सुहय ।
> भरइ तुहासधाए कामाविद्धा वरारोहा ॥ ५१ ॥ [६३]

L 1 B आहू D आहुरिए° B °कारान्त G °वारी BD °वाची L 2 BFG शाड° C छाट°. L 3 In G this example runs thus आअल्लियाहुआलाससकुलं (sic) अडइमडइ सो सुणो । आणिक्कजाणिउ तुह कारणेण आउरहियगिरिसरिय ॥ D आअल्लियाहुआलासयकुलं B आअंर° D आऊरहिगिरि° BCDG °रहिय° *edd* °सरियं L 4 C आणक्क° DG °जाणिउ *edd* कारणेण BF अडवि अडइ C अविमडइ D अडविडइ D सुणो L 5 BDF, C 1 hd आहच्चं A अघछ D आन्यच्छा G अच्चच्छ CF सुहमा° D °सुयम° LG रन्न L 7 BDF (G?) आहच्च C आहुच CDG आणुयं CD आरण्यं L 8 G डो त आ°. C जूट (?) B शखर° C शपर° L 9 C पाद° L 10 *edd* ल्हसिया° C °मोड° *edd* °णुआण G रर° G आमेले L 11 BFG आहच्चम° C आउल्ल° 2 hd °ष° C °लुगीया° D °लुटिया° BFG °लुडिया° C लियइ D लिइइ L 12 D आर L 13 A आस° D आसाधा इच्छा L 14 BF अर्वाकाला त्यर्थ C स्वन L 15 G सस्कृतगतश्च C सुत CG आसधा L 16 C आम्वरयन्य D आश्चेत्य° L 17 CDG लि° BCDF °भुय C आफुर G सुहय D सुहेरिय L 18 G भरइ त्वासा° C om इ तु G °धासाए

आणाई सउली आणूवो सवचे हढम्मि आडाडा ।
आयड्डीआमोआलंवा वित्थारहरिसभूछत्ता ॥ ६४ ॥

आणाई शकुनिकाख्यः पक्षी । आणूवो श्वपचः । आडाडा, वलात्कारः । आयड्डी विस्तारः । आमोओ हर्षः । परिमलवाचकस्त्वामोदशब्दभवः । आलंव भूमिच्छत्रम् । यद्वर्षासु प्ररोहति ॥ यथा ॥

हरिणऊण पउत्थजणं आणाइकुलं व रइअआडाडो ।
आलंवायड्डिमिसा आमोआ हसइ पाउसाणूवो ॥ ५२ ॥ [६४]

आलत्थो मोरे आसयमासन्ने वलम्मि आयामो ।
आलीलं णिअडभए आउरमाजिम्मि आउसं कुच्चे ॥ ६५ ॥

आलत्थो मयूरः । आसयं निकटम् । आयामो वलम् । दीर्घ इत्यन्ये । आलीलं निकट भयम् । आउरं समामः । आउसं कूर्चम् ॥ यथा ।

सायामासयसेसं तुह पेच्छिअ जायआउरालीला ।
आलत्थपिच्छच्छत्ते छड्डिअ रिउणो अणाउसा जन्ति ॥ ५३ ॥ [६५]

आसंगो आसवणं आलयणं वासगेहम्मि ।
आमोरओ विसेसण्णुअम्मि आहुंदुरो वाले ॥ ६६ ॥

आसंगादयस्त्रयो वासगृहार्थाः । अत्र च । आलिद्धशब्द आश्लिष्टशब्दभवः । आहइ काङ्क्षतीति धात्वादेशेपूक्त इति नोपात्तः । आमोरओ विशेषज्ञः । आहुंदुरो वालः । आहुदुरू वाल इत्यन्ये ॥ यथा ।

L 1 D सतइ E सआली BF सवाव C हयम्मि D हड° D आडा L 2 CD आयड्डी° G °ड्डी D °मोयोल° B °लवा G °लंचा D चिच्छ्रा° G °राहरि° L 3 G आणूउ G वला° L 4 G आयड्डी CD °ड्डी D C 1 hd , G आमाउ C मरिमल° *cdd* °कस्तु आ° BG आलव D आलाव L 6 D हणिउण G पउम्छणं D पउच्छ° BCFG रइय° D रईअ° L 7 BG आलव° D आलव° CFG °या° D °याड° B याड्ढि (sic) G °मिभा G °णूउ L 8 D आलच्छा DE °सन्ने G वलम्मि L 9 A पियड° BCF णियड° DFG नियड° DE माउसं C कुच्च L 10 D आलच्छो G has twice आयामो वलं । D दीर्घमित्यन्ये L 11 DG निकटभय L 12 C सासवलयामसयसेसं BCDF पेच्छिय G मच्छिय L 13 D आलच्छपिच्छलत्ते G °पिछ° BFG छड्डिय C छड्डिय D छड्डिय L 14 C आसणं L 15 B अमो° AD C 1 hd °मोरउ A °सणुअ° EA °ञु° BF °सुय° D °ञ्ञुअ° G °ञुय° A आहुन्दु° D °दुरो B C 2 hd , D वाले E वाभे L 16 B °शब्द L 17 D नेहोपात्त CDG °मारउ L 18 D आहुंदरा BD वाल CG आहुंदुर D आहुंदर CD वाल

आमोरय सिरिआसंग तए आहुंदुरा करिहरीण ।

मित्तासवणामित्तालयणदुआरेसु संघडिआ ॥ ५४ ॥ [६६]

कमलम्मि आरणालं आसिअओ लोहघडिअम्मि ।

आसक्खओ सिरिविए आमलयं णेउरघरम्मि ॥ ६७ ॥

आरणालं कमलम् । काञ्चिके आरणालं संस्कृतभवम् । आसिअओ लोहमयः । केचिदयसा निर्वृत्त आयसिकस्तदपभ्रंश आसिअओ इत्याहुः । आसक्खओ श्रीरिति वदतीति श्रीवदः प्रशस्तः पक्षिविशेषः । आमलयं नूपुरगृहम् ॥ यथा ।

लीलारणालआमलयकेलिआसक्खए इमे तीए ।

जं विरहम्मि णिअन्तं हिअअ ण फुट्टेसि तं सि आसिअअं ॥ ५५ ॥ [६७]

आअड्डिअं परव्वसचालिए आऊडिअं च जूअपणे ।

आलंकिअं च खञ्जीकयम्मि आमंडणं भण्डे ॥ ६८ ॥

आअड्डिअं परवशचालितम् । यस्तु व्याप्रेराअड्ड इत्यादेशो ऽस्माभिरुक्तः स व्यापारमात्रार्थः । आऊडिअं द्यूतपणः । आलंकिअं खञ्जीकृतम् । आमंडणं भाण्डम् ॥ यथा ।

रयणामंडणमयणि जो सहि आऊडिअ खणे कुणइ ।

सो आअड्डिअआलंकिएहि कह अहिसरेअव्वो ॥ ५६ ॥ [६८]

आरोग्गिअआसीवयआहुडिआ भुत्तसुइअपडिएसु ।

मीसत्तमाडुआली आसरिओ संमुहाआए ॥ ६९ ॥

L 1 G आमोरय D आहुदरा D °हरीया　L 2 D °दुआरियासु सापडिया BCFG °डिया　L. 3 CDFG आरनालं ACF आसिअउ G आसियउ D आसिओ A लोउघ° *edd* °घडिय°　L 4 BDF आमरूवओ ACG °उ आमलयं DE नेउर°　L 5 DG आरनालं D कांजिके CG आरनाल　G आसियउ C °अउ corr 2 hd D आसिउ D °मयं C °मय　L 6 BCFG केचित् B निवृत्त आ° D निर्वृत्तमाय° G °सिक °भ्रंस　DG आसियउ C 1 hd °अउ. BF आमकूवउ D आमसाउ CG° कवउ (C 2 hd °आ)　L 7 CDF वदति श्री° C °शस्तपक्षि°. L 8 CG °नाल° D °णाअनालय° BF °मलय कलि° D °कोलियामासाअ BF °मकरव. L 9 BF हिय C पुं° D फुट्टिसि G °से DG आसियय　L 10 AD °ड्डियं B °ड्डियं CF °डिय ABCFG °डियं D *om* आऊ° च जू° C जूय°　L 11 *edd* °कियं　L 12 G आयड्डिय B °ड्डिय D °डिया CG °चलित　G °व्याड्ड° C आदु B °आड्ड　L 13 *edd* °डियं C द्युत *edd* °कियं　L 15 BCF° मयणि *edd* °डियं D खणे　L 16 G आयड्डियं BF °आडिय° C °आडिय° D °आड्डिय° (sic) BCDF °कियहि C अभिसरयव्वं D अभिसरियव्वो F अह°　L 17 ABCDF आरोग्गिय° E आरोगीय° *edd* °हुडिया ABCDFF °इअय° G °सुइय°　L 18 C मीसत्तम° D मीसुत्तम° AG, C 1. hd °रिउ

आरोग्गिअं भुक्तम् । आसीवओ सूचीजीवकः । आहुडिअं निपतितम् । आडुआली मिश्रीभावः । आसरिओ संमुखागतः ॥ यथा ।

आरोग्गिआडुआलीसत्तूणं तुह णरिन्द सत्तूणं ।
आहुडिआणमरसे पत्तपुडासीवअत्तमासरिअं ॥ ५७ ॥

इह च आअड्ड–आऊड–आरोग्ग–आडुआल–आहुडप्रभृतीनि धात्वादेशप्रतिरूपकाणि नामानि । तेषां करोत्यर्थे णिचि नामधातुत्वमपि । तेन । आअड्डइ । आऊडइ । आरोग्गइ । आडुआलइ । आहुडइ । इत्याद्यपि सिद्धम् । एवं सर्वत्र क्रियाद्यभिधायिषु योजनीयम् । [६९]

आयावलो अ वालायवम्मि आवालयं च जलणिअडे ।
आडोविअं च आरोसिअम्मि आराइअं गहिए ॥ ७० ॥

आयावलो बालातपः । आवालयं जलनिकटम् । कप्रत्ययाभावे आवालं इत्यपि । आडोविअं आरोपितम् । आराइअं गृहीतम् । आसादितमित्यन्ये ॥ यथा ।

आयावले पसरिए किं आडोवसि रहङ्ग णिअदइअं ।
आराइअबिसकन्दो आवालठिअं पसाएसु ॥ ५८ ॥ [७०]

मालायारे आरंभिओ अ आइसणमुज्झिअए ।
आलीवणं पलित्ते करिआए आवरेइआ चेअ ॥ ७१ ॥

आरंभिओ मालाकारः । आइसणं उज्झितम् । आलीवणं प्रदीप्तम् । प्रदीपन-

L 1 *cdd* आरोग्गिय G °सीवउ C °सायउ 2 hd °वओ BCDF °डिय D आडुयाली L 2 *cdd* आसरिउ C 2 hd °रिओ L 3 *cdd* आरोग्गियाडुया° C °हु° G °यालिअ° BF °यालि° L 4 *cdd* आहुडिया° C °सीनयत्त° BCFG °सरिय D °सरिउ L 5 G आयड्डुआऊडआ° C आअड्डु° D आअड्डु° BCF °आडुयाल D °आडुयालइ G °आर्डु° B प्रतिनि L 6 BD णिचि CD आयाडुइ L 7 BCDF आहुयालइ CD *om* आहुडइ L 9 G आडआवलो DE °वलो AG य AEG वाला° A °लायम्मि BF °लायनम्मि D अवालयं E आवाल (*sic*) *om* च B व E जडनियडे ABCDFG °णियडे L 10 *cdd* °विय ABCDFG °सियम्मि ABDEFG आराइय C आरोइय L 11 D °वलो BG वाला° D °तपो C आवा°. BFG आवालमित्यपि C आवालमित्यपि D आवाल इत्यपि *cdd* आडोवियमारोपित L 12 *cld* आराइय L 13 C परिसाए C 1 hd, DG णिय° DG °दइय G L 14 *cdd* आराइयबिस° BF °कदे C आवाल° G आवले BCDF °डिय, broken off in °यए L 15 C आरभिउ 2 hd °ओ DG °उ ACDG य AD °मुज्झियए C °मुज्झिअम BFG L 16 ABDEF करियाए C °याए *cdd* °रेइया ABF चेय C चेव (2 hd चेव) EG चेय L 17 DG °भिउ C *om* ओ B आइसण D उज्झितं D प्रादीप्तमित्यर्थ

कमित्यर्थः । अत्र च । आहम्मिअं आगतमित्याङ्पूर्वस्य हम्मेः सिद्धम् । आइग्घइ आजिघ्रति । आहोडइ ताडयति । आसंघइ संभावयति । आअड्डइ व्याप्रियते । आउड्डइ मज्जति । आरोलइ पुञ्जयति । आयंबइ आयज्झइ वेपते । आढवइ आरभते । आलिहइ स्पृशति । आइञ्छइ कर्षति । आरोअइ उल्लसति । आढप्पइ आरभ्यते । इत्यादयो धात्वादेशेषूक्ता इति नोच्यन्ते । आरालिओ सूपकार इत्यारालिकशब्दभवत्वान्नोक्तः । आवरेइआ करिका । मद्यपरिवेषणभाण्डम् ॥ यथा ।

कस्स य विओअआलीवणम्मि आरंभिए तुमं पडिआ ।
जं मइराविमुहीए आइसणं आवरेइआइ कयं ॥ ५९ ॥ [७१]

आयासलवो णीडे आयासतलं च हम्मपुट्ठम्मि ।
आणंदवडो पढमे वहूइ रुहिरारुणे वत्थे ॥ ७२ ॥

आयासलवो पक्षिगृहम् । आयासतलं हर्म्यपृष्ठम् । आणंदवडो प्रथमं वध्वा रुधिरारुणितं वस्त्रम् । प्रथमपरिणये भर्त्रा कौमारे गृहीते यत्तत्परिमलरुधिररञ्जितं वस्त्रम् । बान्धवानानन्दयति तत् आणंदवडाख्यम् । यथा ।

आयासतलोवरि वलहस्स चरिमं वयंसि णिएइयस्स ।
आणंदवडो आयासलवट्ठिअसारिआ य तं कहइ ॥ ६० ॥

अत्र च । आविलुंपिअं अभिलषितमिति यदन्यैरुक्तं तत्काङ्क्षेरादेशः । आसेअणयशब्दश्चावितृप्तदर्शनार्थं आसेचनकशब्दभव इति नोक्तौ ॥ [७२]

L 1 *edd* आहम्मियमागतमिति BCDF आइग्घ° DG हम्मे L 2 G *om* आसंघइ सं° B आघइ C °अड्डइ D °अड्डइ L 3 G आउडइ B आओड्डइ or °ड्डइ C आउडइ D आउड्डइ F आउड्डइ CG आरोलेइ G आअवइ B आयम्बइ CDF आयम्बइ G आअज्झइ C आइज्झइ *om* D C आढावइ L 4 G आलिभृक DG आयंछइ C आयंत्थइ. BCDF आरोयइ C उल्लसइ C आढप्पइ L 5 DG C 1 hd °लिउ C सूपकार F °कार CDFG इति आरा° B इति आरा° L 6 *edd* °रेइआ G मज्ज° L 7 G विउअ° C विउद्दयआला° D कस्स विनिओयाआला° F विउइअ° BDFG पडिया C पिडिया L 8 C °मुहीए G आवरोइ° B आवरे° *edd* °इयाइ L 9 DEG णीडे B य E °कुट्ठ° G °नट्ठम्मि L 10 G आणंद° C °वणो A पुडमे C पुढमो B पाढमा G पुढुम D वाहुइ D वत्थु L 11 C आयाभ° corr. 2 hd B हर्म्यपृष्ठं CDFG °पृ° C वध्वा प्रथमं D वस्त्र प्रथमं B रुधिरारुणितं L 12 BDF भर्त्रा C कौमारी L 13 G बान्ध C बाधा D नान BCFG आनंद° D आनाद° L 14 BFG °वरिय CD वरियं G णिएइ° D णिएइ° L 15 C आयास° BDFG °ट्ठिय° C °ट्ठिया° BCFG °सारिया B °सारिआ L 16 C आविलुंपियं BFG °पियं D °लुंपियं G अभिल° C °लषि° L 17 G आसेय° G °नार्थं, B आसेयणक° 2 hd °य° D आसेचनकशब्दभाव इति नोक्त:

॥ अथानेकार्थाः ॥

पसवदुहणिच्चदिट्ठेसु आवि आलं वहोलमउएसु ।
अच्चत्थदीहविसमेसु लोहमुसलेसु तह आअं ॥ ७३ ॥

आविशब्दः प्रसवदुःखे नित्ये दृष्टे चेति त्र्यर्थः । आलं अल्पस्रोतो मृदु च । आअं अत्यर्थं दीर्घं विषमं लोहं मुसलं चेति पञ्चार्थम् ॥ [७३]

आणिअमाढिअमिट्ठे गणणिज्जे अप्पमत्तगाढेसु ।
सिक्कारे पणिए आहुडमाअरमुक्खले कुच्चे ॥ ७४ ॥

आणिअं आढिअं च इष्टं गणनीयमप्रमत्तं गाढं चेति प्रत्येकं द्वावपि चतुर्थौ । आहुडं सीत्कारः पणितं च । आअरं उदूखलं कूर्चं च ॥ [७४]

आअल्लो रोगचलेसु विलविए चिंतिए अ आराडी ।
आरद्धं च पवुड्ढे सयणहगेहागएसुं च ॥ ७५ ॥

आअल्लो रोगश्चलश्च । आराडी विलपितं चिन्तयुतं च । आरडिअं इत्यन्ये । यदाह । चित्तलिअं विलविअं च आरडिअं ॥ आरद्धं प्रवृद्धं सतृष्णं गृह आगतं चेति त्र्यर्थम् ॥ [७५]

आरणमहरफलेसुं आविअमिन्दोवमहिअपोएसु ।
आऊरमइसउणहेसु चलिअकुविआउलेसु आहित्थो ॥ ७६ ॥

L 1 C अथ अनेका° G °र्थं L 2 E °दुणि° CG आल A वहोल° E वहोल° D वहोले G °मउसेसु L 3 A अधत्थ दीह° C आच्चत्थ° 2 hd °च° D अच्चाच्छ° E °मुसलेसु G reads दीहलोहमुसलविसमेसु तह आलं । L 4 DG °दुखे G नित्यदृष्टे. BDF °स्रोतो L 5. G मुशलं L 6. ABCDFG आणियम° ABCDFG °ढियमि° E °ढिअ° G °इ° D °गाढेसु L 7 B आहुड° A °माआरमुक्खले BG °माअर° D °माआरमाउखले G °मुन्नूखले BF कुत्थे L 8 cdd आणिय आढिय G इष्टं cdd. गणनीयं अप्र° B om. प्रत्येकं. L 9 BF आहुड BCFG आआरमुदू° C °दूखलं. L 10 DG चिन्तिए D य L 11 C पवुड्ढे D पवुडे G पवुड्ढे G सयएहं D सइएहं E सयणेह° BF °गेहाएसु L 12 H रोगः D रोगे G आराडी C आरा —cdd आरडियमित्य° L 13 C (F°) वित्तलिय 2. hd चि° D चित्तलियं BG °लिय DG विलविय BF विलवियं C विलय cdd आरडिय. G प्रवृत्तं BCFG गृहं D गेहे L 14 B चेति. H om चेति. L 15 ABCDFG आवियमि° G °दोयमहिय° ABCDEF °महिय°. L 16 H चल° ABCDFG चलिय° ACD °कुविया° AG आहित्था D °च्छो

आरणं अधरः फलकश्च । आविश्रं इन्द्रगोपो मथितं प्रोतं चेति त्र्यर्थम् । आऊरं अतिशयमुष्णं च । आहित्थो चलितः कुपित आकुलश्चेति त्र्यर्थः ॥ [७६]

आरेइअं मउलिए मुक्के भन्ते सरोमञ्चे ।
णववहुपरतन्तासुं आवट्टिअआविअज्झाओ ॥ ७७ ॥

आरेइअं मुकुलितं मुक्तं भ्रान्तं सरोमाञ्चं चेति चतुरर्थम् । आवट्टिआ तथा आविअज्झा नववधूः परतन्त्रा चेति प्रत्येकं व्यर्थं ॥ [७७]

आइप्पणं च पिट्ठे छणघरमगडणच्छुहाछडाए अ ।
अविवित्तसंकडे आरंदरमावडिअमब्भिडिअसारे ॥ ७८ ॥

आइप्पणं पिष्टमुत्सवे गृहमण्डनार्थं सुधाच्छटा च । तन्दुलपिष्टक्षीरं गृहमण्डनमाइप्पणं इत्यन्ये । आरंदरं अनेकान्तं संकटं च । अविविक्तसंकडे इति समाहारः । आवडिअं संगतं सारं च । अब्भिडिअं संगतं यथा अब्भिड इत्यादेशात् । अत्रापि समाहारः । अत्र आलुंखइ दहति स्पृशति चेति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः ॥ [७८]

॥ अथ इकारादयो व्यक्षरादिक्रमेणैवोच्यन्ते ॥

इग्गो भीए इब्भो वणिए उच्छुसयलम्मि इंगाली ।
इक्कुसमुप्पलमिरिणं कणयं इन्दिन्दिरम्मि इहंडो ॥ ७९ ॥

इग्गो भीतः । इब्भो वणिक् ॥ इणं इणामो एतत् । इगिंह इदानीम् । इर किलार्थे । एते शब्दानुशासन एवोक्ता इतीह नोच्यन्ते ॥ इंगाली इक्षुखण्डम् । इक्कुसं सामान्याभिधानेऽपि नीलोत्पलम् । इरिणं कनकम् । इहंडो भ्रमरः ।

L. 1 G भर G °गोत G मथिनं BF मथिन C मथित नं, 2 hd मथिनं न B मावित G प्रात B चेति L. 2 D आहित्थो B कुपित G आकुलितश्चेति L. 3 ABCDFG आरे- इयं E अंग. L. 4 EFG नव° G नववहू° C °मंतीसु B आवहि° (?) G ट्टि° BCG °यमा° D °टिआआ° C °आवअआउ 2 hd आविअझाओ ADG °ज्झाउ L. 5 BDG आरेइयं C (F?) आरेइ G आवट्टिय BCDF ट्टिया G आविअयणा C °यज्झा 2 hd °यज्झा D आविअज्झा L. 6. B व्यर्थं CDFG व्यर्थं L. 7 D आइप्पिणं E तुमाण ABCFG य. L. 8 AG, C 2 hd °अविविक्त° BF °कडेआ A °मारंडिअमाणिमिअडिअसारे B °मावडि° BDG °डिअम- ब्भिडिय° C °डियमब्भिडिय E °सारे L. 9 D आइप्पिणं G पिट्ठं BCDF पिट्ठं उ° L. 10 edl °पिच्छमिश्र° G अविविक्त° L. 11 edl आवडियं BDF C 1 hd अब्भिडियं G अब्भिडइ L. 12 BF आलुंखइ L. 13 CF °व्यक्षरा° L. 14 CF इग्गो L. 15 A इक्कुस°, D इंदिंदिम्मि इहंडो L. 16 CF इग्गो BF इणं BF इणिंह C (F?) इणं L. 17. BD °ज्ञाने B °वोक्ताः G इक्कुसं L. 18 BDF इक्कुसं BF °भिधाने° G °ड्डी

केश्चिदिन्दिन्दिरशब्दोऽपि देश्य उक्त । अस्माभिस्तु संस्कृतेऽपि दर्शनादनया भङ्ग्या निबद्ध ॥ यथा ।

इन्भाणमिंदिरामिंदुसमिद्धाए गयाए इणाली ।
इणगाए य माभेसीसद्दो दरिसं समुज्जहइ ॥ ६१ ॥ [७९]

इक्कणइराबइग्घिअइरिआ चोरकरिभच्छिअकुडीसु ।
ओसिंघिअम्मि इंघिअमिंदग्गींदग्गिधूममवि तुहिणे ॥ ८० ॥

इक्कणो चोर । इराबो गज । इग्घिअ भर्त्सितम् । इरिआ कुटी । इंघिअं घ्रातम् । इदग्गी तथा इदग्गिधूम तुहिनम् ॥ यथा ।

मणइक्कण बलइग्घिअइराब पसइरिआठिआ मुणिणो ।
इदग्गिणगे इदग्गिधूमधवलम्मि जस तुंघिन्ति ॥ ६२ ॥ [८०]

कोमारे इंदमहो इंदोवत्तो अ इन्दोवे ।
कीडेसु इंदगाई जुएसु इरमंदिरो करहे ॥ ८१ ॥

इदमहो कोमार । कुमार्यां भव इति व्युत्पत्ते । इदमह कौमारमित्यवन्तिसुन्दरी । यदुदाहरति स्म ।

उयहसए एराणि इन्दो इन्दीवरम्मि एत्ताहे ।
इदमहपेच्छिए तुह मुहस्स सोह सिग्घच्छन्ती ॥ ६३ ॥

इदोवत्तो इन्द्रगोपक । इदगाई युता कीटा । ये कीटा॰ सलभा भ्रमन्ति । इरमंदिरो करभ ॥ यथा ।

L 1 DG केश्चिदिंदिर° C केश्चिदिंदिर° BF °दिंदिर° D *om* ऽपि L 3 C °भिदुसमि° D भिकुस L 4 C हरिस D C 2 hd G समचरइ L 5 BF इक्कण° G इक्किण° *cdd* °इग्घिय ABCDFG इरिया BDF भार° C चारे *cdd* °भच्छिअ° C °कुडासु L 6 AG उसिंघियम्मि BCDF ओसंघिय° E ओंघि° ABCDFG इंघिय° CD °इग्गीद° G °इग्गीधू° (*om* दग्गी) E तुहिणे G ह° L 7 B इक्कणा BD चोर C कुग L 8 G घ्रात C घ्यामात L 9 BF °इक्कण CG मन्न° C °इक्किय° D °इक्किया° BFG °इग्घिय° G पस° *cdd* °इरिया BDFG रिया C *om* ठिआ BF मुणिणो L 10 G तुह घंति BF तुहंघिन्ति C तुहघंति D तुहघंति (equally correct as °घि) L 11 C कोमारो C इंदोवत्ते अ and twice AG य L 12 BCF °गाइ G °गाइ G जाएसु A इरमंदिरो G सुर° करही L 13 C कौमार BF इदमइ C °मह D °महो BF कोमा° C °रमित्यवन्तिसुन्दरी D °रमिति चन्तिसुन्दरी L 15 C इंदीवरम्मि D एत्ताहि L 16 BF इदम प° C इदोमहपच्छिम *cdd* सिग्घच्छ° L 17 B °गाइ CD *om* कीटा after ये

इरमंदिरेंदगाईइंदोवत्ताइजन्तुणो वि वरं ।
इदमहो पुण खूणं लज्जं हासं च जणइ जणे ॥ ६४ ॥ [८१]

इन्दुट्टवणो इंदट्टलओ इंदमहकामुओ साणो ।
इक्को दरिद्दकोमलपडिहारलचित्तकसिणेसु ॥ ८२ ॥

इंदट्टलओ इन्द्रोत्थापनम् । इदमहकामुओ श्वा ॥ यथा ।

इदट्टलओ सरए पयाणचलिएभगज्जिएहि नए ।
रइओ रिऊहि रसे सहअरइंदमहकामुअरवेहिं ॥ ६५ ॥

॥ अथानेकार्थाः ॥

इक्को दरिद्रः कोमलः प्रतीहारो अचित्रं कृष्णवर्णश्चेति पञ्चार्थः ॥ [८२]

सद्दूलसीहवुट्टीणिवारणेसुं तहा इक्की ।
सिसिवुट्टिरक्खणेसुं गेहदुवारे अ इक्कीरं ॥ ८३ ॥

इक्को शार्दूलः सिंहो वर्षत्राणं चेति त्र्यर्थः । इक्कीरं वृसी वृष्टिवारणं गृहद्वारं चेति त्र्यर्थम् ॥ [८३]

॥ अथ ईकारादयः ॥

ईसं कीले रोज्झम्मि ईसओ ईसरो मयणो ।
सवरसिरपत्तपुडयम्मि ईसिअं तह वसाइअए ॥ ८४ ॥

ईसं कीलकः । ईसओ रोज्झाख्यो मृगः । ईसरो मन्मथः ॥ यथा ।

L 1 C °वेत्ताइ° L 2 D om गूणं C om जणइ BF जणए D जेण L 3 E इंदु° D इन्दुवु° A om इन्दु° A इन्दुट्टवणो C इन्दुट्टणु D इन्दुट्टणोविइ E °इट्ट° G °इट्ट° G °मज्ज B °कामुआ C I hd, G °मुउ L डाणण L 4 I °वसणेसु L 5 CG इंदट्टलउ C [illegible] hd °लओ D इंदट्टलउ G °ट्टलाय° C कामउ C श्वा L 6 CG इंदट्टलउ D इंदट्टलम्, this stanza is totally corrupt in D C °चलिएम° cd I गज्जिएहि L 7 CG रइउ cd I रिऊहि G °रवेहिं L 9 cdd प्रतीहार From दरि to चेति broken off in G C कृष्णो च° L 10 Before this stanza D inserts अथानेकार्था A तुट्टी B वुट्टि° L °वुट्टी° cd I °णिवार° C इक्की L 11 ABCFG सिसि° D सिस° F सिसि C सेह ABCDEG च C इक्कीर L 12 इ to गृह° broken off in G BCDF वृषी L 13 CD त्र्यर्थ L 15 B रुज्झे A रोज्झम्मि D रोज्झम्मि ACG ईसउ L 16 C सिरपुत्त F °पत्त° BF पुडयम्मि cd I ईसियं D सिसाइयाए L 17 C I hd, G ईसउ D ईस C रोज्झा° In G रुज्झे मृगः is broken off BF ईसरोर्

मुक्केसरेहि णिचं भमिरेहिं ईसएहि य चुलुक्क ।
दलभोअणेहि ईसंकिया तुहारीहि रसद्दुमा ॥ ६६ ॥

॥ अथानेकार्थाः ॥

ईसिअं शबरशिरःपत्रपुटं वशायितं चेति द्व्यर्थम् ॥ [८४]

॥ अथ उकारादयः ॥

उंडं गहिरे उच्छू वाए उक्कं च पाडवणे ।
उच्छो अन्तावरणे उड्डो कूवाइखणयम्मि ॥ ८५ ॥

उंडं गम्भीरम् । उच्छू वातः । इक्षुवाचकस्तु संस्कृतभव एव । उक्कं पादपतनम् । उच्छो अन्तावरणम् । ओज्झरीति प्रसिद्धः । उड्डो कूपादिखनकः ॥ यथा ।

उच्छू उण्हो खणिआ उड्डेहिं कूवया य अइउंडा ।
उच्छं दहइ अ तण्हा उक्कमिणं तुज्झ मग्गलिए ॥ ६७ ॥ [८५]

उरमारम्भे उव्वं णाहितले बन्धणे उंबा ।
तिणपरिवारणयमुड्डू उंबी उण पिक्कगोहूमे ॥ ८६ ॥

उरं आरम्भः । उव्वं नाभितलम् । उंबा बन्धनम् । उड्डू तृणपरिवारणम् । तृणावच्छादनमित्यर्थः । उंबी पक्वगोधूमः ॥ यथा ।

कुन्तलउड्डुच्छसिणं जणणयणाभिरामा उंबखायं य ।
मयरोण उरे रइअं तुह उव्वं उंबिगोरङ्गि ॥ ६८ ॥

अत्र च । उम्मं ऊर्ध्वम् । उम्भे यूयम् । उम्म पश्य । एते शब्दानुशासने साधिता इति नोक्ताः । उस्साशब्दस्तु धेनुपर्याय उस्राशब्दभवः ॥ [८६]

L 1 C मुक्कोसरेहि BDFG °रेहिं C भमरेहिं ईसरेहि म्य चुलुक्क G ईसएहिम्य BF ईसएहिं twice D °हिम्य चु° L 2 BF देल° CDG °भोयणे° *cdd.* °णेहिं BCF °रीहिं L 4 *cdd.* ईसियं BCFG शवर° D सेबर° C °सिरपुत्र° G विशा° F °पुटं च शायितं चेति BD वेति L 6. C उड F उड BF उच्छू C उच्छू 2 hd उच्छू. G has again उच्छू pro उक्कं BF पाडवणे. L 7 C उत्थो G अच्छो EG अन्ता° L 8 CF उड BF गभीरं BCF उच्छू L. 9 C उच्छोत्र G उड्ड° BF उज्झ° CD उज्ज° L. 10. C उत्थु *cdd.* खणिया C उदंडुहिं E उड्डेहि BF कूवाया B °अई° D अइ (sic) L. 12. C उव्वत E नाहि° G वंधणे A उम्बा ABG उवा D उम्बा E उचा L. 13. G उम्बी E ण pro उण BD पक्क° A °गोइमे. L. 14 C उच्चं BG उवा CF उम्बा E उम्बा G वंधन BF कृण°. L. 15. B (F?) G उंवी C उम्बी D उची °धूमो नाम L. 16. C कुतन्लडुछास D कुतलउड्डाणो, the rest of this verse is corrupt C °मिगाणमि BG उव° C (F?) उम्बा° C च L. 17. *cdd.* रइयं *cdd.* उव्व (?) BG उंवि° C °गोरमि D °ग्गारंमि. L 18 D *om.* अत्र च to °भव. B ऊब्भे. G इते E °शासनसाधि° L 19 C धेनुपयवि

उक्का उक्कंदी कूवतुला चुल्लीइ उल्लिउद्दाणा ।
उव्वाउव्वरउव्वाहा उक्कोलो अ घम्मम्मि ॥ ८७ ॥

उक्का तथा उक्कंदी कूपतुला । उक्कंती कूपतुलेत्यन्ये । उल्ली तथा उद्दाणा चुल्ली । उव्वा- उव्वर-उव्वाह-उक्कोलाश्चत्वारोऽपि घर्मार्थाः ॥ यथा ।

जालिअग्गिउल्लिउव्वासंतत्ता उदइयालउक्कोले ।
कासयधूआ यचइ ओ उक्काकड्ढिअजलम्मि ॥ ६९ ॥
उद्दाणं व समुद्दं लङ्घइ वडवाणलुव्वरं जिणइ ।
कस्सुव्वाहं ण जणइ उक्कंदिभुओ पई मज्झ ॥ ७० ॥ [८७]

उररी पसुम्मि किसराइ उणिहआ उसमो समुस्सयए ।
उलिअं णिकूणिअच्छे उअअं उज्जुम्मि उक्खली पिढरे ॥ ८८ ॥

उररी पशुः । उणिहआ कृसरा । उसमो समुन्नतः । उलिअं निकूणिताक्षम् । उअअं ऋजु । उक्खली पिठरम् ॥ यथा ।

उअउसमदेहलिमुहाड्ढिअ बाहिमुलिअं णिअच्छन्ती ।
उक्खलिउणिहअमुररी उअ रोरघरम्मि उल्लिहइ ॥ ७१ ॥ [८८]

उल्लुट्टं मिच्छाए उविअं सिग्घम्मि दूसणे उसुओ ।
धत्तूरे उम्मत्तो उलित्तमुद्धाइए कूवे ॥ ८९ ॥

L. 1 C कूप° पुल्लाइ; 2 hd उल्लाइ E उल्लिआंसाणा L. 2 C उव्वा° A °उवर° C °उवाहा .G °ह ABFG य L. 3 G उक्का तथा उक्का उक्कंदी C उक्का तथा उक्का उक्कंदी. C चुल्ली. L. 4. C 2. hd उव्वाउव्वरउव्वाह° C 1 hd °उव्वरव्वाह°. G °उक्कोलाश्चत्वारः° L. 5 CDG जालियग्गि° C °ग्गिउवा (sic) BDF संतत्ता C °यालउक्कोले L. 6 C कासुय° BCFG °धूया B यव्वइ edd. उ DG °कड्ढिय° BF °कड्डिय° C °कड्डिय°. L. 7 G वलवाणलु° BCDF वड° L. 8. C कस्सुव्वाहं D °व्वाहं edd. म BF जिणइ G °भुउ B उक्कंदीभूओ F °भूओ C °भउ D °भुउ L. 9. ABCF उणिहया D °या G उणिया A उसम्मो E उसमो D उसामो EG समुस्सयए L. 10. ABCFG उलियं D °लिअ BF णिकूणि C णिक्कूणि° D निकूणि° E णि° G ण° ABDFG °यच्छे C °यच्छे C उअं AD उज्ज° C खज्ज C उक्खला G पढरे D पिढरे L. 11. AG उणिहया BF उलियं C om 1. hd, 2 hd उणिहया G कृशरा C °रा B उसमो CD उसमो. edd. उलियं C णिकूणिताक्ष G °साक्षं L. 12 G ऋजु F ऋजुः G पिठर. L. 13. C उअय° उस° B उआस° उसमं BFG °लिपिय C °लिपय D °लिपिपय G बाहि° C बाहिरम° D बाहिरमु° C °हम्नि — — — °ल्लती. 2. hd °मुलियपर and then the gap. DG °च्छन्ती BDFG णिय° L. 14 G उक्खलिउणिहयमु° BF उक्खलिणिहयमु° C °उणिहयमु° D उक्खलिणियमु° G उल्लिहइ BF only हइ L. 15 ADE उल्लुट्ट C मिच्छाए ACDG उविय BF उविय ACG उसुउ. L. 16 A उमत्तो C (G ?) उम्म°

उद्धुट्ट मिथ्या । उविश्र शीघ्रम् । उसुश्रो दूषणम् । उम्मत्तो धत्तूरकः । एरण्ड इत्यन्ये । उलिन्च उच्चस्थितः कूपः ॥ यथा ।

उद्धुट्ट ज कणय पेच्छसि उम्मत्तउसुश्रविहुरो सि ।
ता रे पयपाणकए वज उविश्रमुलिञ्चकरवसि ॥ ७२ ॥ [८९]

उग्घट्टिउश्रालीश्रो अवयंसे फालिए उरत्तं च ।
बहुश्रम्मि उंबरं उच्छुरमविणासिरे खलम्मि उप्फालो ॥ ९० ॥

उग्घट्टी तथा उश्रालो अवतंसः । उरत्तं स्फाटितम् । उंबरं बहु । यस्तु देहल्यर्थ उंबरशब्दः स उदुम्बरशब्दभवः । उच्छुरं अविनश्वरम् । उप्फालो दुर्जनः ॥ यथा ।

रे उप्फाल उरत्ते पेम्मे सुरबहुउश्रालिजोग्गेहिँ ।
किं खाम उंबरच्छुरणानकुसुमेहिँ पि उग्घट्टी ॥ ७३ ॥ [९०]

उड्डुलउड्डुला उल्लासे तह उम्मलं थीणे ।
उक्कुंडो मत्ते उग्गमम्मि उड्डाश्रउप्फोश्रा ॥ ९१ ॥

उड्डुलो तथा उड्डुलो उल्लासः । उम्मलं स्त्यानम् । उक्कुंडो मत्तः । उड्डाश्रो तथा उप्फोश्रो उद्गमः ॥ यथा ।

तियाउप्फोउड्डुउवसहुड्डुलुकलायउम्मलुप्पङ्के ।
सरए तुह वेरीहि मुक्का उड्डायउड्डुला ॥ ७४ ॥ [९१]

L 1 G उत्हुट D वल्हट BF (AD?) उविश्र C उविय BCFG उसुउ G शीघ्र pro दूषणम् BDG उम्मत्तो L 2 C उलिञ्च D उलिञ्चा G उच्चै° C 1 hd D उच्च° L ° D उल्ला° L 4 cd 1 उविश्रम° G °कउदेसम्मि D °देपाम्मि L 5 B उग्घ° G °हिउ° E °हिश्रोश्रालीश्रो A °उघालीउ BD °उया° CFG °उयालीउ C वत्तरे B उत्तार व L 6 G वहुय° C बहुथ° ABEF बहुय° D आहुयाम्मि AG उवरं CD उम्बरं BF उवरमुच्छु° C उच्चु° 2 hd उच्चु° E दप्फाला L 7 B ओग्घट्टी CG °ट्टी B आयाली CG उयाली C उत्तर D उत्तारे CD उम्बर G वहु G येस्तु L 8 B °ल्यर्थे G उदुम्बरशब्दभवउंबरशब्दात् (sic) CD उम्बर° C सन् दुम्बरभव (sic) BF उदंबर° C उच्छुरं L 10 C उत्ते G पिम्मे C °बहु° D °बहुयालि° BCFG °उयालि° L 11 BDFG नाम C खाम BFG उंबर° G °मिहिं C उच्चु° D °घा° G °इ L 12 AEG उड्डल° E °उड्डला D °उदाल्ला G °उड्डला C °उड्डू (sic) D तथा L 13 ABCF उक्कंडो E उक्कडो G उड्डा° D उड्डाश्रोअप्फोश्रा E उड्डायअउफोया G °उप्फोया L 14 DG उड्डलो D तथा उड्डलो C उड्डालो G उड्डलो C उम्मल B उक्कडा G उड्डाआ C उड्डाउ B hd °श्रो D उड्डाउ L 15 G C 1 hd उप्फोउ L 16 B °उप्पोश्राकु° C °उक्कुड° G °हुडुकला° ° D उक्कडवासुड्डुलायवलायउम्मालप्पाको C °लप्पके L 17 C तुम्ह G उड्डायउड्डला D उड्डायउड्डाला

उक्कोडा उक्कंडा लञ्चाए तुट्टयम्मि उल्लुकं ।

उप्फुसं आउसे उच्छाहो सुत्ततन्तुम्मि ॥ ९२ ॥

उक्कोडा तथा उक्कडा लञ्चा । उल्लुकं त्रुटितम् । उप्फुसं आपूर्णम् । उच्छाहो सूत्रतन्तुः ॥ यथा ।

विरहोप्फुसे उक्कोडअलिउसो देसु तस्स उक्कंडं ।
उच्छाहेहि ण मुद्धे सविज्जइ पेम्ममुल्लुकं ॥ ७५ ॥ [९२]

संमद्दे उत्थग्घो हेट्ठामुहयम्मि उम्मत्थं ।

परिवत्तणम्मि उत्थल्ला उवदेहीइ उद्देही ॥ ९३ ॥

उत्थग्घो संमर्दः । उम्मत्थं अधोमुखम् । विपरीतमिति यावत् । उत्थल्ला परिवर्तनम् । उद्देही उपदेहिका ॥ यथा ।

जणउत्थग्घे उत्थल्लिऊण मा पेच्छ वारि उम्मत्थं ।
उद्देहिनिक्खतुरङ्ग किं भणुहन्ति ण पेक्खसे मल्लिं ॥ ७६ ॥ [९३]

उक्कोडी पडिसद्दे त्रिसे उसीरं डरम्मि उप्फेसो ।

उम्मल्ला तण्हाए अतडे कूवम्मि उत्तूहो ॥ ९४ ॥

उक्कोडी प्रतिशब्दः । उसीरं बिसम् । उप्फेसो त्रासः । अपवादार्थो ऽप्ययं शब्देषु दृश्यते । यथा ।

भसरिसजणउप्फेसया ण हु सहिभन्ना कुले पसूएण ॥ ७७ ॥

उम्मल्ला तृष्णा । उत्तूहो अतटः कूपः ॥ यथा ।

तुह हयदेसोक्कोडीउप्फेसा वेरिणो गया रसं ।
उम्मल्लाइ उसीरं भसन्ति पविसन्ति उत्तूहं ॥ ७८ ॥ [९४]

L. 1 E उक्कंडा CD लंचाए E लश्चाए C तुट्ट° D तुट्टियम्मि G तुट्ट° L. 2 E उप्फासं BF सुद्दत° G सुत्त° L. 3 G लञ्चा BE लंच C I bd D लंचा D उप्फुसं L. 5 G विरहोउ° C °लिउसो D तासु L. 6 G नवि C सो सुद्धे G मुद्ध (sic) L. 7 BE उत्थग्घो C उत्थउग्घो D उत्थग्घो C हेट्ठा° C उम्मच्छ D उम्मात्थं L. 8 BCE उत्थल्ला D उत्थल्ला A उद्देही C उद्देह L. 9 D उत्थग्घो G om उम्मत्थं C उम्मच्छं D उम्मात्थं B उत्थल्ला D उत्थल्ला L. 11 D °उत्थग्घ CD उत्थल्लि° C विरच D विरच्छ BE वारि G उम्मत्था C उम्मत्थं D उम्मत्थं L. 12 G उद्देहि° G om किं BE भणुहन्ति D भानुहन्ति D न L. 13 E पडिसद्द ABCEFG विसे D विसा A उप्फासो E उप्फेस L. 14 F भ्रामल्ला E भ्रतडे BF तण्हा C भ्रतु° L. 15 ed. विसं G °सार्थे L. 17 G °उप्फेसया DG सहिभन्ना C °भन्ना G कुलम्मपसूएण L. 18 D उम्मल्ला L. 19 G °क्कोडी° B भ्रसा° L. 20 C भसन्ति G °सन्ति C उत्तूहं G रहतीति

उज्झमगुरिठअछिद्देसु उज्झसुब्भगगउच्छिल्ला ।
उच्छुअउम्मरउब्भंता भयचोरिअयदेहलिगिलाणा ॥ ९५ ॥

उज्झसप्रभृतयस्त्रयो यथासंख्यमुद्यमाद्यर्थाः । उज्झसो उद्यमः । उब्भग्गो गुण्ठितः । उच्छिल्लं छिद्रम् । इह छिल्लशब्दश्छिद्रार्थो वक्ष्यते । तस्य उत्पूर्वकस्येदं रूपमिति न शङ्कनीयं छिल्लउच्छिल्लशब्दयोः स्वतन्त्रत्वात् । न हि देशीशब्दानामुपसर्गसंबन्धो भवति । एवं फेसउप्फेसादिष्वपि धान्यम् । उच्छुआदयो ऽपि त्रयो यथासंख्यं भयचौर्याद्यर्थाः । उच्छुअं भयचौर्यम् । उम्मरो गृहदेहली । उब्भंतो ग्लानः ॥ यथा ।

तिमिरोब्भग्गणिसाए उम्मरउच्छिल्लखलणउब्भंता ।
उच्छुअरयउज्झसओ उअ भमइ विसइ खण्डदेवउलं ॥ ७९ ॥ [९५]

सुले उज्जडमुक्केरो अ वली उड्डसो अ मक्कुणए ।
सन्तम्मि अ उब्भाओ उद्धत्थो विप्पलद्धे अ ॥ ९६ ॥

उज्जडं उद्वसम् । उक्केरो उपहारः । समूहवाचकस्तु उक्केरशब्द उत्करशब्दभव एव । उड्डसो मत्कुणः । उब्भाओ शान्तः । उद्धत्थो विप्रलब्धः ॥ यथा ।

बोलन्ति तुज्झ रिउणो सोड्डससयणे णिसं पि उद्धत्था ।
उब्भाया विभहं कयउज्जडदेवउलदेयउक्केरा ॥ ८० ॥ [९६]

उज्जल्ला उम्मड्डा हढम्मि विमलम्मि उच्चारो ।
विउले उच्चाडो पयडे उच्चेवो दढम्मि उच्चत्थो ॥ ९७ ॥

L 1 BDEFG °गुठिय° C °गुडिय° A उज्जसु° D उज्जसउब्भिग्ग C उज्झसउब्भ° E °सुभग्ग॰ओ° BF °उत्थिल्ला L 2 A उत्छुअ° BF उच्छुअनुम्मुर° ABEFG भयचोरियदेह° D °वोरिया॰वोरिया B °गिलाण L 3 D उज्ज° B °तय त्रय. D त्रयो पि G °मुद्यमार्थों G उब्भसो B उज्जसा D *om* उद्यम L 4 D गुडित C °शब्द छि° L 5 BF छिल्लउछि°. L 6 G पेस° D *om* फेस C उच्छु° L 7 BF उच्छयं C उच्चुयं D उच्छुभय G °चौर्य BF *om* भय D उच्चारो L 9 BF °णिरोणिसाए L 10 BFG उच्छ्य° C उच्चुअ° CG °सउ L 11 G सुन्ने C उजुड° 2 hd उज्ज° DFG वली L 12 AG य A उज्झाउ C 1 hd, G उब्भाउ ABDFG उद्धच्छो C उद्दछो A विप्फलद्धे C °लद्धो, 2 hd °लद्दो L 13 BD उज्जडुं D उपहास॰ BF उक्करशब्द॰ D *om* उक्केरशब्द G °शब्दभव *om* एव. L 14 D, C 1 hd, G उब्भाउ *edd* उद्धच्छो L 15 G वोलिन्ति G उज्झ C तुज्झ 2 hd तुझ D तुज्झ B रिऊणो *edd* उद्धच्छा L 16 DG दियहं C °वेवकेरा L 17 B उम्मड्डु BF वारो C 1 hd, D उच्चारो L 18 AG उच्चाडो C उच्चाडो D उच्चेडो AG उच्चेवो BF उवेवो C उच्चेदो D ओच्चेवो A उच्च

उज्जल्ला तथा उम्मड्डा बलात्कारः । उच्चारो विमलः । उच्चाडो विपुलः । उच्चेवो प्रकटः । उच्चत्थो दृढः ॥ यथा ।

उच्चारे उच्चेवे उच्चाडकरे ससिम्मि जं कामो ।
उज्जल्लोच्चत्थबलो ता उम्मड्डाइ रमसु इमं ॥ ८१ ॥ [९७]

उअह त्ति पेच्छहत्थे उडिदो मासम्मि साइणी उअरी ।
उल्लोचो अ वित्राणे छिम्पयकारम्मि उंछओ होइ ॥ ९८ ॥

उअह पश्यत । उडिदो माषधान्यम् । उअरी शाकिनी । उल्लोचो वितानम् । उंछओ छिम्पकाख्यः कारुविशेषः ॥ यथा ।

उंछयवाडे मज्जारिरूवयाओ भमन्ति उअरीओ ।
उअहोडिदसामाओ तमिस्सउल्लोचिए गयणे ॥ ८२ ॥ [९८]

उड्डासो तावे उग्घुट्टं पुंसिअमरिम्मि उल्लोलो ।
दरिए उत्तुणउम्मुहउच्चुंचुच्छुच्छुउत्तुरिद्धीओ ॥ ९९ ॥

उड्डासो संतापः । उग्घुट्टं पुंसितम् । उग्घुट्टशब्दस्य उद्घुट इति व्युत्पत्तौ सत्यां विशेषार्थरूढेरिह पाठः । उल्लोलो शत्रुः । उत्तुणो उम्मुहो उच्चुंचो उच्छुच्छू उत्तुरिद्धी एते पञ्च शब्दा दृप्तार्थाः । उत्तुरिद्धी गर्व इत्यन्ये ॥ यथा ।

L. 1 G उम्मड्डा तथा बला°. C om उच्चारो to विपुलः D उचेडो. L. 2. DG उच्चेवो. L. 3. C 1. hd, DG उच्चारे BF उचरे C om उच्चेवे G उच्चाड° D °कारे C ससिमि D सुसिमि. L. 4. G °त्थबल्लो BF °ल्लोत्थछ्यल्लो C °ल्लोचत्थबल्लो D °ल्लोच्छबल्लो D साव G उम्मड्डाए. L. 5. ABCDFG उअहेत्ति E उअहेत्ति D उडेदो A मासम्मि A सायणी C साहणी A उयरी E चोयरी. L. 6. BCDEG उल्लोरो AG य D om अ ABCEFG वियाणे D वाणे (sic) D च्छिंपाइकारंमि C °रंमि उ होइ (sic) AG उंछउ E उच्छओ E दंछओ. L. 7. G उडिदो मापसो माप° BFG उयरी C उअरी शाकिनी। उअरी शा (sic). BDFG उल्लोयो C ल्लोचो L. 8. BDF, C 1. hd, G उंछउ L. 9. BF उंछयवाडे G om. मज् CG °रूपयाउ BF °रूवयाओ D °रूयया G भयरीउ C °रीउ D °रीओ L. 10. CDG °सामाउ BCFG °उल्लोविए° D °ल्लोविए. L. 11. A उड्डासो D उड्डायासो A संतावे BEF संतावे A उग्घुड्डे E °ह ACG पुंसियम° BF पुंसियमरि° D पुंसियम° C उल्लोला. L. 12 A हरिए ABDEG उत्तुण° A °हउग्घुघुउत्तुरिद्धीउ BF °हउच्चुचुंछुउत्तुरिद्धीए C °हउच्चुच्छुउत्तुरद्धीउ 2. hd. °ओ D °हउच्चुंच्छुच्छुउत्तुरिद्धीउ E °हउच्चुच्छुच्छुउत्तुरिद्धीए G °हउच्चुच्छुच्छुउत्तुरिद्धीउ. L. 13. G उड्डासो BF पुंसितं. G उग्घुट्ट° C उग्घुट्ट° BF उग्घुट्ट° G उद्घुट CDG इतिसत्यां व्युत्पत्तौ. L. 14. BDFG उत्तुणो. G उच्चुंचो C उच्चुंचो D उच्चंचो. G उच्छुच्छू C उच्छुछ D उच्छुच्छुरूपाः. L. 15. BFG उत्तु° C उत्तुरद्धी, om. D. BFG उत्तु° C उत्तुरद्धी D उत्तुरि°.

विज्झोच्छुच्छुकुलुम्मुहवयउच्चुयसिरिउत्तुरिद्धीणं ।
उग्घुट्ठमुत्तुणास उल्लोलाण तए कउड्डासं ॥ ८३ ॥ [९९]

आरूढे उल्लूढो उच्चप्पोच्चुप्पिआ तह य ।
उव्वीढं उद्दरिअं उम्मरिअं चेअ उक्खाए ॥ १०० ॥

उल्लूढो उच्चप्पो उच्चुप्पिओ त्रयो ऽप्येत आरूढार्थाः । उल्लूढो अङ्कुरित इत्यन्ये । उव्वीढ उद्दरिअ उम्मरिअ चेति त्रयो ऽप्येत उत्खातार्थाः ॥ यथा ।

उव्वीढखग्गउम्मरिअसत्तुसिरिवहो गुणेहु उल्लूढो ।
उद्दरिउव्वप्पयलो उच्चुप्पइ तिहुअणं पि आलुक्को ॥ ८४ ॥ [१००]

उच्छट्टो उड्डुहणो चोरे दुअचोरिआइ उच्छंटो ।
उत्तालोऽवेत्ताला अन्छिन्नारावरुण्णम्मि ॥ १०१ ॥

उच्छट्टो । ओत्सयोगे [सिद्धहे० १,११६] इत्युत ओति । ओच्छट्टो । तथा उड्डुहणो द्वावप्येतौ चोरार्थौ । उच्छंटो द्रुतचौर्यम् । उत्ताल उव्वेत्ताल द्वावप्येतौ निरन्तरस्वररुदिते । उद्भटार्थवाची तूत्तालशब्दः समसंस्कृत एव ॥ यथा ।

गुणिगणहिअउच्छट्टय उड्डुहणुच्छंटभीसिआ रसे ।
पयडिअसाडुत्ताल उव्वेत्तालन्ति तुज्झ रिउवहुआ ॥ ८५ ॥ [१०१]

L 1 D विजाद्युच्छुच्छ° C °कुलम्मु° D °कुलाम्मु° C °वयउच्छुत° G °उच्चव° B °उच्चुव° F °उच्चुव° D °उच्छुव C °उद्धरि° BF °उत्तु° C °उत्त° D उत्तरिद्धास्याण G °द्धीण L 2 G उग्घुग्घुट्ठ° BF घुट्ठ° D °सुत्तणास्स G उल्लालाण C यम D वाए G कउड्डास C कउड्डासे D कउड्डास L 3 C उच्चद्दो A उच्चपो° CD °प्पाउ° EG °प्पाअ° cdd °प्पिया L 4 BF C 2 hd उच्चादं D उद्धरिउ G उद्ध ABCFG °रिय C उम्मि° cdd °रिय ACE चेय BF चेव D चय G य F अक्खाए L 5 C उच्चूढा B उच्चप्पिओ D उच्चाप्पिउ CG °प्पिउ cdd ऽप्येते C 1 hd उव्वूढो 2 hd उच्चूढो G अङ्कुरित om इत्यन्ये L 6 BF C 2 hd उव्वीढ D उद्दरिउ BCFG °रियं D उम्मारिउ BCFG °रियं cdd ऽप्येते L 7 BF उव्वीढ° D °उम्मारिय° BCFG °उम्मरिय° BG °सत्तु° D °सात्तु° L 8 C तद्दरि° G °उच्चप्प° D °उच्चाशखाली G उच्चुप्पइ D उच्चापाइ BCFG तिहुयणं D तिहूयण CD वालुक्को L 9 A उत्थट्टो BF उछट्टो C उच्छद्दो F उच्छट्टा A उड्डुहणो DE उम्ह° G उड्डु° A दुअ° BF दुयचारि° D °चौरिइ AG °रियाइ E °रियाइ E उच्छटो L 10 A °लावत्ताल्ला D °वत्ता° C 2 hd °चत्ता° C °ला परिच्छिन्नम्मि L 11 D उच्छडो BCFG उत्स° D उस° cdd इति उत उति (D उत्ति) उछट्ट (D उच्छाडो) L 12 G उड्डहणो D उ° C °चौरा° C उत्थग्ग इत° BDF उव्वेत्ताल° °रिष° C °त्रिय G °उत्तटय C उत्तुटय 2 hd उच्छु° D °ओच्छुट्टय G उडहणुल्ल° C उड्डहणुच्छट° D उड्डहणाच्छर° cdd °भीसया D रस L 15 CDG पयडिय° BF पयडिप° G °काडु° BF °डुत्ताल D °सुत्ताल C उव्वणा° D उव्वत्ता° C तुज्ज C °बहुया G °वहुया BF °वहुया D °वाहूआ

खिम्मे उव्वाउत्तंपिआ य हासम्मि उल्लेवो ।
उब्भुग्गोप्फंदोला चलम्मि मूढम्मि उम्मइअं ॥ १०२ ॥

उव्वाओ तथा उत्तंपिओ खिन्नः । उत्तम्मिअं खिन्नमित्यन्ये । उल्लेवो हासः । स्वार्थे के उल्लेवओ इत्यपि । उब्भुग्गो उप्फंदोलो द्वावप्येतौ चलार्थौ । उम्मइअं मूढम् ॥ यथा ।

उव्वायमणा उब्भुग्गलोअणा चइअणाउल्लेवा ।
उप्फंदोलोत्तंपइ तुज्झ कए सा विओअउम्मइआ ॥ ८६ ॥

अत्र च । उत्थारो उत्साहः । उच्छुसं विमर्दितमित्युत्साहउच्छुसशब्दभवौ । उन्दुरउव्वयशब्दावाखुनीवीवाचकौ संस्कृतसमौ । उंघइ निद्राति । उग्गइ उद्घाटयति । एतौ धात्वादेशेषूक्तावित्येते ऽन्यैरुक्ता अपि नोक्ताः । [१०२]

उब्भालणमुप्पणणे पलायणत्थम्मि उज्झमणं ।
उच्छविअं सयणीए उड्डंतणं उत्तरिज्जम्मि ॥ १०३ ॥

उब्भालणं शूर्पादिनोत्पवनम् । उब्भालणं अपूर्वमिति केचित् । उत ओति ओब्भालणं इत्यपि । उज्झमणं पलायनम् । उत ओति ओज्झमणं इत्यपि । उच्छविअं शयनीयम् । उड्डंतणं उत्तरीयम् ॥ यथा ।

L. 1. CD खिन्ने A उव्वाउउत्त° D उव्वारउउत्त° CG उव्वा° edd °पिया L. 2 E °प्फंदो° C om प्फंदो B उब्भुग्गो उप्फं° C चलंमि edd उम्मइयं (D °म्मा) L. 3 G उव्वाउ C उव्वाउ 2 hd °व्वो B उव्वारउ G उत्तम्मिआ C 1 hd खिउ BCF खिन्न G खिन्न C खिन्नमि DF खिन्न-मि°, illegible in G L. 4 C उल्लवउ CD उब्भुग्गो C उप्प- -BCFG उम्मइय D उम्मा-इयं L. 6 edd उव्वाय° C उव्वग्ग° D उव्वाय° CDG °लोयणा G चइय BCF चइय° D चेइय° C °याउल्लेवा B °याउ L. 7 C °तंपिय BF उज्झ C तुभ D has again उब्भुग्गोप्फंदोला चलंमि मूढंमि उम्माइयं (sic) instead of L. 7 L. 8 D उच्छारो उच्छाह॰ B उत्थार B उच्छाह: B उच्छुम D विमर्दि edd मर्मिति उच्छा° C °भवा L. 9 G उंदर° C उव्वूर-शब्दे° G (D°) उव्वय° C नीवी L. 10 G निर्गति इते C द्विये BC धात्वादेश° G नोक्त L. 11 C उब्भालणगु° As to उब्भालण compare Marathi उपणणें Gujarati उपणवु, Sindhi उफणणु to winnow F पलायणंमि A उज्झमणं C 1 hd उज्झ 2 hd उड्ड° B उज्झमणं G उज्झमणं L. 12 A उच्छविद C उच्छवीय D उच्छविया G उच्छवयणु L. 13 D उ-ब्भालणं edd शूर्पादिना उत्प° C उप्प्हा° B उब्भालणमपू° CDEG उत ओति L. 14 BEG उब्भालणमित्यपि C उब्भालणमित्यपि D om from ब्भालणं° to भ्यपि BF om from उच्छवि° to इत्यपि C उज्झ C 2 hd उज्झ° G पलायनं C ओति G उज्झमणमित्यपि C उज्झमण-मित्यपि L. 15 A उच्छविय B °विय CDF °णीयं

विअलिअउइंतणाए सुरसं उब्भालणं कुणन्तीए ।
तह पुलइअमुच्छविअं जह काउं सक्किमो ण उज्झमणं ॥ ८७ ॥[१०३]

उल्ललिअं सिढिलाढिइम्मि णिउणगहिअम्मि उग्गहिअं ।
उल्लेहडो अ लोले रइजोग्गे तह य उवसेरं ॥ १०४ ॥

उल्ललिअं शिथिलस्थिति । उग्गहिअं निपुणगृहीतम् । उग्गहिअं रचितमिति तु रचिधात्वादेशसिद्धम् । उल्लेहडो लम्पटः । उवसेरं रतियोग्यम् ॥ यथा ।

उल्ललिअदोसतुस तह उग्गहिआ कुमरवाल तइ लच्छी ।
उल्लेहडा वि जह सा ण मसए असमुवसेरं ॥ ८८ ॥ [१०४]

उल्लुरुहो लहुसङ्खे तत्तोच्छलिअम्मि उब्भुआणं तु ।
उंदुरओ दीहाहे उक्खोडिअअम्मि उत्तुहिअं ॥ १०५ ॥

उल्लुरुहो लघुशङ्खः । उब्भुआणं यदग्न्यादिना तप्तं दुग्धादि भाजनादुच्छलति । उंदुरओ दीर्घमहः । उत्तुहिअं उत्खोटितम् । तकारसंयोगस्थाने डकारसंयोगं केचित्पठन्ति । स च लिपिभ्रम एवेत्यनेकदेशीपरिशीलनेन निश्चितमस्माभिः ॥ यथा ।

उत्तुहिअजीविआसाइ उल्लुरुहकयउ तीइ तुह विरहे ।
अइउब्भुआइअरई उंदुरया हुन्ति सिसिरे वि ॥ ८९ ॥ [१०५]

उद्धुरणं उच्छिट्ठे उवदीवं असदीवम्मि ।
उद्धवउच्चाडिअउत्ताहिअउव्वाहिआ य उक्खित्ते ॥ १०६ ॥

L. 1 BFG विअल्लिय° C विलज्य° D विलविय°. L. 2. G पुल्लवियमुच्छालियं BF पुलइय-मुच्छविय D पुल्लाइयामुच्छावियां D साज्जिमो ण उज्झामाण. L. 3. *cdd.* उल्लालिय D गिढि° G ढिइ° ABDF °गहियमि C °गहिय *cdd* उग्गहिय In C 2 hd only. L. 4. G °हलो ADG थ. L. 5 BDFG उल्लालिय C उल्लूलिय °स्थिती *cdd.* उग्गहिय G उल्लाहियं B °हिय C °हियं L. 6. G *om* तु रचि C °धात्वादेशो सि°. L. 7. BFG उल्लालिय° C उल्लालिय D उल्लालिउ दोस G उग्गालिया BCDF उग्गहिया C तइ छी L. 8. C उल्लेरडो. L. 9. E उल्लरुहो लह-खखे *cdd* °लियम्मि ABCEFG उब्भुयाण D अब्भुयाण CD च. L. 10. CG उदरउ E ओं-दरओ D ओंदरउ ABCEFG °डिययम्मि D °डियांमि ABE उत्तु° *cdd* °हिय. L. 11. BCFG उब्भुयाणं D अब्भुयाणं D यदग्निना तप्त G दुग्ध्यादि BF दुग्धादि C दुग्धादिना तप्त दुग्धादि. L. 12 E उंदुरउ CD उदरउ C 2 hd. °ओ BG उत्तु° D उत्तु° *cdd.* °हिय L. 14. BG उत्तु° D शुत्तु° *cdd* °हियजीवियासाइ L. 15. BG अइउब्भुयाइअ° C (F?) अइउज्झया° D अइउ-ब्भिआउअ°. L. 16. C उद्धरण उचिट्ठे D उद्धारण F उद्द° D ओविदिविद्धे G °द्दे E अन° L. 17. E उद्धवउव° B उद्धवओध° C उद्दवउव° 2. hd. °उच D उद्धवउव° E उद्धचउ°. F उद्दवउ° ABF °चड्डिय° CE °डिय° D °डिउ° A °उचा° *cdd* °हिय° ABF °उचाहिया CDE °उव्वाहिया E उखि°.

उद्धरण उच्छिष्टम् । उवदीव अन्यद्वीपम् । उद्धवओ उचड्डिओ उत्ताहिओ उत्थाहिओ इत्येते चत्वार उत्क्षिप्तार्थाः ॥ यथा ।

उत्थाहिअभुअ उचड्डिआसि उत्ताहिओवदीवेस ।
हरिणो व्व लिहन्ति विणा उद्धवयकरा सिवा तुहुद्धरणं ॥ ९० ॥ [१०६]

उद्धविअमग्घिए उवलुअं सलज्जे घरम्मि उत्थलिअं ।
उलुखंडो अ अलाए उआक्किउच्छंगिआ पुरोठविए ॥ १०७ ॥

उद्धविअ अर्घितम् । उवलुअ सलज्जम् । उत्थलिअ गृहम् । उत्थलिअं उन्मुखगतमित्यन्ये । उलुखडो उल्मुकम् । उआक्किअ उच्छंगिअ द्वावप्येतौ पुरस्कृतार्थौ ॥ यथा ।

उत्थलिअवई उच्छंगिअविणओ ता उअक्क सहि विणाय ।
अलमुलुखडपहारेहि उवलुआ हविअ अप्पमुद्धवसु ॥ ९१ ॥ [१०७]

उरुमिल्लं उरुसोल्लं च पेरिए अवगए अ उअचित्तो ।
उवउज्जो उवयारे दोहणहारीइ उअहारी ॥ १०८ ॥

उरुमिल्लं उरुसोल्ल च द्वावप्येतौ प्रेरितार्थौ । उअचित्तो अपगत । उवउज्जो उपकार । उअहारी दोग्ध्री ॥ यथा ।

उअचित्ताणं उअहारीण मग्गोरुमिल्लणयणाण ।
उरुसोल्लऊरुवसणो पवणो तरुणाण कुणइ उवउज्ज ॥ ९२ ॥ [१०८]

L 1 C उद्द° 2 hd उद्धु° G °वउ B उद्धनओ C उद्दवउ 2 hd °ओ F उद्दचआ CG उच्च ड्डिउ C 2 hd °आ BF °ड्डिउ BF तत्ताहिओ C उत्थाहिउ 2 hd °ओ G °हिउ L 2 C उत्थ॰ हिउ 2 hd °ओ G हिउ C इति मृते D om इय L 3 DG उत्थाहिअ° (?) CD °भुय G उत्थ° (?) C उत्थाहियासि D उचाडि cld °यासि CD उत्ताहिउव G हिवसी° L 4 D हिरणो व G चिणा CD मिणा C उद्दव° C तुटुद्द° L 5 ABD उद्धवियम° CF उवरियम° G उचरियम° cdd उवलुय ACDF उच्छन्लियं BEG ल्लिय L 6 E अन्नु° CD डे C ल्लाए D आलाए उअ क्किउउ° cdd °गिया F °ठविये L 7 C उदविए उद्दवियं BG वियं F उद्दविय CF अर्धित cdd उवलुअ C सल्लज्जे C 2 hd सलज्जे B, C 2 hd D उच्छल्लियं FG ल्लियं CF उच्छ ल्लिय om D AB °ल्लियं L 8 cdd उआक्किय उच्छगियं G संस्कृता° L 10 CD उच्छ° cdd °ल्लिय° cdd उच्छगिय CDFG विणउ L 11 cdd °पहारेहिं BFG उवलुया C उचलुया D उवल्लिया cdd हविय CF °हवसु L 12 A वरू° BF पे परिए G पिरिए C om अवगए G °चित्ते L 13 A उवउक्को G उवउत्तो In A a gloss on दोहण°=दोग्ध्री E उआहारी L 14 C °मिल्ल उव (sic om सोल्लं च) L 15 [illegible] दोग्धी BCF दाग्धी [illegible] दाग्धी L 16 BF °णयणाण L 17 F °उरु° C ऊरुवसाणा C उउज्जं G adds संतुसियम्मि णाण कुणइ उवउज्जं ॥

संचुण्णिअम्मि उल्लुंटिअं च कागम्मि उलुहंतो ।
णेमीए उंचाहिआ उप्पेक्खिअयम्मि उद्दिसिअं ॥ १०९ ॥

उल्लुंटिअं सचूर्णितम् । उलुहंतो काक । उंचाहिआ चक्रधारा । उद्दिसिअं उत्प्रेक्षितम् ॥ यथा ।

असुरेहिं उवरि परिब्भमन्तउलुहंतविरसरोलेहिं ।
हरिचक्कउंचहिअउल्लुंटिअमुद्दिसिअमप्पबल ॥ ९३ ॥ [१०९]

उब्भासुअं विसोहे गरुआवेसम्मि उव्वहणं ।
उल्लरयं च कवड्डाहरणे रासिम्मि उक्कुरुडी ॥ ११० ॥

उब्भासुअं गतशोभम् । उव्वहणं महानावेश । उल्लरयं कपर्दाभरणम् । उक्कुरुडी अवकरराशि । उक्कुरुडी रत्नादीनामपि राशि ॥ यथा ।

उब्भासुअ सा मेल्लइ उव्वहण ता खु अग्गओ तीए ।
उल्लरयभूसणो जइ रे णचसि चडिअ उक्कुरुडिं ॥ ९४ ॥ [११०]

उच्छल्लिअमुक्कत्तोडिअतजम्मि उव्विवलं जले कलुसे ।
उद्धच्छिअं णिसिद्धे वंकीभूअम्मि उज्जाणिअं ॥ १११ ॥

उच्छल्लिअं छिन्नत्वक् । उव्विवल कलुषजलम् । उद्धच्छिअं निषिद्धम् । उज्जाणिअं वक्रीभूतम् ॥ यथा ।

L 1 A सदु° BDF सव° C सधु° *edd* °यम्मि A उल्लंग्यि BF उल्लयं C उल्लु° B उल्लु° E उल्ल° L 2 EG नेमीए ABDF उंचाहिया C उंचहिया LG उंचहिया CG उप्पि° E उपे° D उप्पाक्रियाम्मि ABCEFG °क्खिय° *edd* उद्दिसियं L 3 DG उल्लुण्यिं BF उल्लण्यिं C उल्लिण्यि *edd* उंवहिया BF उद्दे° *edd* °सिय° L 5 D *om* उवरि D °लाल्लोर्हि L 6 C 1 hd °चक्क° G °चक्क BCDF °उंचहिय° G उंचहिय° BDG °उल्लंग्यि° C °उल्लिण्यि° I °उल्लुण्यि° *edd* °तियम° G चन्न L 7 *edd* उब्भासुय G °सोह CDEG गरुया° L 8 BF व C रासि C उक्क° L 9 *edd* उब्भासुय BF उव्वहण C उब्भारणं C 1 hd कपर्दभिरणं C 2 hd कपर्याभिरणं L 10 C उक्करुडी D उकुरुडी C उक्करुडा D *om* from उक्कुरुडी to राशि L 11 *edd* उब्भासुय G उब्भरणं C अग्गउ G अग्गाउ L 12 C णच्चसि G चडिए BF चडिय C चडिय D चडिया C उक्कुरुडिं L 13 A उच्छल्लिय° BCFG उच्छल्लिय° D उच्छो लिय° ABCEFG °त्तोडिय° D °फाडिय° I °तज्जम्मि AG उव्विवल BCF उव्वियल C 2 hd °वल D उव्वियवला I उव्विवल L 14 AD उद्धच्छिय B उद्धच्छियं F उद्दछियं C उद्धि छिय C णिसिद्ध D णिउद्ध सिद्ध I *edd* °भूयम्मि *edd* उज्जाणियं L 15 G उच्छल्लिय BDF °ल्लिय C °ल्लीयं G उव्विवल B उव्वियल D उव्विवल G उद्द° *edd* °च्छियं L 16 *edd* °णियं BF वक्री°

उव्विवला णईओ तरुणो उच्छूलिआ य दन्तीहिं ।
उज्जाणिअचावउद्धच्छिअरिमण्डल कहन्ति तुह सिविरं ॥ ९५ ॥ [१११]

णिब्भच्छिअम्मि उज्जोरिअं च उज्जूरिअं झीणे ।
उक्खंडिअमक्कन्ते चोरिअवत्थुम्मि उच्छाडिअं ॥ ११२ ॥

उज्जोरिअं निर्भर्त्सितम् । उज्जूरिअं क्षीणम् । शुष्कमित्यन्ये । उक्खंडिअं आक्रान्तम् । उत ओति ओक्खंडिअं इत्यपि । उच्छाडिअं चोरितं वस्तु ॥ यथा ।

तुह गुणउच्छाडिअमणा विरहोज्जूरिअतणू अ तणुअङ्गी ।
उज्जोरेइ सहीओ कुसुमसरोक्खंडिआ कए तुज्झ ॥ ९६ ॥ [११२]

णीवीकयम्मि उज्जाणिअमुवसग्गो अ मन्दम्मि ।
उप्फुंडिअमत्थुरिए उज्जग्गुज्जं अकलुसम्मि ॥ ११३ ॥

उज्जाणिअ निम्नीकृतम् । उवसग्गो मन्दः । उप्फुंडिअ आस्तृतम् । उज्जग्गुज्जं स्वच्छम् ॥ यथा ।

अणउवसग्गपयावयउज्जाणिअरिउ कुमारवाल णिव ।
उप्फुंडिआ तिहुअणे उज्जग्गुज्जा रमेउ तुह कित्ती ॥ ९७ ॥ [११३]

उद्धच्छवी विसंवाइअम्मि उप्फुंकिआ य रजकीए ।
तह उड्डिअम्मि उक्कासिअं च उच्चारिअं गाहिए ॥ ११४ ॥

L 1 G उव्विरला BF उव्विग्गला C उयिवला D उव्विवला CDG णईउ G उच्छोलिया BDF °ल्लिया C °लिया G दताहिं L 2 edd उज्जाणिय° °च्छिय° D सिबिर L 3 C णिउज्झ-रियम्मि ABDEFG °च्छियम्मि C उज्जरीय G उज्जारियं च edd °रिय E कीणे L 4 C उक्खं° D उक्क° edd °डियम° edd चोरिय° ABCFG उच्छडिय D °डिउ E उच्चडियं L 5 edd °रियं (twice) G खीण C उक्ख° edd °डिय L 6 D om from उत to इत्यपि CG उति FG उक्खं° C उरक्ख° edd °डियमित्यपि edd °डियं L 7 edd °डिय° edd °रिय° L 8 edd सहीउ G °सरुक्खडि° C °रस° edd °डिया BF कायज्झ C तुज्ज L 9 CDE णीवी° ABDFG उज्जाणियमु° E °णियमु° DG य A मुसम्मि E संदम्मि L 10 AG उप्फु-डियम° BF उप्फडियम° C उप्पुडिय° D उफुंडियम° E उप्फोडियम° BCEFG °त्थुरिए D °च्छुरिए CFG °गुज्ज D उज्जगुज्जगुज्जं L 11 edd उज्जाणियं G °कृत G मद CG °डियं BDF °डिय C उज्ज° CDG गुज्ज L 13 BCFG °उज्जाणिय°. L 14 CG उप्फु-डिया BF °डिया D उफुंडिया BCF तिहयणे D तिहूयणे G उज्जगुज्जा E °गुज्जा D उज्जगुज्जा L 15 CF उद्द° D उद्धाच्छविया edd °इयम्मि AD वप्फ° E उप्फ° G उप्पु° edd °किया L 16 D तहा ABCDF उड्डियम्मि E उच्छिडिय° G उड्डिय° A उक्कासिय BDFEG °सियं C °सियमि A च C 1 hd. AD उच्चारिय BC 2 hd E उच्चारियं F °रियं In G या ■ torn A गाहिय D गाहीए.

उद्दन्दुर्यी विसंवादिनः । उप्फुकिआ रजकी । उक्कासिअं उत्थितम् । उद्यारिअं गृहीतम् ॥ यथा ।

उक्कासइ उप्फुंकिअघरम्मि वत्थाण घल्लणमिसेण ।
उच्चारिअअणउद्दन्दुविसंकेअं वहू सरिउ ॥ ९८ ॥ [११४]

कण्डिअए उक्खणिअं संछसे उच्छुआरं च ।
उज्जोमिआ य रस्सीए उल्लसिअं च उलुकासिअं ॥ ११५ ॥

उक्खणिअं कण्डितम् । उच्छुआरं संछन्नम् । उच्छुआरिअं छादितमिति त्वनेनैव णिजन्तेन सिद्धम् । उज्जोमिआ रश्मिः । उल्लसिअ उलुकासिअं द्वावप्येतौ पुलकितार्थावन्योन्यपर्यायत्वेन निबद्धौ । उद्धुसिअशब्दस्तु उद्धुषितशब्दभवः ॥ यथा ।

उज्जोमीइ वि बद्ध णिसि उल्लसिअ पिअ सहि सरन्ती । -
उक्खणणावावडा वि हु उलुकासिअत्तं कहोच्छुआरेमि ॥ ९९ ॥ [११५]

उच्छेवणं घए उच्चंपिअमुवजंगलं च दीहम्मि ।
उप्पेहडउल्हसिआ उम्मच्छविअं च उब्भडए ॥ ११६ ॥

उच्छेवणं घृतम् । उच्चंपिअ उवजंगल द्वावप्येतौ दीर्घार्थौ । उप्पेहडं उल्हसिअं उम्मच्छविअं त्रयो ऽप्येत उद्भटार्थाः ॥ यथा ।

उच्चंपिअउप्पेहडभुअजुअ उवजंगलच्छ उल्हसिआ ।
उम्मच्छविअपयावाणलम्मि उच्छेवणं व तुह रिउणो ॥ १०० ॥ [११६]

L 1 D उप्पु° BCDF °किया G °सिया *edd* उक्कासिय *edd* उचारिय L 3 D उप्पु° G उप्फुरुीघरंमि CD वच्छाण L 4 *edd* उचारिय° C °उच्छवि° *edd* °संकेय C वहू D वहु L 5 *edd* कंडियए E उख° *edd* °णिय E संछसे G सन्नसे C °से A उच्छुयार C उच्छुयार G उच्छुआरंमि L 6 ABCDFG उज्जोमिया E °मि (*om* आ) A उल्लु° *edd* °सिय (twice) L 7 G उक्खडिय BCDF °णियं BF उच्छु° C उच्छु° *edd* °यार C उच्छुयारिअ G °यार *edd* इति तु अनेनैव L 8 *edd* उज्जोमिया BF रस्सि D रश्मि *om* C 1 hd, 2 hd रज्जू D उल्लुमिया BFG °सिय CDG °कासियं L 9 G पुलकितार्थौ °मन्यो° (sic) D उद्धसिय BCFG उद्धुसिय° C °स्तु° L 10 BDFG बद्ध C वि - - सि उल्ल° *edd* °सिय C भरंती D भारंनी L 11 G उच्छए° C उक्खण° BDFG °कारियत्त B कहोच्छु° G °च्छुया°. L 12 A उच्छेवणं BC उच्छु° D उच्छे° *edd* °पियमुव° (G °मव°) L 13 E उपेह° AD °उल्लसिया BCEG उल्हसिया A उम्मत्थ° ABCDFF °विये G °रिय L 14 *edd* °पियं C दीर्घौ D दीर्घो C उल्ह° *edd* °सिय, *om* L 15 G C उम्मत्थ° *edd* °वियं *edd* ऽप्येते L. 16 G उचंपिअ° G °पिय° D °भुयाजुया *edd* °सिया L 17 C उम्मत्थ° *edd* °विय° G °णलणम्मि C °वाणमि G उच्छेवणं BCF व

उज्जग्गिरमोसिहे उच्छुरणुच्छुअरणाइ उच्छुवणे ।
उम्हाविअउवललया सुरए तित्तिरहिअम्मि उलुहलिओ ॥११७॥

उज्जग्गिरं ओसिद्धम् । उच्छुरणं उच्छुअरणं च इक्षुवाटः । उच्छुरणं इक्षुरिति केचित् । उम्हाविअं उवललयं च सुरतम् । उब्भाविअं सुरतमिति तु रमेरुब्भावादेशसिद्धम् । अत्र च । उप्फालइ कथयति । उल्लुंडइ विरेचयति । उल्लालइ उप्पेलइ उन्नमयति । उव्वेल्लइ प्रसरति । उम्मच्छइ वञ्चति । उग्घुसइ मार्ष्टि । उक्कूरइ तुडति । उब्भुत्तइ उत्क्षिपति । उत्थारइ आक्रामति । उक्कुसइ गच्छति । उम्मत्थइ अभ्यागच्छति । उद्धुमाइ पूर्यते । इत्यादयो धात्वादेशेष्वस्माभिरुक्ता इति नोच्यन्ते । उलुहलिओ तृप्तिरहितः । यः कदापि तृप्तिं न जानाति ॥ यथा ।

उम्हाविअउलुहलिअय वयंस मा रोसु तत्थ गन्तूण ।
उच्छुरणेसोज्जग्गिरओच्छुअरणगोविआइ उवललयं ॥ १०१ ॥ [११७]

हिअअरसोच्छलणे उग्गुलुंछिआ य उवएइआ करिआ ।
मुसलिम्मि उसणसेणो तह उप्पिंगालिआ करुच्छंगे ॥११८॥

उग्गुलुंछिआ हृदयरसोच्छलनम् । उवएइआ मद्यपरिवेषणभाण्डम् । उसणसेणो बलभद्रः । उप्पिंगालिआ करोत्सङ्गः ॥ यथा ।

जं जस्स रोअए किर ण हु तस्स तमुग्गुलुंछिअं कुणइ ।
उअ उप्पिंगालिअट्ठिअमुवएइअमुसणसेणस्स ॥ १०२ ॥ [११८]

L 1 *cdd* °मोसिद्दे A उछर° G उच्छुरु° CDE °णाइ   L 2 *cdd* उम्हाविय° *cdd* °रहियम्मि C उलहदुलिउ DG उलुह्° AG लिउ D °ल्लि   L 3 G उज्जिर BF ओनि° C 1 hd उनि° [illegible] hd ओनि° D उनिद्र C *om* उच्छुअरण D *om* च इक्षु G अच्छु° C उच्छु° L 4 *cdd* °विय G *om* from उवललयं to उब्भाविअं incl BF उज्झाविय CD °विय CG रमेरुभा° C °वादेशे सि°   L 5 C उप्फेल्लइ D उप्फेल्लइ.   L 6. [illegible] उन्नमाति [illegible] उन्नमित C उचेल्लइ. C उउल्लुत्तइ   L 7 G आक्रा° C आक्रम°. C गच्छइ BDFG उम्मच्छइ, *om* C   L. 8 C पूर्यति CG °हलिउ   L 9 G *om* यथा   L 10 C तुम्हावि° *cdd* °विय° *cdd* °हलियय C गत्तण   L 11 C उच्छरणेसोज° CG °ग्गिरउ° C °छुअर° *cdd* °गोवियाइ G उवल्लजियं   L 12 *cdd* हियय° G उल्लुलिया ABCDFG °छिया *cdd.* उवएइया करिया   L 13 On मुसलिम्मि a gloss in A = बलभद्र BF उप्पि° C पिंगा° G उप्पिगा° ABCDFG °गालिया E °गलिया C करुत्थंगे   L 14 G उग्ग° *cdd.* °छिया *cdd* उवएइया   L 15 G बलभद्र *cdd* गालिया   L 16 G रोअए C रोयए BCF °लंछियं DG लुंछियं   L 17 *cdd* उप्पिगालियट्ठियमुवएइयमुस

उवकयउद्धुच्छविश्रं सज्जिअमुत्तलहअो विडवे ।
उलुउंडिअं पलुट्टे उंबरउप्फं अहूअअब्भुदए ॥ ११९ ॥

उवकयउद्धच्छविश्र इति समाहारद्वन्द्वः । उवकययं । कमत्ययाभावे उवकय । तथा उद्धच्छविश्र सज्जितम् । यस्तु उवहत्थिअशब्दः सज्जितार्थः स समारचयतेरादेश इतीह नोक्तः । उत्तलहअो विटपः । उत ओति ओत्तलहओ इत्यपि । उलुउडिअ प्रलुठितम् । विरेचितमिति यावत् । उंबरउप्फ अभूताभ्युदयः ॥ यथा ।

उद्धच्छविउत्तलहयतलम्मि उलुउडिओरुपेम्माण ।
रइउवकयाण मिहुणाणोंबरउप्फ व सगमो भाइ ॥ १०३ ॥ [११९]

वलएसु उवलभत्ता उवलयभग्गा य णायव्वा ।
अलिएरंडेसूरुहोदयभंडोत्ताणपत्तया चेअ ॥ १२० ॥

उवलभत्ता तथा उवलयभग्गा वलयानि । अल्येरण्डयोर्यथासङ्ख्येन द्वौ शब्दौ । उरुहोदयभंडो भ्रमरः । यस्तु उरुहोदयभंडशब्दः पितरवाची कैश्चिन्निबद्धः सोऽस्माभि. संस्कृतभवत्वादुपेक्षित. । उत्ताणपत्तय ऐरण्डम् । एरण्डस्येदमैरण्डम् । पत्रप्रायम् ॥ यथा ।

इह्रोवलभत्ताए उवलयभग्गा सहन्ति तुज्झ करे ।
उरुहोदयभंडा कमलम्मि व उत्ताणपत्तसामलया ॥ १०४ ॥ [१२०]

छुरिअग्गमुक्कपुप्फं घेत्तुअ पायङ्गुलीहिं उप्पयणं ।
तं उड्डिआहरणमुच्चुलउलिअं कोउअत्तुरिए ॥ १२१ ॥

L 1 A °उद्द° BCEFG °विय *cdd* सज्जियमु° BF °मुत्तहलउ ACDG °लहउ L 2 B उलुउ° E उलुओडिय ABCFG °डिय D °डिव E पल्लट्टे A उम्बर° CDE उम्बर° B °पुप्फ E °उप्फ D अहुअ° A अहूय° with a marginal gloss अभूताभ्युदये L 3 *cdd* °च्छवियमिति L 4 C *om* तथा *cdd* °च्छविय C सज्जित । यस्तीस्तु G उवहच्छिविय° BDE उवहच्छिय° C °त्थिय° G °रयतेर° BCDE °रचयतेर° L 5 B °हलओ CE °हलउ G °लहउ D उच्छ्र लहओ C उत् उ (sic) DG उत्ति CDG उत्त° C °हलउ DG °लहउ L 6 C उलुउडिउ BDFG °डियं G पलुण्ठित BF *om* विरेचितमिति यावत् BG उंवर° C उम्बरप्फ (sic) D उम्बरपुप्फ F उवरउप्प L 7 C उभुडि° *cdd* °डिउरु° G °पिम्माणं L 8 C रइउकया° C मिहुणाण उवरउप्फ G° णाणावरप्फा L [illegible] A वलयसु AG *om* उवलभत्ता A उवलभग्गा C उवल° L 10 B °सुरुहो C °मुरुहो° C °भंडो उत्ताणया ADG °वत्तया A च्चय C वेय D वेव G च्चव L 11 A °इत्ता तथा उवलयउग्गा BE अल्पैरण्ड° L 13 BDFG एरड *om* C C ऐरंडस्य° D °डस्यद एरडं L 15 C इणो° C तुज्ज L 16 C उत्ताणो° G उत्ताणपत्तापत्त° L 17 G छुरिआग्ग° ABCEF छुरियग्ग° D च्छुरियाग्ग° DG °मुक्कमुप्फ A °पुप्पं° E °पुप्फं D घत्तुअ CG घत्तुय *cdd.* °लीहिं BE उप्पयण L 18 E ते C उड्डिया° ABF उड्डिया° D उड्डिया° F उडिया° A °मुग्गुल° C °मुच्चुल° 2 hand °लओ D मुव्वल । उल्लिय (sic) E °मुव्वलउ [illegible] °मुप्पुल° *cdd* लिय C *om* लिय कोउ BE °तुरिए C °छुरिए D °तुरिए.

त्तुरिकाग्रमुक्तं पुष्पं पादाङ्गुलीभ्यां गृहीत्वा यदुत्पतनं तदुड्डिआहरणं । यदाह ।

कुसुमं यत्रोड्डीय त्तुरिकाग्राल्लाघवेन संगृह्य ।
पादाङ्गुलिभिर्गच्छति तद्विज्ञातव्यमुड्डिआहरणं ॥

उच्चुलउलिअं कौतूहलेन त्वरितयातम् ॥ यथा ।

तुह छुरिअग्गफुरन्तारिमोलिकुसुमुड्डिआहरणं ।
गिद्धा कुणन्ति उच्चुलउलिअकरं खेअरवहूणं ॥ १०५ ॥ [१२१]

पासदुएणं परिवत्तणम्मि उत्थल्लपत्थल्ला ।
उत्तिरिविडि उड्डुड्डे उत्तरणवरंडिआ उडुवे ॥ १२२ ॥

उत्थल्लपत्थल्ला पार्श्वद्वयेन परिवर्तनम् । उत ओति ओत्थल्लपत्थल्ला इत्यपि । उत्तिरिविडी ऊर्ध्वोर्ध्वम् । भाण्डादेः स्थापनम् । उत्तरणवरंडिआ उडुपः । समुद्र-नद्यादौ जलतरणोपकरणं प्रवहणादि ॥ यथा ।

भवउत्तरणवरंडिं संभर सव्वसुमसहा तुज्झ ।
णारगोत्तिरिविडिमज्झे होही उत्थल्लपत्थल्ला ॥ १०६ ॥ [१२२]

॥ अथ व्यक्षरादिक्रमेणैवानेकार्थाः ॥

उहं जलणारकउहेसु उड्डुणो दीहउसहेसु ।
उव्वुसं उव्विग्गे उच्छित्ते उब्भडे सुसे ॥ १२३ ॥

उहं जलमानुषं ककुदं चेति व्यर्थम् । उड्डुणो दीर्घो वृषभश्च । उव्वुसं उद्विग्न-मुत्सिक्तमुद्भटं शून्यं चेति चतुरर्थम् ॥ [१२३]

L. 1. C पुप्फं B °ङ्गुलि°. B तन्तु° *cdd* उड्डिया°. L 3. *cdd* °ड्डिया°. L. 4. G उच्चु° D उच्छु° BCFG °लियं D °लुय L 5 C तुह च्छु° *cdd* °रियग्ग° G °रलाचि° *cdd.* °ड्डिया°. L. 6. G उव्वु° C उच्चु° D उच्छु° CD °लिय° BFG °लिय° DG खेयर° C °वहूणं. L 7 E पासु° C उच्छल्ल° F उत्थन्न° CG °पच्छल्ला D अच्छल्लपाच्छल्ला. L 8. G उत्तरि° B° विडि G उड्डुड्डे F उड्डे E उत्तरावे° D °रणरवा° ABD °डिया A उडुवे CG उडवे D उडपा L. 9 C उच्छल्लपच्छ° G °ल्लया B ओउति CG उति *cdd* उत्थल्ल° C *om.* पत्थल्ल G *om.* इत्यपि. L 10 G° विडी C ऊर्ध्वोर्ध्वभाण्डा° B °भाडादेः. BG °डिया CG उडपः. L. 12 BF °वरिंडि C *om.* संभर CG सव्वसुम° DG °मवहा C तुज्झ L. 13 G नरगो° C जमोत्ति° C °मज्झे 2. hd. °मज्झे C उच्छल्लपच्छल्ला L. 14. B °क्रमेनैव अनेका°. L. 15. E जलणकउ° C उड्डुणो. L 16 A उव्वसं D उविग्गं C उच्छूसं C उच्छित्ते G सुसे L 17 C जलं मानुष G उड्डुणो E उड्डुणो B दीर्घः BF उव्वुसं C उव्वुसं.

विसमोण्णयप्पएसे खिसे णिव्वहे अ उद्धाओ ।
विक्खित्तोक्खित्तेसूच्छित्तं उम्मंडमवि हढोव्वत्ते ॥ १२४ ॥

उद्धाओ विषमोन्नतप्रदेशः श्रान्तः संघातश्चेति त्र्यर्थः । उच्छित्तं विक्षिप्तमुत्क्षिप्तं च । उम्मंडं हठ उद्वृत्तं च । हठोव्वत्ते इति समाहारः ॥ [१२४]

उक्खुंडो अ अलाए णिअरे वत्थेगदेसे अ ।
उम्मच्छ्रमसंबद्धे भङ्गीभणिअम्मि कोहे अ ॥ १२५ ॥

उक्खुंडो उल्मुकं निकरो वस्त्रैकदेशश्चेति त्र्यर्थः । उम्मच्छं असंबद्धं भङ्गीभणितं क्रोधश्चेति त्र्यर्थम् ॥ [१२५]

उक्खंडो उप्पीलो उग्घाओ तह य उद्दामो ।
संघायत्थउडेसुं उच्चूरो समहिअत्थे वि ॥ १२६ ॥

उक्खंडो उप्पीलो उग्घाओ उद्दामो इत्येते चत्वारोऽपि शब्दाः संघातार्थाः स्थपुटार्थाश्च । उच्चूरो अधिकार्थः । अपिशब्दात्संघातस्थपुटार्थश्चेति त्र्यर्थः । स्थपुटो विषमोन्नतप्रदेशः ॥ [१२६]

खिसे सुण्णे भीए तहोव्भडकन्तपयडवेसेसु ।
उव्विव्वं उच्चुल्लं पुण उव्विग्गाधिरूढभीएसु ॥ १२७ ॥

उव्विव्वं खिन्नं शून्यं भीतमुद्भटं क्रान्तं प्रकटवेषं चेति षडर्थम् । उच्चुल्लं तु उद्विग्नमधिरूढं भीतं चेति त्र्यर्थम् ॥ [१२७]

L 1 G विसमुन्नय° G खिन्ने A उद्धाउ C 1 hd D उद्धाउ L 2 A उक्खित्तोक्खि° BF विक्खिनेसुच्छित्त (sic) C निक्खित्तेसुच्छित्त (sic) DE विक्खित्तोक्खित्तेसुछित्त (E °त्तोखि°) ADF हडो° E हढो° BF °वत्ते E °व्वते L 3. C उद्धाउ C om उत्क्षिप्तं. L 4 C हढं F हठ G उद्धतं B उद्धृतं F उद्वृतं G हठोव्वत्त C 2 hd °वत्ते BF हठोवत्ते. L. 5 A उक्कुडो BCF उक्खडो D उक्खाडो ABCDF णियरे CDG वच्छेग° ABCEFG य L. 6. BEG °सबद्ध F °सबद्दे *cdd* °भणियम्मि ABCFG य L 7. BF उक्कुडो C उल्खंडो G उल्मकं. G उम्मच्छमसंब° L 9 A उक्खंडो C उल्खंडो F उखंडो G उक्खंडो ACD उग्घाउ. L 10. A उद्धूरो BF उधूरो (Thus to be read?) C उच्छूडो D उद्धूरो EG उच्चूरो ABDFG समहिय° C समहिद्ध L 11 C उखंडो उप्पाआ CG उग्घाउ G उद्दमो [illegible] शब्दा C स्थपुटार्थ° L 12. G उच्चूरो BF उधूरो C उच्चूरा D उद्धुरो G अधिका°. G संघात.. L. 13 [illegible] स्थपुट निम्नोन्नतप्र° B विषमोन्नतो देश L 14 [illegible] खिन्ने A तहोउभड°. L 15. A उव्विव्वं C उव्विव्वं 2 hd. °व्वं D उव्विद्धव्वं G उव्विव्व BF om. line 15 A उच्चुल्लं G उच्चुल्लं D उच्चल्लं A °ग्गाधि°. L. 16. BCEG उव्विव्वं [illegible] उव्विच्छिव्वं BF खिन्न C om. शून्य C °मुत्कटं G क्रांतं BF क्रीतं C प्रकट चेति GC 1. hd उच्चुल्लं BF उच्चल्लं G °ल्लं पुनरुद्वि° G उद्विग्न°.

पडिसद्दकुररविट्ठागव्विट्ठमणोरहेसु उड्डाणो ।
उव्वुक्कं पलविअए संकडए तह बलक्कारे ॥ १२८ ॥

उड्डाणो प्रतिशब्दः कुररो विष्ठा गर्विष्ठो मनोरथश्चेति पञ्चार्थः । उव्वुक्कं प्रलपितं संकटं बलात्कारश्चेति त्र्यर्थम् ॥ [१२८]

मञ्चणिअरेसु उंडलमुप्पित्थं तट्ठकुविअविहुरेसु ।
णीरागे गलिए उव्वत्तं उव्वाढमुरुगयदुहेसु ॥ १२९ ॥

उंडलं मञ्चो निकरश्चेति द्व्यर्थम् । उप्पित्थं त्रस्तं कुपितं विधुरं चेति त्र्यर्थम् । उव्वत्तं नीरागं गलितं चेति द्व्यर्थम् । उव्वट्टं दान्तमिति केचित् । उव्वाढं विस्तीर्णं गतदुःखं चेति द्व्यर्थम् । केचिद्विपूर्वमेनं पठन्ति विउव्वाढं इति ॥ [१२९]

उक्खित्तं अवकिण्णे छण्णे पासप्पसिढिले अ ।
पङ्कोच्छेहसमूहेसु वहलए तह य उप्पंको ॥ १३० ॥

उक्खित्तं अवकीर्णं छन्नं पार्श्वप्रशिथिलं चेति त्र्यर्थम् । उत्त ओत्ति ओक्खित्तं इत्यपि । उप्पंको पङ्क उच्छ्रयः समूहो वहलं चेति चतुरर्थः ॥ [१३०]

उत्तप्पो गव्विअबहुगुणेसु णीविस्समेसु उच्चोलो ।
अणुवायसमेसूच्छुल्लो णिवघणपीवरेसु उम्मल्लो ॥ १३१ ॥

उत्तप्पो गर्वितो ऽधिकगुणश्च । उच्चोलो नीवी खेदश्च । उच्छुल्लो अनुवादः खेदश्च । उम्मल्लो नृपो मेघः पीवरश्चेति त्र्यर्थः । उम्मल्लो बलात्कार इति केचित् ॥ [१३१]

L 1 E पडिसिद्द° C °विद्दा° D °विज्ज° D °गिविट्ठ° CG °गविट्ठ° E °हमाणो° L 2. A उवुक्कं BCF उच्चुक्क CD उच्चुक्क (i e उव्वुक्क) G उच्चुक C पवज्ज° ABCDFG °वियए AG बलक्क°. L 3. G कुररा CG विट्ठा G *om* गविठ्ठो G उचुक्कं BF उचुक्कं C उच्चुक C [illegible] hd. उचुक्क D उच्चुकं. L 4 G बलारक°. L 5 BCI hd DF मंच° ABCDF णिय° G °निय° CD °प्पिच्छ A तदु° BF तड° D तद्धा° E तत्थ° *cdd* °कुविय° BF °विहु°. L 6 AC णीरांगे A उवत्तं BCF उचत्तं A उत्थाड° G उचा° D उव्वाडगयामुरुदुहेसुं L 7. C उप्पिच्छं BF उच्च. L. 8 BF उचत्तं C उचत्त C नीरांग BF उचाढं G उव्वत्तं C दांत° F °मिति यावत् BCF उचाढं L. 9. [illegible] चेति G केचित्त्वीद्विमेनं (sic) *cdd* केचित् वि°. *cdd.* विउचाढमिति (G °च्चा° ?) L 10. EG उक्खित्तं A अवकिखसे G अक l किन्ने (sic) E °किन्ने BF *om.* छसे, CD छिसे ABF य C आ D ग्रा L 11. E कंपो' A °छुह° CD °च्छेद° ACDG पहल्लए. L 12. G उक्खित्तं BF छन्नं C छिन्नं C उत् CG उत्ति *cdd* उक्खित्तमित्यपि ([illegible] °त्तमि°) L 13 B ओप्पंको पंकः G पंक उच्छ्रय. CG वहलं B चेति. L. 14 A गत्तिय° BCDEFG गव्विय° G °बहु° ACG उच्चोल्लो L 15. E अणुबाय° C °मुच्छुल्लो D °मेसच्छु° D °पीवरत्तरे उम्मात्तो L 16. [illegible] गर्वित-अधि° CF अधि° B °गुणश्चे C उच्चोल्लो. C उच्छल्लो L. 17. [illegible] बला°.

उसुइओ हुंकारे गयणुम्मुहसाणसद्दे अ ।
अहिअअवञ्छिअणिच्छिअतावागणिएसु उव्वरिअं ॥ १३२ ॥

उसुइओ हुकारो गगनोन्मुखस्य शुनः शब्दश्च । उव्वरिअ अधिकमनीप्सितं निश्चितं तापो ऽगणित चेति पञ्चार्थम् ॥ [१३२]

काणच्छिदिट्ठविक्खित्तखित्तचत्तेसु उज्झरिअं ।
उव्वाडुअं परम्मुहणिम्मज्जाएसु सुरएसु ॥ १३३ ॥

उज्झरिअ काणाक्षिदृष्ट विक्षिप्त क्षिप्त त्यक्त चेति चतुरर्थम् । उत ओति ओज्झरिअं इत्यपि । उव्वाडुअ पराङ्मुखसुरत निर्मर्यादसुरत च ॥ [१३३]

गीआरामेसूव्वाउलमुरुपुल्लो अपूवखिच्चेसु ।
अहिअप्पमाणवज्जिअमज्जाएसुं च उव्विडिमो ॥ १३४ ॥

उव्वाउल गीतमुपवन च । उरुपुल्लो अपूपो धान्यमिश्रा च । उव्विडिमो अधिकप्रमाणो विमुक्तमर्यादश्चेति द्व्यर्थः ॥ [१३४]

उच्छुंडिओ सपत्तिअहरिएसूज्जंगलं हढे दीहे ।
उप्पिंजलं च सुरए धूलीए तह अकित्तीए ॥ १३५ ॥

उच्छुडिओ सपत्रित. । बाणादिनातिव्यथित· । अपहृतश्चेति द्व्यर्थः । उज्जगल बलात्कारो दीर्घं च । उप्पिजल सुरत रजो ऽकीर्तिश्चेति त्र्यर्थम् ॥ [१३५]

L 1 A उगुइउ CD उसइउ E उसइओ AD गयणुमुह° C गयणुमुहज्झाण° *cdd* य L 2 A अहिय° E °अवछिय° G °अवछिय° *cd1* °यणिछिय° E °भावा° G °तवोग° C °नावग्गणिए° ABF उघरियं G उव्वरिअ CDE उव्वरियं L 3 A अचुइउ E उप्पइउ BCF उघरिय L 4 C *om* निश्चितं *cd1* अगणित L 5 B काणच्छि° A °विखिन्नखित्तभवेसु D *om* खित्त D °यत्तेसु C °विक्खितनाखित्तनवत्तेसु A उझरियं CD उज्ज° C2 hd उज्झ° *cdd* °रियं (E °रिय) L 6 A उव्वाडुयं BCDF उवाडुय EG °डुयं C °णिम° A सुगरमसु L 7 BFG उज्झरियं C उज्जरियं E hd उज्झ° CG उति *cdd* उज्झरियमित्यपि (C उज्ज°) *cdd* (G?) उवाडुयं L 8 B पराङ्मुख° C निर्मयार° L 9 ABCDFG गीया° ABF °सूयाउज्ज° A °हरुपल्लो G अपुव्वखिचिसु E °वकखेवे तु As to खिच compare Marathi खिचडा and खिचडी, °डें Gujarati खिचडी °डो, खिची Sindhi खिचु खिचिणी Urdû खिचडी a mixture of rice and pulse, medley (as of various grains) &c L 10 ABCFG अहिय° AG °पमाण° ABCDFG °वज्जिय° BF उघिडिमो L 11 BF, C2 hd (G?) उवा° C गीतगुप° C °मिया BF उघिडिमो G ऽधिक° L 13 A उछुडिउ BCF उच्छुडिउ D ओच्छुडिओ ABCDFG सपत्तिय° A °हरिएसुउज्ज E °एसु° C °गल BF दीहो L 14 G तह य कित्तीए L 15 C उच्छुडिउ G °डिउ *cdd* °त्रिसो G बाण° C °दिना धनि°

रणरणयाणिट्ठसूव्वाहुलमुसालिअं किसोसमिए ।
उच्चेल्लरं अखेडिअभूमीए जहणरोमे अ ॥ १३६ ॥

उव्वाहुलं औत्सुक्यं द्वेष्यं च । उसालिअं कृशमुत्रमितं च । किसोसमिअं इति समाहारः । उचेल्लरं खिलभूमी जघनरोमाणि च । उत ओति ओचेल्लरं इत्यपि ॥ [१३६]

रुसिआकुलेसु उम्मच्छिअमुड्डुहिअमूढकुविअउच्छिट्ठे ।
उग्गाहिअं च गहिए उक्खित्तपवट्टिएसुं च ॥ १३७ ॥

उम्मच्छिअं रुषितमाकुलं च । उड्डुहिअं ऊढायाः कुपितमुच्छिष्टं च । ऊढकुविअउच्छिट्टे इति द्विपदः समाहारः । प्राकृते द्वित्वमपि । तेन उड्डुहिअ इत्यपि । उग्गाहिअं गृहीतमुत्क्षिप्तं प्रवर्तितं चेति त्र्यर्थम् ॥ अत्र । उग्गिलइ मुञ्चति उत्क्षिपति च । उत्थघइ रुणद्धि उत्क्षिपति चेति धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ ॥ [१३७]

उवकसिओ सण्णिहिए परिसेविअसज्जिएसुं च ।
उलुफुंटिअं च विणिवाडिअम्मि उवसन्तयम्मि तहा ॥ १३८ ॥

उवकसिओ संनिहितः परिसेवितः सर्जितश्चेति त्र्यर्थः । उलुफुंटिअ विनिपातितं प्रशान्तं च ॥ [१३८]

उच्चत्तवरत्तं पासत्थूलम्मि अणत्थभमणे अ ।
ऊआ जूआ ऊलो गइभङ्गे ऊसणं च रणरणए ॥ १३९ ॥

L 1 C रणरणयअणि° BD, C 1 hand °सूबा° G °सूप्पाहुलमुसा° *cdd* °लिय L 2 AG (D?) उच्चेल्लर E उचि° or उचि° C °लरं B अक्खे ABCDFG °डिय° Cf Gujarati खेडवु Sindhi खेडणु to cultivate to plough BF °रामो A थ BCFG य D या L 3 G उसालियं *cdd* °लिय G only कृशमुत्रमितमिति समाहार L 4 BF किसोसमियं इति C °समय D °त्रमियमिति G उच्चे° C °लरं G उत्ति C उति B ओचेल्लरमित्यपि AC उच्चेल्लरमित्यपि D उवेल्लरमित्यपि E उचेल्लरमित्यपि L 5 ABCDFG रुसिया° *cdd* °च्छियमु° *cdd* °डुहियमू° *cdd* °कुविय ADE उच्छिट्ठ G °उच्छिट्ठो L 6 A °हिय BCDEFG °हिय BC उखित्त C °द्वि° L 7 *cdd* °च्छियं *cdd* उडुहिय B *om* च *cdd* °कुविय° B उच्छिट्ठ CF उच्छिट्ठे G उच्छिट्ठे G द्विपदसमा° L 8 B उडुहयमित्यपि BF उड्डहियमित्यपि C उड्डुहियमित्यपि D उड्डुहिय *cdd* उग्गाहिय *om* D L 9 G °चं C मुचइ BCFD उच्छुघइ L 11 C उकसिउ 2 hd °आ E °कसओ ABDFG सिउ EG सन्नि° C °हिए ABCEFG परिसेविय° D परिसिवेय G °एसु L 12 CF उल्ल° BF फुन्टियं ACEG °फुडिय D उल्लफुडियाव (sic) *cdd* °डियम्मि L 13 C उकसिउ B °सिउ G °सेवित CDG सर्जितश्चेति *cdd* °टियं B य L 15 ADG उच्चत्त AG °वरत्त C °त्थूलम्मि D °च्छत्त° E °थूल° CD अणत्थच्छ° ABDEFG य C या L 16 E has ऊकारादि before ऊआ D has here p 56 l 2 BF ऊया A जूआ G जूया E गभगं

उन्नतनरस्त पार्श्वयो स्थूलमसमञ्जसविवर्तन च ।

॥ अथ व्यत्तरादिक्रमेणैव ऊकारादय ॥

ऊआ यूका । ऊलो गतिभङ्ग । ऊसण रणरणक ॥ यथा ।

ऊआउलयत्थाण रिऊण गिरिभमणजायऊलाण ।
पिअविरहऊसणेण तइ कुविए कह सुह कुमरवाल ॥ १०७ ॥ [१३९]

ऊसारो कूसारे ऊसअमुवहाणमूसलं पीणे ।
ऊहट्टं ऊहसिअम्मि ऊरणी तह उरब्भम्मि ॥ १४० ॥

ऊसारो गर्तविशेष । ऊसअ उपधानम् । शयने मस्तकोत्तम्भनाय यन्निवेश्यते । ऊसल पीनम् । ऊहट्ट उपहसितम् । ऊहसिअ इति तु उपहसितशब्दभव रूपम् । ऊरणी उरभ्र ॥ यथा ।

ऊसलऊसयतुलि मोत्तु सहि णइतडे अहिसरन्ती ।
होहिसि ऊहट्टपय पखलन्ती ऊरणि व्व ऊसारे ॥ १०८ ॥ [१४०]

आणन्दिअम्मि ऊणंदिअमूसलिअं सरोमञ्चे ।
विक्खित्ते ऊसाइअमूसाअंतो अ खेअसिढिलम्मि ॥ १४१ ॥

ऊणंदिअ आनन्दितम् । ऊसलिअ सरोमाञ्चम् । ऊसलिअं उल्लसितमिति तु उल्लसिधात्वादेशासिद्धम् । ऊसाइअ विक्षिप्तम् । ऊसाइअ उत्क्षिप्तमिति धनपाल । ऊसाअन्तो खेदे सति शिथिल ॥ यथा ।

ऊसाअतसरीर ऊसाइअवलयणिवटणभएण ।
उद्धकर ऊसलिअ ऊणदय सुहय विरहतणुइं त ॥ १०९ ॥ [१४१]

L 1 G उन्नतपरत्त D उन्नति° 1 F पार्श्वयो D adds श्री ॥श्री ॥श्री ॥ L 3 G अआ G रणरणका L 4 B ऊया° C वच्छाणं C °भमणु° L 5 edd पिय° C कुवि BF कुविए C °कुमार° L 6 BIG ऊसयम्‌ L 7 A ऊहट्ट G ऊहट्ट पीणसि° BF ऊसि° ABCDIG सियम्मि A उरब्भम्मि L 8 G ऊसय L 9 edd ऊहसियमिति L 10 C ऊरथ G ऊरभा L 11 C °ऊसूयतलि BI णइतडे CG णइअडे C सहि° L 12 C ऊहट्ट G पखलन्ती BCF व om D L 13 edd आणन्दियम्मि ऊणंदियमूसलियं L 14 edd ऊसाइयमू G °आयन्तो BG खेय L 15 edd ऊणंदियं edd ऊसलियं edd °ऊसलियं G °धात्वादेशसिद्ध C ऊसलि° L 16 edd ऊसाइय twice D इति च धन° L 17 G ऊसायन्तो L 18 edd ऊसाइय° B om वलय BCI णिवडण L 19 B ऊद्ध° C उद्द edd ऊसलियं C ऊणद सुहय BI सुह B तणुइ

ऊसुक्किअं विमुक्के ऊमुत्तिअमवहपासघायम्मि ।
ऊसुंभिअऊसुरुसुंभिआ य रुद्धगलरुण्णम्मि ॥ १४२ ॥

ऊसुक्किअं विमुक्तम् । ऊमुत्तिअं उभयपार्श्वघातः । ऊसुंभिअं तथा ऊसुरुसुंभिअं रुद्धगलं रोदनम् । ऊसुंभिअं उल्लसितमिति तु उल्लसिधात्वादेशसिद्धम् ॥ यथा ।

ऊसुक्किअहासाए ऊमुत्तिअदुत्थिआइ तुह विरहे ।
ऊसुंभिएण तीए कयमूसुरुसुंभिअं सहीण पि ॥ ११० ॥ [१४२]

॥ अथानेकार्थाः ॥

गामे सङ्के ऊरो जिम्भिअपज्जाउलेसु ऊसत्थो ।
ऊसविअं उब्भन्ते तहेअ उद्धीकए होइ ॥ १४३ ॥

ऊरो ग्रामः सङ्घश्च । ऊसत्थो जृम्भितमाकुलश्च । ऊसविअं उद्भ्रान्तमूर्ध्वीकृतं च ॥ [१४३]

॥ अथ एकारादयो व्यस्तरादिक्रमेण प्रस्तूयन्ते । ऋवर्णॡवर्णयोः प्राकृते प्रयोगाभावात् ॥

एलो कुसले एक्को णेहपरे चन्दणम्मि एक्कंगं ।
एत्तोप्पं एअप्पहुदि अ पविसन्तम्मि एमाणो ॥ १४४ ॥

एलो कुशलः । एक्को स्नेहपरः । एक्कंगं चन्दनम् । एत्तोप्पं एतत्प्रभृतीत्यर्थः । यस्तु एत्तोप्पं एदहमेत्त इति व्याचष्टे सो ऽभिमानचिह्नसूत्रं विधृएवस्तदभिप्रायं नाव-

---

L 1 *cdd* ऊसुक्किय C विमुक्के 2 hd °मु° G *om* मुक्के ऊ *cdd* °त्तिय° BF °मुहयपास° E °मभयपास° D °मुभय° C °पासघमि   L 2 *cdd* ऊसुभिय° G °ऊसुर° E °मु° *cdd* °भिया L रुद्द° C °रुसमि   L 3 BFG ऊसुक्किय C ऊमुक्किय *cdd* ऊमुत्तिय C °पार्श्व घात *cdd* °भिय G ऊसुर° BF °सुभियं G °सुभिय C ऊसुभिय रुद्द° C 2 hd रुद्ध°   L 4 BFG ऊसुंभिय C ऊसुभियं उल्लिसि°   L 5 *cdd* ऊसुक्किय° G उम्मुत्तिय° BF °त्तिय° C ऊसुत्तिय° *cdd* °दुत्थियाइ C तु   L 6 C ऊसुभिएण तीए कयसूसुरुस° G °सुर° *cdd* °भिय L 8 L ऊरे C जभिय° D जंपिय° ABEFG जिंभिय° E °पज्जाउलेसु C 2 *hd* ऊसच्छो E ऊमत्थे   L 9 *cdd* ऊसविय C तुज्झते 2 hd, तुब्भत ABCFG तहय D तह य A उद्धी° G उद्धी°   L 10 G जभित° *cdd* °वियं G उद्भ्रान्त BF ऊर्द्धीकृत C ऊद्धाकृतं L 14 E कुशले E एक्कंतं   L 15 ABCFG मय° D मयपय° A °प्पहुडि C °प्पहुदि BCDEFG य   L 16 G कुसल B वंदनं   L 17 CG मेत्तमिति BF महमिति D एदहमित्तमिति C अभिमान° G *om* चिह्न *cdd* विधृएवन्तद°

बुध्यते। यतो देश्यन्तरेष्वपि एत्तोप्पं एअप्पहुदि एतावदेव दृश्यते। उदाहृतं चाभिमानचिह्नेनैव स्ववृत्तौ। यथा।

> दिअहं थुडुंकिअमुही जूरइ अहए तुमं वहू दिअर।
> अम्हं सह कायंदिं एत्तोप्पं मा करिज्जासु ॥ १११ ॥ इति।

एमाणो प्रविशन् ॥ यथा।

> एमाणमयणबाणोड्डिए जरे तीइ तुज्झ एक्काए।
> एत्तोप्पंएलाणं एक्कंगरसो वि णाहिमओ ॥ ११२ ॥

अत्र च। एत्ताहे इदानीम्। एहहं इयत्। एक्कारो अयस्कारः। एते शब्दानुशासने साधिता इति नोक्ताः ॥ [१४४]

एक्केक्कममसोसे एक्कणडो तह य कहयम्मि।
सा एमिणिआ जीए सुत्तेण पमिज्जए अङ्गं ॥ १४५ ॥

एक्केक्कमं अन्योन्यम्। एक्कणडो कथकः। एमिणिआ यस्याः स्त्रियाः सूत्रेण शरीरप्रमाणं गृहीत्वा दिक्षु प्रक्षिप्यते कस्मिंश्चिद्देश आचारविशेषे सैवमुच्यते ॥ यथा।

> एमिणिआए तीए रूवं दट्ठूण कामसरविद्धा।
> एक्केक्कमं कहन्ता तरुणा जायन्ति एक्कणडा ॥ ११३ ॥

अत्र एक्कवई रथ्येत्येकपदीशब्दभवत्वान्नोक्तम् ॥ [१४५]

एक्कघरिल्लो दिअरे सहोसिए एक्कसाहिल्लो।
सा एक्कसिंबली जा सिंबलिपुप्फेहि णवहलिआ ॥ १४६ ॥

एक्कघरिल्लो देवरः। एक्कसाहिल्लो एकस्थानवासी। एक्कसिंबली शाल्मलीपुष्पैर्नवफलिका ॥ यथा।

L. 1 CG एयप्पहुदि BF पयप्प° L. 2. G °चिह्नेन G *om.* यथा. L. 3 G दियहं BCF दियहं BG थुडुंकिय° C तुडुंकिय° F थुडंकिय° CD अहरे BF दियर C दियरे L. 4 C कायंदि G °दी G करेज्जासु G *om.* इति L. 6. G °बाणो° C तुज्झ ए (sic). L. 7. BCF एत्तोप्प° *edd.* हिमउ L. 8 BF एत्तारे C त्ताह. C °क्कार- L. 10 E एक्केक्कममसोए C एकडो G एक्कनडो L. 11. ABG एमिणिया D जाए A पम्मिज्जए C पमज्जिए. L. 12. G एक्कनडो C °णडो *edd* एमिणिया. C *om.* स्त्रिया. L. 13 *edd* °देशे C °देशे पे *om.* आचारविशे, 2 hd विशेषे *edd* सा एवमु°. L. 14. *edd* एमिणियाए BF रूवं C °विद्धा L. 15. G एक्कनडा BF एक्कणा L. 16 BF एक्कवई. L. 17. ABCDEF दियरे C सहोसिउ 2. hd °सिओ G सि L. 18 C एक्क° G एक्क° BCFG °सिंबली BEFG सिंबलि° (E °लि) AD °पुप्फेहि BCFG °हि *edd* नव° E नवहि° E °लिआ ABCDFG °लिया. L. 19 G एक्कस्थान° C एक्कसंबली BFG °सिंबली.

एक्कघरिल्ल ण लज्जसि किमेक्कसाहिल्लमाणुसाणं पि ।
जं एक्कसिवलिमिसा पुणो पुणो णिअसि मालारि ॥ ११४ ॥ [१४६]

एक्कल्लपुडिंगं विरलम्बुकणे एणुवासिओ भेके ।
एराणी इन्दाणी पुरंधिआ तव्वयत्था य ॥ १४७ ॥

एक्कल्लपुडिंगं विरलविन्दुवर्षः । एणुवासिओ भेकः ॥ यथा ।

सुन्दर गोरङ्गीए गोरी भज्जेअ तीइ सुपसत्ता ।
एक्कल्लपुडिंग तु एणुवासिए आगओ सि जं काले ॥ ११५ ॥

अत्र एक्कसरिअशब्दः शीघ्रार्थे निपातेष्वस्माभिरुक्त इति नोक्तः ॥

॥ अथानेकार्थाः ॥

एराणी इन्द्राणी तद्व्रतस्था च स्त्रीति द्व्यर्था ॥ [१४७]

एलविलो धणिओसहा अधम्मरोरप्पिएसु एक्कमुहो ।
ओली कुलपरिवाडी ओज्झमचोक्खम्मि विमलणे ओप्पा ॥ १४८ ॥

एलविलो आढ्यो वृषभश्च । एक्कमुहो निर्धर्मो दरिद्रः मियश्चेति त्र्यर्थः ॥

॥ अथ ओकारादयः । ऐकारस्य प्राकृते ऽभावात् ॥ ओली कुलपरिपाटी । पङ्क्तिवाचकस्त्वालीशब्दभवः । ओज्झं अचोक्षम् । ओप्पा शाणादिना मणयादेर्मार्जनम् ॥ यथा ।

णिअमउडोप्पिअपयणह कित्ती तुज्झ धवलेइ ओज्झं पि ।
ससिकुलंभवाण अहवा ओलिसहावो अय कुमरवाल ॥ ११६ ॥ [१४८]

L. 2 B °सिवलि° C *om* पुणो once BCF णिअसि G णिअरि L 3 A °लवुकणे व एणु° E °कणे D विरलबिंदुचरसाण (sic) ADG, C 1 hd °वासिउ After भेके E adds अथानेकार्था L 4 E पुरि° *edd*. °धिया BCF तवय° CD °च्छा य L 5 B एकल्लपुडिंग C °डिंगि G °विंदु° C एणि° C 1 hd G °वासिउ C भेका L 6 BFG अज्जेय C अइज्जेय G तीए G °सत्ता L 7 CG आगउ L 8 *edd* एक्कसरिय° G °र्थार्थे L 9 B अथानेका L 10 C च 2 hd त्र F य *edd* स्त्री इति C *om* द्व्यर्था BDFG द्व्यर्थ L 11 C एला° ABCEFG °विला ACDFG °उसहा C °अधम्मारार° °मुरे 2 hd °सुहे L 12 Before this line E inserts ओकारादि D अथ आकारादय The MSS constantly confound उ and ओ in the beginning of the words This v 1 will not be noted in this chapter E °पंडिवाडी A उज्झमचो° BDF °चो° C मज्झमचोरेकम्मि E उज्झमचोख° G वऊमचाक्व° (sic) C आप्पा L 13 C एलाविलो C एक्कसुहो B दरिद्रश्च L 14 C अभावात् L 15 *edd* °वाचकस्तु आली° C ओझ्झो अपोत्तं C ओप्पा B मण्या° L 17 *edd* °प्पिय C ओझ्झं L 18 BCDF °कुलरवाल B अहवा ए अल्ला ओलि°

ओअं वत्ता ओरं रुचिरे करिबन्धखायमोवं च ।
ओसारोसक्का गोवाडोसरिआ हिमम्मि ओग्गीओ ॥ १४९ ॥

ओअं वार्ता । ओरं चारु । ओवं गजादेर्बन्धनार्थं खातम् । ओसारो गोवाटः । ओसक्को अपसृतः । ओग्गीओ नीहारः ॥ यथा ।

चइआजिओवओ सं रिउणो ओग्गीअओरजस तुज्झ ।
भीआ ओसारेसुं वसन्ति समराउ ओसक्का ॥ ११७ ॥ [१४९]

केसविवरणे ओच्छिअमोंडलमवि केसगुम्फम्मि ।
ओसिअमबले ओणीवी णीवे ओत्थरो वि उच्छाहे ॥ १५० ॥

ओच्छिअं केशविवरणम् । ओंडलं केशगुम्फो धम्मिल्लप्रायः । ओसिओ अबलः । ओणीवी नीव्रम् । ओत्थरो उत्साहः ॥ यथा ।

अणओत्थरोसिआणं जरउडओणीविसङ्गजडिलेसु ।
तुज्झ रिऊण रसे कहमोच्छिअमोंडलं च केसेसु ॥ ११८ ॥ [१५०]

ओग्गालो ओआलो वहोलए ओत्थओ अ अवसन्ने ।
ओकिअमुसिए रफ्फे ओणिव्वो णीविआइ ओवड्डी ॥ १५१ ॥

ओग्गालो तथा ओआलो अल्पं स्रोतः । ओत्थओ अवसन्नः । ओत्थयं पिहितमित्यन्ये । ओकिअं उषितम् । वान्तमित्यन्ये । ओणिव्वो वल्मीकः । पिपीलिकोत्खातो मृद्राशिरित्यर्थः । ओवड्डी परिधानैकदेशः ॥ यथा ।

L 1 E वत्ता BG °वध° L 2 E °रोसुक्का गोंवाडो° *edd* °सरिया E हिरम्मि ADFG, C 1 hd उग्गीउ L 3 G उयं pro ओअं. L 4 G अपसृत . L 5 BFG चइयाजि° C °चइया° G °उत्रउय (sic) *edd* उग्गीय° C °उरजस तुज्झा L 6 *edd*. भीया C समराओ. L 7 *edd* ओच्छियम° E °डणमवि C °गुम्फम्मि L 8 A ओसियमं वल्ले BDG उसियम° G °वल्ले C ओसियम° C ओणाणी AC णिवे AB C 1 hd., DFG उच्छरो E,C 2 hd ओच्छरो. L 9 G उच्छियं and has यथा before it E उच्छिउय CF °य B °गुम्फो In C the words from केशगुम्फो to °समासु । 12 are written twice L 10 BFG अवज्ज C नीव्र *edd* ओच्छरो C उच्छाह L 11 BDFG अणयाच्छरो° *edd* °सियाणं G जरउडयाणी° C¹ °जउ° C² °उडयणीवि° G °जल्लिसु. L 12, C तुज्झ C¹ कहमोच्छियम° C² . कहमाच्छियम° BFG °च्छियम° C¹ *om* च केसेसु L 13 AD उयालो BCF ओयालो C वहोलए वहोलए A उत्थउ C ओच्छउ DG उच्छउ CG *om* अ (E अवसन्न G C 2 hd अ L 14 *edd*. °कियमु° A णिउव्वो C ओणिव्वो G वल्मीओ *edd* ओणिव्वाइ G °याइ BCF ओवट्टी D उवाड्डी E उवड्डी E उवट्टी. L 15 CF उयालो E ओयालो E ओस BCF ओच्छओ BF अवसन्नः C ओच्छइ *edd* ओत्थियं L 16 DF ओणिव्वो C ओणिव्वो. L 17. *edd*. (C?) ओव-ड्डी C °नैकदेश.

बाहोग्गालघणोआलपूरिओसिव्विसिग्गयाहिभया ।
गलिओवड्डी तुह रिउवहू वणे ओत्थओक्किआ लुढइ ॥ ११९ ॥ [१५१]

ओसाओ पहररुजा ओच्छत्तं दन्तधावणए ।
ओसीसं अववत्ते ओवट्टो मेहवारिसेअम्मि ॥ १५२ ॥

ओसाओ प्रहारपीडा । ओच्छत्तं दन्तधावनम् । ओसीस अपवृत्तम् । ओवट्टो मेघजलसेकः ॥ यथा ।

ओ ओच्छत्तमिसेण पहिओ ओसीसिऊण जन्तो वि ।
णवमयणसरोसाओ मोडइ ओवट्टफुल्लणीवलयं ॥ १२० ॥ [१५२]

ओहंकोहट्टोलिप्पा हासे छक्करमणमोलुंकी ।
ओलिंभा उद्देही ओचुल्लं चुल्लिएगदेसम्मि ॥ १५३ ॥

ओहंको ओहट्टो ओलिप्पं हासः । ओलुंकी छन्नरमणम् । नष्ट्वा यत्र शिशवः क्रीडन्ति । चक्षुःस्थगनक्रीडेति केचित् । ओलिभा उपदेहिका । ओचुल्लं चुल्ल्येकदेशः ॥ यथा ।

ओहंकिरि ओहट्ट च य ओलुंकिं च सारवेसु घर ।
ओचुल्ले ओलिंभ दट्ठु ओलिप्पिही तुह गणन्दा ॥ १२१ ॥ [१५३]

वलिए ओज्जल्लो गज्जिअम्मि ओअंकओज्जाया ।
दीहरमुहरज्झुणीए ओरल्ली ओम्मणी सिहरिणीए ॥ १५४ ॥

L 1 *cdd* याहो° *cdd* °घणायाल° G °पूरिउणिव्वग्गया° C °णिच° L 2 G गलिउव्वट्टी B °वट्टी C °उट्टी F °वट्टी C रिओहूण *om* वणे B ओत्थलुक्किया CG °किया BF लुडइ C लुदई L 4 G उसीयं *cdd* अपवत्ते A उवट्टो C ओदो EG उवट्टो A महवारि° AB °सयम्मि G °वारिविरिसम्मि L 5 C ओछत G उत्तत्त BF आसास C आवग्ग L 7 G उ उच्छत्त° C ओवछ° G °मिसेण G उसीसिउण L 8 G °सरोजाउ C ओव° G उवट्ट° C °णावलयं L 9 A °हट्टो° E °हंगे° A °लिप्पा G छन्नरवण° C °लुका L 10 C ओलिभा C ओदेही BF ओचुल्ल C ओचुल D उचुला E उचल्ल G उचुल्लं C चुलि° ABCDF °एक° L 11 G उहक्को C ओलुका G उलुंकी G लनरवणं C °रमण 2 hd °रमण C नष्ट्वा L 12 C ओनिभा G उभिभा BF ओचुल्लु C ओचुल्ल C चुल्यैक° G चुल्ये° C 1 hd *om* यथा L 14 C ओहंकिरि E उहंकिरि C हट्ट (sic) C सारवेस L 15 C ओचुल्ले C ओलुभ दट्ठु आ° तु ण° L 16 BCEFG वल्लिए C आञ्जल्लो C गज्जिम° *cdd* °यम्मि G उयंक° C °उज्झाया ABCDFG °ज्जाया L 17 A °मुहरज्झुणिए E °मुहर° G उरल्ली ABCDF सिहरणीए

ओज्जल्लो बलवान् । ओअंको तथा ओज्जाओ गर्जितम् । ओरल्ली दीर्घमधुरध्वनिः । ओल्लणी मार्जिता ॥ यथा ।

ओज्जल्लभडोज्जाअं करिओअंकं च सुणिअ संगामे ।
ओल्लणिमहुरोरल्लीमुहला जे हुन्ति ते पुरिसा ॥ १२२ ॥ [१५४]

ओसरणमुव्वेअम्मि अ ओरिल्लो अइरकालम्मि ।
ओड्डणमुत्तरिए ओइत्तं ओइत्तणं च परिहाणे ॥ १५५ ॥

ओसरणं उद्वेगः । ओरिल्लो अचिरकालः । ओड्डणं उत्तरीयम् । ओइत्तं तथा ओइत्तणं परिधानम् ॥ यथा ।

ओरिल्लमयणवत्तोसरणाइ ओइत्तणम्मि ल्हसिअम्मि ।
परिहिअमोड्डणमोड्डिअमोइत्तं तुज्झ दंसणतुराए ॥ १२३ ॥ [१५५]

ओडड्डं रत्ते ओलत्थो दलिए णयम्मि ओहत्तो ।
ओसत्तं तुडिए ओरुंजं णत्थि त्ति भणिअकीलाए ॥ १५६ ॥

ओडड्डं रक्तम् । ओलत्थो विदारितः । ओहत्तो अवनतः । ओसत्तं त्रुटितम् । ओरुंजं नास्तीति भणितगर्भा क्रीडा ॥ यथा ।

भसोडड्डो दइओ तुह ओहत्तो वि णवणहोलत्थो ।
ओरुंजं मुक्कलिओ मा मह ओसत्तणेहिआ होसु ॥ १२४ ॥ [१५६]

विहलम्मि ओहुडं ओहुरं च खिसम्मि ओअरो णिअरे ।
ओसुद्धं विणिवडिअम्मि ओज्झरी अन्तआवरणे ॥ १५७ ॥

L 1 C ओझल्लो 2 hd °मु° C ओज्झाउ 2 hd °ओ L 2 B °ध्वनि G उत्तणी L 3 C ओझल्ल° G °लडो° C °झाय BCF सुणिय G सुणिय L 4 G °मुहल्ला C °मुहुला G हि pro ज G om ने L 5 G °मुव्वेयम्मि D °व्वेयम्मि A °मुवेअ° ABCDFG य G उइल्लो L 6 E ओडण° G उड्डण° A उइत्तउइत्तणं L 7. G om ओसरणं G उड्डणं L 8 CG ओइत्तणए च परि° L 9 B °वत्तो° C एहसिययमि BFG °सियमि L 10 cdd परिहियमोड्डण° (C °ड्ड) BFG °मोड्डियम° C °हि° C तुज्झस L 11 B ओडड्ड G उडड्ड cdd ओलत्थो G दलिए च AE णतम्मि BCF णतमि D णनसिम्मि L 12 B ओसत्त G उसत्त B ओरुंज CG णत्थि cdd भणिय° L 13 C ओडड्ड G ओडड्ड cdd °त्थो B °रिन G ओसत्त L 15 BF °डहो C °डड्डो G °डड्डा B उणत्तो G णवणहोणत्थो. BCF °लत्था L 16 C मुक्कलिओ G °लिउ G उसत्तण° cdd °हिया L 17 A खिसम्मि G खिसम्मि cdd खिअरे L. 18. cdd °वडियम्मि A ओज्जरी E उज्झरिय C ओझरी C अंतआव°

श्रोहुडं विफलम् । श्रोहुरं खिन्नम् । श्रोहुरं श्रवनतं स्रस्तं चेत्यवन्तिसुन्दरी । यदुदाहरति स्म ।

खणमित्तकलुसिश्राए लुलिश्रालयवल्लरीसमोत्थरिश्रं ।
भमरभरोहुरयं पङ्कयं व भरिमो मुहं तीए ॥ १२५ ॥
किं तं पि हु वीसरिश्रं णिक्किव जं गुरुश्रणस्स मज्झम्मि ।
श्रहिधाविऊण गहिश्रो तं श्रोहुरउत्तरीश्राए ॥ १२६ ॥

श्रोवरो निकरः । कप्रत्यये श्रोवरश्रो । श्रोझुड्डं विनिपतितम् । श्रोज्झरी श्रन्त्रावरणम् ॥ यथा ।

पहरोझुड्डहश्रोज्झरिश्रोवरखलणोहुरा रणा रिउणो ।
तुह कुमरवाल श्रोहुडभुश्रदण्डा जन्ति रसेहु ॥ १२७ ॥ [१५७]

श्रोसित्तं श्रोलित्ते श्रहिहूए श्रोहुश्रोग्गिश्रोणुणया ।
श्रोइल्लं श्रारूढे श्रोसीश्रोहाइश्रा य हेट्ठमुहे ॥ १५८ ॥

श्रोसित्तं उपलिप्तम् । श्रोहुश्रो श्रोग्गिश्रो श्रोणुणश्रो एते त्रयो ऽप्यभिभूतार्थाः । श्रोइल्लं श्रारूढम् । श्रोसीश्रो तथा श्रोहाइश्रो श्रधोमुखः ॥ यथा ।

श्रोइल्ले गयमोग्गिश्रगिरिं मश्रोसित्तमुहमणोसीश्रं ।
तइ श्रोहुश्रहरिचरिए श्रोणुणश्रोहाइश्रा हुश्रा रिउणो ॥ १२८ ॥ [१५८]

श्रोलित्ती श्रोलिप्पंती श्रसिदोसम्मि श्रोकणी जूश्रा ।
श्रोज्झायं श्रोहट्टिश्रमसं पोल्लिश्र करेण जं गहिश्रं ॥ १५९ ॥

L 1 G श्रोहुडं *cdd* श्रोहुरमवनत　C वैत्य° G श्रोति यति°　L 3 *cdd* °कलुसियाए BFG लुलिया° BCF °समोछइय G °समोछरिय　L 4 ■ °हुरिय BF च सरिमो G मुहीम (sic)　L 5 C विस° *cdd* °रिय G गुरुयणस्स　L 6 G *om* त C 1 hd श्रोहुरश्रोत्तरइझाए ■ hd °उत्तर° G °रउउत्तरी° BFG °रीयाए　L 7 C श्रोइझरीय शवरण 2 hd श्रावरण　L 9 C पहरोसुड्डहभूश्रोवझ्झारिश्रोवरखलणो (sic all)　L 10 C जंते L 11 G श्रवलित्ते C 1 hd बहुश्रो° G °ग्गिश्रणुणया　L 12 *cdd* °हाइया BF हेट्ठमुहे C 1 hd °मुहे　L 13 G उहयं उग्गीउ C श्रोहु *om* श्रो श्रोग्गिश्रो C 2 hd has श्रोग्गि G उणुउ　*cdd* त्रयो ऽपि श्रभि° G ऊसीउ　L 14 ■ श्रधोमुखम्　L 15 *cdd* °मोग्गिय° C °गिरि C °सुहम°　L 16. C तेइ हुश्राहिरियरिम *cdd* °हाइया　L 17 A उप्पत्ती G उल्लिप्पत्ती E जूया　L 18 C श्रोइझायं C श्रोहिट्टियम° A °ट्टियम° BF °ड्डियम° D उहिड्डियाम° G °हट्टियमस C पलिय ABDFG पोल्लिय AD गहिय BCF गहिय

ओलित्ती तथा ओलिप्पंती खड्गादिदोषः । ओकणी यूका । ओज्झायं तथा ओहट्टिअं अन्यं प्रेर्य यत्करेण गृहीतम् ॥ यथा ।

छुरिओलित्ती असिओलिप्पंती ओकणी अ णववत्थे ।
कहइ रिऊण तए जसमोहट्टिअयं सिरिं च ओज्झायं ॥ १२९ ॥ [१५९]

सेणे ओलयओलावया य फलहग्गलाइ ओहडणी ।
ओलअणी णववहुआ ओलइणी दइअभूआ य ॥ १६० ॥

ओलओ तथा ओलावओ श्येनपक्षी । ओलओ अपलाप इत्यन्ये । अत्र । ओहइ अवतरति । अयं धात्वादेशेषूक्तत्वान्नोक्तः । ओमाल-ओज्झर-ओसत्तशब्दा निर्माल्य-निर्झर-अवसक्तशब्दभवा इति नोक्ताः । ओहडणी फलहकार्गला । ओलअणी नववधूः । ओलइणी दयितीभूता ॥ यथा ॥

ओलइणी ओलअणी रिऊण ओलयपिए रणे खग्गो ।
ओहडणिदीहभुअ तुह भडचडओलावओ रुआवेइ ॥ १३० ॥ [१६०]

ओसुंखिअं च उप्पेक्खिए अलिन्दम्मि ओसरिआ ।
ओआवलो अ बालायवम्मि ओहाडणी पिहाणीए ॥ १६१ ॥

ओसुंखिअं उत्प्रेक्षितम् । ओसरिआ अलिन्दः । ओआवलो बालातपः । ओहाडणी पिधानी ॥ यथा ।

ओसुंखिअ पिअमिन्तं ओआवलमोसरिं सरन्तं च ।
णन्दीइ खिविअ जारं असई ओहाडणिं देइ ॥ १३१ ॥ [१६१]

L. 1 G ओलिप्पत्ती. C ओज्झाय L. 2. B ओहट्टियं CG (F?) °ट्टियं L. 3 C °लत्ती G °लिपत्ती G णववत्थे C णववत्थे L. 4 B °हट्टियय G °हट्टअयं C सिरि च ओज्झायं. L. 5 CG फलग्गलाइ. L. 6 C ओलहणी D उलहणी G ओलयणी A णववहुया D णवहूआ E णवहुया BCG °वहुया A उलअणी G उलइणी दइयभूया twice. *edd.* दइय° EG °भूया L. 7 B श्येनपक्षी G श्येन पक्षी. L. 8. C अवतरि C °देषूक्त° BF धात्वादेशेषूक्तत्वान्नोक्त. C °ओज्झर° D निमाल्य° E निर्माल्य°. L. 9. G अवसक्त°. L. 10 C ओलायणी G ओलयणी C ओलायिणी G ओलइनी. L. 11. CG ओलयणी C अलअणी G आलयणी G उलपिए C °तिए L. 12. B ओहडणी° C °भुय G °चडउ-लावउ B रुआवेइ G रुयावेइ. L. 13 A ओसुखिउ AE उप्पेक्खिए C ओसरिआ ABCDFG °रिया. L. 14 E °वलो G उयावलो A य BCFG बाला° E °वम्मि E पिहाणीए. L. 15. *edd.* ओसुंखियं BCF ओसरिया C अलिन्दः G बाला° L. 16 C ओहाडणा. L. 17. *edd* ओसुंखिय पियमित C °लमोसार L. 18 BG खिविय C देइ.

ओआअवो वि अत्यक्खणम्मि ओवट्टिअं च चाडुम्मि ।
ओआग्घिअमोसिंघिअमङ्कपिणद्धम्मि ओलइअं ॥ १६२ ॥

ओआअवो अस्तसमयः । ओवट्टिअं चाटु । ओआग्घिअं ओसिंघिअं । घ्रातमित्यर्थः । ओसिंघिअशब्दो ऽपि देश्य एव । अनया तु भङ्ग्या निबद्धः । ओलइअं अङ्गे पिनद्धम् । यथा ।

ण हु ओअग्घइ कमलं ओलइअं ण सहए जलइं पि ।
ओवट्टिएहि ओआअवे वि ओसिंघए ण सा असणं ॥ १३१ ॥ [१६२]

ओलुंपओ अ तविआहत्थे ओहीरिअं च उग्गीए ।
सुत्ते ओज्झरिओ विहिकयम्मि ओसाणिहाणं च ॥ १६३ ॥

ओलुंपओ तापिकाहस्तः । ओहीरिअं उद्गीतम् । अवसन्नमित्यन्ये । यस्तु ओहीरिअशब्दो निद्रार्थः स धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः । ओज्झरिओ सुप्तः । ओसाणिहाणं विधिवदनुष्ठितम् ॥ यथा ।

णिसि ओज्झरणे ओसाणिहाणिअ किं पि तीइ जं.सुमए ।
तं चिअ ओहीरइ सा ओलुंपयकम्मयावडा वि दिणे ॥ १३२ ॥

अत्र । ओरुम्माइ उद्वाति । ओहामइ तोलयति । ओलुंडइ विरेचयति । ओलुक्कइ तेजयति । ओग्गालइ रोमन्थयति । ओरसइ अवतरति । ओअंदइ ओद्दालइ आच्छिनत्ति । ओअग्गइ व्याप्नोति । ओहावइ आक्रामति । ओवासइ अवकाशते । ओअक्खइ पश्यति । ओवाहइ अवगाहते । एते धात्वादेशेष्वस्माभिरुक्ता इति नोच्यन्ते ॥ [१६३]

L 1 BF ओआअओ C ओआववो वि अच्छ G उहम्मिय A °ट्टिय BCFG °टिय D °ट्ठिय BCF वाडु° E चाडु°. L 2 *cdd* ओआग्घियमासिघियम° C °णद्धमि L °णधम्मि EG ओलइयं. L 3 C ओआयवा G ओआ B ओवाम्मियं CF ट्टिय G उआहिअ C वाडु *cdd* ओआग्घिय BCF ओसिंघियं L 4 B आसिघियशब्दो C उसिघिय° C ओलइय L 5 G अगपिनद्ध L 6 BF ओरग्घइ C ओअग्घ C ओलइय G उअइअं *cdd*. न C जलइमि L 7 G उअट्टि° C °ट्टि° *cdd* °ग्गहि BF ओआआवेहिं C आआअव वि G उगाव वि ओसिघिए L 8 A तानिया° BFDEG तविया° C तंनिया° BF ओवी E आर *cdd* रिय G उग्गीवे L 9 G णियाणं E °हाणि L 10 C ओलुओ BCF आहीरियं L 11 BCF ओहीरय° G °रिय° L 12 G °नुष्ठितं L 13 C ओज्झरणे BF तिइ C तीइ ज सुमए L 14 *cdd* चिय (C1 hd विय) G उलिंपय° C °पइ° BF °वाव्डा L 15 C ओरम्माइ G °म्मा C ओद्दाति L 16 C ओलक्कइ C (F?) G ओसरइ L 17 G उअआइ C ओअग्गइ व्याप्नोति । ओअग्गइ व्याहावइ आक्रामति (sic) G °क्रामति L 18 BF आकव्इ

॥ अथानेकार्थाः ॥

णिसजलहिमेसु ओसा सेवयअपहाबलेसु ओलुग्गो ।
ओआली असिदोसोली ओलुड्डमघडन्तमिच्छासु ॥ १६४ ॥

ओसा निशाजलं हिमं चेति द्व्यर्था । ओलुग्गो सेवको निश्छायो निःस्थामा चेति त्र्यर्थः । ओआली खड्गदोषः पङ्क्तिश्चेति द्व्यर्था । ओलुड्डं अघटमानं मिथ्या च ॥ [१६४]

ओअल्लो पल्हत्थपकम्पगोवाडलम्बमाणेसु ।
ओरत्तो वि विदारिअगव्विट्ठकुसुम्भरत्तेसु ॥ १६५ ॥

ओअल्लो पर्यस्तः कम्पो गोवाटो लम्बमानश्चेति चतुरर्थः । ओरत्तो विदारितो गर्विष्ठः कुसुम्भरक्तश्चेति त्र्यर्थः ॥ [१६५]

ओहट्टो ओसरिए अवगुण्ठणणीविआसुं च ।
गामेसहरिअआणात्तन्धणखाएसु ओआओ ॥ १६६ ॥

ओहट्टो अपसृतो ऽवगुण्ठनं नीवी चेति त्र्यर्थः । ओआओ ग्रामाधीशो ऽपहृत आज्ञा हस्त्यादीनां बन्धनार्थं खातं चेति चतुरर्थः ॥ [१६६]

ओहारो कच्छवए अन्तरदीवम्मि भागे अ ।
ओविअमारोविअरुसचाडुमुक्केसु हरिए अ ॥ १६७ ॥

ओहारो कच्छपो नद्यादीनामन्तर्द्वीपमंशश्चेति त्र्यर्थः । ओविअं आरोपितं रुदितं चाटु मुक्तं हृतं चेति पञ्चार्थम् ॥ [१६७]

L 1 B *om* अथ L 2 BDFG णिसिजल° C निसि° E हिमेस C *om* from ओसा to °बलेसु F सेवयपहा° ADEG °बलेसु AC ओलग्गो L 3 C °दोसाली G °दोसो *om* ली A उलम्मघडन्तमिच्छासु E °भजडत° L 4 G निसा° C द्यर्था CFG निच्छाय. B निश्छायः BFG निस्थामा C निस्थामो L 5 G अआली C ओयाली G पंक्ति श्रेति C *om* श्चेति द्व्यर्था B ओलुड L 6 A पल्हछ° C पल्हच्छ° E पल्लत्थ° C °गोवड° A °लंबमाणेसु L 7 ABFG विदारिय° C विदारिय° A °गविठ° C °गविट्ठ° A °भत्तेसु L 8 C कंपा C गोवाट. BF गोवाडो L 9 BG गर्विष्ट L 10 C ओरहो A °गुंठण° C या. L 11 A गामेस° ABCFG °हरिय° G °बंधण° L 12 C1 hd G आग्रहो C अपसृत. अव° C °नीरा. अप° L 14 A भागेसु BCFG य L 15. A उविअम° BCEFG ओविय° *add* °रोविय° C °रूस° A °चाड° C1. hd °मुक्केसु BCFG य L 16. CF ओवियं BG ओवियमारो° C *om* रुदितं L 17 B चाडु C हत 2 hd हतं G पंचार्थं.

ओहित्थं च विसाए रहसम्मि विआरिए तह य ।
चन्दणसिलासु ओहंसो ओसण्णिअमसोहसादेसु ॥ १६८ ॥

ओहित्थं विषादो रभसो विचारितं चेति त्र्यर्थम् । ओहंसो चन्दनं चन्दनघर्षणशिला चेति द्व्यर्थः । ओसण्णिअ गतशोभमवसादश्च ॥ [१६८]

ओसिंघिअम्मि चन्दणघसणसिलाए अ ओहरिसो ।
ओत्थरिओ अक्कन्ते अक्कममाणे अ णायव्वो ॥ १६९ ॥

ओहरिसो घ्रातश्चन्दनघर्षणशिला च । ओत्थरिओ आक्रान्त आक्राममाणश्च ॥ [१६९]

ओसाअंतो जिम्भालसम्मि सीअन्तसविअणेसुं च ।
ओघसरो अ अणत्थे घराण वारिप्पवाहे अ ॥ १७० ॥

ओसाअंतो जृम्भालसः सीदन् सवेदनश्चेति त्र्यर्थः । ओघसरो अनर्थो गृहवारिप्रवाहश्च । [१७०]

हेट्ठामुहकाणेक्खिअआकिण्णेसुं च ओसरिअं ।
ओहंपिअं च ओरंपिअं च अक्कन्तणट्ठेसु ॥ १७१ ॥

ओसरिअ अधोमुखमक्षिनिकोच आकीर्णं चेति त्र्यर्थम् । ओहंपिअं आक्रान्तं नष्टं च । एवम् ओरंपिअं । चकारौ द्वयोरपि व्यर्थतासूचकौ । यदाह । ओहंपिअओरंपिअशब्दौ नष्टे तथाक्रान्ते ॥ न चात्र यथासंख्यभ्रमः । ओहंपिअं ओरंपिअं इत्यन्योन्यपर्यायतया सर्वैरभिधानात् । भिन्नार्थानां ह्यन्योन्यपर्यायत्वं न घटत इति ॥ [१७१]

L 1 A ओहित्थं घ विभाम (sic) C ओहिच्छ G ओहिन्दं BCEFG वियारिए L 2 A उसत्तिगमसोह° BF ओसाघियमसादेसु C °आसंधिअमसोहमादेसु DE ओसघ्नियम° L 3 C ओहिच्छ B त्र्यर्थं　L 4 BCF ओसघियं　G सादश्चेति C °सादश्चेति द्व्यर्थम् । L 5 A उसिंचियम्मि B °घियम्मि CF ओसंघियम्मि G उसिम्पियम्मि L आसिग्घियम्मि A चदणमिसणसिलाए G °शिलाए A न BCFG य　L 6 A उछरउ C ओच्छरिओ G च्छहरिओ A अहुटि (sic) अक्कमणाणे cdd य C णायणेयव्वा　L 7 [illegible] °सिला CG ओच्छरिआ. L 8 A सीसंत° BCFFG सीयंत° A °सवयणेसु भ BCF सविंयणेसु G सन्दिय° L 9 C 1 hd अप्पसरा EG य BF अणच्छे G अणत्त A घराण वारेप्पवाहेय E वारिप्पभावो BCEF य　L 10 C जम्भा घ्रउस [illegible] °लस G सवेदनश्चेति　L 12 E हेट्ठा° C हेट्ठोमुहक्यसा° AE °किवय° BCF व्छिय° G °ण्णिच्च C °चाक्कि° L °नेसु ACF वाप्पेन BF डरयं L 13 cdd °पिय twice A च रपिय and in margin चउ to be inserted before ह° G °णट्टेसु L 14 BCF °रिय [illegible] °निकोनिकाच　cdd पिय (twice)　L 15 CG °पियओरंपिय° L 16 [illegible] °क्रते　G °पिय C पियत cdd आरंपियमिति अन्यो°　L 17 cdd हि अन्यो° BCF पन्ते C om इति

ओअग्गिअमहिहूए केसाइपुञ्जकरणे अ ।
अण्णासत्ते तण्हापरे अ ओलेहडो पवुड्ढे अ ॥ १७२ ॥

ओअग्गिअ अभिभूतं केशादीनां पुञ्जीकरणं च । ओलेहडो अन्यासक्तस्तृष्णापरः प्रवृद्धश्चेति त्र्यर्थः ॥ [१७२]

चन्दणरइजोग्गे ओवसेरमोहसिअमंसुअधुएसु ।
ओसिक्खिअं च गमणव्वाघाए अरइणिहिए अ ॥ १७३ ॥

ओवसेरं चन्दनं रतियोग्य चेति द्व्यर्थम् । चन्दणरइजोग्गे इति समाहारद्वन्द्वः । ओहसिअं वस्त्रं धूत चेति द्व्यर्थम् । उपहसितार्थस्तु ओहसिअशब्दः संस्कृतभव एव। ओसिक्खिअं गतिव्याघातो ऽरतिनिहितं च ॥ [१७३]

ओहरणं विणिवाडणमत्थस्सारोवणं चेअ ।
परओ ठिअसंजोए उकारओकारविणिमओ होइ ॥ १७४ ॥

ओहरण विनिपातनमसंभवतो ऽर्थस्य समारोपणं च । अत्र ओम्वालइ छादयति प्लावयति चेति धात्वादेशेषूक्त इति नोच्यते । इह च कश्चिदुकारस्थाने ओकारं पठन्ति ओकारस्थाने च उकारम् । तत्र विषयविभागो दर्श्यते । परतः स्थिते संयोगे उकारओकारयोर्विपर्ययो भवति । यथा । उक्कंदी ओक्कंदी । उक्खली ओक्खली । इत्यादि । एतच्चोपलक्षणमिकारएकारयोरपि । यथा । इक्को एक्को दरिद्रः । इत्यादि । यदस्मराम । ओत्संयोगे । इत एद्वा । ह्रस्वः संयोगे । इति च ॥ [१७४]

॥ इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां स्वोपज्ञदेशीनाममालायां प्रथमो वर्गः ॥

L 1 BCEFG °ग्गियम° G °भूए ABCFG य L 2 BG अन्ना° E °सत्ते B पवड्ढे CEFG पवुड्ढे *edd* य L 3 BCF ओअग्गिय BF भिभूत G ऽन्यासक्तः L 5 E °जुग्गे *edd* °हसियम° ABCFG °सुय° L 6 *edd* °क्खियं ABCFG य L 7 G °जोग्ग L 8 BG ओहसियं B °आहसिय° C उपहसिय° G उहसिय° L 9 *edd* °क्खियं BCF गमति° L 10 E ओहरणा BCF °मच्छस्सा° G °मच्छस्सा° ACFG चेय [illegible] चेय. L 11 ABCDFG परउ ABF ट्ठिय° CE ठिय° G ट्ठिय D ठिया (*i e* ट्ठिय) G °सजोए E विणिम्मिओ F निणिमयो C होई L 12 G *om* च BG ओम्वालइ C उम्वालइ L 13 C धात्वादेपूक्त C *om* च *edd* °स्थाने C *ins* आकारस्थाने L 14 BF *om.* च *edd* पुर instead of परत *edd* संयोग L 15 BCF उकारयोर्वि° G उकारउकारयोर्वि° L [illegible] *edd* °लक्षणं इकार° G इकारस्यार° C °एकारेति पि (2 hd °रे) *edd* दरिद्र L 17. C °स्मराम . *edd* उत्संयोग C *om.* इत C एतद्वत see Siddhah I, 116 & 5 84 L 18 A adds in margin. स्वरवर्गः BC D1 G read इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां स्वोपज्ञदेशीशब्दसंग्रहवृत्तौ प्रथमः स्वरवर्गः । ग्रन्थाग्रं (D म G ग्रन्था)॥ ८०२ ॥ E only इति प्रथमः स्वरवर्गः ॥

सगृहीता· स्वरादय· शब्दाः । इदानी व्यञ्जनादयः सगृह्यन्ते । ते ऽपि वर्गक्रमेणेति कवर्गादयो व्यत्तरादिक्रमेण स्वरक्रमेण च प्रस्तूयन्ते ।

अन्धिअकवड्डिआसुं कत्ताओ मूलए कंदी ।
कंतू कामे कंची मुसलाणणलोहवलयम्मि ॥ १ ॥

कत्ता अन्धिकाद्यूतकपर्दिका । कदी मूलकशाकम् । कतू काम । कची मुसलमुखे लोहवलयम् ॥ यथा ।

मुसलमुहं कचीए कच्छपएसो अ कदीहिं ।
कत्ताहि यङ्गजूअ रईइ कतू अ सोहन्ति ॥ १ ॥ [१]

कल्ला कविसं मज्जे कलिकल्लोला रिवक्खम्मि ।
कच्चं कोड्डुवं कज्जे कस्सो कच्छरो अ पङ्कम्मि ॥ २ ॥

कल्ला तथा कविस मद्यम् । कल्लाशब्द. कल्याशब्दभवो ऽप्यस्ति । स तु कवीना नातिप्रसिद्ध· । कली तथा कल्लोलो शत्रुः । कच्च तथा कोड्डुवं कार्यम् । कस्सो तथा कच्छरो पङ्कः ॥ यथा ।

पिअ कविसकच्छर तुमं कज्जं कस्सं य मुञ्च इमिणा हि ।
कल्लोलाकलिकच्चाकोड्डुवाणं मुणिज्जइ ण भेओ ॥ २ ॥ [२]

कवयं भूमिच्छत्ते णालिअवल्लीइ अ कलंबू ।
उवसप्पिअम्मि कामिओ कीडभिए करोडी अ ॥ ३ ॥

L 1 B गाहा L 3 A धाधिय° BCLFG धाधिय° C °वड्डि° G °वड्डि° *edd* °यासु D धांधियासु (sic) AD कत्ताउ I मूल G कंदी L 4 F °लोहवलयमि L 5 BF °द्धृत° B काची G मुसल° L 6 BFG °मुख L 7 G मुसल मुह B कंचीए G य C कंदीहिं G का° L 8 *edd* कत्ताहिं B धड्डु° (?) G वड्ड° Should it be वद्द° cfr Skt वृन्द? DG °जूय L 9 C मज्ज corr 2 hd L 10 BF कच्चकोड्डुवं C कज्जे L कोड्डुंब C कस्सा A कच्छरो ABCFG य L 11 G कविसा G *om* from कल्ला° to °प्रसिद्ध BCG कल्या° D कल्प° L 12 *edd* कच्च BF कोड्डव C काडुम्बं G कोड्डुवं L 14 *edd* पिय D तुमं कज्जस्स य BF च L 15 C कल्लोलाकलिकच्चकाडुम्बाण D काडुम्बाण G °डुवाणं C मुणिज्जइ *edd* न C 1 hd G भेउ L 16 G णालिय° ABCEF णालय° D णालाया° G य B कलंबू C कलम्बू L 17 *edd* °प्पियमि ACG कामिउ ABCDFG च

कयय भूमिच्छत्रम् । यद्वर्षासु प्ररोहति । कलबू नालिकाभिधाना वल्ली । कमिश्रो उपसर्पित । करोडी कीटिकाभेद ॥ यथा ।

किं ते रिंढि पत्ता पिसुणा जे पणइणो वि ताविन्ति ।
कययकलबूउ वर कमिश्रकरोडीण दिन्ति जे छाहिं ॥ ३ ॥ [३]

कयलं अलिञ्जरे कंदलं कवाले छुरीइ कट्टारी ।
कसरो अहमबइल्ले कंटाली रिंगणीए अ ॥ ४ ॥

कयल अलिञ्जर । कदल कपालम् । कट्टारी छुरिका । कसरो अधमबलीवर्द । कंटाली कण्टकारिका ॥ यथा ।

तुह सिअकट्टारीफुट्टकदलो बब्बरो कयलतुन्दो ।
कसरो व्व सिद्धणरवइ लुढेइ कंटालिसकुलणाईए ॥ ४ ॥ [४]

कउहं णिच्चे कणाई लयाइ कलहं च पडिआरे ।
काकिंडम्मि करेडू कवासकविसा य अद्धजंघाए ॥ ५ ॥

कउह नित्यम् । कणाई लता । कलह मल्याकार । असिपरिवार इति यावत् । करेडू कृकलास । काकिंडशब्दो ऽपि देश्य । पर्यायभङ्ग्या तूपात्त । कवासो तथा कविसा अर्धजङ्घा । मोचकमित्यर्थ ॥ यथा ।

तुह भयसिरिकणाईदुम कलहुग्गयखग्ग कउहमरिणिवहो ।
अकवासो कविसं सभरइ करेडु व्व बोरिवणमिन्तो ॥ ५ ॥ [५]

किसारुअम्मि कणिसं कसिआ कसई अ रत्तचारिफले ।
कविलो साणे करमो झीणे कडसी मसाणम्मि ॥ ६ ॥

L 1 BF प्ररोहति BG कलबू C कलम्ब B नालका° GC 1 bd कमिउ L 2 C उवस° G करोडी L 3 C ते रिं C पइणा C तावंति G तावंति L 4 CG °कलबूउ E वरि B वाभय° C कमिश्र° L 5 BF कअल E कयलं G कलय C छुरीय G कट्टारी L 6 BG °वइल्ले E कटाली BCEFG रिंगिणीए AG य L 7 C कलय G कायलि C °अर । कदल B कपाल G कड्डारी C छुरिका G °वली° L 8 BF °कारिका L 9 cdl सिय° G °कट्टारी° C °फुट्टकदलो BCF वब्बरो G वव्वरो L 10 C च सिद्धनरवइ BF °णाईए L 11 G णिच्च C कलह cdd पडियारे (G °र) L 12 C कांकिंमि E °अद° L 13 G असिवार L 14 B कृकलास L 16 BF °दुम C °खग्ग उहमरिणि° B निवहो L 17 G भरइ C करेडु व वारणमिंता E bd करेडु वायणमिंतो E om बोरि L 18 CE °रुयमि E °रुअम्मि cdd कसिया C °चारि° L 19 F मसाणम्मि

कणिसं किंशारुः । धान्यशीर्षवाची तु कणिसशब्दः संस्कृतभवः । कसिआ तथा कसई अरण्यचारिफलम् । कविलो श्वा । करमो क्षीणः । कडसी श्मशानम् ॥ यथा ।

कसिआकुलम्मि गामे कसईकणिसेसु बद्धसंतोसो ।
अलस ण लज्जसि किं तं करमो कविलो व्व कडसीए ॥ ६ ॥ [६]

कंटोलं कंकोडं करणी रूवे करीसए कउलं ।
अयदव्वीइ कडच्छू पहिअगुहासुं च कंपडकफाडा ॥ ७ ॥

कंटोलं कंकोडं । अन्योन्यविध्यनुवादभावो द्वयोरपि देश्यत्वात् । करणी रूपम् । आकार इत्यर्थः । एष यदि संस्कृते न दृश्यते तदा देशी । कउलं करीषम् । तच्च गोमयखण्डं तच्चूर्णं च । कडच्छू अयोदर्वी । कंपडो पथिकः । कफाडो गुहा ॥ यथा ।

कंपडकरणीउ तुहारिवहुउ करेण भुग्गकंटोलं ।
कड्ढन्ति कउलजलणा कण्हो कडच्छू कफाडम्मि ॥ ७ ॥ [७]

कमणी णिस्सेणीए सुक्कतआए करंजो अ ।
कज्झालं सेवाले मालिअवंसेसु कम्हिअकलंका ॥ ८ ॥

कमणी निःश्रेणिः । करंजो शुष्का त्वक् । कज्झालं शैवालः । कम्हिओ मालिकः । कलंको वंशः ॥ यथा ।

कमणीकलंककज्झालिओ वि सकरंजओ वि भसो सि ।
उज्जत्तकुसुमगहणे कम्हिअ तरुणीइ छिप्पसि सया जं ॥ ८ ॥ [८]

L. 1. BF कणिस edd किसारु C कणिआ G कणिशशब्दभव संस्कृतशब्दभव. edd. कसिया L. 2 C °सरि° F °सरि° G कविआ C खाण B कडमी G कडसी L. 4 edd. कसिया C °कुलम्मि BG वड्ढ° F वड्ढ° L. 5 G न C वा BF कडसी L. 6. E कंटोलु BCF L. 7 आयदव्वीइ edd पहिय G कंपड C °कफाडो L. 8 BCF अन्योन्यं विध्य° L. 10 C om तच्च CG गोड BC 1 hd दर्वी G कंपडा C कफाडा G कफाडो G om यथा L. 12 C 1 hd करणीओ BFC 1 hd °वहूओ G om कंटोल L. 13 BCF कड्ढंति G कड्ढंति BFG कड C कफाडंमि L. 14 C णिस्सेणिए G °तआए AD य L. 15 ACE कज्झाल E सेवाल ABCEFG मालिय° E °वंसु ABCEG कम्हिय° E कम्हिय° D कम्हिय L. 16 BF निश्रेणी C निश्रेणि BF कज्झाल C कज्झालं BCF शैवाल GC 2 hd कम्हिउ L. 18 E कमणी° C °कज्झालिउ 2 hd कज्झालिओ BF वि ग C विरंजउ 2 hd भसो BF भमा G भसो L. 19 C उज्ज° G उज्ज° edd कम्हिय

कविडं च पच्छिमङ्गणमुप्पलए कलिमकंदोट्टा ।
कल्होडो वच्छयरे वगम्मि कंडूरकाउल्ला ॥ ९ ॥

कविडं गृहपश्चिमाङ्गणम् । कलिमं तथा कंदोट्टं नीलोत्पलम् । कल्होडो वत्सतरः । वत्सतरी चेत्कल्होडी । कडूरो तथा काउल्लो बकः । अकारान्तककारादिशब्दप्रस्तावे आकारान्तककारादेर्निवेशो ऽर्थानुरोधात् ॥ यथा ।

> कंदोट्टच्छी कविडे उड्डिभकडूरकलयलं सोउं ।
> कल्होडपायणमिसा सरं सकाउल्लकलिममहिसरइ ॥ ९ ॥ [९]

णालिअरम्मि कडारं वंसङ्कुरए करिल्लं च ।
कव्वाडो दाहिणए हत्थे चोरम्मि कलमकुसुमाला ॥ १० ॥

कडारं नालिकेरम् । करिल्लं वंशाङ्कुरः । कव्वाडो दक्षिणहस्तः । कलमो तथा कुसुमालो चौरः । कलमशब्दः संस्कृतसमो ऽपि कवीनां नातिप्रसिद्ध इति निबद्धः ॥ यथा ।

> सेलम्मि करिल्लकडारएसु धावारिऊण कव्वाडं ।
> कुच्छिंभरी इव तुमं मुञ्चसु कुसुमाल कलमत्तं ॥ १० ॥ [१०]

पुञ्जे कयारकज्जवकतवारा कक्खडो पीणे ।
तह य कलिंजकिलिंचा लहुदारू कच्छुरी वि कविकच्छू ॥ ११ ॥

कयारो कज्जवो तथा कतवारो तृणाद्युत्करः । कज्जवो विष्टेत्यन्ये । कक्खडो पीनः । कर्कशवाची तु संस्कृतभव एव । कलिंजं तथा किलिंचं लघुदारु । कच्छुरी कपिकच्छूः ॥ यथा ।

L 1 G °मुप्पडल्लए ACG °कंदुट्टा E °लवुट्टा L 2 E कल्होवडो वसयरे CEG वगम्मि C °वाउल्लो L 3 C कसा° L 4 C चक्र corr 2 hd G वक B अकारान्तकारादि° L 5 cd I °प्रस्ताव C °ककारादिनिवेशो L 6 BG उड्डिय° C उड्डुय° C °कलय B सोअों L 7 C कल्हाडे BF °पायणम्मि सा BF °सरउ L 8 ABCDFG णालिय° E °कुरिम L 9 G (?) कयाडो C हत्था I °कुस° L 10 G कडाच L 11 C कुसुममालो G चार L 12 G निवद्ध L 13 G कडिल्ल° C om करिल्ल G धारेऊण (s c) G कव्वाडं (?) L 14 C कुसुमालमत्त L 15 C °कज्जव° F कडकडो L 16 A किलिंज° BF °किलिंचा C 1 hd D कलिंचा C 2 hd °चा I °चलिंचा BCF लहुदारु C कच्छुरा G इ L 17 C कयारा G om तथा C कज्जवा CG विष्टेत्य° L 18 C किलिंच G कलिंचं D कलिंचं L 19 G °पच्छू

मुणइ मणीउ कयारं कज्जवमिन्दुं विसाइ कतवारं ।
खलइ किलिंचे कक्खडयणिआ कच्छुरिकलिंजछित्ति व्व ॥ ११ ॥ [११]

कस्सयकोसलिआ पाहुडे कराली अ दन्तवणे ।
कंकेल्ली अ असोए तुम्बिकरङ्कम्मि कलवुकुडआओ ॥ १२ ॥

कस्सयं तथा कोसलिअं प्राभृतम् । कोसलिआ इत्याकारान्तमित्यन्ये । लकारस्य द्विर्भावे कोसल्लिअं इत्यपि । कोसलिअशब्दस्यात्र पाठो ऽर्थानुरोधात् । एवमन्यत्रापि । कराली दन्तपवनकाष्ठम् । कंकेल्ली अशोकवृक्षः । कलवू तथा कुडआ तुम्बीपात्रम् ॥ यथा ।

कंकेल्लिलट्ठिकोमलकस्सयं चूअबाणकोसलिअं ।
उवणेइ वसन्तसिरी जगजयकामस्स कामस्स ॥ १२ ॥
अज्ज वि को वि करालि ण करइ कलवूकरे तुमं भमसि ।
भिक्खू को तुह कुडअं पूरिस्सइ पिण्डवाएण ॥ १३ ॥ [१२]

णिअरे कडप्पकइअंका कइअंकसइकुकुरुडा ।
विसाणे कंवरकोत्थरा य तरुणे कहेडो अ ॥ १३ ॥

कडप्पो कइअको तथा कइअंकसई तथा कुकुरुडो एते चत्वारः शब्दा निकरवाचकाः । कडप्पो कटप्रशब्दभवो ऽप्यस्ति । स च कवीनां नातिप्रसिद्ध इति निबद्धः । कडप्पो वस्त्रैकदेश इति केचित् । कंवरो तथा कोत्थरं विज्ञानम् । उदोतोर्व्यत्यये कुत्थरं इत्यपि । कहेडो तरुणः ॥ यथा ।

L 1 C 1 hd मणीओ F मणिउ कायार C कज्जव° BF विसाइ L 2 B किलिंचे C 2 hd °चे F कलिंचे BCF °पणिआ G °थणिआ G कच्छुरिकलिंज° BF °छिसे च C °छिसे व G °छित्ते व्व L 3 edd °कोसल्लिआ AG य L 4 CG य C असाए A तुंबि° F तुंबि° G तुम्बि° BF कलवु° E °कल्लवु° C 2. hd E कुडओआओ G कुइयाउ L 5 BF कंस्सय C कस्सअ C कोसलियं BFG °लिय C प्राभूत edd °लिया G इत्येके । °रांतमि° C °रान्त इत्य° L 6 edd कोसल्लियमित्यपि edd कोसल्लियाशब्द° L. 7. B °काट CG °काट C कंकोल्ली G कंकल्ली BF °वृक्ष L 8 BCF कुडआ G कुइया BF तुम्बीपात्र L 9 BF कंकिल्लि° C कंकोल्ली° BF °कोयडकस्स । अभुअ° CG °अ G चूप° CG °बाण BFG °लिय C °लिय L 10 G जयजय° B om कामस्स L 11 C अइज्ज BF वि BF कर BF कलवू° C कवू° L 12 B भिखू L 13 BCFG णियरे BF °कइअक G कइयका BF om कइअंक (only सइ) G °कइयक° BF °कुरुडा CE °कुकुरुडा L 14 G विसाणे A कम्बर° B कवर° C कम्बर° G कम्मरा° ABCFG °कोच्छरा CFG य L 15 G कइयको C कइअ कइसइ G कइदक° BF °सइ BF कुरुडा C कुकुरुडो BCF शब्दा L 17 G निवद्ध BF कडपो G तथा कमरा B कम्बरो F कम्बरो C कम्बर edd कोच्छरं L 18 BF कुच्छरमित्यपि C कच्छुरमित्यपि G कोच्छरमित्यपि

अयकबरय कहेडय कोत्थरकइअंकसेवणा लहसि ।
गुणकइअकसइ तह जसकुकुरुड सिरीकडप्प च ॥ १४ ॥ [१३]

मज्जपरीसणभण्डे करिआ तह कोत्तलंका य ।
कसासो ऽन्तम्मि करम्बे ककसककसारा वि ॥ १४ ॥

करिआ तथा कोत्तलंका मद्यपरिवेषणभाण्डम् । कसासो पर्यन्तः । ककसो तथा ककसारो दध्योदनः ॥ यथा ।

मयकोत्तलक सउणं रच्छाकसासयम्मि दट्ठूण ।
मणरुइअककसासव मयकरिअ लहसि ककसारं च ॥ १५ ॥ [१४]

दोवारिअम्मि कंठिअकडइल्ला तह य कडअल्लो ।
कडअल्ली कण्ठे कहमिओ महिसम्मि करमरी बन्दी ॥ १५ ॥

कंठिओ कडइल्लो कडअल्लो एते त्रयो दौवारिकवाचकाः । कंठिअ इत्यत्र टकारयुक्त ठकारं केचित्पठन्ति । अत्र । कम्मणं वश्यादि । कलावो तूणः । कव्वाओ राक्षसः । इति कार्मण-कलाप-क्रव्यादशब्दभवत्वान्नोक्ताः । कडअल्ली कण्ठः । कहमिओ महिषः । करमरी हठहृता स्त्री ॥ यथा ।

कडइल्लाण मज्झे कडअल्लो कंठिएण तोरविओ ।
कहमिओ व्व सरोसो करमरिकडयल्लिअं लेइ ॥ १६ ॥ [१५]

थूलम्बरे करअरी कडंतरं जुण्णसुप्पाई ।
कच्छुरिअं ईसिअए कणोवअं उण्हतोअम्मि ॥ १६ ॥

L 1 B °कम्बरय° C °कम्ब° G °क्रव° H थोच्छुरि° CFG कोच्छर° G °कइयक°. L 2 G °कइयक° C °सइ अ तह BF °कुछुरुडमि C °कुकुरुड L 3 C मज्झ° *cdd* करिया L 4 G कन्नासो B ऽ तमि C त्तमि E अंतम्मि G अन्तम्मि C करेंवे BF करवे C कक्कस्स° BF *om* कक्कस E वि L 5 BCF करिया G केरिया H कोंतलका BG °भाड G कसांसो L 6 G दध्यादन L 7 G °कोंतलंक C सउलं G °कन्नास° L 8 *cdd* °रुइय° C °कसास° (*om* क) *cdd* °करिय L 9 *cdd* °रियम्मि C कनिय° E कढिय° ABFG कंटिय° BF °कडइल्ला G अ L 10 H कडयल्लि य E कढे twice AG कहमिउ BFG बंदी L 11 G कंटिउ In C कडअल्ला only 2 hd C त्रयो ऽपि दोवा° BCF कंठिय G कंटिन्य L 12 C कलावा G कलाया G क्रव्याउ L 13 *cdd* राक्षस G °भवत्वानोक्ता G कडयल्ली कंग L 14 कहमिउ L 15 C मज्झा C कडइल्लो G कडयल्ला H तोरविओ C H hd °विउ L 16 CG कहमिउ C य C °कडअल्लि° *cdd* °ल्लिय L 17. AB थूलम्बर C 1 hd FG °त्तर° BF कडतनं C जुण्ण° ABCF °सुप्पाइ L 18 ABCF कच्छुरियं ABCFG ईसियए C कणावयं *cdd* °तोयम्मि

करअरी स्थूलवस्त्रम् । केचिदन्त्यरेफस्थाने डकारं पठन्ति । कडंतरं जीर्णशूर्पाद्युपकरणम् । कच्छुरिअं ईर्षितम् । कणोवअं उष्णोदकम् । उदकमुपलक्षणम् । तेन घृततैलाद्यप्युष्णं कणोवअं ॥ यथा ।

करअरिकडंतरपरिग्गहकहिअसइत्तणाइ कच्छुरिए ।
सावजलं व विलोअणकणोवअं होइ दूसहं मूढ ॥ १७ ॥ [१६]

कज्जउडो अ अणत्थे कण्टयपोअम्मि कंटउच्ची अ ।
कडिखंभो कडिहत्थे करइल्ली सुक्करुक्खम्मि ॥ १७ ॥

कज्जउडो अनर्थः । कंटउच्ची कण्टकपोतः । कडिखंभो कटीन्यस्तो हस्तः । कचाघात इति केचित् । करइल्ली शुष्कवृक्षः ॥ यथा ।

कज्जउडसील विरहअकडिखंभो हिअउ कंटउच्चिपओ ।
करइल्लि व्व कढोरा ण तुम सिविणे वि सा मइइ ॥ १८ ॥ [१७]

कल्लविअकराइणिकरयंदी तिम्मिअयसिंवलीमल्ली ।
कणठे वत्थाईणं णिबद्धगण्ठिम्मि कंठकुंची अ ॥ १८ ॥

कल्लविअं तीमितम् । विस्तारितमित्यन्ये । कराइणी शाल्मलितरुः । कारायणीति कश्चित् । करयंदी मल्लिका । कठकुंची वस्त्रादीनां कण्ठे निबद्धो ग्रन्थिः । कंठकुंची कण्ठे समुत्तुङ्गो नाडिग्रन्थिरित्यन्ये ॥ यथा ।

L 1 BF *om* स्थूल BF °स्थाने तु ड° C जीर्णे L 2 *cdd* सूर्पा° corr 2 hd C BCF कच्छुरिय C इर्ष्यित *cdd* कणोवय G *om* उदकम् L 3. BF ते *cdd* कणोवय L 4 G करयरि *cdd* °कहिय° C कच्छुरिए L 5 G °जल BCF च G विलोयण° BFG °कणोवय E दूसहं L 6 C 2 hd कइज्ज° *cdd* °पोयम्मि BF (C¹) कंटउच्वी ABCFG य° L 7 G °हच्छे BF कडइल्ली L 8 BF ऽनर्थं BF कटउच्वी C कडी° C कटि° G °न्यस्त *om* हस्त L 10 B कज्जाउडु° F कज्जउडु° C कज्जओड 2 hd °उड° C °विरइय° G °विरइय° BF °विडहिय° C °कक्खभो डिहिंड G *om* हिअउ C कटउव्वि° C 2 hd कटओव्वि° L 11 G करइ व्व C च C कएरा G कढोरा C महई BF *om* महइ L 12 *cdd* °विय C °करअदी EG तिम्मियय° A तिम्मिय° C तिम्मिअअ° BF °सिचली° G °सिवली°. L 13 C वच्छाईण BF निबद्ध° EG णिवद्ध° A निविद्द B °गंठम्मि F °गढम्मि C °गंविम्मि E °ढि° E कइ° G कठस्तुची BF °कुंची ABCFG य L 14 *cdd* °विय G तीमित्त C कराइणि, C शाल्मलीतरु कराय° G केचित् L 15 BF कंठकुंवी C °कुची G °कुर्च G वेल्ला° G निविडो L 16 BF नाडि° C नाडिमं° G °भ थि°

अणुकरयंदिकराइणितलम्मि इअमंसुकल्लविअअड्डी ।
बन्धेइ कंटकुंचि त ण सुहं धरस्सु वाहम्मि ॥ १९ ॥ [१८]

सहिआइ ककखडंगी आउहभेए कडतला य ।
कसच्छुरी कुड्डुगिलोइआ य घरगोहिआए अ ॥ १९ ॥

कक्खडंगी सखी । कडतला चक्रमेकधार लोहायुधम् । कसच्छुरी तथा कुड्डुगिलोई गृहगोधा ॥ यथा ।

जाणेइ कक्खडंगी कडतलचंकाइ तुज्झ चरिआइ ।
कसच्छुरिआलाय कुड्डुगिलोइ च्चिअ मुणेइ ॥ २० ॥ [१९]

कसोड्डिआ णिरंगी मुअवहणे कंठमल्लं तु ।
कप्परिअकडंतरिआ दलिअम्मि कडंभुअं च कुडकण्ठे ॥ २० ॥

कसोड्डिआ नीरङ्गिका । कंठमल्लं मृतप्रवहणम् । येन मृतकमुह्यते । सामान्येन यानपात्रमिति केचित् । कप्परिअ कडंतरिअं च दारितम् । कडंभुअं कुटकण्ठः । कुटस्येव कण्ठो यस्य स कुम्भग्रीवाख्यो भाण्डविशेष इत्यर्थः । कडभुअं घटस्यैव कण्ठ इति शीलाङ्कः ॥ यथा ।

दन्तकडंतरिआहर णहकप्परिअङ्ग मुञ्च कसोड्डि ।
न च्चिअ कडंभुअयणि वध ण जा कंठमल्लजुग्गासा ॥ २१ ॥ [२०]

L 1 G °करयदि° G °करायणि° BFG इयम° C इयम° *cdd* °विय° C °अगा L 2 C बधेइ G बधेइ BF °कुंची BFG तस C न C मुह G मुह BCF वाहम्मि G वाहुम्मि L 3 ABEFG सहियाइ C °याई C कक्खं° C 1 hd कतल्ला 2 hd कडला L 4 G कत्त° C °छुरा EG कुड° C कुम° 2 hd कुड° [°सछु° is here required by the metre] G °गिल्लीया ABCEF °लोइया G घरागो° ABCFG °हियाए *cdd* य L 5 C कक्ख° C 1 hd चक्रम° G चजमेक° BF °गुधा C 1 hd कसछुरी L 6 C कुडु° G कुड° L 7 C जा जाणेइ BF कखडगी C कक्खं° C तुज्झ BF चरियाइ C चरियाइ L 8 G कत्त° *cdd* °च्छुरिया° G °लायं *cdd* चिय L 9 AC (?) °ड्डिया BF °ड्डिया E °ड्डया G °ड्डिया B मुय° C °वहाणे G कटमल्ल L 10 ABCFG कप्परिय° AG °कडत्त° or कडन्त? C °कंडत° ABCF °रिया *cdd* दलियम्मि E कड° G *om* कड *cdd* °भुय C कुड° G °कड L 11 BFG °ड्डिया C °ड्डिया *i e* °ड्डिया C नीरङ्गीका C मुत° BF मृतमुह्यते C °मृत्कमु BF समान्येन्यन L 12 *cdd* कप्परिय *cdd* कडंतरियं C दारियंत BF कडंभुय C °भुय G कंठभुअ °कड L 13 G *om* कुम्भस्येव कण्ठ B °विशेष BCF कडंभुयं C घटस्यव L 15 BF दन्तकडत्तरिताहर C दन्तकत्तत° CG °रिया° *cdd* °रियंग C कणो° BF °ड्डि=°ड्डि CG °ड्डि L 16 BF चिय CG चिय BF कडभुयणि C कडंच्छुयपाणि G °भुय° C बधाणि वध G °जुग्गा°

कणइल्लकीरकुंता सुगम्मि कइउल्लकीलया थोवे ।
गुञ्जाए अ कणोड्डिअकाहेणूकाइणीओ वि ॥ २१ ॥

कणइल्लो कीरो कुंतो त्रयो ऽपि शुकवाचकाः । कइउल्ल तथा कीलं स्तोकम् । कणोड्डिआ काहेणू काइणी त्रय एते गुञ्जार्थाः ॥ यथा ।

अग्गिकणकाइणीण आसमकणइल्लपल्लिकुंताण ।
कइउल्ल पि ण जाणसि जमन्तर त कणोड्डिमित्तमई ॥ २२ ॥
कीलयमई कई जह काहेणु सीअहारिणि सिसिरे ।
तह कीरपाढगव्विअ अविज्जमवि मससे विज्ज ॥ २३ ॥ [२१]

थवइम्मि कडइओ कग्घायलकरघायला किलाडम्मि ।
कसोढत्तीकसोच्छडिआओ दिसकसाए ॥ २२ ॥

कडइओ स्थपतिः । कग्घायलो तथा करघायलो किलाटाख्यः क्षीरविकारः । कसोढत्ती तथा कसोच्छडिआ दत्तकर्णा । या भाषणार्थं परवाक्य गृह्णाति ॥ यथा ।

कग्घायल कडइओ परघरभुत्तकरघायलो कहइ ।
कसोढत्तिपिआए कसोच्छडिआ ण सा विससेइ ॥ २४ ॥ [२२]

कसाआसं कसंबालं कसस्स आहरणे ।
कसाइंधणमित्थ य कसणसिओ सीरपाणिम्मि ॥ २३ ॥

कसाआस कसबाल कसाइधण त्रयो ऽप्येते कर्णस्याभरणे कुण्डलादौ

L 1 G थुगमि C 1 hd थोवे L 2 ABCFG य A कणोड्डिय° BF कणोन्डिय° C कन्ने-ड्डिय° E कणिड्डिय° G कणोहिया° C °काइणीए G °णीउ G वि L 3 G °यान्क G कारउल्ल L 4 BFG कणोन्डिया C °ड्डिया C कायणी C °र्थं L 5 C °कणिका° C *om* पलि L 6 B न G कत लंहिमित्त° BF कणो° C कणोड्डे° BF °मइ L 7 BF कहई C वाहेणू G सीय° C सिसरे L 8 BF °गव्विय C °गव्वीय 2 hd °गव्वीय G °गव्विय C वियज्ञमवि ससर्से G मन्नसे C 2 hd विइज्ञ L 9 [illegible] थवयमि G थवयम्मि A, C 1 hd, G कडइउ E °घायन्ना G °करगोइला A किलाडमि L 10 G कसोढत्तीकसोच्छडिउ E °कसाछ° BF °डियाओ AEG डियाउ A दिस्रोणकसाम G दिनकसाए L 11 C कडुइओ C 2 hd G °इउ G कयोइओ C °त्या G कसोन्ती *cdd* °च्छडिया L 12 C °कणु BFG भपणा° BG गृन्हाति C गृण्हाति L 13 G कडहिउ C °भुत्त L 14 G कसोन्ति° *cdd* °पियाए B कणा° G कसो° *cdd* °च्छडिया C °सेई L 15 G throughout कस° in this and the next lines C °आसा ABCFG °वाल B आहेरणे E °रण L 16 E कंसा° [illegible] °मिच्छ C *om* य A कसिणसिउ C सारपाणिम्मि L 17 G चसाआस *cdd* °वाल G कसास्या°

वर्तन्ते । अत्र करंजइ भनक्ति । कम्मवइ उपभुङ्क्ते । कमवसइ स्वपिति । इत्यादयो धात्वादेशेषूक्ता इति नोच्यन्ते । कसणसिओ बलभद्रः ॥ यथा ।

भग्गं कसवालं कसाइंधणापिए जइ तुहेक्कं ।
कसणसिअस्स वि कसाकसाआसं तुहं दाहं ॥ २५ ॥ [२३]

छिद्दम्मि कंठदीणारकुडिअकुणिआकुडीरकुच्छिल्ला ।
कणिआरिअकसस्सरिआ काणच्छी वई कलंकवई ॥ २४ ॥

कंठदीणारो कुडिआ कुणिआ कुडीरं कुच्छिल्लं एते पञ्च वृतिविवरार्थाः । कणिआरिअ कसस्सरिअं काणच्छी त्रयो ऽप्येते ऽन्योन्यपर्यायतया काणाक्षिदृष्टवाचकाः । कसोस्सरिअं काणाक्षिदृष्टमित्यन्ये । कलंकवई वृतिः ॥ यथा ।

आवन्ति कंठदीणारएण कुडिअममिरा भुअङ्ग त्ति ।
कुच्छिल्लपूरणे तं कसस्सरिआइ किं कुणसि ॥ २६ ॥
अज्जेअ कलंकवई तुह पइणा णिकुडीरिआ रइआ ।
तुह कणिआरिअमिच्चेहिँ तेहि कुणिआसय कय तत्थ ॥ २७ ॥ [२४]

जवणीइ कंडपडवा कइलवइल्लो अ सइरवसहम्मि ।
पासजुअलाववत्ते कडाहपल्हत्थिअं चेअ ॥ २५ ॥

कंडपडवा यवनिका । कइलवइल्लो स्वच्छन्दचारी वृषभः । कडाहपल्हत्थिअं पार्श्वद्वयापवृत्तम् ॥ यथा ।

L 1 C रुञ्जइ G कम्मवइं G *om* इत्यादयो L 2 B नोच्यते G °सिउ BF बलिभद्र F भद्र° L 3 BCF कसवालं G कसनोलं L 4 BF कसोसिरिएअंयस्स (sic) C कसण° CG °सियस्स L 5 G छिद्दम्मि कंठणार° *cdd* कण्ठ° but cfr VI, 67 The meaning attributed here to the word is probably due to an error C °कडिय° BF °कुडिया° AEG °कुडिय° *cdd* °कुणिया° E °कुंचिल्ला L 6 EG कणियारिय° C कण्णयारिय° G °कसस° CEG °रिया G काणच्छे B वइ C कालंकवइं L 7 *cdd* कंठदी° *cdd* कुडिया कुणिया C *om* वृति L 8 *cdd* कणियारियं C 1 hd कसस° G कसस° *cdd* °रियं *cdd* ऽप्यन्योन्य°. L 9 G कसोच्छ° *cdd* °रियं BF कलवइं CF वृत्ति L 10 *cdd* कंठदी° *cdd* कुडिय° भुयंग L 11 BF कससस्सासियाइ G कसास° CG °रियाइ L 12 BFG अज्जेय C अइराय C णिकुडी° *cdd* °रिया रइया L 13 CG कणियारि° G °रिय° *cdd* °मिच्चेहिं C °हिं *cdd* कुणिया° BF कयं twice C तच्छ L 14 E जम्वणीइ A कंडपडिया *cdd* °वइल्लो AG य L 15 A पासु° G °जयला° C °जुयअला° B hd °जु° *cdd* °लापवत्ते B °पल्हच्छियं E °पल्ह° ABFG °त्थियं AG चेव C वेय 2 hd चेय E चेअं L 16 C 1 hd जवनिका G यमनिका *cdd* °वइल्लो C °पल्हच्छिय BFG °त्थियं L 17 BF °यापवृत्त G °यापवर्तन.

कइलवइल्लो व्व तुमं घरा घरं किं भमेसि णिल्लज्ज ।
कंडपडयाइ मज्झे कडाहपल्हत्थिअं णिअसु तिस्सा ॥ २८ ॥ [२५]

॥ अथ आकारान्तककारादयः ॥

कावी णीला काओ लक्खे कालं तमिस्सम्मि ।
काराकोणू लेहा कारं कडुअम्मि काहली तरुणी ॥ २६ ॥

कावी नीलवर्णा । काओ लक्ष्यम् । वेध्यमित्यर्थः । अन्ये तु लक्ष्यशब्देन यो येन गुणेन लक्ष्यते तमुपमानभूतं पदार्थमाहुः । कालं तमिस्रम् । कारा तथा कोणू लेखा । कारं कटु । काहली तरुणी ॥ यथा ।

हयकाविकाललहरीइ विरहिकाराइ चन्दकाराए ।
मयरद्धयधाणुक्को काहलिणणुकोणुकायमाहणइ ॥ २९ ॥ [२६]

कारिममवि कित्तिमए कासारं सीसपत्तम्मि ।
काहारो परिखंधे कासिज्जं कागथलदेसे ॥ २७ ॥

कारिमं कृत्रिमम् । कासारं सीसपत्रकम् । काहारो परिखंधो । जलादिवाही कर्मकर इत्यर्थः । कासिज्जं काकस्थलाभिधानो देशः ॥ यथा ।

कासिज्जदेसलुणउणकाहाराणिज्जमाणकणयाइं ।
कासारं व्व बुहाणं अकारिमं देवि चालुक्क ॥ ३० ॥ [२७]

कायंदी काणही परिहासे काहिलो अ गोवाले ।
धुत्तासहणधणूसुं कालयकावलिअकालवट्ठाइं ॥ २८ ॥

L 1 BFG °वइल्लो C व BFG घरिं BF निल्लज्ज L 2 C मज्झे C °पल्लच्छिय BFG° त्थिय BCF नियसु G णियसु L 3 G अथाकारान्त. कका°. L. 4 B णाला G काउ B ओ (sic) G लक्ख B तमिम्पमि A °स्समि L. 5. *edd* लेखा C 1. hd. कोर BCFG कडुयम्मि L 6 CG काउ G लक्ष° B *om* गुणेन G तद्रूप°. L 7 B तमिश्र G काला L 8 G *om* कारं कटु L. 9 G °काविकालाहरीए BF विरहिकाचीइ G °काराए C चइ° L 10 C °तनु° G °कोणु° L 11 G °पत्तम्मि. L 12 G परे-खधे C 2 hd कासिइझं A °देसे L 13 BF सीसकं G सीसपत्र C परिक्खधो L 14 C कासिइझं L 15 C कासिइमदेशालुइंयाका° BFG °लुटण° C °णिइझमाए° G °याई· L 16 G व C बुहाए C चकारिमं BF देसु BF चालुक L 17. A काणद्दी C °ही FG घाल्लो AG य E गाबाल्लो L 18 BCF °धणूसु *edd* °कावलिय° BEF °वट्ठाइ C °वडाइं

कायंदी तथा काणाद्दी परिहासः । काहिलो गोपालः । कालओ धूर्तः । ठक इत्यर्थः । कावलिओ असहनः । कालवट्ठं धनुः । कालपृष्ठशब्दो यदि धनुर्मात्रवाची संस्कृते रूढस्तदा संस्कृतभव एवायम् । अन्यथा तु देश्य एव । अस्माभिस्त्वनेकदेशीष्वविगानेन दर्शनादयं निबद्धः ॥ यथा ।

चय हरिधं मज्झ मणं कालय का काहिलाहि काणाद्दी ।
कायंदीइ वि मयणो कावलिओ हणइ कालवट्ठेण ॥ ३१ ॥ [२८]

काणत्थेवो विरलम्बुकणो कालिंजणी अ ताविच्छे ।
कायंधुओ अ कायंचुलो अ कामिंजुलविहङ्गे ॥ २९ ॥

काणत्थेवो विरलाम्बुकणवृष्टिः । कालिंजणी तापिच्छलता । केचित्कालिंजणं तापिच्छमित्याहुः । कालेज्जं तापिच्छकुसुममित्यन्ये । कायधुओ तथा कायंचुलो कामिंजुलाख्यः पक्षी । कामिंजुलशब्दो ऽपि देश्य एव भङ्गया निबद्धः । एते त्रयो ऽपि जलपक्षिविशेषवाचकाः ॥ यथा ।

कालिंजणिसामलघणकाणत्थेवे रुअन्ति विरहिजणा ।
रे कायंधुअ कायचुलीइ सहिओ सि कूजसु तुमं ता ॥ ३२ ॥ [२९]

कारंकडो अ फरुसे कायपिउच्छा य कलकण्ठी ।
कामकिसोरो अ खरे किसं सोहन्तए किरो कोले ॥ ३० ॥

कारंकडो । कमत्यये कारंकडओ परुषः । कायपिउच्छा कोकिला । कामकिसोरो गर्दभः ॥

L 1 C (G ?) काणद्दी G गहिल्लोयो धुत्तत्तक इत्य° BCF धूर्तष्ठक इत्य° L 2 BF कावालिओ G °लिउ B °वट्टं L 3 G रूढ तदा L 4 D 2 hd °विभानेन. G निबद्ध L 5 BCF यय BFG हरिय C हरिम C 1 hd G मज्झ C 2. hd मज्झ BF काहिलाहि C °लाहिं काणद्दी L 6. C 1 hd मयणे corr 2 hd G °लिउ om हणइ. L 7 AC काणच्छया BG °लंबु° G कालजणी E °लिंजिणी G ति pro अ L 8 C कोयंधुओ C 2 hd G °धुउ C कायतुलो 2 hd °चुलो G °जुले E °विहिंग. L 9 C काणच्छेयो D °लांबु° G कालिजणी G °जलि L 10 C कालिज्ज G कायधुउ C कायंधुलो BF °धुला G कामिभक्ता° BF कामिभुल° G कामिजल°. L 11 C एव D निबद्ध L 12 C °विशेष L 13 C कालज° G °जलि° C °सामल° C °काणच्छवे G °च्छवे G रुवंति L 14 C कायधुय BF कायचुलीइ G सहिउ C कूजसि G om तुमं L 15 G य C 2 hd फुरसे G फरुसा A कलकण्ठी C °कण्ठी D °कण्ठी L 16 G किसं E कोला L 17 G कारकडो BF परुष CG पुरुष

॥ अथ इकारान्तककारादयः ॥

किसं शोभमानम् । किरो सूकरः ॥ यथा ।

सा कत्थ ललिअकिसा किरो व्व कारंकडङ्ग कत्थ तुम ।
कह कलकायपिउच्छा कामकिसोरो कडुज्झुणी कत्थ ॥ ३३ ॥ [३०]

किंवोडो खलिए किंकिअं च धवलम्मि किंपओ किवणे ।
किंजक्खो अ सिरीसे रच्छाए किलाणिकीलणिआ ॥ ३१ ॥

अत्र किर किलार्थे । किणो कीस प्रश्ने । किडी सूकरः । एते शब्दानुशासने सिद्धा इति नोक्ताः । किंवोडो स्खलितः । किंकिअं धवलम् । किंपओ कृपणः । किंजक्खो शिरीषः । किलणी तथा कीलणिआ रथ्या ॥ यथा ।

कीलणिकिंजक्खतले वेस दट्टूण किंकिअदुगूल ।
किंपय तुम मुह चिअ किलणीए भमसि किंवोडो ॥ ३४ ॥ [३१]

लहुमच्छे किंधरकुंधरा य सप्पम्मि किक्किंडी ।
काहिए किलिम्मिअं तह लक्खारत्तम्मि किमिरायं ॥ ३२ ॥

किंधरो तथा कुंधरो लघुमत्स्यः । किक्किंडी सर्पः । किलिम्मिअं कथितम् । किमिराय लाक्षारक्तम् । यस्तु रुधिरोद्भवकीटमुखोद्वान्ततन्तुनिष्पन्न तद्वाची किमिरायशब्दः कृमिरागशब्दभव एव । अन्न च । किलिकिंचइ रमते । इति धात्वादेशेषूक्त इति नोच्यते ॥ यथा ।

L 2 G किस CG शूकर   L 3 C रच्छ cdd ललिय° G °किशा किर C व C कच्छ G कात्थ   L 4 G कुह G किलकाय° C कथकाय° G °पिउत्था C कडुझाणी C कच्छ L 5 AC किम्वाडो BF किवाडा G किवाडा A क्खलिम G खलिय ABEFG किंकिय C 1 hd om च ACG किंपउ E कविणो G किविणे   L 6 C किंजक्खो AG य B रत्थाम E रिच्छाम cdd °कीलणिया   L 7 C किच C कीणा BF किरी CG शूकर   L 8 BFG किंवाडा C किम्बोडा C 1 hd G स्खलित cdd किंकियं C 1 hd G किंपउ C 2 hd कृपण L 9 B किंजक्का E किंजक्का C किंजणि cdd °णिया   L 10 C कीलणिय किंज° C दट्टूण BF किंकिय C किंकय° G किंकिय° CG °दुकूलं   L 11 BF वेय CG चिय B कीलणिए C1 G किंवाडा B किंवाडा   L 12 AE किंघडी G किक्किंडी   L 13 C किलि भिअ ABFG °म्मिय   L 14 BF लघुमत्स्य cdd °म्मियं   L 15 G किमिरायं G रुधि रोद्भवकी°   L 16 BF किरइ

किक्किंडियेणि किमिरायणिवसणे किधरच्चिअ तुह विरहे ।
तम्मइ थोवजले कुंधरो व्व सो इअ किलिम्मेमि ॥ ३५ ॥ [३२]

किमिहरवसणं कोसेअए णववहूइ कीलकुकुलाओ ।
वेणुमयउच्छुपीडणकराडे कुंडं च कुड्डमच्छरिए ॥ ३३ ॥

किमिहरवसणं कौशेयं वस्त्रम् ।

अथ ईकारान्तककारादिशब्द एक एव ॥ कीला नववधूः ।

॥ अथ उकारान्तककारादयः ॥

कुकुला नववधूरेव । कुंडं वेणुमयं जीर्णमिक्षुपीडनकाण्डम् । यदाह । वेणुमयमिक्षुपीडनकाण्डं जीर्णं विदुः कुंडं ॥ कुड्डं आश्चर्यम् । केचित्कोड्डं इत्याहुः । तच्च परश्रो डिअसंजोए इत्यादिना (१, १७४) उकारओकारविनिमये सिद्धम् ॥ यथा ।

उअ णायरकीलाए कुंडं पेच्छन्तिआइ परिल्लसइ ।
किमिहरवसणं कुड्डा छिप्पन्तं हलिअकुकुलाहिं ॥ ३६ ॥ [३३]

कुक्खी कुच्छी कुल्हो अ सिआले पोट्टले कुंटी ।
कुंभी सीमन्ताई कुहं बहु मञ्जरी कुंती ॥ ३४ ॥

कुक्खी कुक्षिः । कुक्षिशब्दस्य प्राकृते ऽक्ष्यादिपाठाच्छत्वे कुच्छी इत्येव भवतीति कुक्खीशब्दो देश्यः । कुल्हो शृगालः । कुंटी पोट्टलम् । वस्त्रनिबद्धं द्रव्यम् । कुंभी सीमन्तालकादिः केशरचना । कुहं प्रभूतम् । कुंती मञ्जरी ॥ यथा ।

घेत्तु सम्बलकुंटिं चइअ पिआकुंभिकुंतिकम्माइं ।
रसम्मि कुहकुल्हे तुह रिउणो रामकुक्खिणो जन्ति ॥ ३७ ॥ [३४]

L 1 G °निवसणे L. 2 BF थोवजले C थोवजले G कुधरु C व cdd इय C किलम्मेमि. L 3 C किमिर° G कोसेयए A °आहि C 1 hd. णववहूइ A °वहूइ C 1. hd. °कउकुलाओ A °उकुलाओ G °लाउ L 4 E °उच्छु° G °पीण° C कुडम°. L. 5 G कौसेयं. L 6 C अथ ईकारान्तशब्द BF °शब्द. G om. एक L 7. BF अथ उकारादय. L 9 C कुडं cdd कोड्डमित्याहुः (C °त्याच). L 10 CG परउ BF विम° G डियसंजोगए om इत्यादिना BF om ओकार L 11 G उय C पेच्छिन्तियाइ BFG °न्तियाइ. L 12 G छिप्पन्त C छिप्पित cdd. हलिय° BF °कुलाहिं. L 13 A कुल्हो G य ABFG सियाले C सिआले L पोडले C पोट्टलो L. 14 A सीमंताइ BF सीमंताइ L. 15 BF om. कुक्खी कुक्षिः. C कुक्षि° cdd अन्यत्र° BCF °पाठात्छत्वे C कुच्छी BCF भवति इति G om इति L. 16 BF कुक्खी देश्य. C कुल्हो G शाल BCF पोडलं L 17 C °अलकादिकेश° G om केशरचना L. 18 BFG संबल° BFG चइय C 1. hd पियय 2. hd. पियय cdd. पिया° G °कम्माइ L. 19. C कुह कुल्हे

कुट्टाकुमारिकुट्टयरीकोसट्टइरिआउ चण्डीए ।
कुहिअं लित्तम्मि कुहेडो अ गुरेडम्मि तीमणे कुसणं ॥ ३५ ॥

कुट्टा कुमारी कुट्टयरी कोसट्टइरिआ एते चत्वारश्चण्डीवाचकाः । अत्र कुट्टो घट इति संस्कृतकुटशब्दभव एवेत्युपेक्षितः । कुहिअं लिप्तम् । कुहेडो गुरेटकाख्यो हरितकविशेषः । कुसणं तीमनम् ॥ यथा ।

कोसट्टइरीपिउणो कुमारिसिहरे सकुट्टमध हला ।
कुट्टयरिघइं सकुसणबलीहि घुसिणकुहिअं कुहेडेहिं ॥ ३८ ॥ [३५]

हालम्मि कुंतलो कुक्कुसो तुसे कुप्पढो घरायारे ।
कुहडो खुज्जम्मि मणोरहे कुतत्ती अ कुंचलं मउले ॥ ३६ ॥

कुंतलो सातवाहनः । कुक्कुसो धान्यादितुषः । कुप्पढो गृहाचारः । समुदाचार इत्यन्ये । कुहडो कुब्जः । कुतत्ती मनोरथः । कुंचलं मुकुलम् । कुंपलं इति तु कुड्मलशब्दप्रभवमितीह नोक्तम् ॥ यथा ।

अहरिअकुंतलकुप्पढ अदोसकुक्कुस कुमारवाल सिव ।
कुहडिअसत्तुकुतत्ती दिसाउ जसकुंचलं विआसेउ ॥ ३९ ॥ [३६]

मत्तम्मि कुक्कुडो कुंदओ किसे कुंडिओ वि गामेसे ।
कुट्टाओ चम्मयरे कुडयकुडंगा लयाहरए ॥ ३७ ॥

कुक्कुडो मत्तः । कुंदओ कृशः । कुंडिओ ग्रामाधिपतिः । कुट्टाओ चर्मकारः । कुडयं तथा कुडंगं लतागृहम् ॥ यथा ।

L. 1. C. कुट्टा° E कुट्टा° illegible in G BF °इरियाओ ACEG °इरियाउ. L. 2. cdd. कुहियं AG य C गुरेडम्मि EG °डमि AE त्तीमणे C मी-णे. L. 3. G कुट्टा° CG कुमारि G कुट्टयरी G कोसट्ट° cdd °इरिया B चत्वारो चंडी° L 4 BF °भव इत्युपे° CG °भव एव इत्यु° cdd. कुहिय E गुरेट° (sic) C गुरेकटा°. L. 5 BF हरीतक° G तीमन यमन । L. 6. C °सहि-रेस° C °कुट्टमध BF °कुट्टमव्व G °कुट्टिमव्व L 7 BFG कुट्टहरि° E °घइं From सकुसण° to कुहि° broken off in G. cdd °कुहियं° L. 8 E कुभन्नो C कुकुसो E कुकुसो A तुसो तुसे BF तुसो C तुडोसा L 9 C खुज्जम° AG य. L 10. BF तुलन्नो C सातवाहनः broken off in G L 11 C कुट्टडो B कुब्ज E मनोरथ BCF om तु. L. 12. C कुसल° E °शब्दभव° L 13. BFG अहरिय° BF तुसार°. L 14 cdd. कुहडिय° C 2. hd. °डिअ° C °सतु° BF °कुलत्त cdd वियासेसु L 15. AG कुकड A किसि E किसे AG गुंडिउ L 16 E कुट्टाओ AG उ BF चम्मयरे A °यारे B °कुडंगा. L. 17 C कुकुडो E कुंदउ G कुडिउ E कुट्टाउ C कुडंग

कुडिअपुत्तो कुडया कुडगए भमइ तुज्झ अगुरत्तो ।
कुदयकुट्टाअ पिव णेच्छसि ज कुक्कुडा सि त पुत्ति ॥ ४० ॥ [३७]

गत्ताइ कुंभिणी कुंतली करोडीइ कुहणो रासे ।
णीवीए अ कुऊलं कुत्थुहवत्थं च कोसलं चेअ ॥ ३८ ॥

कुंभिणी जलगर्त । कुतली करोटिकाख्य परिवेषणोपकरणम् । कुहणो रासक । कुऊल कुत्थुहवत्थ कोसल इत्येते त्रयो अपि नीवीवाचका । कुऊल परिहितवस्त्रप्रान्त इति केचित् ॥ यथा ।

वरणाही कुंभिणिकुतलिकम्म चइअ खेल्ल कुहणय ।
दढकोसलणसहिआहि कुत्थुहवत्थ दढेसु सुकुऊले ॥ ४१ ॥ [३८]

कुंभिल्लं खसे कुंदीरं कोल्हाहलं च बिम्बम्मि ।
अणइट्ठम्मि कुरुच्चं कुमुली कुलसंतई अ चुल्लीए ॥ ३९ ॥

कुभिल्ल खननीयम् । कुदीर तथा कोल्हाहल बिम्ब्या फलम् । कुरुच्च अनिष्टम् । कुमुली तथा कुलसतई चुल्ली ॥ यथा ।

दट्टुं कुदीरोट्ठि पहिआ कोल्हाहलाइ चुणन्ति ।
कुलसतइमवि खणिरो कुरुच्चकुभिल्लकुमुलिओ हवइ ॥ ४२ ॥ [३९]

कुररी पसू मिलाणे कुम्मणकुंटारकुरुमाणा ।
पिसुणे कुसुंभिलो कोडिल्लो अ कुडिल्लयं कुडिले ॥ ४० ॥

कुररी पशु । कुम्मण कुटार कुरुमाण त्रयमपि म्लानार्थम् । अत्र कुप्पिसो

L 1 *cld* कुडिय° C कुडगाए C तुज्झ आगुरत्तो L 2 C कुणय° CG °कुट्टाय C पिवा L 3 E कुहणा C रासे L 4 B नीवीम BCFG य G कुउलं A कात्थुह° C कच्छुह° F कुच्छुरवच्छं AG चय BF चम्म C चय L 6 G कुजल कुयु (sc) C कुच्छुह° च G *om* इत्य G कुजलं L 8 BF कम G चइय C कुहणयं L 9 *cdd* °सहियाहिं BF कुत्यह C कुत्थुह° G कुऊले L 10 G खले In BF कुभिल्ल खसा twice B °हर्ति G वियम्मि L 11 F अणइट्ठम्मि C कुरुच्च corr - 1d F कुरुच्छ AC कुसली C कुलसंतई AG य A चुल्लीया B चु° L 12 C बिम्ब्या C बिज्जा 2 1d बिहदा C 1 bd कुरुच्च C कुमली G कुमुइ L 13 BF चुल्ली L 14 G दट्ठु BF पहिआ CG पहिया G कुल्हा° *cdd* °हलाइ B चुणंति CF चुणंत L 15 BI खणिरा C कवणिरो G कुरुच्च° G जिउ BF हव L 16 L पसू C कुम्मर° G °कुणार° L 17 C पिसुणा कसु° AG य G यडि° L 18 BI कुप्पासा

कञ्चुक इति कूर्पासशब्दभव । कुसुमिलो तथा कोंडिल्लो पिशुन । कुडिल्लय कुटिलम् ॥ यथा ।

> अकुसुमिला कुडिल्लयकेसी कोंडिल्ल सा खु कुरुमाणा ।
> कुदारेइ सहीउ वि अकुम्मणो पुण तुम कुररी ॥ ४३ ॥ [४०]

कुरुचिल्लं गहणे कुसुमसं घुसिणे कुडुच्चिअं सुरए ।
गब्भिणिकुलीरकन्दुइआ कुच्छिमई कुरुचिल्लकुल्लरिआ ॥४१॥

कुरुचिल्ल महणम् । कुसुमस कुङ्कमम् । कुडुचिअ सुरतम् । कुच्छिमई गर्भिणी । कुरुचिल्लो कुलीर । कुल्लरिओ कान्दविक ॥ यथा ।

> ओ कुरुचिल्लइ पहिओ कुरुचिल्लणिहो कुडुचिअस्स कए ।
> इणकुसुमसाविलित्त कुल्लरिअ कुच्छिमइअ पि ॥ ४४ ॥ [४१]

कुसुमालिओ अ सुण्णमणे कुरुकुरिअं च रणरणए ।
कुलफंसणो कुलकलङ्कम्मि छुहाए अ कुड्डुलेवणिआ ॥४२॥

कुसुमालिओ शून्यमना । कुरुकुरिअ रणरणक । कुलफसणो कुलकलङ्क । कुड्डुलेवणी सुधा ॥ यथा ।

> मा कुड्डुलेवणीधवलकुट्टिमे परवहू णिएऊण ।
> कुसुमालिअ कुरुकुरिअ करेसु कुलफसणो होही ॥ ४५ ॥ [४२]

कुंडिअपेसणकुंतीपोट्टलया वम्भविट्टिचउकोणा ।
कूलं वलपच्छा कूडो पासे कूवलं जघणवसणे ॥ ४३ ॥

L 1 G पिशुन L ? G om यथा L 3 C कुडिल्लया क° G °ल्लय कसी C कुरामाणा G कुर° L 4 BCF सहीओ G om वि C विय कुम्म° L 5 ABCDFG कुरुचिल्लं F कुरुचिल्ल A गहणल्ल F कुसुमसं A कुडु° B कडु° ABEFG चिय L 6 A गब्भिणि AG °कडुइया BF °कंदुइया C °इया E °इय C °कुरुच्छिल्ल° A °चिल्ल ABCF °कुल्लु° edd °रिया L 7 edd कुरुचिल्ल G कुसुमस B कुडुच्चिय CFG °चिये L 8 BF कुरुचिल्ला B कुल्लु° रिओ CFG कुल्लु° G °रिउ L ? C 1 hd G व C कुरुचिल्लइ G पाहउ C कुरुचिल्ल CG °चियस्स L 10 C °कुसुमसम° G मल्ल BCF कुल्लरिय G कुल्लरिय C °मइय BFG °मइय L 11 B °मालिउ AFG य G सुन्न° B कुरिए° edd रिय L 12 G सुन्नय AG य edd °लेवणिया L 13 BG °लिउ CG चशून्यमना B कुरुर° CG रिय C कुलफंसणा L 14 BF कुड्डलेवणी L 15 C °लेवणी° BF °कुट्टम C परहू L 16 C कसुमा° BCF °लिय CG रिय C हाहा L 17 The whole line is wanting in A FG कुंडिय° BF कुंडिअ C कुंडियपेसण BFG °पोट्टलया C °पोट्ट° BF वंभविट्टि G वम्भविट्ट° C विट्टि° L. 18 A कंकून्न वलप्पा G वल्ल E कूवल C कूवई

कुडिअपेसण ब्राह्मणविष्टिः । कुतीपोट्टलयं चतुष्कोणम् ।

॥ इत ऊर्ध्वमूकारान्तककारादयः ॥

कूल सैन्यस्य पश्चाद्भागः । कूडो पाशः । अत्र कूर भक्तमिति संस्कृतसमत्वान्नोक्तम् । कूवल जघनवसनम् ॥ यथा ।

कुडिअपेसणकारीइ कुसुमसरकूलकूवलवईए ।
कुतीपोट्टलभवणे उअ पडइ दिओ कडक्खकूडम्मि ॥ ४६ ॥ [४३]

कूणिअमीसिमउलिए गत्ताकारम्मि कूसारो ।
केआ रज्जू केली असई केऊ अ कन्दम्मि ॥ ४४ ॥

कूणिअ ईषन्मुकुलितम् । कूसारो गर्ताकारः ।

॥ अथ एकारान्तककारादयः ॥

केआ रज्जुः । केली असती । केऊ कन्दः ॥ यथा ।

कूसारखलन्तपओ केउकए पहिअ मा भमसु कच्छे ।
ज केलीए कूणिअपेच्छिअकेआए पडसि पासेसु ॥ ४७ ॥

अत्र केइहं कियदिति शब्दभवम् । केलायइ समारचयतीति धात्वादेश इति नोक्तौ । [४४]

केआरवाणकोट्टा किंसुअणयरेसु कसिणए कोणो ।
कोलो गीवा कोप्पो अवराहे गेहकोणए कोसो ॥ ४५ ॥

केआरवाणो पलाशः ।

L 1 BFG कुडिय° C कुडिय° C आह्मण BG ब्राह्मण° cdd °वृष्टि BFG °पोन° C °पोट्ट° G चतु कोण L 3 BF भक्तमति L 4 B °वसण L 5 BF कुड्डिय° C कुडिय° CG °कारी G °सरकूवहूवलपईम L 6 cdd °पोन्न° C °भवणा ओअ पडइ cdd दिउ C °कूडम्मि 2 hd °कूडम्मि L 7 G कूणियम° A °यउलिए L 8 ABCEF केया D कया BF रज्ज G रज्जू G कऊ य L 9 BF कूणिस CG कूणार्य L 10 G एकारान्तिक°. L 11 BCF केया G कोई instead of केली G केउ L 12 CG °पउ C पहि BFG पहिय L 13 G ज BF केलीजीए cdd कूणिय° C °पिच्छिय° BFG °पेच्छिय° cdd केयाए B पडिसि F पोसेसु L 14 BF समारचयति BFG °ति इति E om इति C धात्वादेशोप्युक्त इति नोक्तौ L 16 cdd केयार° ABCFG °वाणो CG किंसुय° C °णाय° L 17 A काला E °कणए केसो L 18 cdd केयारवाणो G पलास

॥ अथ ओकारान्तककारादयः ॥

कोट्टं नगरम् । कोणो कृष्णवर्णः । लकुट इत्यन्ये । कोलो ग्रीवा । कोप्पो अपराधः । कोसो गृहकोणः ॥ यथा ।

> केआरवाणओडयकोसे कोणाणणा णमिअकोला ।
> मसान्ति हरिअकोट्टा तुह रिउणो कोप्पमप्पणयं ॥ ४८ ॥

अत्र कोओ चक्रवाक इति कोकशब्दभवत्वान्नोक्तः ॥ [४५]

कोच्चप्पं अलिअहिए इत्थिरहस्सम्मि कोज्जर्ण ।
कोलीरं कुरुविन्दे कोहल्ली ताविआए अ ॥ ४६ ॥

कोच्चप्पं अलीकाहितम् । कोज्जर्णं स्त्रीरहस्यम् । कोलीरं कुरुविन्दम् । कोहल्ली तापिका ॥ यथा ।

> दइअम्मि सावराहे इन्ते कोलीररत्तणयणेअं ।
> कोहल्लिपूवरयणा कोच्चप्पं कुणइ अहह कोज्जर्णं ॥ ४९ ॥ [४६]

कोलंबकोल्लरा पिढरे कोसयकोडिआ लहुसरावे ।
कोट्टिंबो दोणीए कोट्टुंभं करहए तोए ॥ ४७ ॥

कोलंबो तथा कोल्लरो पिठरम् । कोलंबो गृहमित्यन्ये । कोसयं तथा कोडिअं लघुशरावः । कोट्टिंबो द्रोणी । कोट्टुंभं कराहतं वारि ॥ यथा ।

> कोल्लरकोडिअवाणिअ छड्डिअकोलंबकोसओ कीस ।
> णिवडसि कयकोट्टुंभो णईइ कोट्टिंबतिअभिमं णिअ यि ॥ ५० ॥ [४७]

L. 1 BF *om* this line L. 4 *edd* कयारवाण° G °उडय° E °वसय° *edd* णमिय° L. 5 G मसेति DF हरिउ° CG हरिय° G °काढा L. 6 G कोउ C °सोनम् E °क्तं L. 7. E कायप्प G काप्चप्प ABCFG चाजिय° AC इच्छि° C कोमप्प L. 8 C कंवल्ली corr. 2 hd G कोहल्ली instead of कोलीरं E कुरुविंदे *edd* तावियाए ACEG य L. 9 C कोहप्प L. 11 *edd* दइयम्मि BFG °णयणयं C °णेणं In G from कोलीर° to °रयणा l. 11 twice " L. 12 C °रोणप्प C कोहप्प L. 13 A कोलम्ब° B कोलर° CEF कोलम्ब° C कोसदा° G कोसयं *edd* °डिया BF लहुसरावे A °सरावे L. 14 A कोट्टिंबो BFG कोडिंबा C कोडिम्बा E कोम्भा F काहुभं G कोहुभं L. 15 BFG कोलंबो C कोलम्बो BF कोल्लर G पिउर BFG कोलंबो C कालम्बो L. 16 C 1 hd कोम्बिं BFG °डिय G °सराव C कोडिम्बो BF कोट्टिंबो G कोम्बो C कोडुभं G कोडुभं L. 17 C कोल्लार° *edd* °कोडियवाणिय छड्डिय° BFG °कोलंब C कोलम्ब° C 2 hd G °कोसउ C काग 2 hd काग L. 18 C °कोडुम्बो G °कोडुम्भो G णईए BF कोट्टिंब° C कोम्ब° G कोडिंब° *edd* °तिडियं BCF °यिय G °लिय G °ति

कोट्ठम्मि कोत्थलो कोमुई तहा पुण्णमासीए ।
भेएण गामभोत्ता य कोंडिओ कोउआ करीसग्गी ॥ ४८ ॥

कोत्थलो कुशूलः । कोमुई सर्वा पूर्णिमा । शरद्येव पौर्णमासी कौमुदी रूढा । इह तु या काचित्पूर्णिमा सा कोमुई । अत एव च देशी । यदाह ।

॥ कोमुइमाह च शाम्बो या काचित्पौर्णमासी स्यात् ॥

कोंडिओ भेदेन ग्रामभोक्ता । ऐकमत्यं ग्रामीणानामपास्य यो मायया ग्रामं भुनक्ति । कोउआ करीषाग्निः ॥ यथा ।

कोत्थलकम्मणिउत्ता कोंडिअपुत्तस्स दिससंकेआ ।
मसइ गामणिवहुआ कोमुइजोण्ह पि कोउअसरिच्छं ॥ ५१ ॥ [४८]

कोंढुल्लू अ उलूअम्मि सिवाए कोविआ होइ ।
कोलित्तं च अलाअम्मि कोइला कट्टअङ्गारा ॥ ४९ ॥

कोंढुल्लू उलूकः । कोविआ शृगाली । कोलित्तं उल्मुकम् । कोइला काष्ठाङ्गाराः ॥ यथा ।

णिसि णइभित्ती कोविअकोंढुल्लूणं डरेमि तस्स कह ।
कोलित्तकोइलेहि इअ लिहिअं दूइआइ कहइ वहू ॥ ५२ ॥ [४९]

कोलाहलो खगरुए साविहलन्तुम्मि कोंडलिआ ।
कोक्कासिअं विअसिए आपूरिअअम्मि कोज्झरिअं ॥ ५० ॥

L 1 E कोत्थम्मि C कोच्छलो L 2 CG कोडिउ C 2 hd °ओ A कोरिइउ E कोरिइओ C 2 hd कोओआ G काडिया L 3 C कोच्छलो कुशूला. L 4 C काचित्पौर्णमासी C *om* सा C कौमदी BF ते instead of अत L 5 BCF व BFG शांबा (शाम्बा C °मासी L 6 C काडिओ G °उ G ग्रामभोक्ता BCF ऐकमत्यं L 7 C कोओआ G कोअया L 8 C कोच्छलि° BF °कमा° C °णिउत्ता *cdd* कोंडिय° G दिसस° *cdd* °केया L 9 G मसेइ गामिणि° BFG °वहुया C °वहुया G °जुण्हं BF कोउय° C 1 hd कोआय° G काउयसरिछ L 10 BCF काढु° damaged in G E उलू° BF सिवा E काविया G कोइया L 11 C कोहित्तं BF आलायम्मि C अलाइम्मि EG अलायंमि A कट्ट° G क° L 12 BF कोडुल्लू C काढु° G काएल्लू BCF कोविया G कोइया B सृगाली E कोइला C काष्ठा° from ष्ठा° to रा° L 13 gnawed off in G L 14 BF णइभित्ती कोविय° C कोविय° G काविया° B °काढु° F °कोढु° G काएल्लूर BCF करा L 15 G °लेहि *cdd* इय लिहिय B दूइयाइ L 16 A कलग° C °रुम from म्मि to °लिआ L 16 gnawed off in G BF कोंडलिया A कोण्डलिया C कोडलिया E कोडलिया L 17 ABCFG °सियं ACG वियसिए ACG आपूरिययम्मि E °रियम्मि A कोज्झरियं C °ज्झरि° *cdd* °रिय

कोलाहलो खगरुतम् । तुमुलमात्रवाची त्वयं संस्कृतसमः । कोंडलिश्रा भाविस्संज्ञः प्राणिविशेषः । कोंडलिश्रा कीट इत्यन्ये । कोक्कासिश्रं विकसितम् । कोज्झरिश्रं आपूरितम् ॥ यथा ।

कोक्कासिअच्छि सायं जलमाणिन्ती ण किं तुमं डरसि ।
कोलाहलकोंडलिआकोज्झरिए एत्थ तूहम्मि ॥ ४९ ॥

अत्र कोहण्डीकोहलीशब्दौ कूष्माण्डीशब्दभवौ । कोकइ व्याहरति । कोश्रासइ विकसति । कोट्टुमइ रमते । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [५०]

॥ अथानेकार्थाः ॥

कंदो दढमत्तेसुं कंडो दुब्बलविवन्नफेणेसु ।
कंठो सूअरसीमासु कडो झीणे उवरए अ ॥ ५१ ॥

कंदो दृढो मत्तश्च । स्तरणोऽपीत्यन्ये । कंडो दुर्बलो विपन्नः फेनश्चेति त्र्यर्थः । कंडो सूकरो मर्यादा च । कडो क्षीणो मृतश्च । [५२]

णिच्छिद्दे कडिवत्थे दारत्थविवक्खआसीसु ।
गहणे वणे कडिल्लं कम्मन्तघरेसु कव्वालं ॥ ५२ ॥

कडिल्लं निश्छिद्रं कटीवस्त्रं दौवारिकः शत्रुराशीर्गहनं वनं चेति सप्तार्थम् । कव्वालं कर्मस्थानं गृहं चेति द्व्यर्थम् । [५२]

कङ्कालकरालेसु कलेरो थेवोल्लवहलेसु ।
वप्फे अ कसव्वं कग्घाडो अंघाडे किलाडे अ ॥ ५३ ॥

L. 1. C 1 hd तुमल° C स्य य 2 hd य BF स्वय यं, BF कोण्लिया (F °य) C कोण्ड-लिश्रा G कोंडलिया L. 2 C कोण्डलिया BF कोडलिया G कों rest gnawed off C कीज्ज edd °सियं C कोंडस° L. 3 edd °रिय L. 4 BCF °सियच्छि B सायं जलमाणन्ती B कि L. 5 BF कोट° C कोंट° G काण्ट° edd °लिया° C °कोड्झ° BF एय C इच्छ BF तूहति C तूहम्मि L. 6 BF कोहंगी BCF कुम्मा° L. 7 C कोट्टुमइ G कोट्टुमइ. B °क्ताः om इति नोक्ता L. 9 E कंदो instead of कडो BEF दुब्बल° C दुब्बल° B °विवन°. L. 10 BF सूयर° E उझीणे A inserts य after झीणे ABCFG य L. 11. G मत्तश्च C 1 hd G सूरणो C 2 hd स्तरणो L. 12 C मर्यादि L. 13 C °च्छद्दे C दोरत्थ° E वारत्थ° E °त्थयासीसु L. 14 C om कम्म° घ° B hd notes उपरिलो लेखक । कव्वालं कम्मन्तरण न गहणि A कव्वालं G कव्वालं L. 15 BF कडिल्लं निश्छिद्र C निश्छिद्र G निश्छिद्र C कटि° CG शत्रुः C आशी° L. 16 B कव्वालं B चेति G °र्थ (sic) L. 17. BF कंकाले करालेसु A °करालेसु थबेल्ल कलेरो G °कराले करालेसु कलेरो B थेवो° F थेवल्ल° C 1 hd थेवल्ल° 2 hd थेवल्ल° L. 18 A वप्फे BEG वप्फे C बप्फे E वप्फे ABCFG य BF, C 2 hd कग्घ° A कग्घाडो C कग्घाडो BF om अंघाड BF किलाडे twice edd य C adds कग्घो and om कग्घो

कलेरो कङ्कालः करालश्च । कसव्वं स्तोकमार्द्रं प्रचुरं बाष्पश्चेति चतुरर्थम् । कग्घाडो अपामार्गः किलाटश्च ॥ [५३]

णालिअरकागउसहेसु करोडो पिढरपडहेसु ।
मुहहरिणेसु अ कमलो कलओ ऽज्जुणतरुसुवण्णयारेसु ॥५४॥

करोडो नालिकेरं काको वृषभश्चेति त्र्यर्थः । कमलो पिठरः पटहो मुखं हरिणश्चेति चतुरर्थः । कलओ अर्जुनवृक्षः सुवर्णकारश्चेति द्व्यर्थः ॥ [५४]

भिक्खापत्तअसोएसु करंकं वग्घलट्टासु ।
सबले वि अ करडो कमढो मन्थणिपिढरहलधरमुहेसु ॥५५॥

करंकं भिक्षापात्रमशोकवृक्षश्चेति द्व्यर्थम् । करडो व्याघ्रो लट्टा कर्बुरश्चेति त्र्यर्थः । काकादिवाची तु करडो करटशब्दभव एव । लट्टायां तु लिङ्गपरिणामे करडा । कमढो दधिकलशी पिठरं हलभृन्मुखं चेति चतुरर्थः । कच्छपे भिक्षुभाजने दैत्ये च कमठशब्दभव एव ॥ [५५]

मूलयमुसलेसु कडंतं कुसुमुच्चयइसूसु कणओ अ ।
गव्विअणउलसहीसुं कलिओ कउअं पहाणचिन्धेसु ॥५६॥

कडंतं मूलकशाकं मुसलं च । कणओ कुसुमावचय इषुश्च । कलिओ गर्वितो नकुलः सखी चेति त्र्यर्थः । सख्यां लिङ्गपरिणामे कलिआ । ज्ञातार्थस्तु कलितशब्दभव एव । कउअं प्रधानं चिह्नं च । अत्र कम्मइ क्षुरं करोति भुङ्क्ते चेति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् ॥ [५६]

L 1 BF कसवं C °र्द्रं च प्रचुरं BFG वाप्पश्चेति C °श्चेति L 2 G ऽपामार्गः L 3. *cdd* णालिअर° BEF °कागओस° A कडोरो C करोडो A पिढुर° C °पडेहेसु. L. 4. BF *om.* अ A कलउ ज्जुण° BF कालउ ज्जुण° C कलओ (2. hd. °लु°) ज्जुण° G कलउ । ज्जणतरुसु°. L 5 G कांकों °श्चेति C त्र्यर्थं L. 6. C कलुओ. G कासिकारश्चेति L. 7. BF °पत्त° C करक A करपत्त° G वग्घा°. L [illegible] C सरूलो E सचले *cdd* य G मंढणि° A °पिढर°. L. 9 C *om* वृक्ष G °र्थं G करोडो व्याघ्रो. BF लही C लट्टा BF कबुर° C कर्बूर° G कर्बुर° L 10 B करटो F घरटो C° भवः *om.* एव BF लहायां C लट्टायां L 11 BF करटा BF दंध° C °कलसी C पीठर BCF हलभृत् C कच्छपि L. 12 B °शभव. L. 13. A °मुशलेसु E °मुसलेसु BF °मुसले A कडम G °च्चय° EG °इसूसु C 1. hd. G कणउ BF कणए ABCFG य L 14 E *om* गव्विअ CG गव्विय BF °णउलेस° C 1 hd G कलिउ G च (*om* कउ) BF °चिंधेसु L. 15. G °शाकः मुसलं च BF °मावचय C °चाय G कलिउ. L 16. C सख्या *cdd.* कलिया C ज्ञातार्थश्च BF कलितशब्द एव L 17 [illegible] कउय B *om* च C कंमइ

चञ्चूत्तंसेसुं कसोल्ली घण्टझसएसु कडुआलो ।
अल्लयकयचित्तिअकणइल्लेसुं कणइअं चेअ ॥ ५७ ॥

कसोल्ली चञ्चुरवतंसश्च । कडुआलो घण्टा लघुमत्स्यश्च । झषशब्दाद्ध्रस्वार्थे कप्रत्यये झषक इति रूपम् । कणइअं आर्द्रं कृतं चित्रितं कणाकीर्णं चेति चतुरर्थम् ॥ [५७]

पाडलिपसिद्धएसुं कलयंदी काहलो मिउठगेसु ।
कायकलन्तरमेहेसु कालिआ कायलो पिए काए ॥ ५८ ॥

कलयंदी पाटला प्रसिद्धश्च । केचित्पाटलायां कणयंदीत्याहुः । अत्र काही इत्यतीते भविष्यति च प्रत्यये कृते रूपमिति नोक्तम् । काहलो मृदुठकश्च । कातरवाची तु कातरशब्दभव एव । कालिआ शरीरं कालान्तरं मेघश्चेति त्र्यर्था । कायलो प्रियः काकश्च । केचित्प्रिये कायरो इत्याहुः ॥ [५८]

वयगरणताविआमुं काहल्ली तणुघरेसु कालिंबो ।
कासिअकिरहा सण्हे वत्थे तह सेअवत्थम्मि ॥ ५९ ॥

काहल्ली व्यर्थ धान्यादि तयणीति प्रसिद्धमपूपादिपचनभाण्डं च । कालिंबो शरीरं मेघश्च । कासिअं तथा किरहं सूक्ष्मवस्त्रं श्वेतवर्णं नेति द्वावपि द्व्यर्थौ ॥ [५९]

किविडी पासदुवारे घरपच्छिमअङ्गणे चेअ ।
किविडं तह णिदिट्ठं धणखले तत्थ जाए अ ॥ ६० ॥

L. 1 BF चंतुस° G °संतु AC कसोल्ली G कसोल्ली A घडझस° BEF °झस° C °गुलगु BF कडु° E °यालो L. 2 G °यक्य° C °चित्तिअ BEFG °त्तिअ A °कणा° C °कण° G °[illegible]डेंसु E °सु ell कणाइय A चेय BFG चेय L. 3 C कसोल्ली G कसोलोल्ली BF चंचुर° C कडु° G °यालो ell झषाल् इत्या L. 4 C क्षण° BCF °इथ BF चार्द्रं L. 6 C °सिद्धएसु C मिउठगेसु A ठगेसु G श्चेसु L. 7 C °कालन्तर° ABCEF कालिया G कायला L. 8 G °दीदा BF कलयंदीत्याहुः. G कलयंदीत्याहुः L. [illegible] G °इत्यतीते° C मृदुठकश्च G मृदुभंगश्च L. 10 ell कालिया BCF त्र्यर्थः. L. 11 BF प्रिय L. 12 G °करण° ell किया A °सु BCF घरेसु A कालिम्बो C कालिम्बो BF कालिंबो E कालिम्बो L. 13 ABCEFG कासिय G किरहं C °वत्थे G °सेय° L. 14 G काहल्ली BF काहल्ली G °तु BCFG चाउला° BF (G?) पचन BEG कालिंबो C कालिम्बो In B का°. L. 15 द्वा and वे are written twice ell कासियं C द्वावप्येतौ L. 16 C किविडी G दुवारेसु A °सेवस C °अंग L. 17 BF कविडियं G णिदिट्ठं धण C धणड ABCF क

किविडी पार्श्वद्वारं गृहपश्चिमाङ्गणं चेति द्व्यर्था । किविड धान्यखलं तत्र धान्यखले यद्य जातम् ॥ [९०]

कसोवगामिआए कोऊहलए अ किरिइरिआ ।
कुल्लो गीवाइ तहा असमत्थे छिन्नपुच्छे अ ॥ ९१ ॥

किरिइरिआ कर्णोपकर्णिका कौतूहलं च । कुल्लो ग्रीवा असमर्थश्छिन्नपुच्छ-श्चेति त्र्यर्थ ॥ [९१]

हरिआणुगमे हरिअच्छड्डुवए तह य कुढकूवा ।
कुहिणी कुप्पररच्छासु कुंभिलो चोरपिसुणेसु ॥ ९२ ॥

कुढो तथा कूवो हृतानुगमनं हृतत्याजकश्चेति द्वावपि द्व्यर्थौ । कुहिणी कूर्परो रथ्या च । कुंभिलो चौरः पिशुनश्च ॥ [९२]

चुल्लीए लहुभण्डे अ कुंढयं कुल्लडं चेअ ।
अदयणिउणेसु कुरुडो कुरुलो पुण कुडिलकेसे वि ॥ ९३ ॥

कुढयं तथा कुल्लडं चुल्ली लघुभाण्डं चेति द्वावपि द्व्यर्थौ । कुरुडो निर्दयो निपुणश्च । कुरुलो पुनरदयनिपुणयोः कुटिलकेशे ऽपीति त्र्यर्थ ॥ [९३]

कीलाघाए समुआचारे णम्मे अ कुप्परं भणिअं ।
छिड्डकुडीतुंडिएसु कुडिच्छं कोट्टी दु दोहखलणासु ॥ ९४ ॥

कुप्परं कीलाघातः समुदाचारो नर्म चेति त्र्यर्थम् । कीला सुरते उरःप्रहणन-

L 1 C रिविडी [illegible] द्यर्थ C *om* धान्यखलं तत्र G inserts यद्य before तत्र L 2 C धान्य खले L 3 G °गाहिए° *cdd* °याए ABCFG [illegible] G किरिय° *cdd* रिया L 4 B गीवाए C छिन्नपुच्छि ACG य L 5 G रिरिकि° *cdd* °रिया BCF °थ छिन्न° L 7 ABCFG हरिया° हरिय° B कूड° C (F?) कुड° L 8 BF कुहणी C कुहिली A °रत्यासु G°स A कुंभिलो BF °सुणेसु L 9 C कुडो L 10 G चार L 11 B चुल्लीए G °भंड AG य [illegible] °ढयं C कुल्लडं AC चेय BF वेच्च G चये L 12 F °आदय° G °णिउणास L 13 G कुडयं BF चुल्ली BG °भाड L 14 G °णया C °केशो BF द्व्यर्थं L 15 BCF समुआचारे A °चारे BF *om* अ AG य ACEG भणिय L 16 C °तुंडिएसु G °सु कुडिरथं BF *om* कोट्टी G °णेसु L 17 C °चार BF °चारो चारा नर्म [illegible] चेरति pro चेति CG सुरत BF सुरत BF *om* उर G °महणन°

विशेषः। कुडिच्छं वृतिविवरं कुटी त्रुटितं चेति त्र्यर्थम्। कोट्टी दोहो विषमास्खलना च॥ [६४]

कोसो कोसुम्भजलाहिसु कोलिओ तन्तुवायलूआसु।
उच्छुणिवीलणजन्तम्मि कोल्हुओ तह सिआलम्मि॥ ६५॥

कोसो कुसुम्भरक्तवस्त्रं जलधिश्च। कोलिओ तन्तुवायो जालकारकृमिश्च। कोल्हुओ इक्षुनिपीडनयन्त्रं शृगालश्च॥ [६५]

॥ अथ स्वरक्रमेण व्यक्तरादिक्रमेण च खकारादयः॥

खड्डा खाणी खल्ला चम्मे खड्डं च मंसुम्मि।
खसं खत्तं खाए तिलपिण्डीए खली चेअ॥ ६६॥

खड्डा खानिः। पर्वतखातमित्यन्ये। खल्ला चर्म। खड्डं श्मश्रु। खसं तथा खत्तं खातम्। खली तिलपिण्डिका॥ यथा।

खड्डा धरेसु खत्तं वप्पे खसं च वासभवणम्मि।
खलिभोअणाण खल्लम्बराण तुह वेरिआण धी खड्डं॥ ५४॥ [६६]

खट्टं काढिआइ खडं तिणम्मि खड्डखरिआ य भुत्तम्मि।
खवओ खन्धे असईइ खंडई खड्डिओ मत्ते॥ ६७॥

खट्टं तीमनम्। खड तृणम्। खद्धं तथा खरिअं भुक्तम्। खद्धं प्रचुरार्थेऽपि लक्ष्येषु दृश्यते। खवओ स्कन्धः। खंडई असती। खड्डिओ मत्तः। खलगंडिओ मत्त इत्यन्ये॥ यथा।

L 1 F कुडिच्च CF वृत्ति° C त्रुटित BG वेति *cdd* दोहविषमा° G D hd °लता L 3 C कुसुभ° A °हिसु AG, C 2 hd कोलिउ BCF °लूयासु E °लुआसु L 4 AG °निवीलण° C °निपील° BF कोल्हओ AG °उ C त सि° CE सिया°. L 5 C °रक्त व° G कोलिउ G °कारकमिश्च L 6 BF कोल्हओ G कोल्हउ L 7 A॥ अथ खादि॥ E॥ अथ खादिः॥ BF *om* व्यत्तरा° BF व L 8 C खड्डा G खड्डा BF चम्मे L 9 BF वेय ACG चेय L 10 G खला C पर्वतखानि. पर्वत° G °घातामे° G चर्म्म C खण्डं स्मश्रु G खत्तं L 11 C *om* खातं L 12 G खला BF घरेसु BF उप्पे G खल्ल॥ BF व L 13 G °भोय° B °ल्लचराण CFG °ल्लव° *cdd* वेरियाण G धीरच्छु (*i e* धिरत्थु?) instead of धी खड्डु C खंड L 14 C खड्डु G खद *cdd* कढियाइ BCF खद्द° *cdd* °खरिया BF भुत्त L 15 AG खवउ C खडिई A खड्डिब BCF खडिओ G खडिउ E मत्तो G म्मत्ते L 16 C खद्दं CG खरियं E प्रचुर G खवउ L 17 BCF खडिओ G खडिउ मत्त C °खडिओ G °डिव

खडइ तइश्रा जन्ती गाचिरखणुया ण देसि घरकिडिअं।
खरिअखडखड्डिअवसहखद्ध खट्ट णिएसि कि इण्हि ॥ ५५ ॥ [६७]

खडुआ मुत्ता खणुसा मणादुक्खे खंजरो वि सुक्कदुमे ।
खट्टंगं छाया खन्वुल्लं वयणम्मि खसुओ कीले ॥ ६८ ॥

खडुआ मौक्तिकानि । खणुसा मनोदुःखम् । खजरो शुष्कद्रुमः । खट्टंगं छाया । खन्वुल्लं मुखम् । खसुओ कीलकः ॥ यथा ।

दुक्खन्वुल्ले का तुह खणुसा खडुआवलिं ण ज लहसि ।
खसुअभूए सहि खजरम्मि किं होइ खट्टंगं ॥ ५६ ॥ [६८]

खच्चल्लो रिच्छे खप्परो वि लुक्खे उडुम्मि खज्जोओ ।
खच्चोलखंजणा वग्घकद्दमा खग्गिओ वि गामेसे ॥ ६९ ॥

खच्चल्लो अच्छभल्लः । खप्परो रूक्षः । खप्पुरो इत्यन्ये । खज्जोओ नक्षत्रम् । खच्चोलो व्याघ्रः । खजणो कर्दमः । खञ्जरीटवाची तु संस्कृतभव एव । खग्गिओ ग्रामेशः ॥ यथा ।

खचल्ला खच्चोला खंजणविसमा मही जहिं गामे ।
खप्परखग्गिअदुत्थे मा वस तस्सिं सुखज्जोअ ॥ ५७ ॥ [६९]

खट्टिक्को सूणवइम्मि खल्लिरी खुल्लिरी अ संकेए ।
थूलेन्धणम्मगीए खंधग्गी खोडपज्जाली ॥ ७० ॥

L 1 BCF तइया G खडिया G खचिर° *cd1* °किडिय L 2 BFG खरिय° C खरिय G °खड्डि° *om* खड्डिय BF °खडिओ वसह° C °खडिय° G °वसह° C °खद BF खस pro खद्द L 3 A खडुया BCFG खड्डुया In G मण° ख is torn off AC1 hd सुक्क° L 4 A छ्या AC खतुल्ल A खणुउ C खणुओ G खसुउ L 5 *cdd* खड्डुया L 6 BG खसुल्ल (?) In G from मुख to दुक्ख l 10 incl torn off L 7 BCF °चुल्ले G °तुल्ले G खणुसा दु ख° *cdd* खड्डुया° L 8 BF खणुपभूए C खसुयभूए G खसुयभूय सहि ज ख° G कि BG कडुगं° L 9 BF रिच्छे E खिप्परो In G from म्मि in उडुम्मि to °खजणा l 10 torn off C खइज्जाओ A °उ L 10 ABCFG खच्चोल° A °खजणो A कद्दयिउ G खग्गिउ E गामेसो. L 11 C खप्परो इत्यन्ये C खइज्जोओ G °उ L 12 C 1 hd खच्चोलो In G खचो illegible G खंजणा From रीट° to संस्कृ torn off in G L 14 G खच्चल्ला G खच्चोला? L 15 खप्परखग्गिअ illegible in G BF °खग्गिय° C °खग्गिय° CG °दुत्थे BF तम्मि BFG सुखज्जाय C सुखइज्जोय L 16 BF °वइमि C सूणइमि C खल्लरी In G खल्लिरी is torn off ABCFG खुल्लरी A य L 17 BF थूलेंधण° C थूलेंधण° G थूलिंधण° C 1 hd सधग्गीखोडपज्जाली

खट्टिक्को सौनिकः । खल्लिरी तथा खुल्लिरी संकेतः । खंधग्गी तथा खोडपज्जाली स्थूलेन्धनाग्निः ॥ यथा ।

गुणखल्लिरी तए खुल्लिरिं अणिन्तेण कम्मखट्टिक्क ।
सा विसइ विरहखंधग्गिपीडिआ खोडपज्जालिं ॥ ५८ ॥ [७०]

लहुवारम्मि खडक्की तह खवडिअखुंडया खलिए ।
बाहुम्मि खंधयट्ठी अ खंधमंसो अ खलइअं रित्ते ॥ ७१ ॥

खडक्की लघुद्वारम् । अत्र खत्तिओ खचित इति खचितशब्दभवः । खड्डइ मृद्गातीति धात्वादेशेषूक्त इत्येतौ नोक्तौ । खवडिअं तथा खुंडयं स्खलितम् । खुडिअं खण्डितमिति तु खण्डितशब्दभवम् । खंधयट्ठी तथा खंधमंसो बाहुः । खलइअं रिक्तम् ॥ यथा ।

सा ललिअखंधयट्ठी तमाखुंडयलोअखलइए मग्गे ।
सहिदिसखंधमंसा अखवडिअमहिसरिआ खडक्कीओ ॥ ५९ ॥ [७१]

तरुमक्कडे खडहडी खंधीधारो अ उराहजलधारा ।
खडइअखवलिअखरहिअसद्दा संकुचिअकुविअपोत्तेसु ।७२ ।

खडहडी तरुमर्कटः । खंधीधारो अत्युष्णजलधारा । खडइओ संकुचितः । खवलिओ कुपितः । खरहिओ पौत्रः ॥ यथा ।

उअ विहि खरहिअणन्दणउज्झाणे खडहडी खडइओ वि ।
सीआलोअणखंधीधारं दट्ठूण खवलिओ तुज्झ ॥ ६० ॥

L 1 B खट्टीक्को G शौनिकः BF खल्लिडी BCF खुल्लरी BF खधग्गी C °पइझाली L 3 BF खुल्लरिं C खल्लरिं G खल्लिरिमणिन्तेण CG °खट्टिक्का L. 4. B °पीरिया CFG °पीडिआ BF °पज्जालि C °पइझालि. L 5 BCF लहुद्वारम्मि EG °वारम्मि BF खडिय° ACEG खवडिय°. L 6 A वाजम्मि BFG वाहुम्मि AB (E?) FG °यट्ठी AG य BF कधमसो AG य A खलइयं BF खल्लिय E खइय G शून्य L 7 G खसिउ BFG इति शब्दभव. BFG खडइ L 8. C मृइतीति G मृद्गातीति C °क्त इति नोक्त. *cdd* खवडियं CG तथा खुडियं L. 9 C खुडियं BFG खुडिय BF खचितमिति G खडियमिति C खंडितशब्दभवः C खंदियट्ठी BFG °यट्ठी. BFG बाहुः L 11 BCF लल्लिय° G लइय° B °खधट्ठी G °यट्ठी C °यट्ठी F °खधट्ठी G °लोय° BF मग्गो L. 12. G °दिन° G °मसा BFG अरवडिय° C अवखडिय° *cdd.* °रिया G °क्कीउ L 13 खधी C 2 hd only BF °धारो G य C तुराह° E उरा° L 14 *cd l.* खडइयखवल्लिय° AB खवल्लिय twice ABCEF °खरहिय° G °खराहय° BF सकुचिय° AEG सकुचिय° E *om.* कुविअ AG °कुविय° E °पुत्तेसु L 15. C °मर्कट: BF खधीधारो G अत्युष्ण° E अनुष्ण°. BF खडओ C खडडओ G °इउ L 16. G °लिउ. L 17 BF उय C 2 hd ओअ *cdd.* °हिय° C 1. hd. °ओज्झाणे BF *om* खडहडी G खड्हडी BF खडइओ G °इउ G य pro वि L. 18 C भीया° BFG सीया° G °लोयण° G °लिउ C तुज्झ

अत्र खउरइ क्षुभ्यतीति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् ॥ [७२]

खारयखाइअखारंफिडीउ तह मउलपरिहगोहासु ।
खाडइअं पडिफलिअम्मि खिक्खिरी डुम्बचिन्धलट्ठीए ।७३।

खारयं मुकुलम् । खाइआ परिखा । खारंफिडी गोधा । खाडइअं प्रतिफलितम् । खिक्खिरी डुम्बादीनां स्पर्शपरिहारार्थं चिह्नयष्टि ॥ यथा ।

खाइअलङ्घण खारयमुट्ठिआ खिक्खिरिकरा तुहारिवहू ।
खाडइअणिअरवेसु वि डरिआ खारंफिडि व्व लुक्केइ ॥ ६१ ॥ [७३]

खिज्जिअखिंखिणिखिक्खिडा य उवालम्भसुआकिकिंडा ।
कुडिलहुतुट्टेसुं खुल्लखुड्डखुट्टा चहुट्टए खुत्तं ॥ ७४ ॥

खिज्जिअं उपालम्भः । खिंखिणी शृगाली । खिक्खिडो कृकलासः । अत्र खिरइ क्षरतीति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः । खुल्लं कुटी । खुड्डं लघु । खुट्टं त्रुटितम् । खुत्तं निमग्नम् ॥ यथा ।

खिक्खिडो व्व तया तुममुग्गीवो खिंखिणीइ व भमेसि ।
किं अज्ज खुड्डखुल्ले खिज्जेसि विहि अखुट्टदुहखुत्तो ॥ ६२ ॥ [७४]

खुसं मढिए खुंपा वुट्टित्ताणम्मि खुड्डिअं सुरए ।
खुलुहो गुप्फे खुवओ गण्डुअसमकण्टकिल्लतिणे ॥ ७५ ॥

L 2 C खाइय° *cdd* °खाइय° E °खारफिडी C 1 hd °डीओ G मउल° L 3 C खाडि° *cdd* °इयं G °पालिएम्मि BCF °लियमि E खिकिखरी C खिकिरी A °डी BF दुबंचिंध° C डुन° A ड्डंबविंध° G डुंब° G °लगीम L 4 C *om* खारय मुकुलं BF कुमुलं G नकुलं *cdd* खाइया BF °पिडी *cdd* खाडइय in G twice C खिकिरी BF दुबा° C डुछा 2 hd डुबा° G डुवा° L 5 C स्पाश° L 6 *cdd* खाइय° *cdd* °मुहिया C किकिव° L 7 G खो ड° *cld* °इयनिय° BF °वेसु *cdd* डरिया C °पिडि° BF, C 1 hd व C लुकेई L 8 ABEFG खिज्जिय° C खिङ्झिय° D °खिक्खिडा F °खिखिडा G उवालन्न A °लंभसुय CEG °भसुय° BF °भमुह° AE °व किडा C 2 hd G °खिकिखडा L 9 BF °लहु° A खल्ल° C कवुल्ल° BF °कुड्ड° CG *om* खुड्ड BF °खुडा E °खुट्टा BF चहुट्टए C चहुत्तए L 10 BFG खिज्जिय C खिङ्झिय D उवा° BF शृगाली B खिखिडो BFG °लाश L 11 D खरइ G नोक्ता D खुड्ड C खुडं pro खुट्टं L 13 BFG खिकिखडो C व BF व BF भसरि L 14 C अज्झा BF खुडखुल्ल C खुडल्ले खिज्झसि CG विहियखु° D °खुड्ड° L 15 G खुत्त A मट्टिग्गु E छुट्टि° ABFG खुडिय CF खुड्डिय C 1 hd खुलम L 16 A गुप्फ C गुप्फो E गुंफे AG खुवउ BF वचा (sic) BF °तिले C °किल्लतेणे

खुस परिवेष्टितम् । खुपा तृणादिमय वृष्टिनिवारणम् । खुड्डिअ सुरतम् । खुलुहो गुल्फ । खुवओ गण्डुत्सज्ञतृणसदृश कण्टकितृणम् ॥ यथा ।

खुपाखुसतणूओ खरखुवयप्फाडिअन्तखुलुहाओ ।
वासारत्ते कुलडाउ खुड्डिअत्थ अहिसरन्ति ॥ ६३ ॥

अत्र । खुप्पइ मज्जति । खुट्टइ खुडइ तुडति । एते धात्वादेशेपूक्ता इति नोक्ता । [७५]

खुंखुणिखुंखुणयखुणुक्खुडिआओ रच्छघाणसिरघाणा ।
पणयपकोवे खुरुडुक्खुडी तहा खेल्लिअं हसिए ॥ ७६ ॥

खुखुणी रथ्या । खुखुणओ घ्राणसिरा । खुणुक्खुडिआ घ्राणम् । खुरुडुक्खुडी प्रणयकोप । खेल्लिअ हसितम् ॥ यथा ।

खुरुडुक्खुडिअपणत्थीपयघायच्छुट्टखुखुणो भट्टो ।
खुखुणिआइ खुणुक्खुडिमुअ धोअन्तो जणेण खेल्लिअइ ॥ ६४ ॥ [७६]

खेआलू असहे खोट्टी दासी दन्तुरम्मि खोसलओ ।
खल्लं वइविवररईसु वामकररासहेसु खव्वखवा ॥ ७७ ॥

खेआलू नि सह । असहन इत्यन्ये । अत्र खेड्डइ रमते धात्वादेशेपूक्त इति नोक्त । खोट्टी दासी । खोसलओ दन्तुर ॥ यथा ।

L 1 G खुन्न G °ष्टित BCF खुड्डिय G खुड्डिय L 2 C खुलहो BF गुल्दु C खवओ G °यउ B गड्डुत्सज्ञ F गडुत्संज्ञ G °संज्ञ C गड्डुसज्ञ° BF °सदृश C कन्क° G कन्किज्ञ तृणं L 3 G खुपाखुन° BF °तणूएओ G °णूउ BF °यफाडियंत° C °यफाडियंतु° C E hd G °हाउ L 4 BCF कुलडाओ BFG खुन्यित्थ C खुड्डियच्छ L 5 C खुडइ खुन्इ B श्रुडति CF श्रुगति BF °पून्का om इति नाक्ता C इति नाभ्यन्त L 7 BF °खुखणि° G °खुखु णिय° BF °खुणुखुडिया C °खुणुखुडियाआ AE °खुणुखुडियाउ G °खुणुक्खुणियाउ E °णिक्क° BF °सिस° L 8 E °पकोपे B खुरुडुखुडी CG खिल्लियं ABEF खेल्लियं L 9 B खंखुणी G °णउ BF °गिरा BCF खुणुखुडिया G खुणुकखुणिया BF घ्रार्न C °डुखुडी L 10 C खिल्लियं BFG खल्लियं L 11 B °खरुडु° C खुरुडुखुडीय° BFG °डिय° BFG °पणच्छी° BCF °खखुणा L 12 C खुरु° cdd °णियाइ C खुणुखुडि° G °डिमुय BF धोअन्ता G धायंतो C जणाए BF खिल्लियइ CG °ल्लियइ L 13 ABCFG खयालू C खोट्टी BF खामराजओ AG °लउ E adds: ॥ अथा ऽनेकार्थ ॥ L 14 C °रइसु G om वामकररासहेसु C खखखुरा E hd °खरा G °खवा L 15 cdd खयालू BF निस्सह BF रमत इति धा° L 16 G खोट्टी (?) G °लउ

रे खेश्रालुश्र खोसल इमाण खोट्टीण मज्झमावडिश्रो ।
छुट्टिस्ससि कह व तुमं श्रकुट्टिश्रो टक्कराहि फुड ॥ ६५ ॥

॥ अथानेकार्थाः ॥

खल्लं वृतिविवरं विलासश्च । खव्वो तथा खवो वामकरो रासभश्चेति द्वावपि व्यर्थौ ॥ [७७]

खंडं सिरसुरभंडेसु खंडिश्रो मागहाणिवारेसु ।
खरथडडेसु खरुल्लं जिस्रोवालद्धुएसु खज्जिअयं ॥ ७८ ॥

खंडं मुण्डं मद्यभाण्डं चेति द्व्यर्थम् । खंडिश्रो मागधो अनिवारश्च । खरुल्लं कठिनं स्थपुटं च । खज्जिअं जीर्णमुपालब्धं च ॥ [७८]

रणमणदुहेसु खम्मक्खमो खरडिश्रं च लुक्खभग्गेसु ।
खल्लइश्रं संकुइश्रमुइएसु खित्तयमणत्थदित्तेसु ॥ ७९ ॥

खम्मक्खमो संग्रामो मनोदुःखं च । मनोदुःखविशेषो अनुशयनिःश्वसितमित्यन्ये। खरडिश्रं रूक्षं भग्नं च । खल्लइश्र सकुचितं प्रहृष्टं च । खित्तयं अनर्थो दीप्तं च । दीप्तं प्रज्वालनमित्यर्थः ॥ [७९]

खोडो सीमाकट्ठे धम्मिश्रए खञ्जए चेश्र ।
खोलो लहुगद्दहए वत्थस्स य एगदेसम्मि ॥ ८० ॥

खोडो सीमाकाष्ठं धार्मिकः खञ्जश्चेति त्र्यर्थः । खोलो लघुगर्दभो वस्त्रैकदेशश्च ॥ [८०]

L 1 C रो खस्रा° BF खेयालुश्र G खेयालुय C मझ्झआवडिस्रो G °डिउ L 2 C 2 hd छुट्टि° G अकुट्टिउ BF टक्कराहिं G फुड L 4 C वृत्तिविवरण G पिलासश्च C खघो L 6 A °संडसु C °भंडसु BFG खडिउ E वागहा° L 7 BF खरपडडेसु E °खडडेसु G °थ्यड° C खरुल्ल A °वालद्धुएसु BF °वालद्धाएसु C °लद्धएसु 2 hd °यएसु G °लद्धिएसु BF खज्जियय C खड्डिइयय ALG °ययं L 8 G मुडं B °भाड B द्व्यर्थौ G खडिउ BCF अनिवारश्च C खेरुल्लं BF खज्जियं C खड्डियं L 9 B °जप व G °जर्प च L 10 CE °खमो G °कतमो य *cdd* °डिय G *om* च A °भंगो य L 11 C खेल्ल° *cdd* इयं G सकुइ° ABCFG °कुइय° E °कुइय° E खेत्तयम° B °यमाणत्थ° A °मणत्थ° C °मणत्थइ° L 12 G खम्म° BCF °खमो CG समाग C °विशेषो अनुशय नि° G °षो । अनुशय नि श्व° BF अनुशय° BCF °निश्व° L 13 BF खरडि CG °डियं *cdd* खल्लइय G सकुचित B व B खित्तियं G खित्तश्च L 14 G प्रज्वाल° BF प्रज्वालमित्यर्थ L 15 C 1 hd सीमा° G °कट्टे C धम्मिश्राए B धम्मियए G चेय L 16 AC वच्छस्स L 17 CG °काष्ठ G लहु° BF °गर्दभः

॥ अथ द्व्यक्षरादिक्रमेण स्वरक्रमेण च गकारादयः ॥

गंजो गल्ले गड्डी सयडे गज्जो जवे गढो दुग्गे ।
गड्डं सयणे गलिअं सुमरिअमक्खवलए गणेत्ती अ ॥८१॥

गंजो गल्लः । गड्डी गन्त्री । गज्जो जवः । गढो दुर्गम् । गड्डं शय्या । गलिअं स्मृतम् । गणेत्ती अक्षमाला ॥ यथा ।

मयणगढं गज्जस्स वि गंज गड्डम्मि गड्डिचडकाडिं ।
गलिअं गलिउं भिक्खु गणिअगणेत्ती वि मुच्चेइ ॥ ९९ ॥ [८१]

गहणं अजलट्ठाणे गंडीरी उच्छुखण्डम्मि ।
गत्ताडी तह गाणी गवायणी कडुझुणिम्मि गद्दब्भो ॥ ८२ ॥

गहणं निर्जलस्थानम् । गंडीरी इक्षुखण्डम् । गत्ताडी तथा गाणी गवादनी । गत्ताडी गायिकेति गोपालः । गद्दब्भो कटुध्वनिः ॥ यथा ।

गद्दभसद्दकरहोचिअम्मि गहणम्मि धवल मा वच्च ।
तत्थ ण दुव्वागाणी दूरे गंडीरिगत्ताडी ॥ ९७ ॥ [८२]

गंधिअगद्दिअगद्दहसद्दा दुग्गन्धदरिअकुमुएसु ।
गंदीणी चक्खुथगणकीला गंजिल्लगाडिआ विहुरे ॥ ८३ ॥

गंधिओ दुर्गन्धः । गद्दिओ गर्वितः । गद्दहं कुमुदम् । गंदीणी चक्षुःस्थगनक्रीडा । गंजिल्लो तथा गाडिओ विधुरः ॥ यथा ।

L 1 *om* A, E only गकारादि G °क्रमेण श्च स्वर° L 2 BF गजो E गड्डी C गड्डो a v l which will not be noted any more G गज्जो E जवो B गडो G दुग्गो L 3 A गडु BCFG गड्ड *cdd* गल्लिय ACEG °रियम° A °क्खयजम C *om* क्खवजम गणे, 2 hd remarks अपूर्णं पद्यं C ची (pro गणेत्ती) C *om* य ABF य G ए L 4 BCF गजो C 2 hd गड्डो C *om* from गल्ल to गज्जो incl 2 hd remarks उपरिलो लेख । गजो गल्लः गड्डी शकट च BF यव BF गडो BF गड्ड CG गड्ड BF गल्लिय C गलिअ G गल्लिता L 6 G गजच्छ BF गड्डम्मि CG गड्ड° BF गड्डि चक्क° C गड्डि° G °वक्क° L 7 BCF गल्लियं G गणिय C भिक्खु BCF गणिय° G गल्लिय° L 8 G °हाणे L 9 E गत्ताणी C 1 hd कडु झुणि° E °ज्झुणम्मि L 10 B निर्जल स्थान G गडीरी BF गत्ताणीडी G गवादना L 12 BCF °होविय° G °होच्चिय° B वद्ध F वह L 13 C ढ्या BF गडीरि° C गडीरी L 14 A गंविय° or गल्लिय° BCEFG गधियगद्दिय° G °कगद्द° A °सद्दा *cdd* °दरिय° C 1 hd °कुसु° L 15 G गधीदीणी A चक्खुयगण° C चक्खुत्थग° G °त्थगण° E °कीला जिल्ला° *cdd* °गाडिया L 16 BF कुडुस G कुमुदाणं G गधिणी

गंधिअ गहिअ उइए गहहणाहम्मि कामगंजिओ ।
भंमिअ किमिमाइ गोसे करसि विरहगाडिआइ गंदीणिं ॥ ६८ ॥ [८३]

गड्डरिगामेणीओ छगलीए गंछओ वरुडे ।
गहणी तह बन्दीए गहरो गिद्धे धणुम्मि गंडीवं ॥ ८४ ॥

गड्डरी तथा गामेणी छागी । गंछओ वरुडः । गहणी हठहृता स्त्री । गहरो गृध्रः ।' गंडीवं धनुः ॥ यथा ।

गंछ ब्व दलिअ वंसं गहणिं गामेणिअं च ताडन्ति ।
धी गड्डरिभोअणया पावा गंडीविणो गहरघोरा ॥ ६९ ॥ [८४]

गहिअगवत्ता वंकिअघासा गहिआ य कम्ममाणाए ।
णासाए गंधलया य गडयडी वज्जणिग्घोसे ॥ ८५ ॥

गहिअं वक्रितम् । गवत्तं घासः । गहिआ काम्यमाना स्त्री । अत्र गहिलगग-रशब्दौ ग्रहिलगह्वरशब्दभवौ । गज्झिओ कल्यपाल इति गाह्निकशब्दभवः । गञ्जा हि सुरागृहमुच्यते । इति नोक्ताः । गंधलया नासा । गडयडी वज्रनिर्घोषः । यथा ।

मेहम्मि गडयडन्ते अगहिअचित्तं पिणा गहिअजुवइं ।
सिंघइ गंधलयाए को णु गवत्तं व मालईदामं ॥ ७० ॥ [८५]

गोट्ठीरए गणसमो गल्लप्फोडो डमरुअम्मि ।
गहकल्लोलो राहू विवाहगणए गणायमहो ॥ ८६ ॥

L 1 *cdd* गाधिय गहिय L 2 *cdd.* भमिय BF किमिमाघ C गरसि *cdd.* °गाडियाइ. L 3 C गड्डरी° ABFG °णीउ AG गंछउ L 4 BCEFG वंदीए C गिद्दे. L. 5 From णी to व in वरुडः torn off in G C बरुडः BF वरुडः L 7. BCF च *cdd* दलिय BF गहणिं गामेणि य L 8 B गडरि° CG °भोयणया BF यावा In G गहरघोरा is torn off. L 9 A गहिय गव° BCEF गहिय° In G from गहिय° to °घासा excl. torn off. A वकियं-यासा BF वगिअ° CE वंकिय° C °घोम *cdd* गहिया L. 10 BF साणाए C गंधलयाए गडअडी BCF °निग्घो° C °सा E °णिघो°. L 11 BF गहिय C गहियं From गहिअं to घासः incl. illegible in G. BF *om.* गवत्तं घासः. C घोसः *cdd* गहिया. From हिल° to शब्द torn off in G. L. 12 BCF कल्पपालः (C °ल) BF °भव G भवेः L. 13. From च्यते to नोक्ता. incl illegible in G. C नोक्ता C नासा G *om* नासा C गडअडी. L. 14 From हम्मि to अग° excl. torn off in G. *cdd.* अगहिय° E पिणा *cdd.* गहिय° G °जयइ L. 15 C गधलियाए C व. L. 16. A गोढ़ारए BF णसमो E गल्लफोडो BF डमरुयंमि L. 17 C *om.* विवाह A नणाय° E °महे.

गणसमो गोष्ठीरतः । गल्लप्फोडो डमरुकः । अत्र । गन्धुत्तमा सुरेति सस्कृतभवः । गण्ठिच्छेओ ग्रन्थिच्छेदक इति ग्रन्थिच्छेदशब्दभव इति नोक्तौ । गहकल्लोलो राहुः । गणायमहो विवाहगणकः ॥ यथा ।

गणसम गल्लप्फोड मुहेण वाएसि किं गणायमह ।
गहगणविवरीअगइ गहकल्लोल णाया णेसि ॥ ७१ ॥ [८६]

गणणाइआ य चण्डीइ गलत्थलिअं गलत्थिअए ।
गयसाउलो विरत्ते गंधपिसाओ अ गन्धिअए ॥ ८७ ॥

गणणाइआ चण्डी । गलत्थलिओ क्षिप्तः । गलत्थिअ इति तु भाषाविशेषु क्षिपेर्धातोः सिद्धमित्यनेनार्थनिर्देशः कृतः । गयसाउलो विरक्त. । केचित् गयसाउल्लो विरक्त इत्याहुः । तत्र साउल्लो अनुरागो वक्ष्यते । स गतो यस्य स गयसाउल्ल इत्येव सिद्धम् । गधपिसाओ गान्धिक· ॥ यथा ।

गणणाइआइ भत्तोसवम्मि ण समागउ त्ति वेसाए ।
गयसाउलचित्ताए गधपिसाओ गलत्थलिओ ॥ ७२ ॥ [८७]

गयणाई मेहे गज्जणसद्दो हरिणवारणरवम्मि ।
गागेज्जं गेज्जं मन्थिअम्मि णवपरिणिआइ गागेज्जा ॥ ८८ ॥

गयणाई मेघ· । गज्जणसद्दो मृगवारणध्वनिः । गागेज्ज तथा गेज्ज मथितम् । गागेज्जा नवपरिणीता ॥ यथा ।

गागेज्जघायडा गागेज्जा गेज्जारव मिउ कुणइ ।
गयणाइगज्जिगहिर गज्जणसद्द सुणन्तिआ पइणो ॥ ७३ ॥ [८८]

L 1 CG गोष्ठी° G डमरु G सुरा इति L 2 BF गण्ठिओछेओ G °भव G गयकल्लोलो L 4 C मुहे L 5 *cdd* °विवरीय° C 1 hd मह° L 6 *cdd* गणणाइया E इ pro य, but य *superscr* G गल्ल° C गजच्छलिय E गज्जय° ABEFG °ल्लिय A गलच्छियए C गजच्छयए BFG °त्थियए L 7 C °फिसाओ AG °साउ AG व *cdd* गंधियम L 8 *cdd* गणणाइया B (F?) गलत्थलि उत्क्षिप्त C गलच्छलि उत्क्षिप्त C2 hd °ल्लिओ उत्क्षिप्त G °ल्लिउ B गलत्थियमिति CG (F?) गलच्छियमिति L 9 BF क्षिपे सि° G *om* कृत G केचिद्गय° L 11 C 1 hd गंधपि° G °साउ L 12 *cdd* °इयाइ C भत्तोसवं C 1 hd मण 2 hd गण C वि pro त्ति L 13 G °साउ C गलच्छ° G °लिउ L 14 C 1 hd गयणारई A मिहे E °वारण° G °वाहणरवेण A °रवम्मि C °वरंमि L 15 C गइज्ज E गिज्ज C मथिय° ABEFG मथिय° ABCFG °णियाइ E °णीयाइ A गागेज्जा L 16 BF गयणाइरई CG °शब्दो C *om* from गागेज्जं to मथितं incl , 2 hd remarks अपूर्णय टीका L 18 C गेज्जा pro गागेज्जा C कुणई L 19 C °रई° G °गज्जिय° C °हिरे C °सद्द G सुणंतिया

गाहम्मि गाहुली गायरिगोश्रा गग्गरीए श्र ।
गामपहाणो गामणिगामउडग्गामगोहगोहा य ॥ ८९ ॥

गाहुली क्रूरजलचरः । गायरी तथा गोश्रा गर्गरी । गग्गरीशब्दोऽपि केषांचिद्देश्यः । श्रस्माभिस्तु गर्गरीशब्दभवत्वान्नोक्तः । यदि भवति तदा पर्यायभङ्ग्या दर्शितोऽस्ति । गामणी गामउडो गामगोहो गोहो एते चत्वारोऽपि ग्रामप्रधानार्थाः । गोहो भट इत्यन्ये । पुरुष इत्येके । गामणिसुश्रशब्दोऽपि ग्रामप्रधानवाचीत्यन्ये ॥ यथा ।

गामणिसुएण केण वि गोहसुश्रा भग्गगायरी कहइ ।
गामउडगामगोहघरिणीण गाहुलिहयं गोर्म ॥ ७४ ॥ [८९]

गामहणगामरोडा गामट्ठाणछलगामभोईसु ।
गुंफो कारा गुम्मी इच्छा गुंठी श्र णीरंगी ॥ ९० ॥

गामहणं ग्रामस्थानम् । गामरोडो छलेन ग्रामभोक्ता । श्रन्तर्भेदं कृत्वा यो मायया ग्रामं भुनक्ति । गुंफो गुप्तिः । गुम्मी इच्छा । गुंठी नीरङ्गी ॥ यथा ।

तइश्रा तं कयगुंठिं गामहणे सुहय गामरोडवहुं ।
उवभुञ्जसि गुम्मीए इण्हि लज्जेसि किं गुंफे ॥ ७५ ॥ [९०]

गुंफी श्र सयवईए गुलं गुडोलाढिश्रा य चुम्बिश्रए ।
मुत्थसमुत्थम्मि तिणे गुंडं तुरयाहमे गुंठो ॥ ९१ ॥

गुंफी शतपदी । गुलं तथा गुडोलाढिश्रा चुम्बनम् । गुंडं मुस्तोद्भवं लचकाख्यं तृणम् । गुंठो श्रधमहयः ॥ यथा ।

L 1 A गाश्चरि° G °गोथा A गयरीए C गरीए ACG य L 2 G गामिणि° C 2 hd गामणी° 1 hd *om* णि BF °गामउग्गा° A °उडगाम° G °ग्गामगोमा (sic) C °ग्गामगोहा य, C 2 hd °गोहागोहा य L 3 G गोथा BF गर्गरीशब्दो C गर्गरी° G गर्गरशब्दोऽपि देश्य एव कषांचित् (sic) C °चित् दे° L 5 BF गामउरो G गामगाहो BG (F?) *om* गोहो L [illegible] G °सुय° L 7 BF गोत्र° C गोहिसुश्रा G °सुया C °कायरी BF कहइ L 8 G °गोहाहरेणीण C गाहुविह G गाहुन्लियं G गाय L 9 A °गामगोड्डा C °रोडो A गामडु—छल° E गामडाण° L 10 E गुफ G कारी E इत्था गुठीइ णी° G इसीरगी L 11 G मामरोडो L 12 BF गुल्मी C गुडी BF निरगी C नारगी L 13 *cdd* तइया BF कहगुंठिं G °गुठि C °वहु L 15 AG य C गुल G गुडं C गुडुं° B °लाढिया F °लढढिया G °लाटियाए E °ढिया G *om* य A चुंबियए BFG चुंबियए L 16 C मुच्छुसमुच्छम्मि G तुच्छ° A °समुच्छम्मि तिसे BF गुद्र G गुडु A गुहो or गुडो L 17 B गुलोडोलाढिया I गुलोडो लढढिया CG °लढिया BCF गुद्र F गुडु BCF लचका° L 18 BF गुडो G ऽधमहय

गुंफिसमाए जीए रत्तो गुंदु व्व गुंडिरिणिमहीए ।
तीए चित्र कुणसु गुलं मज्झ गुडोलद्धिश्रं मुञ्च ॥ ७६ ॥ [९१]

मूलोच्छन्नभमिश्रभासेसुं गुम्मिश्रगुलुच्छगुत्थंडा ।
गुंजेल्लिश्रं च गुडदालिश्रं च पिण्डीकयत्थम्मि ॥ ९२ ॥

गुम्मिश्रं मूलोत्सन्नम् । गुलुच्छं भ्रमितम् । गुत्थंडो भासपक्षी । अत्र गुलुञ्छो गुञ्छ इति संस्कृतसमः । तथा गुंठइ उद्धूलयति । गुमइ भ्रमति । गुंजइ हसति । गुम्मइ मुह्यति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः । गुंजेल्लिश्रं तथा गुडदालिश्रं पिण्डीकृतम् ॥ यथा ।

गुंजेल्लिश्रणीसासं गुडदालिश्रहणुकरं च गुत्थंड ।
विरहगुलुच्छं तह गुम्मिश्रं च उड्डिश्रं कहेसु मं तस्स ॥ ७७ ॥ [९२]

गुत्तण्हाणं पिउजलदाणे गुलुगुंछिश्रो वयन्तरिए ।
गुफगुमिश्रो सुरही गेंडगेंठुश्रा य थणवत्थगण्ठीए ॥ ९३ ।

गुत्तण्हाणं पितृभ्यो जलाञ्जलिदानम् । अत्र गुज्झहरो रहस्यभेदीति गुह्यहर-शब्दभवः । तथा । गुललइ चाटु करोति । गुंजुल्लइ उल्लसति । गुम्मडइ मुह्यति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः । गुलुगुंछिश्रं वृत्यन्तरितम् । उन्नमितार्थं तु उन्नमेरुत्क्षिपेर्वादेशसिद्धम् । गुफगुमिश्रं सुगन्धि । गेंडं तथा गेंठुश्र स्तनयोरुपरि वस्त्रग्रन्थिः ॥ यथा ।

L 1 B गुंफि° C गुंफी° E गुफी° C गुण्डु व BF गुंडिरिङि° C गुंडिरिण° G गुंडिरिए° G °महाए. L 2 BCF तीइ cdd चिय G गुल BF °लद्धियं CG °लद्धिय. L 3 G मूलुच्छन्न° C °च्छन्न° ACEG °भमिय° BFG °भासेसु cdd गुम्मिय° BF °गुच्छडा C °गुच्छंडा L 4 A गुंडे° ABCFG °ल्लियं E °जिय A व E गुडु° cdd °दालियं A °कयल्लम्मि C °कयच्छम्मि L 5 cdd गुम्मियं BF °च्छस CG °च्छन्नं B गुजच्छ BF गुत्थडो C गुच्छडो BF गुत्तुछा L 6 C गुम्मइ भ्रमयति B गुजइ. L 7 BF गुंजिल्लिय C °ल्लिय G गुजेल्लेय BCF °दालिय G °दाडियं L 9 BF गुजे° cdd °ल्लिय° C गुड cdd °दालिय° G °कर. C गुछंड BF om गुत्थड L 10 BF om विरह BF °गुच्छं C गुत्तच्छ G °गुत्तछं BF गुम्मियं CG गुम्मिय BFG उड्डिय C उडियं B काहसु L 11 A गुत्तएहाण E गुत्तुन्हाण E गुजगु° BCF °छिउ G °जिउ L 12 A गुलुगुमिउ BCFG गुप° C °मिउ G °गुम्मिउ A गेडगेणया BF गेडगेंडया C गेएहगेएहया E गडगेयुआ G गडगेंदुया G om य E थणवत्थगडीय E °वत्तगडीए G °गंथीए. L 13 G गोत्तएहाण C गुह्मा° (i e गुज्ज°) BF om इति L 14 BCF गंजुल्लइ L 15 B °पूक्ताः G तथा गुत्तुगुछि (sic) L 16 G °पेर्वा चादेशासिद्धा. C गुपम्मियं BFG गुपगुमियं C गेएह BF गेंडयं C गेएहय G गेणुयं. L 17 C °गन्धि

गुलुगुंछिअ मयगुफगुमिअङ्गो महसि किमगेंडमिमं ।
गुत्तएहाणकए छुट्टगेंडुआ जाइ जं सरिअमेसा ॥ ७८ ॥ [९३]

गेंठुल्लं गोविल्लं कुप्पासे गेणिहअं च थणसुत्ते ।
कीलाइ गेंडुई गेज्जलं च गेवेज्जए वणे गोंडं ॥ ९४ ॥

गेंठुल्लं तथा गोविल्लं कञ्चुकः । गेणिहअं उरःसूत्रम् । गेंडुई क्रीडा । गेज्जलं ग्रैवेयकम् । गोंडं काननम् ॥ यथा ।

गेंडुइगोंडे गोरिं सगेज्जलं पुलयफुट्टगोविल्लं ।
उअ दट्टुं रइतिसिओ गेंठुल्लं गेणिहअं च अवहरइ ॥ ७९ ॥ [९४]

गोच्छागोंठीगोंडीगोंजीओ मञ्जरीए अ ।
गोलो सक्खी गोल्हा बिम्बी गोली अ मन्थणिआ ॥ ९५ ॥

गोच्छा गोंठी गोंडी गोंजी एते चत्वारो मञ्जरीवाचकाः । गोलो साक्षी । गोल्हा बिम्बी । गोली मन्थनी ॥ यथा ।

गोंडी गण्डे गोच्छा भाले गोंठी उरे थणे गोंजी ।
गोलीसमजलफुसिआउ एत्थ गोल्होट्ठि को गोलो ॥ ८० ॥ [९५]

गोवी बाला गोसं गोसग्गं गोवरं करीसम्मि ।
गोमहा गोअग्गा रच्छाए गोहुरं च गोविट्ठा ॥ ९६ ॥

गोवी बाला । गोसं प्रभातम् । गोसग्गशब्दो यदि संस्कृते रूढस्तदा तद्भयो

L 1 *cdd* °छियगुपगुमियगी BFG किं अगेंड° C किं आग° L 2 C च्छुट्टगेएडया BF छुन्गगेडुया G °गेंडु (sic) C जाय सं जरियमेसा BF सरियमेसा L 3 BF गेढुल्ल A गेडल्ल ABCEF गेएिहयं C 1 bd घण्ण° L 4 BCF गेंडुई L 5 BCF गेढुल्ल G गेविल्ल E गोव्विल्ल BCF गेएिहय BCF गेंदूई G गेंदुई C ग्रैवेयके L 7 E गेदूइ° C (F?) गेंडुइ° G °गोंडे BFG गोरि C सग्गे° BF सग्गे° BF पुलपुट्ट° G पुलइफुट L 8 C उय C दर्डुं G °तिसिउ B गोंवुस C गेएडुल्ल F गेंतुस G गेएहुल BCF गेएिहय G गेंडुय BF व L 9 G गोंच्छागोच्छगोंडीगोंजीवगोजीउ A °जीउ E °गोज्झीओ B °गोंडी° BF °गोज्झीउ AC य L 10 C गोएहा BF विंवी G विंवी E विंबो AEG य *cdd* °णिया L 11 C गोच्छा G गोंटी गोएडी BF *om* गोंजी L 12 BF विवी G विंवी BF मयनी G मयनी L 13 G गोएही B गेंडे C गोएडी ओरे थणे BFG गोजी L 14 BFG °सियाउ C °सियाओ BF इत्थ C इच्छा G एत्थ C कोल्हाहि G °हि L 15 ABCFG वाला A गोव्वर BF गोघरं E गुव्वरं G गोव्वर L 16 C गोमहो E गोमुहा BF रत्थाए C गोहुंरं L 17 *cdd* वाला C तद्भावो

गोसग्गशब्दः । अन्यथा तु देशी । पर्यायभङ्ग्या त्विहोपात्तः । गोवरं करीषम् । गोमहा तथा गोअग्गा रथ्या । गोहुर गोविष्ठा ॥ यथा ।

गोवरगोहुरकज्जे गोअग्गं गोधि मा भमसु गोसे ।
विप्पिज्जसि जं तस्सि केण वि गोमहवसहेण ॥ ८१ ॥ [९६]

गोंदीणं सिहिपित्ते गोणिक्को गोसमूहम्मि ।
पवयणजडेसु गोच्चयगोसल्ला गोविश्रो अजंपिरए ॥ ९७ ॥

गोंदीणं मयूरपित्तम् । गोणिक्को गोसमूहः । गोच्चओ प्राजनदण्डः । गोसल्लो मूर्खः । गोविओ अजल्पाकः ॥ यथा ।

गोसल्ल गोविअमिम गोणिक्कं गोच्चएण कि हणसि ।
मोर कडक्खमाणि गोंदीणपिअ णिवारसु विडालिं ॥ ८२ ॥ [९७]

गोअंटा गोचरणेसु गोअला दुद्धविक्कइणी ।
गोआलिआउ पाउसकीडा गोरंफिडी गोहा ॥ ९८ ॥

गोअंटा गोचरणाः । गोअट्टो स्थलशृङ्गाट इत्यन्ये । गोअटगोखुरलशब्दौ वृद्धत्ववाचकाविति तु प्रज्ञाप्रमादः । गोअला दुग्धविक्रयकर्त्री । अत्र गोदुल्लो गोमानिति मनोरिक्तादेशसिद्धम् । तथा गोमुह उपलेपनमिति गोमुखशब्दभवत्वान्नोक्तम् । यदाह ॥ गोमुखमुपलेपने ऽपि स्यात् ॥ इति (हलायुधः ५,११) गोआलिआ प्रावृषि कीटविशेषः । गोरफिडी गोधा ॥ यथा ।

L 1 CG गोसग्गशब्द C गोव्वर G °व्व° or °च° L 2 C om गोमहा तथा G °विट्टा L 3 G गोव्वर° C °कइस्रो L 4 G विप्पि° L 5 C गोदीण A °दीण C सहि° E °पत्ते L 6 C गोव्वय om गोसल्ला G °गोसल्ला AG गोविउ G य जपिरए L 7 BCF गोदीणं BF (G?) गोव्वओ G °उ G गोसलो L 9 G गोसल्ल cdd गोवियमिम CG गोव्वएणा, but in C व्व ॥ corrected from च L 10 BF मोर G मोर BF ककवडमाणि C ककवड-मिन cdd गोदीणपिय cd I विडालि L 11 C गोअद्दा BF (A?) गोरर° G गोइल्ला A दुदु° C दुद्द° C 2 hd दुद्द° C °विक्कयणी L 12 BF गोआलि° C गाआलो° ॥ गोवा° cdd °याउ G पाउकसकीला C गारुफिडी C 2 hd गोरु° G गोधहा L 13 G गोयद्दा G स्थूलशृगाट C °गाट C °गोत्तुरल्ल° L 14 C वृद्धत्व° C om प्रज्ञा BFG °कर्त्री C 1 hd °कत्तरा 2 hd कर्त्री L 15 C °ल्लोदे° C गोमुहमुप° BF °नमिति तु G °भवत्वात् L 16 G नो° om यदाह BFG स्यादिति L 17 गोआलिआ प्रा torn off in G C गोवा° BCF °लिया G गोधरंफिडा

रेल्लिअ गोअंटपयं गोआलिपिए घणम्मि वरिमन्ते ।
गंत्तीसु गोअलायं गोरंफिडि मा कुणासणिणियायं ॥ ८३ ॥ [९८]

॥ अथानेकार्थाः ॥

घुम्मिअमुए गयं वणतलारवालमिगगहाविए गंडो ।
गत्तं ईसापङ्केसु इच्छरयणीसु गंधोल्ली ॥ ९९ ॥

गयं घूर्णितं मृतं च । गडो वनं दाण्डपाशिको लघुमृगो नापितश्चेति चतुर्थः । समाहारत्वादेकवचनम् । गत्तं ईषा पङ्कश्च । गंधोल्ली इच्छा रजनी च ॥ [९९]

गंधेल्ली छायासरहासु गहवई अ गामिअससीसु ।
गंजोल्लिअमुद्धुसिअं हासट्ठाणे अ अङ्गमालिद्धं ॥ १०० ॥

गंधेल्ली छाया मधुमक्षिका च । गहवई ग्रामीणः शशी च । गृहपतिरमादित्य एव रूढं न शशिनीति नायं गृहपतिशब्दसमुद्भवः । गंजोल्लिअं रोमाञ्चित तथा हास्यस्थाने ऽङ्गस्पर्शो यत् गिलिगिलाविअं इति लोके रूढमिति द्व्यर्थम् ॥ [१००]

बिन्दुअहमेसु गुंपागुंदागुंछाउ दाढिआए वि ।
गुत्ती बन्धणइच्छावयणलयामउलिमालासु ॥ १०१ ॥

गुंपा तथा गुंदा बिन्दावधमे चेति प्रत्येक द्व्यर्थी । गुंछा तु बिन्द्वधमयोरुत्तरो-ष्ठश्मश्रुणि चेति त्र्यर्था । गुत्ती बन्धनमिच्छा वचनं लता शिरोमाल्य चेति पञ्चार्था ॥ [१०१]

L 1 BF रेल्लिय C रल्लिय G गाअंठ° गोवा° C मूणमि °सनो L 2 C गोत्तीसु G °सु C margin adds य CG गोयलासु BF गोर मा कुणाइस° (इ = ऽ) C मकुणास° G °फिडि, torn off in G from वाय to मुए l 4 L 4 BCF घुम्मिय° C 1 hd °सुग A चरण° ABCFG °वाल° A °मित BF °विश्रो L 5 C गत्त A गत्त BF °पके E इच्छ° L गधुल्ली G गधोल्ली L 6 From र्णित to चन excl torn off in G C च मृत च C दाडपाशिका G °मृग From ना° to °हार° torn off in G L 7 BF गर्त्तं L 8 BF गधिल्ली C छासर° ALG य *edd* गामिय° L 9 G गधो° *edd* °ल्लियमु° C °मुहु° *edd* °सिय C य In G अङ्गमालिद्ध ■ torn off C 1 hd °लिद्दं 2 hd °लिद्ध L 10 G °पतिमा° B °स्थे L 11 G रूढ न शशीति BCF °ल्लिय L 12 BCF अग° G यादिल्लि° BFG °वियामिति C °विश्रामिति C द्व्यर्थं L 13 BCFG विंदु° G *om* गुपा BF °गुंच्छाओ C °गुच्छाओ E °गुच्छाउ *edd* दाढियाए L 14 C गुत्ता G वधण° L 15 B गुफा BFG विदाव° C °दावधमेति प्रत्येक द्वावपि द्व्यर्था, C 2 hd विदौ अधमश्च प्र° द्वावपि द्व्यर्थौ B विन्दुऽधमे° C बिन्दुधमयोरुत्तरौष्ठश्मश्रुणि G विंदु-धमयोरुत्तरै ष्ठम° L 16 BFG वधन° C वचनलता L 17 B पचार्था

सेज्जाए संमूढम्मि गोविए तह य गुप्पंतं ।
गुमिलं मूढे गहणे पक्खलिआवुण्णएसुं च ॥ १०२ ॥

गुप्पंतं शयनीयं संमूढं गोपितं चेति त्र्यर्थम् । गुमिलं मूढं गहनं प्रस्खलितमापूर्णं चेति चतुरर्थम् ॥ [१०२]

वुसिआविलोडिएसुं कण्डुअथवएसु तह गुलिआ ।
संचलिअखलिअविहडिअपूरिअमूढेसु गुम्मइओ ॥ १०३ ॥

गुलिआ वुसिका विलोडितं कन्दुकः स्तवकश्चेति चतुरर्था । गुम्मइओ संचलितः स्खलितो विघटितः पूरितो मूढश्चेति पञ्चार्थः ॥ [१०३]

पङ्कजवेसुं गेडुं गोगोदाणइसहीसु गोला य ।
सीअक्खिरगीवासुं गोरा गोणो अ सक्खिउसहेसु ॥ १०४ ॥

गेडुं पङ्कः यवश्च । गोला गौर्गोदावरी सामान्येन नदी सखी चेति चतुरर्था । गोरा लाङ्गलपद्धतिश्चक्षुर्ग्रीवा चेति त्र्यर्था । गोणो साक्षी वृषभश्च । अत्र गोलाशब्दः संस्कृतसमो ऽपि कवीनां नातिप्रसिद्ध इत्युपात्तः । गोणशब्दस्तु गवि शब्दानुशासने साधितो ऽपि गोणादिप्रपञ्चत्वादस्य प्रबन्धस्येहोपात्तः ॥ [१०४]

॥ अथ घादयः ॥

घसो उरत्थले घत्तो अणुरत्ते घरे घंघो ।
घडिघडिअघडा गोट्ठी घरगोलीए घरोली अ ॥ १०५ ॥

L. 1. BF सेज्झाए CG सज्जाए G समू BF *om* य In C from गुप्पंत to च l. 2 twice. L. 2. A मूड *edd* पक्खलिआ° A °पुण्ण CG °पुन्न° E °पुम्म° C ¹ °सम च. , L 3 BF सम्मूढं C 1 hd. मगुप्ति *corr* 2 hd B त्रित मापूर्णं L 5 AE वुसिया BFG वुसिया° C 1. hd वुसिया° C 2 hd वुसिया BF विलोडएसु A कंडुय° BF कडुय° C कंडुय° G कडुय° ABCFG गुलिया L. 6 ABF सचलिय° E सचलिय G सचलिय° C स्खलिय° ABCFG °खलिय° G °विहडिय° ABF °डिय° ABFG °पुरिय° C गुम्मइयो E °इयो AG °इउ L. 7 BCF गुलिया G गुलिका BFG वुसिका C वुसिका C कन्दुक G कंदुक BFG स्तव°. G चतुर्थ G गुम्मइउ G संचलित L. 8 BF *om* स्खलितो C स्खलितो. L. 9. A पंकू° BF गेंड C गेंडु L. 10. G सीय° AG य BF सक्खिउसहेसु° L. 11 BF गेंड C गेंडु C यवश्च । गोला C चतुर्था· L. 12 BF गोला G पद्धति चक्षु G चक्षुग्रीवा C 2. hd त्र्यर्थाः G वृषभश्चेति L. 15 A *om* अथ घादयः L. अथ घादि: L. 16 C 1 hd घत्तो A अणुरत्ते C घत्ता G घरे घं (s.c) L. 17 G घडि° *edd* °घडिय° G घड गोंठी E गोठी G गोठी ABCFG य

घसो उरः। घसो रक्त इत्यन्ये। घल्लो अनुरक्तः। घंघो गृहम्। घडी तथा घडिअघडा गोष्ठी। घरोली गृहगोलिका॥ यथा।

घल्लस्स घंघवइणो घसे लग्गाइ कह घडीरुइणो।
घडिअघडा णीसङ्का भमइ जमत्ता घरोलि व्व॥ ८४॥ [१०५]

घरभोअरणे घरोलं सधम्मिणीए घरिल्ली अ।
घंघोरो हिण्डणए घम्मोई गण्डुअतिणम्मि॥ १०६॥

घरोलं गृहभोजनभेदः। घरिल्ली पत्नी। घंघोरो भ्रमणशीलः। घम्मोई गण्डुस्संज्ञं तृणम्॥ यथा।

सह तीए हिण्ड तुमं घम्मोईसइल्लाइ घंघोर।
भुंजिहिसि घरोलं पुण सुरसे दिसे घरिल्लीए॥ ८५॥ [१०६]

जहणत्थवत्थभेए घग्घरमादरिसयम्मि घरयंदो।
घणवाही इन्दे घरघंटो चडए अ सउलिआ घारी॥ १०७॥

घग्घरं जघनस्थवस्त्रभेदः। घरयंदो आदर्शः। घणवाही इन्द्रः। घरघंटो चटकः। घारी शकुनिकाख्यः पक्षी॥ यथा।

घणवाहिधणुमणहरे काले घरघंटघारिसघरणे।
सयलकलाघरयंदो को ज सिढिलन्तघग्घरा सरसि॥ ८६॥ [१०७]

पायारम्मि अ घारो वारंतो घेवरे चेअ।
गामम्मि घायणो भञ्छिइए घिअं खुज्जए घिट्ठो॥ १०८॥

L 1 C 2 hd adds स्थल after उर G घसा C घणो L 2 G घडीय तथा घडा BCF घड्डिय° BF गोड्डी CG गोटी CG गृहगोधिका L 3 BF घघल्लस्स C घल्लस्स C घडी रुसो L 4 *edd* घड्डिय° G जमुत्ता G च L 5 CEG °भोयणे ABCFG य L 6 C घिघोरो A गण्डुअ° C गड्डय° G गडय° L 7 After घम्मोई B repeats the words from गण्डुअ° l 6 to घम्मोई l 9 and for the second time reads घम्मोई BF गडुस्संज्ञ C गडसंज्ञ° L 9 B घम्मोइ° BF °सइल्लाइ BF घ्घघोर C यघोर G यघोर L 10 BI भुंजिहिसि C भुंजि° BCF सुरसादिसे B घरिल्ली य L 11 C 1 hd जहणच्छ° C °वच्छभेदे C 1 hd घरसा° 2 hd corr घग्घरा° G °रिसियम्मि CI G घरइश L 12 BF चटए C चल्लिम BF *om* अ AG य *edd* °लिया L. 13. C 2 hd घरईशो G घरअदो L 14 C शकुनीकाख्य L 15 BF °धणमहरे C कोले L 16 C सिथिलन्त° L 17 C पायाम्मि ABFG य A घारंचो F घेनरे C 2 hd घयऊरे वेश्या ABF चेय G चेव L 18 C गामम्मि B गामयम्मि C घायजो E घायणे BF भत्थिए ABF घिघ CE घिय BF खुज्जए AG घिट्ठो

घारो प्राकारः । घारंतो घृतपूरः । घायणो गायनः । घिश्रं भर्त्सितम् । घिट्टो कुब्जः ॥ यथा ।

घारंते भिक्खन्तो गेहदुवारे घिश्रो परिश्रणेण ।
श्रो घिट्टघायणो घिड्डयाइ घारम्मि आरुहइ ॥ ८७ ॥

अत्र । घिसइ ग्रसते । इति धात्वादेशेपूक्त इति नोक्तः ॥ [१०८]

भेके घुग्घुरिघुरुघुरिणो घुत्तिअघुसिरिणिआ गविट्ठम्मि ।
घुंघुरुडो उक्केरे घुग्घुस्सुसयं ससङ्कभणिअम्मि ॥ १०९ ॥

घुग्घुरी तथा घुरुघुरी मण्डूकः । घुत्तिअं तथा घुसिरिणिअं गवेषितम् । घुंघुरुडो उत्करः । घुग्घुस्सुसयं साशङ्कभणितम् ॥ यथा ।

पसरिअघुग्घुरिघुरुघुरिणिरवे सा घुत्तिएइ घुंघुरुडे ।
ता घुसिणसु दूइ तुमं इअ घुग्घुस्सुसइश्रो चवइ को वि ॥ ८८ ॥

अत्र घुसिणं कुङ्कुममिति घुसृणशब्दभवम् । तथा । घुट्टइ पिबति । घुलइ घुम्मइ घूर्णते । घुसलइ मथ्नाति । एते धात्वादेशेपूक्ता इति नोक्ताः ॥ [१०९]

कण्णोवअंसिआए घुणघुणिआ घुसिरसारमवण्हाणे ।
घुट्टघुणिअं गिरिगडे घुग्घुच्छ्रणयं च खेअम्मि ॥ ११० ॥

घुणघुणिआ कर्णोपकर्णिका । घुसिरसारं अवस्नानम् । मसूरादीनां पिष्टम् । घुट्टघुणिअं गिरेर्गण्डम् । पृथुशिला । घुग्घुच्छ्रणयं खेदः ॥ यथा ।

L 1 BF घंतो G घारा BCF घाअणो *edd* घिय G घट्ठो L 3 G घारंते C 1. bd. G घिड *edd* परिश्रणेण L 4 *edd* उ C °घायणो BF °घाअणो BF घिट्ट° C घिड्ड° B घरंमि L 5. C घरा इति G घसत इति L 6 A घुग्घरि° BF घुग्घुरिघुरिणो G °घुरिघुरिणो *edd.* घुत्तिय° C *om* from घुसिरिणिआ to घुसिरिणिअं excl 1 8. ABEFG °णिया G गविट्ठम्मि L 7 E घुघु° ससंकु° BFG °भणियम्मि L 8 BFG घुत्तिय *edd* घुसिरिणियं L 9 BFG घुग्घुस्सुस C घुघु° L 10 CG पसरिय° BF °पसरिय° G °घुरिघुरिणि° G *om* सा C घुत्तियतिमिरघुघुरुडे BF घुंघुरुडो G घुघुरुडो L 11 C तो BF घुसिणिसु B तुम *edd* इय BFG °सइउ BFG चवइ C चवई L 12 C शब्दसंभवं BF पिबति G पिवति L. 13 C घुम्मई C घुसलई BF मथ्नाति G मथ्नाति. L 14 CG °वंसि° *edd* °घास AG घुणघु° ABCFG °णिया G घुसिरा L 15 G घुड° C °घुणिय ABFG °घुणिय E °णिय G °गड E घुघु° G °णय BCF च FG खेयम्मि. L 16 G घुणघु° *edd* °णिया G घुसिरा° BFG °सारम-वस्नान L 17. B °घुणिय CG (F?) °घुणियं G गिरेर्गंड B °शिला G घुग्घुच्छणियं

तुह अगमपुणधुणिअं सोउं चइऊण घुसिरसाराइं ।
घुट्टघुणिएसु घुग्घुद्धणेण वसन्ति रिउवहुआ ॥ ८९ ॥

अत्र घूओ उलूक इति घूकशब्दभवः ॥ [११०]

घोरी सलहविसेसे घोसाली सरयवल्लिभेअम्मि ।
घट्टो कुसुम्भरत्ते सरिआतूहम्मि वंसे अ ॥ १११ ॥

घोरी शलभविशेषः । अत्र घोडो अश्व इति घोटशब्दभवः । घोसाली शरदुद्भवो वल्लिभेदः ॥ यथा ।

सिरिकुमरवाल णरवइ तुह तुरया घोरिणो व्व अगणिज्जा ।
कवलन्ति वेरिपत्थिववलाइ घोसालिआदलाइं व ॥ ९० ॥

अत्र । घोलइ घूर्णते । इति धात्वादेशेपूक्त इति नोक्तः ॥

अथानेकार्थाः ॥

घट्टो कुसुम्भरक्तं वस्त्रं नदीतीर्थं वेणुश्चेति त्र्यर्थः ॥ [१११]

घम्मोडी मज्झण्हे मसए गामणितिणे चेअ ।
घोरो णासिअगिद्धेसु घोलिअं सिलयले हढकए अ ॥ ११२ ॥

घम्मोडी मध्याह्नो मशको ग्रामणीसंज्ञं तृणं चेति त्र्यर्था । अत्र घत्तइ क्षिपति गवेषयति चेति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । घोरो नाशितो गृध्रपक्षी च । घोलिअं शिलातलं हठकृतं च ॥ [११२]

॥ इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां देशीनाममालायां द्वितीयो वर्गः ॥

L 1 G घुणुघुणिअ BCF °णिअ C वइऊण L 2 G घुग्घुणेएसुए CG °वहुया L 3 C घुओ G घूउ B उलूक G घुक° L 4 EG °भेयम्मि E inserts here अथाऽनेकार्था L 5 A घट्टा B कुसभ° ABCFG सरिया° A °विहम्मि C °त्तहम्मि ABFG य L 6 C शलभ पक्षिविशेष L 7 B सरदु° L 8 G नरवइ CG कुह BF घोरणि G घोरिणा BCF (G?) च्च B अगणिज्झा L 9 BF °पच्छिवचलाइ C °पच्छिव° G °वलाइं BCF घोसालिया° G घासापलिया° C च L 10 BF घूर्सत C घूर्णति G घूर्सुंत L 12 B कुसुभ°. L 13 A मज्झणे EG मज्झसे C मइझएहे (i e = मज्झ°) CG गामेणि° A चेय BF वेय C चैव L 14 E घोरा *cdd* णासिय° C °गिहेसु G °गिद्धेसु ABEFG घोलिय C घोलिय C सिलयालि G हढकये ACG य L 15 BCF मध्याह्न G मध्याह्नो C शमको CG त्र्यर्था· C त्तपति L 16 C °देशेपूक्त इति BF °पूक्त इति BF घोर BF नाशिता G नासितो L 17 *cdd* घोलिय G य pro च C adds अभय २७४ L 18 BCFG read इत्याचार्यश्रीहेमचद्रविरचिताया स्वोपज्ञदेशीशब्दसमहवृत्तौ द्वितीयो वर्ग । ग्रथा (G ग्रंथ) ४६० (C ४६० ग्रथाग्र) श्री (*om* CG) । E only has ॥ इति द्वितीयो वर्गः ॥

॥ अथ चादिः ॥

चत्तो तक्कू चंगं चारुं चडचोट्टिआउ सिहा ।
चट्टू अ दारुहत्थे चंभो चासो अ सीरसीमन्ते ॥ १ ॥

चत्तो तर्कुः । चंगं चारु । चडो तथा चोट्टी शिखा । चट्टू दारुहस्तः । चंभो तथा चासो हलस्फाटितभूमिरेखा ॥ यथा ।

रे चंगचोट्टिअ चडं तोडिस्सं चट्टुएण य हणिस्सं ।
चासक्खमं घडकुसिं ण हु चंभं करइ चत्तमित्तकुसी ॥ १ ॥ [१]

चत्थरिचहुट्टचंडिक्का हासणिमग्गरोसेसु ।
चंदिलचउक्कचक्कोडा णाविअचच्चरग्गिभेएसु ॥ २ ॥

चत्थरी हासः । चहुट्टं निमग्नम् । चंडिक्को रोषः । चंदिलो नापितः । चण्डिल इति तु संस्कृतसमम् । चउक्कं चत्वरम् । चक्कोडा अग्निभेदः ॥ यथा ।

तीइ विरहचक्कोडाजलिओ सो चंदिलो सहि इआणिं ।
हिअयचउक्के चत्थरिचहुट्टणक्खो वि कुणइ चंडिक्कं ॥ २ ॥

चत्तरिचतुष्कशब्दौ येषां संस्कृते अपि संमतौ तन्मते चत्थरिचउक्कशब्दौ न देश्यौ ॥ [२]

पीणच्छिद्दसविणासेसुं चंडिलचंडिअचवेणा ।
जुअकरपुडे चवेडी तजा चकण्णा चुडुप्पा य ॥ ३ ॥

L 1 *om* A, BCFG ॥ अथ चकारादि ॥ Some of the MSS constantly confound च and व in the beginning of the words This v. l will not be noted in this varga L 2 A तक्कु E चक्कु E चग ACG चारु BF चडचोडियाउ E °रियाउ C °ड्डियाओ A °याउ L. 3 C चट्ट् (sic) E चट्टु AEG य E हरहस्थ BF °हत्ये A चभो AG य C °सीमतो L 4 G तन्तु· C चट्टु L 5 C हलपाटित° L 6 *edd* °ट्टिय BF तोडिस्सं G °डिस्स C चट्टुएग F चडुएग G चडुएण L 7 G घरकुड्डि *edd* न. L 8 B चच्छरि° CF चच्छरि° A हासणि° C °ग्गसरोसेसु L 9 C °चक्कोड C I *bd* णविय° ABFG णाविय° A णावि-यचचग्गिभेएसु L 10 B चच्छरी CF चच्छरी B चउट्ट BF चंडिक्को चडो रोष BF चंडिलो नापि L 11. C चत्वरं. L 12 CG तीय G °जलिउ G *om* सो G चंडिलो *edd* इयाणिं. L. 13 BCF हियय° C चच्छरि G °णक्खो इ C कुणइ L 14 C चतुरि° BCF चच्छरि° BF °चउक्क° L 16 BF छिद्द° G °च्छिद्द E विणासेसु E °सेसु तहा चंडिल° E चंडिय अभिणिएय ABFG °चंडिय° L 17 BF जुअपुडे EG जुय° C चवेडा E तया G चकण्णा° BF य from चुडुप्पा to पीण page 112 l 1 illegible in G

चडिलो पीन । चडिओ कृत्त । चवेणं वचनीयम् । चवेटी श्लिष्ट करसंपुटम् । चवेडी संपुटमित्यन्ये । चकप्पा तथा चुडुप्पा त्वक् । चुडुप्पं त्वग्विदलनमित्यन्ये ॥ यथा ।

चडिअचकप्पयसणा चुडुप्पकन्दासणाहुअचवेणा ।
रिउणो भजडिला तुह कुणन्ति भिक्खाए वि चवेडिं ॥ ३ ॥ [३]

चच्चिक्कचित्तला मंडिअम्मि कुमुअम्मि चंदोज्जं ।
चक्खुड्डुणं च पेक्खणिए चंचप्परमसच्चम्मि ॥ ४ ॥

चच्चिक्क तथा चित्तल मण्डितम् । चित्तलं रमणीयमित्यन्ये । चंदोज्जं कुमुदम् । स्वार्थे के चंदोज्जयं । अत्र चन्दिमा चन्द्रिका । चवला विद्युत् । इति चन्द्रिकाचपलाशब्दभवौ । चवइ कथयति । चयइ शक्नोति । चज्जइ पश्यति । चच्छइ तक्ष्णोति । इत्यादयो धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ता । चक्खुड्डुणं प्रेक्षणीयम् । चंचप्परं असत्यम् ॥ यथा ।

चंचप्परं ण भणिमो कुणेसि चक्खुड्डुणे कडक्खेहिं ।
चंदुज्जयचच्चिक्का दिसाउ मयणाहिचित्तलकवोले ॥ ४ ॥ [४]

मोरम्मि चंदइल्लो चउक्करो कत्तिकेअम्मि ।
चडिआरो आडोवे अहिभेए चक्कुलंडा य ॥ ५ ॥

चंदइल्लो मयूर । चउक्करो कार्त्तिकेय । चडिआरो आटोप । चक्कुलंडा सर्पविशेष ॥ यथा ।

L 1 C त्तत्त BF चवेणणा C चवनीयं BF चवेड From वडी to °संपत्म excl torn off in G BF °सपुड L " BF चुडुप्पा C चुडुप्प C 1 hd त्वाक C चुडुक G त्वाग्विदल° L 3 G मि यन्ये । यथा is illegible L 4 In G चडिअ° is illegible BCF चडिय C चडियकप्प° BCF °हुय° चवेणा illegible in G L 5 From रिउणो to कु torn off in G B रिउणो G चवडि L 6 BF चच्चिक्कचित्तला E मंडि° ABCFG मंडियम्मि G कुमुयम्मि L 7 EG चक्खुड्डुण C चक्खुड्डुण BF च BF पिक्खणए A चच्चं° L 8 B चच्चिक्क From मण्डित to त्यन्ये torn off in G L 9 *add* विद्युदिति L 10 From चज्जइ to चच्छइ torn off in G L 11 G तक्ष्णातीत्यादयो B °पूक्ता G नोक्त BF चक्खुड्डणं G °हुण (?) L 12 B °प्परमसत्य C चप्परमसत्य L 13 C 1 hd चवप्पर G चच° C न G भसिमो C कुणसि C कडक्खेहिं L 14 C दिसाओ BF °लकवोले L 15 E कात्तगयम्मि ABCFG °कयम्मि L 16 ABCFG °यारो G चक्कुलुडा C या L 17 BF चडियारो C 2 hd G चडियारा G चक्कुलुडा

गणवइगज्जिअणवन्तणउकरचदइल्लसहेहिं ।
तइगलचकुलडो णचइ रद्दो सच्चडिआर ॥ ५ ॥ [५]

णामम्मि चरुल्लेवं चक्कडिअं जीविअव्वम्मि ।
चंदट्टिआ य खवए उम्मीए चक्कणाहयं चेअ ॥ ६ ॥

चरुल्लेव नाम । चक्कडिअ जीवितव्यम् । चदट्टिआ भुजशिखरम् । स्तबक इत्यन्ये । यदाह ॥ स्तबकश्चदट्टिआसज्ञ ॥ इति । अत्र । चञ्चरीओ भ्रमर । चदसाला जालकृता गृहोपरि कुटिका । इति चञ्चरीकचन्द्रशालाशब्दभवो । चचुप्पइ अर्पयति । चमढइ भुङ्क्ते । चक्कमइ भ्रमति । इत्यादयो धात्वादेशेषूक्ता इति नोच्यन्ते । चक्कणाहय ऊर्मि ॥ यथा ।

णीसासचक्कणाहयताविअचदट्टिआइ तुह विरहे ।
कण्ठम्मि तीइ वट्टइ चक्कडिअं तुह तहा चरुल्लेव ॥ ६ ॥ [६]

हालम्मि चउरचिंधो णारङ्गफलम्मि चक्कणभयं च ।
चंदवडाया अद्धावरिअङ्गी चक्खुरक्खणी लज्जा ॥ ७ ॥

चउरचिंधो सातवाहन । चक्कणभयं नारङ्गफलम् । चंदवडाया अर्धप्रावृतदेहा । चक्खुरक्खणी लज्जा ॥ यथा ।

दट्ठूण तुमं चक्कणभयत्थणी भवरचउरचिंध व ।
नम्मइ चंदवडाया मुद्धा वि हु मुक्कचक्खुरक्खणिआ ॥ ७ ॥

अत्र चलणाउहो कुक्कुट इति चरणायुधशब्दभव ॥ [७]

L 1 BF णाणवइगज्जिअ° C °गज्जिअ E °गज्जिअ° G °णवत° BF °णउकर° चद° L 2 BFG तइ° C °गलकुलडो G °चकुलुडो cdd °डिआर L 3 C चरुल्लेयं cdd °डिय C जीवियंमि L 4 E °चरि° cdd °ड्डिया चक्कणा° BF वेच्च A चयं C चय L 5 C चरुल्लेय B चक्कु° F चक्कु° cdd °डिय G °चरि cdd °ड्डिया BFG स्तवर C सुच्चर L 6 C यदाह BF स्तबकथ° G स्तबकपर्य° C सुचकर्य° BCF ड्डिया° G ड्डिया° cdd °पत G °पीउ L 7 E चद्रशाला B °कृतो cdd कुटिकति L 8 E चक्कमइ G चक्कम्मइ B °भुजा L 9 G इति नोच्य L 10 B नीसास° cdd °ताविय° BF °ड्डियाइ C °ड्डियाइ E °ड्डियाइ L 11 G तीइ cdd °डिय BF तहा L 12 ABC 1 hd. °चिंधा E नारंग° F चडभय L 13 E चड° cdd °वरियंगी C °रक्खणी L 14 C 1 hd °चिंधा C 1 hd सातवाहन BF नारंगफलं C चन्द्रवडाया L 15 C °रक्खणी L 16 C दट्ठूण C °भयत्थणी G °रथणा BCF च L 17 E नम्म° C मुद्धा G मुद्धा G मुद्ध° C °रक्खु° cdd °णिया

घडुलातिलयं कञ्चणसङ्कलिआलम्बिरयणतिलयम्मि ।
सढतण्डुलसिरभूसासु चाडचाउलयचालवासा य ॥ ८ ॥

चडुलातिलयं काञ्चनशृङ्खलालम्बिरत्नतिलकम् । चडुला रत्नतिलकमित्यन्ये । चाडो मायावी । चाउला तण्डुलाः । चालवासो शिरोभूषणभेदः ॥ यथा ।

जीए तुज्झ णिहित्तं चडुलातिलयं च चालवासो अ ।
तं चेअ चाड भणुसर किं चाउलखण्डणीइ मए ॥ ८ ॥ [८]

गण्ठिच्छेअयगिम्हाणिलेसु चारणयचारवाया वि ।
चिल्ला सउलीए चिविडणासए चिच्चचिच्चरया ॥ ९ ॥

चारणओ ग्रन्थिच्छेदकः । कप्रत्ययाभावे चारणो । चारवाओ ग्रीष्मानिलः । चिल्ला शकुनिकाख्यः पक्षी । चिच्चो तथा चिच्चरो चिपिटनासः ॥ यथा ।

ण हु मेल्लइ पहरन्तो हो चिच्चं चिच्चरं च चिल्लं च ।
उअ मयणो माणिणि माणगण्ठिचारणयचारवायसहो ॥ ९ ॥ [९]

बालम्मि चिल्लचेडा चिच्चं रमणे हुआसणे चिच्ची ।
चिंचिणिचिंचा अम्बिलिआए तह चिंचणी घरट्टीए ॥१०॥

चिल्लो तथा चेडो बालः । चिच्च रमणम् । चिच्ची हुताशनः । चिंचिणी तथा चिंचा अम्लिका । केचित् चिंचिणिचिंचाशब्दः समस्त एव अम्लिकावाचकत्वेन प्रोक्तः । चिंचणी घरट्टिका ॥ यथा ।

L 1 BF कञ्चणकालि° *cdd* °लिया° B °लंचि° AG °लंबि° L 2 E °तुडुल° B °तंडुल° E *om* सिर G वासुचाउलयवाल° L 3 B वडुला° G चडु° BF °लविरत्त° BG चडुला (?) B °तिलक° L 4 C रोभूषण°, 2 hand delet रो L 5 C तुज्झञ्ज णिहित्तं ॥ चडुला° (?) G य. L 6 BF रे अ L 7 E गट्टि° BF °छेअअ° G °छेयय° E गेम्हा° B °वारिवाया L 8 C चिल्लो BF चिच्चचिच्चरया L 9 G °णउ BF °छेदः G °वाउ B चिल्ल. F चिल्ल. L 10 BFG चिच्चो C चिल्लो G तथा BF चिच्चरो G चिच्चिरो C °नासिक L 11 BCF न BF चिच्च चिच्चर च G चिच्च G चिचिर C चिर L 12 BCF उय G मअणो C माणिणि L 13 BEFG वालम्मि C चिल्लाचेडा BF चिच्च E चित्तं G चिच्चं ABCFG हुयासणे E चित्ती L 14 C चिंचिरिणि° BF चिंचिणिचिंचा ABFG अंबि° *cdd* °लियाए BF चिवणी ACEFG चिंचिणी G घरट्टीए L 15 BFG वाल G चिच्चं L 16 B चेंचा F चेचा BF चिंचिणिचाशब्द G °चिंचाशब्द केचित् समस्त एव आम्लिकाच° L 17 CG चिंचिणी.

चिचयरो चिंचिणिआचडिए चेडम्मि चिचाठिअचिल्ला ।
उअ धावइ जणणी चइअ चिंचणीचिंचिकम्माई ॥ १० ॥ [१०]

मसयम्मि चिल्लिरी रोमसम्मि चिमिणो कुडीइ चिरया य ।
चिक्खल्लो कद्दमए मुसले चिल्लूरचेलुंपा ॥ ११ ॥

चिल्लिरी मशकः । चिमिणो रोमशः । चिरया कुटी । चिक्खल्लो कर्दमः । चिल्लूरं तथा चेलुपं मुसलं ॥ यथा ।

चिक्खल्लिअचिरयाए चिल्लिरिडसिआ तुहारिणो चिमिणा ।
कण्डन्ति सयं चिल्लूरएण चेलुंपपाणितुल्लबला ॥ ११ ॥

अत्र चिंचइ मण्डयतीति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः ॥ [११]

उल्ले चिलिच्चिलचिलिच्चीला परितोसिअम्मि चित्तठिओ ।
चिरिहिट्टी अ चिणोट्टी महुपडले चित्तदाऊ अ ॥ १२ ॥

चिलिच्चिलं तथा चिलिच्चीलं आर्द्रम् । चित्तठिओ परितोषितः । चिरिहिट्टी गुञ्जा । चिणोट्टीशब्दोऽपि देश्यः । पर्यायभङ्गया तूपात्तः । चित्तदाऊ मधुपटलम् । केचित् । तिणिसम्मि चित्तदाऊ इति पठन्ति तिणिसं च वृक्षविशेषमाचक्षते । अस्माभिस्तु सारतरदेशीदर्शनेन तिणिसशब्दो मधुपटलार्थो व्याख्यातः । तत्र युक्तायुक्तत्वे बहुश्रुताः प्रमाणम् ॥ यथा ।

L 1 G चिचि° *cdd* °णिया° BF चिच्च° G चिच्च° C च्च° *cdd* °डिय° L 2 BF उय C उव धाव BF वइय C चइ (sic) G रइय BF चिंचिणी° G चिंचिणी° BF °चिचि° C °चिच° BF °कम्माइ C °क्कम्माइ L 3 B समयंमि G मसयम्मे AG कुडीए C या L 4 E चिक्कल्लो G चिक्खिल्लो E मुसले A चेलुर° C चिचूर° G चेलूर° L 5 BF चिल्लीरी G चिल्लिरा रोम । चिरिरिया कुटी। G चिक्खिल्लो In C चि° क° from 2 hd only L 6 C चिचूरं G चिल्लरं CG मुसलं L 7 G चिक्खि° *cdd* °ल्लिय° BF °दसिय CG °दसिया L 8 C चिचूरएण G चिल्लरएण BF °पाणितुल्लचल्ला C °वल्ला G °बल्ल L 9 BF चिंचइ L 10 C 2 hd ओल्ले A चिलिच्चिलचिलिच्चला BF चिलिच्चिलचिलिच्चीया C चिलिच्चिलचिलिच्चीला C 2 hd चिलिचिल्लाचि° E चिलिचिल्लचिलिचीला G चिल्लचिल्लचिल्लच्चीला ABCFG °सियम्मि A चित्तचिउ BF चित्तचिओ CG चित्तचिओ L 11 A चिरिहिट्टी C °हिट्टी L °हेप्पि AG य C चिणो ट्टी E चित्तिदाऊ ABCFG य L 12 BF चिलिच्चिल्लं तथा चिलिच्चीलं G चिल्लच्चील BF चित्तचिओ C °चिओ G °चिउ B चिरिहिट्टी CG चिरिहिट्टी L 14 BCF तिणसम्मि G चित्तदारू BCF तिणस C तिनस L 15 G चित्तदाउशब्दो G व्यात *cfr* ५ ११

सवरो सेअचिलिचिलमसुचिलिचीलभरिवहुं तुज्झ ।
चिरिहिट्टिलोअणो महइ निसदाउं न चित्तिअनिचो ॥ १२ ॥ [१२]

चण्डातकम्मि चिंफुल्लणी चिरिंचिराचिरिंचिरा धारा ।
चलिअम्मि अ चिंचइओ णिस्सासिअयम्मि चिहविओ ॥१३॥

चिंफुल्लणी स्त्रीणामर्धोरुकवस्त्रम् । चिरिंचिरा तथा चिरिंचिरा जलधारा । चिंचइओ चलितः । चिंचइओ मण्डित इति तु मण्डधात्वादेशे सिद्धः । चिहविओ निर्नाशितः ॥ यथा ।

घणजलचिरिंचिराचिहविआ पयसिचवहूउ चिंचइआ ।
णयणंसुचिरिचिरोल्लिअचिंफुल्लणिआउ पिअहुत्त ॥ १३ ॥

अत्र चिचिल्लइ मण्डयतीति धात्वादेशेपूक्त इति नोक्तः ॥ [१३]

दहिए चिरिड्डिहिल्लं चीही मुत्थासमुत्थतिणे ।
चीवट्टी भल्लीए चुक्को मुट्ठीइ चुज्जमच्छरिए ॥ १४ ॥

चिरिड्डिहिल्लं दधि । चीही मुस्तोद्भवं तृणम् । चीवट्टी भल्ली । चुक्को मुष्टिः । चुज्जं आश्चर्यम् । मोत्संयोगे । इति चोज्ज इत्यपि ॥ यथा ।

सा हिण्डिरे तइ चिरिड्डिहिल्लमत्त णयचीहिसमयम्मि ।
दढचुक्ककामचीवट्टिताडिआ जं जिएइ तं चुज्ज ॥ १४ ॥ [१४]

L 1 *cdd* सेय° B °चिलिच्चिल° C (F?) °चिलिचिल° G °चिल्लिच्चिल° BF °चिलची लमरि° C °चिलिचील° G °चिल्लिच्चील° G °वहू C तुज्झं L 2 C °हिट्टि° G °हिट्ट° G °लोयणो C महइ BF य चित्तचियचित्तो C व CG चित्तचिय° L [illegible] A चिफुल्ल E °ल्लिणी BF चिरिचिरा° C चिरच्चिरा° C *om* धारा L 4 ABCFG चलियम्मि AG य C चि BC चिंवइओ F चिवइओ AG, C 1 hd °इउ BF णिस्सासियमि G निन्नासिय° ACEG °सिय° C चिसाविओ AG °विउ L 5 B (F?) चिरचिरा C twice तया चिरिंचिरा G तथा चिरा (sic) BF *om* जल L 6 BF चिंवइओ G °इउ B वलितः C 1 hd G °इउ BF मंडित° BCF *om* तु मण्डि G °देशसिद्ध C सिद्ध L 8 BF °जलचिरचिरिंचिरा° *cdd* °विया C एवसिअ° BF पसिय° G पवसिय° BCF °वहूओ BF चिंवइया CG °इया L [illegible] C °चिरचि° *cdd* °ल्लिय° BF °चिफुल्ल° BF °णियाउ C °णियाओ G °णिया हु *cdd* पिय° G °हुत L 10 B °पूक्त L 11 [illegible] चिरिडिहिल्ल C चिरट्टि° F चिरिंडि° A चीहं C मुच्छासमुच्छ° A °चिणे L 12 CG चिवट्टी In C भल्ली only 2 hd margin E चुट्ठो ABEF मुट्ठीए A भुज्जम° L 13 B चिरिंडि° C चिरडि° [illegible] चीवट्टी BF मुष्टि L 14 G उत्सयोगे cfr Siddhah २, २१६ C °सयोग BF व इति BF चोज्जमित्यपि C चोद्दममित्यपि G चोज्जमित्यपि L 15 G तइ BF चिरडि° C चिरिंडि° C चिरि° G णवधीहि° L 16 C चीवट्टि° G °चावट्टि° *cdd* °ताडिया BCF चोज्जं

परिसोसिअम्मि चुंछो ससिणेहे चुप्पचोप्फुच्चा ।
चुल्ली सिलाइ चुडुली उक्का चुणिओ विधारिअए ॥१५॥

चुंछो परिशोषितः । चुप्पो तथा चोप्फुचो सस्नेहः । चुल्ली शिला । अत्र । चुच्छं तुच्छम् । इति तुच्छशब्दभवत्वान्नोक्तम् । चुडुली उल्का । चुणिओ विधारितः ॥ यथा ।

सुन्दर तइ चोप्फुच्चा अचुप्पविरहग्गिचुडुलिचुछा वि ।
बालधरिअ व्व चुल्ली सा अच्छइ आसनन्तुचुणिअप्पा ॥ १५ ॥ [१५]

चुसासी दासी चुंचुअचुप्पलचुंभला य सेहरए ।
चुसाआ य कलाए छागम्मि अ चुक्कुडचुलुप्पा ॥ १६ ॥

चुसासी दासी । चुंचुओ तथा चुप्पलो तथा चुंभलो शेखरः । चुसाआ कला । चुक्कुडो तथा चुलुप्पो छागः ॥ यथा ।

चुसासीइ सचुसाआए चुप्पलचुलुप्पिदुछाइं ।
रे जडचुभलचुक्कुडं अप्पसु किं चुंचुआइणा मज्झ ॥ १६ ॥ [१६]

अत्र चुक्कइ भ्रश्यतीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोच्यते ॥

चुप्पालओ गवक्खे वत्थे णवरत्तयम्मि चुप्पलिअं ।
चुल्लोडओ वि जेट्ठे चुसप्पहयम्मि चुसइओ ॥ १७ ॥

चुप्पालओ गवाक्षः । चुप्पलिअं नवरक्तं वस्त्रम् । चुल्लोडओ ज्येष्ठः । चुसइओ चूर्णाहतः । चुसिओ रेणुविच्छुरित इति तु चूर्णितशब्दभवः ॥ यथा ।

L 1 BF परिसोसयंमि ACG °सियम्मि BF चुच्छो C1 hd, भुच्छो corr. 2 hd, A °चोप्पुचा BF चुप्पचोप्पुचा C चोप्पचोप्फुचा E °चोप्फचा G °चोप्पुचो L 2 C 1 hd, चुल्ला C चुडली E चुदुली BF चुणिउ E चुणीओ BF विधा° ABFG °रियए C1 hd *om* विधा° C 2 hd reads विहारिए L 3 C 2 hd, margin चुछो परिशोष with the remark मूलपुस्तके नास्ति, om C 1 *hd*, G °पित C चिप्पो C छोप्फचो BFG चोप्पचो L 4 G चुच्छमिति L 6 C तइ E वीप्पचा C चोप्फचा G चोप्पचा BF °वडिलि° C चुडलि L 7 *cdd* धान्न° G °धरिय C घ BF आसवंतु° L 8 A चुचुय° BF चुवय° C चुम्बअ° E चचुअ° G चुचुय° C °शुप्पल° L 9 C चुसाया G अ AG °म्मि य BCF चुकड° E चक्कुड° E °चुलुप्प L 10 BF चंचुओ C चुम्बुओ G चुवुड BCF *om* तथा चुप्पलो B, C 1 hd, शेपर L 11 C चुकडो G चुलुपो G *om* यथा L 12 E °चुलप्पि° C °दुहाई L 13 B °चुक्कड CF चुक्कड BF चवुणाइणा G चवुआ° C मझं L 14 BF भ्रशतीति C भस्यतीति G पभ्र्यतीति E °शेपूक्त° G °मिति नोक्त । L 15 G °लउ C वच्छे G नव° *cdd* चुप्पलियं L 16 AG °डउ C जोद्दि E जेट्ठे A °इउ In G from इओ to वास्त. l. 10 torn off L 17 *cdd* °लियं G °डउ ज्येष्ट L 18 G °इउ G चुसिउ In G सु चूर्णितशब्द is illegible

चुप्पालयदारेण णवचुप्पलिआइ पिच्छपहरन्ती ।
ओ चुल्लोडयजाया चुसइआ देअरेण फग्गुदणे ॥ १७ ॥ [१७]

अलसम्मि चुंचुमाली चुंचुलिपूरो अ चुलुअम्मि ।
वलयावलिथणसिहवामणएसुं चूडचूअचोला य ॥ १८ ॥

चुंचुमाली अलसः । चुंचुलिपूरो चुलुकः । अत्र चुलुचुलइ स्पन्दत इति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । चूडो वलयावली । चूओ स्तनशिखा । चोलो वामनः ॥ यथा ।

तुह जलचुंचुलिपूरो वि दुलहो चुंचुमालिणो चोल ।
मणिचूडमण्डिआ चारुचूअआ कामिणीउ किं महसि ॥ १८ ॥ [१८]

मालूरतोत्तणहासिइ चोढचोत्तचोरलिआ ।
चच्चा य हत्थबिम्बे तलप्पहारे अ णायव्वा ॥ १९ ॥

चोढो बिल्वः । चोत्तं प्रतोदः । चोरली श्रावणकृष्णचतुर्दशी ॥ यथा ।

चोरलिपवित्तयछणे चोढदलेहिं तए हरो महिओ ।
मयणसरचोत्तणुसा ज तुममेसा अहिसरेइ ॥ १९ ॥

चोप्पडइ म्रक्षतीति धात्वादेशेपूक्तमितीह नोक्तम् ।

॥ अथानेकार्थाः ॥

चच्चा स्थासकः प्रसृतहस्ताघातश्च ॥ [१९]

L 1 C नवचुप्पलिआइ BF °लिआइ In G from चच्चु° to ओ l 2 incl torn off L 2 C उ *cdd* चुसइआ C देवरेण G देअरेणे L 3 A अलसमि BF अलस C चुंचु माली A °मीली E चचु° B चुचु° CE चचु° In G चुचु is illegible AG य ABFG चुलयम्मि C चुलुयम्मि L 4 BCEF चलया° CE चलिथण° BF वामणेसुं E °सिहमणएसु From वाम° to य torn off in G E चूडु° BF चूडचूओअचोला L 5 C (and G?) चचु° C चचुलि° *cdd* चुलक BF *om* अत्र BF चुलचुलइ C चुलउल इति G स्यदत *om* C L 6 C चल याचली BF चुओ स्तनशिखा C 2 hd, also स्तन° From चोलो to यथा torn off in G L 7 C च pro वि C चचु° G °मालिणो L 8 BF मणिच्चड° *cdd* °मंडिया BF चारुअआ G °चूयआ C °चूअया C कामिणीओ G कि L 9 G °सिह° BF °चोढसिसिया ABCEF °सिया In G सिआ चो is torn off BF °चोरलया G °चोत्तलिया E inserts ॥ अथानेकार्थाः ॥ L 10 G चव्वा BFG °विंबे B तलाप्प° G य C णायचा L 11 BF चोढो BFG विल्व L 12 G पवियत्तछणे G महिउ L 13 C °सर° G °णुआ BF तुममसा L 14 C चोडप्पइ C °क्तमिति नोक्त B °पूक्त इतीह नोक्त L 15 *om.* A and E here L 16 BF चस्वा G प्रसृत° C प्रसृति°

चंडिज्जो खलकोवेसु चप्फलं सेहरे असच्चे अ ।
कुण्डलवट्टुलदोलाफलयविसालेसु चक्कलयं ॥ २० ॥

चंडिज्जो पिशुन कोपश्च । चप्फल शेखरविशेषो ऽसत्य च । सामान्यशब्दा अपि विशेषे वर्तन्त इति हि न्याय । चक्कल कुण्डल वर्तुल दोलाफलकं विशालं चेति चतुरर्थम् । अत्र चड्डइ मृद्नाति भुङ्क्ते पिनष्टि चेति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् ॥ [२०]

चारो पिआलरुक्खो च्छासुं चिक्काप्पतणुअधारासु ।
चम्ममयवारिभण्डे तणुधारादिण्णमुहेसु अ चिरिक्का ॥ २१ ॥

चारो पियालवृक्षो बन्धनस्थानमिच्छा चेति त्र्यर्थ । चिक्का अल्प यस्तु तनुधारा चेति द्व्यर्था । चिरिक्का चर्ममयजलभाण्ड तनुधारा प्रत्यूषश्चेति त्र्यर्था ॥ [२१]

चिंधालं रम्मे उत्तमे अ चुल्लो सिसुम्मि दासे अ ।
चुण्णओ वि ॥ २२ ॥ पाणप्पबालमुक्कच्छन्दारुइवइअरेसु

चिंधाल रम्य मुख्य च । चुल्लो शिशुर्दासश्च । चुण्णओ चण्डालो ऽल्पो बालो मुक्तश्छन्दो ऽरोचको व्यतिकरश्चेति सप्तार्थ । चुण्णओ चिअरओ इति धनपाल । आघ्रातार्थे ऽपीति केचित् । [२२]

चञ्चुचुलुएसु चुंचुलि अवगमिअसइण्णहयासु चुंचुलिअं ।
चुंचुणिआ चुअपडिरवरमणम्बिलिमुट्ठिजूअजूआसु ॥ २३ ॥

L 1 BF °कानेसु A °कोनेसु B चप्पलं E चुप्फलं B ऽसच्चे ABCF य L 2 BF °वड्डुल° C °वड्डुल° E °वन्ल° B °दोलापल° C चक्कयल G चक्कउयं L 3 B चप्फलं शेखर° BCF असत्य B om हि L 5 BFG चडइ C 1 hd मृद्नाति G मृद्गाति BF °पून्क इति BFG नोक्त L 7 C चोरो ABCFG पियाल° C °गुत्तीच्छासु E °गुत्तीरथासु G °छासु BF चिक्का अप्प° CG °तणुय° L 8 BF °वाडिभडे E °भंड L 9 C चारो पियाल° L 10 B त्र्यथ L 11 ABCFG य (twice) L 12 A पाणपाया° ABCFG °बाल° ABCFG °वइयरेसु E °वइयरसु L 13 G रम्य om B BF व C वा B शिशु दासश्च C शिसुन° G चुण्णउ BFG बालो G मुक्तछंदो B मुक्त छंदो B आरोचको C अरोचको L 14 CG चुण्णउ BF वियरओ C 1 hd G °रउ L 16 ABCEF °चुलएसु G °चुएसु ABCFG अवगमिय° E °गम्मिय° CG °सइएिह° *cdd* °यासु AC चउचुलियं B चुंचुलियं EFG °लियं L 17 C चउ° *cdd* °णिया BF चुअ° C 1 hd °पडिवर° ABFG °णंबिलि° C °णंचिलि° A °मुट्ठ° E °मुट्ठि° G °मुट्ठि°

चुंचुली चञ्चुचुलुकश्च । चुंचुलि इति लुप्तविभक्त्यन्तो निर्देशः । चुंचुलिअं अवधारितं सतृष्णता च । चुचुणिआ च्युतं प्रतिरवो रमणमम्रिका मुष्टिद्यूतं यूका चेति षडर्था । प्रतिरव इति सामान्यशब्दो ऽपि विशेषे गोष्ठीप्रतिरवे वर्तते । यदाह । ॥ चुचुणिआ प्रतिरवो गोष्ठ्याम् ॥ केचित् चुंचुणिअं नालिते ऽप्याहुः ॥ [२३]

॥ अथ छादिः ॥

छल्ली तजाइ छद्दी सेज्जाए विज्जुलाइ छडा ।
कविकच्छू छंकुइछुंछुइ्ड छलिआ छइल्लछप्पसा ॥ २४ ॥

छल्ली त्वक् । छद्दी शय्या । छडा विद्युत् । अत्र छणो उत्सव इति क्षणशब्दभवो ऽयमिति नोक्तः । छंकुई तथा छुंछुई कपिकच्छूः । छलिओ छइल्लो छप्पसो इत्येते त्रयो ऽपि विदग्धार्थाः । अन्योन्यपर्यायभङ्ग्या तु निबद्धाः ॥ यथा ।

कयलीछल्लिं छंकुइमम्बुजच्छीइ पि छुंछुइ मुणइ ।
छलिएण छइल्लपिआ तेण विणा छडचलेण छप्पसा ॥ २० ॥ [२४]

छवडी चम्मं छप्पंती णिअमो जत्थ लिहिअए पउमं ।
तणुए छउअच्छिक्कोलिआ छमलओ अ सत्तछए ॥ २५ ॥

छवडी चर्म । छप्पती नियमविशेषो यत्र पद्मं लिख्यते । छउअं तथा छिक्कोलिअं तनु । छमलओ सप्तच्छदः ॥ यथा ।

जस्स कए छप्पतिं करेसि छउअङ्गि सो वि तुज्झ कए ।
छमलयतलम्मि छिक्कोलिऊण मिल्लेइ मिगछवडिं ॥ २१ ॥

L 1 C चञ्चुली G *om* चुचुली C चुञ्चुलकश्च (sic) BFG चञ्चु चु° G चुलकश्च BCF चञ्चुलीति G चुंचुलीति C चञ्चु° G °लिय L 2 C चञ्चु° *cdd* °णिया B च्युत C 1 hd च्यवते 2 hd च्यूत L 3 BCF षडर्था G षडर्थं C वशाषे 2 hd वशेष BF विशेषगोष्ठी° CG °गोष्ठी° G °रवे पि L 4 G चुचुणिया BCF °णिया BFG गोष्ठ्या C *om* काचित BCF °णिय G चुञ्चुअ वलिने L 5 *om* A BCF छादय L 6 G तजाए B विज्झुलाइ C विज्झु° A विज्ज° L 7 A °कच्छू E °च्छुछुइओ BG °छुछ° C °इंओ ABCFG छलिया L 8 BF छणा उत्स इति C छाणा उत्सव इति L 9 B छकुइ B छुछुइ BF छइलिउ E छलिउ C *om* इत्य L 10 B °ग्धार्था E °बद्धा L 11 BF छकुणइमवुच्छहिं G °इमंबुज° C °च्छहि BF छुछुइ C छुच्छुइं G छुच्छुय L 12 C छलियेण *cdd* °पिया L 13 C 1 hd छम्म *cdd* णियमो CG लिहियए E पउमो L 14 A छउअछिकालिया BCEF छआअ° G छउय° C °छिक्कोछिया ABFG °लिया ABFG छमलउ AE य BF सत्तछ L 15 E छप्पती C पम G छउय G छिक्को° *cdd* °लिय C तन्नु G °लउ L 17 B छप्पंति C छप्पती G छउयगि L 18 BF छिक्कोलिओ ण E मिल्लेइ C °छिवडी G °छिउडिं

अत्र । छड्डइ मुञ्चति । छज्जइ राजति । इति धात्वादेशेपूक्ताविति नोक्तौ ।

खन्दे छडक्खरो वि हु छासी तक्कम्मि रिच्छए छारो ।
छाही खे छाईओ माईओ लहुअमच्छए छिहो ॥ २६ ॥

छडक्खरो स्कन्दः । छासी तक्रम् । छारो अच्छभल्लः । छाही गगनम् । छायावाचकस्तु छाहीशब्दश्छायाशब्दभव एव । छाईओ मातरः । छिहो लघुमत्स्यः ॥ यथा ।

छाइछडक्खरछाहीमणी ण पणमेसि कहसु कस्स कए ।
छासीहारिणि धूए छारसिरे छिहगन्धिल्ले ॥ २२ ॥ [२६]

छिल्ली सिहाइ छित्तं छिविए जारेसु छिसछिसाला ।
छिव्वं कारिममुच्छुदले छिविअं वाहलीइ छिंछोली ॥ २७ ॥

छिल्ली शिखा । छित्तं स्पृष्टम् । छिसो तथा छिसालो जारः । जारेष्विल्येकशेषाद्बहुवचनात् *छिसा छिसाली स्त्र्यपि* । *छिव्वं कृत्रिमम्* । *छिविअं इक्षुखण्डम्* । छिंछोली वाहली । वाहलीशब्दश्च लघुजलप्रवाहवाचको देश्य एव वक्ष्यते ॥ यथा ।

छिव्वसिरोरुहच्छित्तच्छिल्लिं छिविएण मोलिऊण सिरं ।
जं नच्चसि घडकरा त छिसे छिंछोलिआइ छिसालो ॥ २३ ॥ [२७]

छिप्पीरं च पलाले छिप्पालो सस्ससत्तडसहम्मि ।
छिल्लरमवि पल्ललए मुहविक्कोणे अ छिव्वोल्लो ॥ २८ ॥

L. 1. BF छड्डइ G छडइ G राजते C °पूक्तौ इति L. 2 A छडक्खरो B ग्यासी BF रिच्छए G च्छारो In G छ and ञ are frequently confounded in the beginning of the words L. 3 BF छाइआ A छाईउ BF माइओ A माईउ G *om* माईओ CG लहुअ° A °मच्छए C 1 bd छिहो F छिहे L. 4 B छडक्ख G स्कन्द· G °भल्ल L. 5 BCF °शब्द छा° BF छाइओ G लघु° L. 7. C छड° BCF °मणि L. 8 C °हारिणी G छार·सिर छेह° C °गन्धिल्ले L. 9 G छिसाछिसाला L. 10 G छिव्वं C मच्छुदले छिविअं ABEFG छिविअं E वाहलीइ L. 11 BF छिल्ला G छिसो तथा छिसालो C °ष्विल्येकशे° BCF °पाद्बहु° L. 12 G °सा स्त्र्यपि छिसाली इत्यपि BCF छिविअं G ओंखण्ड L. 13 C °प्रवाह° L. 14 C छिव्वसिरोरु° B छिव्वसिरोरु° C छिव्वा छित्ति G छिल्ल छिल्लं B छिविएणं C छिवए F छिविएण BF मोलिऊण G उस L. 15 CG नच्चसि C 2 b1 नच्चसि C घडकरा G छिस्सो I CF छिसाइ G छिसाइ G छिसालो L. 16. F छिप्पीरं C *om* च BF व B सस्ससत्त L. 17 C छिल्लमवि G छिव्वोल्लो BF व G छि FCI छिव्वोल्ले AGD छिव्वोल्लो

छिप्पीरं पलालम् । छिप्पालो सस्यासक्तो गौः । छिल्लरं पल्वलम् । छिव्वोल्लो निन्दार्थं मुखविकूणनम् । विकूणितं मुखमेवेत्यन्ये ॥ यथा ।

तुज्झ कए वाहेहिं सा छिल्लरयं भरेइ दुद्द तुमं ।
छिव्वोल्लेण समिक्खसि छिप्पीरतिणं य छिप्पालो ॥ २४ ॥

अत्र । छिवइ छिहइ स्पृशति । एतौ धात्वादेशेपूक्ताविति नोक्तौ । [२८]

छिप्पालुअछिक्कोअणछिहंडया पुच्छअसहणदहिसरा ।
छिसोब्भवा य दुव्वा तह छिसच्छोडणं सिग्घे ॥ २९ ॥

छिप्पालुअं पुच्छम् । छिक्कोअणो असहनः । छिहंडओ दधिसरः । छिसोब्भवा दूर्वा । छिसच्छोडणं शीघ्रम् ॥ यथा ।

वरछिप्पालुअ छिसोब्भवाछिहंडेहि धवल पुट्ठो सि ।
छिसच्छोडणगमणे हक्काछिक्कोअणो हवसु इणिंह ॥ २५ ॥ [२९]

दहिए छिहिंडिभिल्लं छिंछटरमणं च मिंचणकीला ।
छुंदं बहुअम्मि वलायाइ छुई लित्तए छुहिअं ॥ ३० ॥

छिहिंडिभिल्लं दधि । छिंछटरमणं चक्षुःस्थगनक्रीडा । छुंदं बहु । छुई बलाका । छुहिअं लिप्तम् ॥ यथा ।

छुंदघणच्छुहिअं णहमुंडीणछिहिंडिभिल्लधवलछुई ।
जाव हुअं ता तीरं छिंछटरमणं सहीहिं कयं ॥ २६ ॥ [३०]

L. 1 G सस्यसक्तो B छिव्वोलो C (FG?) छिचोलो D छिवोल्लो L. 2 G सुखचि° BF विकासुख° or विकूमुख° C सुखसेवे° L 3 BCF वाहेहिं G वाहेहि C छिल्लयर B दुद्ध C दुध F दुद्द G दुट्ट C तम L 4. BF छिचोलेण C छिचालेण D विच्चोल्लेण G छिव्वोलेण C °तिणे च G °तिण L 5 G स्पृशाति स्पृहयाति धात्वाविति नोक्तौ (sic) B °पूक्ता नौक्तौ. L 6 G °लुय° BFG °छिक्कोणय° G °छिहडया A पुत्थ° C °दहिसिरा L. 7 G छिन्नो° B छिसोद्भवा E °भवा BF दुवा G °छिच्च° L 8 G °लुयं पुच्छ BF विक्कोअणं. B छिसोद्भवा C छिन्नोब्भवा G छिन्नोभव्वा G तथा छिच्च°. L. 10 G °लुय B छिसोद्भवा° G छिभो° BF °छिहडेसि C °डेइ G °डेहि B पुद्धो F पुट्ठो L 11 G छिन्न°. L. 12 G छिहडि° BF बिंबट° G छिछट° BF मिचण°, EG मिचण° Thus is no doubt the correct form. cfr M मिचकणें, मिचकाविणें etc G मीचवु U. मिचना It does not, however, suit the metre L 13 BCFG बहु° CEG °यम्मि BCFG वलायाइ BF छुइ A त्तित्तए BF छिहियं ACEFG छुहियं. L 14 BF छिंबट°. G छुदुं B बहु G बहु G बलाका L. 15. छुहियं. L 16. G छुदप्पण° BFG °छुहिय C *om* च्छुहिअ णह G ण हु BF °मुंडीण° C °मुडीण° L 17 CG हुय C ताए *cdd* सहीहिं

छुरिअछुरमड्डिछुंछुंमुसया मट्टिछुरहत्थअरईसु ।
छेंडी लहुरच्छाए छेली थोवप्पसूणमालाए ॥ ३१ ॥

छुरिआ मृत्तिका । छुरमड्डी क्षुरहस्तः । नापित इति यावत् । छुरहत्थशब्दो ऽपि देश्यः । पर्यायभङ्ग्या तूपात्तः । छुंछुंमुसयं रणरणकः । छेंडी लघुरथ्या । छेली अल्पप्रसूना माला ॥ यथा ।

जुत्तं छुंछुंमुसयं करेसि छुरमड्डिआइ छुरहत्थ ।
छेलि चिअ अणुरूया छुरिआघडिअस्स छेंडिजक्खस्स ॥ २७ ॥ [३१]

छेत्तरमणव्वसुप्पाइ छेभओ हत्थविम्बम्मि ।
छागम्मि छेलओ खेत्तजागरे छेत्तसोवणयं ॥ ३२ ॥

छेत्तरं जीर्णं शूर्पाद्युपकरणम् । छेभओ स्यासकः । छेलओ छागः । कप्रत्ययाभावे छेलो इत्यपि । छेत्तसोवणयं क्षेत्रे जागरणम् ॥ यथा ।

मसिछेभइल्लवयणं परिहरिउं छेत्तरं व मं बहिणि ।
सीइ कए सो छेलो सिसि वसइ छेत्तसोवणमिसेण ॥ २८ ॥ [३२]

छोब्भो पिसुणे दासम्मि छोइओ अप्पिअम्मि छोब्भत्थं ।
छंटो जलच्छडासिग्घेसुं छाओ अ भुक्खिआकिसेसु ॥ ३३ ॥

छोब्भो पिशुनः । केचित् छोब्भो खल इति पूर्वदेशीषु पाठं दृष्ट्वा खलशब्दवि-

---

L. 1 *edd* छुरिय° BF °छुरछुरमडिछुछुमु° C °छुरिमडि छुछुमुसया G छुरमडिछुछुमुसय E मट्टि° B °धरइसु L. 2 E छेंडी G छिंडी B थोव BF °माजाएम L. 3 *edd* छुरिया BCF छुरमंडी *edd* क्षुरहस्ती C 1. hd हर° BF छुरहत्थ° L. 4 BCF छुछुमु° E छुछु° BF छेडी C छेएडी G छेएटी L. 5 In G छेली अल्प is torn off L. 6 BCF छुछु° G छुछुमसय BF करेसि BF मडियाइ C मुंडियाइ G मडिआए BF छुरहत्थ L. 7 BF, C 1 hd च्चिय G च्चिअय *edd* छुरियाघडियस्स C छेडिजक्खस्स L. 8 From रम° to छेभ torn off in G C छत्तरमणवसुप्पाइ C 2 hd सु BF °सुप्पाइ AG छेभउ BF बिंबंमि G °बिंबम्मि L. 9 AG छेलउ L. 10 BF जीर्णशूर्पा C 1 hd E शूर्पा° From शूर्प to स्यासकः incl not legible in G E छेभउ In G from °कप्र° to इत्यपि torn off L. 11 C छेत्तासवणयम्, C क्षेत्रजागरणं L. 12 C छेभइल्लवयण BF परिहउं C परिहरिउं G व्व B बहिणि C (F°) बहिणी E बहिणी L. 13 BF सीइं From ए in सिसि to मु in मुक्खिया l. 15 torn off in G L. 14 C छोभो A छाइउ *edd* अप्पिअम्मि BF छोभत्थ C छोभत्थं E here inserts अपहृतैरार्था (sic) L. 15 C जलच्छडा° E °च्छड्डा° A छाउ C व BCFG मुक्खिय L. 16 CG छोभो G अ केचित् CG छोभो From दृष्ट्वा to है in देशि p. 124 l. 1, torn off in G

मलब्धाः खलं पिण्याकं व्याचक्षत उदाहरन्ति च । अस्माभिस्तु सारतरदेशीपर्यालोचनेन छोब्भो पिशुन इति दृष्टमुदाहृतं च । तत्र बहुदृश्वानः प्रमाणम् । छोइओ दासः । छोब्भत्थं अप्रियम् । ह्रस्वः संयोगे । इति छुम्भत्थं इत्यपि ॥ यथा ॥

तीए कडिल्लवत्थं उत्तरिअं करिअ मज्झ दंसन्तो ।
किं काहिसि इह असं रे छोइअ छोब्भ छोब्भत्थं ॥ २९ ॥

॥ अथानेकार्थाः ॥

छंटो जलच्छटा शीघ्रश्चेति द्व्यर्थः । छाओ बुभुक्षितः कृशश्च । ननु । छातोदरी युवदृशां क्षणमुत्सवोऽभूत् ॥ इत्यादौ छातशब्दस्य कृशार्थस्य दर्शनात्कथमयं देश्यः । नैवम् । छेदनार्थस्यैव छातशब्दस्य साधुत्वात् । न च धात्वनेकार्थता । उत्तरमत्र । अनेकार्थता हि धातूनां लोकप्रसिद्धा । लोके च छातशब्दस्य छेदनार्थ मुक्त्वास्यैव कवेः प्रयोगो नान्येषामित्यलं बहुना ॥ [३३]

धसाईणं मलणे गोमयवत्थेसु तह छाणं ।
छाया कित्तीभमरीसु छारयं उच्छुसक्कमउलेसु ॥ ३४ ॥

छाणं धान्यादिमलनं गोमयं वस्त्रं चेति त्र्यर्थम् । छाणीत्यपि केषांचित्पाठः । छाया कीर्तिर्भ्रमरी च । छारयं इक्षुशल्कं मुकुलं च ॥ [३४]

छाइल्लो अ पईवे सरिसे ऊणे सुरूवे अ ।
छिद्दकुडीसुं छिल्लं छिंडं सिहछत्तधूवजन्तेसु ॥ ३५ ॥

छाइल्लो प्रदीपः सदृशः ऊनः सुरूपश्चेति चतुरर्थः । छिल्लं छिद्रं कुटी च । छिल्लं वृत्यन्तरमपीति केचित् । छिंडं चूडा छत्रं धूपयन्त्रं च । संयोगे पर इदेतोः

L 1 BF खलपिण्याक. BCF °क्षते L 2 CG छोभो C दृष्टमु° G दृष्ट उदा°. From णम् in प्रमाणम् to कडिल्ल° l 4 torn off in G C छोईउ, C छोभत्थं F छोब्भ्रं. L 3 BCF ह्रस्व C संयोग C l hd छुब्भ° BF °च्छामित्यपि C °स्थामित्यपि. L. 4 G कडिल्ल° cdd उत्तरिय करिय L 5 BF अह G अन्न C र BF छोइअय छोअब्भ C छोइय छोज्झ छोभछ L 6 om ABEF In G only अथ the rest being torn off L 7. From छंटो to छाओ incl, torn off in G BF जलत्यटा C जलच्छय CG न तु L 8 B °दृशा BCF भूदित्यादौ L 9 In G नैवम् to त in छात is torn off BF om from साधुत्वात् to छदनार्थं excl l 10 G साधुत्वात् L 10 C °प्रसिद्ध्य G °प्रसिद्ध्या च लोके छात° C छातशब्दस्य साधुत्वात् छेदना°. L. 11 BCF मुक्त्वा चास्यैव G मुक्त्वाऽस्यैव. L 12 C धसाइए G धसा° BF मलिणे BF om from गोमय° to °भमर incl l 14 C °वच्छेसु. L 13 A °सुक°. L 16 C छाईल्लो A य G वि B सुरुवे ABCFG य. L. 17. A छिद्द° A छिड्डुं E छिड G छिड G °धुवजंतेसु L 18 C सदृशा B सुरूपश्चेति. L. 19. G वृत्त्यंतर°. C संयोगपरे BFG परे BCF इदोतो G इतोतो,

कामचार इति छेंडं इत्यपि ॥ [३५]

छिप्पं भिक्खापुच्छेसु छित्तछीएसु छिक्कं च ।
छिवओ समूहणीवीसु छिंछओ देहजारेसु ॥ ३६ ॥

छिप्पं भिक्षा पुच्छं च । छिक्कं स्पृष्टं क्षुतं च । छिवओ समूहो नीवी च । छिंछओ देहो जारश्च । केचित् छिवयं शलाटुफलमाहुः ॥ यथा ।

धूआइ पढमगब्भ व रक्खए उअह आढिआ घरिणी ।
तुम्बीइ पढमणिग्गयमाबन्धुरबन्धणं छिवं ॥ ३० ॥ [३६]

छिप्पंती वयऊसवभेए पिट्ठे वि छिप्पिंडी ।
छिक्कोट्ठली अ पयरवपामहाछाणखण्डेसु ॥ ३७ ॥

छिप्पंती व्रतभेद उत्सवभेदश्चेति द्व्यर्था । छिप्पिंडी व्रतोत्सवभेदौ पिष्टं चेति त्र्यर्था । छिक्कोट्ठली अङ्घ्रिरयः पादाभ्यां धान्यमलनं गोमयखण्डं चेति त्र्यर्था ॥ [३७]

छिप्पंदूरं गोमयखण्डम्मि तहेअ विसमम्मि ।
सिसुससिसु छुहहीरो छेओ अन्तम्मि दिअरे अ ॥ ३८ ॥

छिप्पंदूरं गोमयखण्डं विषमं चेति द्व्यर्थम् । छुहहीरो शिशुः शशी च । छेओ अन्तो देवरश्च ॥ [३८]

छेधो थासयचोरेसु सिहाणोमालिआसु छेंडा वि ।
छोहो गणविक्खेवा छोआइत्ती अछेप्पवेसासु ॥ ३९ ॥

L 1 BF छेंडमित्यपि CG छुंडमित्यपि L 2 C छित्तछाएसु L 3 AG छिवउ E °नीवीसु G °णीवीसु AG छिंछउ L 4 G भिक्खा C 1 hd क्षि del. 2 hd G छिवउ L 5 G छिंछउ B केचि च G om from केचित् to छिवं incl 1 7. L 6 BF धूयाय C धूयाइ BF °गब्भं च BF om रक्खए C धोअह edd आढिया L 7. BF तुंबीइ B° माबंधुर°. L 8 G छिप्पती BF om वय BF °भेएसु BF G पिट्ठे E पोट्ट BEFG छिप्पंडी L 9 G छिक्कोट्ठली ABCFG य L 10 B व्रतभेदः BF छिप्पडी C छिप्पिंडा C °भेदो L 11 C °घ्रि° L 12 A °खण्डम्मि ABF तहेय CG तहेव C 1 hd विसमम्मि L 13 E om ससिसु C छुहुहिरो AG छेउ ABF दियरे C दिअर ABCF य L 14 BF गोमयखंडमि महय विसमंमि चेति (sic!) E त्र्यर्थं C 1 hd छुहहीरो C 2 hd छुह° C शिशु E छेउ L 16 B छेधो C थासय° edd °णोमालियासु AC छेंडा E छडा L 17 B छोहो C (F?) गण E छोआइ° G छोभ° BF अछप्प° E अचप्प° edd °वेसासु

ढेंधो स्थासकधौरथ । ढेंडा शिखा नवमालिका च । ढोहो समूहो विक्षेपश्च । ढोंम्भाइत्ती अस्पृश्या द्वेष्या च ॥ [३९]

॥ अथ जादयः ॥

जंगा गोअरभूमी जच्चो पुरिसे तुसे जंभो ।
जयणं हयकवचम्मि जरंडो वुड्ढम्मि जण्हली णीवी ॥ ४० ॥

जंगा गोचरभूमिः । जच्चो पुरुषः । जंभो तुषः । जयणं हयसंनाहः । जरंडो वृद्धः । जरडो इत्यन्ये । जण्हली नीवी ॥ यथा ।

जयणेहि हया गामा जंगाहि कणा य जंभभावेण ।
महिलाओ जण्हलीहि सहन्ति गेहा जरंडजच्चेहिं ॥ ३१ ॥ [४०]

जडिअं खचिए जगलं पङ्कसुरे जंबुलो अ वाणीरे ।
णङ्गलसिहाइ जवणं जडम्मि जंभलजहाजाया ॥ ४१ ॥

जडिअं खचितम् । जगलं पङ्किला सुरा । पङ्किलसरको जगलं इत्यन्ये । जम्बुलो वानीरः । जंबुलं मद्यभाजनमिति सातवाहनः । जवणं हलशिखा । जंभलो तथा जहाजाओ जडः ॥ यथा ।

मणिजडिअथासभवणे जगलं जंबुलघरोचिअं णिन्तो ।
जहजाय कीस लज्जसि जवणोचिअहत्थजंभलत्तेण ॥ ३२ ॥

अत्र जगरो संनाह इति संस्कृतसमः । जंपइ कथयति । जवइ यापयति । इति धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ । [४१]

L 1 G °कथौरश्च CG ढेडा C समूहो L 2 G ढेम्पवेभाइत्ती BF अस्पृश्या C अस्पृश्य द्वैष्या च L 3 *om* A, E जकारादि L 4 CEG गोयर° C1 hd जन्वो A तुजे. L 5 BF जय हय° G °कवचम्मि ABCFG जरएडो E जरडो C वुड्ढम्मि G वुड्ढम्मि जन्हली C नीवी L 6 C गोवर° BF जव्वो पुरुष B तुस C °सनाहा BCF जरएडो G जरएहो G जन्हली L 7 G णीवी L 8 BCF जयणेहिं C हय गोमा G जगाहिं L 9 G महिलाउ BF जजम्हलीहिं C °लीहिं G जन्हीलीहिं B जरएड° G °जचेंचि L 10 *cdd* जडिय B, C1 hd खचिए G खइए G पंके सुरे B जबुलो C जुवुलो G जंतुलो (?) G य E वा णीरे A वाणीरो L 11 BF जगल° C णणंगल° C2 hd णणहल° A °सिहाइ G जवेड BF °जाहा° L. 12 *cdd* जडियं C °सुरको G *om* from पङ्किल° to इत्यन्ये BF जगल मित्यन्ये° E जलमित्य° L 13 G वाणीर BCF जवुलं G जंदुलं L 15 C मडि° *cdd* °जडिय° BF insert जवुल after जगल *cdd* जंवुल° B °घरोविय C °घरोचिअ F °घरोविय G °घरोंचिय L 16 BCF जवणोविय° E जवणोचिय° L. 17 BCF जगर E जगर

जहिमा विअड्ढगाहा जवयजवरया जवङ्कुरए ।
जंघामओ अ जंघालुअम्मि जंबालयं च जलणीली ॥ ४२ ॥

जहिमा विदग्धरचिता गाथा । जवओ तथा जवरओ यवाङ्कुरः । जंघामओ तथा जंघालुओ द्वावप्येतावन्योन्यपर्यायतया जङ्घालवाचकौ । जंबालं जलनीली । शैवालमित्यर्थः । जलनीलीशब्दो यदि संस्कृते न रूढस्तदा देश्यः ॥ यथा ।

जंघालुए णइघडं गया सि जं तुह तणुम्मि जंबालो ।
तह जवरयगोवीओ तुह जहिमं तत्थ गायन्ति ॥ ३३ ॥
तं जवयगोरअङ्गिं भरिउं जंघामओ हविअ वच ।
जलणीलिदुग्गमग्गो ण विअम्भइ पाउसो जाव ॥ ३४ ॥ [४२]

जच्छंदओ सतन्तम्मि जक्खरत्ती अ दीवाली ।
जसोहणो णिसिअरे जंघाछेओ अ चच्चरए ॥ ४३ ॥

जच्छंदओ स्वच्छन्दः । कमलयाभावे जच्छंदो । जक्खरत्ती दीपालिका । जसोहणो राक्षसः । जंघाछेओ चत्वरम् ॥ यथा ।

मणिवलएहि कुणन्ती जंघाछेअम्मि जक्खरत्तिं व ।
जसोहणाण वि तुमं णिसि जच्छंदेण किं डरसि ॥ ३५ ॥ [४३]

विद्दविअम्मि जगडिओ जंभणआई जहिच्छभणिराई ।
जरलद्दिअजरलविआ गामीणे जूरुए जहणरोहो ॥ ४४ ॥

L. 1. B जहमा A विय‍ड्ढ° BCEF वियड्ढ° G विय‍ड° B °जवरया E जवङ्कुरए B °ङ्कुरए. L. 2. CG जघामउ G य G °लुयम्मि BCFG जबालय C जलणीला. L. 3. B जहमा B विदग्धचरिता C om तथा. BG जंघामउ L. 4 G °लुउ B जंबालं CG (F?) जंबालं. L. 5. C शैवा° C जलणीली° F संस्कृत BF om न. G has it after रूढ. L. 6. C णइयड G णइतड G गयासि BF जंबालो CDG जबालो I do not think it necessary to correct this to जंबालं. The word may also be a masculine L. 7. G °गोवीए L. 8. BF जवयम° C जवम° G °गोरयंगि C °अंगि C 1 hd भरिओ C 2 hd भरिउ C 1. hd. B °मउ edd. हविय L. 9 C om ण C वियंभइ G वियंभइ L. 10 B जच्छदओ AG °दउ ABCFG य E दीपाली. L. 11 A जसोहणो BCFG जसोहणो ABFG णिसियरे B णिसियारे A °छेउ G य BF चत्वरं C 2 hd चत्वरम् L. 12. B स्वच्छंदः C जक्खरत्ती L. 13 edd. जसोहणो G जघाच्छेउ BF चत्वरं C 1. hd चत्वर. L. 14. edd °क्खरत्तिं B छेयम्मि जक्खरत्ति BCF न. L. 15 CG जसोहणाण G तुमं. L. 16. A विद्द° edd. °वियम्मि AG °डिउ A जंभणाउ वि जहिच्छभणिरे य C जंभणिआई BEG जहिच्छ° G °भणिराइ L. 17 C जरलद्दिय° BF °द्दिय° AEG द्दिय° C °जरलवि (sic) ABEFG °विया G गामीणे C जरुए जहणरोहो.

जगडिओ विद्रावितः । कदर्थित इत्यर्थः । जंभणओ यथेष्टवक्ता । जंभणभणो इति केचित् । उभयत्रादिग्रहणात् । जंपिच्छओ यथादृष्टमभिलपिता । जंपेच्छिरमग्गिरो यो यद्यद्दृष्टं तदेव मृगयते । इत्यादि । अत्र । जअडइ त्वरते । इति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् । जरलद्विओ तथा जरलविओ ग्रामीणः । जहणरोहो ऊरुः ॥ यथा ।

जरलद्दिआइ दट्ठुं पवणाल्हसन्तंसुअं जहणरोहं ।
ओ कामसरजगडिआ जरलविआ हुन्ति जंभणया ॥ ३६ ॥ [४४]

जहणूसअमद्धोरू जंकयसुकओऽप्पसुकयगिज्झम्मि ।
जाडी गुम्मं जाई सुरा कविट्ठम्मि जाऊरो ॥ ४५ ॥

जहणूसयं अर्धोरुकम् । जंकयसुकओ अल्पसुकृतमात्रः । जाडी गुल्मम् । जाई सुरा । जाऊरो कपित्थः ॥ यथा ।

जाऊरजाडिकयटयफट्टिरजहणूसवा वि तेण समं ।
जाईलुद्धा मचसि जंकयसुकया त्ति तं पुत्ति ॥ ३७ ॥ [४५]

जालघडिआ सिरहरे जिग्घिअमोसिंघिअत्थम्मि ।
जिसोब्भवा य दुव्वाइ जीवयमई अ वाहमई ॥ ४६ ॥

जालघडिआ चन्द्रशाला । जिग्घिअं घ्रातम् । अत्र जिमिअं भुक्तमिति भुजिधात्वादेशभवम् । जिसोब्भवा दूर्वा । जीवयमई मृगाकर्षणहेतुर्व्याधमृगी ॥ यथा ।

L 1 G विद्दविित C जंभणोओ G °णउ. B जभण° G °भणे L. 2 B उभयत्राविम° G °च्छुउ BF °लखिता BF जैंपेच्छिर° G अपेच्छर° L 3 CG om यो BF om यद् once, C reads यद्दृष्ट CG मृगयत C अत्र च। C 1. hd जडइ 2 hd. थडइ G जयडइ त्वरयतीति. L. 4 C जलरद्दिओ C 2. hd. °ह्रिओ F °लद्दिओ C om. तथा C जलरविओ G जराविउ BF ग्रामीण C जहणराहो उरू. L. 5 B °द्धियाई C जलरद्दियाइ C 2 hd. °हि° G °हियाए C दर्दुं G दट्ठु BF पवणाल्हसंत° G °सुव. L 6 C 1. hd. G उ C कावा° cdd °डिया C जलर° cdd. °विया BF om. हुन्ति जं° CG जंभणिया L 7. AG °मद्धोरु BF °मद्दोरु C °मद्दोरू G °सुकयो BF °कयो AG °कउ A °गिज्झम्मि C °गिझ्झम्मि L. 8 E कविट्ठम्मि. L. 9. BF जहणूसअमर्द्धोरुक (F °र्द्धो°) G जरणोसव G °कउ From जाडी to ऊ torn off in G. L. 11. From टय to सवा illegible in G. BF जहणूसया BF तेसम. L 12. G जीइं° C °लुद्दा तुचसि G °सुकया In G from तं to घिअ° l. 13 torn off L. 13 cdd °घडिया ABCF जिग्घिय° BF °मोसंघि° ABCFG °घिय° A °यद्दम्मि and then adds again l 8 L. 14. E जिसुब्भवा BF °भव B दुवाइ A दुव्वा य In G व्वाइ जी° is illegible A जीविय° cdd य C om. अ वाहमई 2. hd. remarks अपूर्णम् G थाह°. L. 15. cdd. °घडिया BF चद्रशाला BCF जिग्घियं In G from ग्घिअ to दूर्वा incl. l 16 torn off BCF जिमिय. BF om. भुजि. L. 16. G जीविय° the next word is illegible down to मृ B °हेतुव्याध°.

जालघडिआइ जा तं ण णिअसि जीवयमइं व मयणस्स ।
ता भम हरिणो व्व तुमं कुलडाजिसोम्भवाउ जिग्घन्तो ॥ ३८ ॥ [४६]

अत्र जीहइ लज्जते । इति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् ।

जुसो छेगे जुअलो तरुणे अपरिग्गहम्मि जुंजुरुडो ।
जुअलिअजुरुमिल्ला दुगुणिअगहणा जूअओ अ बप्पीहे ॥४७॥

जुसो विदग्धः । जुअलो तरुणः । जुंजुरुडो अपरिग्रहः । जुअलिअं द्विगुणितम् । जुरुमिल्लं गहनम् । जूरुम्मिलयं इति गोपालः । जूअओ चातकः ॥ यथा ।

जुंजुरुडाए घणरयजुअलिअविसमसरवेअणाइ मइ ।
दुहजुरुमिल्लावत्थं कह जूअअ तस्स जुसजुअलस्स ॥ ३९ ॥

अत्र । जूरवइ वञ्चति । इति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् ॥ [४७]

जेमणयं दाहिणए अङ्के जो रं च जो किरत्थम्मि ।
जोक्खमचोक्खे जोओ चन्दे जोग्गा य चाडुम्मि ॥ ४८ ॥

जेमणयं दक्षिणमङ्गम् । हस्तादि । जो रं यः किरेत्यर्थे । जोक्खं मलिनम् । जोओ चन्द्रः । जोग्गा चाटु ॥ यथा ।

जयसिरिणिवासजेमणभुअ तुह गुणवयणम्मि का जोग्गा ।
जो रं जसेण चालुक्क जोक्खमवहरसि जोअस्स ॥ ४० ॥ [४८]

L 1 BFG °घडियाइ C °पडियाइ From ण to जिग्घन्तो l 2 incl torn off or illegible in G BCF णियसि C मयं वस्स L 2 C हिणो C °म्भवाओ L 3 अत्र जी° ल° torn off in G C लज्जाते L 4 From जुसो to ण in गहणा l 5 torn off in G BCF छेके BCF परिग्ग° A जुंजुरुडो L 5 E जुयलिअ° BF दुगणिय° C दुगुणिय° E °गहणो BF जुअउ G जूअउ ABEF य G अ CG वप्पीहे C 2 hd च° L 6 G जियजो From ण in तरुणा to क in चातकः l 7 torn off in G BF जंजुरुडो C जुअलिय L 7. D गहणं BCF °मिल्लयमिमि B गोपाल L 8 C जुंजुराडाए BF जंजुरु° D जंजरु° G °जुय-लिय° C °लिय° BF °वेयणाइ In G from यणाइ to नमिति l 10 torn off L 9 BF दुरु-जुरु° C °वच्छ C जुअअ L 10 C वंचतीति L 11 A जेमणय L 12 From जाहुण° to करे in जोक्खं l 13 torn off in G B जाउ E जाचा E जोग्गा E चाडुम्मि L 13 BF क pro य C य, C 2 hd य om D किरेत्यर्थे is the reading of all the MSS. (BCDF) I think we should read किलेत्यर्थे, the form किर being foreign to the Sanskrit, though usual in Pâli and Prâkrit As to जो र cfr ôs po L 14 G जाउ C जोग्गा G चाडु L 15 C निवास C °भुय From अय to जोअस्स l 16 torn off in G L 16 C °हरेसि जोअस्स

णक्खत्ते जोडं जोइसं च जोई अ विज्जूए ।
खलिअम्मि जोइरो जोइक्खो दीवम्मि जोडिओ वाहे ॥४९॥

जोड तथा जोइस नक्षत्रम् । जोई विद्युत् । जोइरो स्खलितः । जोइक्खो दीपः । जोडिओ व्याधः ॥ यथा ।

मेहम्मि पिहिअजोइसवइजोडे रुइरजोइजोइक्खे ।
हिंएडन्ति भजोइरया वम्महजोडिअसराहया कुलडा ॥ ४१ ॥ [४९]

णयणम्मि जोअणं तह खज्जोए जोइअं जाण ।
जोइंगणो अ इन्दोवे जोवारीइ जोसलिआ ॥ ५० ॥

जोअणं लोचनम् । जोइओ खद्योतः । जोइंगणो इन्द्रगोपः । जोसलिआ जोवारी । धान्यम् । जोवारीशब्दोऽपि देश्य एव ॥ यथा ।

चलजोइअजोइगणामिकिखअ जोसलिअकारणं कालं ।
कासयवहूउ हरिसा उप्फुल्लयजोअणा हुन्ति ॥ ४२ ॥ [५०]

जोव्वणणीरं तह जोव्वणवेअं जोव्वणोवयं च जरा ।
जरंह लड्डुपिढरे कासिणए अ जंपणामकिन्तिवयणेसु ॥५१॥

जोव्वणणीरं तथा जोव्वणवेअ तथा जोव्वणोवय वयःपरिणामः । जोव्वणणीरो जोव्वणोवओ वरस इति चतुष्पदवर्गे यत्केनचिदुक्तं तस्य समोह एव ॥ यथा ।

जोव्वणणीरं तरुणत्तणे वि विजिएन्दिआण पुरिसाण ।
जोव्वणवेए वि ण जोव्वणोवय होइ इअराण ॥ ४३ ॥

L 1 B नक्खत्ते In G ण is torn off E जोइ A जोइमं BCFG य BF विज्जू G विजूए L 2 *cdd* खलियम्मि A जोडिउ G वाहो L 3 From जोड to स्खलित incl l 3 torn off in G BF खलित L 4 G जोडिउ L 5 ABEFG पिहिय° C पिहिया° G *om* वइ B *om* जोइ L 6 G हिंडति य जो° BFG °जोडिय° C °जोहिय° BF °सरहया G सराहडोडियसराहया as it seems L 7 BCFG जोयणा A जोइआ BEFG जोइय L 8 BF जोइंगणो ABCF य G वि A इणोवे G इदोवे A जोवारि G जोवारी वि E °रीई *cdd* °लिया L 9 CG जोयणं BFG जोइउ *cdd* °लिया L 10 C जोवारि° L 11 C (F?) G वल° E °जोइया° CG (F?) जोइय° *cdd* °मिकिलय जोसलिय° L 12 C °वहूओ BF उफुल्लिय° C ओप्फुल्लिया° CG °जोयणा L 13 C 2 hd जोचणणीर G °नीर A तहा *cdd* °वेय A °णोव्वय After जरा E adds अथाऽनेकार्था L 14 ABCFG य L 15 C *om* तथा *cdd* °वेयं L 16 C °णोव्वओ G °वउ L 17 BF तरुणत्तमिणे C जिएदि° G °जिइदि° *cdd* °दियाण L 18 C °वेए वि न जोव्वणावेए वि न जोव्वणावय BF जोव्वणवय *cdd* इयराण

॥ अथानेकार्थाः ॥

जणह लघुपिठर कृष्णा चेति व्यर्थम् । जणणं अकीर्तिर्वस्त्रं च ॥ [५१]

वेडिसवरणेसुं जंवुओ अ गामणिविडेसु जणउत्तो ।
जचंदणमगरू कुङ्कुमं च जोवो अ विन्दुथोवेसु ॥ ५२ ॥

जंवुओ वेतसवृक्षः पश्चिमदिक्पालश्च । जणउत्तो ग्रामप्रधानपुरुषो विटश्च । जचंदणं अगरुः कुङ्कुमं च । जोवो विन्दुः स्तोकं च । अत्र जूरइ खिद्यते कुध्यति चेति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् ॥ [५२]

॥ अथ झादयः ॥

संततवरिसम्मि झडी झंखो तुट्टे झला य मयतण्हा ।
झंटी लहुद्धकेसेसु पीलुमायासु झंडुअझमाला ॥ ५३ ॥

झडी निरन्तरवृष्टिः । झखो तुष्टः । झला मृगतृष्णा । झटी लघूर्ध्वकेशाः । झडुओ पीलुवृक्षः । झमाल इन्द्रजालम् ॥ यथा ।

ण झडि झखो वि रवी कुणइ झल चेअ इत्थ मरुदेसे ।
मुञ्च झमालाइ लुलन्तझटिओ झडुआइ चुणेसु ॥ ४४ ॥ [५३]

झंडालिझंखरझरया असईसुक्कतरुसुवण्णआरेसु ।
झज्झरिझरुआ खिक्खिरिमसएसुं झंपणी पम्हे ॥ ५४ ॥

झडली असती । झखरो शुष्कतरुः । झरओ सुवर्णकारः । झज्झरी स्पर्शप-

---

L 1 *om* A, and E here L 2 *cdd* जपणमकीर्ति° G °त्तिक्स्व च L 3 BF जंवच्चो G जवुउ AEG य BCF गामिणि° G °विडेसु L 4 B जंच्चद° G जच्चद° EG °गरु BF कुकुमु ABCFG य G विंदु° G °थोएसु L 5 BF जचुच्चो G जवुउ G पच्छिमदिग्पा° L 6 BF यचदण G जव्वदण CG अगरु B कुकुम BF चिंदु L 7 B *om* चेति L 8 *om* A E ॥ झकारादि ॥ L 9 C °वरिसंमि BF झुडी A कडी G *om* झडी A कंखो G झखो L 10 A कडी C लहुद° G लहुद्ध° A °माया य BF झंडुच्च° C झंदुच्च° E झडुय° G झडुय° L 11 BF C 1 hd झपो G गंखो G झनी L 12 B झुडुच्चो F झंडुच्चो G झंडुउ *om* C, C 2 hd झएट C *om* पीलु° C 2 hd पीलु L 13 *cdd* चय BCF °देसे L 14 CFG झमालाइ C °झडिच्चो G °झण्डिउ BFG झंडुयाइ C झंडुयाइ BF चुन्नेसु C चुन्नेसु L 15 B झडलि° G °झंरया BF °सुक्कतरु° G °सुन्नआरेसु C °सुक्कया° L 16 A झज्जरि° B झझरि° C झझ्झरि° C °झआ G °झरुया A किजरि° BF खिखिरिम° C खिक्खिर° E किजकिसरि° B °मसएसु L 17 C झपणी G झंपउ G *om* झरओ सुवर्णकार C झझ्झरी G झर्झरी C adds खिक्खिरी C 1 hd चन्द्राज्ञा° F चाएडा°

रिहारार्थं चण्डालादीनां हस्तयष्टिः । खिक्खिरीति । झरुओ मशकः । मशकवाचक-शब्दाश्चीर्यामपि वर्तन्ते । यदाह । मशकाख्याश्चीर्यामप्युच्यन्ते काव्यतत्त्वज्ञैः ॥ इति । झंपणी पक्ष्म ॥ यथा ।

झरुआउलम्मि मीलिअझंपणिअं झज्झरीकरविल्यं ।
झंखरतलम्मि झरयाहअं हहा झंडली रमइ ॥ ४५ ॥ [५४]

वयणिज्जे झक्किअझिंखिआ झरंको अ तिणपुरिसे ।
झंटिअझंटलिआओ पहरिअचङ्कमणअत्थेसु ॥ ५५ ॥

झक्किअं तथा झिंखिअं वचनीयम् । उज्झिंखिअं वचनीयमिति तु उत्पूर्वेण झिंखिअशब्देन सिद्धम् । झरंको तृणमयः पुरुषः । झरंतो इति केचित् । झंटिअं प्रहतम् । झंटलिआ चङ्क्रमणम् ॥ यथा ।

ण कुणन्ति झंटिअं ण य झंटलिअं झक्किआइ अगणन्ता ।
तुह कुमरवाल रिउणो अझिंखिअ रणजिरे झरंक व्व ॥ ४६ ॥

अत्र । झडइ शीयते । झंपइ भ्रमतीत्यादयो धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः । [५५]

दड्ढम्मि झलुसिअं तह झलुंकिअं झामिअं चेअ ।
झंकारिअझंखरिआ अवचयणे झोलिआइ झलझलिआ ॥ ५६ ॥

झलुसिअं झलुंकिअं झामिअं त्रयमपि दग्धार्थम् । झंकारिअं तथा झंखरिअं

L 1 G *om* हत्त C *om* here खिक्खिरीति BCF झरुओ G झरउ L 2 BF °श्रीयें° C °श्चयां° B वर्तते BF °श्रीर्यां° C °श्चार्यां° G काइ° BCF °ज्ञैरिति G °ज्ञै रिति L 4 BF गश्चया° C कसज्जा° BCG मीलिय° F मीलय° G °झपणिय BCF °णिय BF झझरी° C झझ्झरी° G झर्झरी° L 5 BF हाहा G हडा L 6 *cdd* झक्किय° E °झक्किवया G °झिंकिया ABCF °खिया A झरओ BCFG य C °पुरुसे G °पुरिसो L 7 BF झण्टिय° ACG झटिय° C °झखलिया ओ ABEFG °लियाउ ABFG पहरिय° C पहरियचक° BFG °हत्थेसु L 8 *cdd* झक्किय ABCEF झिंखियं G झिंखिय G *om* वच° उज्झि° C उज्झिखिय BF °खिय BF उत्पूर्वेयझिं-खिय° G उत्पूर्वस्य L 9 C झिंखिय° G झिखिलशब्देन सिद्ध B °मयपुरुष G झरत्ता G *om* केचित् *cdd* झण्टियं L 10 BF प्रहत G प्रहित *cdd* °लिया L 11 *cdd* झंटिय G च्च C °लियं G अग्गियाइ BF °याइ C °याइ G अगणता L 12. C कुमर° C 2 hd तुमर° BCF अझ्झ-किय C अझखिय B झरक C च G व्व L 13 BFG शीयते BF भ्रमेती° C त्रमती° C [illegible] hd वसती° G भ्रमत्यादयो BFG °पूक्ता G *om* इति नोक्ता L 14 A दड्ढम्मि BFG दग्ग्धिं C दढम्मि C 2 hd झुलु° *cdd.* °सिय A झलु° ABCEF °किय BF झाभि (sic) ACE झामिय A भेए E चेय L 15 ABEFG झकारिय° AEG °झखरिया BF °झंखरिय° C °झकखरिया BF अववयणे A कोल्लियाइ BFG झोलियाइ CE झोल्लियाइ *cdd* °झलिया C [illegible] hd °झुलिया L. 16 BF झलुसियं C झुलुसियं G झलुसियं B झलुक्किय C झुलुकिय F झुलुकियं G झलुकियं *cdd* झमियं BF त्रयमपि य त्रयमपि दधार्थे C दग्धार्थे *cdd* झंकारियं C झखरिय

भवचयनम् । झलझलिश्रा झोलिका । झोलिकाशब्दो यदि संस्कृते न रूढस्तदायमपि देश्यः ॥ यथा ।

> तावझलुंकिश्रदवझलुसिश्रो तुह पयावझामिश्रो श्र रिऊ ।
> फलझकारिश्रदलझखरिश्राइं कुणइ झलझलिश्रहत्थो ॥ ४७ ॥ [५६]

झाडं लयगहणे झामरो जरी झाउलं च वउणिफले ।
झारुश्रझिरिंडझीरा चीरीजरकूवलज्जासु ॥ ५७ ॥

झाडं लतागहनम् । झामरो भवयाः । झाउलं कर्पासफलम् । झारुश्रा चीरी । झिरिंड जीर्णकूपः । झीरा लज्जा ॥ यथा ।

> झाउलचुणटणकज्जे श्रझीर कह झामरं णिश्रोएसि ।
> झारुश्रझाडच्छसे झिरिंडए एस जं पडिही ॥ ४८ ॥ [५७]

झुंखो वज्जविसेसे झुत्ती छेश्रम्मि झुट्टमलिश्रम्मि ।
झुल्लुरिझुंटणझुंझुमुसया गुम्मप्पवहमणदुहेसु ॥ ५८ ॥

झुखो तुणयाख्यो वाद्यविशेषः । झुत्ती छेदः । झुट्ट अलीकम् । झुल्लुरी गुल्मः । झुंटणं प्रवाहः । भन्न झुणइ जुगुप्सते । इति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । झुंझुमुसयं मनोदुःखम् । झुमुझुमुसय इत्यन्ये ॥ यथा ।

> तुह णत्थि झुट्टझुत्ती झुंटणतडझुल्लुरीसु णाश्रो सि ।
> झुंझुंमुसयवईए मह कहिश्रं तत्थ झुखवाएहिं ॥ ४९ ॥ [५८]

L 1 BFG C1 hd °झलिया C 1 hd कल्ल° C 2 hd °झुल्लिया BF झालिका cdd झोल्लियाशब्दो cdd तदा भ्रयमपि L 2 G नदेश्य L 3 BFG °झुलुंकिय° C °किय° B (F?) °झुल्लसिड °झुल्लिसिश्रो G °झुल्लउ C पयाझा° G °मिड B रिउ C रिश्रो L 4 cdd °रिय° cdd °रियाइ G om कुणइ BF झलिझलिय° G झलह° CG °लिय° L 5 C लयगहणे C 2 hd लता° C झरी आउल C 2 hd झाऊउलं BF व A वयणि° BF वउलि° L 6 C झारुश्र° G झाउय° B °झिरिंड° A °रिकरिंड° B °डज्झीरा ABEF वीरी° L 7 C झाऊउलं C कार्पास फल F कार्पा° L 8 B झरिंड G कीसकूसंछूप C झारी L. 9 BF °चुडकज्जे B अज्झीर BFG णिउएसि L 10 C झारुय° C °च्छास G °डअच्छने C पडिही L 11 B झुत्तो AE झंखो A झत्ती CG छेयम्मि BF झुट्टम° BCFG °लियम्मि L 12 AC झुल्लरि° BF °झुटण° C 2 hd °झुटण° om C 1 hd. BF °झुझुमु° E °मुसाया L 13 BF झुखो C तुणया° BF झह G झुट्टमलीकं CG झुल्लरी G गुल्म L 14 C झुटण BF प्रवाह C प्रवाहा G जुगुप्सत CG झंझुमुसयं L 15 BF झंझुझुमुसयमित्यन्ये C झसुझमुस-यमित्यन्ये G °सयमित्यन्ये L 16 CG णाच्छि B ज्झुट्ट° G °झुत्ती C °तह° G °तणु° C °झुल्लरीसु B °ज्झुल्लु° G णाउ L 17 cdd झुझुमु° cdd कहिय B ज्झुख° and so several times ज्झ instead of झ in the beginning of the words BF °वाएहि

झूरं कुडिले झेरो जरघण्टे झेंडुओ वि कण्डुअए ।
अद्धमहिसीइ झोट्टी झोडप्पो चणयधण्णम्मि ॥ ५९ ॥

झूर कुटिलम् । अत्र झूरइ स्मरतीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । झेरो जरघण्टः । झेंडुओ कन्दुकः । झोट्टी अर्धमहिषी । झोडप्पो चणकधान्यम् । शुष्क-चणकशाकमित्यन्ये ॥ यथा ।

झोडप्पछेत्तकण्ठे झोट्टीओ कण्ठबद्धझेराओ ।
उअ चारइ गोववहू खेल्लन्ती झेंडुएण झूरगई ॥ ५० ॥ [५९]

वाहम्मि झोडिओ झोंडलिआ रासयसरिच्छकीलाए ।
टङ्कच्छिन्नमाजसतडतडत्थदीहगहिरेसु झससद्दो ॥ ६० ॥

झोडिओ व्याधः । झोंडलिआ रासकसदृशी क्रीडा ॥ यथा ।

झोडलिआए खेल्लन्तु ताव बालाउ हरिणिआउ व्व ।
आरोविऊण चाव पहरेइ ण कामझोडिओ जाव ॥ ५१ ॥

॥ अथानेकार्थाः ॥

झसो टङ्कच्छिन्नमयशस्तटस्तटस्थो दीर्घगम्भीरश्चेति पञ्चार्थ ॥ [६०]

गयणट्टेसुं झत्थं च झंपिअं तुट्टघट्टिएसुं च ।
झसुरं तम्बोलत्थेसु झंडुली असइकीलासु ॥ ६१ ॥

L 1 BF ज्झेरा A जरघन्टे E घर° G झरघन्टे A झडुअ BF ज्झोंडुओ E झेंडुओ G झेडुउ C अ pro वि BEFG कंदुअए cfr II, 103 L 2 AE अद्द° C अद्द° A °सीए EG झोटी A झोडप्पो BF वणय° AG °धन्नम्मि L 3 B(F)G कुडिलं C स्मरति इति BF ज्झोरो झरघं° L 4 C जरद्धट BF झेंडुओ C झडओ G झडुउ BF कडुक C कण्टुक G कदुक From झाटी to प्पो torn off in G C झाप्पो L 5 G °चणकधाशा° L 6 G झोटीउ BF °वद्ध° G °चद्ध° C °झेराओ G °राउ L 7 BCF उय BF वारइ From खेल्लन्ती to लिआ l 8 torn off in G BF झेंडुएण L 8 A झोंडिउ C झोड° cdd °लिया BF °सरिसच्छ° C °सरच्छि° E adds ॥ अथा ऽ नेकार्था ॥ L 9 C टकछिन्ना° BFG °छिन्ना° E °ठिन्ना° L 10 From डिओ to उ in बालाउ l 11 torn off in G BF ज्झोडलिया C झोंडिलिया B क्री (sic) L 11 BF ज्झोडलियाए C डलियाए (sic) BF तान्न चालाउ C वालाउ cdd °णियाउ BF व्वा C ञ L 12 BF वाव cdd न G °डिउ In G जाव is torn off L 13 BF om this line In G from this line to पिअ l 15 torn off L 14 C °छिन्नम° cdd om तग्स्ट C पञ्चार्था L 15 A °ट्टेसु C झच्छ cdd झपियं BF °धग्गिओसु G °घट्टिम्सु L 16 BF झसर BFG तंवो° G °लच्छेसु B झंडुली C (F?) झुडली EG झंडुली E असई° From इकी° to त्थ in पल्हत्थ° l 3 of next page torn off in G

झत्थं गतं नष्टं च । झंपिअं त्रुटितं घट्टितं च । झसुरं ताम्बूलमर्थश्च । झंडुली असती क्रीडा च ॥ [६१]

पल्हत्थाकुट्टेसुं झसिअं चीहिमसएसु झिल्लिरिआ ।
अङ्किडएसु झीणं अच्चत्थे अच्छए अ झूसरिअं ॥ ६२ ॥

झसिअं पर्यस्तमाकुष्ट च । अत्र झंखइ संतप्यते विलपति उपालभते निःश्वसिति च । झरइ स्मरति क्षरति चेति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् । झिल्लिरिआ चीहीतृणं मशकश्च । झीणं अङ्गं कीटश्च । झूसरिअं अत्यर्थं स्वच्छं च ॥ [६२]

॥ इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां देशीनाममालायां तृतीयो वर्गः ॥

L 1 C झच्छ cdd झंपिय C च्छुडिस pro त्रुटित B झुंडुली C झुटली G झुडली L 3 BF पल्हत्थकुट्टेसु C ल्हच्छाकुट्टेसु E °कुट्टेसु G °कुट्टेसुं cdd झसिय BCFG चीहि° C 2. hd ins सिया cdd °रिया L 4 G अगकि, from डएसु to लभते l 5 torn off B °कडएसु C (F?) °कीडएसु E ज्झीण A वछ्छएए pro अच्छए ABCFG य C झूसि° cdd °रिय L 5 cdd झसिय C माकुष्ट च C झपइ C उपलभते BF नि श्वसित C निस्वासिति G om नि श्वसिति L 6 BF स्मरोति BF om क्षरति From मिति to चन्द्र l 8 torn off in ■ cdd °रिया BCF चीही° L 7 B मसकश्च C झीणमङ्ग कएटश्च C 2 hd °कीट BF कटश्च C 1. hd झूसिय BF, C 2 hd °रिय C स्वस्थ च । उभयं ३३५ ॥ L 8. BCFG इत्या° स्वोपज्ञदेशीशब्दसमहवृत्तौ (C om समह) वर्ग is torn off in G BCF add ग्रंथाग्रं (C only ग्रं) २५४ । E has only इति दे° व°

|| अथ टादयः ||

टमरो केसचए टंकिअं पसरिए विमोडणे टसरं ।
टसरोट्टं सेहरए टट्टइआ जवणिआए अ ॥ १ ॥

टमरो केशचयः । टंकिअं प्रसृतम् । टसरं विमोटनम् । टसरोट्टं शेखरः । टट्टइआ तिरस्करिणी ॥ यथा ।

मा संठवेसु टमरे टसरिअचूअङ्कुराण टसरोट्टं ।
टंकिअमयङ्कजुण्हाइ अन्तरे देसु मामि टट्टइअं ॥ १ ॥ [१]

टंबरओ भारिअए करालकण्णम्मि टप्परओ ।
अरणिअकुसुमे टक्कारिआ य टारो अहमतुरए ॥ २ ॥

टंबरओ भारिकः । गुरुरित्यर्थः । टप्परओ करालकर्णः । टक्कारी अरणिकुसुमम् । टारो अधमतुरङ्गः ॥ यथा ।

टारम्मि चडिअमित्तो टंबरओ टप्परो अ वामणओ ।
झत्ति पडिओ हसिज्जइ टक्कारीजुण्हणीहि वणे ॥ २ ॥ [२]

टिप्पी टिक्कं तिलए टिंबरु तुम्बुरु च टिग्घरो थेरे ।
टुंटो छिन्नकरे टेंटा जूअपयम्मि टेक्करं च थले ॥ ३ ॥

टिप्पी तथा टिक्कं तिलकम् । टिक्कं शिरसि स्तबक इत्यन्ये । टिंबरु तुम्बुरु ।

L 1 *om* AE In G from अथ to टट्ट l 3 incl torn off L 2. *edd* टंकिय BF विमोण्मे ACE °डणी L 3 E टट्टईया ABCFG °इया BF जव° E जम्ब° G जम्य° ABCFG °णियाम ABFG य C व L 4 BCF टंकिय B प्रभृत In G from सर to चङ्कुरा l 6 incl. torn off E शेपर BCF टट्टइया L 5 BF टसरिय°. L 7. *edd.* टंकिय° C °जुण्हाई BF अंत-टट्टइयं (sic) *edd* °इयं. L 8 A टम्बरउ B(F)G टंब° C टम्ब° E टम्ब° In G from रओ to ह in अहम° l 9 torn off ABCFG भारियए E टप्परओ A °रउ L. 9 ABEF अरणिय° C अरणीय° BF टक्कारिय ACE °रिया L 10. B (F?) टबरओ C टम्ब° G टंबरउ *edd* भारिओ G °रउ BF टिक्कारी C अरणी° L 11 In G from यथा to अ incl l 12 torn off. L 12 BF टारंसि BF चडि° C चडिय° B (F?) टंब° C टम्ब° BF य BF वाम्मणओ G °णउ L 13 C पडिओ BF °जुण्हणीहिं C °णीहिं G °जुण्हणीहिं L 14 E टप्पी BF टिंबरु A टिम्बरु C टिम्बर E टिम्बरु B तुंबरु C तुम्बरु E तुम्बरु F तुंबरु G तुंबुरु BFG थेरे C थोरे 2 hd. थोरे E थिरे L 15 CG छिन्न° BF °करो CG टेंटो *edd* जूय° BF टेक्करं व E टिक्करं A थूले. L 16 B टिप्पी G स्तवक BF, C 2 hd तुम्बरु BG टिंबरु C (F?) टिम्बुरु B तुंबरु G तुबुरु

टिग्घरो स्थविरः । अत्र । टिविडिक्कइ मण्डयति । टिरिटिल्लइ भ्राम्यति । एतौ धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ । टुंटो छिन्नकरः । टेंटा द्यूतस्थानम् । टेकरं स्थलम् ।। यथा ।

चन्दणटिक्किअपरवहुमिह टेकरए रमन्तिअं दट्ठुं ।
टिंवरुजोग्गय टिग्घरटुंटयटेंटिअ करेसि किं टिप्पिं ।। ३ ।। [३]

टोलो सलहे टोलंबटोक्कणा महुअमज्जभण्डेसु ।
असिछिन्नखायजङ्घाखणित्तभित्तीतडेसु टंको वि ।। ४ ।।

टोलो शलभः । टोलो पिशाच इत्यन्ये । यदाह ।। टोलं पिशाचमाहुः सर्वे शलभं तु राहुलकः ।। टोलंबो मधूकः । टोक्कणं मद्यपरिमाणभाण्डम् । केचित् टोक्कणखंडं मद्यमानभाण्डमाहुः ।। यथा ।

टोलो व्व मा पड तुमं उज्जाणे वाणिणीउ जं पुरओ ।
टोलंबवणे टोक्कणहत्था मयणग्गिजालाओ ।। ४ ।।

।। अथानेकार्थाः ।।

टंको खड्गश्छिन्नं खातं जङ्घा खनित्रं भित्तिस्तटं चेति सप्तार्थः ।। [४]

।। अथ ठादिः ।।

ठल्लयठड्ढअड्डविआ णिद्धणउक्खित्तपडिमासु ।
ठाणो माणे ठाणिज्जो गोरविअम्मि सिणहए ठिक्कं ।। ५ ।।

ठल्लो निर्धनः । ठड्ढो उत्क्षिप्तः । ठड्ढो अवकाश इत्यन्ये । ठविआ प्रतिमा । ठाणो मानः । ठाणिज्जो गौरवितः । अयं दन्त्यादिरपीत्येके । थाणिज्जो । ठिक्कं शिश्नम् ।। यथा ।

L 1 B °टिक्कइ C टिरटिल्लइ BF भ्राम्यति   L 2 C छिन्न° BF टंटा C टिंटा 2 hd. टिंटा
L 3. C चन्दन° *add* °टिक्किय° C °वहु टिकरए रम दट्ठु BFG रमन्तिय G दट्ठु   L. 4. B टिंवरु°
C (F?) टिम्परु° C °जोग्ग G टिम्घय° *add* °टेंटिय G टिप्पि   L 5 BFG टोलंव° C टोलम्बटोकरणा E °णो A महुअ° EG महुय° BF °भाडेसु   L 6 G छिन्न° G °खणित्त°
E °खणेत्त° C °नडेसु BF टक्को   L. 7. B पिशाचाहु   L 8 BF राहुलका | आचार्य B
BF टोलंवो C टोलम्बो G *om* टोलंबो G *om* मधूक   L 10 C च C उज्जाणे B hd
ओझाणे BF °णीओ C °णीअ G पुरउ   L 11 BF टोलंवतणे C टोलम्ब° G टोलव°
C °हत्था BFG °जालाउ   L 13 BF खड्ग C खड्गः C छिन्न G खनित्र भित्ति
L. 14 *om*. A   L 15 A °ठड्य° BCEFG ठड्य° C °ठविया L ठविया ABF ठविया
B णिद्धन° F णिद्धन° AC उक्खित्त° E °उक्खेत्त°   L 16 BFG °वियम्मि BF सिणहए C सिएहन
L 17 G °ठड्ड (twice) BF ठविय CG ठविया   L. 18 C 1 hd ठाणा. BF थाणिज्जो
pro था° G °णिज्जो   L 19 C 2 hd. शिश्न

ठाणो ण ठल्लयाणं ठाणिज्जत्तं ण यावि ठइआणं ।
ण य ठिक्कं सण्ढाणं अठविअउवलाण ण य पूआ ॥ ५ ॥ [५]

॥ अथानेकार्थाः ॥

गोरविउड्ढेसुं ठरिअं ठिविअं उड्ढणिअडहिक्कासु ।
दन्तग्गहिए डंक्कं डव्वो डावो अ वामकरे ॥ ६ ॥

ठरिअं गौरवितमूर्ध्वस्थितं च । ठिविअं ऊर्ध्वं निकटं हिक्का चेति त्र्यर्थम् । ऊर्ध्वार्थे ठिअअं इत्यन्ये ॥

॥ अथ डादयः ॥

डक्कं दन्तगृहीतम् । दष्टार्थे तु दष्टशब्दभवम् । डव्वो तथा डावो वामकरः ॥ यथा ।

डव्वे फरयमडावे खग्गं गहिऊण तुह पई समरे ।
पहुपच्चक्खं पसरइ अमरिसडक्काहरो एसो ॥ ६ ॥ [६]

डंडं डिंडी सीविअकप्पडखण्डेसु तह डलो लोट्टे ।
डप्फं सेल्ले डल्लं पिडिआइ अलिञ्जरे डहरी ॥ ७ ॥

डंडं तथा डिंडी सूच्या संघटितानि वस्त्रखण्डानि । डंडीत्यप्यन्ये । डलो लोष्टः । डप्फं सेल्लाख्यमायुधम् । डल्लं पिटिका । डहरी अलिञ्जरम् ॥ यथा ।

डडपरिहाणडिंडीपाउरणा चइअ डप्फया तुज्झ ।
रिउणो पल्लिवणिहरे डहरीडल्ले वहन्ति डलखलिरा ॥ ७ ॥ [७]

L. 1 C ठाणा BCF ठाणिज्जंत BFG ठइयाण C ठवियाण L. 2. C ठिक्क BFG सढाणं C सढाणं BF अठवियवलाण C °वियओव° C 2 nd °उव° G °विअउविलाण BF (G?) पूय C पूया L. 3 B °कार्या om A L. 4 C गोरवि° CF °उड्हेसु add ठरिय ABF ठिवयं CE ठवियं, om G C उड्° ABCFG °णियड° E °डिक्कासु. E adds ॥ अथ डकारादिः ॥ L. 5 E गहिए G om डक्कं BCF डव्वो E डया ABCFG य E वाम° BF वास° L. 6 BCF ठरियं G ठविय BF ठिवय CG ठिविय L. 7 C ऊर्ध्वार्थे BF ठिअअमित्य° C ठिविअमि 2 nd ठि° G ठियअमित्य° L. 8 om A and E here L. 9 C डव्वो. L. 10 B om यथा L. 11 C डव्वे फार° C खग्गं L. 12 C °पच्चक्खं B एस L. 13 C डडी ABCFG सीविय° B °कडप्प° C °डकवंडेसु G हल्ला लोट्टे. L. 14 BCFF डप्पं A सेल्ला BFG गिल्ले ABFG पिडियाइ C पिल्लिआइ E पिडआइ BF अलंजर L. 15. C सूच्या G सघडितानि. C डडीत्यन्य BF डप्पं C डप्प L. 16 BF डल्लं L. 17 C °डडी° BFG चइय C चइअ BCF डप्पया C तुज्झ G तुज्झा L. 18 C पल्लिविण° G पल्लिवणि° or पल्लि° BF डलपरिखा

डहरो सिसू सिरहरम्मि डग्गलो दवपहम्मि डड्डाडी ।
रच्छाइ डंडओ डंभिओ अ कितवम्मि डंवरो घम्मे ॥ ८ ॥

डहरो शिशुः । डग्गलो भवनोपरि भूमितलम् । डड्डाडी दवमार्गः । डंडओ रथ्या । डंभिओ द्यूतकारः । डंबरो घर्मः ॥ यथा ।

गिरिहम्म डहरे उत्तरिअ डग्गला डडएण तुह रिउणो ।
डड्डाडिडंबरिल्ले जन्ति वणे डंभिअ व्व जरवसणा ॥ ८ ॥

अत्र । डल्लइ पिवति । डरइ त्रस्यति । एतौ धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ ॥ [८]

डाली साहाए णयणे डाअलडोलडोअणया ।
डिअली थूणा भेगम्मि डिड्डुरो डिंफिअं च जलपडिए ॥ ९ ॥

डाली शाखा । डाअलं डोलो डोअणं त्रयोऽपि लोचनार्थाः । डिअली स्थूणा । डिड्डुरो भेकः । डिंफिअं जलपतितम् ॥ यथा ।

गयडोल डोअणेहि ण णिअसि डालि लुणेसि डिअलिकए ।
ता तरलिअडाअलओ गुत्तिद्दहे डिड्डुरो व्व डिंफेहु ॥ ९ ॥

अत्र । डिभइ स्रंसते । इति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् ॥ [९]

डिंडिल्लिअं च खलिए वत्थे डीरं च कन्दलए ।
ओइसम्मि अ डीणं तहेअ डीणोवयं उवरिं ॥ १० ॥

L 1 A सिरि° BF सिहरमि E डलग्गो G डग्गछो AE डड्डाडी BF डंवाली C डड्डाली G डड्डाडी L 2 BF डंडिओ AG डभिउ ABCFG य BF डवडो C डम्बरा G डवरो L 3 BF डड्डाली C 1 hd डड्डीली 2 hd डड्डाली G डडाडी G डडड L 4 G डभिउ C °कारक BFG डवरा G घर्मो L 5 *edd* गिरिहिय C डरे *edd* उत्तरिय BF तु pro तुह L 6 B डंवाल्लि° C (F?) डड्डाल्लि° G डडाडि° BG °डंव° C (F?) °डम्ब° BF वसे *edd.* डभिय C व L 7 C 1 hd डल्ल BF पिचति G पिवति C डरइ स्यति L 8 G साहाइ A डाअल° EG डायल° A °डोल° C 1 hd *om* डाल C 2 hd डाल्लो G °डोयणया C [illegible] hd °डाआणया L 9 [illegible] डियल्ली ACEG डियली F दियल्ली B थूणे C थूणा F थूणं A भेयम्मि A डिड्डिरो E डिड्डुरो I should have preferred this reading but for Sindhi देडरु cfr Gujarati डेडको G डिड्डुरो BF फिय (sic) ACE डिंफियं G डिंफियं BF °पडए L 10 C 1 hd G डायल C 1 hd डोअल्लो C डोआणं G डोयणं BFG डियली C स्थूणो G स्थूणार्थो. L 11 C डिड्डुरा G डिड्डुरो BCF डिंफिय G डिंपिय L 12 G डोयणोहि *edd* णियसि CG डियलि°. L 13. CG तरलिय° BF तरलिडा° G °डायलउ C डाअरच्छा BCF गुत्तिदहे G डिड्डुरो C व डिफासु L 14 B डिभ (sic) *om* स्रसते L 15 C डिडि° G डिंडिय° *edd* °ल्लिय B व A ए (*om* खलि) C वच्छे G कंदलए L 16 A उइसम्मि C उइणम्मि G उइअम्मि ABCFG य AC तहय G तहेव L उवरिं

डिडिल्लिअं खलिखचितं वस्त्रम् । डिंडिल्लिअं स्खलिते हस्ते इति केचित् । यदाह ॥ डिंफिअडिडिल्लियया पतिते च स्खलितहस्ते च ॥ डीरं कन्दलः । डीणं अवतीर्णम् । उड्डीनवाचकस्तु संस्कृतभव एव । डीणोवयं उपरि ॥ यथा ।

विरहू डीणो सि तुम वलिसिणिवडीणोवयं पय देसि ।
डीरं लिहन्ति डिडिल्लिअ व परिहन्ति तेण तुह रिउणो ॥ १० ॥ [१०]

डुंबो सवचे डुंघो उअस्चणे डुंगरो सेले ।
वरंभ्मि डुंडुओ डोला सिविआ दारुहत्थए डोओ ॥ ११ ॥

डुंबो श्वपचः । डुंघो उदञ्चनविशेषो नालिकेरमयः । डुंगरो शैलः । डुंडुओ जीर्णघटः । डोला शिबिका । अन्दोलनवाचकस्तु दोलाशब्दभवः । डोओ दारुहस्तः ॥ यथा ।

डुंगरआरोहडोलाडोए विक्किनयस्स तुह रिउणो ।
डुंडुअसरस्स डुंबो त्ति छिविअ डुंघयजलेण लेइ जणो ॥ ११ ॥ [११]

तम्बोलभायणे डोंगिली तहा डोलिओ कासिणसारे ।
डाऊ फलिहंसदुमे गणवइपडिमाविसेसे अ ॥ १२ ॥

डोंगिली ताम्बूलभाजनविशेषः । डोंगिली ताम्बूलिनीत्येके । डोलिओ कृष्णसारः ॥ यथा ।

दइआम्मि सावराहे एन्ते डोलिअविसालणयणाए ।
डोंगिलिणिहित्तवीडयकडुणामिसओ परमुहीइ ठिअं ॥ १२ ॥

L 1 C डिंडि° *edd* ल्लियं C 2 hd खलित यचितं G डिंडि° *edd* °ल्लिय C खलिते हस्ते in G twice L 2 *edd* डिंफिय BF डिंडिल्लयया C °डिडिल्लियथा G °डिल्लिपया G ललिते BF पलने C था G हस्ते य G डीरं च L 3 G *om* संस्कृ G उवरि L 4 BF विरहू ▪ विरह BF डीणी BCF वलिसिणि G वलि° BCF °डीणाव्वय B देसी L 5 BF लिहिन्ति *edd* °ल्लिय BF परिहिन्ति L 6 BFG डुंबा L डुंबा BF सवरे BF डुंघा C डुंघो L डुंघो C उदंचणे ▪ उयनणं E डुगुहे but delet ,(u) under म A सेलो L 7. C वरम्मि B डुंडुओ AG डुंडुड *edd* सिविया A डाउ G डोवो L 8 B डुंबा G डुंघो C डुंघो G डुंघो BF श्वपच° G *om* डुंगरो शैल BF डुंडुयो G डुंडुड L 9 C जीर्णघट G शिविका BF °बि°. G अन्दोलनवाच्य° G डाउ L 11 *edd* °आरोय° G °डोलाए CG विक्किनयस्स L 12. C डुंडुय G डुंडुय° BFG डुंबो *edd* छिविय L 13 BFG तंबोल° AE डंगिली BF डाणिणी G डोल्डि E adds ॥ यथाऽनेकार्थाः ॥ L 14 C फलिहंस° A °इमे ABCF य G यं L 15 C डोंगिनी G डोंगेली from श्लोके to यथा । 15 torn off in G B डोलिओ L 17. *edd* दइयम्मि C सावराहे BCF एंते *edd* डोलिय B °नयणाए L 18 BF डोंगिलि° C डोंगिलि° C °निहत्त G °णिहत्त° BF °वीडायकडुण° C °वाडयकडुण° G °वडुण° C 2 hd ▪ °मिसउ *edd* ठियं

॥ अथानेकार्थाः ॥

डाऊ फलिहंसकवृत्तो गणपतिप्रतिमाविशेषश्च ॥ [१२]

डोंगी अ हत्थबिम्बे तम्बोलट्ठाणभेए अ ।
ढङ्को भेरी ढंको अ वायसे ढंढणी अ कविकच्छू ॥ १३ ॥

डोंगी स्थासकस्ताम्बूलभाजनविशेषश्च ।

॥ अथ ढादयः ॥

ढङ्को भेरी । ढंको वायसः । ढंढणी कपिकच्छूः ॥ यथा ।

गोसुट्ठिअढंकउले देउलवाइज्जमाणढङ्के अ ।
उव्वविओ वेसाए ढंढणिछित्तो व्व तम्मइ भुअङ्गो ॥ १३ ॥ [१२]

मंकुणए ढंकुणढेंकुणा तहा ढंकणी पिहाणीए ।
ढंसयमजसे वीणाइ ढंखरी ढकयं तिलए ॥ १४ ॥

ढंकुणो तथा ढेंकुणो मत्कुणः । ढंकणी पिधानिका । ढंसयं अयशः । ढंखरी वीणाभेदः । ढकयं तिलकम् ॥ यथा ।

ढंखरिअ ढंकुणहरे इमाइ मा वच्च ढकयं दट्ठुं ।
ढेंकुणखद्धो ढकणिअणिओ णीहरसि ढंसयं लहिअ ॥ १४ ॥

अत्र ढकइ छादयति । ढसइ विवर्तते । इति धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ ॥ [१४]

चिक्खल्ले ढंढरिओ ढंढसिओ गामजक्खम्मि ।
णिच्चम्मि ढिकयं ढिंढयं जलगए बलाइआ ढेंकी ॥ १५ ॥

L 1 *om* A and E here In G from कार्या to शेषश्च l 2 torn off L 2 C °हसवृत्तो
L 3 C डोंगी ABCFG य B °बिंबे E °बिंब G °बिंबी G तंबो° B °लट्ठाण° F °लट्ठाण° ABCFG य E ins here ॥ अथ ढकारादि ॥ L 4 BF ढंडो C ढन्नो G ढंगो E ढक्को pro ढंको ABCFG य (twice) From कवि° to स in वायस l 7 torn off in G. L 5 BF डोंगी स्थासक .
L 7. BF ढंडो C ढङ्को C ढेको BF ढकणी BF कवि° L 8 BCF गोसुट्ठिय° G गोसोट्ठिय° G देवज्ज° From णढङ्के to भुअङ्गो torn off in G BF °ढंढा वि C °ढंढेय L 9 E उद्दविओ वेसए C °छित्तो व L 10 A मकुणए C मक्कुणए C °डिंकुणा C तह BF *om* ढकणी In G this line down to णीए is torn off L 11 E वीणाइ BF वीणाइ C ढंपरी A तिलय
L 12 In G from धा in तथा to कु in ढकुणा l 14 torn off C अय L 14 *eld* ढंक-रिय C वच्च BF ढकय C दट्ठु L 15 C ढेंकुण° CF °खद्धो E °खद्धो (!) From कणि° to नोक्तौ l 16 torn off in G C °हर C ढंकिसय F ढंसिय BF लहिय C लहिया L 16 C निवर्त्तत
L 17 CG °रिउ AG °सिउ L 18 E णिच्चम्मि From य in ढिकय to ढ in ढढसिओ l 1 of next page torn off in G ABCF ढिंढय E ढिंढियं B बलाइया AC (F?) बलाइया E बलाइया C 1 hd. *om* ढेंकी 2 hd ढंकी

ढंढरिओ कर्दमः । ढंढसिओ ग्रामयक्षः । केचित् ग्रामवृक्ष इत्याचक्षते । यदाहुः ॥ ढंढसिओ ढंढरिओ ग्रामतरौ कर्दमे चाख्ये ॥ अत्र । ढंढल्लइ भ्रमति । ढंढोलइ गवेषयति । इति धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ । ढिक्कयं नित्यम् । ढिंढयं जलमध्यपतितम् । ढेंकी बलाका ॥ यथा ।

ढंढसिअपूअणपरा ढेंकीओ भणइ ढिक्कयं का वि ।
दिट्ठो कह वि मह पई ढिंढो ढंढरिअखुत्तो वा ॥ १५ ॥

अत्र । ढिक्कइ वृषभो गर्जति । ढुमइ ढुसइ भ्रमति । इति धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [१५]

अधणो ढेल्लो ढेंढिअढोंघरया धूविअभमिरएसु ।
ढंढो पङ्कणिरत्थे ढंढरढयरा पिसायईसासु ॥ १६ ॥

ढेल्लो निर्धनः । ढेंढिओ धूपितः । ढोंघरो भ्रमणशीलः ॥ यथा ।

सिरिकुमरवाल रिउणो तुह दवडज्झन्तपीलुधूमहया ।
णवअगरुढेंढिआण सुमरन्ते ढेल्लढोंघरा रसे ॥ १६ ॥

॥ अथानेकार्थाः ॥

ढंढो पङ्को निरर्थकश्चेति समाहारः । ढंढरो तथा ढयरो पिशाच ईर्ष्यायां चेति द्वावपि द्व्यर्थौ ॥ [१६]

पिढरोणहजलेसुं ढमरं ढेंका हरिसकूवयतुलासु ।
णत्था णासारज्जू आउत्ते णअणोव्वा य ॥ १७ ॥

L 2 G ढंढसिउ ढढसिउ कर्दम चाख्य (sic) C चाख्यो C ढढोल्लइ From इ in ढढोलइ to यथा incl l 4 torn off in G L 3 *edd* गवयपतीति धा° L 4. BF ढेक्की C ढक्की BF बलाका L 5 *edd* ढंढसिय° CG °पूयण° BF ढेंकीउ C ढकिओ G ढिकीउ. L 6 G ढिक्का From वि to इति excl l 7 torn off in G. B ढिंढो B ढिंढरिय° C (F?) ढिढरिअ°. L 7. *edd* भ्रमतीति C °पूक्ताविति नोक्तौ L 9. BF अधण BCF ढेंढिय° A ढेंडिय° E ढंडिडं° C °घरिया BF धूविय° E adds ॥ अथा अनेकार्था ॥ L 10 From ढो in ढंढो to ण in भ्रमण° l 11 torn off in G A °णिरत्थे BF °ढरा BF पिसाईसासु L 11 E ढेंडिओ BF ढेघरो L 12 G सुय G दवदज्झंत° C °डझसनपीलुधूमाहया G °महया L 13 G णव-यगरु° BF ढेंडियाण C °ढेंढियाणं G ढेंढिया from णं to ढुो l 15 torn off in G. BF °ढोंघरा. L 15. CG पिशाच L 17. BF पिढरो° A ढिंका BF ढेका E ढका BF °कूवय° E ॥ अथ णादिः ॥ L. 18 G आवत्ते C (AG?) णअणाणा

ढमरं पिठरमुष्णजल चेति द्व्यर्थम् । अत्र ढुढुल्लइ भ्रमति गवेषयति चेति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्त· ।

ढेंका हर्षः कूपतुला चेति द्व्यर्था ॥

॥ अथ णादिः ॥

णत्था नासारज्जु· । णञ्त्रो तथा णोञ्वो आयुक्तः ॥ यथा ।

भक्खन्तेण गामं णत्थारहिओसहेण व समग्गं ।
णञ्च तए णोञ्वाण असाण वि भञ्जिओ मग्गो ॥ १७ ॥ [१७]

णड्ढो आरूढे णंदा णंदी णंदिणीउ गाईए ।
परिवञ्चिअम्मि णडिओ अ णञ्चिरो रमणसीलम्मि ॥ १८ ॥

णड्ढो आरूढः । णदा णंदी णंदिणी त्रयो ऽप्येते गोवाचकाः । अत्र णक्खा नखा. । णवि वैपरीत्ये । णइ अवधारणे । एते शब्दानुशासने साधिता इति नोक्ताः । णडिओ वञ्चितः । खेदित इत्यन्ये । णञ्चिरो रमणशीलः ॥ यथा ।

अम्बरणड्ढे मेहे णंदावालीण णंदिणीगोट्ठे ।
ण सुणेसि णञ्चिराण जइ गीअ णंदिपुत्त णडिओ सि ॥ १८ ॥ [१८]

मलिणम्मि णज्जरो णंदणो अ भिच्चम्मि णज्झरो विमले ।
णलयमुसीरे सीहे णंदिक्खो णंदिअं च सीहरुए ॥ १९ ॥

णज्जरो मलिनः । णदणो भृत्यः । णज्झरो विमलः । णलय उशीरम् । णदिक्खो सिंहः । णदिअ सिंहरुतम् ॥ यथा ।

L 1 BF पिढरमुसजलं G पिडरमु° L 2 BE °शपूक्तामिति नोक्त L 3 BCF ढक्को BCF द्व्यर्थं L 4 *om* A, and E here C णान्य L 5 C(G?) णाथो C 1 hd णोहो C 2 hd (G?) णोचा L 6 B भक्खतण G गाम CG °रहिउसहण L 7. C 1 hd णच G णत्य C 1 hd (G?) णोचाण BF असाल ण वि G अनाण G भंजिउ C मप्पो L 8 C 1 hd णद्दो C 2 hd णड्ढो G *om* णदी C °णदिणीओ L 9 BF परिवंचियति CG परवंचियम्मि AE °वंचियम्मि AG णडिउ ABCFG य G णञ्चिरा L 10 C णद्दा B णंदीणी C णंदिनी BCF त्रयो ऽपि गो° L 11 B नखा G णयद्द वधारण BF इति *pro* एते G सोना L 12 G णडिउ BF खेल्नित L 13 BFG अंबर° C °णड्ढे C णंशवा° G णंदीवा° B (F?) °वालीणं E °गा° L 14 *edd* गीयं C णदीपुत्त G णडिउ L 15 A णज्जुण F णंदग BFG य C *om* च ABCF णज्जरा L 16 C णयज्जमु° G सीहो *edd* णंदिय BF सीहरुए C रूए L 17 C मलिना BCF णज्जरा C णयज उसीर G णन्नयमुसीर L 18 G णदिक्खा B गंदि G सिंह *edd* णंदियं B सीहरुतं C °रुतं

णज्झरजस तुह रिउणो णरवइणंदिक्ख णंदिअं सोउं ।
णज्झरवत्था णलयकरा मालिअणंदणा हविअ जन्ति ॥ १९ ॥ [१९]

दुहिअम्मि णहिओ णडुरी अ भेगम्मि मन्दिरे णलिअं ।
णहरी छुरीइ णडुली कच्छवए णहमुहो घूए ॥ २० ॥

णहिओ दुःखितः । णडुरी भेकः । णलिअं गृहम् । णहरी छुरिका । णडुली कच्छपः । द्वित्वे णड्डुली इत्यपि । णहमुहो घूकः ॥ यथा ।

णहमुहणलिए रसे रुसं सोऊण तुह रिउवहूणं ।
णहरीहय व्व णडुरिणडुलीउ वि णहिआ हुन्ति ॥ २० ॥

अत्र । णवर केवले । णवरि आनन्तर्ये । एतावव्ययौ । णव्वइ णज्जइ ज्ञायते । णडइ गुप्यति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [२०]

जत्थ पलासलयाए जणेहिं पइणाम पुच्छिआ जुवई ।
अकहन्ती णिहणिज्जइ णिअमविसेसो णवलया सा ॥ २१ ॥

यदाह ॥ नियमविशेषश्च णवलया ज्ञेया । आदाय पलाशलतां भ्राम्यति लोकोऽखिलो यस्याम् । पृष्टा पतिनाम स्त्री निहन्यते चाप्यकथयन्ती ॥ यथा ।

दोलाविलाससमए पुच्छन्तीहिं सहीहि पइणामं ।
लज्जीहि हणिज्जन्ती वहूआ णवलयवयं भरइ ॥ २१ ॥ [२१]

L. 1 BCF णज्जरजस *edd.* णंदियं BF सोश्रो L. 2. CG °वच्छा *edd.* मालिय° BF °णंदिणा *edd.* हविय. L. 3 ABCFG दुहियम्मि E दुहअम्मि AG णहिउ E णहिश्रो AC णड्डुरी a form which is perhaps equally correct. E णडरी G णंडुरी ABCFG य E भोगम्मि *edd.* णलियं L. 4 BF छुरी G छुरीए AC णडुली A कच्छवए. L. 5. G णहिउ C णडुरी G णंडुरी BCF णलियं G नलिय. G *om* णडुली कच्छपः. L. 6. G णड्डुली BCF णड्डुलीत्यपि. L. 7. G णमुह° C रसे G रस B रुसं F रुसं G रिउण वहू L. 8. C 1. hd च BF णच्छुरिणडुलीओ C च छुरिणडुलीओ G णड्डुरिडुलीउ BFG णहिया G णिहिया. L. 9. BF णवरं BF णवरि C वरि यानतर्य. BCF णव्वइ G णवइ BF णड्डइ. L. 10. BF णडइ. L. 11. C पलासयाए E जणेहिं ABCF जणेहि G जणेइ *edd.* पुच्छिया AE जुवई B जुवइ. L. 12. C णिहणज्जइ BF नियम° C णियमे विसेसे AEG णियम° E णवल-या L. 13. G सा pro ज्ञेया The first verse is incomplete. BF आदाय. C का pro लोको. L. 14 C निहन्यते BF चाप्यकथयन्ती E चाप्यकथ°. L. 15. BF °विलासमये BFG सहीहिं C सहीहि BF पइणामं. L. 16. BFG लज्जीहिं BF वहुया CG वहुया BF णवलयवयं C °यावयं.

णवरिअ सहसा ओआइए णमसिअं तडिम्मि णहवल्ली ।
णत्ताउत्तो भोगी कण्हे णक्खत्तणेमी अ ॥ २२ ॥

णवरिअ सहसा । णमसिअ उपयाचितकम् । णवसिअं इत्यन्ये । णहवल्ली विद्युत् । णत्ताउत्तो ईश्वरः । नियोगिक्षुत इत्यन्ये । णक्खत्तणेमी विष्णुः ॥ यथा ।

णमसिअसएहि पाविअसिरीइ णक्खत्तणेमिसममप्प ।
णवरिअ णत्ताउत्तय मा मुण णहवल्लिचञ्चला एसा ॥ २२ ॥ [२२]

जलभवफलभेए णइमासयमुच्छिट्टए णवोद्धरणं ।
णाओ गव्विट्ठे णाउल्लो गोमी विलम्मि णारोट्टो ॥ २३ ॥

णइमासय जलोद्भवः फलभेदः । णवोद्धरण उच्छिष्टम् । णाओ गर्विष्ठः । णाउल्लो गोमान् । णारोट्टो बिलम् । कूसार इत्यन्ये ॥ यथा ।

णाउल्ल णवोद्धरणेण तुस मा विसट्ट णायउड्डणाय ।
दुलहणइमासयकए सया वि गोहा ण होइ णारोट्टे ॥ २३ ॥ [२३]

णालंबी जूडे णाहिदाममुल्लोअमज्झदामम्मि ।
णालंपिअमक्कन्दे जहणम्मि अ णाहिविच्छेओ ॥ २४ ॥

णालंबी कुन्तलः । णाहिदामं उल्लोचमध्यदाम । णालंपिअ आक्रान्दितम् । णाहिविच्छेओ जघनम् । णाहीए विच्छेओ इति वाक्यमपि जघनवाचकम् ॥ यदाह ॥ णाहीए विच्छेओ जघन केचित्तु णाहिविच्छेओ ॥ यथा ।

L 1 BF णवरिअ AC उआइए G उवयाइअए *cdd* णमसिय BF तडमि L 2 ACG णत्ताउत्तो BF णक्खत्तणामी ABF य E या L 3 BF णवरिय C णवरिय *cdd* णमसिय BF उपयाचितक C 1 hd °तकव 2 hd °तत *cdd* णवसियमित्यन्ये B सह° L 4 C (G?) णत्ता° G °उत्ता L 5 *cdd* णमसिय CG °सएहि *cdd* पाविय° G °सिरीए BF णक्ख° BF °सममप्प C °प्प L 6 BF णवरिय C [illegible]रिय G णवरिय C णत्ताउत्तय C मुण C °वल्ली° BF °चञ्चला एसो L 7 BF णइमासय° CE णयमा A °मुच्छिए BFG °चिट्टए A णवुद्ध° G णवों° C °द्धरणं L 8 AG णाउ BF गव्विट्ठे [illegible] गविट्ठा G °ट्ठे C 1 hd णाउल्लो *cdd* विलम्मि C °हो E °ट्टे L 9 C णयमासय BG णवुद्धरण F णवुद्द° C णवाइ° C उच्छिट्ठ G णाउ BFG गर्व्विट C 1 hd *om* णाओ ग° 2 hd गार्वत L 10 C नारोटा G णारोट्टो BF णारो° BFG विलं L 11 C णाउल्ल [illegible] णवुद्धरणेण F णवुद्धरणेण C णवुद्द° G णवुद्ध° which is of course equally correct BF C 1 hd तुस G विसट्ट C °उड्डणाय G °उडणाय L 12 G दुलह° G णारोट्टे L 13 A णलंबी BFG णालंबी A जूड A °मज्झ° C °मज्झ° A °दामम्मि L 14 BCEFG णालंपियम A °पियमक्कंद BF जहणमि ABCFG य AG °च्छेउ L 15 B णालंबी G णालंबी G °दाम BF उल्लोउ B णाल° BCF °पियं L 16 G °च्छेउ After जघनं G inserts णाहीए विच्छेउ जघन G °च्छेउ L 17 G °च्छेउ (twice)

पुराजम्मे कुसुमाइं गयाइ णालंबिणाहिंदागेसु ।
इअ णालपन्ते तुह रिऊण पिहणाहिंविच्छेआ ॥ २४ ॥ [२४]

णामोक्कसिअं कज्जे णिज्जणुवसमा य सुत्तम्मि ।
भूए णिडो हलिद्दा णिग्गा णिहसो अ वम्मीए ॥ २५ ॥

णामोक्कसिअ कार्यम् । णिज्जो तथा णुवसो सुप्तः । णिडो पिशाचः । णिग्गा हरिद्रा । णिहसो वल्मीकः ॥ यथा ।

णामोक्कसिअं तुमए कि रे णिड णिग्गराग णिहसमुह ।
नीए चिअ जं णामं लवमि णुवसो अणिज्जो अ ॥ २५ ॥ [२५]

णिहुणं वावारे कामिआइ णिहुआ य णिज्झरं जुण्णे ।
णिवहो सामिद्धीए णिअडी डम्भे णिहूअमवि सुरए ॥ २६ ॥

णिहुणं व्यापारः । णिहुआ कामिता । णिज्झरं जीर्णम् । णिज्झूरं इत्यन्ये । णिवहो समृद्धिः । णिअडी दम्भः । यदि निकृतिशब्दस्य प्रत्यादौ [सिद्धहेम॰ १,२०६] पाठ इष्यते तदा न देश्यः । णिहूअं सुरतम् ॥ यथा ।

णिहुआणिहूअयाणं मा संभर मुद्ध णिअडिणिहुणाइं ।
जं णिज्झरो त्ति इण्हिं कुणसु मणं पुण्णणिवहम्मि ॥ २६ ॥ [२६]

तुणिहक्कम्मि णिउक्को णिरुली मयराकिइग्गाहे ।
णिहणं कूले णिगढो घम्मे णितुअं णिसामिअं च सुए ॥ २७ ॥

L 1 BF कुसुमाइ C गयाइं BFG णालंबि° C om णाल्लाबि L 2 cdl इय C णालपते [illegible] णालपते BI ˚विच्छेय CG °विच्छेया L 3, Eणामुक्क° cdd °सिय BF णिध° G णिज्झ° G °णुवत्ता इ णु° L 4 E णिड्डा C 1. hd om हलिद्दा 2. hd. हरिद्दा ABCI G य. L 5 cdd ˚सिय G णिज्जो BF णुयत्तो L 6 G हरिद्रा BF णिहसोओ G वल्मीक ' L 7 cdd °सिय BCF om णिड L 8 BF (G?) चिय C 1 hd (G?) चिय C जनाम G णुमसो व्व णिज्झो cdd य L 9 cdd कामियाइ CG णिहुया BEF च्च A रिज्जरः BCI णिज्झर I जुण्णं G जुन्ने L 10 CG णियडी A डज्जे BI दम्भ C णिहयम° E णिहुयम° G णिहूयम° L 11 CG णिहुदा BCF णिज्झरं BCF णिज्झुरमित्यन्ये G णिज्झरमित्य° L. 12 G om णियरा समृद्धि B समृद्धि I समृद्धि cdd णियडी L 13 G णिहुय C om णि° सु° यथा L 14 C णिहुयाणिहुआयाण G °हूअ आण cdd णियडि° C °निहु° L 15 BCF णिज्झरो In G from जं to ण in कुणसु torn off B °रिम° L 16 BF तुण्हि-क्किम्मि BI मयराराकिइ° C मयिग्गाहे (sic) G मइरा° A °ग्गाहो L 17. A णिहन्नं BI णिहणा [illegible] णिहरा C णिगडो G णिसुयं ACL °सुयं cdd °मियं

णिउक्को तूष्णीकः । णिरुली मकराकृतिमाहः । णिहणं कूलम् । णिगढो घर्मः । णिसुअं तथा णिसामिअं श्रुतम् ॥ यथा ।

णिसुए णिरुलीरावे णिसामिए सउणिकलयले अ वहू ।
णइणिहणागयजारं मुणिअ णिउक्काहिसरइ णिगढे वि ॥ २७ ॥ [२७]

णिउरम्मि णिअलमविसेसिअम्मि णिरिअं च णिक्खुडमकम्पे ।
णिव्वेढणिव्वढा णग्गे णिज्झूहो अ णिव्वम्मि ॥ २८ ॥

णिअलं नूपुरम् । णिरिअं अविशेषितम् । णिक्खुडं अकम्पम् । णिव्वेढो तथा णिव्वढो नग्नः । णिज्झूहो नीव्रम् ॥ यथा ।

णिरिअइणाणाणाय किं णिअले णिअसि णिक्खुडो चोर ।
जरणिज्झूहम्मि घरे णिव्वेढो णिव्वढेण पेल्लिअइ ॥ २८ ॥ [२८]

अरिभवणम्मि णिआरं णिव्वूढं पच्छिमङ्गणए ।
कढिणम्मि णिकडं तह णिप्फेसो सद्दणिग्गमणे ॥ २९ ॥

णिआरं रिपुगृहम् । णिव्वूढं गृहपश्चिमाङ्गनम् । णिकडं कठिनम् । णिप्फेसो शब्दनिर्गमः ॥ यथा ।

धणुकड्ढणणिकडभुअ चालुक्क तुह णिआरणिव्वूढे ।
सीसक्कविलसिराण सिवाण उल्लसइ णिप्फेसो ॥ २९ ॥ [२९]

L 1 *cdd* तुष्णीकः BF णिउली C णिहणं L 2 *cdd* णिसुयं *cdd* णिसामियं L 3 BF णिरुल्ली° G °रावे From सामिए to वि l. 4 torn off in G, BCF य L 4 C णय BF मुणिय C पुणिय B णिगडे L 5 *cdd* णियल° B °निगो° ABCFG °सियम्मि ABCEF णिरिय G णिणिय *From* पे *to* व्वे l. 7 *torn off in* G L 6 A णिव्वेढ° BF C 1. hand णिचेद° A °णित्तढा C 1 hd °णिचढा C 1 hd निज्झूहो A णिज्झारो ABCF य BCF णिचम्मि E णिवम्मि L 7 C णिलय BCF णिरियं BF णिच्चढो C णिघेदो BF णिघढो C णिघढो L 9 *BF* णिरिहा° *CG* णिरिय° *From* हा° *to* पेल्लिअइ *incl. torn off in* G C °णाहाणाय BCF णियले णियासि BF णिक्खुडो चोर L 10 C °निज्झू° BCF णिघढो णिघढण B पेल्लयइ C (1?) पेल्लियइ L 11 E आणिभव° ABCFG णियार ABCF णिघूढ A पत्थिम° L 12 From ढ in कढि° to न in कठिनम् torn off in G E णिप्फरसा L 13 BCF णियार BCF णिचूढ C 1 hd °ङ्गणं L 15 BF धणुकढण° C धणकड्ढण° G धणुकड्ढण° BF °डभुअ C °डभुय In G from ढ to णिव्विढ्ढए l. 1 of next page torn off. BF चालुक्क तुह BCF णियार° BF °णिघूढे C °णिघूढो. L 16. C सीसक्का° BF णिप्फंसो

णट्ठम्मि णिरादो णिच्छिए णिरुत्तं णए णिरिंको अ ।
संतुट्ठम्मि णिसत्तो वि णिमेलं दन्तमंसम्मि ॥ ३० ॥

णिरादो नष्टः । णिरुत्तं निश्चितम् । णिरिंको नतः । णिसत्तो संतुष्टः । णिमेलं दन्तमांसम् । णिमेला इति धनपालः ॥ यथा ।

तुह घायणिमेलुच्छुड्डदन्तया रिउगया णिरिंकमुहा ।
जन्ति णिरादा नह वि हु जए णिरुत्तं तुमं सि ण णिसत्तो ॥ ३० ॥ [३०]

णिल्लंकणिलंका पडिगहम्मि णिज्झोमिणोमिणो रस्सी ।
अंगुट्ठीइ णिरंगीणीरंगीउ अहिअम्मि णिप्पट्टो ॥ ३१ ॥

णिल्लंको तथा णिलंको पतद्ग्रहः । णिज्झोमी तथा णोमी रश्मिः । रज्जुरित्यर्थः । णिरंगी तथा णीरंगी शिरोऽवगुण्ठनम् । णिप्पट्टो अधिकः ॥ यथा ।

णिज्झोमिखंचिओसहरहओइसे पिअम्मि लेइ वहू ।
णिप्पट्टपेम्मविरइअणिरंगिआ करयणिल्लंके ॥ ३१ ॥

किं मामि रोअसि तुमं णीरंगिं चइअ आचम णिलंके ।
पेक्खसि ण चिरा दइअं णोमीबद्धं पुरो वहल्लं व ॥ ३२ ॥ [३१]

णिम्मंसू तरुणे णिब्भुग्गो भग्गम्मि णिक्खयं णिहए ।
सुत्तोट्ठिअम्मि णिव्विन्तो णिस्संको अ णिब्भरए ॥ ३२ ॥

L. 1. A णभे BCEFG णते AC (F?) णिरको ABCFG य. L. 2. A सत्थदुम्मि E °इम्मि A णिसमो C णिसत्तो From मेलं torn off in G. A दस°. L. 3. C णिरोदो In G from णिरादो to इति l. 4 torn off. C (F?) णिरंको. L. 4. G धनपालो. L. 5. BFG थाय° G °लुच्छुड्ड° C I. hd. रिओगया From या in °गया to णिज्झोमि° l. 7 torn off in G. L. 6. C नमि सि ण णिसित्तो. L. 8. A अअडीइ E °अगुट्ठीइ G अंगुट्ठीउ A णरंगी° G om. णिरंगी° ACE °गीओ ABCFG अहियम्मि BF णिप्पट्टे G णिप्पट्टो. L. 9. In G from णिल्लको to शिरो° torn off. C om. यथा णिल्लंको. L. 10. B णिप्पट्टो. L. 11. BF णिज्झो-सि° CG °खंचिउसह° CG °उइसे B पिआसि CG पियमि F पियंसि. L. 12. CF णिपट्ट° From णिप्पट्ट° to मामि l. 13 torn off in G. BF °पिम्म° BF °विरइय° C °विरइप° BCF °णिर-गिया C °णिल्लयके. L. 13. BF सामि G रोयसि C णीरंगी add. चइय BF आवम. L. 14. C om. ण BF विरा G दइय णोमी° BG °बद्ध BFG वहल्ल (G °ल्ल) BF या C च. L. 15. A णिम्मस्स B तरुणे A वरुणे In G णिब्भु° भ° णि° are torn off. A णिबुग्गो BF णिब्भुग्गो C णिहुग्गो A भेग्गम्मि BF णिग्गयं C णिहियं. L. 16. G सुत्तोट्ठियम्मि BCF °ट्ठियमि C णिविचो G णिच्चिन्तो ABCFG य A णिब्भरम.

णिम्मंसू तरुणः । णिब्भुग्गो भग्नः । णिक्खयं निहतम् । णिव्विज्जो सुप्तोत्थितः । णिस्संको निर्भरः ॥ यथा ।

णिस्संककामसरणिक्खया इमा सिविणए तुमं दट्ठुं ।
णिम्मसुअ णिव्विज्जा णिब्भुग्गमणोरहा होइ ॥ ३३ ॥ [३२]

णिज्झोड्ओ पयरे परिहिए णिअत्थं चलम्मि णिक्कज्जो ।
णिव्वाणं दुहकहणे थद्धे णिट्ठूहणिव्वूढा ॥ ३२ ॥

णिज्झोडओ प्रकरः । पुष्पावकर इत्यन्ये । णिअत्थं परिहितम् । णिक्कज्जो अनवस्थितः । णिव्वाणं दुःखकथनम् । णिट्ठूहो तथा णिव्वूढो स्तब्धः ॥ यथा ।

णिक्कज्जे जं मग्गसि णिअत्थहारं फुलिङ्गणिज्झोडं ।
णिट्ठूहे णिव्वाणं कुणसु अणिव्वूढयाण तं अम्ह ॥ ३४ ॥ [३३]

गयकुसलोवकिईसुं णिम्मयणिग्घट्टणिज्झाया ।
सेदोचिअउज्जाणा णिव्वायणिव्विट्ठणिब्भग्गा ॥ ३४ ॥

णिम्मओ गतः । णिग्घट्टो कुशलः । णिज्झाओ उपकारः । णिवाओ स्वेदः । णिव्विट्ठं उचितम् । उपभुक्तार्थे तु निर्विष्टशब्दभवम् । णिब्भग्गं उद्यानम् ॥ यथा ।

णिब्भग्गणिम्मयं तं दट्ठुं पयडिअणिवायसिढिलङ्गी ।
तम्मइ तुज्झ कए णिव्विट्ठयणिज्झायणिग्घट्ट ॥ ३५ ॥ [३४]

L. 1 C णिहुग्गो C 2 hd °हु° G णिग्गय BCF णिघित्तो B °त्तो सुप्त. | L 3 G °क्खयाइं मा सि° L 4 edd णिम्मसुय BF णिवित्तो C णिविच्चा G णिविच्चा BFG °मणारहा C होई L 5 BFG णिज्झोड G परिहियम्मिपयत्थ चलम्मि CE णिअच्छं C चलंमि B णिकज्जो L 6 C °कहणा A थद्दे BF थद्दे C तद्दे G थद्दे B णिट्ठूह° CF णिट्ठूह° G om णिट्ठूह° BF °णिव्वूण A णिद्धूरा (?) C णिधूदा G °णिट्ठूढा E °णिव्वूआ L 7. G णिज्झोड B प्रकार BF पुष्पप्रकर G om णिअत्थं परि°. G णिकज्जो L 8 G अनव° G णिज्जाणं (?) B णिट्ठूहो C 1 hd णिधूहो 2 hd हू° G णिधूढा G om तथा CG णिधूढो G स्तव्ध | C 1 hd om यथा L 9 B णिकज्जो BG मग्गसि edd. णियत्थ° G पुलिंग BF णिज्झोय L 10 BF om णिट्ठूहे C णिहूए G णिहूहे C णिव्वाण BF अणि° C अनिव्वूढ G °ढू L 11 E कुसला° G °किईसु C णिम्मिय E णिम्मय BF णिम्मयग्घट्ट° A णिग्घट्ट E °णिग्घट्टणिज्जाआ G णिज्झाया L 12 C 1 hd सेदा° AC °चिय° BFG °चिय° E °चिअ° BF °उज्जाणे A °णिव्विट्ठ° BE °णिविट्ठ° F °णिविट्ठ° BF °णिज्झाग्गा L 13 G णिम्मउ गता B णिग्घट्टो कुशल G णिज्झाउ B णिवाउ L 14 BF णिविट्ठ G णिव्विट्ठ G णिज्झाग्गं L 15 BF णिउग्ग° G °णिम्मय edd पयडिय BF om णिवाय C has it twice C ङ्गा L. 16 C तुम्मइ तुझइ BF णिविट्ठिय° C 1 hd णिविट्ठ 2 hd णिव्विट्ठ C अणिज्जा BF °णिज्जाइ° BCF °णिग्घट्ट G °णिग्घट्ट

सुत्तपसुत्तम्मि णिसायं चामुण्डाइ णिम्मंसा ।
णिद्धम्मो एगमुहम्मि णिंदिणिणिआणिआ कुतिणहरणे ॥ ३५ ॥

णिसायं सुप्तप्रसुप्तम् । चण्डालवाचकस्तु णिसायशब्दो निषादशब्दभवः । णिम्मंसा चामुण्डा । णिद्धम्मो एकमुखयायी । णिंदिणी तथा णिआणिआ कुतृणोद्धरणम् ॥ यथा ।

केआरणिंदिणिकए णिआणिआमुल्लजंपणमिसेण ।
णिम्मंसदेउलं णिद्धम्मं पिआ वच्चइ णिसाए ॥ ३६ ॥ [३५]

णिसाला णोलच्छा णोलइआ चेअ चञ्चुम्मि ।
णिग्गिसं णिल्लसिअं च णिग्गए पाडिए णिसुद्धं च ॥३६ ॥

णिसाला तथा णोलच्छा तथा णोलइआ चञ्चुः । णिग्गिसं तथा णिल्लसिअं निर्गतम् । णिसुद्धं पातितम् ॥ यथा ।

णोलइआइ हणन्तो णोलच्छिअरो विसालणिसालो ।
णिग्गिसजिओ हूओ आसमणिल्लसिअरावणणिसुद्धो ॥ ३७ ॥ [३६]

णिज्झाओ णिच्छुंडो णिराहणिग्घोरणिप्फरिसा ।
णिद्धंधसो अ णिव्वेरिसो अ अदए णिमेणमवि ठाणे ॥३७॥

णिज्झायादयः सप्त शब्दा निर्दयवाचकाः । णिव्वेरिसशब्दोऽत्यर्थेऽपि दृश्यते । णिमेणं स्थानम् ॥ यथा ।

L 1 C °पसत्तमि L 2 C णिद्दम्मो C एगमुह णिआणि° A °दिणी° ABCFG °णिआणिआ E णिआणिआ L 3 C 1 hd om सुप्त C चाण्डाल°. L 4 BF णिहस्सं C णिद्दम्मा CG तथा णिआ कु° BF णिआणिआ. L 6 BFG केयार° C कयार° BF °णदिणि° BF णिआसिआ° CG णिआणिआ° C °मुल्लजंप° G °जपण° L 7. C णिद्दम्म cdd. पिआ BF णिसार L 8 BF णिल्लाला BF णोलच्छा om C 1 hd cdd णोलइआ ABF चेय C चेय B चञ्चुमि F चुञ्चुमि L 9 B णिग्गिसं C (F?) णिग्गिल E णिग्गिस cdd °सियं E णसुद्ध C 2 hd G णिसुद्दं L. 10 BF णिल्लाला G °च्छ cdd णोलइया BCF णिग्गिलं cdd °सिय L 11 C णिसुद्दं L 12 cdd णोलइयाइ C णोलच्छविरो B °णिल्लालो L 13 B णिग्गिल° C (F?) णिग्गिल° G °जिउ CG हूउ cdd °णिल्लासिय° B °णिसुद्धे C °हो F °ह L 14 A णिज्झाउ BF णिज्झाउ G णिज्झाउ BF णिहडो C णिघडो BF णिसह° C णिरोह° A °णिप्फरिया BF °णिफारिसा E णिप्फरिसा. L 15 BF णिद्धाधसो C णिद्धंधसो BFG य ABCFG णिव्वेरिसो G णिव्वोरिसो A य G इम ABCEF चयवे E हाण. L 16 BF णिज्झास्य C णिज्झाओ बारय C शब्दा G पदा BCF णिव्वेरिस° चारय° G णिव्वेरिसशब्दो ऽत्यर्थे L 17. G णिमेणम्

णिग्घोरे णिच्छुंडो अणिराहे को व्व ण हु अणिप्फरिसो ।
णिद्धसे अणिव्वेरिसो अणिज्झाय कत्थ वि णिमेणो ॥ ३८ ॥ [३७]

अविभिण्णगेहए णिड्डुमाणिड्डुयणिड्डुमाया वि ।
णिअरद्दिए णिअरिअं णिअंधरणणिअंसणा वत्थे ॥ ३८ ॥

णिद्धमो तथा णिद्धओ तथा णिद्धमाओ अविभिन्नगृहः । अत्र । णिअइ पश्यति । णिव्वाइ विश्राम्यति । णिमइ न्यस्यति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः । णिअरिअं निकरेण स्थितम् । णिअंधणं तथा णिअंसणं वस्त्रम् ॥ यथा ।

णिअरिअगुण सुणिअसण णिअंधणं कड्ढ णिद्धमो हविअ ।
णिद्धअ वयम्मि रमिओ किं पेम्ममणिद्धमायाण ॥ ३९ ॥ [३८]

णिड्डमणं ओघसरे णिअक्कलं वट्टुले चेअ ।
णिव्वमिअं परिहुत्ते पाणिग्गहणम्मि णिव्वहणं ॥ ३९ ॥

णिद्धमणं गृहजलप्रवाहः । णिअक्कलं वर्तुलम् । णिव्वमिअं परिभुक्तम् । णिव्वहणं विवाहः ॥ यथा ।

गन्धव्वे णिव्वहणे तुह णिव्वमिअं णिअक्कलयणीए ।
विरहे सुमरन्तीए वाहेहिं वहइ णिद्धमणं ॥ ४० ॥ [३९]

L. 1 BF णिग्घोरे णिछुडो G णिच्छुंडो C अणिराहे को य G हु य णि° BF अणिप्फु° C °प्फणिरो L. 2 C णिद्दंधसे BCF अणिअरिसो C अणिज्झाय णिच्छ वि णमणो BF णिमेण G णिमणो L. 3 1 G निज C °मा णिद्दमाणिणिद्दयमाया 2 bd णिद्दम णिद्दमाणिद्दमाया G णिद्दुम्म° L. 4 C 1 bd नि I णिअरद्दिअ ABF णिअरिअं CI G णिअरिअं BF णिअधण° CIG णिअधरा FG णिअंसणा C वच्छे L. 5 C णिद्दमा C णिद्दओ G णिड्डउ C निद्दमाओ G माउ L. 6 C णिअाइ BF न्यस्यति C न्यस्यति BF °पूक्ता C om इति नोक्ता L. 7 G णिअरिअं G om यथा CG णिअंधणं L. 8 CG णिअसण B कड CG कढ्ढ I केढ C णिद्दमो G णिद्दमो BF हविअ C हविआ L. 9 C णिद्धुअ G णिद्धम F णिद्दम BF वअम्मि C णि BF पम्मणमणि° I णिद BFG माणा C om पम्म L. 10 C णिद्दमणं AG उप C उपर BF णिअ° G णिअक्कलं BF चेय L. 11 C णिव° ABCFI णिव C °हुत्ते G हुत्ते C हमि G गणिम्मि 1 bd णिव° L. 12 C णिद्दमणं G णिद्धमणं गृहजल C 1 bd णिअक्कलं BF °लिय G °निम. L. 13. C 1 bd णिव्वहणं G गृहजलप्रवाहः F om यथा L. 14. BF गन्धव्वे C 1 14 णिव्वहणे BCF णिअक्कलं G णिअक्कलं edd णिअक्कल L. 15 BF सुमरंती C वाहा edd वाहि C णिद्दमणं

अदढम्मि अ णिक्खुरिअं णिरन्तरे चेअ णित्तिरडी ।
ओआरणो णिवच्छणणोवच्छणया चुअम्मि णिस्सरिअं ॥ ४० ॥

णिक्खुरिअं अदृढम् । णित्तिरडी निरन्तरम् । णिवच्छण तथा णोवच्छण अवतारणम् । णिस्सरिअं स्नस्तम् ॥ यथा ।

णित्तिरडिविरहणिक्खुरिअतणू णिस्सरिअ अंसु पत्तपिए ।
णोवच्छणगहणलिआ सयमेव णिवच्छणीहुआ वहुआ ॥ ४१ ॥

अत्र । णिअच्छइ पश्यति । णिरप्पइ तिष्ठति । णिम्माणइ णिम्मवइ निर्मिमीते । णिज्झरइ क्षीयते । णिहुवइ कामयते । णिआरइ काणेक्षितं करोति । णिरिग्घइ निलीयते । णिव्वडइ पृथक् स्पष्टो वा भवति । णिहुहइ निष्टम्भं करोति । णिव्वोलइ मन्युनोष्ठं मलिनं करोति । णिल्लुञ्छइ मुञ्चति । णिउड्डइ मज्जति । णिच्छल्लइ णिज्झोडइ णिल्लूरइ छिनत्ति । णिसुढइ भाराक्रान्तो नमति । णिहुअइ क्षरति । णिट्टुहइ विगलति । णिम्महइ गच्छति । णिल्लसइ उल्लसति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ता ॥ [४०]

णिट्ठुहिअणिक्खसरिअणिरुवकया थुक्कमुसिअअकएसु ।
णित्तिरडिअं च तुट्टे णीसारो मण्डवे चेअ ॥ ४१ ॥

णिट्ठुहिअ थूत्कृतम् । निष्ठ्यूतमित्यर्थः । णिक्खसरिओ मुषितः । अपहृतसार

L 1 ABFG य C om अ C 1 hd नि° 2 hd णिक्खुरय ABEF °रिय C णिरन्तरे 2 hd णिरंयरे A चेअ C 2 hd चेय BF चय G णित्तिरिडी L 2 BFG C 1 hd उआरणो C 1 ld णिवच्छणया 2 hd णिव° om णणोवच्छ G णिवकुणणाउच्छणया C अुयमि E चुयमि ABCFF °रियं G °रण L 3 G णिखुरिअ BCF रिय BG णित्तिरिडी C 1 ld णित्तरिडी C 2 ld णवच्छणो Co : तथा णो BF णवच्छण L 4 BCF °रिय L 5 BCF णित्तराड° G णित्तिरिडि BCF °रिय B णिस्सरिय असु C (F?) °रिअसु C पत्त पिए L 6 edd °सलिया G om हुआ L 7 BF णिच्छइ CG णियच्छइ BFG तिष्ठति BF णिम्माण L 8 BF om णिज्झरइ क्षी° । णि° काम° C णिझरइ G णिन्झइ BCF णियारइ L 9 BCF निर° G णिरग्घइ C निव्व° BF णिश्हइ C निडुहइ G णिज्जुहइ निष्टभ L 10 C (F?) निंवा° BG णिव्वा BCF मन्युना आत्र (C आर्) G मलिनीकरोति BF णि उड्डइ C निउड्ड° h1 °डुइ L 11 G णिल्लच्छइ C निज्झो° BF °ज्झो° C °क्रान्तेन भमति BF निरुअइ G णिहुअइ or णिहुअइ L 12 C क्षरति BCF णिट्टुहइ G णिडुहइ L 14 C णिट्ठु° G णिट्ठु° ABCEF °हय° G °सरिय ABCEF °सरिय° E णिरुव° C °णिरुवु कया BF थुक edd °मुसिय° L 15 BFG णित्तिरि° ABCEF °डिय A तुट्ट BCFG तुट्टे BF मडवा ABCFG चय L 16 C णिट्ठु° BCF °हिय G णिट्ठयिय BF थूक C थूत्कृत G थूत्कृत BF निष्ठ्यू G निष्ठ्यू (?) BF णिक्कस° CG °सरिउ BF मुषित B मुषिता 2 hd मुषिता

इति यावत् । णिरुवक्कयं अकृतम् । णित्तिरडिअं त्रुटितम् । अत्र । णिरुवारइ गृह्णाति । णिरिणज्जइ पिनष्टि । इत्येतौ धात्वादेशेपूक्ताविति नोक्तौ । णीसारो मण्डपः ॥ यथा ।

तुह णित्तिरड्डिअथामा रिउणो णिक्खसरिआ वसन्ति वणे ।
णिरुवक्कयणीसारे तणहाइ सुसन्तणिड्डुहिआ ॥ ४२ ॥ [४१]

णीसंपायं परिसन्तजणवए तह झुणिम्मि णीहरिअं ।
णीसीमिओ अ णिव्वासिअम्मि वाणम्मि णीलकंठी अ ॥४२॥

णीसंपायं परिश्रान्तजनपदम् । णीहरिअं शब्दः । णीसीमिओ निर्वासितः । णीलकंठी बाणवृक्षः ॥ यथा ।

वोलिअबहू णिसमुहं णीसंपाए अणीहरिअकन्ती ।
अहिसरइ णीलकंठीवणम्मि णीसीमिअस्स तस्स कए ॥ ४३ ॥ [४२]

णीसणिआ णिस्सेणी णीआरणमवि वलिघडीए ।
णूला साहाए पट्टवासिआए अ णेडाली ॥ ४३ ॥

णीसणिआ निःश्रेणी । कमत्ययाभावे णीसणीत्यपि । णीआरणं बलिघटी । अत्र । णीह णीणइ णीलुक्कइ गच्छति । णीरंजइ भनक्ति । णुव्वइ प्रकाशयति । एते धात्वादेशेपूक्ता इति नोक्ताः । णीहम्मिअं निर्गतमिति तु निर्पूर्वस्य हम्मि-धातोः सिद्धम् । णूला शाखा । अत्र णुमइ छादयतीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । णेडाली पट्टवासिता । शिरोभूषणभेदः ॥ यथा ।

L. 1. यावत् । णि° अं° torn off in G C णिरुवक्कयं G णित्तिरि° BF °डिय L. 2 BC 1. hd. गृह्णाति G पिनष्टीति एतौ C *om* इत्यु BF इति L. 3 From यथा to स in वसन्ति torn off in G. L. 4. BF णित्तिरि° BCF °डिय BCF °सरिया L. 5 C तणहाइ *edd.* °हिया L. 6 E परिसंत From जणवए to णीसंपाय incl l. 8 torn off in G BCF °रियं L. 7 A °मिउ BF णिव्वासियम्मि A णिव्वा° ACE °सियम्मि BEF वाणम्मि C नील° A णील° ABCF य. L. 8. C श्रांत जन° *edd.* °रियं G णिसीमिउ. L. 9 BCF नील° From त्त torn off in G BF वाणए° L. 10 From वोलिअ° to म्मि in °वणम्मि l. 11 torn off in G. BCF वोलिय° C °बहू C °मुहं BCF °रिय° C °कन्ती L. 11. *edd.* °मियस्स B (F) *om* तस्स L. 12. *edd.* °णिया From णीआरण to णीसणी l. 14 torn off in G, C णीयार° A वलिघडी य C °घडिए BF वलिपडिए L. 13 B पट्ट° ABCEF °वासियाए ABF य A णेडाली L. 14 BCF णिया BF निश्रेणी CG णीयारणं. BF बलिघटी G बलि° L. 15 C *om.* अत्र णीह From णीलुक्कइ to मिति l. 17 torn off in G. L. 16. B णीहम्मियं F णीहम्मियं L. 17 From णूला to स्र l. 1 of next page torn off in G.

णोडालिसुन्दर तुमं पुत्तय मा चडसु उच्चतरुणूलं ।
जं णीसणिपडिएसु वि णीआरणवल्लहा ण होइ छूलं ॥ ४४ ॥ [४३]

णेउड्डो सब्भावे कूवतुलाए अ णेलिच्छी ।
रविवणिअसचिवसरढा णेसरणेसत्थिणेलच्छा ॥ ४४ ॥

णेउड्डो सद्भावः । णेलिच्छी कूपतुला । णेसरो रविः । णेसत्थी वणिक्सचिवः । णेलच्छो पण्ढः । वृषभ इत्यन्ये ॥ यथा ।

णेसत्थि भणेलच्छो तं णेउड्डेण णेसरत्थमणे ।
णेलिच्छिरवं सोउं वच्चइ जं जलमिसेण तुह जाया ॥ ४५ ॥

अत्र णेड्डं नीडमिति तु नीडशब्दभवमिति नोक्तम् ॥ [४४]

भद्दवओज्जलदसमीऊसवभेअम्मि णोडुरिआ ।
उच्छुणिवीडणकण्डे तहेअ कुण्डम्मि णंदं च ॥ ४५ ॥

णोडुरिआ भाद्रपदोज्ज्वलदशम्यां कश्चिदुत्सवविशेषः ॥ यथा ।

संकेअमागए उवयइम्मि दूइइ झत्ति संलविआ ।
अहिसरइ णायरवहू णोडुरिआदंसणमिसेण ॥ ४६ ॥

अत्र णोल्लइ क्षिपतीति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् ।

॥ अथानेकार्थाः ॥

णंदं इक्षुनिपीडनकाण्डं कुण्डाख्यो भाण्डविशेषश्चेति द्व्यर्थम् । केचित्तु । इक्षुनिपीडनकाण्डवाचकावेव णंदकुंडशब्दौ देश्यावित्याहुः । यदाह । ॥ इक्षुनिपीडनकाण्डं

L. 1. C णेल्लाडिसुंदरि BF चडसु L. 2 In G from आ to णेसर° incl l. 4 torn off in G C स BF °पडिसु C °च्छलं. L. 3. BF णेउड्डो A णेउड्डो BF सब्भावे: BF कुवतुलाए edd. य BCF णेलच्छी E णेलिच्छी L. 4 A °वणिअ° BCF °वणिय° BF °सचिव° BCF °णेसच्छि, G not quite legible. H °णेलत्था L. 5 BF णेउड्डो सद्भाव: From णेलिच्छी to रवे l. 8 torn off in G BCF णेलच्छी C 1 hd णेराच्छा 2 hd °च्छी. L. 7. BF णसत्थि C णेसच्छि C य BF णेउत्ताणे C °च्छमण L. 8 C णेलच्छि°. L. 9. BF णेड्डं C णेडं G णेड्डु edd. णीडमिति G om तु From ड in नीड° to डं in °काण्डं l. 11 torn off in G. L. 10 ABCF भद्दवउज्ज° (C °उज°) BF णेंडरिया C णोडरिया AE °रिया E ins here: अथानेकार्थाः. L. 11. C उच्छु° ABCF तहेय G तह य C कुडम्मि L. 12. C णेडु° 2. hd. णेडु° BCFG °रिया. L. 13 G संकेय, From मागए to वहू l. 14 torn off in G. BF संकेयमागए उवयइम्मि BCF झत्ति BCF °विया L. 14 G णेडुरिया° C णेडुरिया° BF °रिया° L. 16. G °कार्थ.. L. 17 BF णदं; From इक्षु to शब्द° torn off in G. B °पीडण° C °कांड H °श्चे द्व्य°. BF om तु L. 18. B °नीपीडण°

णद कुड च गो णदी ॥ न तु कुण्डाख्यभाण्डवाची णदशब्दो देश्यः । अस्माभिस्तूभयमपि दृष्टमित्यनेकार्थेपूपनिबद्धम् ॥ [४५]

घाणे मूके णक्को णस्सो कूवे खलग्गजेसुं च ।

कद्दमिए वइविवरे पओअणे णल्लयं णिमित्ते अ ॥ ४६ ॥

णक्को घ्राणं मूकश्च । माहे तु णक्कशब्दो नक्रशब्दभव एव । णस्सो कूपो दुर्जनो ज्येष्ठो भ्राता चेति त्र्यर्थः । णल्लय कर्दमित वृत्तिविवरं प्रयोजन निमित्त चेति चतुरर्थम् ॥ [४६]

रयदुद्दिणेसु णड्डुलमह णड्ढुवयमाघिणाणिन्दासु ।

सब्भावे ऽभिप्पाए णाउड्डो चोरकञ्चणे णिक्खो ॥ ४७ ॥

णड्डुल रत दुर्दिन च । णड्ढवयय अनृणा निन्दा चेति द्व्यर्थम् । णाउड्डो सद्भावो ऽभिप्रायश्च । मनोरथ इत्यन्ये । णिक्खो चोरः काञ्चन च ॥ [४७]

कउहच्छउमेसु णिव्वं णिअयं रयसयणसासयघडेसु ।

सुत्तोट्ठिए णिरासे उब्भडआकिवेसु अ णिविड्डो ॥ ४८ ॥

णिव्व ककुद व्याजश्च । पटलान्ते तु णिव्वशब्दो नीव्रशब्दभव एव । णिअय रत शयनीय शाश्वत घटश्चेति चतुरर्थम् । णिविड्डो सुप्तोत्थितो निराश उद्भटो नृशंसश्चेति चतुरर्थः ॥ [४८]

सेअगणेसु णिहाओ पुट्ठे उव्वेढिए णिरप्पो अ ।

चोरट्ठिअपुट्ठेसुं णिरक्कमुज्जुअढेसु णिप्पिच्छं ॥ ४९ ॥

L 1 BFG णई C णी C कंडाख्य° G कुडा° CG णदशब्दो G इश्य L 2 C °भिस्तु उभयम° C 1 hd °ष्टमिमि नेका° G °वद्धा । L 3 BF घाणी B णक्का A कलग्ग° C °जमुं corr 2 hd L 4 A कद्दम्मिए E निवरे A पउअणे CG पउयए A णल्लय BF निमित्त B णिरित्त ABF य G य om C L 5 G णक्का pro णस्सा B जोगे G ज्येष्टो L 6 B णल्लअ C वृत्ति° L 7 G °दुद्दिणेसु AC णड्डुल° C णड्ढवय° BF णड्डुलवय AFG णड्ढुवय° A °मणिघण° L 8 BF सब्भाने G सब्भा A निप्पाए BF भिप्पा णाउडा L 9 C णड्डुल G रतं C णड्ढ° BF °घवयं CG °वयं G अनृणा L 10 BF सब्भाव G सब्भावो भिप्रा° BF om णिक्खो चार L 11 B कउह° BF °छउमसु C 2 hd (A?) णिव्वं F नियय CG णियय BF रयणसासय° C रयसयण L 12 F सुत्तोट्ठिए C °ट्ठिआ F निराए C णिरासो C उब्भडआकिवसु ABF णिव्विड्डा G णिविड्डा C णिविड्डा L 13 BF, C 1 hd णिव्वं C ककुदं C पटल° BCF तु नीव्रशब्दभव (BF नीव्व°) एव णिव्वशब्द । edd णिययं L 14 BCF निविड्डो G णिविड्डो C निराशा BF उब्भगो C उद्भय L 15 C नृशंसश्चेति G रया L 16 BF सयाग° ACFG सय° AG णिहाउ A उवढिए C उव्वेढिए F उव्वा° G णिरप्पा edd य L 17 A चोर° C चारे ABCF F °ट्ठिय G ट्ठियपुट्ठेसु ABFG णिरिक्क BF मुज्जुय C °मुज्जुय 2 hd °मज्जुय° BF ढेसु C णिप्पिच्छ

णिहाओ स्वेद समूहश्च । णिरप्पो पृष्ठमुद्वेष्टित च । णिरक्को चोर स्थित. पृष्ठ चेति त्र्यर्थः । णिप्पिच्छ ऋजु दृढ च ॥ [४९]

पयडोज्जुरिऊसु णिराओ णिट्टंकं च टङ्किए विसमे ।
णिहुअं णिव्वावारे तुण्हिक्के तह य सुरयम्मि ॥ ५० ॥

णिराओ प्रकट ऋजु रिपुश्चेति त्र्यर्थः । णिट्टक टङ्कच्छिन्न विषम च । णिहुअं निर्व्यापार तूष्णीकं सुरत चेति त्र्यर्थम् । [५०]

णिव्वलिअं जलधोए पविगणिए विहडिए चेअ ।
वायसमूकेसु णिउक्कणो णिहेलणमगारजघणेसु ॥ ५१ ॥

णिव्वलिअ जलधौत प्रविगणित विघटित चेति त्र्यर्थम् । णिव्वलेइ दुःख मुञ्चति निष्पद्यते क्षरति चेति धात्वादेशे सिद्धम् । णिउक्कणो वायसो मूकश्च । णिहेलण गृह जघनं च । अत्र । णिव्वरइ दुःख कथयति छिनत्ति च । णिहोडइ निवारयति पातयति च । णिलुक्कइ तुडति निलीयते च । णिवहइ णिरिणासइ गच्छति पिनष्टि नश्यति च । णीलुक्कइ निष्पतति आच्छोटयति च । णीरवइ बुभुक्षते आक्षिपति च । णीहरइ निःसरति आक्रन्दति च । णुमइ न्यस्यति छादयति चेति धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ता ॥ [५१]

॥ इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां देशीनाममालायां चतुर्थो वर्गः ॥

L 1 G णिहाउ G णिरप्पो *cdd* पृष्ठमु° G णिरिक्को BCF चोर L 2 *cdd* पृष्ठ and त्र्यर्थ G om from णिप्पि° to च incl L 3 A पयडोउज्जु° BF पयडाज्जु° CG °डोज्ज° E °कोज्जु° AG णिराउ G णिट्टक L 4 CE णिहुय L 5 G णिराउ *cdd* ऋजु G णिट्टय° *cdd* णिहुय L 6 G त्र्यथ L 7 *cdd* °लिय A पविगालिए C विगणिए BF चव ACG चेय C 2 hd चेय L 8 BF °मूहेसु A °लणमगर ज° AC °णेसु L 9 G णिव्व° (?) *cdd* °लियं BCF णिव्वलेइ L 10 BF *om* क्षरति G °देशसिद्ध C 1 hd °शे सि° L 11 C जघन्य C 2 hd णिव्वरइ G णिव्वइ B (F?) *om* च L 12 BF तुडयति L 13 B णिव्व° BF णिव्वइ C णासइ L 14 C 1 hd निःसति C आक्रान्दति G नाशयति L 15 B पूक्ता L 16 C इत्यार्य° BCFG °नाया स्वोपज्ञ देशीनाममालावृत्तौ च° व° । ग्रन्थाग्र (G ग्रथा) २६२ । L has only ॥ इति चतुर्थवग्ग ॥

॥ अथ तादयः ॥

तंबा गाई तंटं पुट्ठं सुत्तोप्पलेसु तग्गतणा ।
तट्टी वईइ सोगम्मि तमो तवणी अ भक्खम्मि ॥ १ ॥

तंबा गौः । तंटं पृष्ठम् । तग्गं सूत्रम् । सूत्रमिति सामान्याभिधानेऽपि सूत्रकङ्कणमुच्यते । यदाह । ॥ तग्गं च, सूत्रकङ्कणकम् ॥ तणं उत्पलम् । तट्टी घृतिः । तमो शोकः । तवणी भक्षणयोग्यम् । कणादि ॥ यथा ।

तंटयहणतट्टिविहीहि तंबचारणाय तग्गयलणेहिं ।
तणालोअणा ण तवणिं कुणन्ति विरहे तमं जडा जन्ति ॥ १ ॥ [१]

तमणं चुल्ली तहरी बहलसुरा वावडे तवओ ।
तसिअं सुक्के सयणे तल्लडमोल्लम्मि तसायं ॥ २ ॥

तमणं चुल्लिः । तहरी पङ्किला सुरा । तवओ व्यापृतः । तसिअं शुष्कम् । तल्लडं शय्या । तसायं आर्द्रम् । यथा ।

विरहम्मि तुज्झ सुहव तसिए तसायकमलतल्लडए ।
तमणं व तप्पइ सही तहरीनवओ ण जाणसि तुमं तु ॥ २ ॥ [२]

तच्छिडं च कराले णयरारक्खे तलारो अ ।
तत्तिल्लो तल्लिच्छो अ तप्परे तणचए तणोसी अ ॥ ३ ॥

तच्छिडं करालम् । तलारो नगरारक्षकः । तत्तिल्लो तथा तल्लिच्छो तत्परः । तणोसी तृणप्रकरः ॥ यथा ।

L. 1. *om.* A, E ॥ अथ तादि ॥ L. 2 ABFG तबा C 1 hd तथा 2. hd तच्चा E तम्बा C तत्तं E तट A पोट्टं C 1 hd पुर्ह G पुट्ह A सुत्तुप्प° E सुत्तुप्प° G °प्पलेसु E तग्गु° G *om.* तग्ग L. 3 E सही वई य *cdd* य L. 4 BFG तंबा BF गो *cdd.* पुट्ठं C °मिति सु सा° L. 5. C सूत्रक° B °कणकमुच्यते G सट्टी L. 6 C वृत्ति. L. 7. BF °विहि CG विहीहि BF तंपचारणाय C तवचार° G तवचार° or °चार° BCF °चलणेहिं L. 8. CG °लोयणा BF जता C जड. L. 9 E तहरी ABCFG बहल° E वावडे B, C 2. hd. तवओ G तवउ L. 10 *cdd.* तसिय E तल्लड L. 11 C चुल्हि 2 hd. चुल्ली BG तवउ *cdd* तसियं G शुष्कं L. 12 B तसाय L. 13 BCF तुज्झ BCF सुह C तसिए BF तसाय° G तसाय. L. 14. C च C *om.* तहरी C तवड G तवउ L. 15 E न *pro* च A णगरा° G कराले *cdd* य L. 16 BF तच्छल्लोच्छो *cdd* य BF तप्पर AC तणचए ABCFG य L. 17 B ड च करा° G तलारो C नगररक्षक C तच्छिडं, *om.* G. L. 18. G *om.* यथा

दोसगवेसणतत्तिल्ल तलारभया तणोसिअन्तरिआ ।
उअ तइ तल्लिच्छा सा तमतच्छिडे पडिच्छइ कुडङ्गे ॥ ३ ॥ [३]

तरसं मंसे तंवेहितंबटकारिआउ सेहाली ।
इच्छाइ तकणा तंतडितोंतडिआ करम्बम्मि ॥ ४ ॥

तरसं मांसम् । तंवेही तथा तंबटकारी शेफालिका । तकणा इच्छा । तंतडी तथा तोंतडी करम्बः ॥ यथा ।

वय तवेहिकुडङ्ग ण तंबटकारिरत्तवसणो ऽयं ।
ण हु तरसतकण कङ्गुतलडी,कलमतोंतडी अ हरे ॥ ४ ॥ [४]

गोहुमकुङ्कुमिआए अ तंविरा तंवरत्ती अ ।
तरवट्टो पउमाडम्मि तडवडा आउलितरुम्मि ॥ ५ ॥

तंविरा तथा तंवरत्ती गोधूमेषु कुङ्कुमच्छाया । तरवट्टो प्रपुन्नाटः । तडवडा आउलिवृक्षः ॥ यथा ।

सहि तंबरत्तिरम्मे छेत्ते इत्तम्मि तंविरच्छि पिए ।
तरवट्टतडवडाउलकुडङ्गए कीस चलिआ सि ॥ ५ ॥

अत्र । तलिणं सूक्ष्ममिति तलिनशब्दभवम् । तरइ शक्नोति । तच्छइ तक्ष्णोति । तडइ तड्डइ तड्डवइ तनोति । एते धात्वादेशेपूक्ता इति नोक्ताः ॥ [५]

L 1 B °भाया C तणोसियत° *edd* °रिया L 2 BF ओअ C तइ C तच्छिल्ला G तम-च्छिडे BF °च्छिडी BF कुडिंगे L 3 A तम्बेहि° BCFG तंवे° E तम्बे° BFG तवट° C तम्ब° E तम्ब° C (F?) °टकारि° ABFG °रियाउ C °रियाओ. L 4 E इच्छा य C (F?) ततडिया *om* तोंतडि ABEFG °डिया A करम्बम्मि C करवम्मि BF करंबंमि L 5 C 1 hd मंसं 2 hd मसं C (F?) G तवही B मंवेहि C (F?) तबट्कारी G टट्ट° B सय° B इच्छा L 6 G करवः L 7 C वय BF मवाहि CG तवहि° BG मंबट° C (F?) तम्बट° C °वसणो BCF यं G यं L 8. G णं C तरस° BF कगुतलडी C कगुतोंतडी G कगुलोतडी G कमल तलडी C °मालडी BFG य C °डी हरइ L 9 FG °मियाए *edd* य A तम्बिरा BF तंवरा C तम्बिरा E तम्बिरा G मविरा BFG तंवरत्ती ACE तम्ब° *edd* य. L 10 BF पउमाडंमि C पउणा° E पउमारंमि C °तंमि L 11. BFG मविरा C तम्बिरा G तथा BFG तंव° C तम्ब° G °धूमेषुकुङ्कु° B तरवट्टो G तरवट्टो L 13 BF तव° G तम्ब° C तम्बरम्मे G छित्ते मुत्तंमि BCF तंविर° G तंविर L 14 तरवट्ट° torn off in G C °कुडङ्गए CG चालिया. L 15 G तलिन L 16 C *om* तडवइ, in G it is torn off From एते to तंसं in तएणरा-डी l. 1 of next page torn off in G

इन्दोवे तंबकिमी तणसोल्ली मल्लिआए अ ।
सुरयम्मि तत्तुडिल्लं पसारिए चेअ तणरासी ॥ ६ ॥

तंबकिमी इन्द्रगोपः । तणसोल्ली मल्लिका । तत्तुडिल्लं सुरतम् । तणरासी प्रसारितम् ॥ यथा ।

जइ तत्तुडिल्लपण्डिअ तणसोल्लीवल्लहो गओ कालो ।
तुह विरहे तणरासिअतंबकिमी पाउसो कहं तीए ॥ ६ ॥ [६]

सालिम्मि तलप्फलतालहला खुहिए तडमडो अ ।
तंतुक्खोडी अ तुरी उडुवे तरिअव्वतणवरंडीओ ॥ ७ ॥

तलप्फलो तथा तालहलो शालिः । तडमडो क्षुभितः । तंतुक्खोडी वायकतन्त्रोपकरणम् । तरिअव्वं तथा तणवरंडी उडुपः ॥ यथा ।

कीस तलप्फलगोवीतडमडिओ जासि तालहलखेत्तं ।
तंतुक्खोडिअ वच्चसु तरिअव्वणिउत्त तणवरंडीए ॥ ७ ॥ [७]

तद्दिअसं अणुदिअसे तहल्लिआ चेअ गोवाडे ।
तद्दिअचयं च णच्चे तलआगत्ती अ कूवम्मि ॥ ८ ॥

तद्दिअसं । अदूरविप्रकर्षात् तद्दिअसिअं । तद्दिअहं इत्यपि । अनुदिवसम् । तहल्लिआ गोवाटः । तद्दिअचयं नृत्यम् । तलआगत्ती कूपः ॥ यथा ।

L. 1. A तम्ब° C तम्ब° BF तंब° A तम्म° *edd* मल्लियाए ACEG य　L. 2. AC 1. hd. EG तत्तुडिल्ल BF ज्ञुडिल्लं AG चेय BF चेव CE येय E तणरासी.　L. 3 BFG तब° C तम्ब° From तणसोल्ली to ल्ली° l. 5 torn off in G BF का pro मल्लिका B C 1 hd. F तत्तुडिल्लं. सण° प्र° twice in B　L. 5 *edd.* तत्तुडिल्लपंडिय B °वल्लओहो CG गउ. L. 6. *edd.* °रासिय° From यनव to ह in °वरंडीओ l. 8 torn off in G BF तब° C °किमी B पाउो.　L. 7. BF सालम्मि तलहला A तलप्फला E तलप्फलतालफला ABCF य. L. 8. B तत्तुखोडी C (F?) तत्तुक्ख° *edd* य BF तरियव्व° C (E?) तारियव° (E °च्व ?) AG °डीउ L. 9 From त्रि: in शालिः to जासि l. 11. torn off in G BF क्षुभितं C तत्तु° BF य वायक° L. 10 C तरियव　L. 11 C किसतलफल° C °गावी .　L. 12 C तत्तु° *edd.* °डिय BF वच्चसु From च to णि in णणिउत्त° l. 2 of next page torn off in G. BF तरियव्व° C तरियवणिउत्त ण तणवरंडीओ　L. 13 *edd* तद्दियस अणुदियसे तहल्लिया BF चेव C येय　L. 14 *edd* तद्दिय° C °चय E णच्चे BF °गत्ती CE य In A the whole stanza is omitted.　L. 15. *edd.* तद्दियस म तद्दियसियं तद्दियहं　L. 16 *edd.* तहल्लिया *edd.* तद्दियचय

तरुणतलल्लिअरक्खय भुमयातड्डिअचरणा तड्डिअसं ।
तलआगत्ति वअइ णिसि चहुआ पाणिअमिसेण ॥ ८ ॥ [८]

तडफडिअं परिचालिअम्मि कुरवए तंवकुसुमो अ ।
गालिअअङ्गुलिएसुं तलसारिअतणयमुद्दिआओ अ ॥ ९ ॥

तडफडिअं परितश्चलितम् । तंवकुसुमो कुरवकः । तलसारिअं गालितम् । अन्ये तु तलसारिओ नालिक इति पठन्तस्तलसारिअं मुग्धमाचक्षते । तणयमुद्दिआ अङ्गुलीयकम् ॥ यथा ।

अइ तलसारिअपेम्मयं तुह विरहे तीइ इत्थ तडफडिअं ।
तंवकुसुमस्स मूले ओपडिआ तणयमुद्दिआ कहइ ॥ ९ ॥

अत्र । तलअंटइ भ्रमति । इति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । [९]

ताला लाजा रम्मम्मि तामरो रोअणम्मि ताडिअयं ।
तारत्तरो मुहुत्ते जलभवफुल्लम्मि तामरसं ॥ १० ॥

ताला लाजाः । तामरं रम्यम् । ताडिअयं रोदनम् । तारत्तरो मुहूर्तः । तामरसं जलोद्भवपुष्पम् । पद्मवाचकस्तु तामरसशब्दः संस्कृतसम एव ॥ यथा ।

ताडिअयपरं बालं कुलडा तालाहि भोलविअ जाइ ।
तारत्तरेण तामरतामरसे सरिअतूहम्मि ॥ १० ॥ [१०]

L 1 C वरुणावह° *cdd* °ल्लिय° *cdd* °तड्डियचमणा तड्डियस L 2 BF चयइ श्चो चहुया C उयइ णिसि यहुया *cdd* पाणिय° L 3 A तडप्फडियं BF °फडियं G °फन्निय From परि° to वक in कुरवक l 5 torn off in G BF °चालियभि A कुरूवए E कुरवए BF तंवकुसुमो C तस्वकुसुगो *cdd* य L 4 E गालिय ABCF गालिय° *cdd* °सारिय° BF तणश्च° BCF °मुद्दियाओ C °मुद्दियाउ *cdd* य L 5 *cdd* °फडिय BF तंच° C चकुसु° B कुरवक C (1?) कुरुवक BFG °सारिय From तु to तीइ excl l 8 torn off in G L [illegible] B नालि कनालिक *cdl* °सारिय *cdd* °मुद्दिया L 8 *cdd* अयि BF तणसारय° C °रिय° C इच्छ, illegible in G *cdd* °डिय L 9 BFG तंव° C तंच° BF ओपाडिया C उपाडिय G उपडिया *cdl* °द्दिया From कहइ to णम्मि l 11 torn off in G L 11 C लाज C 1 hd रम्मम्मि BF ताम रोअणम्मि AE ताडियय G °डिअअ L 12 C ताउत्तरो C 1 hd मुहुत्ते BF मुहुत्ते E जलवरफु° L 13 B लाजा, From to चकम्स l 14 torn off in G BF ताडियय L 14 C °द्भव पु° B °फुप्प L 15 B ताडियय° C (F) ताडिअयपर *cdl* वाल [illegible] कुडला CG तालाहिं BF भोलविय G जाइ L 16 G तारत्तरेण C *om* तामर From तामरसे to सी in रासी p 161, l 1, torn off in G BF सरिय° F °तूहंमि C °जहंमि

तालप्फली अ दासी तिची सारम्मि दूसहे तिव्वं ।
तिरिडो तिमिरे तिणिसं महुपडले तिमिणमल्लदारुम्मि ॥११॥

तालप्फली दासी । तिची सारम् । तिव्वं दुर्विषहम् । तिव्वं अत्यर्थमिति सातवाहनः । *तिरिडो तिमिरवृक्षः । तिणिसं मधुपटलम् । तिमिणं आर्द्रदारु* ॥ यथा ।

वयणाइं तालफली अणुराली तिणिसतिव्विमहुराइं ।
तिव्वविलिअस्स पइणो ओ पहरइ तिरिडतिमिणेण ॥ ११ ॥

अत्र । तालिअंटइ भ्रमति । इति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् ॥ [११]

उण्हपवणे तिरिड्डी तिंगिच्छी तिंगिआ य कमलरए ।
तिविडी पुडिआ गुरु तित्तुअं च ण्हाणोल्लिअम्मि तित्तिरिअं ॥१२॥

तिरिड्डी उष्णवातः । तिंगिच्छी तथा तिंगिआ कमलरजः । तिविडी पुटिका । तिविडा सूचीति केचित् । तित्तुअं गुरु । तित्तिरिअं स्नानार्द्रम् ॥ यथा ।

तिंगिच्छिलुद्धहिअसभरणिव कलुसिअतिंगिए तिरिड्डम्मि ।
तित्तुअदुहा तुह रिऊ ण्हाणतित्तिरिआ जिमन्ति तिविडीए ॥ १२ ॥ [१२]

तिमिरिच्छतिमिच्छाहा करञ्जपहिआ तिमिंगिलो मीणे ।
तिरुहीकयम्मि तिक्खालिअं तह तिरोवई वयन्तरिए ॥१३॥

तिमिरिच्छो करञ्जद्रुमः । तिमिच्छाहो पथिकः । तिमिच्छओ इति कश्चित् ।

L. 1 BF तालप्फली ABF य E दूसहो G (A°) तिव्व E तिव्व L. 2 ABEFG तिरुणं C तिणिसं *cfr.* III, 12 G महुपडल BF तिमिण दारुम्मि A तिमिणदारुमल्लम्मि C °दारुम्मि G °दारुम्मि. L. 3 G *om.* तालफली दासी G तिव्व *ell.* तिव्वमत्यर्थमिति L. 4 G °वाहनः. G तिरुणं BF तिमिर L. 5 BF C तिणिस° C महुराइं L. 6 CG °विलिअस्स B (F°) °विलिअस्स CG उ L. 7 BF तालिअंटइ C 1 bd स्रमति BF धात्वादीनि CG धात्वादि G °त्ति नि पा° BEC °ष्पूक्त इति नोक्तं (B नात्र) L. 8 A तिरड्डी C तिरिड्डी C तिगच्छी E तिंगिच्छी G तिंगिच्छी ABEFG तिंगिआ C तिगिआ L. 9 *ell.* पुडिआ AB तिचुय C (F°) G तिचुअं A लानुतिअनि E सत्तिरिअं A तिरि° BF तिविडा G तिचुरिअं ACE °रिअ. L. 10 C तिरिड्डी BF तिगड्डी G *om.* तथा C तम्रा (*sic*) BF तिगदा CG तिंगिया G च कमल° L. 11 BCF सूचीति B तिचुअं CG (F°) तित्तुअं B तित्तरिअं C (F°) °रिअं G स्नानार्द्री L. 12 C *तिगिच्छ° G तिगिच्छि° C तित्तुरिअ G कलुस BEG तिरि° BF °तिगिए C तिरिरिरि L. 13 BE तित्तुअ C तिचुअ G तित्तुअ C तित्तरि° स्नाइंति *ell.* तिरा L. 14 ABEG तिमिरच्छ° E °च्छाहा *ell.* °पहिआ C 1 bd तिमिंगि B तिमिंगलो F तमिंगिलो L. 15 ABEG °किअ C °म्मि F तिरि G °वइ L. 16 *ell.* तिमिरिच्छो G करञ्ज. G तिमि-च्छाउ

तिमिंगिलो मीनः । मत्स्यविशेषवाचकस्तु संस्कृतसमः । तिक्खालिअं तीक्ष्णीकृतम् । तिरोवई वृत्यन्तरितः ॥ यथा ।

हणिओ तिमिंगिलधएण एस तिक्खालिएण व सरेण ।
मुच्छइ तिमिरिच्छतले तिरोवइपिओ तिमिन्दाहो ॥ १३ ॥ [१३]

तुंगी रयणी तुणही अ सूअरे तुच्छमोसुक्के ।
तुलसी सुरसलयाए तुंडीरं महुरबिम्बम्मि ॥ १४ ॥

तुंगी रात्रिः । तुणही सूकरः । तुच्छं अवशुष्कम् । अत्र तुंदं उदरम् । तुंडं आस्यम् । तुंबी अलावूः । एते संस्कृतसमत्वान्नोक्ताः । तुलसी सुरसलता । तुंडीरं मधुरबिम्बम् ॥ यथा ।

तुंडीरउट्ठि तुमए अतुच्छतुलसीहि अचिआ चंडी ।
तुंगीवइपुसकल जमाइतुणहीबलं घरं लहसि ॥ १४ ॥ [१४]

तुरिहक्को मिउअचलम्मि तुलग्गं कागतालीए ।
तुच्छयतुच्छइआ रञ्जिए जरघडम्मि तुंडूओ ॥ १५ ॥

तुरिहक्को मृदुनिश्चलः । तुलग्गं काकतालीयम् । तुच्छयं तथा तुच्छइअं रञ्जितम् । तुंडूओ जीर्णघटः ॥ यथा ।

अंसि तुलग्गदिट्ठे तुच्छइआ मेल्लिऊण तुंडूअं ।
किं अहिसरसि सहि तुम ण तुच्छओ एस होहि तुरिहक्का ॥ १५ ॥ [१५]

L 1 G तिमिंगिलो *cdd* °लिय   L 2 G वृत्यतरित   L 3 G हणिउ B तमिंगलो-धएण F तमिंगिलो° G स BF सरमि   L 4 C मुच्छइ BFG तिमिरच्छ° C तिमिरिच्य° CG °पिउ C त्तिमि° G °च्छाड   L 5 BCF तुण्णी EG तुसी G य BG सूयरे C (F') सुयरे ABC 1 hd (F') °मासुक्क   L 6 A सरस° B1 °सलयाए G °विवंमि   L 7 BC1 तुण्णी G तुगी BFG तुदमुदर C तुंदरं *cdd* तुडमास्य   L 8 BFG तुवी BFG अलाबू C 1 hd अलाब्त B °त्वान्नो°   L 9 G तुडी मधुर° G °विंव   L. 10 C तुडीरहि B °उढ्ढि F °उहि G °उहि or उहि *cdd* °तुलसीहिं BFG आचिया C अच्चिया   L 11 *cdd* तुसी° B1 G °वल C बर   L 12 C °तलमि   L 13 B °तुत्थयइया F °तुत्थइया ACEG °इया A तुडूउ BF तडूओ E तडूओ   L 14 B काग° B *om* तुच्छय G तुत्थय BCF तुच्छइयं G तुत्थइय L 15 BF तडूआ C तुडूओ corr 2 hd G तुडूउ G *om* यथा   L 16 C आंसि BF अंसि BF तुलग्ग° G °विट्ठ BF तुत्थइया CG तुच्छइया B मिल्लिऊण BF तंडूय C तुडूय L 17 C छछआ G तुत्थउ BF हाई

तुणत्रो तूरविसेसे तुंतुक्खुडिओ तुराजुत्ते ।
दारु तुसेअजंभं तूओ तह उच्छुकम्मयरे ॥ १६ ॥

तुणओ झुंझाख्यस्तूर्यविशेषः । अत्र तुवरो रसविशेष इति संस्कृतसमत्वान्नोक्तः । तुंतुक्खुडिओ त्वरायुक्तः । तुसेअजंभं दारु । तूओ इक्षुकर्मकरः ॥ यथा ।

तूओ थायइ तुणयं उच्छुणिवीडणतुसेअजंभडिओ ।
तं सुणिअ गोववहुआ तुंतुक्खुडिआ अहिसरेइ ॥ १६ ॥

अत्र तूहो सरिदवतार इति तीर्थशब्दभवत्वान्नोक्तः ॥ [१६]

पुरिसम्मि तूहणो तोलणो अ सिंबलितरुम्मि तूलिणिआ ।
तेंडुअमवि तुम्बुरुए तोसं दव्वम्मि तोमरी वल्ली ॥ १७ ॥

तूहणो तथा तोलणो पुरुषः । तूलिणी शाल्मलिः । तेंडुअं तुम्बुरु । अत्र तेअवइ प्रदीप्यत इति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः । तोसं धनम् । तोमरी वल्ली ॥ यथा ।

तूहण तूलिणितेंडुअतोमरिगहणे गिरिम्मि किं भमसि ।
मुत्तूण तोलणयं ण हु तोसं लब्भए कह वि ॥ १७ ॥ [१७]

अणिमित्ततप्परे तोक्कओ तहा तोडणो असहणम्मि ।
तोअयतोमरिआ वप्पीहयसत्थप्पमज्जएसुं च ॥ १८ ॥

तोक्कओ अनिमित्ततत्परः । तोडणो असहनः । तोअओ चातकः । तोमरिओ शस्त्रप्रमार्जकः ॥ यथा ।

L. 1. AG तुणउ AC त्तर C °विसास BF तंतुक्खडिओ E °खुडिओ G °खुडिउ A डिउ C 2 hd डिउ C °अत्ते E °जुत्तो G °जुत्त L. 2 BEt दारु CG तुसय C सउ A, C 2 hd जम्भो G तूउ BF तूआ BF उच्छु C उछु corr 2 hd, G उच्छु° C °कम्मयरो L. 3. G तुणउ BF तुणओ° C झंझा (?) C त्यस्तूर्य° L. 4 B तुंतुक्खडिओ F तवुरत° C तुंतु त्वरा° (sic), G om तुंतु त्वरा C G तुसय C तूआ G तूउ L. 5 C तूउ G तूउ C थायर BF उछ C निवीडण G तुसय° BF डिओ G डिउ L. 6 BCF तुंतिय G तुरतेंवि edd. °वहुआ BCF तुंतुक्ख edd डिआ L. 7 C 1 hd. तरा B °तार L. 8. ABCFG य BCFG सिंबलि E °तरुम्मि BCFG तूल edd तिणिआ L. 9 AG तेंडुय-मवि BF तेंडुयम° C मनय 2 hd मवुय E मन्डय BF तुंबरुए G तुंबु° E तुम्बुरुए BF तासं E दर्वम्मि. L. 10 BF तथा तोलणो BF तूलणी C 1 hd मलि BF तेंडुयं C तेडुयं 2 hd तेडुयं G तेडुयं BCF तुम्बुरु L. 11 BF तेअइ G °दुक्त L. 12 BF तोसत्त C तुंतरिउ C मलति° 2 hd तूलति BF °तेंडुय G तेंडुय° L. 13 B मुत्तूण BF तोलणयं G न L. 14 E अणिमित्त B तोक्क G तोकउ L. 15 BF om तोअय edd °रिआ BFG वप्पीह° L. 16 G तोकउ BCF अनिमित्त तत्पर BF असहन G तोयउ G रिउ

वम्महसरतोमरिए माणसिणिमाणतोडणे काले ।
तोथअ मज्झ अवत्थाकहणे दइअस्स तोक्कओ होहि ॥ १८ ॥ [१८]

॥ अथानेकार्थाः ॥

तंडं खलीणलालयसिरहीणसराहिएसुं च ।
गामणिसेज्जासु तलं तल्लं पल्ललयबरुअसेज्जासु ॥ १९ ॥

तडं कविकालालक शिरोविहीन स्वराधिक चेति त्र्यर्थम् । तल ग्रामेशः शय्या च । तल्ल पल्वल बरुकाख्यतृणं शय्या चेति त्र्यर्थम् ॥ [१९]

तप्परआएसेसुं तत्ती तमणी अ बाहुभुज्जेसु ।
तलिमो कुट्टिमसेज्जाघरोद्धभूवासभवणभट्ठेसु ॥ २० ॥

तत्ती तत्परता आदेशश्च । तमणी भुजो भूर्जं च । तलिमो कुट्टिम शय्या गृहोर्ध्वभूमिर्वासभवन भ्राष्ट्रश्चेति पञ्चार्थः ॥ [२०]

कण्णाहरणविसेसे वरङ्गए चेअ तलवत्तो ।
तालूरो फेणकविट्ठेसु तिरिडिअं सतिमिरविचिएसु ॥ २१ ॥

तलवत्तो कर्णाभरणविशेषो वराङ्ग च । तालूरो फेनः कपित्थतरुश्च । तालूरो आवर्तश्चेति केचित् । तिरिडिअ तिमिरयुतं विचित च ॥ [२१]

कोउअविवाहसरिसवहविअसिणिद्धकुतुवेसु तुप्पो वि ।
पीणम्मि तुरीसद्दो उवगरणे तूलिआणं च ॥ २२ ॥

L 1 C °सरि° L 2 C अवच्छा° BCF दइयस्स CG तोकउ BCF होइ L 3 *om* A, E °र्था L 4 E खडीलाल° A °ताजय° L 5 EG गामिणि B °सिज्जासु G तल C सं, corr 2 hd G *om* तल्लं C तज्ज L पल्लय° BF °वरुअ° G °वरूअ° L 6 BFG कविकजा° G °ह्मालकं L 7 BF शज्जा य C तल पल्वल्ल BF चरुका° G वरुका° BF शय्या G भति L 8 BF तसणा य *pro* तमणी अ G तमणीइ *om* अ BFG बाहु°. L 9 A °परोन्° E °घरोद्द° G °घरोड्ड° CG °भट्टेसु L 10 G भुज्जो C भुर्ज Instead of भूर्जं च one should expect to find भूर्जश्च *edd* गृहार्द्ध° L 11 C °भूमिनरसिभ° G °भूमिपास° C भाष्ट्रश्चेति G भ्राष्ट्रश्चेति L 12 BF वय C चेव AG चय L 13 *edd* °डियं A °तिमिर° G °चिन्धिमस L 14 G कपित्थश्च *edd* °डिय L 15 BF विच C *om* विचित L 16 L काउवि° ABCLF °हविय° G °हथिय° G °सिणिद्ध° L 17 C उवकरणे ABF तूलिमाणं C तलियाणं G तलियाणं

तुप्पो कौतुकं विवाहः सर्षपो म्रक्षितः स्निग्धः कुतुपश्चेति षडर्थः । तुरी पीनं तूलिकानामुपकरणं चेति द्व्यर्था ॥ [२२]

णायव्वा तुंविल्ली महुपडले उक्खले चेअ ।
तेड्डो सलहपिसल्ला तउवट्टिअकण्णिआसु तोवट्टो ॥ २३ ॥

तुंविल्ली मधुपटलमुदूखलं चेति द्व्यर्था । तेड्डो शलभः पिशाचश्च । तोवट्टो त्रपुपट्टिकाख्यः कर्णाभरणभेदः कमलकर्णिका चेति द्व्यर्थः ॥ [२३]

॥ अथ थादिः ॥

थग्घो गाधे णिलए थद्दो थरो दहिसरे थरू छरुए ।
थंवं विसमे थक्को ऽवसरम्मि पसुम्मि थट्टिथवा ॥ २४ ॥

थग्घो गाधः । थद्दो निलयः । थरो दधिसरः । थरू त्सरुः । थंवं विषमम् । थक्को ऽवसरः । थट्टी तथा थवो पशुः ॥ यथा ।

दहिथं थरेण लग्गा थरूहि कूया य थग्घसलिलेहिं ।
सोहन्ति थंवथक्का भडेहि थट्टीथवेहि गामथद्दा ॥ १९ ॥ [२४]

विल्थिणम्मि थसथसलथामा थविआ पसेविआए अ ।
थंडिल्लथमिअथलया मण्डलविम्हारिअमण्डवेसु च ॥ २५ ॥

L. 1. *edd* [illegible] CF [illegible] BF [illegible] C 1 [illegible] From [illegible] to द्व्यर्था torn off in G. L. 2 C [illegible] BCF द्व्यर्थ L. 3 C [illegible] E [illegible] G [illegible] BF [illegible] C [illegible] ACF [illegible] B [illegible] L. 4 BF [illegible] C [illegible] G [illegible] *edd* [illegible] E [illegible] C [illegible] From [illegible] to [illegible] L. 5 torn off in G. L. 5 BF [illegible] C [illegible] 2 b1 [illegible] B [illegible] F [illegible] BF द्व्यर्थ BF [illegible] C [illegible] G [illegible] B [illegible] L. 6 [illegible] L. 7 [illegible] A In G from [illegible] to [illegible] l. 9 torn off L. 8 A [illegible] B1 [illegible] C [illegible] It will not be noticed in this chapter that some of the MSS. very often confound [illegible] and [illegible] in the beginning of the words. ABF [illegible] F [illegible] AC [illegible] E [illegible] L. 9 [illegible] b1 [illegible] ABC 2 b1 F1G [illegible] C [illegible] B1F [illegible] C [illegible] L. 10 B1 [illegible] C [illegible] From [illegible] to [illegible] l. 12 torn off in G. C [illegible] B [illegible] B1 [illegible] C [illegible] L. 11 B [illegible] C [illegible] L. 12 *edd* [illegible] C [illegible] B [illegible] L. 13 BF [illegible] C [illegible] From [illegible] to [illegible] p. [illegible] l. 1 [illegible] in G. B [illegible] B [illegible] *edd* [illegible] C [illegible] L. 14 AC [illegible] BF [illegible] E [illegible] C 2 b1 [illegible] ABCF [illegible] ABCF [illegible] ABCF [illegible] L. 15 A [illegible] BE [illegible] F [illegible] C [illegible] B1 [illegible] ACF [illegible]

थसो थसलो थामो एते त्रयोऽपि विस्तीर्णार्थाः । थवी प्रसेविका । थंडिल्लं मण्डलम् । थमिअं विस्मृतम् । थलओ मण्डपः ॥ यथा ।

थामत्थणथंडिल्ले थसकडि तुह थविअसुसाहिअयाए ।
थलयागओ वि दइओ थमिओ किं थसलदोसो व्व ॥ २० ॥ [२५]

भल्लाअए थउड्डं वीसामे थत्तिअं चेअ ।
चञ्चूइ थग्गया थवइल्लो दीहोरुजुअलउवविट्टो ॥ २६ ॥

थउड्डं भल्लातकम् । थत्तिअं विश्रामः । थग्गया चञ्चुः । थवइल्लो प्रसारितोरुद्वयोपविष्टः ॥ यथा ।

णिव तुह भएण णट्ठा भुञ्जिअ सुअथग्गअद्दखद्दफला ।
रिउणो कुणन्ति खिसा थवइल्ला थत्तिअं थउड्डतले ॥ २१ ॥ [२६]

थरहरिअं कम्पिअए घणम्मि थारो थिरे थिमिअं ।
थिरणामो चलचित्ते दरिए थुसो अ वट्टिए थुल्लो ॥ २७ ॥

थरहरिअं कम्पितम् । थारो घनः । थाणयं आलवाल इति स्थानकशब्दभवः । थिमिअं स्थिरम् । थिरणामो चलचित्तः । यः क्वचिदपि धृतिं न बध्नाति । थुसो दृप्तः । थुल्लो परिवर्तितः ॥ यथा ।

थुससरणथुल्लमुहो माणिणिलोओ पिअम्मि थिरणामो ।
थारत्थणिअं सोउं थरहरिअतणू हवेइ थिमिअमणो ॥ २२ ॥ [२७]

L. 1. G वसन्नां From विस्ती° to गल्भो l. 4 torn off in G. L. 2 BF थमिय C थविय L. 3 C थामच्छण° BF थविय° C थडिय° BF °सुन° cdd. °हियथाए. L. 4 CG °गड C इन्भा 2. hd इउ C 2 hd थमिउ From ओ in थमिओ to सुअ° l. 9 torn off in G C 2 hd घ. L. 5 BF थत्तिय BF चेय L. 6 A °जुयल° BF °जअल° C दीहोरुमुअ° 2 hd °होरुजु° BF उवविट्ठो L. 7 C 1 hd थउड भल्लात cdd थत्तियं BF om थग्गया चञ्चु C चञ्चु. B प्रसारि° L. 9 cdd भुंजिय BCF सुय° CF अद्दखद्द° BF °फले From ला to ल्लो in थुल्ला l. 12 torn off in G. L. 10 B रिऊणो cdd थत्तियं. L. 11. cdd °हरियं AE कपियए C कपियघयणमि A घणमि C om थिरे E थमिय ABCF थिमियं L. 12. C 1. hd चलचित्ते 2. hd. चलचित्ते E स्थुलो C वट्टिए A थट्टि A चुल्लो E स्थुल्लो. L. 13 cdd. °हरियं BF घनः From न. to तः in परिवर्तितः l. 15 torn off in G C थालयं. L. 14 B थमियं C (F?) थिमियं B थ B थुणो. L. 16 G थुसत्तण° BF थुससूण° C 1 hd G° लोउ cdd पियमि From थिर° to रमवि p. 167, l. 1 torn off in G L. 17 C थारच्छ° cdd. °णियं B सोच्चा F सात्रो BF थरयरिय° C °हरिय° cdd. थिमिय° C °मणो

थुलमो दूसे थुक्किअमुन्नयए थुड्डहीरमवि चमरे ।
थुरुणुल्लणयं सेज्जा वाअयभण्डम्मि थूरी अ ॥ २८ ॥

थुलमो पटकुटी । थुक्किअं उन्नतम् । अम्बूकृते तु थुक्किअं थूत्कृतशब्दभवमेव । थुड्डहीरं चामरम् । थुरुणुल्लणयं शय्या । थूरी तन्तुवायोपकरणम् ॥ यथा ।

तुह थुक्किअंसरिउणो थुरुणुल्लणथुड्डहीरथुलमाई ।
ओमुन्नूणा पणडा थूरिकरा तन्तुवायवेसेण ॥ २३ ॥ [२८]

थूणो तुरए कोलम्मि थूलघोणो अ बिन्दुए थेवो ।
थेरो के थेरासणथेवरिआ पउमजम्मतूरेसु ॥ २९ ॥

थूणो अश्वः । थूलघोणो सूकरः । थेवो बिन्दुः । स्तोकवाचकस्तु थेवशब्दः स्तोकशब्दभव एव । थेरो ब्रह्मा । थूणो थेणो चोर इति स्तेनशब्दभवौ । थेरासणं पद्मम् । थेवरिअं जन्मनि तूर्यम् ॥ यथा ।

उक्खित्तिअ रविथूणाइ थूलघोणं अणज्झयणथेरं ।
थेरासणङ्कजिण तुह थेवरिअं जणइ हरिसजलथेवे ॥ २४ ॥ [२९]

कमपिहुवट्टे थोरो वलम्मि थोहं च खोलए थोलो ।
ठाणोण्डपिहुसु थाहो णिमेहदयदरिएसु थिम्मो वि ॥ ३० ॥

थोरो क्रमपृथुपरिवर्तुलः । स्थूलार्थस्तु स्थूलशब्दभव एव । थोहं बलम् । थोलो वस्त्रैकदेशः ॥ यथा ।

L. 1 C दूमे C 1 hd थुक्कियसुन्नेय 2 hd °क्किय ABC 2 hd F थुक्किय BF °मुन्नयम C 1. hd. °रमवि. L. 2 C थुरुणुल्ल° 2 hd °णुल्ल° E थुरुणुल्लय G थुरुणु° B वायय° A छूरी ABF या G य. L. 3 F मो पटकुटी torn off in G C °कुडी *edd* थुक्किय From तं in उन्नत to शय्या l. 4 torn off in G BF अम्बूकृते *edd* थुक्किय L. 4 C थुड्डु° C °णुल्ल°. B शय्या C थुरी. L. 5 B थक्कियस° C (F²) थुक्कियस° G थुक्कियस° BF थुरुणुल्लण° E °णुल्लण° C °थुड्डहीर° L. 6 C 1 hd G उमुन्नूण From थाय to जम्मि l. 7 torn off in G. L. 7 F थुणो BF थुण CE थूलघोणा ABEFG य BG बिंदुए E थोणो C 2 hd थेवो. L. 8 C 1 hd थेरा C क *edd* रिया C °जम्मतूरसु L. 9 BG अश्वः E शूकर C थेवो L. 10 BF °भव. *om.* एव C थेरा B चौर C (F²) चोरः C थेरासण L. 11 G °रियं C (F²) रयं C नयो 2 hd तूर्यो G तूय L. 12. BCF उक्खित्तिय G उक्खित्तिय BF थूलघोणो C थूलघाण C °अणज्झयण° B थाण C °थेरं F °थाणं L. 13 G रसण° *edd* °रियं L. 14 E °तिरि BF °वट्टे E थरा BF थोर्तम्मि G थत्तम्मि C 1 hd थोत्त B थोत्त C च G च E खोलो (*sic*) E *ins here* यथाऽनेकार्थाः. L. 15 BF थाणोवरिहुसु C 1 hd थाणडवि° 2 hd ठाणाउंड° E ठाणोंड° B ठाणंड° B निमेह° G °रणसु A थिरमो G थिम्मो L. 16 BF स्थूलार्थे तु BCF °भवः *om.* एव

थोरभुअथम्भ हरिंद तुह थोहेणं रणे हयवईओ ।
सुअभिक्खणिमित्तं रिउसुद्धन्तवहूउ थोलमुड्डन्ति ॥ ३५ ॥

॥ अथानेकार्थाः ॥

तत्र थक्कइ तिष्ठति फक्कति चेति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । ठाणं स्थानम् । उराडं गम्भीरजलम् । पृथु विस्तीर्णम् । तत्र त्रयेऽपि थाहशब्दः । थाहो दीर्घ इत्यन्ये । थिसो निःस्नेहदयो तृप्तश्चेति द्व्यर्थः । थिप्पइ विगलति तृप्यति चेति धात्वादेशेपूक्तमितीह नोक्तम् । [३०]

भयरहिअणिब्भरेसुं बद्धसिरक्के अ थिरसीसो ।
दरकुविअवयणसंकोअणमोणेसुं थुडुंकिअं चेअ ॥ ३१ ॥

थिरसीसो निर्भीको निर्भरो बद्धशिरस्त्राणश्चेति त्र्यर्थः । थुडुंकिअ दरकुपितवदनसंकोचनं मौनं चेति द्व्यर्थम् ॥ [३१]

पासायसिहरचप्पीहएसु रफ्फे तहा थूहो ।
थेणिल्लिअं हरिअभीएसु रजगमूलएसु थोओ वि ॥ ३२ ॥

थूहो प्रासादशिखरं चातको वल्मीकं चेति त्र्यर्थः । थेणिल्लिअ हृतं भीतं च । थोओ रजको मूलकश्च ॥ [३२]

॥ अथ दादिः ॥

दरमद्धे दयमम्भू दंतो कडए दवो अ गग्गरए ।
दच्छं तिक्खे सुत्तकणयम्मि दंडी दसेरो अ ॥ ३३ ॥

L 1 BCF °भुय° G °थाभ G थोणण CG °वईउ L 2 *edd* सुय° BCF °वहूओ BF थोलमुडति G थोलमुडुन्ति L 3 *om* A L 4 BF °देशेपूक्त इति BFG नोक्त॰ G *om* धात्वादेशेपूक्तमिति B थाणं L 5 G गभीरजल G त्रया L 6 BF थिसा C थिसो 2 hd थिप्पो *edd* निस्नेह° L 7 B °शेपूक्त इतीह L 8 *edd* °रहिय° C °निब्भरेसु BFG बद्दु° C (F?) बद्द° *ed 1* य C °सीमो L 9 *edd* °कुविय° [illegible] °संकोयण° E °मोणेसु G °मोणगु A धुडुंक्यं BF थुडंकिय C थुडंकिय F थुडडुंकिय G धुडुंकिय A चेय BF वेय C चेय [illegible] धिय L 10 C 2 hd °सीमा BCF निभीको corr C 2 hd G निर्भीता BFG *om* निर्भरा C निर्भर: C वद्धशिर° G बद्धशिर° L 11 BCF थुडंकिय G थुडुंकिय L 12 C सौर-सिहर° CFG °चप्पीह° F रफ्फे L 13 A धणिल्लिय BCEFG °ल्लिय *edd* हरिय° G °भीम G थोवो A पि L 14 *edd* थेणिल्लिय L 15 G थोवो L 16 *om* A L 17 F दरमज्झे C °मद्दे A दयमम° B मम्भू [illegible] °मंभू L °मंभू BF दंते A दत्ता *ed 1* य C गग्गरम L 18 BF तिक्खे सुत्तकणयम्मि ABCFG य

दरं अर्धम् । दयं जलम् । दयं शोक इत्यन्ये । दंतो पर्वतैकदेशः । दवो गद्गदः । परिहासवाचकस्तु दवो द्रवशब्दभवः । वनवह्निवाची तु संस्कृतसमः । दच्छं तीक्ष्णम् । दंडी तथा दसेरो सूत्रकनकम् । दंडी डंडीवत्सूचीसंघटितवस्त्रयुगलमपीत्यन्ये ॥ यथा ।

दच्छतवं केण कयं दंते सहि दरदयम्मि को पडिओ ।
जो दंडिमणिडअउरो सदसेरं दवसरं तुमं रमइ ॥ २६ ॥ [३३]

सोअम्मि दसू दअरी सुराइ दमओ दरिद्दम्मि ।
दत्थरदक्खज्जा करसाडयगिद्धेसु दंतिओ ससए ॥ ३४ ॥

दसू शोकः । दअरी सुरा । दमओ दरिद्रः । दत्थरो हस्तशाटकः । दक्खज्जो गृध्रः । दंतिओ शशकः ॥ यथा ।

दक्खज्जेण अडवियमदत्थरसंकसदंतिभयमंते ।
कुणइ दसुमारडन्नी दअरीपाणाउला दमयवेसा ॥ २७ ॥ [३४]

दवरदहिट्ठा तन्तुकविट्ठेसु दइअदयाइआ अविए ।
दडवडदहिउप्फदयावणा य धाडिणवणीअदीणेसु ॥ ३५ ॥

दवरो तन्तुः । दहिट्ठो कपित्थः । अत्र । दहियो वृक्ष इति वृक्षशब्दभवः । दंसइ दर्शयतीति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तो । दइअं तथा दयाइअं रक्षितम् । दडवडो धाटी । दहिउप्फं नवनीतम् । दयावणो दीनः ॥ यथा ।

दइअ दयावणय तुमं दवरातणू दहिट्ठगट्टयणी ।
दहिउप्फकोमलङ्गी विरहदडवडा दयाइउं जोग्गा ॥ २८ ॥ [३५]

L. 1. C [illegible] B [illegible] (sic). CG [illegible] G [illegible] L. 2 B [illegible] L. 3 C [illegible] BF [illegible] C [illegible] see IV 7 BF [illegible] [illegible] DF [illegible] (F [illegible]) L. 5 BF [illegible] G [illegible] G [illegible] BF [illegible] C [illegible] G [illegible] G [illegible]. L. 6 BF om [illegible] BFG [illegible] C [illegible] C [illegible] G [illegible] L. 7. G [illegible] BF om [illegible] G [illegible]. L. 8 CG [illegible] B [illegible] [illegible] C [illegible] [illegible] om [illegible] A [illegible] G [illegible] C I hd [illegible] L. 9 [illegible] edd [illegible] G [illegible] C [illegible] BF [illegible] L. 10 BF [illegible] G [illegible]. L. 11 BF [illegible] G [illegible] BCF [illegible] C [illegible] CG [illegible] BF [illegible] C [illegible] G [illegible]. L. 12 C [illegible] G [illegible] BCF [illegible] [illegible] L. 13 E [illegible] A [illegible] E [illegible] edd [illegible] C [illegible] L. 14 LF [illegible] C [illegible] BF [illegible] G [illegible] ABCEI [illegible] L. 15 G [illegible] om दृम इति B om [illegible] L. 16 C [illegible] edd [illegible] L. 17 B [illegible] L. 18 edd [illegible] BF [illegible] L. 19 C [illegible]

दवहुत्तं गिम्हमुहम्मि दहित्थारो दहिसरम्मि ।
दहवोल्ली थालीए दरवल्लदअच्छरा य गामेसे ॥ ३६ ॥

दवहुत्तं ग्रीष्ममुखम् । दहित्थारो दधिसरः । दहित्थरो इत्यन्ये । दहवोल्ली स्थाली । दरवल्लो तथा दअच्छरो ग्रामस्वामी ॥ यथा ।

सदहित्थारदहिणा सयददहवोल्लीइ विरइअकरम्बं ।
दवहुत्ते अलहन्तो दरवल्ल दअच्छरो सि कहं ॥ २९ ॥ [३६]

णिविडम्मि दरुम्मिल्लं दरमत्तदरंदरा हठोल्लासा ।
दरवल्लहो अ दइए दरवल्लणिहेलणं च सुन्नघरे ॥ ३७ ॥

दरुम्मिल्लं घनम् । दरमत्ता बलात्कारः । दरंदरो उल्लासः । दरवल्लहो दयितः । दरवल्लणिहेलणं शून्यगृहम् ॥ यथा ।

दरवल्लहाइ तुह तइ ण सिणेहदरंदरो दरुम्मिल्लो ।
ता जइ दरमत्ताए दरवल्लणिहेलणम्मि तं रमसि ॥ ३० ॥

अत्र । दव्वीअरो सर्प इति दर्वीकरशब्दभवः । दक्खवइ दर्शयतीति धात्वा-देशेषूक्त इति नोक्तौ ॥ [३७]

दाओ पडिहू कडीइ दारदोरा य दालिअं णयणे ।
दारिअदारद्धंतादादलिआ वेसपेडअङ्गुलिआ ॥ ३८ ॥

दाओ प्रतिभूः । दारो तथा दोरो कटिसूत्रम् । दालिअं चक्षुः । दारिआ

L 1. E गम्ह° C °सुहम्मि° E दइत्थारो C दहिच्छारो L 2. ABFG °वोल्ली C °चोल्ली E थालिए G सालीए BF °दअत्थरा C °दअच्छगे G °दयत्थरा C गामेसु. L 3 C °सुरवं C दहिच्छारो C दधिच्छरो BFG, C 1. hd. °वोल्ली C 2 hd °चोल्ली L. 4. G छाली B दअत्थरो C (F?) दयच्छरो G दयत्थरो. L. 5 C सदहिच्छार° *cdd.* °घोल्लीइ *cdd* विरइय° BFG °करवं. L 6 G दवहुत्ते BFG दअत्थरो L 7. A निविड° CE दरुमिल्लं C दरमिल्ल° E दरमल्ल° E हवो°. L 8. G °वल्लरा BCFG य A *om.* दर BFG सुन्नघरे L 9 CG दरुमिल्ल BF दरमत्ता C °भत्तो L 10 G *om* यथा L. 11 C दरुमिल्लो. L 12 G °मत्ता C °यल्लि° G रमसि L. 13 B दवीकर° CG दव्वी°. G दर्शयति C °पूक्तावित्ति G इति नो (sic) L 15. AG दाउ A पाडिहू G पडहू BF °दोरो *cdd* दालियं BF नयणो. L 16 ABCFG दारिय° E दोरिय° A दारद्धता° B °दारद्धता° F °दारिद्दता C °दारद्दता° BCF दाइलिया C °दालिया G *om.* दाइ° E वेसापड° G वेसा अगुलिम्मि दर्शलिया ABLF °लिया L 17 AG दाउ G प्रतिभू । दाउ तथा BFG दालिय *cdd.* दारिया

वेश्या । अत्र दाचइ दर्शयतीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । दारद्धंता पेटा । दादलिआ अङ्गुलिः ॥ यथा ।

चलदालिअदादलिआण रणिरदाराण दारिअजणाण ।
दोररवो दारद्धंताएँ जणअत्थघट्टणयदाओ ॥ ३१ ॥ [३८]

दिअहम्मि दिओ सुआराणत्थेसुं दिअज्झदिप्पंता ।
दिव्वासा चामुण्डा जडे दिआलिओ दिआहमो भासे ॥३९॥

दिओ दिवसः । दिअज्झो सुवर्णकारः । दिप्पंतो अनर्थः । दिव्वासा चामुण्डा । दिआलिओ मूर्खः । दिआहमो भासपक्षी ॥ यथा ।

पुरिसदिआहम दिआलिअदिअज्झ दिवखसि ण तीइ दिप्पंतं ।
जं दिव्वासाभवणे दिअन्तसमयम्मि णागओ सि तुमं ॥ ३२ ॥ [३९]

सइभोअणे दिआसिअं पुव्वण्हयभोअणे अ दिअहुत्तं ।
बाले दिंछिदिलिओ अ दुद्धगंधिअमुहो चेअ ॥ ४० ॥

दिआसिअं सदाभोजनम् । दिआसिअं अनुदिनमित्यन्ये । दिअहुत्तं पूर्वाह्णभोजनम् । दिंछिदिलिओ तथा दुद्धगंधिअमुहो बालः ॥ यथा ।

मह दुद्धगंधिअमुहा डिंछिदिलिअस्स तस्स सेवाए ।
दूरे दिआसिअवत्ता दिअहुत्तकए वि तम्मन्ति ॥ ३३ । [४०]

L. 1. B दारद्धंता F दारद्दंता C दाग्धंता G om. पेटा and has here again । दालिआ वेश्या । L. 2 G दइलिया C 2 hd दाहलिआ BF °लिया G चालिः (sic) L. 3 edd °दालिअ° G °दत्तजयाणा edd. दारिय° L. 4 G दारद्ध C दोरद्धनाए B °ताइ BF जणअत्थघट्टण° C जणअग्घट्ट° BFG °दाउ. L. 5 E दियम्मि ABCFG दियम्मि G दियो सुआरा° AC (F?) दिअज्झ° B दिअद्ध° EG दियज्झ° L. 6 B दिव्वासा ABCFG दिय° C 1 hd °लिउ edd. दिया° E °हमे. L. 7. G दिउ B दिअज्झो C (F?) दियज्झो G दियज्झो From चामुण्डा to °क्षी l. 8. torn off in G Before दिआलिओ C 2 hd margin inserts अप्पाणो L. 8. edd दियालिओ C om. मूर्खः edd. दियाहमा L. 9 edd. दियाहम दियालिय° BF °दिअज्झ° CG °दियज्झ BF दिक्खसि L. 10 C जं दि In G जंदि दिअन्तसम is torn off BCF दियन्त° G °माम्मि BF णागओ C णागउ From गओ to तुमं l. 11 torn off in G L. 11. BCF सइ BEF °भोअणे BCEF दिय C पुव्वण्ह° E पुव्वण्हिय° edd. °भोयणे य दिय ABCF दियहुत्तं EF दिहुत्त L. 12 BCFG बाले CG दिछ° AC °लिउ ABCF (G?) य C दुद्ध° A °गंधिय° BEF गंधिय° G गंधय BF मुह G मुहो AG चेय BF चेय C चेव. L. 13 B दिय° BG दिय B दियहुत्त From दिअ° अनु to पूर्वाह्ण l. 14. torn off in G. BF दियहुत्त C °भत्तं C पूर्वान्न° F °हु° L. 14 B °गंधिय° C 1 hd मुहा BF बाल L. 15 BFG महद In G दिछिदिलिअस्स is illegible BCF दियहुत्त C सेवाए L. 16. From दूरे to दिअहु incl page 172 l. 2 torn off in G BF दियासिय° E दियासियवत्ता edd. दिय BF C तम्मन्ति

दिअधुत्तओ अ कागे काकिंडे दीवओ चेअ ।
सङ्कम्मि दीहजीहो दुल्लं वत्थम्मि दुत्ति सिग्घम्मि ॥ ४१ ॥

दिअधुत्तो काकः । अत्र दिवाइत्ती चाण्डाल इति दिवाकीर्तिशब्दभवत्वान्नोक्तः । दीवओ कृकलासः । दीहजीहो शङ्खः । दुल्लं वस्त्रम् । दुत्ति शीघ्रम् ॥ यथा ।

ओ दीहजीहउज्जलदुल्लो गामणिजुआणओ दुत्ति ।
दिअधुत्तमुहमलकलुसमत्थओ दीवओ व्व उम्मुहइ ॥ ३४ ॥ [४१]

दुत्थं दुक्खं जहणे दुली अ कुम्मम्मि दुद्धओ णिवहे ।
माघण्हाणे दुक्करमवि दुव्वोल्लो उवालम्भे ॥ ४२ ॥

दुत्थं तथा दुक्खं जघनम् । दुली कूर्मः । अत्र दुह असुखमिति दुःखशब्दभवत्वान्नोक्तम् । दुद्धओ समूहः । दुक्करं माघे रात्रौ चतुर्यामस्नानम् । दुव्वोल्लो उपालम्भः ॥ यथा ।

दुक्करवेविरतणुए पिहुदुत्थे णिअयदुक्खभारेण ।
जइ दुलिदुद्धयखुद्धा पडसि तुमं ता णु कस्स दुव्वोल्लो ॥ ३५ ॥ [४२]

दुहोली अ दुमाली दुल्लग्गं अघडमाणम्मि ।
दूहवजणम्मि दुत्थोहदूसला दूहलो चेअ ॥ ४३ ॥

दुहोली वृक्षपङ्क्तिः । दुल्लग्गं अघटमानम् । दुत्थोहो दूसलो दूहलो त्रयोऽप्येते दुर्भगवाचकाः । दूहवशब्दस्तु दुर्भगशब्दभव इति नोपात्तः ॥ यथा ।

L 1 ABCF दिय° E पदिय° *cdd* य BF दीवओ य चेव C चेय A चेय L 2 C वच्छमि E सियम्मि° L 3 *cdd* दिय° From अ to माणि l 5 torn off in G C *om* शब्द L 4 C दिवओ L 5 C *om* ओ BF °जीहओज्जल° BF °जुयाणउ CG °णउ L 6 BF दियधुत्तसुक° C दियधुत्ति° C °मच्छओ दीवउ *cdd* व BF उस्सुहइ C म्मुहइ (sic) In G from धुत्त° to तथा l 9 torn off L 7 C दुच्छ F दुख E दुलि *cdd* य BF कम्मम्मि A दुडउ C दुद्धव C णिवहो L 8 A दुप्कर° BCF °रमवि A दुव्वोल्लो BF दुव्वोल्ला F दुव्वो° C दुचो° E उपा° L 9 C दुच्छ तथा तदुक्ख From कूर्म to विर° l 12 torn off in G L 10 C दुद्धओ C 1 hd दुप्कर BF दुव्वोलो C दुचालो L 12 BF दुक्कवेविरतणूए C 1 hd दुप्कर° CG °दुच्छे BF नियय° C णियय° G णी and then torn off from च्चय° to हदूसला l 15 L 13 C ण BF दुव्वोल्लो C दुचोलो L 14 *cdd* य L 15 AC दुच्छाह° A °दुसहा A दूसलो A चेय BC 1 hd F वय L 16 B दुद्दाल्ली G कुल्लाली From क्षपङ्क्ति to यथा l 17 torn off in G C दुच्छोहा L 17 C दहव BF *om* भव

दूसल अदूहलाणं पेम्मं दुत्थोहए सुदुल्लग्गं ।
किं कह वि कया वि मरुत्थलम्मि पल्लवइ दुहोली ॥ २६ ॥ [४३]

दुम्मुहदुमणीओ कविछुहासु दुग्घुट्टदूणया हत्थी ।
दुज्जायं वसणे दुक्कुहो असहणम्मि दुद्दमो दिअरे ॥ ४४ ॥

दुम्मुहो मर्कटः । दहिमुहशब्दो अपि देश्यः कपिवाची कैश्चिदुक्तः । दुमणी सुधा । दुग्घुट्टो तथा दूणो हस्ती । दुज्जायं व्यसनम् । दुक्कुहो असहनः । अरोचकिन्यपि लक्ष्येषु दृश्यते । दुद्दमो देवरः ॥ यथा ।

दुग्घुट्टदूणतङ्गा दुमणिसिसिरघरे तुह पिआ णङ्गा ।
ता दुम्मुहयलदुद्दम विसेसु मा दुक्कुहत्तदुज्जायं ॥ २७ ॥

अत्र दुमइ धवलयतीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् ॥ [४४]

दुहओ खुसो दुसिक्कदुसिलिखित्ता य दुच्चरिआ ।
दुंदुमिणी रूववई गलगज्जिअयम्मि दुंदुमिअं ॥ ४५ ॥

दुहओ गृहीतः । दुसिक्को तथा दुसिलिखित्तो दुश्चरितः । दुसिलिखित्तो दुर्देश इत्यन्ये । दुंदुमिणी रूपवती । दुंदुमिअं गलगर्जितम् ॥ यथा ।

दुसिक्क दुसिलिखित्तं भज तं निम्म मयणबाणदुहयङ्गो ।
सुकुलुब्भवदुंदुमिणिं दट्टुं किं करसि दुंदुमिअं ॥ २८ ॥ [४५]

L. 1. G दूसलयदूह° edd. दुत्थोहए G सुदुल्लग्गं. L. 2. From किं to दुत्था incl. l. 4 torn off in G. C मरुत्थ° B दुहोली L. 3 BF दुम्मह° C 1. hd. दुम्मुह° 2. hd दुम्मुहदुम° A °णीउ B दुग्घ°. L. 4. A दुक्कुहो B दुक्कुहो G दिआरा ABCEF दिअरे L. 5. BF दुम्महो मर्कटः From कर- to दुग्घुट्टो l. 6 torn off in G. B देश्य L. 6. BF दुग्घुट्टो BF अरोच- किन्यपि C अरोचकिन्यपि L. 7. G असेतु L. 8. G दुग्घुट्ट° BF दूण° C °दूणतङ्गा दुमणि° G दुम्मणि° BCF सिर° C घंतु BF पिआ C पिआ From पिआ to ता l. 9 torn off in G. C नङ्गा. L. 9 B दुम्मुहयल° G दुद्दुम C om. दुद्दम C दुज्जाय L. 10. B नोक्त. L. 11. A दुहउ G दुसिक्कदुसि° AE °खित्ता BF 2 hd. °त्ता य° BFG दुच्च° ABCEF °रिआ L. 12 B दुंदुमिणी G °णिणी रूव (रूव being torn off) E °गज्जियंमि C 1. hd. °गज्जिय° AB C 2 hd. FG °गज्जिअ° edd. दुंदुमिअं L. 13. G दुहउ G दुसिक्को G दुसिलिखित्तो (twice) L. 14 G दुंदुमिणी BF दुम्मणी edd. दुंदुमिअं C om. यथा. L. 15 G दुसिक्क दुसि° B निम्म G तम edd. निम्म edd. °बाण°. L. 16. G सुकुल° G दुंदुमि° C करसि edd. दुंदुमिअं.

दुल्लसिआ दासीए दुरंदरं दुक्खउत्तिरो ।
दुद्दोलणी दुहिअदुज्झाए तिमिरे दुरालोओ ॥ ४६ ॥

दुल्लसिआ दासी । दुरंदरं दुःखोत्तीर्णम् । दुद्दोलणी या दुग्धापि दुह्यते । दुरालोओ तिमिरम् ॥ यथा ।

रक्खसु दुद्दोलणिव्व दुल्लसिआपुत्त घणदुरालोए ।
जीइ पसाएण सया दालिद्ददुरंदरा अम्हे ॥३९ ॥ [४६]

सण्ढे दुअक्खरो तह दुमंतओ केसबन्धम्मि ।
दुम्मइणीदुत्थुरुहंडाओ तह कलहसीलाए ॥ ४७ ॥

दुअक्खरो षण्ढः । दुमंतओ केशबन्धः । दुम्मइणी तथा दुत्थुरुहंडा कलहशीला स्त्री । दुत्थुरुहंडो पुरुषो ऽपि । यथा ॥

दुत्थुरुहंडदुअक्खर दुम्मइणीए दुमंतए तीए ।
बन्धसु कुसुमामेलं अम्हे ण हु तुज्झ जोग्गाओ ॥ ४० ॥

अत्र । दुगुच्छइ दुगुंछइ जुगुप्सते । दुहावइ छिनत्ति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [४७]

सरिआइ दुंवत्ती दुक्कुकणिआ पडिग्गहए ।
लज्जदुमणम्मि दूहट्टो देहणिदोहणीउ पङ्कम्मि ॥ ४८ ॥

L 1 *cdd* °सिया A °उत्तिन्नो C °उत्तीसो L 2 C दुद्दोल्लिणी G °णी चा दुहिया वि एज्झए ABCEF दुहिय° C 1 hd °उज्झाए 2 hd °ओज्झाए A °वुज्झाए G मिमिरे AC 2 hd G °लाउ E °लोए L 3 *cdd* °सिया B दुक्खो° G दुखा° C 1 hd दुद्दोलणी 2 hd दुचों लिणी G °लसि F °लणिया B दुग्धापि G °लोउ L 5 C दुल्ला° G दुल्लत्ति° *cdd* °णिये *cdd* °सिया° C °लोओए 2 hd लाउए (sic) L 6 BF जीए C °दुरदुरा BF अम्हे ण L 7 E दुयक्खरो A दमत्तओ G दुमत्तउ BFG °वधमि L 8 C दुम्मइणी° A दुछुरुहं° BF दुच्छरुह° C दुंचिरुह° G दुछुरुहु° AG °डाउ BF तह य L 9 C षण्ढ 2 hd शण्ढ G दमत्तउ G °वध L 10 B दुत्थरुहडा F दत्थहरुडा C दुचुरु° 2 hd दुच्छरु° G दुच्छुरुहुडा B °सीला BF दुच्छरुहड C दचुरुडड G दुच्छुरुहु ड (sic) L 11 BF दुत्थरुहड C दुचु° G दुच्छुरुहुड° BF °दुअक्खरा G *om* दुअक्खर C दमतीए तीए L 12 BFG बधसु C *om* from अम्हे to जो° BF तुज्ज G जुग्गाओ L 13 B यथा । अत्र BF दगछइ C पूक्ता L 14 *om* इति नोक्ता L 15 E सारि° ACEFG °रियाइ BF °रियाइ BF दुव CE दुम्व° G दम्म° ABCF दुक्क° *cdd* °णिया L 16 A लज्जा दुम्म° BF दुरहा ACG दूहहो A वह° C दहणीआ (sic *om* णिदाह)

डुंबवत्ती सरित् । दुक्कुक्कणिआ पतद्ग्रहः । दूहट्टो लज्जादुर्मनाः । अत्र दूमइ परितापयतीति धात्वादेशेष्वप्युक्तमिति नोक्तम् । देहणी तथा दोहणी पङ्कः ॥ यथा ।

मा लज्ज डुंबवत्तीदोहणिखुत्ता चिरेण आयिन्ति ।
धोएमि देहणिं तुह पयाण दुक्कुकणीइ दूहट्ट ॥ ४१ ॥

अत्र देक्खइ पश्यतीति धात्वादेशेष्वप्युक्तमिति नोक्तम् ॥ [४८]

पिक्कम्मि देवडप्फं पुप्फे दोग्गं च जुअलम्मि ।
कूवयसवउसहेसुं दोद्धिअदोहूअदोआला ॥ ४९ ॥

देवडप्फं पक्वपुष्पम् । दोग्गं युग्मम् । दोद्धिओ चर्मकूपः । दोहूओ शवः । दोआलो वृषभः ॥ यथा ।

दोहूअमुहा दोआलवाहणा गलिअवाहुदोग्गवला ।
जीअन्ति दोद्धिअवहा तुह रिउणो महुअदेवडप्फेहिं ॥ ४२ ॥ [४९]

दोवेली सायंभोअणम्मि तह दोणओ अ आउत्ते ।
जुण्हाइ दोसिणी कडिअडम्मि दोहासलं चेअ ॥ ५० ॥

दोवेली सायंभोजनम् । दोणओ आयुक्तः । हालिक इत्यन्ये । दोसिणी ज्योत्स्ना । दोहासलं कटीतटम् ॥ यथा ।

तुह दोहासलदंसणपरव्वसो गामदोणओ वहिणि ।
ता एहि मह घरे दोवेलिमिसा दोसिणी ण जा फुरइ ॥ ४३ ॥ [५०]

L 1 B डुम्ब° C (F?) डुम्ब° G डुम्म° BCF दुक्कु° edd °णिआ C पतद्ग्रह C hd परिताप BCF दूहट्टो BF लज्जादु° C °मना BF दुमइ L 2 G °पयति धा° B °पूक्त C (F?) °पूक्त edd इति नोक्त L 3 BF लज्ज BF डुंब° C डुम्ब° G डम्ब° C °वत्तीदोहणिखुत्ता C आयिन्ति L 4 BF धोएमि C 1 hd दुक्क° BC 2 hd FG दुक्कु° G °णीइ BCF (G?) दूहट्ट L 5 B °पूक्त इति नोक्त L 6 B पिक्कम्मि C °डप्प E डप्फं A डप्फे E पुप्फे ABEF जुअलम्मि G जयलम्म L 7 A °सव° BF °सहेसु C °सोउस° BE दोद्दिय° F दोहिय° om C 1 hd, C 2 hd दोद्धिय° G दोच्छिय° BF °दोहूय° L 8 B पक्कपुष्पं F पक्कपुष्पं C (BF?) दोद्धिओ G दोद्धिउ B दोहूओ F दोहूआ L 10 G वाहूणा edd गलियवाहुदोग्गवला L 11 BEF जीअन्ति G जीयन्ति BF दोद्धिय° C दोद्धिय° G दोद्धिमहा B °पुष्फेहिं L 12 CG °वेलिदोहि E आयणम्मि G दोणउ ABCEG य C आउत्तो L 13 A जुण्हाइ ACE कडिअडंमि G कडय° BF चेय AC चेव L 14 B सायं° G दोवली G दोणओ L 15 C दोसिणी L 16 G दोहासल° C 1 hd °परव्वसो C 1 hd G दोणउ edd वहिणि

दोसाणिअं च विमलीकयम्मि दोणक्किआ सरहा ।
दोसाकरणं कोवे दोसणिजंतो अ चन्दम्मि ॥ ५१ ॥

दोसाणिअं निर्मलीकृतम् । दोणक्का सरघा । दोसाकरणं कोपः । दोसणिजंतो चन्द्रः ॥ यथा ।

दोसणिजंतयदोसाणिअसोलाए इमाइ भहरदलं ।
दोणक्काए दट्ठं दोसाकरणं करेसि किं इत्थ ॥ ४४ ॥ [५१]

॥ अथानेकार्थाः ॥

दलिअं णिकूणिअच्छे दारुम्मि अ अङ्गुलीए अ ।
दीहविरलेसु दरविंदरं च पसवणयणेसु दामणिआ ॥ ५२ ॥

दलिअं निकूणिताक्षं दारु अङ्गुली चेति त्र्यर्थम् । दरविंदरं दीर्घं विरलं च । दामणी प्रसवो नयनं च ॥ [५२]

उद्देहिवाहहरिणीसु दीविआ दुहकडीसु दुग्गं च ।
जहणट्ठिअम्मि वत्थे जहणे वि अ दुसिअत्थं च ॥ ५३ ॥

दीविआ उपदेहिका मृगाकर्षणी व्याधमृगी चेति त्र्यर्था । दुग्ग दुःखं कटी च । दुसिअत्थ जघनस्थितवस्त्रं जघनं च ॥ [५३]

दुच्चंबालो कलही दुच्चरिओ फरुसवयणो अ ।
णेहट्ठावणभण्डे तुम्बीए तह य दुद्धिणिआ ॥ ५४ ॥

L 1 BF दोसासिय ACEG °णिय *cdd* °किया L 2 C दोसण° A °ज्जतो *cdd* य L 3 BF दोसाजिय CG °णिय C 2 hd सरथा L 5 BF °दोसणिय° CG °साणिय° L 6 C दट्ठे BF क pro किं G अत्थ L 7 *om* A, BE कार्या L 8 *cdd* दलिय C निकू° BF °णियत्थे ACEG °णियच्छे *cdd* य ABCF °लीए य L 9 C वा C 1 hd पसड° 2 hd पसव्व° ABCFG दामणिया L 10 *cdd* दलिय णिकू° G °दर च दीर्घं L 12 B उद्धेहि° ABCEF दीविया G दविया G °कढी° L 13 E जहन° BF °ट्ठियंकि ACEG °ट्ठियम्मि C वच्छे BF *om* अ E य C हु C दुसियच्छं E दुसियत्थ G दन्नियत्थ L 14 *cdd* दीविया G °कपाणी BF °मृगीति त्र्यर्था C °मृगो L 15 BF दुसियच्छत्थ C दुन्निअच्छ G दुन्निअत्थ L 16 ABCF °वालो G °चालो AG °रिउ AG °वयणे ABFG य C *om* अ L 17 A नेह° C *om* णे G तुंबीए A °णीया C दुद्ध° E दुद्द° F दुदि BCEFG °णिया

दुर्चबालो कलहनिरतो दुश्चरितः परुषवचनश्चेति त्र्यर्थः । दुंढिणिश्चा कप्रत्ययाभावे दुंढिणी स्नेहस्थापनभाण्डं तुम्बी चेति द्व्यर्था ॥ [५४]

दुच्चंडिश्रो श्र दुल्ललिश्रम्मि तहा दुव्विश्रड्ढम्मि ।
दुप्परिश्रल्लमसक्के दुउणम्मि तहा श्रणब्भसिए ॥ ५५ ॥

दुच्चंडिश्रो दुर्ललितो दुर्विदग्धश्च । दुप्परिअल्लं अशक्यं द्विगुणमनभ्यस्तं चेति त्र्यर्थम् ॥ [५५]

दूणावेढमसक्के सरे श्र दोसो ऽद्धकोवेसु ।
दोहणहारी पाणिश्रहारीए पारिहारिणीए श्र ॥ ५६ ॥

दूणावेढं अशक्यं तडागश्च । दोसो अर्धं कोपश्च । दोहणहारी जलहारिणी पारिहारिणी च ॥ [५६]

॥ अथ धादिः ॥

धरधव्वा तूलरया भमरे धंगधुश्रगायधूमंगा ।
धयधंधा णरलज्जा धयलो जश्रोत्तमे घरे धयणं ॥ ५७ ॥

धरं तूलम् । धव्वो वेगः । धंगो धुअगाओ धूमंगो एते त्रयो अपि भ्रमरार्थाः । धओ पुरुषः । धंधा लज्जा । धयलो यो यस्यां जातावुत्तमः । धयणं गृहम् ॥ यथा ।

धयणधरसयणधंधा धयधवले चइश्र कत्थ नलिश्रा सि ।
णिसि धंगकेसिधव्वा परिमलभमिरधुअगायधूमंगि ॥ ४५ ॥ [५७]

L. 1 BCF °वाल्गो G °यान्लो कान्लहनिरत दत्त° °नघन° C दुंढि° F दुढ° *edd* °णिया L. 2 C दुडिणी F दुड्डिणी BIG तुत्री B द्यार्था L. 3 AG दुचांड्डिउ or दुच्चांड्डिउ BF दुच्चंडिश्रो EG य *edd* °निर्यामि A दुव्वियडम्मि BLF दुव्विय° C दुव्वियड्डमि G दुव्वियन्मि L. 4 ABEFG °रियल्ल° BF दुश्रणमि E तहा य ण° C °यणज्झ° L. 5 G दुर्चाड्डिउ C 1 hd दुप्परि, corr 2 hd BF °यल्ल G °यल्लमशक्यं । L. 6 G त्र्यर्था L. 7. C °मसक्को *edd* य A नट्टकोवेसु L. 8 BCIG पाणी° B °हारिण C °रीण पारिहारी ABCF य L. 9 B दूणवेडमशक्य G °वेडमशक्य G दोहन° °हारी L. 10 C °हारिणी च L. 12 C °धया A यमरे वग° BF धंग° C 2 hd धुग° L गध° *edd* धुयगा° L. 13 ABCFG ना° AC धवज्ञे A जेश्रो° C जेसु° A धयणय G धन्नाण L. 14 C (G?) धयो C धुंगो CG धुय° G °गाउ G भ्रमरार्था मन यो पि L. 15 BG धउ B धयणय G गृही L. 16 *edd* धाय C कच्छ BCF चलिया From चलि° to मन° l. 17 torn off in G L. 17 BF धुगकेसि° C धया CG °धुय° BF °धूमंभि

धणिअधरग्गा दढकप्पासेसु पिहुम्मि धसलधुत्ता य।
धणिआ पिआइ धसाउसो कहिज्जन्तआसीसे ॥ ५८ ॥

धणिअं गाढम् । धरग्गो कार्पासः । धसलो तथा धुत्तो विस्तीर्णः । धणिआ प्रिया । धसाउसो कथ्यमानाशीर्वादः । धसाउसो आशीरेवेति केचित् ॥ यथा।

धणिअधसलथणकलसं धुत्तणिअम्बं धरग्गसिअहसिअं।
धणिअं लहिअ जुआणो भसइ धसाउसत्तणं सहलं ॥ ४६ ॥ [५८]

धंसाडिओ ववगए हंसे धवलसउणो लहुं धारं।
धाराजिमुहे धाडी अ णिरासिए धाडिओ अ आरामे ॥५९॥

धंसाडिओ व्यपगतः । मुक्तार्थस्तु मुचिधात्वादेशसिद्धः । धवलसउणो हंसः । धारं लघु । धारा रणमुखम् । धाडी निरस्तम् । धाडिओ आरामः । अत्र धाडइ निःसरतीति धात्वादेशेऽपूक्तमिति नोक्तम् ॥ यथा।

धाराइ धाडिअङ्गा अधारणिवधवलसउण तुह रिउणो।
धंसाडिअसयलदुहा रमन्ति सुरधाडिए सुरवहूहिं ॥ ४७ ॥ [५९]

फलभेए धाणूरिअमिन्दाणी धुंधुमारा य।
धुक्कुडुअधुक्कुडुगिआ उल्लसिए गजे धूणो ॥ ६० ॥

धाणूरिअं फलभेदः । धुंधुमारा इन्द्राणी । धुक्कुडुअं तथा धुक्कुडुगिअं उल्लसितम् । धूणो गजः । अत्र धूआ दुहितेति दुहितृशब्दभवत्वान्नोक्तम् ॥ यथा।

L 1 A धणियंचरया थूढकप्पासेसु BCFG धणिय° C 1 hd G धवल° In G धुत्ता य torn off L 2 cdd धणिया पियाइ From धसाउसो to विस्तीर्णः l 3 torn off in G L 3 cdd धणियं BF कर्पास cdd धणिया L 4 G भिय G धसाउसो B धसाउसा G धसाइ and then torn off to इ in भसइ l 6 L 5 BF धणिय° C धणियाधसलथण° B °णिअयं BF °सिय° BCF °हसिय L 6 cdd धणिय लहिय C वसाउस° L 7 E सा डिओ AG °डिउ A हम्मे From धवल° to धवल° l 9 torn off in G C 1 hd धरं L 8 C धाराजीमुहे ABEFG य C om अ ABCFG निरासिए E निरसिओ C 1 hd धाडिउ L 9 C °स्तु विधा° 2 hd चि° C धात्वादेशे सिद्ध BF मुचि° L 10 From लघु to धवल° l 12 torn off in G BF रणमुखं L 11 B निस्सर° L 12 BF °अगा धारणिधवल° तुह रिउणो From उणो to मारा° page 179 l 1 torn off in G L 13 BF धंसाडिय° C °त्तिय° C रमत्ति L 14 E फलभोए cdd °रियमि° BF धुधु° L 15 C धुक्कुडुगिया (?) BF धुक्कुडुयधुक्कुडुगिया AE धुक्कुडुय° E °धुक्कुडु° AE °गिया E उल्लसिए गेज L 16 cdd °रियं BF धुधुमारा BF धुक्कुडुयं C धुक्कुडय BF धुक्कुगिय C धुक्कुडुगिय L 17. C धूया

धूणगय धुंधुमाराणइसमविक्कम तुहारिणारीओ ।

धुक्कुड्डुअधाणूरिअमडन्ति धुक्कुड्डुगिअमया अउव्विं ॥ ४८ ॥ [६०]

णीहारे धूमरिधूमिआउ धूमसिहधूममहिसीओ ।

धूलीवट्टो तुरए धूमद्दारं गवक्खम्मि ॥ ६१ ॥

धूमरी धूमिआ धूमसिहा धूममहिसी एते चत्वारो नीहारार्थाः । धूलीवट्टो अश्वः । धूरिअवट्टो इत्यन्ये । धूमद्दारं गवाक्षः ॥ यथा ।

धूममहिसीइ धूमरिअजले को चडइ धूमिआकाले ।

धूमसिहाओ भीओ धूलीवट्टे अ धूमदारे अ ॥ ४९ ॥ [६१]

धूरिअअं दीहे धूमद्धयमहिसीउ वहुलासु ।

भज्जापज्जत्तीसुं वद्धयणीसङ्कए अ धणी ॥ ६२ ॥

धूरिअं दीर्घम् । धूमद्धयमहिसीओ कृत्तिकाः ॥ यथा ।

धूमद्धयमहिसीसु गए दिणेसे अधूरिआओ वि ।

पिअविरहविहुरिआणं रयणीओ जुगसमा हुन्ति ॥ ५० ॥ [६२]

॥ अथानेकार्थाः ॥

धणी भार्या पर्याप्तिर्बद्धोऽपि निःशङ्कश्चेति त्र्यर्थो धणीशब्दः ।

चउरङ्गुलहत्थवणे चणिडणरवालिम्मि धम्मओ तह य ।

धारावासो घणभेगेसुं धूमद्धओ सरे महिसे ॥ ६३ ॥

L 1 F धुधु° In G णइसम is illegible BF तुहारि° BCF °णीरीओ From णारीओ to गव° incl l 4 torn off in G L 2 BF धुक्कुडुअ° C धक्कुडुय° *cdd* °रिय° C °मंडन्ति BF धुक्कुडु° C धुक्कुडु° BCF °गिय° L 3 ABF °धूमियाउ C 1 hd *om* धूमिआउ धूमसिह 2 hd धूमिआ धूमसिहा A °सीउ L 4 C धुली° A °धट्टो B °वट्ठो BF °द्दारु E गवक्खमि L. 5 G धूमिया C धूमसीहा धूममसिरा From ममहि° to मिश्राकाले l 7 torn off in G C चत्वारो पि C धूलि° L 6 BF धूरियवट्टो C धूरियवट्टो B धूमद्धार L 7 C °महिसीय *cdd* धूमरिय° *cdd* धूमिया° L [illegible] G °सिहाउ भीउ C धूलि° BF (G?) °वट्ट *cdd* य (twice) From दारे to दीर्घम् incl l 11 torn off in G L 9 BCF धूरियअ E धूरिअअ A धूरियअ C धूमदय° CE °सीओ [illegible] adds ॥ अथानेकार्था ॥ L 10 A °पजत्तीसु B °पय° BF वद्ध° C °वद° BF *om* अ ACE य L 11 BF धूरिय CG धूमद्दय° G °सिउ L 12 C धूमदय° C दिणो स From णसे to पर्याप्ति° l 15 torn off in G BF, C 2 hd °रियाओ C 1 hd °रियाउ L 13 *cdd* पियविरहविहुरियाण C 1 hd रयणीउ BF जुगुसमा L 14 *om* A L 15 BCF पर्याप्ति. [illegible] बद्धो G बद्धो F वद्धो G *om* ऽपि L 16 C °हच्छ° C °णरवालिम्मि E °णालिसिम्मि BFG °वलिम्मि AG, C [illegible] hd धम्मउ From घण° to हत्त° l 1 of next page torn off in G L. 17 C (F) धूमद्दओ C 2 hd हउ C नरे

धम्मओ चतुरङ्गुलो हस्तत्रणशण्डीपुरुषोपहारश्च ॥ यदाह ।

चोरा दुर्गापुरतो हत्वा पुरुषं तदङ्गरुधिरेण ।

गहने कुर्वन्ति बलिं धर्मार्थं धम्मअं तं तु ॥

धारावासो मेघो भेकश्च । धूमद्धओ तटाको महिषश्च ॥

नकारादयस्तु देश्यागमसंभविन एवेति न निबद्धाः । यच्च धादाविति सूत्रितमस्माभिस्तत्संस्कृतभवप्राकृतशब्दापेक्षया न देश्यपेक्षयेति सर्वमवदातम् ॥ [६२]

॥ इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां देशीनाममालायां पञ्चमो वर्गः ॥

L. 2 B चौरा °पुरतो L 3 CG *om* बलि B धम्मार्थं धर्मंत्र G धम्मय. L. 4. G *om.* भेकश्च C धूमद्धओ G धूमद्दउ तडाग्गा L. 5 C सूचितम° [cfr. सिद्धहेमच° I, 229] L. 7. BCFG °तायां स्वोपज्ञदेशीशब्दसमहवृत्तौ. B वर्ग । छ । ग्र २४९ ॥ G ॥ छ ॥ ॥ श्रो २४९ । छ ॥ E has only ॥ इति पंचमो वर्ग ॥

॥ अथ पादिः ॥

पड्डी पढमपसूआ पच्छी पिडिआ पलं पसेअम्मि ।
गामट्ठाणे पद्दं धवले पड्डमहिरोहिणी पज्जा ॥ १ ॥

पड्डी प्रथमप्रसूता । पच्छी पिटिका । पलं स्वेदः । पद्दं ग्रामस्थानम् । पड्डं धवलम् । पज्जा अधिरोहिणी । अधिकारवाचकस्तु पज्जाशब्दः प्रबन्धभेदवाचकपर्यायशब्दभव एव । मार्गवाचकस्तु पद्याशब्दभवः ॥ यथा ।

पड्डीपयपउजसो पद्दवई एस जुवइपलजणणो ।
गुणपच्छी जस्स से भुजपज्जाए चडेइ जयलच्छी ॥ १ ॥ [१]

पत्तिपसाइअपत्तपसाइअसहा पुलिन्दसिरपत्तो ।
पत्तपिसालसमित्थ य पंती वेणी गुहाइ पड्डुंसो ॥ २ ॥

पत्ती तथा पसाइआ तथा पत्तपसाइआ तथा पत्तपिसालसं इत्येते चत्वारः शब्दाः पुलिन्दशिरसि *यत्पर्णपुटं* तद्वाचकाः । पंती वेणी । केशरचना । पड्डंसो *गिरिगुहा* ॥ यथा ।

पड्डंसे पत्तिकरो पत्तपसाइअसिरो रिऊ तुज्झ ।
पत्तपिसालसहत्थं सपसाइअपंविअं रमइ सवरिं ॥ २ ॥ [२]

पलसू सेवा पणिआ करोडिआ पएहओ अ थणधारा ।
पडिवेसिए पएसो पम्हारो पम्हरो अ अवमच्चू ॥ ३ ॥

L 2 BF पडी CG प॰ी ABCFG °पसुया E °पसुया B पडिया ACE (F?) G पिडिया ABCFG पसेयम्मि L 3 E गोम° BF °ड्डाणे C °डाणे G °ट्ठाणे BCFG पद्द E पइ BCF पडमहि° G °मधिरोहणी L 4 BF पडी C पड्डी G पिडिका G प्रस्वेदः *cdd.* पड्ड BCF पड. L 5 G रोहणी G °पर्यायशब्द° L 6 C °भव भव L 7 BF पडी° C पड्डी° G °पेय° BF °पडजसो C °पड° *cdd* पद्दवई L 8 BF चडेइ जयलछी C भुजलच्छी L 9 *cdd* °पसाइय° (twice) E पुलिंगद° L 10 A °समितु BCFG °समिच्छ C गुहाई पड्डसो L 11 G पत्तिपसाइया तथा पत्तपसाइया तथा पत्तपिसालस तथा इत्येते C *om* तथा पत्तपसाइआ BF °पसाइया (twice) C °लस L 12 B °सिरसि C यत्पत्रपुटं B °का L. 14 C पडुस G पत्तिकरा BF *om* पत्त *cdd* °पसाइय° G °सिरा C तुज्झ L 15 BCF °हच्छं G सविसा° *cdd* °साइय° C °पंत्तिय BFG °पत्तिय C सबरिं L 16 G पत्नसू *cdd* पणिया ABEFG °डिया C °डिका 2 hd °डिका C पएहपएहओ A पएहअ *cdd* य L 17 BF पडिवासिओ पयएसा or पपएसो ABCFG पम्मारा BF पहरो ACG य

पलसू सेवा । पणिआ करोटिका । पएहओ स्तनधारा । पएसो प्रातिवेश्मिकः । पम्हारो तथा पम्हरो अपमृत्युः ॥ यथा ।

जह पएहओ तहेही पम्हरभीए सुओ अपम्हारो ।
किज्जउ मज्ज पएसिणि सुरपलसू चइअ पणिअकम्माइ ॥ ३ ॥ [३]

कप्पासम्मि अ पलही पविआ खगपाणपत्तम्मि ।
पउढपऊढा गेहम्मि मिगविसेसम्मि पसओ अ ॥ ४ ॥

पलही कर्पासः । पविआ पक्षिणां पानभाजनम् । पउढं तथा पऊढं गृहम् । पउढो गृहस्य पश्चिमप्रदेश इति केचित् । पसओ मृगविशेषः ॥ यथा ।

कत्थ य गुणमणिपउढं लायण्णणिही कलापऊढ सा ।
पसयसमपलहिदसणो पविआपाणो अ कत्थ तुम ॥ ४ ॥ [४]

परडा सप्पविसेसे पडलं णीव्रे रविम्मि पच्चूहो ।
पहणं कुले दिणे पउओ पहणी संमुहागयणिरोहे ॥ ५ ॥

परडा सर्पविशेषः । पडलं नीव्रम् । पच्चूहो रविः । पहणं कुलम् । पउओ दिनम् । पहणी समुखागतनिरोधः ॥ यथा ।

तह पहणिअरिउवहुआ परडाउलजुसपडलउडएसु ।
पउअम्मि लिअन्ति सया डरिआ चालुक्कपहणपचूह ॥ ५ ॥ [५]

पयला णिद्दा पययं अणिसं पडवा पडकुडीए ।
पहिअं महिए पसिअं पूगफले पड्डुसं सुसंजमिए ॥ ६ ॥

L 1 *cdd* पणिया G पएहउ L 2 *cdd* पम्मारो BF पएहरो L 3 C कुह G पएहउ BF तहेही C 1 hd, G सुउ G य पम्मारो BCF अपम्मारो L 4 C किजूओ *cdd* चइय BF पणय° C °कमाइं L 5 C प्पासंमि *cdd* य ABF फलही E पहली *cdd* पविया L 6 C पउच्छपऊढा G °वेसस° ABCFG पसउ C या ABEFG य L 7 BF फलही *cdd* पविया C °भोजन B पक्षाद्ध L 8 BF गृहपश्चिम° G पसवो L 9 BFG °निही C °निहा L 10 BF °दसणे BFG पविया° C पवियाए G य L 11 E पहल G पडल BF, C 2 hd णिचे A निव्व or निव्रे L 12 C 1 [illegible] पुले BF पञ्चांओ G पउउ ABCF °गअ° G °निरोहे L 13 BF तीव्र G णीव्र C 1 hd नीलु 2 hd निव्यं G पच्चूहो L 14 B पच्चाओ G पउउ L 15 G तइ *cdd* पहणिय° BFG °वहुया C °वहूया BF, C 2 hd परडाग्राल° C °लज्जुस° G °जुल° BF उउएसु L 16 C पउयंमि C लिहंति [illegible] लियंति *cdd* डरिया L 17 B णिद्दा G निद्दा In A द्दा पय is illegible BF *om* पडवा L 18 A पडिय BCEFG पहियं *cdd* पसियं A पड्डुसे BF पडस

पयला निद्रा । पययं अनिशम् । पडया पटकुटी । पहिअं मथितम् । पसिअं पूगफलम् । पड्डसं सुसंयमितम् ॥ यथा ।

पडयन्तरे धणिवहू पयलं मुत्तूण पड्डसिअणीविं ।
दहिपहिअं विरयन्ती पययं पसिएण कागमुड्डवइ ॥ ६ ॥ [६]

पणिअं पयडे परिहो रोसे पणओ अ पङ्कम्मि ।
पयलो णीडे विपुले पइसपेढालपेज्जाला ॥ ७ ॥

पणिअं प्रकटम् । विक्रतव्ये तु संस्कृतभवमेव । परिहो रोषः । पणओ पङ्कः । पयलो नीडम् । पइसो पेढालो पेज्जालो एते त्रयो ऽपि विपुलार्थाः । पेढालं वर्तुलमिति द्रोणः ॥ यथा ।

पेढालखन्ध पेज्जालवच्छ वालुक तह पणिअपरिहे ।
रिउणो पइसपणए वसन्ति पयलाउले समुद्दतडे ॥ ७ ॥ [७]

चोरणिवहे पडीरो पत्तवहोलेसु पंखुडिपरक्का ।
चोरम्मि पलाओ पत्थरपड्डुलपड्डुआ चरणघाए ॥ ८ ॥

पडीरो चोरसमूहः । लिपिभ्रष्टास्तु चोरणिवहे पडीरं इति तरुवर्गे पठन्ति । पंखुडी पत्रम् । परक्कं अल्पं स्रोतः । पलाओ चोरः । पत्थरा पड्डला पड्डुआ त्रयो ऽप्यमी चरणघातवाचकाः ॥ यथा ।

एस परक्कपडीरो पत्थरकुसलेण पड्डुअं दिन्तो ।
पंखुडिअ व्व विकिसो पलायरक्खेण पड्डलाहिं पि ॥ ८ ॥ [८]

L 1. *cdd* पहियं G मथिस *cdd* पसिय. L 2 BF पडस BCF सुसयमित. L 3 BF धणवहू C मुत्तुण BF पडसिय° CG पड्डसिय° L 4 *cdd* °पहिय G त्विर° BCF विरइती BF कागमुडवड L 5 *cdd* पणिय AG पणउ *cdd* य L. 6 BF णिडे CG णिड्डे A ड्डे (sic) C पयस° G पइस° In A ढालपे is illegible BF °पेज्जाल C °पेज्जालो L 7. *cdd* पणियं BFG पणउ C पय नीड C पयलो. L 8 G पढाल L 9 वर्त्तुलमिति L. 10 BF °वत्थ BF वालुक C वाउलुक *cdd* पणिय° L 11 G पइस° G पविसन्ति पयइमाउले L. 12 BF वोर° C I hd चार° C °निवहे E °णिविहे G पत्तडीरो E °बहोलेसु. L 13. A पलाउं G पलाउ A पत्थरपड्डुलपड्डुलआ BF °पडलपडआ C पच्छरपड्डुया (sic) E °पड्डुया G °पड्डुआ BF वरणप्पोए C चरणघाए L. 14. B वोरसमूह C °भ्रष्टासु BF वोर° CG चार° C °निवहे *cdd*. पडीरमिति G *om* तरुवर्गे C पठन्ति L 15. BCF श्रोत. G पलाउ C पच्छरो G पत्थला BF पंडला G पड्डला BCF पड्डआ E पड्डुया L 16. C एते त्रयो पि चरण° BF त्रयो पि प्पमी वरण° G *om* °घात L. 17 C °पडीरो पच्छर° BF पड्डुअ G °पड्डुय E दिन्नो. L 18 *cdd*. पखुडिय BCF व G निकिसो C °रक्खेण BF पंडलाहिं.

दरिअम्मि पहट्टो वालम्मि पडोओ पयाममगुपुव्वे ।
कुसुमे पसूअमोलिजलणभेएसुं पडालिपप्फाडा ॥ ९ ॥

पहट्टो दृप्तः । पडोओ बालः । पयामं अनुपूर्वम् । पसूअं कुसुमम् । पडाली पङ्क्तिः । पप्फाडो अग्निभेदः ॥ यथा ।

जिणइ पसूअसरो वि हु भुवणपडालिं पयामयोरोरु ।
एस पहट्टो मयणो अपडोअपयावपप्फाडो ॥ ९ ॥

पत्थिअपसंडिपब्भोआ सिग्घसुवरणभोग्गेसु ।
पद्धरमुज्जू सइदिट्ठे पहदं पक्खरा तुरयकवचे ॥ १० ॥

पत्थिओ शीघ्रः । पसंडि कनकम् । पब्भोओ भोगः । पद्धरं ऋजु । पहदं सदादृष्टम् । पक्खरा तुरगसनाहः ॥ यथा ।

पक्खरिअपत्थिअतुरओ पसंडिगोरो रणे जयसिरीए ।
पब्भोअकए पहदो सि पद्धरं कुमरवाल तुमं ॥ १० ॥

सुरखायम्मि पहम्मं पत्थीणं थूलवत्थम्मि ।
पव्विद्धं पेरिअए वणे पवद्धो अ पज्जणं पाणे ॥ ११ ॥

पहम्म सुरखातम् । पत्थीणं स्थूलवस्त्रम् । सामान्येन पत्थीणं स्थूलमित्येके । पव्विद्ध प्रेरितम् । पवद्धो घनः । लोहकुट्टनोपकरणमित्यर्थः । पज्जणं पानम् । यथा ।

L 1 *cdd* दरियम्मि EG पहिट्ठो which is equally correct cfr Siddhah I, 130 BEFG वालमि BF परोओ A पडोउ G डोउ (sic) L 2 A कुउमे E पसुअ° G पसूय° G °जणलण° E °जणभेगसु G °सु E °पप्फाडा G °यप्फाला BF °पप्फारा L 3 C पहट्टो G पहट्टो BF परोओ G पडोउ BFG वाल G आनुपूर्व L 5 *cdd* पसूय° G *om* हु G भुयणपडालि CG °रोरु L 6 C पस पहट्टो BF अफडोअ° G अपडोयावपप्फाडो BCF °पयाव° L 7 ABEF पत्थिय° CG पच्छिय° B (F?) °पब्भोअ BF °सुवरुम G °भेग्गसु L 8 C पहरमुज्जू [illegible] bd °रकज्जू E °सुज्जू G °दिट्ठ G पक्खारा C तुरअ° BF °कवचे In G यकवचे is torn off L 9 C पच्छिओ B reads कनक । पद्धर ऋजु । पब्भोओ भोग C पद्दर ऋजु° L 10 C पक्खारो BF तुरसनाह L 11 *cdd* पक्खरिय° BF °पत्थरहओ C °पच्छिय° G °पत्थियहउ BF पेसंडि° From जय° to सुर° l 13 torn off in G L 12 BF पब्भोग° C पद्दर L 13 A पत्थीस BCF पच्छीण E थूलवत्थम्मि L 14 C पव्वद्ध E पविद्ध F पव्विर्द *cdd* पेरियए B पवद्दो C पवद्दो F पवड्डो A *om* अ BCEF [illegible] From अ to रितम् l 16 torn off in G BF पद्याण L 15 C पच्छीण थूल° C पच्छीण L 16 C पव्विद्ध F पव्विद्द

एसो पवड्ढहत्थो पत्थीणी तह य तेण पव्विद्धा ।
हयकामिणि किं वचसि पहम्मजलपञ्जणमिसेण ॥ ११ ॥ [११]

पाडिअपरेआ विहडिअपिसल्लएसुं च पंपुअं दीहे ।
पप्पीओ बप्पीहे पचूढो परिअली अ थालम्मि ॥ १२ ॥

पडिअं विघटितम् । परेओ पिशाचः । पंपुअं दीर्घम् । पप्पीओ चातकः । पचूढो तथा परिअली स्थालम् । भोजनभाण्डमिति यावत् ॥ यथा ।

अपडिअपंपुअपिम्मं जीइ समं भुत्तमेकपचूढे ।
तं किं परेअ रोच्छसि परिअलिपडिअं जलं व पप्पीओ ॥ १२ ॥ [१२]

पच्चुत्थं पडिवाविए पद्धारो छिन्नलाङ्गूले ।
पम्हलपसरेहा केसरे पवासिअम्मि परिउत्थो ॥ १३ ॥

पच्चुत्थं प्रत्युप्तम् । पद्धारो छिन्नलाङ्गूलः । पम्हलो तथा पसरेहो किञ्जल्कः । परिउत्थो प्रोषितः ॥ यथा ।

परिउत्थ चलसु काले केअइपसरेहणीमपम्हलिए ।
पच्चुत्थदुहा मरिही तुह दइआ चमरिअ व्व पद्धारा ॥ १३ ॥ [१३]

जीवाइ पडंचपडंसुआ य भल्ली पलासिपासाला ।
पत्तलपडुवइआ पत्तिसमिद्धं चेअ तिक्खम्मि ॥ १४ ॥

L 1 *From* एसो *to* परेआ l 8 torn off in G C °हच्छो पच्छीणी C (F?) पव्विद्धा B पव्विद्धा L 2 C °पज्जल° L 3 BF पयडिय° ACE पडिय° *cdd* °परेया ABEFG विहडिय° C विहड्डिय° BCF व G पपुय L 4 E बप्पीओ A °ह From पप्पीओ to °ली l 6 torn off in G C पचुढो BF परिआलि A परियली ABF य C या धामि (sic, corr 2 hand) L 5 C पडियं B पिसाच L 6 C थाल । भोज° From यावत् to °रो l 9 torn off in G. L 7 C अपडिय° *cdd* °पंपुय° C जाइ C °मेक्क° L 8 *cdd* परेय BF परियलि° C परियडि° *cdd* °पडिय C च BF *om* व BF पप्पीओ L 9 A पच्चुत्थं C पच्चुच्छ A °वयए पद्धारो C लगूले *From* गूले *to* काले l 13 *torn off in* G L 10 AE पत्ते° E °सयम्मि ABCF °सियम्मि C परिउच्छो L 11 C पच्चुच्छ BF प्रत्युप्तं C प्रत्युप्त C °लागुल C पम्हालो L 12 C परिउच्छो L 13 C परिउच्छ चलसु BF केयइपसरहिणीस° From सरेह° to °व in पडुव° l 16 torn off in G L 14 C पच्चुच्छ° *cdd* दइया BF चमरिय *cdd* व CF पद्धारा L 15 E जीज्जाइ BF °पडभुया ACE °सुया BF °पासला L 16 A °पडुपइया C 1 hd °वहु° 2 hd °पड° E °पडुव° BCEF °वइया In E इआ is torn off AC पत्त° CF °समिद्द ABCFG चेय From तिक्ख° to खुं p 186, l 2 torn off in G.

पडंचा तथा पडंसुआ ज्या । प्रतिश्रुतिवाचकस्तु पडंसुआशब्दः प्रतिश्रुत्शब्दभव एव । पलासी तथा पासाला भल्ली । पत्तलं पड्डुचइअं पत्तिसमिद्धं एते त्रयो ऽपि तीक्ष्णार्थाः । पत्तलं कृशमित्यन्ये । पत्तल पत्रबहुलमिति तु पत्रलशब्दभवम् ॥ यथा ।

महुमासे भमरोली वम्महवीरस्स धणुपडच व ।
सहयारमञ्जरी उण पत्तिसमिद्धा पलासि व ॥ १४ ॥

तद्वा रणाउ रिउणो पडसुअप्फालणे वि चालुक्क ।
पत्तलकोश्रो पड्डुचइपासालाहिं करेसि किं तुमयं ॥ १५ ॥

अत्र । पवित्तो दर्भः । पयरो शरः । इति पवित्रप्रदरशब्दभवौ । पल्लत्थो पल्लट्टो पर्यस्त इति पर्यस्तशब्दभवौ । तथा पट्टइ पिबति । पगइ गृह्णाति । परइ भ्रमति । इति धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [१४]

पच्चेड्डं पच्चवरं मुसले पग्गेज्जपहयरा णिअरे ।
पलहिअपुरोहडा विसमे परिअट्ठो अ रजगम्मि ॥ १५ ॥

पच्चेड्ड तथा पच्चवर मुसलम् । पग्गेज्जो तथा पहयरो निकरः । पलहिअ तथा पुरोहड विषमम् । यदाह ॥ पलहिअ विषममसमं च पुरोहडं गदितम् ॥ इति । अत्र चतुरक्षरपकारादिशब्दप्रस्तावे उकारसहितपकारादिपुरोहडशब्दपाठो ऽर्थानुरोधात् । अन्ये तु पलहिअ पुरोहडं इत्यन्योन्यपर्यायतया आवृतमहीवास्तुवाचकावित्याहुः । यदाह ॥ आयरिअमहीवत्थू पुरोहडो पलहिओ तह य ॥ पुरोहडं पच्छोकडमिति तु सातवाहनः । परिअट्टो रजकः ॥ यथा ।

L 1 BF पडचा तथा पडसुया ज्या C °सुया C श्रुतवाच° *cdd* °सुया° *cdd* °श्रुतशब्द° L 2 C पड° *cdd* °वइय *cdd* पत्त° L 3 From मित्य° to ण in उण l 5 torn off in G BF °वहुल° L 4 *cdd* °पडेच L 5 *cdd* पत्त° CF °समिद्दा C पलासव व L 6 CG तद्धा BF पडसुय° C पडयप्फालणो From सुअ° to र in शर l 8 torn off in G L 7 C करेसि BF तुमय L 8 BF पअरो CG शर C *om* पल्लत्थो G पल्लच्छो C पल्लट्टो From ति to ड in पच्चेड l 11 torn off in G L 9 C पर्यास्त° B पिचति L 11 C 2 bd पच्चेड पच्चवर E मुशल C पग्गेज्ञ° *cdd* णियरे L 12 ABCEF पल्लहिय° [illegible] परज्जिहिय° A °पुरोडा *cdd* परियट्टो य A रजयम्मि C रजग° From गम्मि to ज्जो l 13 torn off in G L 13 C पग्गेज्ञो C पयहरो *cdd* पलहिय BF पुहड G *om* यदाह । पलहिअ विषमम् BCF पलहिय विषम असम° L 14 BFG इति च L 15 In G रसहित is torn off *cdd* °पाठः अर्थां° L 16 BF °रोधाच *cdd* पलहिय BCF °हडमिति अन्यो° C आदृत° G *om* मही L 17 C तदाह BF आचारिय° C आवारिय° G आवरिय° C °महही वच्छू G °वत्य BF पलिहओ G पलिहउ [illegible] पलहिउ L 18 G °कडमिति [illegible] तुसा सात° *cdd* परियट्टो

परिघट्ट सिलापहयरपुरोहडाओ जल खाईतूहा ।
सविलम्ब आणिज्जइ सुन्दर मा कुप्पसु इमाइं ॥ १६॥

तुह गयविसाणपचेडखण्डिआ पलहिआ वि रिउवप्पा ।
हयभडपग्गेज्झा हुन्ति पचवरपाणितुल्ल चालुक्क ॥ १७ ॥ [१५]

पडिसारपाडिसारा पडुआइ पडिच्छओ समए ।
पलिहस्सं पलिहाओ अ उद्धदारुम्मि पयवई सेणा ॥१६ ॥

पडिसारो तथा पाडिसारो पटुता । पडिसारो पटुरित्यन्ये । पडिच्छओ समयः । पलिहस्सं तथा पलिहाओ ऊर्ध्वदारु । पयवई सेना ॥ यथा ।

पलिहायत्थमिआए अपाडिसाराइ कह वि तुह विरहे ।
तीइ णिसा वोलीणा कह गोसपडिच्छए होही ॥ १८ ॥

तुह कुमरवाल पयवइदंसणमित्तेण थम्भिअ व्व रणे ।
रिउणो गयपडिसारा जाया पलिहस्ससरिसाणा ॥ १९ ॥ [१६]

एरण्डद्रुमे पंचंगुली अ घग्घरगलम्मि पडिसाओ ।
पंफुल्लिअं गविट्ठम्मि पडिअरो चुल्लिमूलम्मि ॥ १७ ॥

पंचंगुली एरण्डवृक्षः । पडिसाओ घर्घरकण्ठः । पंफुल्लिअं गवेषितम् । पडिअरो चुल्लीमूलम् ॥ यथा ।

पडिसाइल्ले पचंगुलीसु किं कञ्चुअ गवेसेसि ।
पडिअरकम्मयरि तए वि कीस पफुल्लिओ णालेसु इमो ॥ २० ॥ [१७]

पडिसुत्ती पडिसूरो पडिसंतं चेअ पाडिकूले ।
पायवडणे परेवयपाडवणा पूअलम्मि पहएल्लो ॥ १८ ॥

L 1 BF पारियइ C परिइ G पारियड C सिलाएहयपुरो° G °डाउ C चजलसईत्तहा BF नई° L 2 B °ञच G °लव B पमाइं L 3 G °कवडिया BCF °डिया *cdd* °हिया L 5 G °पाडिसारा पडिसारा BFG पडुयाइ AG पडिच्छउ BF पडछओ C पडुच्छओ L 6 C *om* पलिहस्स G °हस्स °हाउ ABEFG व C उद्द° G पपजई C सेणी L 7 BF परिच्छओ G °च्छउ L 8 G °हाउ C °हाआ च L 9 BF पलिहायत्थिमिसाए CG °हायच्छ- मियाए G °सारा वि L 10 C ताइ G णैसा C गोस° L 11 *cdd* यभिय C घा 2 hd व्वा L 13 E °गुलीइ ABCFG °ली य AG °साउ. L 14 A पप्पुल्लिय C फफु° *cdd* °ल्लिय A गविट्ठम्मि E गवि° C गविड पेडियरो ABEFG पडियरो ABF, C 1 hd चुल्लि° C °मुलंमि L 15 B पचगुली B परिसाओ G °साउ BF घग्घरः कण्ठ G घग्घरि° *cdd* °ल्लिय L 16 B चुल्ली° C °मुल L 17 C 2 hd कञ्चुअं G कंचुअं (?) L 18 BFG पडियर° C पडिरय° G, C 2 hd °ल्लिउ L 19 B परिसत ABCFG चेय L 20. *BCF* परेषय° EG पूयलम्मि A पहरओ C 2 hd पहराओ

पडिसुत्ती पडिसूरो पडिसंतं एते त्रयो ऽपि प्रतिकूलार्थाः । पडिसंतं अस्तमितमिति तु सातवाहनः । परेवयं तथा पाडवणं पादपतनम् । पहएल्लो पूपः ॥ यथा ।

पडिसुत्ती पडिसूरे परेवयपरम्मि जो अपडिसंतो ।
पाडवणं पहएल्ला य तस्स दिज्जन्तु गामजक्खस्स ॥ २१ ॥ [१८]

इन्दसुए पइहंतो लक्खारत्तम्मि पल्लविअं ।
पडिहत्थी वुड्ढीए पडिहत्थपडिक्कया पडिकिदीए ॥ १९ ॥

पइहंतो जयन्तः । पल्लविअं लाक्षारक्तम् । पल्लविअं पल्लवाकारमिति तु पल्लव इवाचरतीति क्रियन्तसिद्धत्वाच्चोक्तम् । पडिहत्थी वृद्धिः । पडिहत्थो तथा पडिक्कओ प्रतिक्रिया । पडिहत्थो वचनमिति तु सातवाहनः ॥ यथा ।

तुमइ पडिक्कयकुसले पइहंतसरिच्छ्पत्तपडिहत्थि ।
पल्लविउल्लसिवसणा णमन्ति पडिहत्थअक्खमा रिउणो ॥ २२ ॥ [१९]

पंडविअं पांडविअं जलउल्ले पल्लवम्मि पत्थरिओ ।
पक्खडिअं पप्फुरिए जडे पलिहओ पडित्थिरो सरिसे ॥ २० ॥

पंडविअं तथा पांडविअं जलार्द्रम् । पत्थरिओ पल्लवः । पक्खडिअं प्रस्फुरितम् । पलिहओ मूर्खः । पडित्थिरो सदृशः ॥ यथा ।

पत्थरिअसत्थरे वि हु पंडविए अंसुपांडविअसिहिणा ।
सा तप्पइ तुह पलिहय पक्खडिए सिहिपडित्थिरे विरहे ॥ २३ ॥ [२०]

L 1 C परिसूरो CG एते त्रय प्रति° L 2. BCF *om.* तु C पहपल्लो. L 3. C पडिसूरो B परेवअ° G परेवअ L. 4. C पहल्ला L. 5. A इंदसुए BF पइइतो C पहते G पाइहतो ABEFG °विअं. L 6 C °हच्छी BF वुढीए E वुड्ढीए G डड्ढीए BF °परिक्कया A °क्कउ BF पडिकिदीए. L 7 BFG पल्लविअ C *om.* पल्ल° लक्षा° *cdd.* °विअ. L 8 BF °हत्थि CG °हच्छी C पडिहच्छो G °क्कउ L 9 C वडिकिओ प्रतिवचनमिति BFG *om.* तु L 10 BF परिक्कय° G पडिक्कम° B °कुशले C °पल्लपडिहत्थो BF °पडिपत्थि. L 11 BCF °उस° G °सणा ण पडि°. L 12 *cdd* °विअ (twice) E पल्लिवम्मि C 1. bd. पच्छइ° G °रिज L 13 G पक्खडिअ ABCEF °डिअ BF पप्फुल्लिए C पप्पुरिए E पफुरिए B पडिहओ AG °हउ AG, C 1 bd पडिच्छिरो G सरी L 14 *cdd.* °विअ (twice) C पच्छइ° G °रिउ. *cdd* °डिअ L 15 G °हउ BF पडित्थरो C पडिच्छिरो. L. 16. C (F?) पच्छइरियसच्छरे BG °रिअ° BCF °विअ° G °विग्ग° L 17. G पक्खलि CG °पडिच्छिरे

पडिवेसो विक्खेवे पचत्तरं चाडु परिहणं वसणे ।
परिहट्टी आयड्डी पडिहारीए पडिच्छिआ चेअ ॥ २१ ॥

पडिवेसो विक्षेपः । पचत्तरं चाटु । परिहणं परिधानम् । परिहट्टी आकृष्टिः । पडिच्छिआ प्रतीहारी । पडिच्छिआ चिरप्रसूता महिषीत्यन्ये ॥ यथा ।

किं परिहणं जलोल्लसि सयणे किं करसि कमलपडिवेसं ।
कुणाइ पचत्तरणिउणो पडिच्छिए हिअयसल्लपरिहट्टिं ॥ २४ ॥ [२१]

पप्फिडिअं पडिफलिए पडोहरं पच्छिमङ्गणए ।
पडुवत्ती पडिसारी जवणीइ पसेवओ वम्मे ॥ २२ ॥

पप्फिडिअं प्रतिफलितम् । पडोहरं गृहपश्चिमाङ्गणम् । पडुवत्ती तथा पडिसारी जवनिका । पसेवओ वल्मा ॥ यथा ।

बाहपडिसारिदुउणे पडोहरे चन्दिमाइ पडुवत्तिं ।
कुणइ मणोपप्फिडिए तइ मुणइ दिणं पसेवअदिणं सा ॥ २५ ॥ [२२]

परिवाहो दुव्विणयम्मि पड्डिसंगं च कउहम्मि ।
रुद्दम्मि पंडरंगो पक्कग्गाहो अ मयरम्मि ॥ २३ ॥

परिवाहो दुर्विनयः । पड्डिसंगं ककुदम् । पंडरंगो रुद्रः । पक्कग्गाहो मकरः ॥ यथा ।

तइ पंडरंगविसपड्डिसंगसमखन्ध कुमरवाल णिव ।
सासिअजए जइ परं पक्कग्गाहद्धयस्स परिवाहो ॥ २६ ॥ [२३]

L. 1 BF पडिसेसो A पचत्तरी BF पचत्तरं C पचित्तर A परिहरण L. 2 C °ह्डी A आयड्डी B आयडी C (F?) आयड्डी G आच्छडी G पडिहारी E पडिच्छया ABCFG °च्छिया A चेत BF चेय C चेया L. 3 BCF पचत्तर C 1 hd चाडु BF आकृषिः G आकृतिः L. 4 edd °च्छिया CG प्रतिहारी C प्रडि° edd °च्छिया. L. 5. C °ल्लसि य सय° G कि L. 6 BF पचुत्तरणियणो C पचत्तर° edd. हियय° G °परियट्टि L. 7. E पप्फि° G पप्फि° edd °डियं E पडोहरा. L. 8 BF जम्वणीइ A पसेयउ C 1 hd. G °वउ BF वमेतत G वंभे L. 9 BF पप्फिडि° edd °डिय B om गृह C °गन L. 10 G °वउ. L. 11. edd. वाह° BF पडिसारदुउणं C 2 hd वत्ति° CG पडिवत्ति L. 12 C °फडिए G पसेउय°. L. 13 BF दुव्विणयम्मि BEFG पडिसंग C पड्डि° BEF कउहम्मि G कउहम्मि. L. 14 C पडुरंगो BF पक्कग्गा (sic) C पक्कग्गाहो ABEFG य A मयरम्मि L. 15 BFG पडिसंग C 2. hd पडुरंगा G मकरो C पक्कग्गोहो L. 17 BF °पडिसमखंध E °पडिसंग° G °पडिसंग° C णिव L. 18 edd. सासिय° C om जइ C (F?) °हद्धयस्स

परिलिअपडिछंदा लीणमुहा पच्छेणयं च पाहेज्जं ।
समुहागमणे पच्चुद्धारो पच्चोवणी चेअ ॥ २४ ॥

परिलिओ लीनः । परिभरो लीन इत्यन्ये । पडिछंदो मुखम् । पच्छेणयं पाहेज्जं । पाथेयमित्यर्थः । द्वावपि देश्यावन्योन्यपर्यायतया निबद्धौ । पच्चुद्धारो तथा पच्चोवणी समुखागमनम् । क्रियाशब्दावेतौ । तेन संमुखागते पच्चुद्धरिओ पच्चोवणिओ इत्याद्यपि भवति ॥ यथा ।

लोअणचओरपच्छेणअन्तपडिछंदचन्दिमा कुणह ।
हिअपरिलिआ वि पच्चुद्धार पच्चोवणीपरे दइए ॥ २७ ॥ [२४]

पच्चुहिअं पण्हविए पडच्चरो सालसरिसम्मि ।
परिहायपरिच्छूढा झीणोक्खित्ता पडिक्खरो कूरे ॥ २५ ॥

पच्चुहिअ प्रस्नुतम् । पच्चुअ प्रस्नुतमित्यन्ये । पडच्चरो श्यालप्रायो विदूषकादिः । परिहाओ क्षीणः । परिच्छूढो उत्क्षिप्तः । पडिक्खरो क्रूरः ॥ यथा ।

किं त छुहपरिहाओ परिछूढकरो पडच्चर रडेसि ।
अपडिक्खरपच्चुहिआइ गहहीए थणधओ होहि ॥ २८ ॥ [२५]

खेत्तसए परिवासो पयट्टिओ तह पवट्टिअए ।
पज्जत्तम्मि पहोइअमह खेत्ते पल्लवायपोरयया ॥ २६ ॥

L 1 *cdd* परिलिय° C °पडिच्छदा BF पत्थेणय E पेच्छणयं BF पाहिज्जं C 1 hd पाहिज्ज 2 hd °ज्ज L 2 A पच्चु° C 1 hd पच्चदोरो F C 2 hd पच्चुद्दारो G पच्चोवणी ABCEG चेय L 3 G °लिउ BCE परियरो G परियलो In G न्यो पडि° मु° is torn off BF परिछदो C °च्छदो BF पत्थेणय G पहेणयं L 4 C पाहिज्ज *cdd* देश्यौ अन्यो° C (F?) °द्दारो G पच्चु° From द्वावे° to इत्या° torn off in G L 5 C (F?) °द्दरिओ L 6 C °णियो L 7 CG लायणचउर° G °णयतपरिछद° BF °छद BFG °चंदिया C °वंदिया L 8 *cdd* हियपरिलिया C (F?) °द्दार From पच्चु° to डिक्ख° l 10 torn off in G B °परे देइ L 9 A पच्चु° *cdd* °हिय C °त्रिये C 1 hd पडव्वरो L 10 C परिहाइपरिचूढा ABF °छूढा BF ज्झीणो° C झिसणो° E उझीणो° B °खित्ता E कूवे L 11 G पच्चु° *cdd* °हियं C प्रसूत G प्रसुत C पच्छुय G पच्चुअ (?) B प्रसुत° CF प्रस्तुत° G प्रश्नुत° or प्रस्नुत° C पच्चरो From डचरो to करो l 13 torn off in G L 12 B परछूढो L 13 B परछूढ° C पडव्वर L 14 BCF °पच्चुहियाइ In G from पच्चु° to पयट्टिओ p 191, l 1 torn off C गद्दहीपथण-धउ 2 hd °धओ L 15 C परिहासो पयट्टिओ 2 hd °उ A पवहिउ *cdd* पवट्टियए L 16 BF पज्जत्तमि C पज्जनमि *cdd* पहोइयमह C खत्ते A °पोरयया E °पोयरया

परिवासो क्षेत्रशयः । पयट्टिओ प्रवर्तितः । पहोइअ पर्याप्तम् । प्रभुत्वमित्यन्ये । पल्लवायं तथा पोरयं क्षेत्रम् । वल्लवायं इति दन्त्योष्ठ्यादिरप्ययमिति गोपालः ॥ यथा ।

परिवास सालिपोरयगोवीदसणपयट्टिअमणो जं ।
ण णिएसि दिवा वि मिगे पहोइअं पल्लवायरक्खाए ॥ २९ ॥ [२६]

पच्चाहिअपसासाए पंचावसपणवसा ।
पप्फोडिअं च पक्खोडिअम्मि सुरयम्मि परभाओ ॥ २७ ॥

पंचावसा तथा पणवसा पञ्चाधिकपञ्चाशत् । पप्फोडिअं पक्खोडिअं निर्झाटितमित्यर्थः । परभाओ सुरतम् ॥ यथा ।

रइपप्फोडिअ परभायलुद्ध वेसाइ देसु दीणारे ।
पच्च वि पणवससमे पंचावसं पि मा खु पच्चसमं ॥ ३० ॥ [२७]

पडिअलिपविरइआ तुरिए पुसम्मि पडिहत्थपोणिअया ।
पडिखंधं पडिखंधी जलवहणे मत्थयम्मि पवरंगं ॥ २८ ॥

पडिअली तथा पविरइओ त्वरितः । पडिहत्थो तथा पोणिओ पूर्णः । पडिखंधं पडिखंधी जलवहनम् । जलमुह्यते ऽनेनेति जलवहनम् । दृत्यादि । अन्ये जलवाहमाहुः । पवरंगं शिरः । उत्तमाङ्गवत् शिरोवाचकत्वेन नाय कवीनां रूढ इति देशेषु निबद्धः ॥ यथा ।

भणपडिअलि पविरइअं अपोणिए कुण जलेण पडिहत्थे ।
पडिखंधे पडिखंधीणिउत्त किं कण्डुएसि पवरंग ॥ ३१ ॥ [२८]

L 1 BF पवट्टिओ C पयट्टिओ G पयट्टिउ From स to °अ° 1 3 torn off in G BCF पहोइयं L 2 C (F?) पल्लवायमिति D °यमिति C (F?) दंतो° B दरयोष्टया° L 3 *edd.* पयट्टिय° D °सपणो G ज्ज L 4 From णिएसि to तथा 1 7 torn off in G *edd* पहोइय D °रक्खा य L 5 *edd* पंचाहिय° A °पसा य पण° L 6 E पप्फो° *edd* °डियं °डियम्मि A °भाउ D 7 C पणपसा D °वसा From शत् to ससमे 1 10 torn off in G *edd* °डियं C *om* पक्खो° BF °डियं L 9 *edd* °डिय B परिभाय° D °लुद्ध F °लुद्ध L 10 C °पणसमे BF °वससमे G °स° G °पज From समं to ओ त्वरित 1 13 torn off in G L 11 *edd* पडियलिपविरइया D तुरए A पडहत्थ° C पडिहच्छ° E पडहच्छ° *edd* °पोणियया L 12 AC (F?) °खंध D परिखंधी E °वहणा L 13 BF पडियल्ली C पडियल्ली BG पडहत्थो G पूणिओ From डिखंध to देशेषु 1 16 torn off in D BCF °खंध B अजलवह B वहननि 1 15 B रूढ L 17 *edd* °पडियलि BCF °रइय G °रइअ From स to खा 1 1 of next page torn off in G D कुणउ C °हच्छ L 18 BF °णिउत्त C °णियत्तति The above is D's reading BF कि

णगरम्मि पइट्ठाणं रुक्खे पसुहत्तपरसुहत्ता य ।
पाणिअणिग्गमणम्मि अ परिहालो परिहलाविओ चेअ ॥२९॥

पइट्ठाणं नगरम् । पसुहत्तो तथा परसुहत्तो वृक्षः । परिहालो तथा परिहलाविओ जलनिर्गमः ॥ यथा ।

महिकप्पपरसुहत्तय गुरुभुअपसुहत्त तुइ पइट्ठाणे ।
घरपरिहलाविआ करिमदपरिहालेहि हुन्ति अप्फुसा ॥ ३२ ॥

अत्र पगुरणं प्रावरणमिति प्रावरणशब्दभवत्वान्नोक्तम् । तथा । पज्जरइ कथयति । पव्वायइ म्लायति । पल्हत्थइ विरेचयति । पलावइ नाशयति । पणामइ अर्पयति । पयरइ पम्हुहइ स्मरति । पयल्लइ प्रसरति । पहल्लइ घूर्णते । पसाडइ मृद्नाति । पडुहइ क्षुभ्यति । पचारइ उपालभते । पच्चड्डइ पच्छंदइ पदअइ गच्छति । पल्लट्टइ पल्हत्थइ पर्यस्यति । पउलइ पचति । पज्झरइ पच्चडइ क्षरति । इत्येते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [२९]

पणअत्तिअं पयडिए इत्थीपणए पणामणिआ ।
परिवारिओ अ घडिए पुलोअणे पसवडक्कं च ॥ ३० ॥

पणअत्तिअं प्रकटितम् । पणामणिआ स्त्रीषु प्रणयः । परिवारिओ घटितः । पसवडक्कं विलोकनम् ॥ यथा ।

तीए रइसव्वस्स पणअत्तिअपसवडक्कलीलाए ।
कइ लहसि णिहुरक्खर अणपरिवारिअपणामणिओ ॥ ३३ ॥ [३०]

L 1 C णायरम्मि C *om* हत्तपरसु BF °परमुहत्ता C °हुत्ता L 2 *cdd* पाणिय° BF °णिधि *cdd* अ C 1 hd G °त्रिउ ABCFG चेय L 3 From पइट्ठाण to रसुहत्तय l 5 torn off in G B परसुहत्तो C 2 hd °हुत्तो L 5 BF °परमुह° G गुरुत्तुअ° C गुरुतुअ° C पइट्ठाणे G पइहाणे L 6 BCF °विया In G आ is torn off B °हालेंहि From न्ति to त्त° l 7 torn off in G BF अप्फुणा L 8 B C 1 hd FG पव्वायइ L 9 In G पयल्लइ प्रसरति is torn off B पहल्लइ C पसाणइ L 10 G मृद्नाति C (FG?) पम्हुहइ (FG पडु°?) G पव्वारइ *cdd* पच्छड्डइ B पच्छदइ G *om* पदअइ L 11 B पओलइ C पउल्लइ 2 hd पओल्लइ BCF पज्झरइ L 13 E पणय° *cdd* °त्तिय C1 hd इच्छी° *cdd* °णिया L 14 C 1 hd G °रिउ *cdd* य C पलोयाणा BEF पुलोयणे G पुलोयणं L 15 C पसअ° G पणय° *cdd* °त्तियं *cdd* °णिया G °रिउ L 17 G पणय° *cdd* °त्तिय° L 18 G लहिसि BF णिहुक्खर *cdd* °वारिय° G °णिउ

पव्वइसेल्लं वालमयकरण्डए तरुणिआइ पडुजुवई ।
चिरसुअमहिसी परिहारिणी अ पडिअज्झओ उवज्झाए ॥२१॥

पव्वइसेल्लं वालमयकरण्डकम् । पडुजुवई तरुणी । परिहारिणी चिरप्रसूता महिषी । पडिअज्झओ उपाध्यायः ॥ यथा ।

पडिअज्झय तुह सीसो परिहारिणिदुद्धपाणदुल्ललिओ ।
पडुजुवईण णिमित्तं पव्वइसेल्लाइ गुम्फेइ ॥ ३४ ॥ [२१]

पडिएल्लिओ कयत्थे भग्गे पडिरंजिअं चेअ ।
पज्जुणसरमुच्छुसरिसतिणम्मि पडिअंतओ अ कम्मयरे ॥२२॥

पडिएल्लिओ कृतार्थः । पडिरंजिअं भग्नम् । पज्जुणसरं इक्षुसदृशं तृणम् । पडिअंतओ कर्मकरः ॥ यथा ।

पडिरंजिअपडिमाए किं रे पडिएल्लिआइ होइ फलं ।
पडिअंतय किं दिट्ठो पीडिअपज्जुणसराउ उच्छुरसो ॥ ३५ ॥ [२२]

पडिसारिअं सुमरिए परिल्लवासो अ अमुणिअगइम्मि ।
वम्मीअयम्मि पडिलग्गलं वसन्तम्मि पउमलओ ॥ २३ ॥

पडिसारिअं स्मृतम् । परिल्लवासो अज्ञातगतिः । पडिलग्गलं वल्मीकम् । पउमलओ वसन्तः ॥ यथा ।

L. 1. A पव्वय° or पव्वय° C पव्वय° BF वालमाय कडय ABCFG तरुणियाइ E तरुणिआइं A पडजुवई G पडुजवई B °जुवइ. L. 2 C चीरसुहम° AG °सुय° edd. य A पडियज्झउ BFG पडिअज्झउ C पडिअज्झओ AC उवज्झाए BF वज्झाए L. 3 C पव्वयसेल्ल वालमय All the four MSS BCFG read कडक (sic), B has कडुक Perhaps °करण्डकम् to be read ? C चीरप्रसूता L. 4 BCF पडिअज्झओ G °अज्झउ B om यथा L. 5 BCF पडिअ-ज्झय C °सुह° G °लिउ L. 6 C पडिजुव° C निमित्त पव्वइ° edd. °सेल्लाइ L. 7. A पडिए-ल्लिउ BF पडिअल्लिओ C 2 hd पडियल्लिओ G °ल्लिउ A कयट्ठे BEF कयत्थे CG कयत्थे BF रुग्गं edd °रंजिय ABFG चेय C चेव L. 8 C °सरगुण° corr 2. hd. A °सरमुणसि° BF °सिरी AB पडिय° AG, C 2 hd °यउ ABCFG य C कम्मयरे L. 9 B पडियल्लिओ B °ल्लिउ edd °रंजिय BF भग्न BI इक्षुपंडसदृशतृण L. 10 G °यउ L. 11 edd °रंजिय° G पडेगा° edd °ल्लियाइ L. 12 C पडियंतय G पडियंतय BF पीडिय° C पाडिय° G पीडिय° BF °पज्जुण° B उच्छु° BF °रसे L. 13 edd °सारियं C 1 hd. om सु सुमरिए परि E पडिअ° edd य F. अमुणिय° ABCFG अमुणिय° A °गइम्मि C °गइंमि L. 14 BF वम्मीय° A वम्मीय° G वम्मीयम्मि BF पडिलग्गल Between °ग्ग and लं the whole passage from °ल्लरिओ to मायसने (p. 195, 11-197, 8) is inserted in G A वसन्तम्मि BF पउमलओ AG °लउ L. 15 CG °रिय G अज्ञात°. L. 16 G °लउ G om यथा

हिरडसि परिल्लासो पउमलए सुहय कत्थ जं तीए ।
पडिलग्गलं व अरई पडिसारिअतग्गुणाइ वट्टेइ ॥ ३६ ॥ [३३]

पवहाइअं पयट्टे पडिपिंडिअमवि पवुड्ढम्मि ।
पञ्चवलोको पाडच्चरो अ आसत्तचित्तम्मि ॥ ३४ ॥

पवहाइअं प्रवृत्तम् । पडिपिंडिअ प्रवृद्धम् । पञ्चवलोको तथा पाडच्चरो आसक्तचित्तः । चोरवाची तु पाटच्चरशब्दभवः ॥ यथा ।

पाडच्चरा नए सा पञ्चवलोको तुम सुहय तीए ।
असोसं पवहाइअरसाण पडिपिंडिओ च्चिअ सिणेहो ॥ ३७ ॥ [३४]

पंथुच्छुहणी जा सासुराउ आणिज्जए वहू पढमं ।
पच्चुच्छुहणी पढमसुरा गुज्झहरे पलोट्टजीहो अ ॥ ३५ ॥

पथुच्छुहणी श्वशुरकुलात्प्रथममानीता वधूः । पच्चुच्छुहणी नवसुरा । पलोट्टजीहो रहस्यभेदी ॥ यथा ।

ण हु महुपथुच्छुहणी पिज्जइ ता कह पलोट्टजीहाई ।
इअ कुलपथुच्छुहणी सासुअगइपुच्छिराण कुप्पेइ ॥ ३८ ॥

अत्र पडिअम्मिअ मण्डितमिति प्रतिकर्मितशब्दभवमिति नोक्तम् । परिवाडइ घटयति । परिवालइ वेष्टयति । परिहट्टइ मृद्नाति । परिअल्लइ परिअलइ गच्छति । परिअतइ क्षिप्यति । परिसामइ शाम्यति । इति धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [३५]

L 1 BF °चासा C कच्छ C ताम् L 2 C च B अरइ G परिसाइतग्गु° BF चट्टेइ C वहेई G वहेइ L 3 BF पचहा° *cdd* °इय (G °इय) C पवहे G पवहे D पविपि° F पविपं° *cdd* °डियम° A पवुड्ढम्मि E °ड्ढम्मि G °ड्ढम्मि L 4 ACFG पञ्चव° B पचच° G °लोकी BF पापाडच्चरो A पडच्चरो C पडेचरो BCEF य A *om* अ BF °वित्तम्मि L 5 *cdd* °हाइय *cdd* °डिय B पव्वव° CG (F?) पचव° G °लोको L 6 BF °वित्त B चौर° BF पादच्चर° C पान्चर° G पान्तुर° L 7 B पाडच्चरो B पव्ववलोको CG (F?) पचव° BF मुहय G तीसे L 8 C अनोन्न G अन्नन्न *cdd* °हाइय° CG °डिउ BF च्चिय CG चिय L 9 A पथुल्थु° BF पछुछु° C पचुच° G पघुच्छु° E सासुराउ A सासुसउ G [illegible] (sic) AEG पढुम L 10 BF पछुछु° G पजुछु° or पज्जुछु° C [illegible] hd पथुच्छु° BF गुज्ज° C गुझ° 2 hd गुझ्झ° From पलो° to °णी l 11 torn off in G *cdd* य L 11 BF पछुछु° C पधु-रणी BF स्वसुर° C °भमनीता BF पछुछु° G पच्छुछु° L 13 BF न C हु BF महपछुछु° From ज्जइ to राण l 14 torn off in G C °जहाइ हं L 14 *cdd* इय BF °पछुछुहणी C 1 hd °पछुन्छु° 2 hd °पघुछु° *cdd* सासुय° L 15 BF पडिअमिय C °यंमिअ G °यमिय From परिवाडइ to परिसामइ l 17 torn off in G L 16 C घयति B परिवाल्ज चेष्टयति BF गृह्णाति C परिहल्लइ परिहअलइ (2 hd परिअल्लइ) BF *om* परिअलइ L 17 BF शम्यति B° पूक्ता *om* इति नोक्ता G °क्ताविति

पयलायभत्तपरिअट्टलिआ मोरपरिच्छिसेसु ।
कलकलिए पत्थरभल्लिअं पडिणिअंसणं च णिसिवत्थे ॥३६॥

पयलायभत्तो मयूरः । परिअट्टलिअं परिच्छिन्नम् । पत्थरभल्लिअं कोलाहलकरणम् । पडिणिअंसणं रात्रौ परिधेयवस्त्रम् ॥ यथा ।

पयलायभत्तसरहय तीइ पडिणिअंसणं हराणेसि ।
पत्थरभल्लिअमच्छउ परिअट्टलिओ सि चित्तेण ॥ ३९ ॥ [३६]

परिहारइत्तिआ रिउमईइ चूलाइ पासिपिच्छीओ ।
पारी दोहणभण्डे पाओ चक्के दिसाइ पाली अ ॥ ३७ ॥

परिहारइत्तिआ ऋतुमती । पासी तथा पिच्छी चूडा । पारी दोहनभाण्डम् । पाओ रथचक्रम् । पाली दिक् ॥ यथा ।

पारीहत्थे पाअन्तरिओ पालीउ किं णिअसि गोव ।
चलपासिअ तुह पिच्छिं लुणेमि परिहारइत्तिअं महसि ॥ ४० ॥ [३७]

पावो सप्पे सवचे पाणो पाणाअओ अ पुणाई अ ।
णयणम्मि पायलं पाउअं हिमे पारयं सुराभण्डे ॥ ३८ ॥

पावो सर्पः । पाणो पाणाअओ पुणाई इत्येते त्रयः श्वपचार्थाः । पायलं चक्षुः । पाउअं हिमम् । पारयं सुराभाण्डम् ॥ यथा ।

L. 1 From पयलाय° to °ओ l. 3 torn off in G. A °सत्त° E °रत्त° edd. परिहरत्तिया ABF °छिसेसु C °च्छिसेसु. L. 2 C कलिकलिएम A पत्थभलिअं BCEF °भल्लिअं BCF °णिअसणं B, E 2. hd णिअस° L. 3 C °लायइ° BCF परिवट्ट B परियट्ट° edd. °लिअं B °छन्न BF पत्थड° C पत्थउ° BF °भल्लिय C °भलियं From पत्थर° to °ओ in l. 16 torn off in G. L. 4 BF °णिअसणं C °णिअंसणं. L. 5 C सर edd. णियसणं L. 6. C पत्थुर° edd. °भल्लिय° BF °उच्छो edd परियट्ट C 1. hd. B °लिउ L. 7. C पारिहाइ° edd °इत्तिया From पा° to °डम् l. 9 torn off in G C चूला पासि° A °पिच्छीउ (?) L. 8 C पारि A दोहर A दाउ BCF पाउ BF चक्के ABCF य L. 9. BF पारि° C °हारि° edd °इत्तिया BF चूला C पासी 2 hd पासीओ L. 10 BFG, C 1 hd पाउ From प to °इत्तिया l. 11 torn off in G. See note on p. 193, l. 14 L. 11 G किं BF पणिअसि C पणिअ C णयसि BFG णिअसि L. 12 C चल° edd °पासिय C पिच्छि BF लुणेमि edd °इत्तियं L. 13 G पाउ BF सवचे C 1 hd सवचे E सवचे C 1. hd °पाउ G °णो A om अ BCEFG य E पुणाइ edd य L. 14 BF पायलं C पायलं ALG पाउअं C पारयं L. 15 G पाउ B पाणाअउ B पुणाइ B om इत्यु. BCF पारयं L. 16 G पाउअ G भाडी

पारयहत्थो पाणो पाणाश्रयवाडयम्मि पुणइजुश्रो ।
पाउअपावयभीश्रो रत्तीए रत्तपायलो गाइ ॥ ४१ ॥ [३८]

पाडुंकी वणिसिविआइ पाइअं तुण्डवित्थारे ।
पाणद्धी रच्छाए पाडुच्ची तुरयमण्डणए ॥ ३९ ॥

पाडुकी श्रणिशिविका । पाइअं वदनविस्तारः । पाणद्धी रथ्या । पाडुच्ची तुरगमण्डनम् ॥ यथा ।

तुह विरहे पाडुकीजोग्गा सा पाइअं ण पावेइ ।
मल्हसि पाणद्धीसुं तुमं तु पाडुच्चिअरएहिं ॥ ४२ ॥ [३९]

पायडमङ्गणए तह पामद्दा पायधन्नमलणम्मि ।
हत्थजुअलप्पहारे पाणाली पाहुणं च विक्केज्जे ॥ ४० ॥

पायड श्रङ्गनम् । पामद्दा पादाभ्यां धान्यमर्दनम् । पाणाली हस्तद्वयप्रहारः । पाहुणं विक्रेयम् ॥ यथा ।

खलपायडपामद्द मोत्तु पाहुणरइत्थिमालविरो ।
पाणालीइ हणिज्जइ हलिश्रो पिट्ठाणयाइ जायाए ॥ ४३ ॥ [४०]

पारंकं सुरमाणयभण्डे मग्गीकयम्मि पाउक्कं ।
पाउग्गो सब्भे पासणिश्रो पासाणिश्रो श्र सक्खिम्मि ॥४१॥

पारंकं सुरामानभाण्डम् । पाउक्कं मार्गीकृतम् । पाउग्गो सभ्य । पासणिश्रो तथा पासाणिश्रो साक्षी ॥ यथा ।

L 1 C °हच्छो G पाणोयथ° B पाणाश्रश्र° C °वाडमि G °जुउ L 2 BF पाश्रोश्र° B पाउय° BF °सावश्र° C °पावश्र° CG °भीउ BCF °पाइलो L 3 A पाडुकी E पाडुंकी G पाडुकी चाणि° C °सिवि° *cdd* °याइ पाइय C °विच्छारे L 4 C पाणाई C °मडण L 5 B पाडुकी BF व्रण° BFG °शिविका *cdd* पाइय B °पणद्धी F पणाद्दी C पाणद्दी L 7 B पाडुकी° G पाडुकीजाया C सा प पाइयं BFG पाइय G न BF पावेइ L 8 CF पाणद्दीसु BG पाडुचिय° C (F?) पाडुचिहयणहिं L 9 G पामद्धा G °धन्न° E °मलिणम्मि° L 10 E हत्थु° G हच्छ° BF °जुयल° G °जयल° C °प्पहारो B पाणीली G पाहुड A विक्किज्जे L 11 G श्रगणं । पामद्धा L 12 B पाहुणय L 13 G °पामद्ध BF पाहुणय° G °रणत्थि° C °रइच्छि° C °विगे L 14 BF पायालीइ C हणिइइ हलिउ L 15 C2 hd °पाणय° B मग्गी° L 16 B पाउग्गोस BF संभे BF पासीणश्रो पाणिश्रो य AG °णिउ A पासणिउ य G °णिउ *cdd* य B सखिमि C सिकवमि L 17 G पारक C °पान° BF मामी° C 1 hd मागी° G पाउक्को G °णिउ (twice)

पासाणिआ खु पमाणं भज्जइ पासाणिएहिँ दिव्वं पि ।
पारंकयसङ्कमे इअ पाउग्गेहिँ पाउक्कं ॥ ४४ ॥

अत्र पामरो कुटुम्बीति संस्कृतसमः । पाहुडं प्राभृतमिति प्राभृतशब्दभवम् । तथा पाडिक्कं पाडिएक्कं प्रत्येकमिति शब्दभवौ । पारइ शक्नोति । पासइ पश्यति । एतौ धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ ॥ [४१]

पाउग्गिओ अ सहिए खलीणजुत्ताइ पाडिसिरा ।
पाडुहुओ पडिहूए मालाए पारिहच्छी अ ॥ ४२ ॥

पाउग्गिओ सभिकः । द्यूतकारयिता । अन्ये तु सहिअं सोढमाचक्षते । यदाह । पाउग्गिओ अपि सोढः ॥ पाडिसिरा खलीनयुक्ता । पाडुहुओ प्रतिभूः पारिहच्छी माला । पाडिहच्छी शिरोमाल्यमित्यन्ये ॥ यथा ।

पाउग्गिअ सारविउं पाडिसिरामणिअपारिहच्छीओ ।
पाडुहुअं पुण मग्गसि किमेस पडिहाइ तुह णाओ ॥ ४५ ॥ [४२]

पाउरणी कवचे पासावयपारावरा गवक्खम्मि ।
जो पिउहरा पइहरं णेइ वहुं पाडिअज्झो सो ॥ ४३ ॥

पाउरणी कवचम् । पासावओ तथा पारावरो गवाक्षः । पाडिअज्झो यः पितृगृहात्पतिगृहं वधूं नयति ॥ यथा ।

पासावयप्पइट्ठो वहूइ पारावरोवविट्ठाए ।
रोमोग्गमपाउरणीइ पाडिअज्झो हुओ मलयपवणो ॥ ४६ ॥ [४३]

L. 1. G पासा° *cdd* °णिया BFG °णिएहिं C दिव्व L 2 *cdd* इय पाउग्गेहिं. L 3 B कुटंबीति G *om.* प्राभृतमिति BF *om* प्राभृत *cdd* °भव . L 4 BFG पाडिच्चकं. L 5. B एते. L 6 BF पउग्गि (sic) AG, C 1 hd पाउग्गिउ *cdd* य L 7. A पाहुडुओ B पाडुहुउ F पाडिहुउ G पाडहु A पारिहस्थी *cdd.* य L 8. G °ग्गिउ *cdd* सभिकः BF °कारयिता *cdd* सहियं From माचक्षते to मित्य° l 10 torn off in G L. 9. BF पाउगिओ C पाडुग्गिउ (2 hd. °ओ) पिग्ग सोढ C खलिन° C पडुहुओ C 2 hd पा° BF प्रतिभुः BF पारिहस्थी. L. 10. C 1. hd. पाडि°. L 11 From पाउ° to °म्मि l. 13 torn off in G *cdd* °ग्गिय BCF °रिय B पाडसिरा° *cdd* °मणिय° L 12. BF °हुय C °हूयं BF पडिभाइ L. 13 BF °पारा गव° C °परावरा A गवस्स° L. 14. E पिउरा From इ to वहुं l 17 torn off in G AC बहु AC °अज्जो E °अञ्जो L. 15 C गवाक्षे C °घडझो *i e* °अज्झो. L. 17 BCF पासाभय° L. 18 B रोमु From ग्गम° to पहुकम्मि l 2 of next page torn off in G. C °अइझो C 1 hd हुउ

णायव्वा वीसामम्मि पाडिअग्गो अ पारुअग्गो अ ।
पारंपरो णिसिअरम्मि पारुअल्लो पहुंकम्मि ॥ ४४ ॥

पाडिअग्गो तथा पारुअग्गो विश्रामः । पारंपरो राक्षसः । पारुअल्लो पृथुकः ॥ यथा ।

रे हलिअ पाडिअग्गं कुण इणिहमपारुअग्गदाढ तुमं ।
पारंपरो व्व तिंति ण मससे पारुअल्लअसणम्मि ॥ ४७ ॥ [४४]

पालीहम्मं च वई मालीकयमाहु पारुहल्लं च ।
पालीबंधो अ सरे पायप्पहणो अ कुक्कुडए ॥ ४५ ॥

पालीहम्मं वृतिः । पारुहल्लं मालीकृतम् । पालीबंधो तटाकः । पायप्पहणो कुक्कुटः ॥ यथा ।

लङ्घइ जर्हिं गरुडो पालीबंधं च पारुहल्लोर्म्मि ।
पायप्पहण तुमं पुण पालीहम्म पि फुडसि दुक्खेण ॥ ४८ ॥ [४५]

पाडलसउणो हंसे पिणही खामा जले पिव्वं ।
पिंचू पिक्ककरीरे पिल्हं लहुपक्खिरूअम्मि ॥ ४६ ॥

पाडलसउणो हंसः । पिणही क्षामा । पिव्वं जलम् । पिंचू पक्ककरीरम् । पिल्हं लघुपक्षिरूपम् ॥ यथा ।

पाडलसउणयपिल्हय तुमयं मरुमण्डलम्मि मा वच्च ।
तत्थ अपिव्वे पिंचुअमित्तफले होसि पिणिहतणू ॥ ४९ ॥ [४६]

L 1 C णायधा विसा° A वीसासम्मि CE पाडियग्गो *cdd* य (twice) C 1 hd *om* पारुअग्गो य 2 hd marginal note पारुयग्गो A पारू° E °यग्गो   L 2. AE पारंपारो A °घरम्मि BCEF °यरम्मि BF पारिअल्लो CE पारुयल्लो G पहुकम्मि   L 3 C पाडियग्गो From विश्राम to से 1 6 torn off in G   L 5 *cdd* हलिय पाडियग्ग BF इणिहमपा° C इन्हिम° L 6 BF तंत्ति C तिंत्ति ण BF मससे G °तुसिणम्मि   L 7 From वई to कृतम् 1 9 torn off in G   L 8 BF वधो *cdd* य C सरो *cdd.* य BF कुकुडओ C कुकुडए L 9 C वृत्ति BFG °वधो C तडाक G तडाग   L 10 C कुकुट. G कुकु°. L 11 G लघइ C जर्हि B गुरुडो In G जर्हि गरु is torn off BFG °वध व C पारमल्ल. BCF °ल्लोर्मि From हल्लो° to पाडल° 1 13 torn off in G   L 12 BF °हणो BF *om* पि BF फडसि C फुडसि   L 13 A पाडल° C पाडुल° G पिणी ABCEF पिच G पिव्व L 14 B पिचू E पक्क° G पेक्क° E पिएह G पिल्ल B °रुअम्मि C °रूयमि   L 15 In G पिव्वं जलम् । पिं is torn off BCF पिच G °करीर   L 16 G पिल्ल   L 17 BF पडल° C पाडलि°   L 18 C तच्छ अपिचि पिंचुअपिचे पि मित्त° *BF* अपिचे पिंचुउ° G *om* the whole verse

पिंडी अ मञ्जरीए पिरिडी सउलीइ पिच्छिली लज्जा ।
पिहुलं पिंसुलिपिंछोलीओ मुहपवणभरिअतिणवज्जे ॥ ४७ ॥

पिंडी मञ्जरी । पिरिडी शकुनिका । पिच्छिली लज्जा । पिहुलं पिंसुली पिंछोली त्रयो ऽप्येते मुखमारुतापूरिततृणवाद्यवाचकाः ॥ यथा ।

रमिरं पिहुलेण सम पिंछोलिमुहीहि पिंसुलिकराहिं ।
पिंडीहि पलोहन्तो अपिच्छिलीपिरिडिलोल किं महसि ॥ ५० ॥ [४७]

पिअणं दुद्धे आणाइ पिणाई दाडिमम्मि पिंडीरं ।
उण्णापिपीलिआए अ पिप्पडा मक्कडम्मि पिंगंगो ॥ ४८ ॥

पिअणं दुग्धम् । पिणाई आज्ञा । पिंडीरं दाडिमम् । पिंडरयं इत्यन्ये । पिप्पडा ऊर्णापिपीलिका । पिंगंगो मर्कटः ॥ यथा ।

लिह पिंडीरं पिअणं पिएसु मा कुणसु पिप्पडासड्ढं ।
जाव पिणाइं दिन्तो पिंगगमुहो ण एइ धणिभट्टो ॥ ५१ ॥ [४८]

बलकारम्मि पिणाओ पिअमा फलिणीइ पिंजिअं विहुए ।
पिलणं पिच्छिलदेसे सही पिडच्छा गुदम्मि पिट्टंतं ॥ ४९ ॥

पिणाओ बलात्कारः । पिअमा फलिनी । पिंजिअ विधुत । पिंजिअयं इत्यपि । पिलणं पिच्छिलो देशः । पिडच्छा सखी । पिट्टंतं गुदः ॥ यथा ।

पिअमासामाइ इमाइ एस उअ पिंजिओ पिणाअपरो ।
पुरओ वि पिडच्छाणं पिट्टंतभरेण पडइ पिलणम्मि ।

L 1 (E पिंडि *edd* य C सउलीइ G सउली य C लिज्जा L 2 BF पिंसुल पिच्छो° C I hd °ल सुलि पिच्छो° 2. hd पिसुलि AG °लीउ C *मुहपवण*° E °पवभरिअ° ABCFG °भरिय° BF °वज्जो. L 3 B पिउली G पिच्छिली L 4 B सुल्° BF °वाद्य° C *om* वाद्य L 5 BF रमिरं or °म C पिउलिमुहाहिं G °हीहिं C पिसुली° L 6 BFG हि C पिडीहिं G पलोअन्तो य पिच्छि° BCF °पिरिडि° BF महसि L 7 *edd* पियण B दुद्ध C दुद्दे F दुद C आणाई L 8 *edd* °त्तियाम *edd* य C पिप्पाड C पिंगगो L 9. *edd* पियण B दुद्धु F दुद्द C पिणाइ *edd* पिंडरयमित्यन्ये L 10 BF पिपडा G उण्णा° BF पिंगगो L 11 *edd* पियणं C पिप्पाडा° L 12 BF पिणाइ C पिंगणाइं C दन्तो BF पिंगगा मुहो C पिंगगमुहो G पिंगमुहो G ण्पइ धण° L 13 AG बल° BF बल° B पिणाउ ABCEF पियमा G पिडमा ABEFG पिंजियं C पिंजय विहुए L 14 A पिंजिय B पिंजयमित्यपि C (F) पिच्छल° A पिच्छिलए° A गुदम्मि ACG पिट्टंतं E पेडल L 15 G पिणाउ *edd* पियमा B फलिणी BEG पिंजियं C पिंजयं विधुत BF पिंजियमित्यपि CG पिंजियमित्यपि.
L 16 B पिउलो G पिडेल L 17 *edd* पियमा C *om* इमाइ BF एस यो च *edd* पिंजिउ G पिणाय° L 18 BEG पुरउ BF पिडच्छाण G पिट्ट म°

अत्र पिहडो पिठरः । पिउच्छा पितृष्वसा । इति शब्दभवौ । तथा पिज्जइ पिबतीति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः । [४९]

पिंजरुडो भेरुण्डे जंकिंचिप्पढिअयम्मि पिप्पडिअं ।
तणुए पिहोअरो पङ्कसुरे पिड्डखउरा य पेंढा य ॥ ५० ॥

पिंजरुडो भेरुण्डः । वदनद्वयोपेतो भारुण्डाख्यः पक्षी । पिप्पडिअं यत्किंचित्पठितम् । पिहोअरो तनुः । अत्र पिहुरोमो मीन इति पृथुरोमशब्दभवः । पिड्डणइ कथयतीति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः । पिड्डखउरा तथा पेंढा कलुषा सुरा ॥ यथा ।

पिंजरुडो व्व दुययणो पेंढामत्तो सि पिड्डखउरपिआ ।
सा तुह विरहुम्मत्ता पिहोअरा पिप्पडइ णिच्चं ॥ ५३ ॥ [५०]

पिअमाहविपीणा पिकिचउरंसा पीढमुच्छुजन्तम्मि ।
पीई तुरए पीलुट्टपीडरइआ य डड्ढचोरवहू ॥ ५१ ॥

पिअमाहवी कोकिला । पीणा चतुरस्रम् । पीढ इक्षुनिपीडनयन्त्रम् । पीई तुरंगमः । पीलुट्टं प्लुष्टम् । पीवलं पीतमिति तु पीतशब्दभवम् । पीडरई चोरभार्या ॥ यथा ।

पीणउरपीइरोहे पीढठिआ पिक्खिऊण पीडरई ।
पिअमाहविकालमुही पीलुट्टं मसए पक्खि ॥ ५४ ॥ [५१]

पुंडे वच्छत्थे पुंढो गत्ते पिउसिआइ पुप्फा य ।
पुत्थं मिउ मेले पुंपुअं च पुव्वाडपुणुआ पीणे ॥ ५२ ॥

L 1 BF पिहरो L 2 B °पूक्ता इति नोक्ता. L 3 G पिंजुरुडो BF भारुडे BF जंकिंचि° A °पढि° ABEFG °डियय° *cdd* °डियं L 4 CG पिहोयरो L पेड्ड° B °कखउरा C 1 hd *om* पेंढा य B hd adds पिंग after °खउरा BF पेंढा E पेंढा L 5 BF भारुडो CG भेरुंडो B °पेते *cdd* पिप्पाडिय L 6 C पेसुणइ L 7. B °धूक्ता इति C °पूक्ताविति G °पूक्तमिति BCF नोक्तो G पिट्ट° BF पेढा CG पेंग L 8 BF भिंजभडो C पिंज° B दुव्वयणो CG पेंग° BF पिड्डखपिया CG पिड्ड° C °पिया L 9 C तुहं विरहुमत्तो पिहोअरा C 1 hd '(G?) णिच्चं. . L 10 *cdd* पिय° BF पीढमुछ्छ° A °अंभमि L 11 B पीइ A पीलुह° BE पीलुद्द° CF पीलुइ° G *om* पीलुइ BF पीड° A °रईया E °रईया BCFG °रइया ABF दट्ठ° B दह° B °चोर° E °रत्थाइ L 12 *cdd* पिय° B चउरथं F चउरस BF इक्षु-निपीडण° B पीइ G *om* पीईं तु° L 13 G प्लुत C °लं पीमिति G पीडई चोचोर° L 14 BF °उरू° C °पीरइ° BFG °ठिया C °ठिया C °रुई L 15 *cdd* पिय° C मग्र G मसग L. 16 C पुलंहे E पुएड C 1 hd वच्छे 2 hd वत्थच्छे G वयच्छे B पुडो CE (1?) पुएडो G पुड BF पिसियाइ ACG °सियाइ E °सिया य A पुष्फा BF पुप्पा E पुस्या G पुप्पा L 17 C पुच्छं मउ E मिचो BF पुम्पुचं C 1 hd पम्पुम 2. hd पम्पुचं C 1. hd *om* पुव्वाइ B hd पुवाडे G °डु°

पुंडे इति शब्दो व्रजेत्यस्मिन्नर्थे । पुंढो गर्तः । पुप्फा पितृष्वसा । पुत्थं मृदु । पुंपुअं संगमः । पुव्वाडं तथा पुप्पुअं पीनम् ॥ यथा ।

पुव्वाडखन्ध पुप्पुअभुअ पुत्थालाव भसओ पुंडे ।
ण सहइ पुंपुअमम्हं पइपुप्फा पुंढसमगल्ला ॥ ५५ ॥ [५२]

तरुणम्मि पुअंडो पेंडओ अ पवरे पुरिल्लो अ ।
असईए पुसाली अ पुसवत्तं पमोअहिअवत्थे ॥ ५२ ॥

पुअंडो तथा पेंडओ तरुणः । पेंडओ षण्ढ इत्यन्ये । पुरिल्लो प्रवरः । पुसाली असती । पुसवत्तं प्रमोदहृतवस्त्रम् ॥ यथा ।

पुसालिपुसवत्तं पुरिल्लपेंडय तुमं परिहिऊण ।
मल्हसु पुअंडमज्झे सुहयत्तणगव्विओ किमम्हेहिं ॥ ५६ ॥

अत्र पुक्खरो सारस इति पुष्करशब्दभवः । पुंछइ पुंसइ पुसइ मार्ष्टि । पुलोइ पश्यति । इति धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [५३]

पुडइअपुंडइआ तह पेरुल्लीपेंडवालपेंडलिआ ।
पिण्डीकए पुआइणिपूआओ पुण पिसायगहिआए ॥ ५४ ॥

पुडइअं पुंडइअं पेरुल्ली पेंडवालं पेंडलिअं एते पञ्च पिण्डीकृतार्थाः । पिंडलइअं इत्यपि । पुआइणी तथा पूआ पिशाचगृहीता । पुआइणी उन्मत्ता दुःशीला नेत्यन्ये ॥ यथा ।

L. 1. BCF पुंडो G om पुंढो गर्तः BF पुप्पा BCF पुप्फइ L. 2 G पुंपुअं गमः C पुव्वाड BF तथा पुप्पुअं G पीन. L. 3 C पुव्वाड° C पुप्फअ I G पुप्फुअ G om भुअ BCF पुप्फा-लाव C I. bd भसउ G भमउ L. 4 C सहइ G पुरयमं°. L. 5. E पुअंडो E पिंडओ AG, C I. h I. पेंडउ ABCEF य (twice) L. 6 C असइए C °ल्लीअ CG om. अ ABEF व BF पुसवत्थं G °वत AE पमोय° BFG हिय C वत्थे. L. 7 BF पेरुओ G पेंडउ BF पिंडओ षड G पेंडउ स्तर L. 8. G पुसवत्त L. 9 G °पुसवत्तं BF पुरिल्ल° C पुरिल्ल पें° L. 10 C °गव्विओ L. 11 C पुक्खरो C इति पुष्करस इति पुष्करभव ; G om पुंछइ C पुसइ om पुसइ. All MSS read पुलोइ. L. 12 [illegible] धात्वादेश° G नोक्ता L. 13 ABFFG पुडइय° C पुडइय° A पुंडइल्ल E पुंड° BCEFG °इल्ल E°वाल° ABCFG °वाल° A °पिंडु° G पेंडु edd. लिया L. 14 E पिंडी°, A पूआइ° G पुआइणि° A °पूआउ G °पुआउ edd. °गहिआए L. 15 edd. पुडइअं BFG पुडइअं G om. पेरुल्ली BF पेडवाली C °वाल G पेंडुवाल BF पेंडुलिअ C पेंडलिअ G पेंडलिअ L. 16 E पिंड° लइ-पिण्डीकृ CG (F) पिण्डइअं पिण्डीकृ BF पुआली G पूआ C पुआइणी L. 17 C दुःशी-

पुंडइआ पेरल्लीसद्दा पुडइअअपेंडवालकचा ।
अपुआइणी वि पूअ व्व तुहारिवहू रुअन्ति पेंडलिअं ॥ ५० ॥ [५४]

पुरुहूओ घूए पुडइणी अ णलिणी पुलासिओ ऽग्गिकणे ।
असुरे पुरिल्लदेवो उक्कण्ठाए अ पुरुपुरिआ ॥ ५५ ॥

पुरुहूओ घूकः । पुडइणी नलिनी । संस्कृते तु पुटकिनीशब्दं केचिदेव निबध्नन्ति । पुलासिओ अग्निकणः । पुरिल्लदेवो असुरः । पुरुपुरिआ उत्कण्ठा ॥ यथा ।

पुरुहूअपिए काले पुरिल्लदेवारिविरहिआ राही ।
मयणपुलासिअतत्ता पुडइणिसयणे करेइ पुरुपुरिअं ॥ ५८ ॥

अत्र पुलअइ पश्यतीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् ॥ [५५]

आसीइ पुरिल्लपहाणा पूणी पिचुलया करी पूणो ।
पूरी वायगभण्डे पूअं दहिअम्मि पूरणं सुप्पे ॥ ५६ ॥

पुरिल्लपहाणा अहिदंष्ट्रा । पूणी तूललता । यन्मध्यात्सूत्रतन्तुर्निःसरति । पूणो हस्ती । पूरी तन्तुवायोपकरणम् । पूअं दधि । पूरणं शूर्पम् ॥ यथा ।

पूणअपूरीपूरणपूणीहि जे जिअन्ति ते वि वरं ।
खुत्तपुरिल्लपहाणो मरसि अल गारुडेण णरपूण ॥ ५९ ॥ [५६]

पूरोट्टी कज्जवए पुंडरिअं पेसणं च कज्जम्मि ।
पेल्लिअमवि पीडिअए पेआलं पेज्जलं पमाणम्मि ॥ ५७ ॥

L. 1 *cdd* पुडइया G पेरल्लीसद्दा *cdd* पुडइय° BCF अपिंड° *cdd* °वाल्ज° C °कया G °करा L 2 BF अपुइणी G पूय व्वा C मुहारि° BF पेडु° BCF °ल्लियं L 3 A पुर° G °हुउ C घूओ *cdd* य A पुणा° AG, C 1 hd °सिउ BF अग्गि° L 4 ACL य AFG °रिया L. 5. G °हूउ B नलीणी C केचिदेव L 6 BF पुला° G °सिउ BF पुरपुरिया L 7. BF पुरुहूओत्थपिए C °हूय° *cdd* विरहिया L 8 *cdd* °पुलासिय° BF पुडइणी° C पुडदिणि° *cdd* °रिय L 10 A पुरिल्ल° In G पुरि° पूणी is torn off C पुणी L 11 C पुरी A वायग° A पूअ BCEFG पूयं BCFIG दहियम्मि L 12 In G णी मू° is torn off. B यन्मध्या° B °मन्तु C (1?) °तन्तु G °न and then torn off to यथा incl l 13 L 13 BCF सूर्प L 14 G पूययपूणीपूरणपू° BCF जियंति C ते वि L 15 From णी to पेज्जलं l 17 torn off in G C मलसि य गा° BCF नर°. L 16 ABF पूरद्दी C पूरोट्टी BF कज्जवए C यड्डा° 2 hd कड्डा° BF पुडरिय ACE पुडरिय L 17 E पल्लियम° ABCF पेल्लियम° BF पीडअम CE पीडियम *cdd* पेयाल G पेज्जल पमाणम्मि

पूरोट्टी अवकर । पुडरिअं तथा पेसण कार्यम् । पेल्लिअं पीडितम् । पेआलं तथा पेज्जलं प्रमाणम् ॥ यथा ।

पूरोट्टिमपेआलं पेसणमणहिज्ज घल्लसु सखेत्ते ।
दारिद्दपेल्लिअ अपेज्जलकणिसेहिं जइ अत्थि पुडरिअं ॥ ६० ॥ [५७]

पेरिज्जं साहिज्जम्मि पेच्छओ दिट्ठमित्तअहिलासिरे ।
पिच्छम्मि पेहुणं पेंडलो रसे गोवयम्मि पेंडारो ॥ ५८ ॥

पेरिज्जं साहाय्यम् । पेच्छओ दृष्टमात्राभिलाषी । पेहुणं पिच्छम् । पेंडलो रस । यदाह गोपाल ॥ पेहुणपेंडलशब्दौ पिच्छे च रसे च बोद्धव्यौ ॥ पेंडलो भरस इति तु भकारप्रक्षेपो मूढानाम् । पेंडारो गोप । पेंडारो महिषीपाल इति देवराज ॥ यथा ।

सिहिपेहुणावयंसो पीणो पयपेंडलेण पेंडारो ।
वम्महकयपेरिज्जो भत्तयहारीण पेच्छओ जाओ ॥ ६१ ॥ [५८]

पेंडोलीपेरणपेंडधवा कीलोद्धठाणखग्गेसु ।
पेडइओ कणवणिए पेसणआरी अ दूईए ॥ ५९ ॥

पेंडोली क्रीडा । पेरणं ऊर्ध्वस्थानम् । अत्र । पेण्डइ पश्यति । पेल्लइ क्षिपति । एतौ धात्वादेशेपूक्तावित्ति नोक्तौ । पेंडधवो खड्ग । अत्र । पेंडवइ प्रस्थापयति । अयं धात्वादेशेपूक्त इति नोक्त । पेडइओ कणादिविक्रेता वणिक् । पेसणआरी दूती ॥ यथा ।

L 1 BFG पूरोट्टी C पूरोर्टी B पुंडरीयं C (F?) पुडरियं C 1 1 1 प्पमाणं 2 1 1 प्पमाण In B from पमाण to पयपेंडलेण 1 1 torn off C (F) पल्लीय B पेल्लिय BCF पयालं 1 3 B पूरोट्टि C (F) पुरोट्टि BCF °पयालं BF पसणमहिज्ज C पसणमणहिज्ज घल्लसु BF °स कालं 1 4 BF दारिद्दपेल्लिय G अपज्जल BF कणिसेहि G अहि C 2 1 1 पयविट्ठ From सिय to इमाया 1 7 torn off in C C पुड cll सिय 1 BF पेरिज्ज B साहिज्जम्मि A पच्छउ BF पिच्छउ I पेच्छओ 1 6 B पच्छम्मि A पहुणं BF पेडलो F रिडलो BF रसे A पडारो BCF पिंडारो 1 7 B साहज्ज C पिच्छओ BF पिंडारा BF पड BF पिंडलो C पिंडलाओ 1 8 BF धावध्वा BCF पिंडलो In G from पहुणं to महिषी 1 9 torn off 1 9 BF पेडाव मार CF पिंडारो C पाल From यथा C मगमग 1 1 torn off in G L 11 BF सिह BF पडलेण पेडारो C पिंडारो L 12 C 1 1 1 देवराज 1 13 BF पेडा C पिडा BF पडधवा F कीलाउट्ठ C आह BCF °ठाण° 1 14 1 पेडइओ ACG °इव BF कणवणिए C कणवणिए (s c) From कण to गद्गु 1 16 torn off in G ABFG य B इह 1 इह 1 15 BF पेडली BF ऊड L 1 B भि भि त्त BF पेडपवा C पवइ From वइ to तु 1 1 of text page torn off in G B पुणा इ भाव 1 17 C पैडइओ 2 hd °ओ BF °आरी

पेडइअधूअपेडोलिलम्पडो पेरणं कुणसि कीस ।
ण विणा पेसणआरिं हवन्ति कज्जाइ पेडधवहत्थ ॥ ६२ ॥ [५९]

पोट्टं उअरे पोचं सुकुमारे जूहणायगे पोंडो ।
काचम्मि होइ पोत्ती गामपहाणम्मि पोआओ ॥ ६० ॥

पोट्टं उदरम् । पोचं सुकुमारम् । पोंडो यूथाधिपतिः । पोत्ती काचः । पोआओ ग्रामप्रधानः ॥ यथा ।

त पोच तणुपोट्टिं मेल्लिअ पोआअपोंड णिअघरिणिं ।
हालिअमहिल एअं रमसि ण त मुणसि पोत्तिमणिभेअं ॥ ६३ ॥ [६०]

दुत्थम्मि पोसिओ पोणिआ य सुत्तभरिअम्मि तक्कुम्मि ।
पोअंडो मुक्कभयम्मि पोउआ करिसअग्गिम्मि ॥ ६१ ॥

पोसिओ दुःस्थः । पोणिआ सूत्रभृत्तर्कुः । पोअडो मुक्तभयः । षण्ढ इत्यन्ये । पोउआ करीषाग्निः ॥ यथा ।

हालिअजालिअपोउअधूम दहूण पोणिअ चइअ ।
पोसिअघरिणी छेत्त उअ पोअडा णिसाइ अहिसरइ ॥ ६४ ॥ [६१]

पोआलो वसहे पोअंतो सवहम्मि पोत्तओ विसणे ।
पोलिअपोहणपोरच्छा सोणिअलहुअमच्छपिसुणेसु ॥ ६२ ॥

पोआलो वृषभः । पोअंतो शपथः । पोत्तओ वृषणः । पोलिओ सौनिकः । पोहणो लघुमत्स्यः । पोरच्छो दुर्जनः ॥ यथा ।

L 1 BCF पडइय° C °धूयपिडोलि° BF °पेडोलि° L 2 BFG पेसणयारिं° C °आरिं य BCF कज्जाई From कज्जाइ to मारम् l 5 torn off in G BF पेड° C °हच्छर L [illegible] A पोंह E कअरे A णाच A जहणा° BF पाडा C पांडं L 4 A पोशउ E °उ L 5 BF पोट्टो In G not quite legible L 6 From आओ to त्थम्मि l [illegible] torn off in G L 7 BF, C [illegible] hd °पोट्टि BF मिल्लिअ C मेल्लिआ पाआअ° B नियघरणि C (F?) णिय°. L [illegible] BCF हालिय° एय C रमहिलसि BF न BCF °भेयं L [illegible] C दुच्छमि AG पोसिउ *edd* पाणिया BCFG *om* य *edd* °भरियम्मि BF तकुमि From म्मि to पोउआ l 10 torn off in G L 10 BF पोउया In G करि° not legible L 11 In G पोसिओ not legible from दुःस्थ to पोउआ l 12 torn off BCF दुस्थ BCF पोणिया B सूत्रभृतर्कुः C (F?) °भृतर्कुः C 2 hd °भृततर्कुः B षंद L 12 BF पाउआ L 13 BF हालिय° C °जालिपोउअ° G °जालियपोउय धूम द° is torn off C दद्धूण BF पोणिय BCF चइय G चअइ L 14 *edd* पोसिय °B घरणी C उय From उअ to पालिअ° l 16 torn off in G C णिसाइ° °सरई L 15 BCF वसहो A पोअगे (?) E सचहम्मि A पात्तउ L 16 BF पोरिय° CEG पोलिय° A °पोरत्था *edd* सोणिय° C लहुमच्छ° EG °लहुय° BF °मत्थ° L 17 G पोत्तउ In G पोलिओ सौनि is torn off BF शौनिकः C शौनिकः

तं रे पोहणगन्धि सपोत्तपोआलउ व्व रमिऊण ।
पोरच्छकम्म पोलिअ इण्हिं पुण कुणसि पोअंते ॥ ६५ ॥ [६२]

पोइअपोअइआ णिद्दयरिलया पोइओ अ कन्दुइए ।
पोलच्चा खेडिअभू कुसुम्भरत्तम्मि पोमरयं ॥ ६३ ॥

पोइआ तथा पोअइआ निद्राकरी लता । पोइओ कान्दविकः । खद्योत इत्यन्ये । पोलच्चा खेटितभूमिः । पोमरं कुसुम्भरक्तं वस्त्रम् । अत्र पोक्कइ व्याहरतीति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् ॥ यथा ।

पोइअचुडणमिसओ पोअइअवणम्मि पोइअघरिल्ली ।
पोलच्चखेत्तकण्ठे सुपोमरा पेच्छ अहिसरइ ॥ ६६ ॥ [६३]

॥ अथानेकार्थाः ॥

दरिअक्खमेसु पक्को पत्तणमिसुफलयपुङ्खेसु ।
पइअं भच्छिअचक्केसु पप्फुअं दीहउड्डिअन्तेसु ॥ ६४ ॥

पक्को दृप्तः समर्थश्च । पत्तणं बाणस्य फलं पुङ्खश्चेति द्व्यर्थम् । पइअं भर्त्सितं रथचक्रं च । पप्फुअं दीर्घमुड्डीयमानं च ॥ [६४]

वइजवणीसु पडिल्ली पउणो वणरोहणिअमभेएसु ।
अइसोहन्ते भग्गे पिअंवए पक्कणी चेअ ॥ ६५ ॥

पडिल्ली वृतिस्तिरस्करिणी च । पउणो व्रणप्ररोहो नियमभेदश्चेति द्व्यर्थः । पक्कणी अतिशयशोभमानो भग्नः प्रियंवदश्चेति त्र्यर्थः ॥ [६५]

L. 1. G °पोयालउ BF, C 2. hd. च. L. 2 *cdd* पोलिय. L. 3. BCEFG पोइयपोअइया A °परि° G °आरि° AG पोइउ E पोइंओ C *om.* अ ABEFG य A कडुइए BF कयंदुइए E °इंए. L 4 *cdd.* खेडियभू A कुसंभ° E कुशुभ° A खोमरयं G °रअं. L. 5. *cdd.* °इया twice [illegible] °करि G पोइउ. [illegible] पद्योत. L. 6. BFG पोलच्चा C °च्चो BF पेटित°. L. 8. CG पोइय° C °चुडण° CG °मिसउ CG °अइय° *cdd.* पोइय°. L. 9. BF पोलच्चयंत्त° C °खेत्त° C °रई. L. 10 *om.* A. L. 11 ABCEF दरिय° C पत्तणंमिसु° BF °पुंखेसु. L. 12. *cdd.* पइयं ABCFG भच्छिय° E भथिय° AG पप्पुअं E पप्पुअं BF °उडीयंतेसु ACG °उड्डियंतेसु. L. 13. BFG बाणस्य C द्व्यर्थः *cdd.* पइयं. L. 14. G पप्पुअं. L. 15. E *om.* वइ BCF चइ° ABFG °णियम° [illegible] °णियमा°. L. 16. [illegible] भग्गे अंवए (*sic*) ABCF चेय C 2. hd. चेय. L. 17. BCF वृतिस्ति° G व्रणरोहो L. 18. B °शोभ° B °द्व्ये (sic).

णायरसविरलमग्गेसु पइट्टो गणगुहासु पब्भारो ।
कोकिलजारेसुं पंसुलो पउत्थं घरप्पवसिएसु ॥ ६६ ॥

पइट्टो ज्ञातरसो विरलं मार्गश्चेति त्र्यर्थः । पब्भारो संघातो गिरिगुहा च । पंसुलो कोकिलो जारश्च । पउत्थं गृहं प्रोषितं च ॥ [६६]

वइविवरे तह मग्गे दुस्सीले कणठदीणारे ।
कणठच्छिद्दम्मि तहा य दीणणाए पएरो अ ॥ ६७ ॥

पएरो वृतिविवरं मार्गो दुःशीलः कण्ठदीनाराख्यभूषणभेदः कण्ठे विवरं दीननादश्चेति षडर्थः ॥ [६७]

लहुपिढरम्मि पडुज्जं तह चिरकालप्पसूअम्मि ।
पत्तट्टो णायव्वो बहुसिक्खिअसुन्दरेसुं च ॥ ६८ ॥

पडुज्ज लघुपिठरं चिरप्रसूतं च । पत्तट्ठो बहुशिक्षितः सुन्दरश्च ॥ [६८]

असहणसमत्थएसुं च पच्चलो पक्कणो चेअ ।
पव्वज्जो णहसरासिसुमिएसु गणसत्थरेसु पत्थारी ॥ ६९ ॥

पच्चलो तथा पक्कणो असहनः समर्थश्चेति द्वावपि द्व्यर्थौ ॥ पव्वज्जो नखः शरो बालमृगश्चेति त्र्यर्थः । पत्थारी निकरः प्रस्तरश्च ॥ [६९]

कप्पासे सेए पलसं पीडिअपाडिअभीरूसु परद्धं ।
पड्डुत्थी बहुदुद्धाए पारीहारिणीए अ ॥ ७० ॥

L 1 A नाय° BEF गुणगुहासु A पत्तारो L 2 [illegible] °जारेसुं C पंसुन्ने C पउच्छं G °प्पंय° L 3 G पइट्ठो BF सघात C गिरिगुहा सघातश्च L 4 C पउच्छ L 5 BCF च्चइ°. L [illegible] C 1 hd °छिद्दम्मि ACG य L 7 C पएरा य BF दुःशील C दु शील C °भेदे L 8 BF om दीन° L 9 F °पिठर° BCF पडुज्ज [illegible] °सूअम्मि L 10 G पत्तट्टो F नायव्वो C 1 hd °व्वो G बहु° BF बहुसिक्खियसु च L 11. BF पटुज्ज C पडुज्ज C नहु° BG बहु° B °शिक्षित L 12 C °समच्छएसुं BF om च [illegible] पच्चणो पक्कणो ABCF चेय L 13 C (A?) पवज्जो C गणपच्छरेसु पच्छारी L 14 BF (G?) पव्वज्जो C पवज्जा C नख L 15 BFG बाल° C पच्छारी G प्रस्तरश्च L 16 c ld पीडिय° BCF °पडिय° A °भीरूसु E °भीरसु G °भीरूम्सु L 17 A पडुछी BF पंडुत्थी C पडच्छी G पडुत्थी G बहु° A °दुछाए C °दुच्छाए ABCFG य

पलसं कर्पासफलं स्वेदश्च । परद्धं पीडितं पतितं भीरु चेति त्र्यर्थम् । पड्डत्थी बहुदुग्धा दोहनहारिणी चेति द्व्यर्था । अत्र परीइ भ्रमति क्षिपति चेति धात्वादेशे-ष्क्तमिति नोक्तम् । [७०]

पइरिक्कं च विसाले एगन्ते तह य सुसाम्मि ।
परिहच्छं पडुमन्नूसु भीअभग्गेसु पडिसिद्धं ॥ ७१ ॥

पइरिक्क विशालमेकान्तं शून्य चेति त्र्यर्थम् । परिहच्छं पटुर्मन्युश्च । पडिसिद्ध भीतं भग्न च ॥ [७१]

पयलाओ हरसप्पेसु परिब्भंतो णिसिद्धभीरूसु ।
दाथायडीमहिसीसु पयड्डणिपारिहट्टीओ ॥ ७२ ॥

पयलाओ हर· सर्पश्च । परिब्भतो निषिद्धो भीरुश्च । द्वाःस्था प्रतीहारी । आकृष्टिराकर्षणम् । महिषी सामान्योक्तापि चिरप्रसूतेह गृह्यते । एषु द्वाःस्थादिषु त्रिष्वर्थेषु पयड्डणिपारिहट्टिशब्दौ । यदाह गोपालः । ॥ पयड्डणी स्यात्प्रतीहारी । आकृष्टिः परिहट्टी पयड्डणी चेति विज्ञेया ॥ ॥ द्वाःस्था च पारिहट्टी आकृष्टिः पारिहट्टी स्यात् ॥ इति च । गोकुलमकरणे देवराजस्त्वाह । परिहारिणी-पयड्डणिपडिच्छिआ पारिहट्टीए ॥ [७२]

वइमुक्खेसु परिअडी पहेणयं लाहणोसवेसुं च ।
पडुआलिअं पडूकयपरिताडिअधारिएसुं च ॥ ७३ ॥

L 1 C कार्पास° B श्वेदश्च B परिद्ध C परइं F परिइं C भीरुश्चेति BF पडत्थी C पडत्थी G पडुच्छी L 2 BF बहुग्धा B °हारीणी C परीश्रइ BF om क्षिपति L 3 G °पूक्त CG नोक्त L 4 E om च BF सुस्स पि C सुस्सणि 2 hd °मि G सुस्न° L 5 ABF परिहत्थं C पडिहत्थ BF पडुसुसु B पडु° A °मणुसु C 1 hd °मपूसु 2 hd °मन्नूसु G °मन्नूसु B परिसिद्ध C (F?) °सिद्दं L 6 G °कात BF परिहत्थ C पडिहत्थं BF पडुर्मन्यश्च or °डु° BF पैडि° L 8 C पइलाओ AG °लाउ BF परिब्भत्तो A परमुत्तो G पर° C णिसुइ° B °भीरुसु L 9 A शाद्दा° BCEFG दात्था° C (F?) °यडी° G °यद्दी° E °महिसी G पयण्णि° C (F?) पयड्डणी° C °हत्थीओ F °हट्टीओ G °रहीउ A °उ L 10 C पइलाओ G °लाउ B भिरुश्च BF दास्थायन्द्री C द्वास्था G द्वास्था L 11 B °कृपि° B om पि BF द्वास्था° C द्वास्था° G द्वास्थादि L 12 BF om त्रिष्वर्थेषु C त्रिजार्थेषु BC पयण्डिणि° F पयड्डिणि° G °यड° B पारिहटिणि F °हट्टिणि C °रट्टि° BF om शब्दौ BF पयन्दणी C °ण्ड° G °ड° L 13 B आकृष्टि परिरट्टी G परिट्टी BF °न्द° C °ण्ड° G °ड° BFG द्वास्था C द्वास्था BCF व B °हन्दी (twice) B °ट्टि G om आकृ° पारि° L 14 cdd स्यादिति G om च G गोपाल° C °प्रकारणे B °हारीणी° L 15 B °पयन्दणि° CG °ड° BCF °पडिच्छिया G °च्छिया BF °हदन्दीए L 16 C 1 hd °सुक्खेसु cdd परियडी C 1 hd लोह° 2 hd भाय° L 17 E पडु° cdd °लिय B पडू° cdd °डिय° G धाडिएसुं च ।

परिअडी वृतिर्मूर्खश्च । पहेणय भोजनोपायनमुत्सवश्च । अत्र । पव्वालइ प्लावयति छादयति च । पयल्लइ शिथिलीभवति लम्बते च । पम्हुसइ विस्मरति प्रमृशति प्रमुष्णाति च । पक्खोडइ विकोशयति शीयते च । पलोट्टइ प्रत्यागच्छति पर्यस्यति च । पडिसाइ शाम्यति नश्यति च । एते धात्वादेशेपूक्ता इति नोक्ता । पडुआलिअ पटूकृत ताडित धारित चेति त्र्यर्थम् ॥ [७३]

परिहुत्तवड्ढविअपालिएसु पडिअग्गिअं चेअ ।
पविरंजिओ अ भणिओ सिणिद्धए कयणिसेहे अ ॥ ७४ ॥

पडिअग्गिअ परिभुक्त वर्धापितं पालित चेति त्र्यर्थम् । पडिअग्गिअ अनुव्रजित-मिति तु अनुव्रजिधात्वादेशसिद्धम् । पविरंजिओ स्निग्ध कृतनिषेधश्च । पविरंजिओ भग्न इति तु भञ्जिधात्वादेशसिद्ध ॥ [७४]

सरहे वग्घम्मि अ पक्कसावओ पासमच्छिउविरूवेसु ।
पालो सुण्डिकजुसेसु भत्तउच्छूसु पाऊ अ ॥ ७५ ॥

पक्कसावओ शरभो व्याघ्रश्च । पास अक्षि विशोभ च । दन्तकुन्तयोरपि पासं इच्छन्त्यन्ये । पालो शौण्डिको जीर्णश्च । पाऊ भक्तमिक्षुश्च । स्वार्थे के पाउअ इत्यपि ॥ [७५]

L 1 BCF परियडी G पडि° BCF वृत्ति° C °मुख° G °मूख° BF पल्वालइ C पश्चालइ G पन्वालइ L 2 C पयल्लइ B सिथि° BFG लवते G पम्हसइ L 3 BF om च after °ष्णाति C विकाशयति C पल्लोम्ह L 4 C o i पर्यस्यति च G डिसाइ (s c) BF पडिशाइ B om च B °धूक्ता L 5 BF पट्ट° ell लिर्य BF पट्टूकृत C पटु° L 6 BI परिभुक्त C परिभुक्त° AF °वड्ढविय° B °वन्द्वविय C (F?) °वन्विय° 2 hd °ड्ढ° G °वड्ढविय° AE पडिय ABCEF °ग्गियं from पडि° to °सहे अ l 8 written twice in C A चेय BI चेव C¹चेय य C²चेय L 7 ABF °रंजिउ C परिरंजिउ 2 hd °ओ C °पविश्चंजिउ F पवि° G °रंजेउ CEG य ABFG C 2 hd भणिउ B सिणिद्धय C (F?) °हय A कयणिसेहे E °णिहे C¹°णिसिहे ABCFG य L 8 G परि° edd °अग्गिय C वाद्धा° In G पालित twice edd °ग्गिय C च अनु° L 9 C °रंजो सिद्ध BF पडि° G °रंजिउ C परि° G °रंजिउ L 10 B भंजिरसा° CG °सिद्ध L 11 BF वघमि ABEFG य E म AG °वउ C पासमिच्छि° A विरवेसु BF °विरूवेसु C °विरवेसु G °विरुपसु L 12 A सुंडि° C सुंकडि सुसु F भत्तओ उच्छूसु C °उच्छूसु E पाचा ABCEF य L 13 In G सावओ प° is torn off B शरभो BF पास BF इच्छन्त° C °नि पासमच्छमित्य° L 14 C शौंडि° B शौडि° C भक्ता° In G मिक्षुश्च is torn off F भक्त इक्षुश्च BCF पाउअमित्यपि G पाउयमित्यपि

चच्चपडुसु पाडुक्को विप्पुअपडिसारएसु पालप्पो ।
हंसे विसे ऽम्बुजे पाडलो दुवारतिरिएसु पासल्लं ॥ ७६ ॥

पाडुक्को समालम्भनं पटुश्च । पालप्पो विप्लुतः प्रतिसारश्च । पाडलो हंसो वृषभः कमलं चेति त्र्यर्थः । पासल्लं द्वारं तिर्यक् च ॥ [७६]

पुव्वकयकम्मपरिणइआहेडअपीडिएसु पारद्धं ।
तुल्लाणिसेहे सरिसे समुआचारे अ पाडिसिद्धी अ ॥ ७७ ॥

पारद्धं पूर्वकृतकर्मपरिणाम आखेटकः पीडितश्चेति त्र्यर्थम् । पाडिसिद्धी स्पर्धा सदृशः समुदाचारश्चेति त्र्यर्थः ॥ [७७]

पाडुंगोरी विउणो मज्जासत्तम्मि दढवईए अ ।
मसउम्मत्तेसुं पिप्पओ अ पिचुपूणिआसु पिउली अ ॥७८॥

पाडुंगोरी विगुणो मद्यासक्तो दृढकृतावेष्टना च वृतिरिति त्र्यर्थः । यदाह ॥ पाडुंगोरी च वृतिर्दीर्घ यस्या विवेष्टनं परितः ॥ पिप्पओ मशक उन्मत्तश्च । पिउली कर्पासस्तूललतिका च ॥ [७८]

गण्डुत्तिणचोरिघम्मेसु पिल्लिरी पिप्परो विसे हंसे ।
वग्घविसेसविवणेसु पिहंडो वग्घसीहया पुल्ली ॥ ७९ ॥

पिल्लिरी गण्डुत्संज्ञं तृणं चीरी घर्मश्चेति त्र्यर्था । पिप्परो वृषभो हंसश्च । पिहंडो वाद्यविशेषो विवर्णश्चेति व्यर्थः । पुल्ली व्याघ्रः सिंहश्च ॥ [७९]

L 1 BF चच्च° C चच्च° From डुक्को to विसे l 2 torn off in G C विप्फअ° C 2 hd E विप्पुअ° C पडिपसा° L 2 A निसवुजे E अवुजे In G जे पा° दुवार is torn off BEF दुवार° E °तिरएसु BF पासल्ल L 3 BG पाडुक्को B समालिन om पटुश्च From श्च to प्रति° torn off in G B हंस वृषभश्च कमल L 4 From मज्जं to द्दं l 5 torn off in G C त्र्यर्था B नियरक. L 5 BF परिणय° AC °इय° E °इइ° A °पीणसु BF °पीडएसु F पारद्द L 6 E उल्ल° C समुया° G समुआ° BF, C 1 hd °चारे ACEG य C °सिद्धि From पाडि° to री l 9 torn off in G edd य L 8 त्र्यर्थं read all MSS L 9 E वग्गी रि° A °णो B °यइण From ग to इन l 12 torn off in G ACE य L 10 BF मसम्ओउम्म° C 2 hd °ओम्म° ABG पिप्पउ edd य (twice) C °पुणि° edd °यासु L 11 B मज्जा° C (F?) °कृतवे° BF °ना य वृतिरिति C वृत्तिरिति B द्व्यर्थं (sic) L 12 B वृतिर्दीर्घ (sic) C वृत्तिर्दीर्घ F वृत्तिर्दीर्घ (?) G °ष्टन B पिप्पउ B मशक From उन्मत्तश्च to ल्लिरी l 16 torn off in G L 14 BF गुंडु° E गडु° C वीरि° 2 hd °चारि° BF पिल्लिरा L 15 BF विग्घविसेसविवलेसु C 1 hd वग्घ° C °विसेसु° L 16 C गण्डुत्संज्ञं C वारी In G from घर्मश्चेति to पुर्विमं l 1 of next page torn off C त्र्यर्था L 17 B °विशेषश्च

तरुणोम्मत्तपिसल्लेसु पुआई वयणविन्दुसु पुंडिंगं ।
पूसो हालसुगेसुं पेड्डा भित्तीदुवारमहिसीसु ॥ ८० ॥

पुआई तरुण उन्मत्तः पिशाचश्चेति त्र्यर्थः । पुंडिंगं वदनं विन्दुश्च । पूसो सातवाहनः शुकश्च । पेड्डा भित्तिर्द्वारं महिषी चेति त्र्यर्थां । केचित्पेड्डशब्देन महिषमाहुः ॥ [८०]

खरडवलएसु पेंडं पोओ धवरुक्खलहुअसप्पेसु ।
अस्सिणमासोसवए अपूअए तह य पोअलओ ॥ ८१ ॥

पेंडं खण्डं वलयश्च । पोओ धववृक्षो लघुसर्पश्चेति द्व्यर्थः । पोओ बाल इति तु पोतशब्दभवः । पोअलओ आश्विनमासोत्सवो ऽपूपश्च । यदाह । भर्ता भुङ्क्ते ऽपूपं यत्र गृहिण्याः करात्समादाय । आश्वयुजे पोअलओ स उत्सवो ऽपूपभेदश्च ॥ पोअलओ बालवसन्त इत्यन्ये ॥ [८१]

॥ अथ फादिः ॥

फग्गू महुच्छणे फलही ववणी फसुलफंसुला मुक्के ।
फरओ फलयम्मि अ फंसुली अ णोमालिआए अ ॥ ८२ ॥

फग्गू वसन्तोत्सवः । फलही कर्पासः । फसुलो तथा फंसुलो मुक्तः । फरओ फलकः । फंसुली नवमालिका ॥ यथा ।

किं रे फरेसि फरयं फलहीलयहत्थ फंसुलहिरी अ ।
फग्गुम्मि फंसुलिघणो खलन्ति कामफसुला सरा णेत्थ ॥ ६७ ॥ [८२]

L 1 A तरुसीमत्त° C °णुम्म E °णोम° C पुयाई E पुई B वयणविंदसु E °विंदुसु BF पुडिग C पुडिंग E पुडिग L 2 E हले A °सु From लेसु° to ¶ l 4 torn off in G. BF पेंडा C पेड्डु महिसीदुवार° L 3 C पुयाई B द्व्यर्थ BF वदन विंदुश्च । पूसो सातवाहन विदुश्च । पूसो सात° शु° L 4 BF पेडा C पिड्डा BF भित्तिद्वार C °हार B त्र्यर्थः From केचित् to पोओ l 8 torn off in G BF °खेड° C °खड° L 6 E °वलएसु BF °सु पेड पोउ E °रुक्खलहुय° L 7 E °वे य पूयए ABCF अपूयए BF तह अ E पोयलओ. L 8 B पेडं C °सर्पश्च om द्व्यर्थ From द्व्यर्थ to श्वयुजे l 10 torn off in G B बाल L 9 B °लउ C (F?) आश्विन° L 10 B गृहीएया. B पोअओ स ओत्सवो CG °लउ B अपूप° From अ to लिआए l 14 torn off in G L 11 B वाल° L 12 om A L 13 A फग्गु BF फग्ध महुत्थणे पलही पवणी C चवणी E ववाणी BF °फुसला C °फंसला L 14 E फरओ १ फरउ E फलियम्मि edd य BF फंसुलि याए अ (sic) E फुसली AEC य °लियाए य L 15. From फलही to लहिरी l. 17 torn off in G. C कार्पास. BF फसलो C फंसलो BF om तथा BF फसलो C फुसलो L. 16. B फुसली. L. 17. C कि BF फरसि C फेरसि BCF फसल° edd य L. 18. C फग्गु° In B फसुला सरा णेत्थ is torn off

फलिआरी दुव्वाए फसलिअफसलाणिआ कयविहूसे ।
फंफसओ लयभेए फिक्की हरिसम्मि कारिमे फिप्पं ॥ ८३ ॥

फलिआरी दूर्वा । फसलिओ तथा फसलाणिओ कृतविभूषः । फंफसओ लताभेदः । फिक्की हर्षः । फिप्पं कृत्रिमम् ॥ यथा ।

फंफसयमालफसलाणिओ अ फलिआरिआफसलिओ अ ।
फिप्पगहिलो जणाणं विरइअ हासं जणइ फिक्किं ॥ ६८ ॥ [८३]

फिड्डो वामणए फुक्का मिच्छा केसबन्धणे फुंटा ।
फुक्की रजई फुरिअं च णिन्दिए फुंफुआ करीसग्गी ॥८४॥

फिड्डो वामनः । अत्र । फिडइ फिट्टइ भ्रश्यति । एतौ धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ । फुक्का मिथ्या । फुंटा केशबन्धः । फुक्की रजकी । फुरिअं निन्दितम् । चलितदीप्तयोस्तु स्फुरितशब्दभवमेव । फुंफुआ करीषाग्निः ॥ यथा ।

संकेअफुक्किअहरे फुक्काफिड्डं पिअमफुरिअफुंटं ।
दट्ठुं विओअफुंफुअतत्ता तरुणी हसाइ व णिवुड्डा ॥ ६९ ॥

अत्र फुडइ फुट्टइ भ्रश्यतीति धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ ॥ [८४]

फुल्लंधुओ अली फूओ लोहारे दलिद्दए फेल्लो ।
माउलवहूइ फेलाया वरुणे फेणवंधफेणवडा ॥ ८५ ॥

फुल्लंधुओ भ्रमरः । फूओ लोहकारः । फेल्लो दरिद्रः । फेलाया मातुलानी । फेणवंधो तथा फेणवडो वरुणः ॥ यथा ।

L. 1. *cdd.* फलियारी E दुवाए *cdd* °लिय° From लाणिआ to हरि° l 2 torn off in G. ABCEF °णिया BF कयविहरो. L 2 A फफसउं From म्मि to लिआरी l 3 torn off in G. L. 3. *cdd* फलियारी G °लिउ G °णिउ. L. 4 CG (F?) फिप्फ From यथा to लज्जा° l. 5 torn off in G. L. 5 C 1. hd G °णिउ BCF य G उ *cdd.* फलियारिया° *cdd.* य. L. 6 CG (F?) फिप्फ° G °गहिल्लो *cdd* विरइय° BF °हासो BF फिक्कं C फक्किः (sic) L 7. BF फिडो C फिड्डो E वामणाए BF °वेधणे G °वधणे L. 8. B रजयी *cdd.* फुरिय ABF फुंफया CEG फुंफुया L 9 BF फिम्मो C फिड्डइ for फिडइ CG भ्रस्यति. L 10 BF फुड्डा BFG °वधः *cdd.* फुरिय. L 11 G फुफुया L. 12. *cdd* सकेय° BF °पुफिय° CG °फुक्किय° BF °पिड्ड C °पिडि *cdd* पियमफुरिय° B °फुड. L. 13. BCF निओय° G निउय° BF फुंफुंच° C °फुफच° [illegible] °फुंफुय° BF णिवुड्ड C णिव्वुंडा G णिवड्डा. L 14. BF फुड्डइ for फुट्टइ CG भ्रस्यतीति BF °ति इति C एतौ धात्वा°. L 15. AG °धुउ E °धूओ ACG फूउ BF फुओ G लाहारे C दलिद्दओ in 2 hd. °हउए L 16 E °वहुइ C वरुणे वंध° G फेणेवध° BCF °फेणचडा L. 17. C फुल्ल° G °धुउ F °धओ BF फुओ G फूउ G फेल्लाया L 18 G फेणरणो C *om* तथा फेण G तथा फेणवंधो.

उअ फेलायाइ मुहं फेणवडदिसाइ फेल्लफूअहरे ।
फुल्लंधुओ व्व चुम्बइ एस गए फेणबंधदिसमके ॥ ७० ॥ [८५]

फेल्लुसणं पिल्लणे उग्गमम्मि फोसो भयद्दवे फोंफा ।
फडमहिभोगफणेसुं फली अ लिङ्गम्मि उसहे अ ॥ ८६ ॥

फेल्लुसणं पिच्छिलो देशः । फेल्लुस इति पतनार्थः । क्रियाशब्दो ऽयम् । स यदा अधिकरणसाधनस्तदा फेल्लुसणं पिच्छिलो देशः । यदा तु भावसाधनस्तदा फेल्लुसणं पतनमुच्यते । एवं च । फेल्लुसइ । फेल्लुसिऊण । इत्यादयो द्रष्टव्याः । फोसो उद्गमः । फोश्रो इत्यन्ये । फोंफा मीपयितुं शब्दः ॥ यथा ।

भुवुत्तफोसकाले तरुणि वट्टूण करइ तह फोंफं ।
जह फेल्लुसणे खलिअं धरेइ धुत्तो णिअम्बम्मि ॥ ७१ ॥

॥ अथानेकार्थाः ॥

फडं सर्पस्य सर्वशरीरं फणश्च । फली लिङ्गं वृषभश्च ॥ [८६]

जुत्तमलिणेसु फंसणमह सारे थासए अ फसलं च ।
फेसो डरसब्भावेसु मुक्कवित्थारिएसु फोइअयं ॥ ८७ ॥

फंसणं युक्तं मलिनं च । फसलं सारं स्थासकश्च । अत्र । फंसइ विसंवदति स्पृशति च । फुसइ मार्ष्टि भ्रमति चेति धात्वादेशेपूक्ताविति नोक्तौ । फेसो त्रासः सद्भावश्च । फोइअयं मुक्तं विस्तारितं च ॥ [८७]

फोडिअयं राई धूमिअं च सीहाइरक्खणविही अ ।
वंधो भिच्चे वब्भो वद्धे वप्पवलिआ सुहडपीणा ॥ ८८ ॥

L 1 BF श्राश्र C उय फेलायाहि G °ययदिसाइ G °फूय° L 2 CG °धुउ C व B चुम्बइ G चुंबइ BF गम णचदिस° G °वंध° L 3 C फसो G प्फोसो A भयद्द° CG फोफा E adds here ॥ अथानेकार्था ॥ L 4 BF °महिभग° C गफणुफणु BCF फलि cdd य BF लिंगमि cdd य L 5 B पिच्छिलो BCF फेल्लुसण इति C पातनार्थं L 6. G °सण L 7 C फेल्लु° B ष्या L 8 G फोउ BF फोफो C फोंफो G फोफा C भाप° G °यितु L 9 G भूतत्त° G तरुणि C °णि न स° F वट्टूण cdd फोंफ L 10 cdd खलिय C धरिण B णिअंबंमि C (F?) णिअंबंमि G णियवम्मि L 11 om A L 12 G सर्पस्य सर्व्वं शरीरं. L 13. ABEFG य C फमज्ज या L 14 E फोसो BCF फोइय AEG फोइयय L 15 B मलिणं G फासनं BF फसइ L 16 C फुसइं CG (F?) फोसो L 17 B फोइय. L 18 C फोडियय FG फोडियय cdd धूमियं C °विहा cdd य E adds here ॥ अथ वादि ॥ L 19 Some of the MSS constantly confound ब with व or प in the beginning of the Deśī words of this varga. This will not be noted in detail B भिच्चे BF वधे E वद्धे A °वलिया BCFG °वलिया E °वलीया G सुहड° ॥ सुहपीणा

फोडिअयं राजिका धूमितं । शाकादि । रात्रावटव्यां सिंहादिरत्तामकारश्च ॥

॥ अथ वादिः ॥

बंधो भृत्यः । बप्भो वर्धः । बप्पो सुभटः । पितेत्यन्ये । वलिशो पीनः ॥ यथा ।

कासरिअवंधय तुमं गड्डीए चइअ बप्भकम्माइं ।
रे बलिअबप्पघरिंणि जंपन्तो लहसि झत्ति फलं ॥ ७२ ॥ [८८]

बंधोल्लो मेलयए वव्वाडो दाहिणकरम्मि ।
बहलं पङ्के हासम्मि बक्करं वद्धओ अ तउवट्टे ॥ ८९ ॥

बंधोल्लो मेलकः । बव्वाडो दक्षिणहस्तः । बहलं पङ्कः । बक्करं परिहासः ॥ वद्धओ त्रपुपट्टाख्यः कर्णाभरणविशेषः ॥ यथा ।

बव्वाडग्गहणाळ्णो बन्धुरबंधोल्लयम्मि तुज्झ पिए ।
चलबद्धयाण मयमयबहलिअआलीण बक्कर भरिमो ॥ ७३ ॥ [८९]

बप्पीहबंभणीओ चाअयहालाहलेसुं च ।
तुमुले बमालबोला य वब्बरी केसरयणाए ॥ ९० ॥

बप्पीहो चातकः । बंभणी । स्वार्थे के बंभणिआ । हालाहलः । बमालो तथा बोलो कलकलः । वब्बरी केशरचना । अत्र बप्पीहयमालबोला दन्त्योष्ठ्यादयः कैश्चिदिष्यन्ते ॥ यथा ।

सा बंभणि व्व तप्पइ तुह विरहोम्हाइ लुलिअवब्बरिआ ।
बप्पीहबोलघणघणबमालकाले वि ऐअ णिव्वाइ ॥ ७४ ॥ [९०]

L 1. CG फोडियय L 2 *om* A G वादि L 3 C वभ्र G वई. G वन्दिउ L. 4 *cdd* कासरिय° *cdd* चइय G °कम्माइ L 5 BG घन्निय° C (F?) वन्निय° B °घरिंखि CG (F?) °घरिणि C जयन्तो B ज्झत्ति L 6 BF मेल्लवयम्म AC मेल्लयम्म AB (G?) वचाडो C 1 hd वचाडो 2 hd बव्वाडो L 7 B नज्जइ A वक्करं च C बद्दउ 2 hd °ओ G थइउ *cdd* अ A तउवट्टे BF तओनट्टे C नउघट्टे G तउपट्टे L 8 BFG वचाडो C बचाडो C वेहल L 9 BG वद्दउ C (F?) बद्दओ BF त्रपुगाख्य C त्रपुपगाख्य L 10 BG वचाड° C (F?) बचाड° G वधुर° C तुज्म L 11 C वल° G वल° BCF ज्जिय° G °ज्जिया° L 12 AG °पीउ BF चायय° A चाअय° CG चायय° CG °हलासु L 13 E तुमले A वव्वरी BF ववरी G वव्वरी BF करा° L 14 *cdd* °णिया C G हालाहला G वेमालो L 15 B कलहल BF बवरी G बव्वरी G *om* अत्र B °हमाल° C दन्तौ° BG दया° L 16 B दिट्यन्ते L 17 BCF व G विरहम्हाइ *cdd* लुलिय° BF °वव्व-रिया C वव्वरिया G °वव्वरिया L 18 BFG एय CD णेइ E (G?) णिव्वाइ

उच्छुसमतिणे वरुअं गोकमलेसुं वइल्लवंभहरा ।
वलवट्टीबहुराणा सहिअसिधारा सिवाइ वहुरावा ॥ ९१ ॥

वरुअं इक्षुसदृशतृणम् । वइल्लो बलीवर्दः । बंभहरं कमलम् । वलवट्टी सखी । व्यायामसहेत्यन्ये । बहुराणा खड्गधारा । बहुरावा शिवा । अत्र बरुअबलवट्टिशब्दौ दन्त्योष्ठ्यादी केश्चिन्निबद्धौ ॥ यथा ।

कत्थुच्छु कत्थ वरुअं बंभहरं कत्थ कत्थ बहुराणा ।
बलवट्टी कत्थम्हे वइल्लबहुरावसइ कत्थ तुमं ॥ ७५ ॥ [९१]

वप्फाउलमइउराहे हढे बलामोडिवलमड्डा ।
वहुमुहवालयबाउल्ली खलवणिउत्तपुत्तिआसुं च ॥ ९२ ॥

बप्फाउलं अतिशयोष्णम् । भवाप्पाकुले ऽपि वृत्तेर्नायं बाप्पाकुलशब्दभवः । बलामोडी तथा बलमड्डा बलात्कारः । बहुमुहो दुर्जनः । भत्र । बज्जरइ कथयति । बडबडइ विलपति । एतौ धात्वादेशेपूक्ताविति नोक्तौ । तथा बाहिं बहिरिति शब्दभयत्वान्नोक्तम् । वालओ वणिक्पुत्रः । बाउल्ली पञ्चालिका । अत्र बप्फाउलबाउल्लीशब्दो केषांचिद्दन्त्योष्ठ्यादी ॥ यथा ।

भमरिसवप्फाउलिआ बहुमुह बाउल्लिअ व्व तुण्हिक्का ।
ण बलामोडीजोग्गा बालय पेम्मं खु हणइ बलमड्डा ॥ ७६ ॥ [९२]

विग्गाइविआया जुअदो कीडा वीलओ अ ताडङ्के ।
असणम्मि वीअओ वीजमलणखलयम्मि बीअजमणं तु ॥९३॥

L 1 E ध्रच्छु° C उच्छूसमतणे E वरुय C बइल्ल   L 2 G बलवट्टी° BF सहिहिआसि° C सहिथसि°   L 3 BG बत्नी°   L 4 BF व्यायासमह° BI बहुधारा   B सिवा   G वरुय° L 5 C बन्तौ° *cd I* °ष्ट्यादी   L 6 BF कत्तुच्छु C कच्छुउच्छु G कच्छुच्छु C कयु वरुअ BF रूरु for वरुअं BF हर कत्थ खहुराणा C कच्छ कच्छ बहु°   L 7 BF वत्थम्हे C कच्छम्ह G कत्थ ऽम्ह BF कइल्ल° G *om* सइ C कच्छ   L 8 BCF बप्फाउल° E बप्फा° G °मोत्ति° BF °बलामड्डा   L 9 C सेन° E °वणिउत्त° *cdd* °पुत्तियासु   L 10 B बप्फा° C (I ?) बप्फा° B °याम C भनाप्पकुले ऽपि वृत्तेर्नाय BF बाप्पाकुल° CG *om* बाप्पाकुल and भव, they have only शब्द   L 11 C बलमड्डु BI °मुहो कथि ।   L 12 ति बड° नि° torn off in G BF बडइ C बडबडइ   L 13 G बाहिरिति   G बालउ In G पुत्र । बाउल्ली प is torn off   L 14 BF बप्फाउल्लीशब्दो C बप्फाउल° G बप्फाउलीबाउल्लीश and then torn off to भ यथा । 15   L 15 BCF °रुय°   BCF °बप्फाउलिया B बहुमुह BF ल्लिय C °ल्लिया व BF तुण्हिक्का   L 16 C ण 2 hd ब, *om* ब C बाउल   L 17 ABEF °विआया C 1 hd °विया 2 hd °वियाया AE जुयदो A वीलउ BF विलओ C वीडओ L य L 18 BF वीयओ °खलय विम

बिग्गाई । स्वार्थे के बिग्गाइआ । तथा बिआया युतौ कीटौ । यदाह । यौ कीटौ संलग्नौ भ्रमतो बिग्गाइआ ख्यातौ ॥ यस्तु । विग्गाइआ बिआया । इत्यभिमानचिह्नसूत्रे सति बिग्गाइआ चलचित्ततेति व्याचष्ट उदाहरति च । यथा ॥

जहिमं तिरो वईए गुलुगुंछिअ गोविआ पुलोएसि ।
बिग्गाइआइ काहिसि काय तह कामवाणाण ॥ ७७ ॥

इति । स महासाहसिकः । यदभिमानचिह्नेनैव स्ववृत्तावुदाहृतम् ॥ यथा ॥

सब्भावसंदिआओ गिाअ चिअ सगयाउ होज्जाह ।
ण मुअन्ति एक्कमेक्कं पुत्तय बिग्गाइआओ वि ॥ ७८ ॥

अत्र बिसकण्ठी बलाकेति संस्कृतसमत्वान्नोक्तः । बीलओ ताडङ्कः । बीअओ असनवृक्षः । बीअणो इत्यन्ये । अत्र बीहइ बिभेतीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । बीअजमणं बीजमलनखलम् । अत्रापि बीलयबीअजमणशब्दौ दन्त्योष्ठ्यादी केषांचित् ॥ यथा ॥

विग्गाइआ वि हु घरं विणा पिअ बीलएहि किं इत्थ ।
इअ बीअजमणबीअयतलम्मि सलहइ विआइअं बाला ॥ ७९ ॥ [९३]

वुत्ती पुप्फवईए वुक्का मुट्ठीइ वुक्कणो काग ।
विन्दम्मि वुंवुअं वुंदिणी कुमारीसमूहम्मि ॥ ९४ ॥

वुत्ती ऋतुमती । वुक्का मुष्टिः । व्रीहिमुष्टिरित्यन्ये । वुक्कणो काकः । वुंवुअ वृन्दम् । वुंदिणी कुमारीसमूहः ॥ यथा ॥

L 1 B बिग्गाइ *edd* °इया B बियाया C (F?) बियाथा From च्छाया to निच्त° l 3 torn off in G C युतौ द्वौ कीर्यं (misread for कीटौ) L 2 BF भ्रमन C भ्रमतौ BCF °इया BCF °इया BI बियाया C बियाबियाया L 3 *edd* °इया B इति चल° C चित्तता चेति *edd* व्याचष्टे C *om* च From च to ह्लैनैव l 6 torn off in G L 4 C जहय D जाहय *edd* °छिय° BF गोनिया C गाबियाअ जोएसि L 5 BF °इयाइ C°इयाइयाइ BF जाहिसि BF कामचाणाण C कामवणाण L 6 C *om* स BF *om* यद BF स्ववृत्यातु° From यथा to बीजओ l 9 torn off in G L 7 BF °संदियाओ C°संदियाउ *edd* चिय B सयाउ L 8 C णो BI मुयति C मुयति BF पुत्तिय *edd* °इया° L 9 B बिसकटी C (F??) बिसकण्ठी B संस्कृते सम° BF बीडओ C बाडओ G बीजउ ताडङ्क BF बीअउ From ओ to णशब्दौ l 11 torn off in G L 10 BF सन° B बिभेति धात्वा° L 11 C °तज C दन्तो° B °ष्ठ्यादी. L 12 From षांचित् to ईअ l 15 torn off in G L 13 BCF °इया BF धर BF पियं C बालएहिं किं महित्थ L 14 BCF इय BF °बीअयसमिन्ने C सलहइ यं बाला BF वियाइयं L 15 B पुप्प° E पुप्फ° B °वइए A वुड्डीइ G वुट्टीइ From काग to मूह l 18 torn off in G L 16 A विंदुम्मि C (F?) विंदमि A विंदुम BF वबुअं C बवुअ L 17 C l hd °मता C वुवुअ L 18 BCF वुदं B वुदिणी

अज्ज वि ण हु वुत्ती सा बुदिणिमज्झम्मि खेलए मुद्धा ।
दासीवुवुअवुक्को विअ वुक्कण मा खु होहि उत्तालो ॥ ८० ॥

अत्र । वुक्कइ गर्जति । बुड्डइ मज्जति । एतौ धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ । [९४]

बुक्कासारो भीरू बुलंबुला वुब्बुए चेअ ।
बेली थूणा बेडो तरीइ मंसुम्मि बेड्डवोड्डरया ॥ ९५ ॥

बुक्कासारो भीरु । बुलबुला बुद्बुद । बेली स्थूणा । बेडो नौ । दन्त्योष्ठ्यादिरय केषाचित् । बेड्डा तथा बोड्डर श्मश्रु ॥ यथा ।

रे बेडिअसुअ बोक्कडवोड्डर किं तुज्झ उग्गया बेड्डा ।
णइजलबुलबुलाओ वुक्कासारो सि बेलिविडिओ वि ॥ ८१ ॥ [९५]

धम्मिट्ठयम्मि बोडो बोव्वं खेत्तम्मि चूचुए बोंडं ।
छागम्मि बोक्कडो बोदरं पिहू पवहणम्मि बोहित्थो ॥ ९६ ॥

बोडो धार्मिक । तरुण इत्यन्ये । बोव्वं क्षेत्रम् । बोंड चूचुकम् । बोटण इति शीलाङ्क । बोक्कडो छाग । बोदर पृथु । बोहित्थो प्रवहणम् ॥ यथा ।

बोडाण पुण्णबोव्वे बोदरससारसिन्धुवोहित्थ ।
अवलम्बन्ताण सम थरबोंडा बोक्कडि व्व पडिहाइ ॥ ८२ ॥ [९६]

L 1 B अज्झ C अझ From त्ती to शष्ठू° l 3 torn off in G B °मज्जमि C (F?) °मझमि C (F?) मुद्दा L 2 BF °हुवुअ C °वुउयउक्को e/d विय C खु आ होहि L 3 C बुड्डना । इ (s c) ? hd बुड्डुनाइ L 4 E बुक्को° BCEF भीरु From भीरु to मौ l 6 torn off in G A बुलवुला A बुहुग BF व°वप C बुब्बुए ? hd बुब्बुए E बुच्छुए A भेय BF वय C चेय L 5 A छूणा A विड° BF बेड° C बेंड A °बान्रया B °बाएन्रया C °बाडरिया F बाएन्रया l 6 C भीरु BG °ष्चा° L 7 C बडो From तथा to वि l 9 torn off in G B बएन्र C बाएडर F बएडर C स्मश्रु L 8 BF वडिय° C बडियमुय B वाक्कडवोएन्र C बाच्छुडबाएडर F वाक्कडवाएन्र C तुझ्झय L 9 B °बुलबुलाओ C °ला उक्कासारा BF °विडिओ C °विडिउ B °विरिउ L 10 C °ह° G °ह° E वेडा G वाहा A बोंच BCF बोच E खित्त° BF वुवुए C चुचुए E चुचूए G चचु and then torn off to म्मि बाक्क° l 11 A बान BF वान C बोद F बोंएड L 11 C छुकडो A बोंदर G वादरं BF पिहु C °हुण वह° From णम्मि to बोंण्ण l 12 torn off in G A बाह° F बाह° L 12 BC1 बाच BF बोंन° C बोएन चूचुक B बोन्णमिति C बान्णमिति G बान्णमिति The correct reading is probably बाडण इति L 13 G शॅदर C पृथु BF प्रवहण L 14 In C बोव्वे in G बान्व to त्थि torn off C बादरं स L 15 BF अवलंबनाण G °लंवनाण सम B °बाएन्र C °राएन FG °बाएन्र C ध्वाक्कडि घ पडिच पडिहाइ 2 l d व्व pro घ

संमज्जणीइ वोहारी वोहहरो अ मागहए ।
बहुणो चोरे धुत्ते अ सुहयपणसेसु बाणो अ ॥ ९७ ॥

वोहारी समार्जनी । वउहारी इत्यन्ये । अत्र । बोल्लइ कथयति । इति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । वोहहरो मागध ॥ यथा ।

> वोहहरमङ्ग लज्जुणीइ झत्ति मिहुणाण उट्टमाणाण ।
> रयतुरहारमुत्ता उअ वोहारीहरीउ गेण्हन्ति ॥ ८३ ॥

॥ अथानेकार्था ॥

बहुणो चोरो धूर्तश्च । बाणो सुभग पनसश्च ॥ [९७]

बिंबोवणयं खोहे विकारऊसीसएसुं च ।
चुम्बिअकिडीसु बुंदी बुंदीरो महिसगरूएसु ॥ ९८ ॥

बिंबोवणय क्षोभो विकार उच्छीर्षक चेति त्र्यर्थम् । बुंदी चुम्बन सूकरश्च । बुंदीरो महिषो महाश्च ॥ [९८]

रूवमुहतणुसु बोंदी भूसिअआडोवएसु बोंगिल्लो ।
भल्लू रिच्छे भग्गं लित्ते भंभी अ असईए ॥ ९९ ॥

बोंदी रूपं मुख शरीर चेति त्र्यर्था । बोंद • मुखमित्यन्ये । बोंगिल्लो भूषित आटोपश्च ॥

L 1 BF मम्मज्झइ C सम्मज्झणीइ E °णीग G °ज्जइणी *cdd* य E adds here अथानेकार्था L 2 BF बहुण A बहुणो भागे धुत्ते घो BCEFG य A बाणो *cdd* य L 3 E समज्जनी C बहुहारीय° G °रीय ° C *om* इति G °यतीति L 5 B °ज्झुणीइ BF ज्झत्ति C झत्त C उड्डमाणाण G उम्मा° L 6 C °सुत्ता *cdd* उय C बोहरी° BF गिण्हमि C गि° L 7 *om* A L 8 BF पनसवृत्तश्च L 9 C °वणिय ABFG °उसीसम्सु C °उसीसु° E °ओसी° L 10 ACE(F?) तुंबिय° BG तुंबिय A किरीसु C °कीडीसु BF °किडी C बंदी E बुंदी E बुंदीरो A °गुरुम्सु L 11 BF बिंबो° G बिंबा° G उत्थीयकं G शूकरश्च L 12 BF घुरिरा G महाश्च L 13 BF रूरू F रूव° A °मुह° C 1 hd °मह° 2 hd °मुह° C तणुसु AF बोंदी ABCFG भूसिय° E भूसिआडा° C °आरोविम्सु A बोंगिल्ले BF घोंगिल्लो CF °ल्ला L 14 BF रिच्छे C रेच्छ corr 2 hd E य C असइए L 15 BF बांदि C मुख E शरिर BF त्र्यथा CG त्र्यर्थं BF बाद C बांद मुखमि° B बांगिल्लो भूषित L 16 BF आरोपितश्च C आरोपितश्च ।

॥ अथ भादिः ॥

भल्लू ऋक्षः । भग्गं लिप्तम् । भंभी असती ॥ यथा ।

भल्लूसरिच्छकेसे पइम्मि अलसे सयालुए भंभी ।
चन्दणरसभग्गतणू उववइमहिसरइ जुण्हीए ॥ ८४ ॥ [९९]

भंभा भेरी भव्वो बहिणीतणए वइङ्गणे भंडं ।
भंडुं मुण्डणए भईं आमलयम्मि भट्टिओ कण्हे ॥ १०० ॥

भंभा तूर्यविशेषः । भव्वो भागिनेयः । भंडं वृन्ताकम् । भंडुं मुण्डनम् । भईं आमलकम् । भट्टिओ विष्णुः ॥ यथा ।

कयभंडुसिरो भंभासद्दो रे भव्व लिहइ तुह जणओ ।
भट्टिभत्तिविउत्तो भइयएणारसीइ भंडाइं ॥ ८५ ॥ [१००]

वरुअम्मि भमासो भल्लुंकी भसुआ भुरुंडिआ य सिवा ।
पक्खलन्तम्मि भलंतं कलहावत्तेसु भंडणभममुहा ॥ १०१ ॥

भमासो इक्षुसदृशतृणम् । भमसो इति धनपालः । भल्लुंकी भसुआ भुरुंडिआ इत्येते त्रयो ऽपि शिवावाचकाः । अत्र भुरुंडिआशब्दो भुकारादिरर्थानुरोधात्पठितः । भलंतं प्रस्खलत् । भंडणं कलहः । अत्र भसलो भमर इति भ्रमरशब्दभवः । भरइ भलइ स्मरतीति धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ । भममुहो आवर्तः ॥ यथा ।

भंडणभममुहपडिअ पेक्खिअ भल्लुंकिआइ सह भसुअं ।
णेइ भमासभलंत तुह हयवेरि भुरुंडिआ असा ॥ ८६ ॥ [१०१]

L 1 *om* A L 2 B रुत्त L 3 B °सरित्थ° BCF °केरो BF सुयालुण L 4 G अणहाए L 5 C भचो G भव्वा AB वहिणी° G वहिणि° AG वयगणो ABCF भद, which is probably equally correct, see Amarakosa II, 4, 4, 2 G भद E भएडं L 6 CG भंड E भंएडु I rom णए to मम् l 7 *om* G A भई BEF भट्टिओ C भधिओ L 7 C भघो C भन B भुडं C भई F भुडं L 8 BCF भट्टिओ G भट्टिउ L 9 CG °भड° C भम्नासद्दा C (G ?) भव L 10 BCF भट्टिय° C °ग्गारिसीई G °रासीह *cdd* भंगाइ. L 11 ABCF वरु° E चरु° G वरुयम्मि A भल्लकी ACEG भसुया CE भुरंडिया ABFG भुरुडिया. L 12 E पक्खान्त° A कलहव° C भडणभमुहा L 13 C °सदृश तृणं C *om* इति BI धनपाल G भल्लुकी BF भसुया CG भसुया C भुरं° BCFG °डिया L 14 BF शिवाचका G भुरंडिया° BFG भुरुडिया° C भकारा° B °र्थानुपरोधा प° L 15 G भलड BF प्रस्खलतो C भसलो BF *om* भमर इति L 16 BF भरइ लइ (sic) G भलइ भरइ स्म° BF °शेषूक्ता *om* इति नों° G रुममुहो C भमगुणो L 17 BF °भममुह प° C °मुह° *cdd* °पडिय BF पेक्खिय CG पिक्खिय G भसु° *cdd* °किआइ G भसुयं L 18 BCF भरुंडिया G भुरंडिया C 1 hd असा 2 hd G असा

भद्दाकरिभद्दसिरी दीहमलयजा भरोच्छयं तालं ।
भयवग्गामो मोढेरयम्मि जेट्ठब्बहिणीवई भाओ ॥ १०२ ॥

भद्दाकरी प्रलम्बः । भद्दसिरी श्रीखण्डम् । भरोच्छयं तालफलम् । अत्र भम्मडइ भमाडइ भमडइ भ्रमतीति धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः । भयवग्गामो मोढेरकम् । भाओ ज्येष्ठभगिनीपतिः ॥ यथा ।

भद्दाकरिभुअदण्डं भयवग्गामम्मि भद्दसिरिहत्थो ।
वीरजिणमच्च भाउअ भरोच्छयफलं चयसुवरसेवं ॥ ८७ ॥

अत्र भाइ बिभेतीति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् । [१०२]

भासलभाविअभाउज्जा दित्तगहिअयभाउजायासु ।
भासुंडी णीसरणे भाउअमासाढगोरिऊसवए ॥ १०३ ॥

भासलं दीप्तम् । भाविअं गृहीतम् । भाउज्जा भ्रातृजाया । भासुंडी निःसरणम् । भाउअं आषाढे गौर्या उत्सवविशेषः ॥ यथा ।

जो पिच्छ जारभाविअसकेषा मयणग्गिभासलिआ ।
भाउअमिसेण भवणा भासुंडइ तुज्झ भाउज्जा ॥ ८८ ॥ [१०३]

भायलभासिअभाइल्ला जच्चतुरंगदिण्णहलिएसु ।
भावइआ धम्मिअगेहिणीइ भिंगं च कसिणम्मि ॥ १०४ ॥

भायलो जात्यतुरंगमः । भासिअं दत्तम् । भाइल्लो हालिकः । अत्र भाइरो

L. 1. BG भरोत्पय L. 2 E जिट्ठ° AG °ब्बिह° E °वई AG भाउ L. 3. BF भद्दाकरी प्रलम्बः C om. भद्दा° प्र° G प्रलंब. BF भद्दसिरी C °री श्रीखण्ड । BF भरोत्पय L. 4. B भमाडइ भमाडइ भमइ भ्रमति । एते L. 5 C मोढे मोढेरकाख्यं स्थानं G भाउ BG ज्येष्ठ° L. 6 BF °करिभुअ° C °भुय° G °दड C °ग्गामंमि L. 7 BF भाउय CG भाउय C भरोत्थय° G भरोत्थय° G °चयंसु° BF सुसुरेवं L. 8 B बिभेति इति G बिभे° L. 9. edd °भाविय° BF °भाउज्जा (?) edd. °गहिय° against metre L. 10. BF भासुंडी B, C 2. hd. F भासुंडा° °समा° EG भाउय°. L. 11 G om भा° गृ° BCF भाविय C °भाइ°. C 1. hd. भासुंडी G भाउयं L. 12 B आषाढे. L. 13 G ज C जारभाविया° BFG °भाविय edd °सकेया BF °भासलिया C °भासलया. L. 14 C भाउय° C भासुंड BF तुज्झ भाउज्जा L. 15 edd °भासिय° E °तुरंग° G °दिन्न°. L. 16 edd. °इया B धम्मिय° CEFG धम्मिय° C °गेहिणीइ C भिंग A omits the whole verse L. 17 BF भायलो C भायलो C 1. hd तुरंग 2. hd. °तुरंग°. edd भासियं BF भाइल्लो C भाइरो

भीरुरिति बिभेतेर्भादेशे तृन इरे सिद्धमिति नोक्तम् । भावइश्रा धार्मिकगृहिणी । भिंगं कृष्णम् ।। यथा ।

इन्दिअभायलविवसो भावइश्राण शिश्रडे भम तुम मा ।
भाइल्ल ताहि भासिअसावो कह होसि पाव भिंगमुहो ।। ८९ ।। [१०४]

भिसिआ बिसी भिसंतमणत्थे चीरीइ भिंगारी ।
बारम्मि भित्तरं टङ्कच्छिन्ने भिंत्तिरूवं च ।। १०५ ।।

भिसिश्रा बृसी । भिंसंत अनर्थः । दीप्तार्थस्तु भासेर्भिस इति धात्वादेशे सिद्धः । भिंगारी चीरी । मशक इत्यन्ये । भित्तरं द्वारम् । भित्तिरूवं टङ्कच्छिन्नम् ।। यथा ।

भिंगारिसंकुलाभित्तिरूवगुहभित्तरे वसन्ताणं ।
भिसिश्रापरिग्गहाणं मुणीण कत्तो भिसंताइं ।। ९० ।। [१०५]

भुज्जे भुअं छुहाए भुक्खा कोलम्मि भुंडभुंडीरा ।
भुत्तूणो भिच्चे भुरुहुंडिअमुद्धूलिए चेअ ।। १०६ ।।

भुश्रं भूर्जम् । भुक्खा क्षुत् । भुंडो तथा भुंडीरो सूकरः । भुत्तूणो । श्रोरसंयोगे इति भोत्तूणो इत्यपि । भृत्यः । अत्र । भुमइ भ्रमति । भुल्लइ भ्रश्यति । भुक्कइ भषति । एते धात्वादेशेपूक्ता इति नोक्ताः । भुरुहुंडिश्रं उद्धूलितम् । भुरुकुंडिश्रं इत्यन्ये ।। यथा ।

धूलिभुरुहुंडिश्रा जे भुक्खाए भुश्रकिसा य भुत्तूण ।
किं जाएहि बहुहि वि भुंडीरेहिं च तेहि भुंडीए ।। ९१ ।। [१०६]

L 1 G बिभेतेर्भदिरो C तुन cdd °इया L 2 BCF भिगं L 3 CG इंदिय° BFG °भाइल्ल° C °दियसो cdd °इयाण BF णिग्रथरे CG णिग्रयडे [illegible] भव L 4 BCF ताहिं cdd भासिय° L 5 cdd भिसिया विसी G °णच्छ्टे C 1 hd भिगरी L 6 BF, C 1 hd धारम्मि AG, C 2 hd दारम्मि [illegible] भित्तर AG °च्छिन्ने C °रूय E °रूव L 7 B भिसि CG भिसिया F भिसी cdd बृषी BG भिसतमनर्थ [illegible] दाभा° G भासेभिस इति °देशासिद्ध L 8 BF चारी C om चीरी BCF °च्छिद्दस L 9 G °रुय° C °गह° BF वसंताण L 10 cdd भिसिया° BG °ताइ L 11 C 1 hd नुअं B °भुडीरा L 12 BF भिचा भुरुडियमु° ACFG °हुडिय° ABG °हूलिए (?) F °हूलिए E °हूलिम ABF चेय C चेया G चेव L 13 BCF भुग्र C भुयाँ C भुडीरा [illegible] भूकरः । भुत्तूणो भोत्तूणो cdd उरसंया° C °ग L 14 G om इति भो° B भूत्तूणा G भ्रमाति for भ्र° CG भ्रम्यति L 15 C भुक्कइपति 2 hd इपति C °इसुना From इति to रुकुंडिअ torn off in G BF °रुडियं C °हुडिय [illegible] उद्धू° B भुरुकु° cdd °डियमित्य° L 17 BF °रुंडिया CG °हुडिया G °किसा ग C भोत्तूण L 18. In G जा° ब° वि is torn off BCF जाएहिं B बहुहिं C (?) बहुहिं cdd तेहिं

भूओ अ जन्तवाहे भूअसो किट्टखलजसे ।
भूमिपिसाओ ताले भयालुए भेडभेज्जभेज्जलया ॥ १०७ ॥

भूओ यन्त्रवाह. । भूअसो कृष्टे खले यज्ञ । भूमिपिसाओ ताल· । भेडो भेज्जो भेज्जलभो त्रयो ऽप्येते भीरुवाचका· । भेडशब्दो भेरशब्दभवो ऽप्यस्ति ॥ यथा।

भूमिपिसाए भूअ चडिममभेड यह् पिएज्जण ।
भूअसपिक्खणमिसा अभेज्जला जाइ भेज्ज व्व ॥ ९२ ॥ [१०७]

भेरुंडो दीवी भोअभोइआ भाडिगामपवरेसु ।
आहिआरिसम्बले भोल्लयं च भारुण्डयम्मि भोरुडओ ॥ १०८ ॥

भेरुंडो चित्रक· । भोओ भाटिः । भोइओ ग्रामप्रधानम् । भोल्लयं प्रवन्धप्रवृत्त पाथेयम् । भोरुडो भारुण्डपक्षी ॥ यथा ।

अणुतिरय कयभोआ एक्कमुहीहविअ भोल्लय लेह ।
भोइअभेरुडा दोमुहभोरुडयाण पेच्छह अयायं ॥ ९३ ॥ [१०८]

॥ अथानेकार्था· ॥

छिन्नसिरबन्दिभूसासहिदोहित्तेसु भंडो अ ।
भंडी सिरीसरुक्खो अडई असई अ गड्डी अ ॥ १०९ ॥

भंडो छिन्नमूर्धा मागधो मण्डन सखा दौहित्रश्चेति पञ्चार्थ· । भंडी शिरीषवृक्षो ऽटवी असती गन्त्री चेति चतुरर्था ॥ [१०९]

L. 1 From भूआ to इभेज्जा° I. 2 torn off in G C I hd भूइ ABCE च F वाह BCF किट्ट° BF °जसे° L. 2 A °याउ BE भयलुअ BCEFG om भेज्ज L. 3 G भूइ BE भूपसा From इ to पिसाअ L. 5 torn off in G L. 4 BE अयवसपा C भीगार्ट L. 5 BE भूअ G भुय edd चडियम G °मभय C यह C पिएज्जण From ए to य L. 8 torn off in G L. 6 C अइ BE य C पेम्मा BE या L. 7 C भाइया L. 8 CE चरियाणि° BE °यागज C °वोडजे E भारुडम्मि BG भारुडउ L. 9 C भडहो From दीप to दिप्प L. 11 torn off in G L. 10 C भारुडा B या भारुडा पक्षी L. 11 C चित्रक (?) पथ भूपा edd °मिव C om भोल्लयं प्रव BE भलिय L. 12 BCF भीइद्द° In G from पाने to ग्रि घा L. 15 torn off in G C भाइयभंडा B भेरुंडयाण C (F?) भेरुडयाण BCF पेच्छह L. 13 om A L. 14 BCE किरण्हि C °भणु AE च L. 15 B भयह edd च (twice) C सांईया G हीद L. 16 C मागधा From मगधा to नागजानी° I. I° of next page torn off in G C गड्डा C यड्डाया edd °वृक्ष L. 17 B चत्वारि C (F?) चत्वारि BE गर्भा BCE ममुय

भंभलसद्दो अप्पिअजडेसु भित्तं च दारगेहेसु ।
साणो सुरमाणो भुक्कणो अ आणत्तरिचेडिआ भेली ॥११०॥

भंभलं अप्रियम् । भंभलो मूर्खो भित्तं द्वारं गृहं च । भुक्कणो श्वा मद्यादिमानं च । भेली आज्ञा बेडा चेटी चेति त्र्यर्था । बेडायां भेलओ इत्यपि केचित् ॥ [११०]

॥ अथ मादयः ॥

मंती विवाहगणए मंठो सण्ठे पिहाणिआ मंडी ।
मंचो बन्धे मग्गो पच्छा मच्चं मले मलो सेए ॥ १११ ॥

मंती विवाहगणकः । मंठो शठः । मंडी पिधानिका । मंचो बन्धः । मंठो बन्ध इति केचित्पठन्ति । मग्गो पश्चात् । मच्चं मलः । मलो स्वेदः ॥ यथा ।

मंडीइ हणेमि सिरं जं मुण्डेऊण घम्मजायमलो ।
रे मचजोग्गमचिअ मंतिं पुच्छेसि मग्गओ मठ ॥ ९४ ॥ [१११]

सिङ्गविहीणे मट्टो मट्टमराला य अलसम्मि ।
मंखो ऽण्डे मम्मी मल्लाणी मामा य मामीए ॥ ११२ ॥

मट्टो शृङ्गविहीनः । मट्टो तथा मरालो अलसः । मरालो हंस इति सातवाहनः । मखो अण्डः । मम्मी मल्लाणी मामा त्रयो ऽप्यमी मातुलानीवाचकाः । मामीशब्दो ऽपि देश्यः । पर्यायभङ्ग्या तूपात्तः ॥ यथा ।

रेहसि मराल ण घरे मखिल्लो मट्टमट्टउसहो व्व ।
इअ एस मम्मिमज्झे मामाहसिओ हणेइ मल्लाणिं ॥ ९५ ॥ [११२]

L 1 *cdd* अप्पिय° BF व AC दार° BF °यहेसु L 2 *cdd* य A °भरि° A °भेडिया CE °चेडिया L 3 C मूर्ख L 4 BF भेल्लिया C भेज्ञा C वेडा 2. hd चेडा C वेडी [illegible] hd चेडी C त्र्यर्थ BE चेडाय C वेडाया 2 hd चे° L 5 *om* A L 6 E रिवाह° A मंठो AE सढे but see Hemach Abhidhanachintamani v 376 com BF पिला° *cdd* °णिया A मठी L 7 C 2 hd मंठो E मंचो B वधे C 1 hd मच्छ L 8 BF मंठो C *om* मघा बन्ध BF मठो मध L 9 B मज्ज B स्वेद L 10 [illegible] मडुइ [illegible] सिरु C ज ऊण BF मुडेऊण घम्म° L 11 [illegible] °ग्गम° BCF °चिय B मति BF मंच L 12 BF विहूणो मट्टो C मट्टमराला E मट्ट° L 13 ABF मंखो डे C अंडे C मल्लीणी [illegible] माल्लाणी BF मासा C मा (sic) या E मामीए L 14 C मखो C मल्लाणी हस BF *om* हस इति L. 15. BF मखो ड BF माल्लाणी L [illegible] BF मामीशब्दो dele मी before मी I rom खो to ल्लाणिं I 18 torn off in G L 17. C रहसि मराला C मट्टमट्ट° BF °ओसराहा C °आराह य L 18 *cdd* इय BF °मज्झ मम्मा° C मामाहसिउ हणहि In G णिं is torn off

मइराइ मई मइमोहणी अ सीमाइ मज्जमेराओ ।
सेले मऊ हढे मत्तल्लिमिणायाइ अक्खमे महरो ॥ ११३ ॥

मई तथा मइमोहणी सुरा । मज्जा तथा मेरा मर्यादा । मऊ पर्वतः । मत्तल्ली तथा मिणायं बलात्कारः । महरो असमर्थः ॥ यथा ।

मत्तल्लिमुक्कमज्जो मउमेराघोसदंसिअमिणाओ ।
पिअइ मई गइमहरो मुसली मइमोहणीकुडयहत्थो ॥ ९६ ॥ [११३]

मडिआ समाहयाए मउअं दीणम्मि पिउहरे महणं ।
मरुलो भूए मइअं च भच्छिए मंडलो साणे ॥ ११४ ॥

मडिआ समाहता । मउअं दीनम् । महणं पितुर्गृहम् । मरुलो भूतम् । पिशाचादि । मइअं भर्त्सितम् । मंडलो श्वा ॥ यथा ।

काममरुलमडिआ सा मउआ महणम्मि वसइ मइअसही ।
तं मंडलो व्व कत्थ वि भमेसि जाणसि ण वेअणं तीए ॥ ९७ ॥ [११४]

मडयमयडा उववणे चाणिडलए मज्झओ चेअ ।
सिरमालाइ मआई मउली अ हिअयरसोच्छलणे ॥११५॥

मडओ तथा मयडो आरामः । मज्झओ नापितः । मआई शिरोमाला । मउली हृदयरसोच्छलनम् ॥ यथा ।

मज्झय मच्छयगन्धिअ हवेइ मउली तुमं णिअन्ताए ।
महसि धुअन्धिमआइं मडयडिअं तं कहं मयडवालि ॥ ९८ ॥ [११५]

L 1 BF मइरा A मइरइ C 1 hd °मोहणी ABCIG य E इ B मज्ज' C (I') मज्ज° In G from मज्जा° to मऊ । 2 torn off A °मराउ L 2 BF सेल्ल G इ मऊ G °मिणाया, from इ to मत्तल्ली । 3 torn off in G ABCF °याई L 3 C मइ C °मोहिणी B मज्झा L 5. BF मत्तल्लिमुज्जो मऊभेरा° C °मेरो° BCF दरिसिय° G °दुस from °सिअ° to मत्तो । G torn off in G L 6 C मय गयमरहा L 7 edd मडिया A °रए L 8 C मरुल्लो ABCFG मइय E मइंय C माणो L 9 BF मडिया C om मडिआ स° In G म° is torn off BF पिइ । (sic) C 2 hd मरुल्लो. L 10 BF मइअच्च G मइयं L 11 edd मडिया G मउया edd मइयं C °साग L 12 G न मह° C च कन्छ C विप्पयणं G वेयणं L 13 BEF मंडय° C मउडा C °णिडिलए G °णडिलए A मज्झाओ C मज्झ' G °उ AC °चेय BF चेय G °चेय L 14 BF मयाए B मआई edd य BF सिरमालाए ACIG सिराय L 15 G मइर C 2 hd तथा मउडो B मयडाया C मडाया G मयडय B मयाइ C (I') G मयाई B सिरो° L 17 BF मज्झा C माय BI गंधिय C °गंधिया G °गंधय C वेइ edd णियंताए. L 18 C घुर्दंधि BCF मयाइ G °मयाइ BCF °डियं BF कयं मडय°

मंजीरं हिञ्जीरे वल्लिविसेसे मयाली अ ।
जारम्मि महालो मंजुआ य तुलसीइ मंतुआ लज्जा ॥२२६॥

मंजीरं शृङ्खलकम् । मयाली निद्राकरी लता । महालो जारः । मंजुआ तुलसी । मंजिआ इत्यन्ये । मंतुआ लज्जा ॥ यथा ।

तइआ मयालिगहणे मंजुअदलचुण्टिरि रमसि सुरई ।
विरयसि मंतुअमिण्हिं महाल मंजीरवल्लिओ कीस ॥ ९९ ॥ [२२६]

करहम्मि महंगो मंडिल्लो पूवे लहुम्मि मडहं च ।
मउडी मुकुंडी मुरुमुंडो मोडो अ जूडम्मि ॥ २२७ ॥

महंगो उष्ट्रः । मंडिल्लो अपूपः । मडहं लघु । मउडी मुकुंडी मुरुमुंडो मोडो इत्येते चत्वारो जूटवाचकाः ॥ यथा ॥

तीइ सुमुकुंडीए मुरुमुंडं णिअ वि किं सुमोडकए ।
मंडिल्लमत्त मोडसि मडहं णिअकुमउडिं महंगोव्व ॥ १०० ॥ [२२७]

मज्जोक्कमहिणवे मंगुसमुग्गुसमुग्गसा णउले ।
मंगलमसिणा समरम्मा अग्घाडम्मि मउरमउरंदा ॥ २२८ ॥

मज्जोक्कं प्रत्यग्रम् । मंगुसो मुग्गुसू मुग्गसो त्रयो ऽप्येते नकुलवाचकाः । मंगलं सदृशम् । मसिणं रम्यम् । मउरो तथा मउरंदो अपामार्गः ॥ यथा ।

मंगुसमुअप्पमंगल मुग्गुसुमुग्गसिजुअं मसिणपुच्छं ।
मउरंदयणे मज्जोक्कमउरकण्टयणाइं हणन्तमहिं ॥ १०१ ॥ [२२८]

L 1 *cdd* य. L 2 BCF मञ्जुया ABCEF य G मञ्जुआ L 3 BCF मंजिया L 4. G *om* मंजिआ इत्य° BF मंतुया C *om* मंतुआ लज्जा L 5 *cdd* तइआ G मजअ° B °चुण्टिरि. L 6 C मंतुयमि° C मंजीरवल्लीओ G °उ L 7 C मह च L 8 BFG मउली BEF मुकुडी A मुरुमुडो E मोडे BEFG य L [illegible] BF मुकुडी G मुकुडी B *om* मोडो. L 11 BF समुकंडीए C सुमकु° C सुरुमंडं 2 hd मुरुमंड C नय G कि L 12 C मंडिल्लम (sic) C 1. hd माडसि BCF णियकुमउडिं C महगोव्व G महगोव्व L 13 C मज्ञो° A मगुस° E मगुसु° A °मुग्गुमुग्गसा C मुग्गुस 1 hd *om* मुग्गसा 2 hd मुग्गसो A णउलो C णेउले. L 14 A °मसूणा C °मसूणा EG °मसूणा A अघा° B आग्घड° A °मउरडा L 15. C मज्ञोक्क BF मुग्गुसू C मुग्गसु G मुग्गसु C मुग्गुसो C प्यते L 16 *cdd*. मसणं. L 17. C° मगुल C °मुग्गुसि° G °जय *cdd* मसण° B °पुत्थ L 18. C मज्ञो° B मज्जोक्क° C °कडयणाइं

मंतेल्लीमयणसलाया सालहिआइ मल्हणं लीला ।
मंधायमहाअत्ता अड्ढे पङ्के महेड्डो अ ॥ ११९ ॥

मंतेल्ली तथा मयणसलाया सारिका । मल्हणं लीला । मंधाओ तथा महाअत्तो आढ्यः । महेड्डो पङ्कः ॥ यथा ।

एत्तम्मि महाअत्ते मल्हन्ती णवमहेड्डरुहणयणा ।
पाढइ मंधायवहू मयणसलायापिएत्थ मंतेल्लिं ॥ १०२ ॥

अत्र । मक्कडो जालकारकृमिः । मद्दलो मुरजः । इति मर्कटमर्दलशब्दभवौ । मलइ मढइ मड्डइ मृद्नाति । महइ काङ्क्षति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [११९]

गव्वे मरट्टमडहरमडप्फरा मलहरो तुमुले ।
महिसंदो सिग्गुतरुम्मि महासद्दा सिवाए अ ॥ १२० ॥

मरट्टो मडहरो मडप्फरो त्रयो ऽप्येते गर्ववाचकाः । मलहरो तुमुलः । महिसंदो शिग्रुतरुः । महासद्दा शिवा ॥ यथा ।

महिस महिसंदमोडणमडहरिअ मडप्फरा मलहरेसु ।
हत्थिमरट्ट घरट्टे होसि महासद्दभेअणा सीहे ॥ १०३ ॥ [१२०]

मज्झम्मि मज्झआरं महाविलं खे महाणडो गिरिसे ।
मइहरमलंपिआ गामणिगव्वीसु तरुणे महालक्खो ॥ १२१ ॥

मज्झआरं मध्यम् । महाविलं व्योम । महाणडो रुद्रः । मइहरो मामप्रवरः । मेहरो इत्यन्ये । मलंपिओ गर्वी । महालक्खो तरुणः ॥ यथा ।

L 1 BF मंतेल्ली C साह° ABCEF °हियाइ G °हियाम्   L 2 G मधाय° A °महाअंता C °महायत्ता BF अन्ढे CEG °अ° AC महेडो ABCEF य   L 3 BF मंतेल्ली BF शारिका G मधाउ BF महाअत्तो G महाअता   L 4 BF आध्य C आन्य BF महेगे C महेडा L 5 BF इत्तमि C इतमि G मराअते C मएल्ली C खडइ   L 6 F पाढय C मधाइ° G om मधाय BFG °पिए गत्थ C °पिपच्छ BF मतिल्ल   L 7 G °क्रिमि B मद्दलो C मुरुज G मर्कटमुरजशब्द°   L 8 BF om मडइ BF गृह्णाति C मुडइति G मृद्नाति   L 9 C °मरप्फरा F °मडप्फरा G °मड° A मडमजहरो G मडहरा E तुमले   L 10 F सिग्ग° A महारासा ABCFG य L 11 C मडहा G मरट्टा C ग्ते त्रयो ऽपि   L 12 B महिगसो G महिसंशो C सिग्रु° L 13 C °मोडणमडणमडह° cdd °रिय   L 14 C 2 hd हत्थि° BCF धरट्टे [illegible] घरट्टे G °भेयणा   L 15 A मज्जम्मि C 1 hd मइमि 2 hd मज्झमि A मज्जआरं C 1 hd मइ° 2 hd मइझ° EG मज्झयार AEG महाविलं B गिरसे   L 16 G om from मइहर° to महाणडो L 17 BCEFG °पिया BF मामणि° F गामणि°   L 17 C मइ° 2 hd मइझ° cdd °विलं   L 18 G महर BCF मेहर G °पिउ BFG गव्वी C गर्व

दिसा महाविलत्तरीसमा पिश्रा तुए महाणडपिश्राए ।
मइहर मलंपिश्रो तो भमसु महालक्खमज्झआरम्मि ॥ १०४ ॥ [१२१]

णलिणीइ महावल्ली मडवोज्झा जप्पजाणम्मि ।
मत्तम्मि मत्तवालो तह महुमुहमासिश्रा पिसुणे ॥ १२२ ॥

महावल्ली नलिनी । मडवोज्झा शिबिका । मत्तवालो मत्तः । महुमुहो तथा मासिश्रो पिशुनः ॥ यथा ।

रे मत्तवाल महुमुह मडवोज्झाजोग्ग तुज्झ वि विश्रोए ।
तम्मेइ महावल्लीसयणम्मि श्रमासिश्रा खु सा बाला ॥ १०५ ॥ [१२२]

कुसुमरए मयरंदो मम्मणिश्रा णीलमक्खिश्राए श्र ।
मत्तालंबो तह मत्तवारणे महअरो णिउञ्जवई ॥ १२३ ॥

मयरंदो कुसुमरजः । पुष्परसवाचकस्तु संस्कृतभव एव । मम्मणिश्रा नीलमक्षिका । मत्तालंबो मत्तवारणः । महअरो गह्वरपतिः ॥ यथा ।

कमलमयरंदगोरि मत्तालंबे इमं ण जइ रमसि ।
मम्मणिश्राउलरसे महअरभिश्रो व्व ता वर भमिउं ॥ १०६ ॥ [१२३]

मज्झंतिश्रं च मज्झंदिणम्मि मग्गसिरो श्र श्रग्गुगमिरे ।
मलवट्टी तरुणीए महिसिक्कं महिसिणिवहम्मि ॥ १२४ ॥

L 1 G दिना CG °निल° C °वरी° *cdd* पिया *cdd* °पियाए   L 2 CG °पिउ BF °मज्झया° C °मझया° 2 hd °मइझया°   L 3 A नलिणीइ A मडवेज्जो C °वोझ्झा E °बोज्झा   L 4 In G मत्तम्मि is written twice ABCFG मत्तवाल्लो BF मुहुमलु° EG महमुह° C महुसुह° *cdd* °मासिया   L 5 B नलिणी C °वोझ्झा B सिविका G शिविका BF मत्तमाल्लो C °वाल्लो G मैत्तवाल्लो C सहुमहो 2 hd सहुसुहो   L 6 G मासिउ BG पिसुन   L 7 *cdd* मत्तवाल C महुसुइ G मइमुह C °वोझ्झा° C तुझ G *om* वि C विउए G विाउए (sic)   L 8 B तमेइ C °वेल्ली° *cdd* °सिया *cdd* वाला   L 9 B कुसमरम C 1 hd कुसरए 2 hd कुसम° ABFG °णिया C °णीया E मम्मिथा *cdd* °मक्खियाए ACEG य   L 10 BG °लवो E °लम्बो E °वारण G महयरो BF णिउंजुवई   L 11 B मंमाणिया C (F?) °णीया G °णिया L 12 *cdd* °जनो G मयहरो   L 13 BF °मइरिंद° G °गोरि G °लवे C न L 14 BF मंमलियाउलरस CG °णिया° G °रसे BCF महआरि° G महयर° C 1 hd °भिव्वो In G °श्रो व्व is torn off C ता रवं खमिश्रो BF अमिश्रो   L 15 A मज्ज° C मझ° 2 hd मझ्झ° *cdd* °तिय A *om* च A मज्जं° C मझ° 2 hd मझ्झ° C °दिसामि A मग्गणिरो G मज्झनिरो F य G श्रग्गुमग्गो (?)   L 16 C °वट्ठी BCFFG महिसक्क G महिस°

मज्झतिअं मध्यंदिनम् । मग्गसिरो अनुगमनशीलः । मलवट्टी तरुणी । महिसिक्क महिषीसमूहः ।। यथा ।

मलवट्टिसमं कीलन्तयस्स मज्झंतिअम्मि वोलीणे ।
ओ वचइ महिसिक्कं इमस्स मग्गसिरो हयसु गोव ।। १०७ ।। [१२४]

भण्डम्मि महत्थारं मज्झिमगंडं च उअरम्मि ।
महुरालिअं परिचिए रयस्सलाए मयलवुत्ती ।। १२५ ।।

महत्थारं भाण्डम् । महत्थारं भोजनमिति सातवाहनः । अत्र । मयगलो हस्ती । मयधुत्तो क्रोष्टेति मदकलमृगधूर्तशब्दभवौ । मज्झिमगंडं उदरम् । महुरालिअं परिचितम् । मयलवुत्ती रजस्वला ।। यथा ।

उअह महत्थारसरिसमज्झिमगंड पुलोइअ भुअङ्ग ।
वेसा संभलिमहुरालिअ पि ण रमेइ मयलवुत्तिमिसा ।। १०८ ।। [१२५]

मंगलसज्झं तह वीअवावसेसम्मि खेत्तम्मि ।
मणिरइआ कञ्चीए कन्दप्पे मयणिवासमित्तलया ।। १२६ ।।

मंगलसज्झं बीजवापशेषं क्षेत्रम् । मणिरइआ कटीसूत्रम् । मयणिवासो तथा मित्तलो कन्दर्पः ।। यथा ।

मंगलसज्झे गलिआ मणिरइआ तुज्झ पइलि सहेइ ।
मित्तलपिआणुहारिणि किर मोव्थी मयणिवासधणुहस्स ।। १०९ ।। [१२६]

L 1 C मंझ° 2 hd मज्झ° G मज्झ° *cdd* °तिय B मग° G °णिरो From णुगमन° to हिसिक्कं l 2 torn off in G L 2 *cdd* महिसक्क L 3 C °वट्टी° C मझ° *cdd* °तियम्मि C वोलीणो L 4 CG उ In G वचइ म° is torn off C महिसक्कं B मग्गंसिरो G °सिरो C हयस्तु L. 5 From भण्डम्मि to त्ती l 6 torn off in G C भडम्मि महच्छार A मज्झिम° C मझिम° BCF ओअरंमि E उयरंम्मि L 6 *cdd* °लियं A रयस्सला ABCF °धुत्ती L 7 CG महच्छार G भाडं l महच्छा, from ₹ to क्षेत° l 18 of next page torn off in G L 8 B *om* शब्द C मझिम° *cdd* °लिय L 9 C मजय° *cdd* °वुत्ती C 2 hd °धुत्ती L 10 C महच्छारसरिस मझिम° BF *om* सरिस *cdd* पुलोइय भुयंगं L 11. E संभरि° *cdd* °लियं C मजय° *cdd* °वुत्ति° BF °मिस L 12 AB °सज्जं C (F?) °सझ ABEF वीअ° D वीय° E °वाव° BF खित्तमि L 13 *cdd* °रइया E मयण° C °मत्तलया E °मत्त° L 14 BF °सज्जं C °सझ BF वीज° *cdd* °रइया C (F?) कटि°. L 16 BF °सज्जे C °सझे *cdd* गलिया °रइया C तुझ L 17 BF मेत्तलञ्ज° *cdd* °पिया° BF मोत्थी C मोथी BF मयणवास°

घूअम्मि महासउणो महालवक्खो अ सद्धपक्खम्मि ।
मक्कडवंधं गीवाविहूसणे सङ्कलारूवे ॥ १२७ ॥

महासउणो उलूकः । महालवक्खो भाद्रपदे श्राद्धपक्षः । मक्कडवंधं शृङ्खलारूपं ग्रीवाभरणं सव्यापसव्यं यज्ञोपवीताकारम् ॥ यथा ।

सरएण महासउणो महालवक्खेण बम्भणा तह य ।
गावमक्कडवंधेण य मोअन्ते उप्पलच्छीओ ॥ ११० ॥

अत्र महमहइ गन्धः प्रसरतीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । [१२७]

मणिणायहरं जलही माला जुण्हाइ रोमसे माई ।
माइं च कुन्दकुसुमे मायंदो ऽम्बम्मि माडिअं गेहे ॥ १२८ ॥

मणिणायहरं समुद्रः । माला ज्योत्स्ना । माई रोमशः । माइं कुन्दकुसुमम् । अत्र । माइ मार्थे । मामि सख्यामन्त्रणे । एतौ शब्दानुशासन उक्ताविति नोक्तौ । माढी संनाह इति माठीशब्दभव इति नोक्तः । मायंदो आम्रः । माडिअं गृहम् ॥ यथा ।

गुणमणिणायहर तुलुक्क तुज्झ मायंदकुञ्जमाडिअए ।
गाएइ पुलयमाई खयरिजणो माइमालधवलजसं ॥ १११ ॥ [१२८]

सिअवडपव्वइआए मायंदी आमलीइ माइंदा ।
मउए माइलिमाउच्छा माभाई अभयदाणे ॥ १२९ ॥

मायंदी श्वेतपटा प्रव्रजिता । माइंदा आमलकी । माइली तथा माउच्छो मृदुः । माउक्क मृदु । इति तु मृदुकशब्दभवम् । माभाई अभयप्रदानम् । अदूरविप्रकर्षात् माभीसिअं इत्यपि ॥ यथा ।

L 1 CE घूयम्मि BF थूयम्मि E तहा सउ° B महावल्लखो C (F?) महावल्लक्खो *cdd* य C सद्द°. L 2 A मक्कडी° E °रूवि L 3 B °वलखो C (F?) °वलक्खो L 5 *cdd* महावल्लक्खेण BF च्च L 6 BCF उप्पलच्छीए L. 7 C महमहइ B °देण्वक्त°. L 8 A जसाइ E जुएहा य A सेमसे L 9 A कुदकसमे BF ऽवम्मि A °दो म्वम्मि E °दो म्ब (sic) AB, C 2 hd F माडियं C 1 hd याडियं BF गेहोइ C 1. hd गे (sic) L 11 BF माह मार्थे. BCF °शासने B उक्तौ *om* इति नोक्तौ. L 12 C माटी pro माढी. C नोक्ता C माइंदो B अम्रः *cdd* माडिय L 14 BF °णायर C तुलुक्क तुझ BF माइद° *cdd* माडियए L. 16 *cdd* सियवडपव्वइयाए ABEF मात्रदी EF आमलीइ मायदा. L 17 C *om* माइलि ABF °माउत्था C °साउच्छा L 18 C माइदी BF श्वेत° G मायदा From आमलकी to पि l 20 torn off in G BF माउत्थो C 1 hd माच्छो L 19. C *om.* तु C अदूरे विप्र°. L. 20. BF साभीसिय C माभीसियमित्यपि

किं माइंदवएणं करेसु मरणभयमाइलिमणाण ।
माभाइं माउच्छो इअ मायदी उवदिसेइ ॥ ११२ ॥ [१२९]

मालूरो अ कविट्ठम्मि माहिलो महिसिवालम्मि ।
मंसुम्मि मासुरी माणिअमणुहूअम्मि माहुरं साके ॥ १३० ॥

मालूरो कपित्थः । बिल्ववाची तु संस्कृतसमः । माहिलो महिषीपालः । मासुरी श्मश्रु । माणिअं अनुभूतम् । माहुरं शाकम् ॥ यथा ।

जं सुअसि सुरयसमए माणिअमालूर माहुरयभोज्जो ।
ता माहिल तुज्झ मुहे किमुग्गया मासुरी एसा ॥ ११३ ॥ [१३०]

अम्बाए मादलिआ सिसिरसमीरम्मि माहिवाओ अ ।
माअलिआ माउच्छाइ मारिलग्गा य कुच्छिइआ ॥ १३१ ॥

मादलिआ माता । माहिवाओ शिशिरवातः । माअलिआ मातृष्वसा । मारिलग्गा कुत्सिता ॥ यथा ।

सुन्दर अमारिलग्गा तुज्झ कए मयणअग्गिजलिआ सा ।
मादलिआआअलिआ खेअकरी जलइ माहिवाए वि ॥ ११४ ॥ [१३१]

मालाकुंकुममाहारयणा वरधुसिणवत्थेसु ।
मिरिआ कुडी घणगणे मिहिआ जेट्ठम्मि मित्तिवओ ॥ १३२ ॥

मालाकुंकुमं प्रधानकुङ्कुमम् । माहारयणं वस्त्रम् । वस्त्रविशेष इत्यन्ये । मिरिआ कुटी । मिहिआ मेघसमूहः । मित्तिवओ ज्येष्ठः ॥ यथा ।

L. 1 C °माइलिमणाणा In G लिमणाण is torn off. L 2 In G मा is torn off. G भाइं BF माउच्छो cdd इय [illegible] माइरि C (F?) माइरी C उविसेइ In G from विसेइ to अनुभूतम्] G torn off L 3. cdd य C कविडम्मि 2 hd ट्ठमि (sic) BF महिस° E °वालम्मि. L. 4. C मासुरी cdd माणियम° C °णुहू° E °हूयम्मि. L. 5. C मासुरी L. 6. BF श्मश्रुः C स्मश्रु cdd माणियं G साक L 7. C सुयसि BF सुसुरय° G °सए BF माणियपालूर C साणिय° G माणेय° BF माहुरयअज्जो L 8 C तुज्ञ In G एसा is torn off. L. 9 A अम्वाए B अवाए C (F?) अवाए cdd °लिया E सिसर° CG °वाउ ACEG य. L 10. ABEF माअलिया CG मायलिया A माउच्छा [illegible] मारलिग्गा ABEFG कुच्छिइया C कुत्सिइया L 11. cdd. °लिया (twice) BF मरि° [illegible] °वाउ L 13. CG सुदरि C तुझ cdd. °जलिया L 14 cdd °लिया (twice) C °लिया सा मारलियामाअलिया cdd. खेय°. L 15 A धर° C °वच्छेसु L. 16. ABCFG मिरिया E मिडिया A यगणे BF यणगणे C °गणे AEG मिरया BF मिहय C महिया BF जिट्ठमि AG °वउ. L 17. C प्रधान om कुङ्कुमम्. cdd मिरिया L. 18. BCF मिहिया G मिहया BFG ज्येष्टः.

मालाकुंकुममाहारयणेहिं भूसिआ वि कुलसुण्हा ।
मिहिआलुअन्तमिरिआइ लिघइ मित्तियदंसणसलज्जा ॥ ३१५ ॥ [१३२]

समकाले मीअं घरवलए मुअो मिगीइ मुंडा य ।
मुंडी णीरङ्गी चुम्बणम्मि मुद्दी मुणी अगत्थिद्दुमे ॥ १३३ ॥

मीअं समकालम् । मीसालिअं मिश्रमिति तु मिश्रशब्दभवम् । मुअो गृहमध्ये तिर्यग्दारु । मुंडा मृगी । मुंडी नीरङ्गी । मलम्बुयायां तु मुण्डितमुण्डसादृश्या-न्मुंडीशब्दो लाक्षणिकः । मुद्दी चुम्बितम् । मुणी भगस्तिद्रुमः ॥ यथा ।

मुंडच्छीइ समुंडीइ मुणियणे पत्थिआइ फुल्लकए ।
मुद्दीलुद्दो मीअं मुअआणयणमिसओ जुवा चलइ ॥ ३१६ ॥ [१३३]

मुहलं मुहे मुअंगी कीडी हिक्काइ मुट्टिका ।
मुसहं मणआकुलया मुहिअं एमेअकरणम्मि ॥ १३४ ॥

मुहलं मुखम् । मुअंगी कीटिका । मुट्टिका हिक्का । मुसहं मनस आकुलता । मुहिअं । मुहिआ अन्येषाम् । एवमेवकरणम् ॥ यथा ।

विरहमुसहम्मि जाए डसइ मुअंगि व्व पउममुहलं तं ।
दाहिणपवणो मुहिअं जरमज्झे एस मुट्टिका ॥ ३१७ ॥ [१३४]

मुक्कयमसवहूवीवाहे मुरिअं च तुडिअम्मि ।
मुरई असईइ मुलासिओ फुलिङ्गे मुआइणी डुम्बी ॥१३५॥

L 1 BF म्मला° C मल्लांकममाहारय° BF °रयणाहिं G °णेहि BF धूसिया CG भूसिया. L. 2 BF सिहआयुअत° C मिहआसुयत° G मिहयात्तुयत° *cdd.* °मिरियाइ BF लिहइ CG लियइ BF °सिलज्जा L 3 C मीय BF सुअो मिगीय BF अ L 4. B नीरंगि ACE (F?) G नीरंगी A चुम्ब° G भुंब° ABFG अगच्छि° G °डमे. L 5. CG मीयं CG °लियं BF *om* मिश्रमिति तु BF मुज्झो L. 6 C तिर्यक् दारु B निरंगी G अलबु° *cdd.* °सायां. C च for तु G मुडत° BCF सादृश्यात् L. 7. G अगस्तिद्रुम. L 8 BF मुच्छीइ C मुणिवाण BCF पच्छियाइ G पत्थियाइ फुल्लकए. L. 9 BF °लुद्दो CG °लुद्दो B मुअआ-यणमि° C (F?) मुअआणयमि° G °मिसउ C जुवा B चलओ C (F?) चलई. L 10. A सुहलं G मुयगी G हिकाए सु° C मुट्टिका E मुद्देका. L. 11 BF °आऊलया ACEG मुहियं AG एमेय°. L 12. BF सुअगी G मुयगी C मुट्टिका L 13. *cdd.* मुहिय मुहिया B अन्येषामेव करण. L 14 BFG मुयंगि L. 15 CG मुहियं C °मज्झे G मुट्टिका. L. 16 BF मुक्कयस° C मुक्कयमहू° G °मत्र° BCFG मुरियं BCEFG तुडियम्मि L 17. E सुरई C असतीइ E असईय G सुलासिउ A °सिउ B फुलिंगे मुआणी B तुंबी E डुम्बी G डुबी.

मुक्कयं यासौ वोढुं प्रकृता तद्वर्जितानामन्यासां निमन्त्रितानां वधूनां विवाहः । मुरिअं त्रुटितम् । मुरई असती । अत्र । मुणइ जानाति । मुरइ हासेन स्फुटति । एतौ धात्वादेशेपूक्ताविति नोक्तौ । मुलासिओ स्फुलिङ्गः । मुआइणी डुम्बी ॥ यथा ।

अमुरिअतेअमुलासिअ जयसिरिवीवाइ मुक्कया तुज्झ ।
मुरइ व्व भमइ कित्ती मुआइणी किं ण पल्लिदेसे वि ॥ ११८ ॥ [१३५]

मुग्घुरुडो मुक्कुरुडो रासीइ मुहत्थडी अ मुहनडणे ।
मुरुमुरिअं रणरणए भुमया मुहरोमराई अ ॥ १३६ ॥

मुग्घुरुडो तथा मुक्कुरुडो राशिः । मुहत्थडी मुखेन पतनम् । मुरुमुरिअं रणरणकः । मुहरोमराई भ्रूः ॥ यथा ।

सा सुमुहरोमराई तुह विरहे पाव दोसमुग्घुरुड ।
गुणमुक्कुरुडा घणमुरुमुरिएण मुहत्थडिं पत्ता ॥ ११९ ॥

अत्र मुसुमूरइ भनक्तीति धात्वादेशेपूक्त इति नोक्तः ॥ [१३६]

मूसामूसाआइं लहुअदुवारम्मि मूसरी भग्गे ।
पीणम्मि मूसलो तह मूअल्लो मूअलो मूके ॥ १३७ ॥

मूसा तथा मूसाअं लघुद्वारम् । मूसरी भग्नः । मूसलो उपचितः । मूअल्लो तथा मूअलो मूकः । अत्र मूरइ भनक्तीति धात्वादेशेपूक्त इति नोक्तः ॥ यथा ।

मूअल ण अत्थि मूसाअसंचरी जेण मूसरी मूसा ।
मूअल्लिअणिउरा वि हु कह सा मूसलथणी अहिसरेउ ॥ १२० ॥[१३७]

L 1 G वोढुं G *om* अन्यासा　L 2 *cdd* मुरिय C मुरइ C स्फुटयासि G स्फूटति. L 3 B *om* एतौ　BF मुलासि G °सिउ G डुबी　L 4 B अमुरिय° C (F?) अमुयरि° *cdd* °सिय C तुज्भा 2 hd तुज्झ　L 5 B सुरइ B च G च्च C (F') *om* व्व भमइ BF किस C कित्त G किं न B °दसो　L 6 E मुग्घुरडो BF मुक्करडा C मुक्कु° E °रडो BF मुडहत्थी C मुहच्छडी E मुहडीइ BC *om* अ ACG (F?) य E मुहडवणे, perhaps the better reading cfr पाडवण　L 7 *cdd* °रिय BFG भुमच्छा *cdd* य　L 8 BF मुक्करडो C मुक्कुरुडो C मुहच्छडी　BCF °रिय G °रिय　L 9. BF °रोमरा　L 11 BF °मुक्करुडा C °मुक्कु-रणा B °मुक्कुरुडो　L 12 C मूसमुरइ B भनक्ति इति　L 13 G °आई B, C 2 hd E लहुय° °E °दुवार°　L 14 A मूसल्लो E मूयल्लो　L. 15 BF मूसी तथा च G मूसाय G °लो पी उप°　L 16 C मुरइ B भनक्ति इति　L 17 G °सवरी　L 18 G मूयल्लिय° BCF °णिच्चोरा C कल्ल C °पणी C °सरेसइं

मेंठी मेराढी मेली अ संहई वणिसहायए मेढो ।
हत्थिवए मेंठो मेअरमेअज्जा असहणधगोसु ॥ १३८ ॥

मेंठी मेरढी । मेरढीशब्दो ऽपि यदि देश्यस्तदा पर्यायभङ्ग्या निबद्धः । मेली संहतिः । मेढो वणिक्सहायः । मेंठो हस्तिपकः । मेअरो असहनः । मेअज्ज धान्यम् ॥ यथा ।

मेअज्जहट्टवारे मेंठेणं कुञ्जराहिरूढेणं ।
मेंठीए हणिआए मेअरमेढाण हुन्ति मेलीओ ॥ १२१ ॥ [१३८]

मेडंभो मिगतन्तू मेहच्छीरं च णीरम्मि ।
मोचं च अद्धजङ्घा मोग्गरो चेअ मउलम्मि ॥ १३९ ॥

मेडभो मृगतन्तुः । अत्र मेल्लइ मुञ्चतीति धात्वादेशेपूक्त इति नोक्तः । मेहच्छीरं जलम् । मोचं अर्धजङ्घा । मोग्गरो मुकुलम् ॥ यथा ।

मेडभखलिज्झन्ता मेहच्छीरं पि कह वि अपिअन्ता ।
भयमोग्गरिअमुहा तुह रिउणो गयमोचया वणे जन्ति ॥ १२२ ॥[१३९]

सवचम्मि मोरमोरत्तया कसिणकसिआइ मोक्कणिआ ।
मसओलूएसु मरो मड्डा बलकारआणासु ॥ १४० ॥

मोरो तथा मोरत्तओ श्वपचः । मोरत्तओ चण्डाल इत्यन्ये । यदाह । ॥ मोरत्तओ श्वपाकश्चण्डालः केषुचिद्रूढः ॥ मोक्कणिआ असितं पद्मोदरम् ॥ यथा ।

L 1 E मेरढी मेरढी G मेरणी BF मेढी B मेलि ABCFG य E om अ E माढो G मेंगे
L 2 E हत्थिमग A मेंठो C मेंढो E मेरढो G मेरणे G °मेज्जा C °मेअद्धा G °धरोसु
L 3 G मेरणी मेरढी BF मेंढीशब्दो C मेढी° BF om यदि BF देश्य L 4 C मेंढो G मेरटो
L 5 BF मेअउझ C मअद्ध L 6 BF मेअउज्झ° C 1 hd मेअद्ध° 2 hd °इझ° BFG °वारे C °चार C मेंठण G मेंठेण B °रूढेण L 7 C मेढीए G मेरणीए BCF हणियाए G हणिया BCF मेयर° BFG मल्लीउ L 8 ABCFG मेडभो B णीर पि C नी°
L 9 A C 2 hd मोव C 1 hd अह° F अह° C °जघाइ BCEF चेय A वेय L 10 cdd मेडभो C °पूक्तमिति नोक्त L 11 B मेहत्थीर BF मोव G मोघ F अर्द्धजघी C मोयरो BF मुकुलं L 12 cdd मेडभ° C °लिझ° In G लिज्झ is torn off BCF अपियता
L 13 cdd °रिय° C तुजह In G रिउणो is torn off L 14 C om मोर ABE °कसियाइ C (F?) °कसयाइ G °कासियाइ C 1 hd मोणिया ABEFG C 2 hd °णिया In G from आ to आणासु l 15 torn off E adds here अथाऽनेकार्थाः L 15 A °उल्लएसु A मडा E मड्डो C वल° E वलकार° L 16 In G मोरत्तओ श्व° । मो° is torn off C °मोरत्तवो श्व° L 17 BCF मोरत्तव In G श्व° is torn off B °चिद्रूप cdd, मोक्कणिया In G from असित to याइ l 2 of next page torn off

रे कम्ममोर वम्मह णस्सो मोरत्तओ विरहिणीण ।
तावोवयारणिहयाइ मोक्कणीए वि ताउ जं डहसि ॥ १२३ ॥

अत्र । मोरउल्ला मुधा । इत्यव्ययेषु । मोट्टाअइ रमते । इति धात्वादेशेपूक्ताविति नोक्तौ ।

॥ अथानेकार्थाः ॥

मरो मशक उलूकश्च । मड्डा बलात्कार आज्ञा च ॥ [१४०]

कण्ठे मुअम्मि अ मडो लज्जादुक्खेसु मंतक्खं ।
सिङ्खलमन्थाणेसुं मंदीरं मम्मणो मयणरोसा ॥ १४१ ॥

मडो कण्ठो मृतश्च । मतक्खं लज्जा दुःखं च । मंदीरं शृङ्खलं मन्थानश्च । मम्मणो मदनो रोपश्च । अव्यक्तवचनार्थस्तु मन्मनशब्दभवः ॥ [१४१]

तुमुलमलिणेसु मइलो सारसिदूईसहीसु अ मराली ।
मक्कोडझुणी उणापिपीलिआजन्तगुम्फरासीसु ॥ १४२ ॥

मइलो कलकलो गततेजाश्च । मराली सारसी दूती सखी चेति त्र्यर्था । मक्कोडा ऊर्णापिपीलिका । मक्कोडो यन्त्रगुम्फनार्थं राशिश्च । यदाह । ॥ मक्कोडो ऽपि हि राशिर्यन्त्रमथनाय य. क्रियते ॥ इति ॥ [१४२]

मम्मक्का णायव्वा उक्कण्ठाए अ गव्वे अ ।
वुड्ढे णिवहे पिहुले मुहले जलहिम्मि अ महल्लो ॥ १४३ ॥

मम्मक्का उत्कण्ठा गर्वश्च । महल्लो वृद्धो निवहः पृथुलो मुखरो जलधिश्चेति पञ्चार्थः ॥

L 1 BF वंसह C वहम्म BF मारत्तउ C निरहणीए L 2 B °यारहयाइ G यावि BCF मोक्कणिए BF ताओ G *om* नाउ BF दहसि C वहलि G ह and then torn off to यान्त्रफम्नु p 234, l 17 L 3 BF मोरआल्ला C मुधेत्यव्य° BF इति अव्य° L 6 C मरा L 7 BF मुयमि C सुअमि ABF य BF लज्जा L 8 B सिंचल° F सिघल° BF °रम्मणा C मंमणा L मम्मणा C °रोसो L 9 BF लज्जा दुक्ख च C दु खं L 10 C ममणा L 11 BF °मलिणासु C सारसी° L 12 A °रुणी BF पिपीलिअत° L 13 BF कलमला C कलकलकलो C व्यर्था L 14 B राशिश्च B राशियन्° L 15 BCF क्रियत L 16 C णायवा ACE य B गव्वे *add* य L 17 C वुड F वुड्ढे AE मुहर C *om* अज *add* य

सिरिवयखगवन्दीसुं महुओ कडओवणेसु मलओ अ ।
लहुअक्खित्ते कुराडे मालिअं मज्जिअमुदिक्खिए पीए ॥१४४॥

महुओ श्रीवदाख्यः पक्षी मागधश्चेति द्व्यर्थः । श्रीरिति वदति । वाय्यते । स श्रीयदः । मलओ गिर्येकदेश उपवन च । मलिअ लघुक्षेत्र कुण्ड चेति द्व्यर्थम् । मज्जिअ अवलोकित पीतं च ॥ [१४४]

मल्लयमपूवभेए सरावकोसुम्भचसएसु ।
मंगुलमणिट्ठपावेसु मंथरं बहुकुसुम्भकुडिलेसु ॥१४५॥

मल्लय अपूपभेदः शराव कुसुम्भरक्त चपकश्चेति चतुरर्थम् । मगुल अनिष्ट पाप च । मगुलो चौर इत्यन्ये । मथर बहु कुसुम्भ कुटिलं चेति त्र्यर्थम् । मन्दवाची तु संस्कृतसमः ॥ [१४५]

ऊढाकुविए कलुसे असुइम्मि अ होइ मड्डुहिअं ।
मड्डुवइअं हयतिक्खे मालो आराममञ्जुमञ्चेसु ॥१४६॥

मड्डुहिअ परिणीतायाः कोप॰ कलुषमशुचि चेति त्र्यर्थम् । मड्डुवइअ हत तीक्ष्ण चेति द्व्यर्थम् । मालो आरामो मञ्जुर्मञ्चश्चेति त्र्यर्थ॰ ॥

माणंसी माइअचन्दवहूसुं माउआ सहिउमासु ।
मुक्कलमुचिए सइरे अ मम्मुरो करिसकरिसअग्गीसु ॥१४७॥

माणंसी मायावी चन्द्रवधूश्चेति द्व्यर्थ । मनस्विवाचकस्तु मनस्विशब्दभव एव ।

L 1 E °दग° BCEF °वदीसु BF मुहुओ E कडउव° C 1 hd मलउ E य L 2 B लहुअ खित्ते C (F?) लहुखित्ते *cdd* मज्जिय BF मथियमुदक्खिए C मज्झियमविक्खिए AE मज्जियमु° E °मुडक्खिए L 3 C नशिति BF वास्यते C वाशते L 4 C श्रीवद B मलिय L 5 B मज्जियं C (F?) मज्झिय L 6 E °पूवभे य BF सराव° ABF, C 1 hd °वसएसु L 7 C मघरं BCF वहु° E °कुडलसु BF °कुडिले L 8 B चकपश्चेति L 9 C चोर C मघर F मथर B वहु L 11 A ऊग्गे° BEF ऊढो° BF असयंमि *cdd* य A मडु° or मड्डु° B मड्डु° C मज्जु° F मद्द° F मड्डु° C 1 hd °हि ABEF C 2 hd °हिय L 12 CE (A?) मड्डु° *cdd* °वइय C °तिक्खा C °मञ्जु° L 13 B मड्डु° C मज्जु° BCF °हिय BF कलुख अशुचि C °प अशुचि B मुड° BCF °वइय L 14 B मञ्जु म° L 15 BF माणंमी BCEF माइय° A माइनइ° B °वहूसु E °वहुसु E माउया L 16 A माक्कल° BF °मुविए C रुइरे AC य BF व E इ BF मुम्मरा करिसकरिस° AC *om* करिस L 17 C मनस्वी° *cdd* *om* मनस्वि C शब्दशब्दभव

माउआ सखी दुर्गा च । मातृवाचकस्तु मातृकाशब्दभवः । मुक्कलं उचितं स्वैरं च । मुम्मुरो करीषं करीषाग्निश्चेति द्व्यर्थः ॥

सालीमाउलधूआपिउच्छपुत्तेसु मेहुणयसद्दो ।
मोओ अ अहिगयत्थे गिरिम्मि तह चिब्भडाईण ॥ १४८ ॥

मेहुणिआ पत्न्या भगिनी मातुलात्मजा च । मेहुणओ पितृष्वसृसुत इति लिङ्ग-परिणामेन व्याख्येयम् । मोओ अधिगतार्थेगिरिभटादीनां बीजकोशश्चेति द्व्यर्थः ॥

॥ इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां देशीनाममालायां षष्ठो वर्गः ॥

L 1 CG माउया BF मुक्कलं From उचित to करीषा° l 2 torn off in G C स्वैरं L ▮ B मुम्मुरो L 3 In A लधूआ is illegible BEFG °धूया° BF °पिच्छपुत्तेसु. L 4 ACG मोउ A om अ CEG य BCEF °गयच्छे E गिरम्मि BF चिप्पडाइण E चिब्भ°. L 5 cdd महणिया C मेहण G °णउ BF °ष्वस्रासुत C °ष्वसु° L 6 G मोउ BF °गिरि-भिटा° G वीज°॥ L 7 BCFG °ताया स्वोपज्ञदेशीशब्दसमहवृत्तौ (G om स्वोपज्ञ) E only ॥इति षष्टो (sic) वर्ग. B adds ग्रयाग्र ७०४ G सख्या ७०४

वर्गसंज्ञा चेह न व्याकरणप्रसिद्धा किं तु ज्योतिःशास्त्रप्रसिद्धयेहादृता । ते च अकचटतपयशा इति तत्र प्रथमः स्वरवर्गस्ततः कवर्गादयः पञ्च । सप्तमो वर्गो यकारादिः । यकारस्य प्राकृतेऽसंभवात्ततो रेफादयः प्रसूयन्ते ॥ तत्र रादिः ।

रंगं तउए रत्ती आणा रप्फो अ वम्मीए ।
रंभो दोलाफलए कङ्गूए रल्लरालराअलया ॥ १ ॥

रंगं त्रपु । रत्ती आज्ञा । रप्फो वल्मीकः । रंभो अन्दोलनफलकम् । अभिमानचिह्नस्तु । अन्दोलणफलयसिन्दुरं रंभो । इत्याह । रल्ला तथा राला तथा राअला प्रियङ्गवः ॥ यथा ।

मेल्लिअ राअलदलणं भञ्जिअ रत्तिं च रल्लभोज्ज तुमं ।
रप्फमुह रंभचडिअं रालकरो रंगकुण्डलं णिअसि ॥ १ ॥ [१]

रद्दी वरे रसाला य मज्जिआ णहाविअम्मि रत्तीओ ।
भमरे रसाउरोलंबा य रसइं च चुल्लिमूलम्मि ॥ २ ॥

रद्दी प्रधानम् । रसाला मार्जिता । रत्तीओ नापितः । रसाऊ तथा रोलंबो भ्रमरः । रसाअशब्दो ऽयमित्यन्ये । यद्गोपालः ॥ अलिरपि रसाओ स्यात् ॥ इति । रोलंबशब्दं संस्कृते ऽपि केचिद्गतानुगतिकतया प्रयुञ्जते । रसइं चुल्लीमूलम् ॥ यथा ।

रोलंबो व्व महुपिओ रसाउवसाइ तीइ पिअ भहरं ।
रद्दिरसालं पुच्छसि रत्तीअ रसइणावडं किमिर ॥ २ ॥ [२]

L 1 G वर्गसख्या B थोनि° C 1 hd ज्योतिशा° G °ति ज्योशास्त्रप्र° C 'सिद्धा इहा° BG (F?) 'सिद्धया इहा° G °दृता L 2 BG प्रथमस्वर° L 3 B यकादि BCF असभ° B *om* ततो E अथ pro तत्र L 4 E तओए A रप्फो *edd* य L 5 C रल्ला° C 1 hd *om* राल, 2 hd राला G °रायलया L 6. B त्रपुः G आदोलन° L 7 BCF अदोलन° (C अडा°) G °फलओ° B राल L 8 CG रायल्ला L 9 BCF मेल्लिय C G रायल° *edd* भजिय L 10 C रप्फसुह BCF रभचडिय G °चडिय *edd* णियसि L 11 C रद्दी BFG मज्जिया C 1 hd मज्जिया 2 hd °ज्जि° *edd* एहाविअम्मि AG रत्तीउ L 12 C रसाओरालम्बा AG °लवा E °रोलम्बा BF रासरं चा चूल्लि° L 13. C रद्दी C रसाला मार्जित । रेत्तीओ BF रत्तिओ G रत्तीउ B रोलम्बो C °लम्बो G °लवो L 14 G रसाय° G रसाउ. L 15 B रोलव° C रोलम्ब° G रोलव° BCF केचित् गता° G रसद्दी B चुल्ली°. L 17 C °लम्बो G °लउ C च C °पिउ G महपिउ BF °वसई C रसाओ° G °वसाउ *om* ती CG पिय G य हर L 18 C रद्दि° BF रत्तीय सद° B रत्तीअ रत्तीअ रसहावा°.

रत्तयरग्गयरंजणरवया बन्धूअघट्टघडमन्था ।
रंढुअरयवलिरइगेल्ला रज्जुसिसुत्तणाहिलासेसु ॥ ३ ॥

रत्तयं बन्धूकम् । रग्गय कौसुम्भवस्त्रम् । रंजणो घटः । रंजणं कुण्डमिति केचित् । रवओ मन्थानः । रंढुअ रज्जुः । अत्र । रंभइ गच्छति । रंपइ रंफइ तक्ष्णोति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः । रयवली शिशुत्वम् । रइगेल्लं *अभिलषितम् । रइगेल्ली रतितृष्णेति केचित् ॥ यथा ।*

रंजणथणिमरयवलिं रग्गयवत्थं वहुं रवयहत्थं ।
रत्तयउट्ठि रइगेल्लन्तो वञ्झिहिसि रंढुएण हरे ॥ ३ ॥ [३]

रच्छामयरुत्तक्खररप्फडिआ साणसीहुगोहासु ।
रयणिद्धयं च कुमुए राओ चडए रणे राडी ॥ ४ ॥

रच्छामओ श्वा । रुत्तक्खर सीधु । रप्फडिआ गोधा । अत्र रखोलइ दोलयतीति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् । रयणिद्धय कुमुदम् । राओ चटकः । राडी संग्रामः ॥ यथा ।

रच्छामयरप्फडिआरयणिद्धयमोअणे रणे के वि ।
राय व्व कामअन्धा पिअन्ति रुत्तक्खरं रइअ राडिं ॥ ४ ॥ [४]

राविअमस्साइअए रायगई तह जलोआए ।
रिंडी कन्थप्पाया रिप्पं पट्ठे पवेसए रिग्गो ॥ ५ ॥

L 1 C रत्तेय° E °रजण° C °णचया AE बधूय° B बधुअ° G बधूल° BF °घट्टघर° E °घन्धर° C °मड्डा L 2 A रढूअ BCF रढुअ° BLF °रआवलि° C °रयचलि° C गेल्ली G °गेरल्ला C रज्ज° A °सिमु° BF °हिलासी L 3 BF रत्तअ BF बंधूक C बन्धुक G र° G रग्गअ BF कौभवस्त्र G कुसुभ° L 4 G रवउ CF रुदुअ BF रध्रु BFG रभइ ग° G रपइ रभइ L 5 C रजवत्ती *cdd* रइगिल्लं L 6 BF आभिलिखित C आभिलस्थित C °गिल्ली L 7. BF °धणियरमयवलि C °धणिमरयधणिमरयवलि BF रग्गिय° C °वच्छ वहुं G रयय° L 8 G रत्तुट्टि रयगिल्लंतो C °गिल्लिता BF वज्जियसि C वज्जिहसि G वज्झिहसि BF रडुएण C रडुएण L 9 C °मया B °यररत्त° C °क्खरफ° *cdd* °डिया A °सीह° C °साहु° L 10 A °णिव्वय C °णिद्दय BF कुसुम F कुमए C 1 hd G राउ A चडम L 11 G °मउ B शीधु *cdd* °डिया BF गोफा L 12. B णिट्टय C (F?) णिद्दयं G राउ L 14 BF रच्छा रप्फ *cdd* °डिया° BF °रयणिय° C °णिद्दय° G °मोयणे B के चि L 15 B राओ F राउ C च BF काम° C पियति G रत्तक्खर BFG रइय C रइया L 16 *cdd* राविथम° BEFG °स्साइयए C °म्साइयए E राइगई *cdd* जलाथाए L 17. BF °प्पया G °प्पाआ C पडे 2. hd पट्टे G इट्ठ

राविअं आस्वादितम् । राविअं रञ्जितमिति तु रञ्जे राव इति धात्वादेशे सिद्धम् । रायगई जलौकाः । रिंडी कन्थाप्राया । रिप्पं पृष्ठम् । रिग्गो प्रवेशः ॥ यथा ।

रायगइराविअस्सं पि तं जरो मन्द जं ण मिल्लेइ ।
रिंडीढंकिअरिप्पो ता कुण रिग्गं णिवायहरे ॥ ५ ॥ [५]

रिक्खो रिच्छो वुड्ढे रिकं थोवम्मि वायसे रिट्ठो ।
रिढुं पिक्के रिद्धी संघाए रिंगिअं भमणे ॥ ६ ॥

रिक्खो तथा रिच्छो वृद्धः । ऋक्षवाचकौ तु रिक्खरिच्छशब्दावृक्षशब्दभवौ । रिक्खो वयःपरिणाम इति केचित् । रिकं स्तोकम् । रिट्ठो काकः । रिढुं पक्कम् । रिद्धी समूहः । रिट्ठी खड्ग इति रिष्टिशब्दभवः । रिंगिअं भ्रमणम् ॥ यथा ।

रिक्खो वि खलो ऽरिच्छो वि रिट्ठओ रिद्धलिम्बरिद्धी य ।
रिकं पि हु किं मइरा रिंगन्तेहि इमे दिट्ठा ॥ ६ ॥ [६]

रिरिअं लीणे सडिअम्मि रिक्किअं रोविरम्मि रिमिणो अ ।
रिंछोली पंतीए अ रिच्छभल्लो अ रिच्छम्मि ॥ ७ ॥

रिरिअं लीनम् । रिक्किअं शटितम् । रिमिणो रोदनशीलः । रिंछोली पङ्क्तिः । अत्र रिअइ प्रविशतीति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् । रिच्छभल्लो ऋक्षः ॥ यथा ।

रिमिणत्तरिक्किअच्छीउ तुज्झ रिंछोलिमज्झरिरिआओ ।
मुच्छन्ति रिच्छभल्लयभीआ तुह कुमरवाल रिउवहुआ ॥ ७ ॥ [७]

L 1 *cdd* राविय (twice) B रावमिति L 2 G °देशसिद्धं B °गइ BF जलूका *cdd.* पुट्ठ L 3 BF रायगइ° *cdd* °रावियस्स B त्त C त L 4 G रिंडी° *cdd* °ढंकिय° G °रिप्पा G रिक्व L 5 C 1 hd. वुड्ढे 2 hd वुड्ढ B वुढे B थोयम्मि E रिट्ठे. L 6 ABCF रिढ BF पिक्क E पेक्के ABCF रिद्दी ACE रिंगिय BFG रिंघियं L 7 B ऋक्षौ BF तु रिच्छरिक्खशब्दभवौ G तु ऋक्ष° L 8 BF रिढ BCF रिद्दी समूह G रिट्ठी खड्ग BF रिट्ठिशब्द° G ऋष्टिशब्द° L 9 *cdd* रिंगिय BF चमणं L 10 BCF न्ति C कवलो *cdd* रिच्छा C रिट्ठआ G °उ B रिड्ड° C (F?) रिद्द° B °लिम्ब° C °लिंबि° F °लिम्ब° G °लिंब° BF °रिद्दी C °लिंजिरिद्दी *cdd* य L 11 BF रिंगितेहिं C दिट्ठा. L 12 *cdd* रिरिय *cdd* सडियम्मि रिक्किय ABCFG रोइरम्मि BF रिसिणो *cdd.* य. L 13. E रिच्छोली *cdd.* य (twice) L 14 *cdd* रिरिय *cdd.* रिक्किय C शटित. L 15 *cdd.* रियइ BG °पूक्त इति नोक्तः BF ऋच्छ°. L 16. C रिमिणत्ति° *cdd.* °रिक्किय° B °ओ BF °रिरियाओ G °याउ L 17. G मुच्छन्ति BFG °भीया B °वहूआ G °वहुया

रिंत्तूडिअं च साडिअमवगणणा रीढमक्खिए रुंढो ।
सहलम्मि रुंढिअं रुंचणी घरट्टी रुअरुइ उक्कण्ठा ॥ ८ ॥

रिंत्तूडिअ शातितम् । रीढ अवगणनम् । अत्र रीरइ राजतीति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् । रुंढो आक्षिक. । कितव इत्यर्थ । रुंढिअ सफलम् । रुंचणी घरट्टी । अत्र रुंजइ रौतीति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् । रुअरुइआ उत्कण्ठा ॥ यथा ।

रुअरुइआए रुंढो गओ इमाए घराउ णीहरइ ।
ओ कयरीढ रुंचणिहत्थयरिंत्तूडिओ अणहिअओ ॥ ८ ॥ [८]

रूअं तूले ऽक्कदुमे रुवी रूववइ आइ रूवमिणी ।
रेणी पङ्के छिन्नम्मि रेसिअं रेवयं पणामम्मि ॥ ९ ॥

रूअ तूलम् । रुवी अर्कद्रुम । रूवमिणी रूपवती । रेणी पङ्क । रेसिअ छिन्नम् । रेवय प्रणाम. ॥ यथा ।

गयरेणी रेसिअरूविरूअगुणभूसणो मुहा वहसि ।
सव्वङ्गरेवय कुण रूवमिणिमिम जइ महेसि ॥ ९ ॥ [९]

माईसु रेवईओ रेवलिआ वालुआवट्टे ।
रेवज्जिअं उवालद्धे रेहिअअं च छिन्नपुच्छम्मि ॥ १० ॥

रेवईओ मातर । अत्र रेहइ राजतीति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् । रेवलिआ वालुकावर्त । रेवज्जिअ उपालब्धम् । रेहिअ छिन्नपुच्छम् ॥ यथा ।

L 1 AE रिचूडिय B रित्तूडिरिय C रित्तूडियं F रित्तूडिरिय G रित्तूडि and अ न torn off *cd l* साडियम° C 1 hd रीन्° ACG (F?) रुन्ो B रुन्र L 2 ABFG रुन्यिं C 1 hd रुन्ि 2 hd रुन्यि E रुढिय ACG रुअरुई A उक्कण्ठ C 1 hd उरकठा In G उ° torn off L 3 BF रित्रुरिय C °डिय G रित्तूडिय BF शानि G रीढ In G राज is torn off In G from शेषू° to क torn off L 4 BCF रुन्र B रुन्यि C (F?) रुन्यि G रुंदिय In G णी घर is torn off C रुजइ In G from जइ to रुंचणि° 1 7 torn off L 5 *cld* °रुइया I 6 C °रुइयाए C रुन्ो BCF गउ L 7 C उ C सचणि° G °हत्थअ° B °रिनू° In G from चूडिओ to रुन्इ p 241 l 6 torn off B °डियउ C °न्निअओ F °न्यिउ L 8 BCFF रुम C तूले ABCF क्कुम E कदुमे B रुवी BEF रुव° A °थइ° ACF °इयाइ BF °सिणी L 9 ABCF रेसिय° L 10 BCF रुअ C *om* तलम B रुवी B रुवमि° रुप° BCF रसिय L 11 C छिस B प्राणाम L 12 BCF रेसिय° BF रुविरुअ° C °रूविरूय° L 13 C °मिम जइ L 14 A °ईउ F रवें° *cld* °लिया F बालुया° AC वालुया° E वट्टे L 15 ACE रेवज्जियं C (F?) रेवझिय B रवज्झियं C °लद्दे BF रिहिअ C रेहिययं BF च E ब BF छिन्नपुच्छंमि A छिन्न° L 16 B रवइआ BF रतइ BF रवज्जियं C °ज्जिया L 17 BF °ज्जिय C °झिय BCF रहिय B पुत्थ

रोहिअएण वि ण चलइ रेवलिआणिवडिओ जइ बइल्लो ।
ता रेवइउ रेयज्जिएहि भो बम्भण भणेसु ॥ १० ॥ [१०]

रेअविअं खणगारिए तन्दुलपिट्ठम्मि रोट्टं च ।
रोडं घरमाणे रोरगोघसा रोंकणो अ रङ्कम्मि ॥ ११ ॥

रेअविअं क्षणीकृतम् । मुक्तार्थे तु मुचिधात्वादेशे सिद्धम् । रोट्टं तन्दुलपिष्टम् । रोडं गृहप्रमाणम् । रोरो रोघसो रोंकणो त्रयोऽप्येते रङ्कार्थाः ॥ यथा ।

रेअविअसंपया तइ रिउणो रोरा अरोघसघरेसु ।
रोंकणमिलिआ कम्मन्ति रोडखुत्ताइ गहिअ रोट्टकए ॥ ११ ॥ [११]

रोज्झो अ रोहिओ रोमराइरोमूसला जहणे ।
रोअणिआ डाइणिआ रोमलयासयमुदरम्मि ॥ १२ ॥

रोज्झो रोहिओ इत्यन्योन्यपर्यायावृश्यवाचकौ । अत्र रोंचइ पिनष्टीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । रोमराई तथा रोमूसलं जघनम् । रोअणिआ डाकिनी । अत्र रोसाणइ मार्ष्टीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । रोमलयासयं उदरम् ॥ यथा ।

पिहुरोमराइ तणुरोमलयासइए कया वि इत्थ तुमं ।
रोज्झि व्व विअडरोमूसलरोअणिवाडयम्मि मा वच ॥ १२ ॥ [१२]

॥ अथानेकार्थाः ॥

हंसे वग्घे रत्तच्छो रइजोअजहणेसु रइलक्खं ।
दइअणिरन्तरसोहिअसणाहपालिएसु राहो वि ॥ १३ ॥

L. 1 BCF रेरियएण C *om* ण B वलइ BCF °लिया° BF जइ ल्ली L. 2 BF रेरइआ रेयज्झाम्हि C °ज्झिएहिं र ब भणेसु BF भणण L. 3 BF रेवविअ E °विय B °पिट्ठ F °पिट्ठ C °पिट्ठमि E °पट्टम्मि BF *om* रो° C रोट्ट BF व L. 4 A °रोघसरोंकणा C रोंकणो ACE य L. 5 BF रेविविय C °विय BF मुचिधात्वादेशसिद्धं B °लपिट L. 6. BF रार BCF राकणो BF ऽपि रका° C ऽपि मते. L. 7 BF °विय° B तई C रोरो L. 8 BF रङ्कण° BCF °मिलिया C °खुत्ताई BCF गहिय. L. 9 A रोज्जो C रोझा ABCF य A रोहिउ In C रोहिओ twice A °राई° L. 10 A रोअणिया C रोअणिया *cdd* डाइणिया BF रोमलिया°. L. 11. C रोझा C °पर्यायदृश्य° BF रोचइ BF पिनष्टि इति° L. 12 °पूक्त इति नोक्तः C °देशे सिद्ध इति नोक्तः C रोय° BCF णिया. L. 13 B मार्ष्टि इति °पूक्त इतीह नोक्तः. L. 15 C राहिर C 1 hd च BCF विचड° BF °रोइणिवाडयम्मि C °वाडयंमि B व्वच L. 16 *om* A L. 17 A वग्घो E वग्घ स AE रत्तच्छो C रय° 2 hd रइय° *cdd* °जोय° A रइं° L. 18 *cdd* दइयणिरन्तरसोहिय° C °पालिएसु E राहा

रक्तच्छो हंसो व्याघ्रश्च । महिषे तु संस्कृतभवः । रइलक्खं रतिसंयोगो जघनं चेति द्व्यर्थम् । राहो दयितो निरन्तरः शोभितः सनाथः पलितश्चेति पञ्चार्थः ॥

रायंबू वेडिससरहा रिक्खणमहिगमम्मि कहणे अ ।
विउलमुहलेसु रुंदो रेंकिअमक्खित्तलीणलज्जासु ॥ १४ ॥

रायंबू वेतसद्रुमः शरभश्च । रिक्खणं । इत एति रेक्खणं इत्यपि । उपलम्भः कथनं च । रुंदो विपुलो मुखरश्च । अत्र रुंटइ भ्रमति रौति चेति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् । रेंकिअं आक्षिप्तं लीनं व्रीडितं चेति त्र्यर्थम् ॥ [१४]

अच्छिणिकोचकरोडीसु रेसणी कलिरवेसु रोलो अ ।
रोडी इच्छासिविआसु कूणिअच्छे मले रोढं ॥ १५ ॥

रेसणी अक्षिनिकोचः करोटिकाख्यं कांस्यभाजनं च । रोलो कलहो रवश्च । रोडी इच्छा शिविका च । रोढं कूणिताक्षं मलश्च ॥ [१५]

रोहो पमाणणमणेसु रोक्कणी सिङ्गिकूरकम्मेसु ।
णवदंपईण अण्णुण्णणामगहणोसवम्मि लयं ॥ १६ ॥

रोहो प्रमाणं नमनं च । प्रतिरोधवाची तु रोधशब्दभवः । रोहो मार्गण इत्यन्ये । रोक्कणी । के रोक्कणिओ । शृङ्गी नृशंसश्चेति द्व्यर्थः ॥

॥ अथ लादिः ॥

लयं नवदंपत्योः परस्परं नामग्रहणोत्सवः ॥ यथा ।

तुह कुमरवाल सेसं इन्तं दट्ठूण णिसि पलायन्ता ।
असोत्सणामगहणा रिउदंपइणो लयस्स सुमरन्ति ॥ १२ ॥ [१६]

L 3 A रायछू BF रायंदू C रायच्छू E रायबू A वेडिसरह E °सरहा *cdd* य L 4 C विपुल° E °मुफलेसु ABEF रिंकियम C रांकियम° L °मक्खेत्त° L 5 BF रायद्रू C रायच्छू BF इति for इत एति BCF रेक्खणमित्यपि L 6 BF विपुलो B मुक्खरश्च B °पून्तः इति नोक्त. L 7 In G from देशे° to क्रिय torn off BCF रिंक्रिय In G from क्षिप्तं to त्र्यर्थम incl torn off BF नीलीं pro लीनं L 8 C निकोच B °कोच° B °करोडिसु C रेसुणी C रोला *cdd* य. L 9 C इच्छीसिवियासु ABEFG °सिवियासु *cdd* कूणियच्छे A रढ्ढ C गढ L 10 C सणी (sic) G रेसनी BG काम्य° C (F?) काय्य° B *om* च after °भाजन L 11 G °शिविका C रोढ BF कूणिकाख्य L 12 B रोक्क° °सिङ्गि twice L 13 B अणुल° C अणुणान° G अन्नन° C °सवंमि A, C 2 hd °सव्वंमि L 14 G °भव L 15 BFG *om* रोक्कणी के BF राक्कणीउ G रोक्कणिउ L 16 *om* A L 17 BF °णा-त्स्वव C 1 hd °णोत्सव L 18 C तुमर° C सण G सेन C इति दट्टूण B दट्टूण L 19 G असुसण° BF सुमरंपि

लक्खं काए लग्गं चिन्धे लंचो अ कुकुडए ।
गगडुअतिणम्मि लचयं लट्टयलडहा कुसुम्भरम्मेसु ॥ १७॥

लक्ख कायः । लग्गं चिह्नम् । लग्गं अघटमानमित्यन्ये । लंचो कुकुटः । उत्कोचवाची तु संस्कृतसमः । लचयं गगडुरसंज्ञं तृणम् । लट्टयं कुसुम्भम् । लडहं रम्यम् । लडहो विदग्ध इत्यन्ये ॥ यथा ।

कालम्मि लचयलग्गे उड्डिअलंचो व्व गन्तुमसहो सि ।
तो तुज्झ लडहलक्खा लट्टययसणा कहं होही ॥ १४ ॥ [१७]

लल्लक्कं भीमे लसई कामे परिहिए लइअं ।
लसुअं तेल्ले लइणी लयाइ लसकं तरुच्छीरे ॥ १८ ॥

लल्लक्क भीमम् । लसई कामः । लइअं परिहितम् । लइअं अङ्गे पिनद्धमित्यप्यन्ये । लसुअं तैलम् । लइणी लता । लसकं तरुक्षीरम् ॥ यथा ।

लइणीरसलसकलसुअपमुहेहिं किं इमाइ भेसज्जं ।
लल्लक्कलसइरोगे सो चिअ तरुणी तया लइअहारो ॥ १५ ॥ [१८]

लंपिक्खो तह चोरे लंबाली पुप्फभेअम्मि ।
लउडम्मि लक्कुडं चिअ उसहे लइअल्ललाइल्ला ॥ १९ ॥

L 1 C काये B चिधे E चिंधे AC लबो E लंचू G रंभचो *add* य L. 2 A गड्डय° B गडूअ° C (F?) गडूय° EG गडुय° CG लचयं BF लड्यडहा. L 3 C *om* चिह्न । लग्ग C °नमित्यन्ये । लबो. L 4 BCF लचय B गडुरसं° CG गडुर° L. 5 B मडह After इत्यन्य B, and, as it seems, also F add लंचो कुकुडो उत्कोचवाची तु संस्कृतसम . L 6 C कोलम्मि लचय° C (F?) उडिय° B उड्डिय° C (F?) °लचु L 7 C तुज्भ C *om* लडह BF °लसा After होही । C adds इति मूलपाठः । ... आर्या । ... The same is found in D, but still more corrupt. It is also found in BF See Corrections and Additions L 8 A लल्लकं B लल्लक B लसइ य कामे A लइय BCEF लइयं G लसयं L 9 A लसुअं EG लसुय A तल्ले C लयणी L 10 G भीम G लइय परिहिस C *om* लं° परि° *add* लइयं श्रगे. L 11. C °मित्यन्य C लेइणी G °क्षीर L. 12 G °लसयलसुय° BF °प्पमुहेहिं G °हेहि C इमाइ G भेसज्ज. L 13 BF त्रिय C 1 hd G चिय C 2 hd चिय BFG लइय°. L 14 E लंपिक्खो ABFG लंबाली AE पुप्फ° C 1 hd पुप्प° 2 hd पुप्फ° B °भेयम्मि L. 15 In B लउडंमि twice. BF लक्कुड BCE चिय G चिअ LG लइयल्ल°

लपिक्खो चौरः । लंवाली पुष्पभेदः । लकुडं लकुटः । अत्र । लढइ स्मरति। ल्हसइ स्रंसते । इति धात्वादेशेपूक्ताविति नोक्तौ । लइअल्लो तथा लाइल्लो वृषभः ॥ यथा ।

लंपिक्खहरिअलाइल्लधणे लइअल्ल कीस मूढो सि ।
लंवालीहिं जक्खं पूइअ अणुसरसु लकुडयहत्थो ॥ १६ ॥ [१९]

पउमकरा जत्थ वहू लिहिज्जए सो लयापुरिसो ।
लहुअवडो णग्गोहे लडहक्खमिअं विहडिअम्मि ॥ २० ॥

लयापुरिसो यत्र पद्मकरा वधूर्लिख्यते । लहुअवडो न्यग्रोधः । लडहक्खमिअं विघटितम् ॥ यथा ।

सा धित्ती लहुअवड क्खमसु तुमं तुह णमो लयापुरिस ।
लडहक्खमिअप्पेम्मे पिअम्मि कह णाम जीविस्सं ॥ १७ ॥ [२०]

लामा य डाइणी लावंजमुसीरम्मि लाहणं भोज्जे ।
लालसलासयविहया मिउमोरेसुं वहोलए लिक्खा ॥ २१ ॥

लामा डाकिनी । लावंजं उशीरम् । लाहणं भोज्यभेदः । लालसं मृदु । लालस इच्छेत्यन्ये । लासयविहओ मयूरः । लिक्खा तनुस्रोतः । लिक्ख इत्यन्ये ॥ यथा ।

लामाउ लिक्खकण्डे घणलावंजे कुणन्ति लाहणयं ।
लासिअलासयविहया अलालससरा बिडालिरूवाओ ॥ १८ ॥ [२१]

L 1 G चोर· BFG लवाली B पुष्प° G लकुड BF लगुड CG लकुट C लडइ L 2 G °पूक्ता इति BFG लइल्लो तथा L 4 *cdd* °हरिय° BF °धण G लइयल्ल L 5 BFG लवा BFG पूइय C पूरिय C लकुडहस्थो L 6 BF °करो E वहू L 7 EG लहुय° BF णिग्गोहो C °क्खमिय ABLFG °मिय E विह° *cdd* °डियम्मि L 8 BFG वधूर्लि° C न्यग्रोध *cdd* °मियं L 10 G लहुयवड BF दयसु G क्खमसु BFG नमो L 11 BF °क्खमिपेम्मे C °खमियप्पेम्म G °क्खमिय° *cdd* °पियम्मि BCF जीइस्स L 12 G मा for लामा E लामाइ डा° C °मुशीर° L 13 C लालस° 2 hd लालसं° A °विहिया BCF मिउमोरे° E वहोलए लिक्खा corr from लामाणे BF लिक्खो L 14 G लावंजमुशीरं B वशीरं BF भोज्ज° C भेदं G मृदु L 15 *cdd* लालसमिच्छं° G °विहउ C तनु° स्रोत 2 hd स्रोतः BF स्रोत BFG लिक्खमित्य° C लिखमित्य° L 17 G लाहणयं L 18 *cdd* लासिय° C अलालससरा CG वि° BF °रू° BFG °वाउ

वालम्मि लिंकलीवा लिच्ची खग्गाइदोसम्मि ।
तणुईकयम्मि लिसयं लिड्डिअलोलंठिआ य चाडुम्मि ॥२२॥

लिंको तथा लीवो बालः । लिच्ची खड्गादीनां दोषः । लिसयं तनूकृतम् । लिड्डिअं तथा लोलंठिअं चाटु ॥ यथा ।

लोलंठिएहि रचसि ण मुणइ सा लिड्डिअं लिसयपेम्म ।
लिंका लीव मयच्छी सलिच्चिछुरिअ व्व किं चत्ता ॥ १९ ॥

अत्र । लिक्कइ लिहक्कइ निलीयते । लिसइ स्वपिति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [२२]

लीलो जक्खे लुंखो णिअमे सुत्तम्मि लुंको अ ।
लूणम्मि लुअं भग्गे लुग्गं तह णिण्णयम्मि लुंखाओ ॥२३॥

लीलो यज्ञः । लुंखो नियमः । लुंको । उत ओति लोंको । सुप्तः । लुअं लूनम् । लुग्गं भग्नम् । लुंखाओ निर्णयः ॥ यथा ।

लुअदब्भं लुग्गलयं णइपुलिणं कुणसु कीस लुंको सि ।
रे अलस इत्थ लीलो होहि त्ति सलुंखयाण लुंखाओ ॥ २० ॥ [२३]

लुरणी वज्जविसेसम्मि लुंकणी चेअ लयणम्मि ।
लूआ मयतण्हाए लेहुडलेढुक्कलेडुआ लोट्टे ॥२४॥

L 1 BCFG वालम्मि L 2 BF लसुआ C लिसिय A (E?) लिड्डिय° BFG लिटिय° C लिड्डिय° C °लोलच्छिय ABFG °ठिया E °ठिया C om. य C चाडु°. L. 3 From लिंको to यथा I 4. only 2 hd margin C C लिखी G लिकलो BCF बाल्यः G वा (sic) BCF लिसिय G लिसय. L 4 B लिड्डिय C लिड्डिय F लिडिय G लिड्डिय C om तथा BF लोडियं (sic) C लोलच्छिय G °ठिय L 5 BCF °एहि BF रचासि C रव्वासि B लाड्डिय C (F?) लिडिय G लिड्डिय BF लियस° C लिसियपेम्म L 6 BF लिड्डा C लिच्छी BF लीच मयच्छी CG सलित्त° BF °छुपिय C °बुरिय 2 hd °बुरिड्ढ G °छुरिय BCF च. L 7 C लिसति L. 9 G छुखो णियाम ABCEF णियमे B लुहो C (F?) लुग्गो C 2. hd लुको A लुको cdd य L 10 CEG लुयं E णिमय° A लुखाउ E लुक्खाओ G °उ. L 11 G लीणो G लुड्डो B ओत ओति C उति G वत्ति B लोहो C लोव्हो G om लोको. L 12 G लुखाउ C 1 hd. निर्णाय: G निर्त्तय. L 13 G लुलुअ° C लुग्गलयण पुलिणं G om. कुणसु, has a gap after कीस and then repeats कीस B लुहो C लुड्डो 2 hd लुड्डो G om. सि. L 14 G हो त्ति C सुलख° G °याण BF लुखाआ G °उ. L. 15. C वइ° B °विस्स° G °सेम्मि BF लुकणी or लुहणी C लुरुणी E लुड्डणी ABCEF चेय. L. 16. C °लेडुक° E °लेंदुक° In G दुक्कलेडु is torn off G -या E °लेडुआ C om आ लोट्टे 2 hd. °ओ E लोट्ट G लो.

लुरणी वाद्यविशेष । लुक्कणी लयनम् । अत्र लुक्कइ लुहइ मार्ष्टीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । लूआ मृगतृष्णा । अत्र लूरइ छिनत्तीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । लेहुडो लेढुक्को लेडुओ त्रयो ऽप्येते लोष्टवाचका ॥ यथा ।

हर लेढुक्के मा कुण लूअभया लुरणिसाललुक्कणिअ ।
पेसणलेहुडलेडुअखलस्स मा हुज्ज इन्नदइअस्स ॥ २१ ॥ [२४]

लेढिअमवि संभरणे लोले लेहडयलोहिल्ला ।
लोट्टिअओ उवविट्टे तह लोलुंचाविअं रइअतण्हे ॥ २५ ॥

लेढिअ स्मरणम् । लेहडो तथा लोहिल्लो लम्पट । लोट्टिओ उपविष्ट । अत्र लोट्टइ स्वपितीति धात्वादेशेपूक्तमिति नोक्तम् । लोलुचाविअ रचिततृष्णम् ॥ यथा ।

महुरसलोलुचाविअ लेहड णलिणीउ भसल चुम्बन्तो ।
इह लोट्टिअस्स मह रयलोहिल्लपिअस्स लेढिअ रयसि ॥ २२ ॥ [२५]

॥ अथानेकार्था ॥

लल्लं सप्पिहणूणेसु केसओसारएसु लवो वि ।
अच्चासत्तमणोहरपिअंवएसुं तह य लट्ठो ॥ २६ ॥

लल्ल सस्पृह न्यून च । लवा केशा लवो गोवाटश्चेति द्व्यर्थो लवशब्द । लट्ठो अन्यासक्तो मनोहर प्रियंवदश्चेति त्र्यर्थ ॥ [२६]

L 1 B लुरणी C (F) लुक्कणी BF लुहइ B मार्ष्टीति L 2 B छिनत्ति इति From स्वाद to लडु। ? torn off in G B लूअ इति नाम्न L 3 BF लेडुक्का C लेडुआ In G से ला° यथा is torn off L 4 From लड to लेडु torn off in G B लड्ढ C (F) लडुक्क BF लुक्काणय C लुक्कणिय L BF लेडुअसलस्स C दइअ C हुज्ज BF इलस्सइयस्स C °इयस्स From असलाहो to लसिरिं° p ... L ... torn off in G L 6 A लेड्डिय BCF लेढिय BF मपि F लम्पडह L 7 A लोट्टिउ BF लोट्टियत्रो C लोट्टियओ F ...िय BCF लोलुंचाविय A °चाविय F चाविय BCFF रइय L 8 BCF लेढिय BF लोलुका C लोट्टिया L 9 B स्वपिति इति पूर्व इति नाम्न BF °चाविय C °चाविय B °इत L 10 C (F) लोलुचाविय B चाविय C लेहड णिलणीउ भसल चुम्बा L 11 B लोट्टियस्स C (F) लोट्टियस्स BF लोहिल्लपियस्स C पियस्स लेढिय L 12 om A L 13 C लप्पिहु B उवार B लवा C (F) लवा L 14 C F पियंवएसु L 15 BF लवा C लवा 2 L 14 लवा B C L 14 लवा B लव C (F) लव्व C लवा L 16 B अन्यासक्त मनो°

लयणं तणुमिउवल्लीसु लाइआ भूसगहिअअद्धजिणद्धा ।
लालंपिअं पवाले खलीणआकन्दिएसुं च ॥२७ ॥

लयणं तनु मृदु वल्ली चेति त्र्यर्थम् । लाइआ भूषा गृहीतं चर्मार्धं चेति त्र्यर्थम् । लालंपिअं प्रवालं खलीनमाक्रन्दितं चेति त्र्यर्थम् ॥ [२७]

लिहिओ तणुसइएसुं लिंकिअमक्खित्तलीणेसु ।
लुंवी थवयलया लेसा लिहिआसत्थणिद्दणीसद्दा ॥ २८ ॥

लिहिओ तनुः सुप्तश्च । लिंकिअं आक्षिप्तं लीनं च । लुंवी स्तबको लता च । लेसो लिखितमाश्वस्तो निद्रा निःशब्दश्चेति चतुरर्थः । अल्पशास्त्री लेशशब्दभवः ॥ [२८]

लेडुक्को लम्पडलुट्टएसु लोढो अ भरिअसइएसु ।
वंगवयवंढवड्डा वाइङ्गणगिद्धवन्धगरुएसु ॥ २९ ॥

लेडुक्को लम्पटो लोष्टश्च । लोढो स्मृतः शयितश्च ॥

॥ अथ वादिः ॥

वग वृन्ताकम् । वओ गृध्रपक्षी । वढो बन्धः । वड्डो महान् ॥ यथा ।

वड्डइ विरहवढे आवणपिडिआउ वड्डयगमिमं ।
उग्घेत्तुआण उड्डइ आमिसपिण्डब्भमेण वओ ॥ २३ ॥ [२९]

वद्धी अवस्सकिच्चम्मि वंकवंसा कलङ्कम्मि ।
वंसी अ सिरसि माला वच्छं पासे वऊ अ लायसे ॥ ३० ॥

L 1 B °मिआं° ACE लाइया *cdd* °गहिय° C (F?) °णद्दा L 2 ABEF °पिय C लालिंडिय ABCF पवालं L 3, BCF लअणं B त्र्यर्थ BCF लाइय L 4 BCF °पिय प्रवालं B °मक्रांदि° L 5 A लिहिउ E °सुइएसु A °एसु *cdd* लिंकियम° A °क्खंत्त° C °खित्त° L 6 B लुवी E लुम्बी A थव्वय° A लसा ACE लिहिया° BF लिजिया° C °सच्छ° BF °हीसद्द L 7 C तन्तु BCF लिंकय B आक्षम B स्तवका C लेसा L 8 B °श्वस्ते B चतुर्थ B लेश्यशब्द° L 9 A °लुट्टएसु C °लुदएसु E लाढो *cdd* य भरिय° BF °सइसु L 10 A °वंड° BF °वन्ढ° C °वड° BF °वड्डा BF वाइगण° E वाइगण° C °गिद्द° AB °वंध° L 12 *om* A L 13 B ओ for वओ BF महा य ॥ L 14 C वड्डइ विर° BCF °विढे BCF °पिडियाउ C वड्डयगमिम L 15 BF ओघेत्तुआण C 1 hd वउ L 16 C (F?) वद्दी E वद्धी E बक° L 17 *cdd* य A वत्थ E वच्छ C 1 hd उऊ 2 hd उवऊ BF लायणं

वद्धी अवश्यकृत्यम् । वंको तथा वंसो कलङ्कः । वंसी शिरसि माला । वच्छं पार्श्वम् । वऊ लावण्यम् ॥ यथा ।

वच्छे सवऊ दइआ सवंसिआ धम्मअत्थवद्धी अ ।
असोसवाहवंको अवंसवंसाण ण हु होइ ॥ २४ ॥ [३०]

वम्हं रप्फे वत्थी उडए वल्लो सिसू वहू चिविडा ।
वहवट्टा खन्धव्वणमग्गा सीमाइ वत्तिवइवेला ॥ ३१ ॥

वम्हं वल्मीकम् । वत्थी तापसानामुटजम् । वल्लो शिशुः । वहू चिविडा । गन्धद्रव्यविशेषः । वहो स्कन्धव्रणः । सामान्येन व्रण इत्यन्ये । वट्टा पन्थाः । वत्ती तथा वइवेला द्वावेतौ सीमवाचकौ ॥ यथा ।

वत्थीवइवेलाए वल्लयणिव्वत्तिआ मह वहल्ला ।
किं दिट्ठा वहुसयडे वट्टाए वम्हखुत्तया अवहा ॥ २५ ॥ [३१]

वज्जा अहिआरे वल्लिवल्लरीविल्लरीउ केसेसु ।
वतुविच्छड्डा णिवहे वलहीववणीउ कप्पासे ॥ ३२ ॥

वज्जा अधिकारः । वल्ली वल्लरी विल्लरी त्रयोऽप्येते केशवाचकाः । वतू तथा विच्छड्डो निवहः । ऋद्धिवाची तु विच्छड्डो विच्छर्दशब्दभवः । अत्र वन्द्रं वृन्दमिति वन्द्रशब्दभवम् । वलही तथा ववणी कर्पासः ॥ यथा ।

वरवल्लरीण विल्लरिवित्तणवज्जाइ लज्जइ कुवली ।
वलहियतुं तुरन्ती ववणीविच्छड्डमज्झम्मि ॥ २६ ॥ [३२]

L. 1. C (P?) वद्धी अावश्य° BF वद्धी C वद्धी corr 2 hd BF शिरसि C शिरसि L. 2 B लावण्यं L. 3 DCF यथा BF सवंसि C सवंसिया C °अत्थ BCF व L. 4 BF °वाह वंको C वाह° B होइ L. 5 L. रप्फे C वच्छी C वेल्ला सिसु ABCF चिविडा L. 6 E वह° E (B?) वट्टा C खन्धवण L. 7 C वच्छी B °मुटजं B वल्लं. BF वह वीडा C चिविडा L. 8 B यथा L. 9 C वइवेला L. 10 C वच्छी° BF °वइवेला BF णिव्वत्तिया C णिव्वत्तिया B वहल्ला L. 11 C दिट्ठा वहुसयडे C वम्ह°. L. 12 C वज्जा 2 hd वज्जा C अहियारे L. विल्लरीविल्लरीउ C वल्लिवल्लरीया L. 13. A वतु° BF विल्लरा From वतु to °री torn off in G, and again from °रीउ to कुवलि L. 14 C °वाचकाः L. 14 C वतू C °री वि च 2 hd del वि G वतू L. 15 C विच्छड्डो In G वि° is torn off C विच्छड्डा BF विच्छड्ड° L. 16 BCF वंद्र C विदि तु PCF वंद्र In G वन्द्रश is torn off C वलही L. 17 C वज्ज° G वर BF विल्लरि G वल्लरि° C °वज्ज 2 hd °वज्जाइ B लज्जइ G, C 1. hd कुवली L. 18 C वलहि° G वल CG तुरंती G ववणी°

वडहो खगभेए वसलविड्डविअलंबला य दीहम्मि ।
वप्पीओ वप्पीहम्मि वम्हलं केसरे चेअ ॥ ३३ ॥

वडहो पक्षिभेदः । वसलं विड्डं विअलंबलं त्रयो ऽप्यमी दीर्घार्थाः । विड्डस्थाने वित्तं अन्ये पठन्ति । वप्पीओ चातकः । वम्हलं केसरम् ॥ यथा ।

पुच्छइ वडहं वप्पीअयं च णवणीमवम्हलं दट्ठु ।
वसलसरं विड्डच्छी विअलंबलमग्गइन्तपइयत्तं ॥ २७ ॥ [३३]

णिद्दाकरीलयाए वयली वेली अ वड्डिमं अहिए ।
वइओ पीए वलिआविलमा जीवाइ चुसिए वयरं ॥ ३४ ॥

वयली तथा वेली निद्राकरी लता । वड्डिमं अतिरिक्तम् । वइओ पीतः । वलिआ तथा विलमा ज्या । वयरं चूर्णितम् ॥ यथा ।

वइए वयरवयलिदलवेलिफलरसे वि वड्डिम णिद्दं ।
ण लहइ विलमज्झुणीहि च तणुई कामस्स किब्बवलिअस्स ॥ २८ ॥ [३४]

वयडो अ वाडिआए वंफिअवलिआ य भुत्तम्मि ।
वाहाकुले वणायं च वहलं वक्कडं च दुद्दिणए ॥ ३५ ॥

वयडो वाटिका । वंफिअं तथा वलिअं भुक्तम् । वणायं व्याधकुलम् । वहलं तथा वक्कडं दुर्दिनम् । वक्कडं निरन्तरवृष्टिरित्येके ॥ यथा ।

तुह वाणवक्कडे वहले व्व हंसो रिऊ चइअ समरं ।
वंफिअमुअवलिअफलो भमरइ वयडं गओ वणायवणे ॥ २९ ॥ [३५]

L 1 C °विड्ड° G °वड्डु° E °विअल° ABCFG °लवला L 2 A वप्पीउ BF वप्पीहो G वप्पीउ BF वप्पीहमि CG वप्पीह° E कर ACEG (F?) चेय B वेय L 3 G वसल्ल BLG विड्डु BCFG विय° G °लंवल्ल C विड° G चिड्डु° L 4 cdd वित्तमन्ये C 1 hd वप्पीओं G °उ C वह्मलं G केयरचनं ■ ॥ L 5 BF वडह BF om च C व BCF नव° C दट्ठु G दट्ठ L 6 BF °सर G विय° BG °लवल्ल° C °म्गाइंत° BF °पइ यत्त C °नष्ट L 7 G निद्दा° A वेर्ल्ली B चेल्ली E बेल्ली cdd य A वड्डिम BF वन्दिम L 8 AG वइउ E वईओ cdd वलिया° C °विमलमा AC चुसिए ABG वअर C वइर F अवर L 9 G वअली C °करिलता BF वन्दिम G वइउ L 10 B वलिया C (F?) विलिया G वइया BF ज्ञा BF वन्अर C वअर G चूर्णितं L 11 BFG वअर° C om फल G वम्भिणिद L 12 C विमल° BF ज्झुणीहि CG °हिं BF व cdl किव्वलियस्स L 13 cdd य वाडियाए ABCF वफिय° E विफ्फिय° G वंकिय° cdd °वलिया L 14 E वाहा° G वयाए A om च BF वहल्ल G वद्दल्ल C वक्कए व C 1 hd दुद्दि° L 15 CG वंफिय cdd वलिय BF वणय L 16 C वहल्ल C वक्कड B निरंतरं° G °रित्यन्य L 17 cdd वाए° BF च BFG चइय C वइय L 18 CG वंफिय° G °मुय° cdd °वलिय° G भमरइ CG गउ C वणगोयण G वणाय°

रज्जे वंडुअमोलीइ वडाली अ वरओ कलमभेए ।
गाईइ वल्लई वढयं वरं वड्ढिआ य कूवतुला ॥ ३६ ॥

वंडुअं राज्यम् । वडाली पङ्क्तिः । वरओ शालिभेदः । यो ऽसावणुरिति प्रसिद्धः । वल्लई गौः । वीणागोपीवाचकस्तु वल्लकीवल्लवीशब्दभवः । वढयं प्रधानम् । वड्ढिआ कूपतुला ॥ यथा ।

गोवाल कि ण रक्खसि वढयवरएसु वल्लइवडालिं ।
किं वंडुअं व पत्तं वड्ढिअणिभडे इमाइ जं लविओ ॥ ३० ॥ [३६]

वणवो दवाणले वज्जरा णई वसयं च सिरिखण्डे ।
सण्ढम्मि वढ्ढिओ तह वहडवणारा य वच्छयरे ॥ ३७ ॥

वणवो दवाग्निः । वज्जरा नदी । वसयं श्रीखण्डम् । पिष्टातकचूर्णमित्यन्ये । वढ्ढिओ षण्ढः । वहडो तथा वणारो दम्यो वत्सः ॥ यथा ।

वज्जरतडतिणमत्तो वहडिं मा सुय वढ्ढिअवणार ।
वणवपिलुट्ठो पल्लवइ गोम वसयतरू कह वि ॥ ३१ ॥ [३७]

वत्ताइ वग्गयं पउरे वग्गेज्जो दुमालिआ वणाई ।
गोवन्द्रम्मि वणद्दी वब्भयमम्भोअमज्झम्मि ॥ ३८ ॥

वग्गयं वार्त्ता । वग्गेज्जो प्रचुरः । वणाई वृक्षपङ्क्तिः । वणद्दी गोवृन्दम् । वब्भयं कमलोदरम् ॥ यथा ।

L 1 A वडुअ° BCF वंडुअ° E वडुय° G वडुय° BF वराजी ACEG य BF इ G वरउ. L 2 A गोइण A वलंइ BF वल्लय BF *om.* वढ्ढय C वइय G वढुई E पर AC वड्डिया BF वन्ढिया E वड्डिया G वड्डिया B °तुलं F °तुलं L 3 BCF वडुअ G वडुअं B रज्जो G वरउ L. 4. B प्रसिद्धि G °वल्लडीश° C (F?) वइय L 5 B वन्ढिया C (F?) वडिया G वड्डिया B °तुला L 6 B न C (F?) वइय° G °वरए L. 7 BF वडुअं C वंडुअ G वंडुअ C व B वन्ढियनियडे C (F?) वड्डियणियडे G वड्डियणियडे G लविउ L 8 ABCF दवानले A वज्जुरा B वज्झरा C 1 hd. वस° 2 hd वडस° C वणय L 9 C सढंमि B वड्डिया C वडिओ A °ड A *om* तह BF वच्छयरे G °यर L. 10 B वज्झरा C वइरा G सिरिखंडे. G °चूर्णमि° L 11 B वड्डिओ C (F?) वड्डिओ G °उ संड L 12 C वइर° 2 hd वइडर° C °मत्त-तिडमत्तो B वड्डिय° C वड्डिय° F वड्डिय° C °वणार L 13 C वणय° B °पिलुट्ठो C (F?) °रो *edd* मेय BF वसयतरू C वसइ° L. 14 BF वत्ताइ वग्गय C वत्ता य वग्गइ E वग्गेज्जा C वग्गेज्जो A दुमा° *edd* °लिया B वणाई L 15 A गोवंद्रंमि BF °वइंमि C °वद्रम्मि E °दंमि G °वंद्रम्मि C वणद्दी E वणवड्डी A वसयम° BF °मंभोय° E °मम्भोय° A °मज्झंमि C °मज्झ° 2 hd °मज्झ° E मझम्मि L 16 B वग्गई C वग्गया BF प्रचुर B वणद्दी E वणी C वणद्दी

वब्भयणिलीणभमरे वणद्दिसद्दसवणाइमूलम्मि ।
गइवग्गयं पि मा कुण पिम्र वग्गेज्जम्मि मज्झदिणतावे ॥ ३२ ॥ [३८]

लहुजलवहे वहोलो वाहलिविरया य वज्जिअं दिट्ठे ।
अत्थम्मि अ वव्वाडो पमहेसुं तह य वंगच्छा ॥ ३९ ॥

वहोलो वाहली विरओ त्रयो ऽप्येते लघुजलप्रवाहवाचकाः । वज्जिअं अवलोकितम् । वव्वाडो अर्थः । वंगच्छा प्रमथाः ॥ यथा ।

मा वाहलीउ विरयं भमेसु किं इत्थ वज्जिअ कहसु ।
तुह्रे वंगच्छेसे समयवहोलम्मि होइ वव्वाडो ॥ ३३ ॥ [३९]

वप्पीहो थूवे वहुरा य सिवा वट्टिवं च परकज्जे ।
णउलम्मि अ वग्गोओ कणिट्ठसासू वहुव्वा य ॥ ४० ॥

वप्पीहो स्तूपः । मृदादिकूट इत्यर्थः । वहुरा शिवा । वट्टिव परकार्यम् । वग्गोओ नकुलः । वहुव्वा कनिष्ठश्वश्रूः ॥ यथा ।

जं मसए वहुव्वाण वट्टिवं मज्झ कज्जवप्पीहं ।
त सहि मग्गपयाहिणवहुरावग्गोअदंसणपहावो ॥ ३४ ॥ [४०]

वंजरवहुसिवच्छीवा णीवीजेट्ठभज्जगोवेसु ।
वत्तारो वेडुल्लो अ गव्विए ववहिओ मत्ते ॥ ४१ ॥

L 1 C वणद्दि° BFG °सद्दनवणाई° L 2 cdd पिय BF चग्गे C °ह्मनि मझ° BCF °तावी L 3 A वहोला E बहोलो वाहलि° A °विरउ वि AEG वज्जिय B वज्झिय C वज्ञिय ▮ hd वड्झिय C दिंहे L 4 C अच्छमि cdd य ABF वचाडो C वच्छाडा BF पमुहसु BFG वगत्था L ▮ G विरउ B वज्झिय C वज्ञिय 2 hd वड्झियं L 6 BCF वचाडो BF ऽर्थं B चगत्था BCF प्रमया L 7 BF वाहडीउ C वाहलाइ विरइ BFG वज्जियं C वज्ञिय L 8 C तुहे BFG वंगन्थेसे C सयवहो° B चचाडो CF वचाडो G वव्वा (sic) L 9 AE बप्पीहो C 1 hd बप्पीवो 2 hd वप्पीवो A वहुरा E चहुरा B दिवा A वट्टिवं BF वन्दिवं C वन्यि G वट्टिवं C व पखइं 2 hd °ज्जे L 10 AE नउल° cdd य AG वग्गोउ In B णउ° य व° is written twice AE बहु° C वहुचा L 11 B बप्पीरो C °कूट C 1 hd बहुरा ▮ चन्दिय C (F?) वदिय G वट्टिव L 12 G वग्गोवो नुकुल BF बहुव्वा C वहुचा cdd कनिष्ट° B °श्वश्रू C °श्वसू L 13 G मसए C वहुचाए B वन्दीय C वट्टियं F वन्वीय G वट्टिव C मझ L 14 C °बहुरा° cdd °वग्गोय° C °पहोवो L 15 C 2 hd °वहुसी° G °वहुल्ति° BF °वत्थीवा C 1 hd णाजेट्ठ° 2 hd णीवीजेट्ठ° C °गोव्वेसु L 16 A वेडल्लो cdd य AG °हिउ BF मत्तो

वंजरं नीवी । वहुसी ज्येष्ठभार्या । वच्छीवो गोपः । वत्तारो तथा वेड्डुल्लो गर्वितः । वचहिओ मत्तः ॥ यथा ।

मा कड्ढ वंजरं मह ववहिअवच्छीव रूववेड्डुल्ल ।
ओ पेच्छइ कुडिलच्छी वहुसिआ मं सइत्तवत्तारा ॥ ३५ ॥

अत्र । वद्धणी संमार्जनी । वइरं वज्रम् । वसई रात्रिः । एते वर्धनीवज्रवसतिशब्दभवाः । वलया यामीति वडवाशब्दस्य डस्य लत्वे सिद्धम् ॥ वज्जइ त्रस्यति । वचइ काङ्क्षति । इति धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ ॥ [४१]

वंगेवड्डुवम्मीसरवइरोडा कोलकामजारेसु ।
हढमालिअवायालीसुं ववसिअवड्डुहुल्लिवहढोला ॥ ४२ ॥

वंगेवड्डू सूकरः । वम्मीसरो कामः । वइरोडो जारः । ववसिअं बलात्कारः । वड्डुहुल्ली मालाकारः । वहढोलो वाताली । वात्येति यावत् ॥ यथा ।

कयववसिएण वम्मीसरेण वंगेवड्डु व्व सरविद्धो ।
भणु वड्डुहुल्लिघरिणिं किं वहढोलो व्व भमसि वइरोड ॥ ३६ ॥ [४२]

वलयणिवलवाडिवलग्गंगणिआवाडीओ अ वईए ।
वलअंगिवलंगणिअवेंगीओ वइमईए अ ॥ ४३ ॥

वलयणी वलवाडी वलग्गंगणी वाडी एते चत्वारो वृतिवाचकाः । वलअंगी वलंगणिआ वेंगी त्रयो ऽप्यमी वृतिमतीवाचकाः ॥ यथा ।

L 1. BF वंजरी G वहुल्ली B जोह° CG (F?) ज्येड° B वत्तारा L 2 G °हिड. L 3. B कड्ढ C (F?) कड्ढ G कड्ढ *edd* ववहिय° B रूव° L 4 G उ BF पेत्थइ CG पिच्छइ B वहुसिया C (F?) वहुसिया G वहुल्लिया BF °वत्तारो L. 5 C (F) वद्दणी In B वद्धणी रा is torn off B वज्जं B वर्जनी° L 6 In G वलया is torn off BF वज्जइ L 7 G वस्यनीति CG वच्चइ B °नीति धा° In G क्षति । इति धा° is torn off C (F?) °क्ता इति नोक्ता G नाक्ता L 8 A वंगेवड° BF वंगवड्डमीसर° B वगवूड° E वंगवड° In G वम्मी° कोल is torn off. BF °रोडा From जारेसु to ववड्डु° l 9 torn off in G. L. 9 *edd* °मालिय° C 1 hd वायालि° 2 hd वायालि° A °लीसु BF (G) ववसिय° E सियं° CEG वड्डुल्लि° BF °दाला C °वहढोला L. 10. From कर to मारए p 253 l 12 torn off in G B वम्मीसरा BF ववसियं C °सियं L. 12 BF °वसिए° C °सिएण C य BF वंगे° CF °सिरो L. 13 C वड्डुहल्लि° BF कि C ढोलो य BF वइरोड L. 14 BF वलयणि° C वइवाडि° F वड्डवाड A लिया° BF G °गणिआवाडीआ C (F?) °वाडीआ° A वईड L. 15 E वलय-गिवल° A लियावेंगीउ BF लियागीउ C °लियाउ° E °लियाउ ACE य L. 16 B वलयणी वलयणी वलवाडी C वृति L. 17 BCF लिया C वृतिमति°

समिइयलग्गगणिआवेंगी खन्तिवलवाडिअलभंगी ।
दिहियाडियलंगणिआ मणविलीवलयणी सुविहिआए ॥ ३७ ॥ [४३]

वड्डइओ चम्मयरे वच्छिमओ गब्भसेज्जाए ।
सूलप्पोइअमंसे वउलिअमहिणववरम्मि वरइत्तो ॥ ४४ ॥

वड्डइओ चर्मकारः । रथकारवाचकस्तु वर्धकिशब्दभवः । वच्छिमओ गर्भशय्या । वच्छिउडो गर्भाश्रय इत्यन्ये । वउलिअं शूलप्रोतं मांसम् । वरइत्तो अभिनववरः ॥ यथा ।

वहिरिणिवरइत्त किमणत्तवड्डइअ वच्छिमयगउ व्व तुमं ।
ण मुणेसि किं पि ज इह लिहेसि सूलं पि वउलिअपसङ्गा ॥ ३८ ॥ [४४]

वल्लादयं च अच्छाअणम्मि वत्थासयम्मि वत्थउडो ।
वक्खारयं रइघरे वड्डाविअमवि समाविअए ॥ ४५ ॥

वल्लादय आच्छादनम् । वत्थउडो वस्त्राश्रयः । वस्त्रनिर्मित आश्रय इत्यर्थः । वक्खारय रतिगृहम् । अन्तःपुरमित्यन्ये । वड्डाविअ समापितम् ॥ यथा ।

णववत्थउडयवक्खारयम्मि वल्लादयल्लपल्लङ्के ।
लुढिआ णिएइ वड्डाविअसकज्जा वहू दइअमग्गं ॥ ३९ ॥ [४५]

वक्कलयं च पुरओ कयम्मि वग्गंसिअं जुज्झे ।
वहुमासो जत्थ पई ण जाइ बाहिं णवोढवहुघरओ ॥ ४६ ॥

L 1 BCF °णिया° BF पति° C °वाडीवलयंगी   L 2 C °वलंणिया BF °गणिया C °वली° BF °हियाए C °हियाए   L 3 BF वड्ड° C वद्दइओ 2 hd वड्डइओ AE °इउ A चम्मयरे E चम्मडयरे A वड्डिमउ B गज्झसिज्जाए F गज्झसियाए   L 4 BF सूल° C मूल° 2 hd सुल° cdd °इय° BEF वउलिय° AC वउलिय° E वइरत्तो   L 5 BF वन्दइओ C वद्द° C (F?) वर्द्धकि° BF गर्भशय्याग्ना । वच्छिआडो C om गर्भशय्या । वच्छिउडो C 2 hd adds गर्भशय्या   L 6 C °भय BCF वउलिय B वरेइत्तो BF °वर   L 8 BCF वहिरिणि° BF °वन्दिइय° C °वद्दइय° C च   L 9 C सुणसि BF शूलं BF वउलिय° C ओवलिय°   L 10 AC अच्छायण° BCF वच्छासयम्मि C वच्छउडो E °उड   L 11 BF वत्थारय A वद्दा° BF वन्दा° C वद्दा° cdd °विअमवि A °वियए   L 12 C वच्छउडो BCF वस्त्राश्रयो   L 13 BF वखारय BF वन्दाविय C वद्दाविय   L 14 C °वच्छउड° BF वल्लादइपल्लंके   L 15 BCF लुढिया BF वन्दाविअ° C वद्दावियस° BCF दइय°   L 16 BF वक्कलय om च C पुरउ B क्रयंमि BF वकसियं ACE °सिय   L 17 AE वहुमासा E न A वाहि BCEF वाहिं E नवोढ° A णवोढ° AE °बहु° A °घरउ

वक्कलय पुरस्कृतम् । वग्गसिअं युद्धम् । वहुमासो यत्र पती रममाणो नवोढवधूगृहाद्बहिर्न याति । यदाह । ॥ प्रथमोढायाः सदनाद्यत्र पतिर्नोपयाति बहिः । स स्याद्रमणविशेषो वहुमासो ॥ यथा ।

जयसिरिणववहुआघरवग्गसिअद्धणा वहिमाणिन्तो ।
किं वक्कलयभुअबल वहुमास कुमरवाल पुण कुणसि ॥ ४० ॥ [४६]

मेहम्मि वड्डवासो मुअम्मि वरउप्फवामा य ।
वंणिडलए वच्छीउत्तवारिआ तह फले वरेइत्थं ॥ ४७ ॥

वड्डवासो मेघः । केचिदोष्ठ्यादिमेनं पठन्ति । वरउप्फो तथा वामो मृतः । वामस्यास्थीनि वामट्ठिआइ । अत एव वामड्डीओ मृतास्थीनीति न वक्ष्यते । वच्छीउत्तो तथा वारिओ नापितः । वरेइत्थं फलम् ॥ यथा ।

वामम्मि वारिए इह वच्छीउत्ति व्व वाहिभमिर म्हि ।
मह वड्डवास वरउप्फमारणे तुज्झ किं वरेइत्थं ॥ ४१ ॥ [४७]

वप्पीडिअं च खेत्तम्मि वलविअवलमयवारुआ सिग्घे ।
वंसप्फालं पयडे चुल्लीमूले वडिसरं च ॥ ४८ ॥

वप्पीडिअं क्षेत्रम् । वलविअं वलमय वारुअ एते त्रयः शीघ्रार्थाः । वंसप्फालं प्रकटम् । ऋजिरित्यन्ये । वडिसर चुल्लीमूलम् ॥ यथा ।

वप्पीडिआ वलविअं किमागओ वच्च वलमयं तस्थ ।
वसप्फालं मुअइ वडिसरकम्मे ण वारुआ अम्हे ॥ ४२ ॥ [४८]

L. 1 B वक्कलय BCF वग्गसिय C 1 M बहुमासो L. 2 C पतिर्नोपयाति L. 3 C बहुमासा L. 4 B नव° C °वहुया BCF °सिय° B वहिम° BCF °माणिन्ता L. 5 B °भुयवल C °भुयवल F °भुयवल C बहु° L. 6 L वरउप्फवामा L. 7 I वंणिड° ACE °वारिया C वरइत्थं L. 8 BCF कश्चित् B उप्फो° C I b I उप्फा L. 9 B वाम ट्ठियाइ C (F?) °ट्ठियाइ C वामट्ठिया B वक्ष्ये L. 10 B वच्छ° C (F?) वरइत्थ L. 11 BF वामम्मि C वामंमि BCF वाहि° BF °भमरंमि L. 12 C वडवास From तुज्झ to सिग्घ torn off in G C तुज्झ C °इत्थं L. 13 eld °डिय BF खित्तंमि AF वलविय° I °मय° A °वारुया F °वारुया A सिग्घो G सिग्घ L. 14 In G पयडे [illegible] is torn off BF चुल्लीमुले वडि° From वडिसरं to ५८ torn off in G L. 15 BCF °डिय B वलविय CF वलविय C वलम B वारुय B वंसफाल L. 16 In G ऋज । चुल्लीमूलम् is torn off L. 17 eld °डिया वलविय C कमागय From वच्च to वारुया torn off in G C वच्च वलमय तत्थ L. 18 BCF मुयइ BF वडिसर° C वडिसरकम्म BF वारुया C वारुया

थामम्मि ववत्थंभो कागे वसभुद्दविरसमुहा ।
कणभेअम्मि वरइओ वड्डणसालो अ छिन्नपुच्छम्मि ॥ ४९ ॥

ववत्थंभो बलम् । वसभुद्दो तथा विरसमुहो काकः । वरइओ धान्यविशेषः । अत्र । वलग्गइ आरोहति । वग्गोलइ रोमन्थयति । वमालइ पुञ्जयति । वसुआइ उद्वाति । एते धात्वादेशेपूक्ता इति नोक्ताः । वड्डणसालो छिन्नपुच्छः ॥ यथा ।

वसभुद्दसह किं तुह हलिअ ववत्थंभएण जं पडिआ ।
इह वरइएसु वड्डणसालवइल्ल व्व सोम विरसमु[ह]ा ॥ ४३ ॥ [४९]

विसुवम्मि वओवत्थयवओवउप्फा वदिकालिअं वलिए ।
वहुहाडिणी वहूवरि ऊढा वहुघारिणी अ णववहुआ ॥ ५० ॥

वओवत्थ तथा वओवउप्फं विषुवत् । समरात्रिंदिवः काल इत्यर्थः । वदिकालिअ वलितम् । वहुहाडिणी वध्वा उपरि या परिणीयते । वहुघारिणी नववधूः ॥ यथा ।

वहुघारिणिं च वहुहाडिणिं च मोत्तु गओ वओवत्थे ।
मह पुत्तो दुइए वि हु वओवउप्फे ण इत्थ वदिकालिओ ॥ ४४ ॥ [५०]

वइरोअणो अ बुद्धम्मि वड्डणमिरं च पीणम्मि ।
वइवलओ दुणदुहए वक्कडवंधं च कसआहरणे ॥ ५१ ॥

L 1 G थमम्मि BF चव° C ववच्छभो A वसभुद्द° BF °बुद्द° C °भुद्द° L 2 E °भेहम्मि G °भयम्मि C विरईओ E वरईआ G °इउ BF वन्डण° C वड्डण° G वड्डण° ABEF व From अ to काक torn off in G L 3 C ववच्छभो BF, C 1 hd वल C °भुद्दो C *om* तथा CF °मूहो G वरइउ L 4 From सुआइ to सालो torn off in G L 5 BF वन्डण° C वड्डण° L 6 BF °भुद्द° C °भुद्द° *cdd* हलिय BF ववछेभएण C ववच्छे° *cdd* पडिया L 7 [illegible] वड्डण° perhaps the correct form, CF वड्डण° G वड्डण° BF °वइल्ल C °वइल्लु व In G from वइल्ल to वउप्फा torn off BCF सोय BF विरस° L 8 BF विसुचंमि A वउवत्थ° B वओचत्थ° C वउवच्छ° B °चउव° CEF वउव° AE °उप्फा C °वप्पा G °उप्पा *cdd* °कालिय L 9 BF *om* वहुहाडिणी A बहु° E बहूचरि E बहुधा° C 1 hd वहुप्पा° C °रणी CG य A °बहुआ C °बहूआ EG °वहुया L 10 BF चउवत्थ C वउवउच्छं G वउवत्थ BF चउव° CG वउव° C °उप्प From प्फ to हुहाडिणी torn off in G C °दिवकाल L 11 BCF °लियं BF कलित L 13 B °घारणि BG माइ C 1 hd गउ वउ° C °वच्छे L 14 C वि उ वउप्फ C इच्छ G °लिउ L 15 E नइरो° C 1 hd °रोआणा 2 hd °रोअणा G य C बुद्धमि G बु° BFG वन्णमिरिं C वन्णसिर [illegible] °मिण C *om* च L 16 [illegible] चइव° AG °लउ ABFG दुदुहए C °भए B °वध C °बध A व G कच्च°

वइरोअणो बुद्धः । वङ्कणमिरं पीनम् । वइवलओ दुन्दुभसर्पः । वक्कडवधं कर्णाभरणम् ॥ यथा ।

करुणा चइरोअण तइ वङ्कणमिरवाहुपरिअधरवलए ।
सेसो चलवक्कडवधो वइवलउ व्व लुलउ जलहिम्मि ॥ ४५ ॥ [५१]

चूडम्मि वलयवाहू कलकण्ठी वणसवाई अ ।
वग्गोरमयं लुक्खे सरहे वणपक्कसावओ चेअ ॥ ५२ ॥

वलयवाहू चूडकाख्य भुजाभरणम् । वणसवाई कलकण्ठी । वग्गोरमय रूक्षम । वणपक्कसावओ शरभः ॥ यथा ।

वरवलयवाहु वग्गोरमयसरा तुह पुरो वणसवाई ।
तुज्झ पिअस्स य पुरओ ण सो वि वणपक्कसावओ सरो ॥ ४६ ॥ [५२]

वाढी वणिअसहाए वायं गन्धम्मि उच्छुए वाऊ ।
मुहपूरिअतिणवज्जे वाली वामी अ इत्थीए ॥ ५३ ॥

वाढी वणिक्सहायः । वाय गन्धः । वाऊ इक्षुः । वाली मुखमारुतापूरितनृणवाद्यम् । वामी स्त्री ॥ यथा ।

वाउभयाडे वाढिअ वालीसद्देण भसवामीओ ।
किं रे णिरास कोऽसि वोक्कडवायं णिएसि ण हु भप्पं ॥ ४७ ॥ [५३]

वारो चसए वाहा य वालुआ वाणओ वलयआरे ।
गीवाइ वाहणा वावडो कुडुम्बिम्मि वामरी सीहे ॥ ५४ ॥

L. 1 From वइरो° to वक्कड° torn off in G BF वइरा C वइरणिर B वइवलक्षा B °वध L. 3 *edd* वङ्कणमिरवाहु° BI °बुरिय° CG °धरिय L. 4 CG (F?) *om* वत्त B °बंधा C ष In G from इबंधा to हु वत्त° torn off L. 5 ABCF °वाहू E °वाह *edd* व L. 6 C [illegible] उग्गोर AG सावउ G भज L. 7 BG °वाहू C चूडक्का From सावर° to ष्पा (G उ) गाढ्य torn off in G B रूक्ष BI यथा रूक्ष L. 9 B °वलयवलय° F वलयवलय° B वाहु C (F?) वाहू BF °सरा पुरो तुह L. 10 C तुरा *edd* णिअस्स G [illegible] From पऊ° to ऊ in वाउ torn off in G L. 11 F वाही BCEF वणिय° F वाय BEF उच्छुए C उच्छुआ A वाहू BF वउ L. 12 ABEG °पूरिय° C °पुरिय° C °वज्ज F वाला *edd* य E इत्थीए L. 13 B वाढी F वाघ C [illegible] *om* वायं गन्ध C °मरुतापूरित° From मारुता° to °वाद्यम् torn off in G L. 15 BE वाउभयाडे BE वाढिय C *om* वाढिअ G भज L. 16 C णिरास कोऽसि वाइवि CG वाक्कड° L. 17 ABEF वसए G वालुआ From गुहवा to वि सीहे torn off in G F वलय° L. 18 A कुडुम्बि (m) B कुडुम्बिम्मि C (F?) कुडुम्बिम्म F कुडुम्बिम्म B, C 2 Ed. सीहे

वारो चषकः । वाहा वालुका । अत्र वाइ म्लायतीति धात्वादेशोपून्तमिति नोक्तम् । वाणो वलयकारः । वाहणा ग्रीवा । वावडो कुटुम्बी । व्याकुलार्थस्तु व्यापृतशब्दभवः । वामरी सिंहः ॥ यथा ।

वाहामज्झे वामरिकडीउ वाणयवहूउ वारकरा ।
किं कम्बुवाहणाओ पेक्खिअ वावड विमूढो सि ॥ ४८ ॥ [५४]

वारिज्जो वीवाहे वासंदी वासुली अ कुन्दम्मि ।
वावयवावरिणिवासाणीओ आउत्तछिद्दरच्छासु ॥ ५५ ॥

वारिज्जो विवाहः । वासंदी तथा वासुली कुन्दः । वावओ आयुक्तः । वावरणी छिद्रम् । वासाणी रथ्या ॥ यथा ।

वावयकुमार वासंदिवन्त वासुलिदईइ वारिज्जे ।
जं दिक्खिओ सि ता मा वासाणिं सुलहवावरणिं भमसु ॥ ४९ ॥ [५५]

वाउल्लो पलविरए वायारो सिसिरवायम्मि ।
वाणीरो जम्बू वायाडो कीरे किमिम्मि वाडिल्लो ॥ ५६ ॥

वाउल्लो प्रलपनशीलः । वायारो शिशिरवातः । वाणीरो जम्बूवृक्षः । वायाडो शुकः । वाडिल्लो कृमिः ॥ यथा ।

वाडिल्लो व्व पुणो रम वाणीरवणम्मि तीइ असुचीए ।
तुममगणिअवायारो सिग्घिणा वायाडवाउल्ल ॥ ५० ॥ [५६]

L 1 BF पयकः G वाजा BG °पूक्त इति नोक्त•. L. 2. G वाणउ From कारः to सः वामरी torn off in G B कुडगी C कुटुम्बी F कुडगी C 1 hd व्याऊला°. L. 3. BF धमरी. L 4 G याहा' BF °वजो C 1 hd. °वझे 2 hd. °वझो BF °वडीउ C °वहूओ B चार°. L 5 BF किं किंवुवा° C किं किंवु° G कवुवाहणाउ पक्खिय BF वेक्खिय C पेक्खिया From ड वि° to वावय° l. 10 torn off in G C विमूढेसु. L. 6. A वासुंदी cdd. य C कदम्मि. L. 7. G वायवाणिवणिवासा° ABFG °णीउ C °णी उत्ताच्छिद्द° G °छिद° A °रछासु. L 8 G चारिज्जो BF वासली C कन्द. G कुन्दः B वाचओ From वावरणी to वासुलि° torn off in G. BF रम्या L 10 B वाचय° BF °वत्तीइ G °दनीद C °दन्तीइ against metre. L 11 G दिक्खिउ BF सुलवावरिंग. L 12. A पलचुरए वाआरो AB °वाअंमि In G from वायम्मि to वाउल्लो l. 17 torn off. L. 13 A वाणीरो BF जवू C जवू यारो BF, C 2 hd वायारो E किमम्मि BF वारिल्लो. L. 14. G जवू° BF वायागे शुष्क.. L. 15. G क्रिमि. L. 16 BF °ल्लो: C श्च BF वाणीरमणम्मि H असुचीए From वाडिल्लो to मगणिअ° torn off in G. L. 17. H तुमगणि° BCFG °गणिय° G °याया B सिग्घिणि.

वालप्पं विप्पं तह गाङ्कूले वाविश्रं पसारिश्रए ।
गण्डयमिगम्मि वाडिमविडोमिश्रा·वायणं च लाहणए ॥ ५७ ॥

वालप्प तथा विप्प पुच्छम् । वाविश्रं विस्तारितम् । वाडिमो तथा विडोमिश्रो गण्डकमृग । वायणं भोज्योपायनम् । अत्र वासाहू भेक इति वर्षाभूशब्दभवत्वान्नोक्त॰ ॥ यथा ।

वाडिम विडोमिएसुं वालप्पत्थोडणाइ नाथ कुण ।
वाविश्रपिप्पे सीहे पुण जम्बुश्रवायण होसि ॥ ५१ ॥ [५७]

वाडंतरा कुडीरे वामणिश्रा दिग्घकट्टवाडीए ।
वावडयं वोच्चत्थं विवरीश्ररयम्मि णिहिट्टं ॥ ५८ ॥

वाडंतरा कुडीरम् । वामणिश्रा दीर्घकाष्ठवृति । वावडय तथा वोच्चत्थं विपरीतरतम् । केचित्तु गपरिवर्तितमुखयो स्त्रीपुंसयोर्मुखेजघनकमाहु । यदाह । ॥ वोच्चत्थमोपरिष्टकमाहु स्त्रीपुंसयो परस्परत ॥ यथा ।

वामणिश्रन्तरवाडन्तराइ दूसाइ तह तए रमिश्रं ।
जह सहि वावडयम्मि वोच्चत्थं अज्ज वि भरेइ ॥ ५२ ॥ [५८]

तुरयम्मि वासवारो सिरश्राहरणम्मि वालवासो श्र ।
वावोणयं विकिण्णे णट्टपडिग्गाहयम्मि वामणिश्रो ॥ ५९ ॥

वासवारो तुरग । वालवासो शिरश्राभरणम् । वावोणयं विकीर्णम् । वामणिश्रो नष्टप्रत्यादाता ॥ यथा ।

L 1 F वालप्प C 2 Id ञ्नमूल F णगू ABF वाविय C वाविय F वाविये B वाविय edd °रियए　L 2 BF गडुय° From म्मि to विप्प L 3 torn off in G B °वाडिम° edd विडा A लहणए　L 3 B वाविय CFG वाविय　L 4 G मिड B भाज्जा° G भाज्योपायनम BF वसाहू From [illegible] to भविडा° L 6 torn off in G C 1 Id वर्षाभिवाद° C °वाल्लम । L 6 BF विडामएसु °त्थोडणाइं C °त्थाकुणाइं G °त्थोडणाइ　L 7 edd वाविय° BF °विप्प C मडुय° G मंडुय° BF °वाहणे　L 8 A कुडीर From कुडीरे to तरा कुडीरम् L 10 torn off in G edd °णिया I दिग्घ° B कट्ट°　L 9 B वावडयं C वावडयं F वावरय edd विवरीय°　L 10 BF कुडीरं C कुमारं From रीरम् to व तथा torn off in G BCF वाम णिया °वृत्ति B वावडय In G विपरीत° is torn off From गुपर° to स्त्र (See) p 2 ° L 14 torn off in G　L 11 B °पुंसयो मुखजघ C दारजघ C यदाह　L 12 B वावडयं [illegible] (F°) वावडयमोपरिष्ट°　L 13 C वामणियंतरवाडतराइ 2 Id °मिवाड (sic) C दूसाइ BCF रमियं　L 14 B वोच्चत्थं　L 15 F सिरश्राहरणम्मि edd अ　L 16 F वावो° A णडुपडि° C णड° A °गाह　L 17 B णिय

गद्दाण रिउवहूणं वाचोणयकणयवालवासाण ।
तुह वासवारवाला वामणिआ हुन्ति कुमरवाल णिव ॥ ५३ ॥ [५९]

साणम्मि वासवालो सुरणाहे वाणवालो अ ।
वारसिआ मल्ली कणए वालंफोसवालिआफोसा ॥ ६० ॥

वासवालो श्वा । वाणवालो इन्द्रः । वारसिआ मल्लिका । वालंफोसं तथा वालिआफोसं कनकम् ॥ यथा ।

वारसिआइ महावल सुवासवालरह वाणवालपिअ ।
तुममचिऊण वालंफोसपिओ लहइ वालिआफोसं ॥ ५४ ॥

अत्र वाहिप्पइ व्याह्रियते । वावंफइ श्रमं करोति । इति धात्वादेशेपूक्ताविति नोक्तौ ॥ [६०]

वाहगणो मन्ती दद्दुरडे वायडघडो विसी सारी ।
विल्हं च धवलवसो विपित्तविहसिव्विआ विअसिअम्मि ॥ ६१ ॥

वाहगणो मन्त्री । कमल्यये वाहगणओ । वायडघडो दर्दुरकाख्यो वाद्यविशेषो भरते प्रसिद्धः । विसी करिशारिः । विल्हं धवलम् । अत्र विसो आखुरिति वृषशब्दभवः । विड्डा लज्जेति व्रीडाशब्दस्य तैलादिपाठात् डस्य द्वित्वे सिद्धमिति नोक्तौ । विपित्तं तथा विहसिव्विअं विकसितम् ॥ यथा ।

तुह णिव विपित्तगुण विहसिव्विअविल्हजस चत्तकरिविसिआ ।
वाहगणएहि मुक्का वायडघडवायणा हुआ रिउणो ॥ ५५ ॥ [६१]

L 1 C णद्दाण B रिऊ° L 2 C °वारवारा BCF °णिया. L 3 BF सणमि E वासबालो *cdd* य L 4 *cdd* °सिया E बाल्न° BF *om* सयालिआफो A °वाणिया° CE °वालिया° L 5 BCF °सिया L 6 BCF वाल्निया° L 7 B °सियाइ C (F?) °सियाइ B महावन्न C वाणपिय (sic) L 8 C वालफोसियउ लहइ BCF वालिया° L [illegible] C वाहप्पइ L 11 E वाह° A °गणउ A दहुराड E दहुरडे A °घडों A सारे L. 12 B व C °वसो A *om* विपित्त B °विहेसि° C (F?) °विहि° ABE °व्विया BCF °सियमि L 13 C वाया° C 2 *hd* भारते C प्रसिद्धम् C विशी C *om* शारि L 14 From खुरिति to विपित्त 1 16 torn off in G C वृश्च° BF विश pro विड्डा L 15 B द्वित्थे L 16. BFG सिव्विय C °सिचिय L 17 G निव B °सिव्वियाविल्ह° C [illegible] *hd* FG °व्विय° C 1 *hd* °विय BCF वत्त° C (F?) °विसया BF °विसिया From रिविसिआ to णो in रिउणो 1 18 torn off in G L 18 BF °गणएहिं

विच्छोहो विरहे विरसं वरिसम्मि विसढो अ णीराए ।
कमलासणो विसारी विढणा पण्ही चमू विसरो अ ॥ ६२ ॥

विच्छोहो विरहः । विरसं वर्षम् । विसढो नीरागः । नीरोग इत्यन्ये । विषमवाचकस्तु विषमशब्दभवः । विसारी कमलासनः । विढणा पार्ष्णिः । विसरो सैन्यम् ॥ यथा ।

विसढ विढणा वि ण तुहं तप्पइ विच्छोहिआ तुमए ।
कामविसरेसमहुणो दिणं पि मसइ विसारिविरसं व ॥ ५६ ॥ [६२]

विहई वुन्ताकीइ विरुवे विक्खासविरुअवेलुंका ।
विलयविओलविहसा सूरत्थाविग्गपिञ्जणेसुं च ॥ ६३ ॥

विहई वृन्ताकी । विक्खासो विरुओ वेलुंको त्रयो ऽप्यमी विरूपार्थाः । विलओ सूर्यास्तमयः । विओलो आविग्नः । विहसं पिञ्जनम् ॥ यथा ।

विक्खासविहइकच्छे विहसहत्थं पि सव्वविरुअं तं ।
विलए जं रमसि तओ वेलुंको तुह ण को वि अविओले ॥ ५७ ॥ [६३]

विग्गोवो आउलया विक्खणवितता य कज्जम्मि ।
विसिणो अ रोमसे फाडिए विरिकं च पिञ्जिए विहयं ॥ ६४ ॥

विग्गोवो व्याकुलभावः । विक्खणं तथा विततं कार्यम् । विसिणो रोमशः । *विरिकं पाटितम् । विहयं पिञ्जितम् ॥ यथा ।*

L. 1. D विच्छोहे A विरस विसम्मि E *om.* विरसं *cdd* य   L. 2 DF पन्ही चमू From ण to नीरोग torn off in G.   L. 4 C विरुणा G सैन्य.   L. 6 From वि to काम° torn off in G BCF विच्छोहिया D तुमा तुमय.   L. 7. C °सेसुमहुणो दिणंमि मसइ BF मसई D मसइ G विसारि° BCF च   L. 8 E वुन्ताकीइ BF विरुवे C विरुवेग° E विक्खास° A °विरुअ° E °विरुय° D °वेलुंका   L. 9 E विलय° ACEG (F?) °विओल° From विहसा to विहई torn off in G C सुरत्था° C °पिञ्जणेसु च.   L. 10 B *om* विहई G विरु D विलओ L. 11 B सूर्यास्तमय. C (F?) सूर्यास्तमय. *cdd* विओलो   L. 12. From विहइ° to °विरुअं torn off in G B विहसकच्छे BCF सव्व°   L. 13 D अ C तओ G तउ B वेलुंको BG अवि-ओले C (F?) अविओलो   L. 14 E °वितता E कज्जमि.   L. 15. E विसणो BCEFG य From फा to विहयं torn off in G. B विरक्कं A फाडिए (sic) D विरिक्कं E विरिकं.   L. 16. B भव G विग्गवो. B विसिणो   L. 17. BF विरकं

महविक्खणाविग्गोवे त भणुणिन्तीइ तइ कथ वितत्तं ।
विहयालया सि जं सहि णक्खविरिका य पुलयविसिणा ॥ ५८ ॥ [६४]

लज्जाइ विलिअविहूणावेदूणा तहेअ वेलूणा ।
सब्भाणुम्मि विडप्पो विडओ अ विहुंडुओ चेअ ॥ ६५ ॥

विलिअं विहूणा वेदूणा वेलूणा एते चत्वारो लज्जार्थाः । यत्तु विलिअं विप्रियं तत् व्यलीकशब्दभयम् । केचित् वेलणाय लज्जेत्याहुः । विडप्पो विडओ विहुडुओ त्रयो ऽप्येते राहुवाचकाः । विज्जुला विद्युत् । विलया वनिता । एतौ शब्दभवौ । तथा । विराइ विलीयते । इति धात्वादेशेपूक्त इति नोक्तः ॥ यथा ।

गयविहूणे गयवेदूणो विलिअसहिए सवेलूणो ।
विडयारिबल विहुंडुअघोरम्मि विडप्पघोरो सि ॥ ५९ ॥ [६५]

धट्ठे विसारओ तह विरिज्जंयविलुंपिआ अणुगइट्ठा ।
भल्लाअए विसमयं विप्पवरं तह य वेअड्डं ॥ ६६ ॥

विसारओ धृष्टः । विरिज्जओ अनुचरः । विलुंपिअं अभिलषितम् । विसमय विप्पयरं वेअड्डं त्रयो ऽप्यमी भल्लातकार्थाः ॥ यथा ।

अविरिज्जओ सि कुट्टिअ विसारय किमम्वए विलुपेसि ।
विप्पयरोविअ गन्तुं वेअड्डवणम्मि विसमय भुञ्ज ॥ ६० ॥ [६६]

L 1 From णविग्गोवे to वितत्तं incl torn off in G L 2 G विहियालया B णक्खविरक्का BF पुलयसिविणा L 3 C लज्जाई ABCFG विलिय° E विलय° E (BG ?) °विहूणा° C °वेडूणा E °वेदूणा A वेहूणाविहूणा Perhaps °विहूणावेहूणा is the correct reading BCFG तहेय E तह य A only थ B चेलूणा F वेल्लूणा From लूणा to यत्तु torn off in G L 4 A विडउ C 1 hd वितुउ cdd य A विहडउ CEI विहुडओ ABCF चेय L 5 B विलिय C (F ?) विलयं BCF विहूणा (B °हू° ?) BF वेल्लणा B यत्रु BG विलिय C (F ?) विलय L 6 C अन्ये pro केचित् B चेलणाय In G from वेलणाय to ण अणुअ° p 262 l 12 torn off L 7 C (F ?) विहुडआ BF विज्जली विज्जुव L 8 BF विरोइ B °धुक्त C (F ?) °पूक्ता इति नोक्ता L 9 E °विहूणे BCF विलिय° L 10 BCF °वल B विहडु° BF °अप्पोरंमि L 11 C विरिझय° 2 hd °ञ्झय° cdd °पिया C °इहा L 12 C विप्पमय A वेसद्दं BCF वयद्दं E वेयड्ड L 13 E विरज्जओ C विहसओ 2 hd °ञ्झ° B अनुचर BF अभिलिखितं L 14 BCF वेयद्दं L 15 E अविरिज्जिओ C अविरइउ 2 hd °रज्झउ BCF कुट्टिय BCF किमम्बए C विलुपेसि L 16 H विय CF विय BF वेय° C वेयइ वण° BF विस भुञ्ज E 1 hd भुज

सूईविद्धे विब्भेइअं चउरगइहयम्मि विक्कमणो ।
कीडे विलुंपओ णिसि च विड्डिरिल्ला विडंकिआ वेई ॥ ६७॥

विब्भेइअ सूच्या विद्धम् । विक्कमणो चतुरगतिस्तुरगः । विलुंपओ कीटः । विड्डिरिल्ला रात्रिः । विडंकिआ वेदिका ॥ यथा ।

एअं विडंकिअटिअं पलोइउ विड्डिरिल्लवइवयणं ।
किमविब्भेइअकसय विलुंपए दलसि विक्कमणगमणो ॥ ९१ ॥ [६७]

पच्छातावम्मि विणिब्बरं च कोसुम्भयम्मि विरहालं ।
विचोअयविब्भवणा उवहाणे तह विआलुओ ऽसहणे ॥ ६८ ॥

विणिब्बरं पश्चात्तापः । विरहालं कुसुम्भरक्तं वस्त्रम् । विचोअओ तथा विब्भवणं उपधानम् । विभमणं इत्यन्ये । विआलुओ असहनः ॥ यथा ।

विब्भवणे विचोईअए भुए जूडके म उल्लिहिए ।
जइ विरहालवईए कुवसि विआलुअविणिब्बरो होही ॥ ९२ ॥ [६८]

धाणा विलिंजराओ विअंगिअं णिन्दिअत्थम्मि ।
विकेणुअं च विक्केज्जे विकराले विडिंघिरं चेअ ॥ ६९ ॥

विलिंजरा धाना । विअंगिअं निन्दितम् । विकेणुअं विक्रेयम् । विडिंघिरं विकरालम् । विडिंचिअं इत्यन्ये ॥ यथा ।

विरहविडिंघिर भद्दे तीइ विअंगिअसहीइ फुट्टन्ति ।
मुत्ता विलिंजराउ व तुमं तु विकेणुएत्थिरयसत्तो ॥ ९३ ॥ [६९]

L 1 C *om* विद्धे ABCF °इय F °इय BF भयोर° L 2 B विजिरपओ C 1. hd विचु° A °पउ AC *om* च BF व A विडिरिल्ल BF विड्डारिल्ला C विडरिल्ल B विडंकिय AC (F?) °किया E विडंकिया BCF वेई L 3 BCF °इयं C चमुरग L 4 [illegible] °रिल्ला BCF °किया L 5 BCF च्य BCF विडंकिय° B °द्विय CF °च्यि BF इय C पच्चाइ BCF विड्डारिल्ल° BF °वइवरण L 6 BF किमति° C किमवि° BF °भेइय° C °भइय C गमण L 7 C पच्छुता° A विणिब्बरं BF विणि° C विभूविरं 2 hd विणिब्बिरं E °हाल L 8 A, C 2 hd (B?) विच्चा° *edd* विया° A °लुउ BCEF सहरए L 9 C विणिब्बिरं C 2 hd. विच्चा° BF विभमणमित्य° C विभायणमित्य° L 10 BCF वियानुया L 11 BF, [illegible] 2 hd. विच्चाई°. L 12 BF वियानुया C वियान्बुधाविणिब्बरा होहि L 13 E धाणा A °राउ A विअगंय ABFF णिंदिय° A °त्थम्मि F °त्थमि L 14 B णुचा F °णुयं C विक्किज्जे BF विडिंघरं ABF चय C चय L 15 C °गिय L 16 BF विडिंचिय C विडिंचियमित्यन्य L 17 CD विरहे BF °विडिंघिर° C °विडिघिर ICF °गिय° C फुडंति L 18 BF मुत्ता CD मुत्ता BCF °राया BF विकेणुएत्थिरयसत्तो C विकेणुयमुडियसत्तो D विकेणुएत्थियसत्तिणा

कोमलअबलङ्गीए विलिव्विली विहरिअं च सुरयम्मि ।
विप्फाडिअं च विहंडिअं च विप्पिंडिअं च णासिअए ॥ ७० ॥

विलिव्विली कोमलनिःस्यामतनुः । विहरिअं सुरतम् । विप्फाडिअं विहंडिअं विप्पिंडिअं त्रयो ऽप्येते नाशितार्थाः ॥ यथा ।

विप्फाडिअसाहिम विहंडिअपारेवएहि कयरावं ।
विप्पिंडिअभयलज्जं विलिव्विलीविहरिअं भरिमो ॥ ६४ ॥ [७०]

पुव्वण्हभोअणजलोल्लेसु विआरिआविरल्लिआ चेअ ।
भच्छिअजलहिसु विमइअविसालया तह विहाडणमणत्थे ॥ ७१ ॥

विआरिआ पूर्वाह्णभोजनम् । विरल्लिअं जलार्द्रा । विस्तारितार्थे तु तनोतेरादेशे सिद्धम् । *विमइअं भर्त्सितम् । विसालओ जलधिः । विहाडणं अनर्थः ॥ यथा ।*

गुणमणिविसालय तुहं विहाडणगयाण वेरिअसिस्रूण ।
विमइअगुरूण अंसुअविरल्लिआणं *विआरिआ कत्तो ॥ ६५ ॥* [७१]

मलिणम्मि विसंवायं विअओलिअमवि विअंसओ वाहे ।
णट्ठे विऊरिअं तह कोलाहलयम्मि विमलहरो ॥ ७२ ॥

विसंवायं तथा विअओलिअं मलिनम् । विअंसओ व्याधः । विऊरिअं नष्टम् । विमलहरो कलकलः ॥ यथा ।

L 1 BCF °अवलं° E °लंगिए C °विल्ली ACE विहरियं BF विरहिय. L 2 *cdd* °डिय ABEF विहंडिय C °डिय प (delet 2 hd) A विप्फिडिय BF विप्पंडिय CE °डिय B नासियए CE (F?) णासियए. L 3. B विलिव्विरी C (F?) विलिविल्ली BCF °निस्याम° BCF विरहिय BF विप्फोडिय C °डिय BCF °डिय L 4 BCF विप्पंडिय L 5 BCF °डिय° (twice) C °साहियम B °वमहिं C (F?) °वरोहिं. L 6 B °डिय C (F?) विप्पडिय° B विलिव्विरी° C (F?) °विरी° BCF °रिय BF भरिमे. L 7. BF पुव्वसं° C °भोयण° *cdd* वियारिय° C °विल्लिया ABE °ल्लिया F विरिल्लिया AC चेय BF चेव L 8. ABCF भच्छिय° *cdd.* विमइय° C 1. hd °मणच्छे L. 9 BCF वियारिया BCF पूर्वाह्ण° C 2 hd पूर्वाह्ण° BF विरल्लियं C वरिल्लियं [illegible] hd विरिल्लिय C जलार्द्रा B °देशसिद्धं L 10 BCF विमइयं B भत्सित. C °इन L 11. C वरियसिसूण L 12 BCF विमइय° B °गुरुण CG अंसुय° *cdd.* °ल्लियाणं BCF वियारिया L. 13 From वाय to ज्जिअ l. 15 torn off in G. A विअवउज्जियं विअसउ B वियउज्जियमवि C (F?) वियउज्जियमवि 2. hd विउज्जि° B °ज्जियम° E वियसओ ABF °सउ C वाहो E वाहे. L 14 *cdd* °रिय L 15 B तथा विउज्जिय C (F?) तथा विउज्जिय C वियसओ G °सउ B °रिय CG (F?) °रिय L 16 B °कल

मयणविश्रंसय विश्रश्रोलिश्रो विसंवायकम्मणा तं सि ।
जलहरविमलहरविऊरिश्रा विरहिणीउ जं हणसि ॥ ६६ ॥

अत्र । विहोडइ ताडयति । विउडइ विप्पगालइ नाशयति । विच्छोलइ कम्पयति । विढवइ अर्जति । विरोलइ मथ्नाति । विअट्टइ विलोट्टइ विसंवदति । विसूरइ खिद्यते । विसट्टइ दलति । विहीरइ विरमालइ प्रतीक्षते । विडविड्डइ रचयति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [७२]

काले कज्जश्रयाणो विलुत्तहिअश्रो तरङ्गए वीली ।
वीची लहुरच्छा वीसुं जुअए वीलणं च पिच्छिलए ॥ ७३ ॥

विलुत्तहिअओ यः काले कार्यं कर्तुं न जानाति । वीली तरङ्गः । वीची लघुरथ्या । वीसुं युतकम् । पृथगित्यर्थः । सामस्त्ययाचकस्तु वीसुंशब्दो विष्वक्-शब्दभवः । वीलणं पिच्छिलम् । अत्र । वीसालइ मिश्रयति । वीसरइ विस्मरति । एतौ धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ ॥ यथा ।

जं णिसि वीचीए जलवीलीगयवीलणत्तणाइ तुमं ।
रा गओ सि हविअ वीसुं तं दइअं ता विलुत्तहिअओ सि ॥ ६७ ॥ [७३]

वुप्फं च सेहरे गहगहिए वेप्पो पसुम्मि वेंढो अ ।
वेलं च दन्तमंसे वेणो विसमे णईतूहे ॥ ७४ ॥

वुप्फं शेखरः । वेप्पो भूतादिगृहीतः । वेंढो पशुः । वेलं दन्तमांसम् । वेलेत्यन्ये । वेणो विषमः सरिदवतारः ॥ यथा ।

L 1 G °वियसय विश्र–उ विसवाय° BCF °कमणा L 2 BCF °हराविऊरिया B विरहि° C °णीउ. L. 3 BCF विश्रोडइ BF विप्पगाल्लइ नाशयति L 4 BF विढइ C घर्जयति In G from अर्जति to विज्ञाइइ torn off BF विश्चइइ C विरइ L 5 BF खिद्यति. C विहारइ C विड° G °विड्डइ L 7 काले क torn off in G E कज्जायणाणो A विलित्त° G विलुक्त° ACE °हियश्रा G °हियउ L 8 A °रथा BF जुयए C जएए E जुवए BF पवीलए च पिच्छलए L 9 BF विलुत्त° C 1 hd विलहियउ 2 hd. °हियश्रो G °यउ From क्री to युतकम् torn off in G L 10 BF वीस G सामर्थ्यवाच° वीसु° BF विष्वग्शब्द° G विष्वग° L. 11 C विष्वक्शब्द C विसालइ B मिश्रयति L 12 C एते From पूक्ताविति to जलवीली° torn off in G L. 13. BCF निसि वीचीए G °गय° L. 14 BF गागश्रा स CG गड edd हविय BF दइ (sic) C दइड G दइय C हियउ G °हियउ. L. 15. A वुप्प E वुप्फ D व AG वेप्पो BF वप्पो C विप्पा E वेप्पे A वेढो BCF वढो From ढो to णईतूहे torn off in G AB व C (F ?) वा L 16 C 1 hd व A दन्तमंसे C विगमव्वता-रके BF णइ° A णईत्मारे. L 17 B वप्पो C विप्पा (F ?) C °वीला BCF वेढो G वेणी C माता B भजे°. L 18 G विप्पा

वेंढिं हणिउं जसे धावसि वेप्पो व्व विप्प जडवुप्फ ।
तो वेणाओ पडिओ पडिअदसणमूलवेल लहसु फलं ॥ ६८ ॥ [७४]

वेत्तं च अच्छवत्थे विडम्बणाए अ वेलंबो ।
वयणिज्जे वेणिअवेसणा य मउअम्मि वेअल्लं ॥ ७५ ॥

वेत्तं अच्छवस्त्रम् । वेलंबो विडम्बना । वेणिअं तथा वेसणं वचनीयम् । वेअल्लं मृदु । वेअल्लं असामर्थ्यमित्यन्ये ॥ यथा ।

वेअल्लवेत्तमेअं अवेणिअं पामराण दंसन्तो ।
असाणत्तणवेसणवेलंबं लहसि वणिउत्त ॥ ६९ ॥

अत्र वेसणं ओष्ठ्यादिकं केचित्पठन्ति । [७५]

वेसाइ वेल्लरी वेइआ सलिलहारिणीए अ ।
वेंढिअवेप्पुअवेरिज्जा वेढिअसेसवासहाएसु ॥ ७६ ॥

वेल्लरी वेश्या । वेइआ जलहारिणी । अङ्गुलिमुद्रावाचकस्तु वेदिकाशब्दभवः । वेंढिअं वेष्टितम् । वेप्पुअं शिशुत्वम् । भूतगृहीतमित्यन्ये । वेरिज्जो असहायः । एकाकीत्यर्थः । वेरिज्जं साहायकमित्यप्यन्ये । यदाह गोपालः ॥ असहायं वेरिज्जं साहायकमपि च केचिदिच्छन्ति ॥ यथा ।

अन्धारवेंढिआसु दिसासु जं भमसि दिअर वेरिज्जो ।
गयवेप्पुअ तं णूण तं वेल्लरिवेइआहि हरिओ सि ॥ ७० ॥

L 1. B वेंढि CG वेंढिए B, C 2 hd F हणिओ From जं to पडिअ° *om* G BF वेप्पे C विप्पा च BF जलवुप्फ L 2 *cdd* वेणाउ *cdd* *om* पडिआ *cdd* पडिय° BF °मूल° G मूण-हसु L 3 E विंत्त C °वच्छे BF विडंवणाम C विलंवणाए *cdd* य E वेलंबो B वेलंवो L 4 B विणिय° AEFG वेणिय° C वेणिया° B °वेसया ए म° BF, C 2 hd. मआम° E वेयल्ल L 5 BG वेलंवो F वेडबो C विलंबना *cdd* वेणियं In G नीयं वे° torn off L 6 BG वेअल्लमसाम° L 7 G वयल्ल° *cdd* °मेयं अवेणिय L 8 BF असाणत्तण° From °णत्तण to चरूस्तु l 12 torn off in G B °वेलंवं C (F?) हलसि L 9 B वेसणमोट्ठयादिकं C (F?) वेसणमो° L 10 BF वेसाइ \ वेल्लिरी C 1 hd विल्लरी E विल्लरी *cdd* वेइया *cdd* य L 11 A विंढिअ° B वेंढिय° CE (F?) वेढिय° E °वेप्पुवेरिज्जा ABCF वेढिय°. L 12 BCF वेल्लिरी BF *om* वेश्या BCF वेइया L 13 BF वेढिर्य C विढिर्य C 2 hd वेढिय G वेढिय B वेष्टित C वेप्पुयं G °गृहीतमप्यन्ये From रिज्जो to असहायं l 14 torn off in G B ऽसहाय C असहाय L 14 B सहायक°. L. 15 B साहायकमथ BCF *om* च C *om* from दिच्छन्ति to दिअर L 16 BF °वेंढियासु G °वेढियासु C दियर From रिज्जो to च वेल्लइ torn off in G L 17 G °वेप्पुअ यं B णूणं F णूणं BF वेल्लरि° C वेल्लिरि° BCF °वेइयाहिं B हरियिओ सि C 1 hd हरिउ

अत्र वेल्लइ रमते इति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् । [७६]

मणिआरघरोलीसुं वेडिअवेसंभराओ अ ।
वेलुलिअं वेरुलिए वेअडिअं तह य पच्चुत्ते ॥ ७७ ॥

वेडिओ मणिकारः । वेसंभरा गृहगोधा । वेलुलिअं वैडूर्यम् । वेअडिअं प्रत्युप्तम् ॥ यथा ।

वेसंभरासिरोमणिवेलुलिआहरणमुप्पलच्छीए ।
वेडिअ जइ देसि तुमं होसि तओ तीइ हिअयवेअडिओ ॥ ७१ ॥ [७७]

वेडइओ वाणिअए कलुससुराए अ वेंढसुरा ।
भमरम्मि वेणुणासो संकडए वेडिकिल्लं च ॥ ७८ ॥

वेडइओ वाणिजकः । वेंढसुरा कलुषा सुरा । वेणुणासो भ्रमरः । वेडिकिल्लं संकटम् ॥ यथा ।

महुपाणन्धे अम्हे णिए वि वेडइअ वेणुणासे व्व ।
किं लोअवेडिकिल्ले वेंढसुरं देसि पाणिअं खिविअ ॥ ७२ ॥ [७८]

वेवाइअमुल्लसिए वेल्लाइअमवि अ संकुइए ।
वेसक्खिज्जं उसहम्मि वोवालो ॥ ७९ ॥

वेवाइअं उल्लसितम् । वेल्लाइअं संकुचितम् । वेसक्खिज्जं द्वेष्यत्वम् । अयमोष्ठयादिः प्रायेण । वोयालो वृषभः ॥ यथा ।

L 1 C रमतेति B °पूक्त इति नोक्तः L 2 BF मणियाघरो° CEG मणियार° E °लीस *edd* वेडिय° ABFG, C 1 hd °राउ *edd* य L 3 A वेरुलिय BCEF °लिय G °लिय ABFG °डिय From तह to सभरा torn off in G E च L 4. CG वेलु° BCFG °लियं. L 5 BF प्रत्युप्तं L 6 C वेसभरा° *edd* °लुलियाह° BF °णुप्पल° L 7 *edd*. वेडिय From मं हो° to अडिओ torn off in G C होसी तउ BCF हिययवेयडिओ L 8 AG वेडइउ [illegible] वाणियए G चाणियए [illegible] कलुस° [illegible] कलुसु° *edd* य A वेंढ° EG वेएढ° L 9 BF वेणुणासो B सकडए E वेडिकल्ल L 10 G °इउ BCF वेंटसुरा G वेएट° From लुषा to वेडि° torn off in G C 1 hd विणुसासो [illegible] hd वेणुसासो L 12 C अम्ह C ति G वे BFG वेडइय C *om* वेडइअ C °सासं C 1 hd च G व्व L 13 C कि *edd* लोय BCF वेंट° [illegible] वेएट° B °सुरा C (F?) °सुर BCF पाणिय G याणिअ *edd* खिविय L 14 B वेयाविय° ACE (F?) वेवाइय° ABF वेल्लाइयम° C वेल्लोइयम° E चेल्लाइयम° In G from वाइअ° to त्रि torn off. *edd*. य BF सकुइए L 15 ABCF वेसत्त° E वेसिन° G वेसिन्न° BFG वेसखिज्ज C1 hd °खिड्ड 2 hd °खिड्डं [illegible] वेसिखिज्ज B उसहंसि E चोवा° L 16 *edd* °इयं (twice) C वेसक्खेर्ज [illegible] hd °इर्ज F °खिज्ज L. 17 [illegible] अयमौष्ठया° From वृषा° to यथा torn off in G

अमुणिअवेसक्खिज्जं लज्जावेल्लाइअं इमं बालं ।
वेवाइअरोमञ्चो किं रे वोवाल छिप्पेसि ॥ ७३ ॥

अत्र वेरुलिअं वैडूर्यमिति शब्दभवम् । वेअडइ खचति । वेहवइ वञ्चति । वेमअइ भनक्ति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [७९]

वोकिल्लो घरसूरे तह वोज्झयवोज्झमल्लया भारे ।
अणुचिअवेसम्मि अ वोमज्झो वोरच्छवोद्रहा तरुणे ॥ ८० ॥

वोकिल्लो अलीकशूरः । वोज्झओ तथा वोज्झमल्लो भारः । वोमज्झो अनुचितो वेषः । वोमज्झिअं अनुचितवेषग्रहणमिति तु अस्यैव णिगन्तस्य सिद्धम् । वोरच्छो तथा वोद्रहो तरुणः । वोद्रहो ओठचादिः प्रायेण ॥ यथा ।

वोकिल्लय वोरच्छय असिवोज्झं फलयवोज्झमल्लं च ।
किं वहसि वोद्रहीणं मज्झे एसो खु वोमज्झो ॥ ७४ ॥ [८०]

वोहारं जलवहणं णहसि अ वोहासिछणम्मि वोरल्ली ।
वोसेअमुब्भुआणे भरिउल्लुट्टम्मि वोसट्टं ॥ ८१ ॥

वोहारं जलस्य वहनम् । वोरल्ली श्रावणशुक्लपक्षचतुर्दशीभव उत्सवविशेषः । केचिदिमामपि वोरल्लीमाहुः । वोसेअं उब्भुआणं । उन्मुखगतमित्यर्थः । वोसट्टं भृतोल्लुठितम् ॥ यथा ।

L 1. *cdd* अमुणिय° C °क्खिज्ज G °क्खिज्ज BFG °ल्लाइयं C °ल्लाइमं *cdd* बाल्ल L, 2 *cdd* वेमाइय° C योल BF छिप्पेसि C छिप्पेसि (?) L 3 BCF °लिय G °लिच्च From ति to यइ torn off in G BF खज्झति C विहवइ L 4. C विमभ्रइ G वेमयइ B °पूक्ता L 5 G तथा BF *om* वोज्झय° C वोज्झय° E वोज्झय° C °वोझ° E भारो From भारे to च्छवोद्रहा torn off in G L 6 ABEF °चिय° C °विय° ABCF य BCF वोमज्जो C वोमझो C 2 hd °वोड्डहा E °वोद्रह BF भरणे L 7 C वोकिल्लो BCF °सूरः B वोज्जओ C वोझ° [illegible] hd °झम° (F?) also next word G °उ From तथा to रः torn off in G BF वोमज्जो C °झा BF अनुचितो L 8 From तो to सिद्धम् torn off in G BF °ज्जियमनु° C °झियमनु° L 9 C *om* तथा From प्रा° to अत्र° torn off in G B ओटया° G उठया° L. 10 C वोकिल्लय B °वोज्जं C °वोझ (F?) B °वोज्जमल्ल C °वोझ° (F?) L 11. BF मज्जे C मझे BF वोमज्जो C वोमझो. L 12 E वोहार A जलवहणं EG य A वोहसि° E °वाहसि° C °च्छसम्मि E °छणम्मि वो° From वोहसि° to कासुति p 268 l 12 torn off in G L 13 ABCF वोसेयमु° (A सं°?) E वोसेयमु° ABCF °मुब्भुयाणे E °मुब्भुयाणे E वोसट्ट L 14 B *om* पक्ष. B उच्छ्रय° L 15 [illegible] चिदिमामपि BF वारल्लीमाहुः C वेरेल्लामाहु BCF वारेयं B उब्भुयाणं C (F?) उब्भुयाण B उन्मुख°

अंसयवोसट्टच्छी वोसेअहिआ य विरहतावेण ।
कह पेच्छे वोरल्लि वोहारमिसा किमित्थ सहि ग्गेसि ॥ ७५ ॥

अत्र । वोक्कइ विज्ञपयति । वोलइ गच्छति । एतौ धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ ॥ [८१]

वोकिल्लिअं च रोमन्थे तह वोभीसणो वरायम्मि ।
दारेगदेसखेत्तेसु वडो अ वणो ऽहिआरसवचेसु ॥ ८२ ॥

वोकिल्लिअं रोमन्थः । वोभीसणो वराकः ॥ यथा ।

उप्पाइउमसमत्था जे चव्विअचव्वणं कुणन्ति कई ।
वोभीसणा फुडं ते वोकिल्लिअकारिणो पसुणो ॥ ७६ ॥

॥ अथानेकार्थाः ॥

वडो द्वारैकदेशः क्षेत्रं चेति द्व्यर्थः । वणो अधिकारः श्वपचश्च ॥ [८२]

वंठो अकयविवाहयणिण्णेहयखण्डगण्डभिच्चेसु ।
तणुबलिअभूअगहिएसुं वप्पो वसमच्छरत्तेसु ॥ ८३ ॥

वंठो अकृतविवाहो निःस्नेहः खण्डो गण्डो भृत्यश्चेति पञ्चार्थः । वप्पो तनुर्बलवान् भूतगृहीतश्चेति त्र्यर्थः । क्षेत्रवाचकस्तु वप्रशब्दभवः । वसं मच्छं रत्तं च । अत्र । वले निर्धारणनिश्चययोः । वणे निश्चयविकल्पानुकम्प्यसंभावनेषु । एतौ शब्दानुशासने निपातावुक्ताविति नोक्तौ ॥ [८३]

झाडझडीसु वडप्पं वरडी तेलाडिदंसभमरेसु ।
विअसन्तकलयलेसुं वयलो सेणाणडलेसु वल्लाओ ॥ ८४ ॥

L 1 BF असुअ° BCF °हिया C निहर° (F?) L 2 BF *om* वोरल्लि C वोरिल्ल C किमिच्छइ B सह L 4 B वेकि° L वोकि° *edd* °ल्लिय B य E चोभी° BF वोभीणो C विरायम्मि L 5 BF दारगदस° B वडा BEF अ C आ C 2 hd वेणो ABF ऽहियार° C अहियार° L 6 B वोकिल्लय C (F?) °ल्लिय L 7 BF उप्पाइयम° C °रामच्छा BF चव्विय° C वविययवण B कइ L 8 BF फुडं B वाकिल्लय° C वोकिल्लिय° F वोकिल्लय° C पिसुणो L 9 E अथाऽनेकार्थाः *om* A L 10 C वेडो C वेणो B ऽधिकार L 11 A वण्ठो E वणा C °णिलेहस° C 2 hd *del* ख BF °गडभिभ° E °भिच्चेसु L 12 A °वलिअ° BCEF °वलिय° C °भूय° BF °भूअरिगम्मसु A °गसु B °मरधरत्तसु. L 13 BCF निस्नेह L 14 B °वंज° L 15 BF वन्ने C वेन्ने C *om* णो । वणे निश्चय BCF °कम्पसं° L 17. BF जाडजाडीसु A °झाडीसु C °दसभम° L 18. ABEF वियसत° C विअसत° A वसाड

वडप्पं लतागहनं निरन्तरवृष्टिश्च । वरडी तैलाटी दंशभ्रमरश्च । दशथासी भ्रमरश्चेति विग्रहः । यदाह । वरडी तैलाटी स्यादिति । दंशभ्रमरविशेषो वरडीति च । वयलो विकसन् कलकलश्चेति द्व्यर्थः । वल्लाओ श्येनो नकुलश्च ॥ [८४]

खेत्ते घरे अ वलयं सुन्दरबहुसिक्खिएसु वत्तड्ढो ।
वयणं मन्दिरसेज्जासु वप्पिणो खेत्तउसिएसु ॥ ८५ ॥

वलयं क्षेत्रं गृहं च । वत्तड्ढो सुन्दरो बहुशिक्षितश्चेति द्व्यर्थः । वयणं मन्दिरं शय्या च । वप्पिणो क्षेत्रमुषितश्च ॥ [८५]

वल्लरमरसमहिसक्खेत्तजुवसमीराणिज्जलवणेसु ।
सालविडङ्केसु वरंडो साहेज्जविकचेसु वग्घाओ ॥ ८६ ॥

वल्लरं अरण्यं महिषः क्षेत्रं युवा समीरो निर्जलदेशो वनं चेति सप्तार्थम् । वरंडो प्राकारः कपोतपाली चेति द्व्यर्थः । वग्घाओ साहाय्यं विकसितश्च । अत्र । वलइ आरोपयति गृह्णाति च । वफइ वलति काङ्क्षति च । एतौ धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ ॥ [८६]

अङ्गम्मि वट्टमाणं गन्धद्दव्वाहिवासभेए अ ।
वत्थाहरणम्मि तहा अब्भुदयावेअणम्मि वड्डवणं ॥ ८७ ॥

वट्टमाणं अङ्गं गन्धद्रव्याधिवासभेदश्च । वड्डवणं वस्त्राहरणमभ्युदयावेदनं चेति द्व्यर्थम् । अत्र वरहाडइ निःसरति धातवोऽर्थान्तरे ऽपीति [सिद्धहेम° VIII, 4, 259] निषेधति चेति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः ॥ [८७]

L 1 C तेल्लाटी C दसणथा° L 2 C तेल्लाटी L 4 *edd* य E वलयं B °वह° E °सक्खिएसु ABCF वत्तड्डो (C °ड्ढो ?) L 5 BF मदर° E सिज्ज° C सज्ज° E °ख्वासिएसु L 6 B वत्तड्डा C (F?) वेत्तड्डो B वहु° L 7 B °भुषितश्च L 8 AD वल्लरम° BCEF °रासल° B °शियल° L 9 BF °विडञ्जेसु E विग्कसु BCF साहिज्ज° E °विकसयु L 10 BF निर्भरेशा C निर्जरदशो C समार्थ L 11 BF वरडा प्राकार B द्य (sic) B विरागितश्च L 12 B वलइ B गृह्णाति C गृह्णाति BF वफइ चलति C ववइ पलयति BF काङ्क्षति From च to ए 'मङ्ग' torn off in G L 14 B वल्लमाण BF धगध° C गध° ABEF °गधद्रव्या° E °भेय *edd* य L 15 C वच्छा° (I ?) B °भरणंमि A °णंमि AE °वयणंमि AC वड्डवण (F?) B°वन्द° L 16 C वड्डमाण (F?) B वन्द° BF वन्दवणं C वड्डवण G वड्डवणं From वस्त्राहरणं to वाऽर्थां° torn off in G L 17 B धातवा ऽर्थां पीति B ऽर्थां°· L 18 G निषेधति धात्र-नति

वाउत्तो विडजारेसु विल्लमच्छे विलसिए अ ।
ठाणविचालेसुं विक्खंभो दीहजघणेसु विक्खिसं ॥ ८८ ॥

वाउत्तो विटो जारश्च । वायउत्तो इत्यन्ये । विल्लं अच्छं विलसितं च । विक्खंभो स्थानमन्तरालं च । विस्तारवाचकस्तु विष्कम्भशब्दभवः । विक्खिसं आयतं जघनं च । अवतीर्णमित्यप्यन्ये ॥ [८८]

विडिमो सिसुमिअगण्डेसु दिट्ठवीसन्तएसु विव्वाओ ।
खलभिक्खवेज्जवाविअदाणेसुं विप्पयं चेअ ॥ ८९ ॥

विडिमो बालमृगो गण्डकश्चेति द्व्यर्थः । विव्वाओ अवलोकितो विश्रान्तश्च । विप्पयं खलभिक्षा वैद्यो वापितं दानं चेति चतुरर्थम् ॥ [८९]

विड्डिरमाभोगरउद्देसु विलासजघणेसु विच्छेओ ।
विहिगोसेसु विहाणो संझाचोरेसु अ विआलो ॥ ९० ॥

विड्डिरं आभोगो रौद्रं च । विच्छेओ विलासो जघनं च । विहाणो विधिः प्रभातं च । विआलो संध्या चौरश्च ॥ [९०]

विरहो रहकोसुम्भेसु वित्तई गव्विविलासिएसुं च ।
परिपाडिआम्मि विचिए विरलम्मि अ विच्छिअं होइ ॥ ९१ ॥

विरहो एकान्तं कुसुम्भरक्तवस्त्रं च । वित्तई गर्वितो विलसितं च । वित्तई गर्व इत्यन्ये । विच्छिअं पाटितं विचितं विरलं चेति त्र्यर्थम् ॥ [९१]

L 1 A वाउल्लो *cdd* य   L 2 From ठाण° to घणेसु torn off in G A °विचालेसु BCF °विचालेसु AG °जहणेसु AC विखित्त BF विखिस G विक्खित्तं   L 3 BCDF वाउअत्तो G अस्थ   L 4 From विष्कम्भ° to यत torn off in G C °शब्द । B विक्खिप्प F विखिप्प L 5 C °मित्यन्यें   L 6 B सिसु° BCEFG °मिय° C दिट्ठ° G दिट्ट° C विचाओ G वेव्वाउ A °उ   L 7 BF °विज्ज° C 1 hd °विझ° *cdd* °वाविय° G °णेसु ABCF चेय From चेअ to कश्चेति torn off in G   L 8 B वाल° BCF विचाओ G °उ   L 10 B विड्डरिमा° C (F?) विड्डुरमा° G विट्टिरमा° C °जहणेसु From घणेसु to सु विहा° torn off in G BF विच्छेउ A विछरउ   L 11 A विहाणो विहिपहाए सझा° F संज्झा° In A चोरेसु अ not legible G य BCFG वियाला   L 12 BF विड्डरिल्ल C विदिरं G विच्छेउ.   L 13 *cdd* वियालो B सध्या   L 14 C °कोसु° C वित्तुई In G from विरहो ... गव्वि° torn off L 15 E पारि° BCEFG °डियम्मि In G विचिए विर° twice G य BCF विच्छियं G विच्छिय L 16 B वित्तइ C 1 hd (F?) वित्तुई From गर्विता to च्छिअ torn off in G E वित्तुई.   L 17 *cdd* विच्छिय G चे (sic)

विमलिअमवि पसत्तं मच्छरभणिए ससद्दे अ ।
विसमिअममलोत्थरिएसु विलइअमहिज्जदीणेसु ॥ ९२ ॥

विमलिअं मत्सरभणितं सशब्दं चेति द्व्यर्थम् । विसमिअं विमलमुत्थितं च । विलइअं अधिज्यं दीनं च ॥ [९२]

हयविरलेसु विरिंचिरममलम्मि विरिंचिओ विरत्ते अ ।
फाडिअधारासुं विंचिणिअं वीअं च विहुरतक्काले ॥ ९३ ॥

विरिंचिरो अश्वो विरलं च । विरिंचिरा धारेति केचित् । विरिंचिओ विमलो विरक्तश्च । विंचिणिअं पाटितं धारा च । अत्र विम्हरइ स्मरति विस्मरति चेति धात्वादेशेषूक्तमिति नोक्तम् । वीअं विधुरं तत्कालं चेति द्व्यर्थम् ॥ [९३]

वुसो भीओव्विग्गेसु चोरमुसलेसु वेलू अ ।
वेल्लो केसेसुं तह पल्लववल्लीविलासेसु ॥ ९४ ॥

वुसो भीत उद्विग्नश्च । ओष्ठ्यादिरयं प्रायेण । वेलू चोरो मुसलं च । वेल्ला केशाः । वेल्लो पल्लवः । वेल्ला वल्ली । वेल्लो विलासश्चेति चतुर्थो वेल्लशब्दः । अत्र वेव्वे भयवारणविषादामन्त्रणार्थेषु प्राकृतलक्षणे निपातेषूक्त इति नोक्तः ॥ [९४]

वेइद्धो उद्धीकयविसंठुलाविद्धसिढिलयंगेसु ।
वेआलो ऽन्धतमेसुं वेआरिअमवि पयारिअकचेसु ॥ ९५ ॥

L 1 *cdd.* °लियम° E पत्तत्त C °णिए सद्दे In A ससद्दे not legible *cdd* य. L 2 *cdd* °मियम° A °लोड° C °लोच्छ° ABCEF विलइयम° In G from अमहिज्ज° to समिअ torn off. L 3. BCF °लियं *cdd.* °मिय G विमलं समुच्छित च वित्तं च । L 4 BF विलईयं C वियलियइयं G विलइय BF अधियं. L. 5 BF विरिंचिरमामिल्लम्मि C विरंचिर° C विरंचिओ G विरिंचिउ From विरत्ते to चिरो l 7 torn off in G. *cdd* य. L 6 B पाडिय° ACE (F?) फाडिय° ABF °रासु C °रासं चि BF विंचि° C विरि° E चिंचि° *cdd* °णियं ABCF वीयं E बीय C °रत्तकाले L 7. C विरंचिरो G ऽश्वो BF विरिंचिरेति कश्चित् C विरंचिरा C विरिंचिओ G °चिउ L. 8 BF विंचिणियं C विंचिणयं From पाटित to विज्ञाणी p 271 l. 7 *torn off in* G. C *om* स्मरति. L 9. BCF वीयं. L. 10 B वुमो E वुसो A भीउ° BF °विग्गेसु C °ग्गोसु चोरेसुमलेसु 2 hd °मुस° E °मुसलेसु E वेलु L 11 A वेल्ला वेल्लो L 12 BF भीत C भीओ 2 hd भीतो B ओष्ठ्या° C वेल्ल चोरो B वेल्लाः. L 13 C पल्लवश्च C वेल्ली L. 14. C °वारण° 2 hd °वारेण°. C °शमन° C °न्त्रणा F °न्त्रणानि° C °पूक्ता L 15. A वेद्धो C वेइद्दो उद्दी° A °विसंठुला B °विसुठुला° C °विसुठुलाविद्ध° ABCP °सिढिलियंगेसु. L. 16. CE वेयालो; आलो not legible in A BCF °न्ध° ACEF वेयारियमवि C वेआरियमवि ABE °रिय° BCF °कचेसु

वेइद्धो ऊर्ध्वीकृतो विसंस्थुल आविद्धः शिथिलतां गतश्चेति चतुरर्थः । वेआलो अन्धो ऽन्धकारश्च । वेआरिअं प्रतारितम् । वेआरिआ केशाश्चेति द्व्यर्थो वेआरिअशब्दः ॥ [९५]

वेहविओ ऽणायरकोवणेसु वेलाइअं च मिउदीणं ।
वेल्लहलो मउअविलासीसुं वोज्झरमईअभीएसु ॥ ९६ ॥

वेहविओ अनादरो रोपाविष्टश्च । वञ्चितार्थस्तु वञ्चिधात्वादेशसिद्धः । वेलाइअं मृदु दीनं च । वेल्लहलो कोमलो विलासी च । अत्र वेलवइ उपालभते वञ्चति चेति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः । वोज्झर अतीत भीतं च । अत्र वोज्जइ त्रस्यति वीजयति चेति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः ॥ [९६]

॥ इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां देशीनाममालायां सप्तमो वर्गः ॥

L 1 C वेइद्धो BF उद्धी° C ऊद्धी° BF विशठुल C विसस्थूल E गताश्चेति B वेयालो L 2 BF अधका° C अधकार च BF वेयारिय C वेआरिय BF वेयारिय के° C °रिया 2 hd adds रिया B द्व्यर्थ BCF वेयारिय° L 4 BCF अणायर° E णाय° *cdd* °इय BF, C 2 hd मिओ° L 5 BF, C 2 hd मओअ° E मिउय° B वोज्झरमतीभीएसु F वोज्झमतीभी° A वोज्झर° C वाझर° ACE °रमतीतभी° L 6 BF अनादरो वृष्टश्च After °विष्टश्च C 2 hd inserts on margin वेलाइय मृदु दिन (sic) च L 7 BF, C 1 hd *om* वेलाइअं मृदु दीन च, see preceding note From वइ उपा° to स्याना° l 10 torn off in G L 8 BF वोज्झर C वोझर C वोझइ L 9 C निजयवि 2 hd °यइ L 10 In G विरचि and from देशी° *to* सुएसु *p* 272 l 2 *torn off* BCF °*ताया स्वोपज्ञदेशीशब्दसमहवृत्तो* A वर्ग्ग AC add समाप्त E adds ॥ मथामं ॥ ३९५ ॥ छ ॥ द ॥ E only has ॥ इति सप्तमो वर्ग्ग ॥ छ ॥

अष्टमवर्गे प्राकृते शषौ न संभवत इति सादयः प्रस्तूयन्ते ।

सीहकुमुएसु सढिसंफा सहसंधारिआ जोग्गे ।
सत्ती वंकतिवयवट्टुलदारू सत्थसेहिआ य गए ॥ १ ॥

सढी सिंहः । सफं कुमुदम् । सहो तथा संधारिओ योग्यः । सत्ती वक्रपादत्रय वृत्त दारु । यदाह ॥ पल्लङ्कपायसरिस तिदारुअं उद्धणिमिअआयरिसं । त जाणसु सत्तिं ॥ इति । गोपालस्तु ॥ सत्ती कलसाधारो दारु भवेत्तल्पसमसमुच्छ्रयणम् ॥ इत्याह । सत्थो तथा सेहिओ गतः ॥ यथा ।

सफच्छी सढिमज्झा सधारिअसयणसेहिए दइए ।
सत्तीसत्थं कलस रयन्तसहवारिणा भरइ दइआ ॥ १ ॥ [१]

संगा संडी वग्गा संपा कञ्ची सरा माला ।
संखो वन्दी सरली चीरीइ सरन्ति सहसत्थे ॥ २ ॥

सगा तथा सडी वल्गा । सपा काञ्ची । सरा माला । सखो मागधः । सरली चीरिका । सरन्ति सहसा ॥ यथा ।

समरे संखवहूए सरलिझुणीइ दढसपसरिआए ।
सुहडे सरन्ति यालिअसंगे सडीइ धरिअए तुरओ ॥ २ ॥ [२]

सज्जोक्कं पच्चग्गे सउणं रूढे पसूणए सढयं ।
सललो सेवा सभरो गिद्धे सढाइ सगयं च ॥ ३ ॥

L 2 A सीह कु° C I hd °कुसु° C °सढी° B °सप्फा CE °सम्फा E °सधा° A °रया BCEF °रिया From आ जो° to क्रपाद° torn off in G L 3 E °तिवय° C °वट्टन्न° BF °दारु A सत्थ्° *cdd* °सेहिया L 4 BCF सम्फं B °चक्र° L 5 From ह पल्ल° to तिदारुअ° torn off in G BF °सरिक्ठं तिदा कप्पयसरिस तिदारुआ G °रुयं BF उद्धमिमिय° C उहनियमिय F उहमिमिय° G उद्धानमिय° From °आय° to समुच्छ्रय° torn off in G BF °आयरस C °आजरिस L 6 BCF सत्तिमिति BF °कलशा° BI भवत्तल्पसमुच्छ्रय° G °समुच्छ्रय° L 7 C सच्छा L 8 C सम्फच्छी G सम्फ° From °च्छी° to यश्ण° torn off in G B °मज्झा C (F?) °मज्ञा BCF रिय° C °सहिम L 9 From सत्ती° to भरइ torn off in G B °सच्छं BF कलसा *cdd* रइया L 10 BF सडी CI सएडी BF °वग्गा E सम्पा G सम्मा L 11 ABCEG वंदी A चीरीइ C °रिइ L 12 G सगा C सएडी B वल्गा From संपा to सरली torn off in G L 14 BF °झुणीइ C °डुणीइ *cdd* °सरियाए L 15 BF सरन्ति BFG चालिय° C वालिय° BF सडीइ C सएडीइ BCF धरियए From रिअए to उसो रूढ torn off in G BF तुर (sic) L 16 C सज्झा° 2 hd °ज्झो° BF सढियं L 17. C गिद A गिद्धाइ C सढाइ

सज्जोक्कं प्रत्यग्रम् । सउण रूढम् । सढयं कुसुमम् । सललो सेवा । सभरो गृध्रः । सगयं श्रद्धा ॥ यथा ।

तुह सज्जोक्के सढए सभरो मंससगएण सललिपरो ।
होइ विलक्खो किसुअसउणमिणं या मुलीमसमुहाणं ॥ ३ ॥ [३]

सत्थरसंगोल्लीसंगेल्ला णिअरम्मि संगहो मोब्भे ।
सत्तल्ली सेहाली पसवजरा संभवो सुरा सविसं ॥ ४ ॥

सत्थरो संगोल्ली सगेल्लो त्रयो ऽप्येते समूहार्थाः । शय्यार्थस्तु सत्थरो स्रस्तरशब्दभवः । संगहो गृहोपरि तिर्यग्दारु । केचित्तु सग्गहो मुक्तो इति पठन्तः सग्गहशब्दं मुक्तपर्यायं व्याचक्षते । सत्तल्ली शेफालिका । संभवो प्रसवजरा । सविसं सुरा ॥ यथा ।

जायनसगोल्लीण खयं सुणान्ता वि खीवसगेल्ला ।
बुद्धिविहूणा सभवगय व्व सविसं विसं ति ण मुणन्ति ॥ ४ ॥
बहुणो वि ण कापुरिसा हुन्ति महारम्भकज्जभारखमा ।
सत्तल्लिसत्थरेहिं ण सगहो होइ कइआ वि ॥ ५ ॥ [४]

सक्षिअमोल्ले दप्पोद्धुरे सराहो दिए सवासो अ ।
संफाली पंतीइ सयग्घिसयत्ता घरट्टिमुइएसु ॥ ५ ॥

सक्षिअं आर्द्रम् । सराहो दर्पोद्धुरः । सवासो ब्राह्मणः । सफाली पङ्क्तिः । सयग्घी घरट्टी । शतघ्नीशब्दो येषां संस्कृते प्रसिद्धस्तेषां न देशी । सयत्तो मुदितः ॥ यथा ।

L 1 C सज्ञोक From सभरो to इ सज्जो° torn off in G L 2 B श्रद्धा L [illegible] C सज्ञो° G संभरा मंसभगम्मण L 4 BFG क्रिसुय° C °सउणिमिउण (C 2 hd del उ) चा मराज्ञामससुहाण L 5 C सच्छर° BF °सगिल्ला From गेल्ला to the end of the line torn off in G BCF णियरंमि L 6 E सत्तल्ली [illegible] यसव° L 7 C सच्छरो B सगेल्ला G सगेल्लां C सच्छरां L 8 BF अस्तशब्द° C °शब्दरू-सत्र- G °शब्दभ From हो गृहो° to सग्गहो torn off in G C सग्गहा (F?) [illegible] पठंत L 9 C (F?) संग्गह° B सग्गह शब्दं B सत्तल्ली L 11 G जायनस and then torn off to the end of the line C खय L 12 BFG बुद्धि° C °विहीणा G विहणा C च C 1 hd *om* विस G न L 13 BFG बहुणा L 14 C °सच्छरेहिं न सगहो इ From हो in सगहो to ल्ले दप्पो° torn off in G BCF कइया C [illegible] L 15 ABF सक्षियमो° C सन्निय° [illegible] सक्षिमोल्ले G दर्पो° ABEG °द्धुरे [illegible] °दुरे F °द्दरे *edd* य L 16 BCF सइग्घि° ABCFG °सइत्ता BF °मुएसु C 1 hd °सुएसु L 17 BFG सक्षियं C सन्निय G दप्पो° From ब्राह्मण to ट्टी torn off in G L 18 B घरट्टा *edd* सइत्ता

होसि सराहसवासय ण सयत्तो भोश्रणेण जं तुज्झ ।
रदसंफालिसयग्घी ण हु थक्कइ ससिश्रम्मि मुक्के श्र ॥ ६ ॥ [५]

सस्रोज्झो जक्खे सव्वला कुसी सम्बरम्मि संखालो ।
संकरसाहीश्रो रच्छाए णिश्रडे सगेहं च ॥ ६ ॥

ससेज्झो यक्षः । सव्वला कुशी । संखालो शम्बराख्यो मृगविशेषः । संकरो तथा साही रथ्या । सगेहं निकटम् ॥ यथा ।

वेससगेहे संकरमज्झे णं आसि तं सुहडमाणी ।
सव्वलहत्थो संखालभया किं भरसि साहिससेज्झं ॥ ७ ॥ [६]

संखलिसंदेवा सङ्खपत्तसीमासु संगयं मट्टे ।
सेणम्मि सवाश्रो संघाडी जुअले खलम्मि संभुल्लो ॥ ७ ॥

संखली शङ्खपत्रताडङ्कः । संदेवो सीमा । नदीमेलक इत्येके । संगयं मसृणम् । सवाश्रो श्येनः । संघाडी युगलम् । संभुल्लो दुर्जनः ॥ यथा ।

समरासंगय रिउखगसयाय गायन्ति मलयसदेवे ।
थलसंखलिसंघाडीउ किंसरी तुह जसं असंभुल्ला ॥ ८ ॥ [७]

असुश्रन्धि संधिश्रं सउली चिल्ला वइश्ररम्मि संघोडी ।
संपक्षसंपणा घयउरत्थगोहूमपिट्ठम्मि ॥ ८ ॥

संधिश्रं दुर्गन्धम् । सउली शकुनिका । संघोडी व्यतिकरः । संपसा तथा संपणा घृतपूरार्थगोधूमपिष्टम् ॥ यथा ।

L. 1. BFG सइत्तो C भोयणेण G भोयणेणा C तुज्झ L. 2 C °सपान्नि° C ससिय° BF ससिय° From रद° to म्मि torn off in G C मुक्के *edd* य L. 3 C ससोज्झो 2 hd. °ज्झो G सत्ते° A सम्बर° BCFG सवर° E संबर° L. 4. B °साहिउ AG °हीउ A णिघडे BCF णियडे EG नियडे E सगेहं G सगेह्र L. 5. C ससिझो BF जत्त. BF कुसी From लो to तथा torn off in G. B संवरा° C (F?) सवरा°. L. 6. C सगेहं G सगेह. L. 7. C वेसमसहे य (del 2. hd) B °गेहे B °मज्मे C °मज्झे 2. hd °ज्झे C आसि. L 8. C सचल° G सव्वलत्थो C °सणेज्झं From सेज्ज to मासु torn off in G L 9. B मट्टे C मत्ते F मट्टे L 10 BF सवाउ E संधाडी EG जुयले A सतुल्लो BCF सवुल्लो. L. 11 BF सखपत्र° G °पत्र°. From सगय to गलम् torn off in G L 12 BF सवाउ C 1. hd सतुल्लो G सभुल्लो. L 13 G °खम°. L 14. BCF वल° B °सखलि° *edd.* °डीओ B किंनरी CFG किनरी C असंतुल्ला. L. 15 From असु° to वइअ° torn off in G. A असयूधि ABEF संधिय BF विल्ला C 1. hd. विल्ली 2. hd चिल्ली BF वइरमि E वइय C सघाडी. L 16 A °सपसा घउर° C 1. hd °रच्छ° C °पिट्ठमि E °पेट्ठम्मि G °यिट्ठम्मि L. 17. *edd.* संधिय BF सघोडो. BF सपवा From सा to क्खसु torn off in G L 18. C सपूणा BF °पूरार्थ° C °पूरार्थ गो°.

रक्खसु तुमं असंधिअसंपणपायम्मि सउलिसंघोडिं ।

जं अज्ज आगमिस्सइ वल्लहसंपसमोअणो दइओ ॥ ९ ॥ [८]

संजुद्दं सप्फन्दे संच्छहसरिसाहुला सरिसे ।

संभलिसणहाई सहउत्थिअसुहउत्थिआउ दूईए ॥ ९ ॥

संजुद्दं सस्पन्दम् । सच्छहो तथा सरिसाहुलो द्वावप्येतौ सदृशार्थौ । संभली सणहाई सहउत्थिआ सुहउत्थिआ चत्वारो ऽपि दूतीवाचकाः ॥ यथा ।

संभलिसहउत्थिवरे सुहउत्थिअसच्छहेण कम्मेण ।

तं सणहाई जं तुह मोत्तमसरिसाहुलं असंजुद्दं ॥ १० ॥ [९]

सत्तत्थो अहिजाए पडिवेसिअए सइज्झो अ ।

संजत्थो कुविए सद्दालं सिंदीरसिंखला णिउरे ॥ १० ॥

सत्तत्थो अभिजातः । सइज्झो प्रातिवेश्मिकः । सइज्झिअं तु प्रातिवेश्यम् । संजत्थो कुपितः । संजत्थो कोप इत्यन्ये । सद्दालं सिंदीरं सिंखलं त्रयो ऽप्येते नूपुरार्थाः ॥ यथा ।

किं सत्तत्थे दइए संजत्था होसि रणिरसिंदीरे ।

तुह सद्दालपडिरवो ण सइज्झे सिंखलारवो ऽसाए ॥ ११ ॥ [१०]

सअढा लम्बकचा संपत्थिअसयराहया सिग्घे ।

संपासंगं दीहे सलहत्थो ढव्विआइहत्थम्मि ॥ ११ ॥

L. 1. C रक्खसु BCF असंधिय° G असंधिय° C °संघोडिं. L. 2 C अज्ज In G आग° वल्लहसंप is torn off B संपस° C °संपसं G °मोअणो दइउ. L. 3 From संजुद्दं to सरिसे torn off in G ABF सजद्दु C 1 hd सद्द 2 hd सजद्दं E संजुद्द A सफंदे E सप्फंद BEF, C 2 hd सच्छह°. L. 4 BF °सहउच्छियाउ (om. असुहउत्थि) C °सहउच्छियसुहउत्थियाओ C 1 hd °उत्थियसु° A °छियसुहउछियाउ F °च्छिउय° G सणाई स° हउच्छियाउ In E fol 19 containing stanza 9 from सुहउत्थि° to stanza 31 आगं उत्सुष्पन्त is wanting L. 5 BFG सजद्दु C सजद्दं From स्पन्दम् to उत्थिया सुह° torn off in G BF, C 2 hd सच्छहो BF सरिसाहुल्लो B द्वावप्येतौ L. 6 BFG °उच्छिया C °उत्थिया BF om. सुह° C °उत्थिया G °उच्छिया C च चत्वारो In G ऽपि दूती is torn off L. 7 From उत्थिवरे to सुह torn off in G BF °उच्छि BCF °उच्छिय° C °हेण L. 8 C मोत्तुम° BF °साउलं B असजद्दं F °जद्दं L. 9 edd °च्छो In G पडिवेसि is torn off From वेसि to सु torn off in G C °विसिअए BF °सिअए A सइज्झो C सइज्झो edd अ L. 10 C संजत्थो C णिउरे सिंखला L. 11 edd °च्छो C 1 hd om सत्त अभि C 1 hd सइज्झो 2 hd इ BF सइज्झिअं C शिरं BF om तु C संजच्छो From च्छो कु to नुपु p. 277 l. 9 torn off in G L. 12 C संजत्थि कोप C 2 hd सिंदीरं C सिंखिलं B अपि नूपु L. 13 edd सं C संजत्था BF सिंदीर L. 14 C °पडिरवो णं BF सइज्झे C सइज्झे BC सिंखला BCF °रवोऽसाए L. 15 A सअढा B आगदा लम्ब° ABF संपच्छिअ° C संपत्थिअ C 1 hd om सय BF सिग्घ L. 16 C 1 hd सलहच्छो 2 hd सलहत्थो B ढव्विआइ

सअढा लम्बकेशाः । अत्र । सयली मीनः । सरडो कृकलासः । एतौ शकलिन्सरटशब्दभवौ । तथा । संखाइ संस्त्यायते । सहइ राजते । इति धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्ताः । संपत्थिअं तथा सयराहं शीघ्रम् । संपासंगं दीर्घम् । सलहत्थो दर्व्यादीनां हस्तकः ॥ यथा ।

संपत्थिअ सयराहं तीइ घरे सावराह मा वच्च ।
जं अच्छइ थरसअढा संपासंगसलहत्थहत्था सा ॥ १२ ॥ [११]

सप्पे सराहओ संवेल्लिअसंवट्टिआ य संवरिए ।
सरिवाओ सीहरओ आसारे पेरिए सउलिअं च ॥ १२ ॥

सराहओ सर्पः । सवेल्लिअ तथा संवट्टिअं संवृतम् । सरिवाओ तथा सीहरओ आसारः । सउलिअं प्रेरितम् ॥ यथा ।

सरिवायम्मि सराहयघोरे सवेल्लिअं कुणसु माणं ।
जं सीहरयसउलिओ कुणइ असंवट्टिअं मयणो ॥ १३ ॥

इह ॥ सराहयं जाण पयलायं ॥ इत्यभिमानचिह्नसूत्रपाठे स्थिते ऽन्योन्यपर्यायतया द्वावपि सर्पवाचकावित्यजानता पयलाओ शराहत इति व्याख्याय पाठोद्‌खलेन यदुदाहृतम् ।

सरडो व्व विविहरूवो कओ सि त जीइ सुहय त चेअ ।
अणुणयसु मयणपयलाइअं हि मा मं कयत्थेसु ॥ १४ ॥

मयणपयलाइअ मदनशराहतामित्यर्थः । तदेतदसमञ्जसम् । यत्पूर्वदेशीषु पयलाओ सराहओ इति सर्पनाममध्ये पठितम् । अभिमानचिह्नेनैव स्ववृत्तावुदाहृतम् ।

L 1 BF अढा (sic) लव° BF सरलो कुकलाश L 2 BF सकलिन° C शकलिन° C °शरट° C °यति L 3 C °पूक्ता इति BF सपत्थिय C °च्छिय L 5 BF सपत्थिय° C सपच्छीय° B तीई L 6 C सम्पा° BF °सगसलहत्था (*om* हत्थ) L 7 A °हउ BF सवेल्लय° A °सवरिया BCF² संवट्टिया L 8 A °वाउ A °रउ BF °रए C पेरियए *cdd.* °लिय L 9 BF सचोल्लिय BCF सवट्टिय C1 hd सीहओ आसर L 10 BCF °लिय L 11 C सरिवाहंमि सराहघोरे BCF °ल्लिय L 12 C सीहरहसउ कुवइ B असं° BCF °ट्टिय L 13 BCF पयलायमित्य° BCF अन्योन्य° L 14 C पयलाउ ससाहत L 15 C यदूत L 16 C व C कउ C सुयह BCF चेय L 17 BF °लाइय C °पायलइय C कयच्छसु L 18 BCF मयणपलाइय मदनशराहतामित्यर्थ BF यत्पूर्वदेशेषु L 19 C पलाइआ C 2 hd °हउ C *om* इति C 1 hd *om* स of सर्प° B पठित

अइपचलो त्ति हसिओ वाहो पल्लीइ वाहवहुआए ।
दट्ठूण अणिमिसं तिक्खपलासीइ पयलायं ॥ १५ ॥

एवं च । अधुनातनदेशीकाराणां तद्व्याख्यातॄणां च कियन्तः संमोहाः परिगणयन्ते । किं वा परदोषोद्घट्टनेन । मोहापसारणार्थं त्विदमुक्तमित्यलं बहुना ॥ [१२]

संघासयसमसीसी फद्धाइ समुग्गिअं पडिक्खिअए ।
सत्थइअं साणइअं तेअविए सुमरिअम्मि सरभेअं ॥ १३ ॥

संघासओ तथा समसीसी स्पर्धा । समुग्गिअं प्रतीक्षितम् । यदाह । ॥ प्रतिपालितं समुग्गिअं ॥ इति । अत्र प्रतिपालितशब्दस्य प्रतीक्षितमित्यर्थो ऽस्माभिर्व्याख्यातः । यदि तु पालनमात्रं प्रतिपालितशब्दस्यार्थस्तदप्यस्तु । केवलं सहृदयाः प्रमाणम् । सत्थइअं तथा साणइअं उत्तेजितम् । सरभेअं स्मृतम् ॥ यथा ।

साणइए सत्थइओ संघासयउद्धुरे ससमसीसी ।
समरसमुग्गिअखिसारिभूवसरभेअसत्थो सि ॥ १६ ॥ [१३]

संखद्दहो अ गोलाद्दहम्मि लद्धम्मि संपडिअं ।
सच्चिल्लयसंघयणा सच्चसरीरेसु सहरला महिसी ॥ १४ ॥

संखद्दहो गोदावरीह्रदः । संपडिअं लब्धम् । सच्चिल्लयं सत्यम् । संघयणं शरीरम् । सहरला महिषी ॥ यथा ।

संपडिअरम्महाणलताविआ पीणत्थणी सहरल व्व ।
सच्चिल्लयसंकेआ संखद्दहं सरइ चारुसंघयणा ॥ १७ ॥ [१४]

L. 1. BF अयपत्तो C हसिउ C वाहो ल्लीइ BCF °वहुयाए L. 2 C (?) दट्ठूण C अणिमिसं BF °स खपत्ता° C तिलपत्तासी य L. 3 B °व्याख्यातृणा C (?) °तृणा L. 4 C °ट्टनेन मोहा°. L. 5. C सयासमसीसी 2 hd संघासओ A पध्धाइ B पद्धाइ CF पढ़ाइ edd. °ग्गियं ACF °क्खियए B °क्खियए L. 6 A सत्थइयं BCF सच्छइयं edd साणइयं A तेअविए BF तेअविए ABF °रियम्मि C 1 hd सभेअं L. 7 C स्पर्धा BF °ग्गियं C तिमुग्गियं C 2. hd तिसमुग्गियं L. 8 BCF समुग्गियमिति L. 9 From नमात्र to पालय° l. 11 again torn off in G L. 10. edd सच्छइयं edd °इयं edd सरभेयं L. 11 BF साणइचो BF om. सत्थइओ C °च्छइ° C (?) °उद्दुरे From सी to सत्थो l. 14 torn off in G L. 12 BCF °ग्गिय° BCF °भय°. L. 13 BF संखदहा edd य BF °हम्मि C °द्दहम्मि edd °डियं . L. 14 BF सच्चिल्लय° A °ल्लयं° ABF, C 1 hd सच्च° L. 15 In G गोदा° is torn off C गोदावरि° edd संपडियं G लब्ध (sic) B सच्चिल्लयं From ल्लयं to हिषी torn off in G. BF संघयणं L. 16 From यथा to स्पर्धा torn off in G L. 17 edd संपडिय° C पीणत्थणी G सहरले G व (?) L. 18 In G सच्चिल्लयसंकेआ is torn off BF इव CG °इव C चारु°.

संगोविअम्मि संजमिअं णिव्विवरम्मि संकडिल्लं च ।
साविहजन्तुम्मि अ सरलीआ संसप्पिअं च मक्किअए ॥ १५ ॥

संजमिअं संगोपितम् । संकडिल्लं निश्छिद्रम् । सरलीआ श्वावित्संज्ञः प्राणी । कीटभेद इत्यन्ये । संसप्पिअं मङ्कितम् । उत्प्लुत्य गतमित्यर्थः ॥ यथा ।

सरलीअसूलतिक्खिअणहरक्खए संजमेसि जीइ तुमं ।
संसप्पिअं कुण पुत्तो तीए च्चिअ संकडिल्लपेम्माए ॥ १८ ॥ [१५]

घूअम्मि सहगुहो तह सत्तिअणा आहिजाईए ।
संखलयं सम्बूए संसाहणमवि अ अणुगमणे ॥ १६ ॥

सहगुहो घूकः । सत्तिअणा आभिजात्यम् । संखलयं शम्बूकः । शुक्त्याकारो जलजः प्राणिविशेषः शम्बूकः । संसाहणं अनुगमनम् ॥ यथा ।

संखलयदन्त हिण्डसि जं बाहि सहगुहो व्व राईसु ।
ता तं गयसत्तिअणो किमम्ह संसाहणं कुणसि ॥ १९ ॥ [१६]

संडोलिओ अणुगए सच्चविअं तह अहिप्पेए ।
संगोढणो अ वणिए समुच्छणी सोहणी अ वद्धणिआ ॥ १७ ॥

संडोलिओ अनुगतः । सच्चविअं अभिप्रेतम् । दर्शनार्थस्तु दृशेः सच्चवादेशात्सिद्धः । सगोढणो व्रणितः । समुच्छणी तथा सोहणी संमार्जनी । यस्तु[1] ॥ वद्धणिअ जाण

L 1 B सगोवि° ABCF °वियम्मि In G from सगो° to ब्विवरम्मि torn off ABCF °मिथं C णिवि° L 2 BCF °जतुमि ABCF य ACG °प्पिय BF °प्पिय and *om* च A कामियम BCFG मकियए L 3 *cdd* °मिय BF सर्गोवित G सक्रोपित B सकडिल्ली BF रलीआ (*sic*) From आ to णी torn off in G B कीटभेद From न्ये to था in यथा torn off in G L 4 *cdd* °प्पिय BF सकितमुत्प्लुतगतमि° C आङ्कितमुत्प्लुत्य 2 hd °मुत्प्लुत्य L 5 G सरलीयभूल° C °मूल° B °तिक्खय° CG (F?) °तिक्खय° C मजमेसि L. 6 *cdd* °प्पियं C कुणा पाणा G पुत्ते BF तीइ *cdd* चिय L 7 C घूयंमि From अम्मि to ईए torn off in G A सहमुहो A सत्तअणा B °जाइग L 8 B सखलयं A सखेलयं BG सबूग *cdd* य L 9 B °अणाऽभिजा° BG शबूक C (F?) सबूक C 1 hd °कारा From रो to हणं अनु° torn off in G L 10 B शबूक L 11 *cdd* बाहिं C सहगुरो च L 12 C °त्तियणी C संसाहस L 13 From संडो° to प्पेए torn off in G A °लिउ BF °लिए B सच्च° AB °विये C अभिप्पेए L 14 A सगोटणो *cdd* य ACG वद्दणिया B वन्दणिया See VII, 41 L 15 BCF °वियं B दृशे C दृशो F दृशा BF सच्चवा° From देश° to च्छणी torn off in G C *om* सिद्ध L 16 B वन्दणियं CG (F?) वद्दणिय

समुच्छणि च बहुआरिअं तह य । इति पाठं दृष्ट्वा वद्धणिसमुच्छणिशब्दौ वधूपर्यायत्वेन व्याचष्टे स बहुआरीशब्दविप्रलब्धो बहुआरीशब्दं संमार्जनीवाचकं नावगच्छति । तथैव च लक्ष्यमुपलक्षयति । यद्धनपालः । समुच्छणिआ वद्धणिआ बोहारी ॥ इति । गोपालो ऽपि समुच्छणी वर्धनीत्याह । देवराजो ऽपि । वद्धणिआ सोहणिआ बहुआरी तह य मज्जणिआ ॥ इत्याह । द्रोणाचार्यो ऽपि । वद्धणिसमुच्छणीओ बोहारी ॥ इत्याह । अभिमानचिह्नेनापि स्ववृत्तावुदाहृतम् ॥ यथा ।

सुणइ समुच्छणिसद्दं जह जह सुण्हा सइज्झयघरेसु ।
छिक्केण मुअइ तह तह पइं पहाए विसूरन्ती ॥ २० ॥

उअह पमुच्छन्तीए दवाइरित्ताइ जंपमाणस्स ।
वद्धणिआइ पहारो दिसो असईइ दिअरस्स ॥ २१ ॥ इति ।

तदेवं बहुदेशीपर्यालोचनेन समुच्छणीप्रभृतयो बहुकरिकापर्याया इति निश्चितमस्माभिः ॥ यथा ।

संडोलिओ सि तइआ समुच्छणिकराइ सोहणीहत्थ ।
लक्खिज्जइ सच्चविअं सिद्धं संगोढणाहरेण तुह ॥ २२ ॥ [१७]

परितावि‌अम्मि सत्ताविअं च संपत्तिआ वाला ।
संदट्टयं च संलग्गयम्मि सच्चविअं रइए ॥ १८ ॥

L 1. B समुच्छिणि. B बहु° *cdd* °आरिय After दृष्ट्वा B erroneously inserts वद्धणिसमुच्छिणिं च बहुआरिय तह य इति पाठं दृष्ट्वा BCF वद्धणि° G वद्धुणि° B °समुच्छुणि° G °शब्दा . L 2 BF °पर्यायत From र्याय° to शब्द torn off in G C B बहुआ° BF बहु°. L 3 C *om* च C लक्षणमुप° G लभमुप° BCF धन् धन° *cdd* °णिया BG वद्धणिया C वद्धणिया F वद्धुणिया. L 4 *cdd* बोहारीति From मुच्छणी to वद्धणिआ torn off in G B वन्द्धणिया CFG वद्धणिया L. 5 *cdd* सोहणिया BG बहु° B मज्जणियाया C (F') G °णिया B वद्धणि° C (F?) वद्धणी° G वद्धणि° L 6 B समुच्छणिउ G °णीउ *cdd* बोहारीत्याह From पि to समुच्छणि° torn off in G L 7 G °सद्दं C °सद्दं सह सुण्हा BF सयज्झय° C सयहाय° L 8 BF छिक्केण BFG मुयइ C मुयइ G मनइ B पइ C पंइ (F?) B विसूरंति G विसूरंती L. 9. BF ओच्छइ C उयह BF पउच्छंतीए C समुच्छंतीए B रित्ताइ C (F') रित्ताइं From पमाणस्स to असईइ torn off in G. L 10 B वन्द्धणियाइ C (F') वद्धणियाइ BCF दियरस्सेति G दियरस्स and *om* इति L 11 B बहु° C °प्रभृतयो (2 hd °य) करिका° G बहु° L. 13 C संडोलिउ From डो° to सोहणी° torn off in G BCF तइया B समुच्छकराइ G सोहणीहणीहत्थ L. 14. BF सच्चविय C °विय C (F') सिद्ध BF संगोढणा° C °णाहरेण BCF तुम. L 15. *cdd* °वियम्मि A सत्तविय B सत्तवियं CF सत्ताविय G सत्त च स° (sic) *cdd*. °त्तिया BG वाला L 16 C संदट्ठय BF °ट्ट° BF च सल° From म्मि to पितम् । torn off in G B सच्चे° AB C 1 hd (F') विय

ससत्तिअं परितापितम् । संपत्तिआ बाला । पिप्पलीपत्रवाचकोऽपि संपत्तिआशब्दो लक्ष्येषु दृश्यते । संदट्टयं संलग्नम् । कप्रत्ययाभावे संदट्टं इत्यपि । संदट्टं संघट्ट इत्यन्ये । सव्वेविअं रचितम् ।। यथा ।

संपत्तिआइ ससत्तिअम्मि तुज्झ विरहग्गिणा हिअए ।
सव्वेविआउ माला संदट्टजलद्दया य मुक्कन्ति ।। २३ ।। [१८]

सइलंभं सइदिट्ठं सइसुहसइदंसणाइ मणदिट्ठे ।
संखवइल्लो हालिअछन्दोत्थाइरवइल्लम्मि ।। १९ ।।

सइलंभं सइदिट्ठं सइसुहं सइदंसणं एते चत्वारो ऽपि चित्तावलोकितार्थाः । संखवइल्लो हालिकच्छन्दोत्थायी बलीवर्दः ।। यथा ।

सहि णिसि सइसुहसउहे सइदंसणसयणयम्मि सइदिट्ठो ।
संखवइल्लो व्व पिओ सइलंभरई अ ता विहाणं जा ।। २४ ।।

अत्र । सखुड्डइ रमते । संदाणइ अवष्टम्भं करोति । ससामइ आव्रियते । संगलइ सङ्घटते । संदुमइ संधुक्कइ प्रदीप्यते । सभावइ लुभ्यति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ।। [१९]

ससराइअं च णिप्पिट्ठे समइच्छिअमइक्कन्ते ।
मोरे सइलासयसिंढा खन्दे सइसिलिंवो अ ।। २० ।।

L 1 C ससत्तिय BF °त्तिय *cdd* °त्तिया BG बाला BF पिप्पलीपन्नीपत्र° *cdd* °त्तिया° L 2 BFG °ट्ट° C संदिट्ठयG च स° C लग्नं BF *om* भावे BFG संदट्टमित्यपि C सवट्टमित्यपि From इ° स° to था in यथा torn off in G BF °ट्ट C संघट्टमित्य° L 3 B सव्वे° BCF विय L 4 *cdd* °त्तियाइ G सन° *cdd* °त्तियम्मि C 1 hd तुज्झ BF °हिग्गिणा C हियए. L 5 B सव्वे° BCF °वियाओ BCF सदट्ट° C मुकति L 6 C 1 hd *om* सइदिट्ठं C 2 hd सइसुह° AC (F?) °णाइ From सुह° to ल्लो torn off in G L 7 BCF °वइल्लो BCF हालिय° G हालिय° C °दाच्छाइर° A °त्थाइवइ° BCFG °वइल्लम्मि L 8 G सयलभं C 1 hd *om* सइसुह 2 hd adds it after सइदसणं, BFG चिंता° *cdd* °वइल्लो L 9 BF हालियछन्दोत्थीयी C हारिकच्छंदोच्छाइ In G from हालिक° to णिसि torn off B बालिवर्द L 10 C सइसुहसवहो C °सइणयमि L 11 *cdd* °वइल्लो B व्व C च F ह CG पिउ C °रही *cdd* य L 12 From खुड्डइ to मइ आ° torn off in G L 13 C सघुक्कइ In G इ लुभ्यति एते torn off, also from क्ता to ष्पिट्ठे L 15 A °राइय B च C (F?) व G °ट्टे *cdd* °च्छियम°. L 16 BF सयलासय° C सयलासिएढा A °सिंन्ना G °सिएटा AB °सिलिंवो B (F?) °सिलवो G °सिलि and then torn off to समइ° *cdd* य

ससराइअं निप्पिष्टम् । समइन्छिअ अतिक्रान्तम् । सइलासओ तथा सिंढो मयूरः । सइसिलिंबो स्कन्दः ॥ यथा ।

सइलासयपिअसमए समइच्छिअअवहिआगए दइए ।
ससराइअविरहदुहा सहि णचसु सइसिलिंबसिंढो व्व ॥ २५ ॥ [२०]

कितवे सअक्खगत्तो सेलूसो जलघरे समुद्दहरं ।
सवडंमुहो अहिमुहे धम्मच्चत्तोसहे सइरवसहो ॥ २१ ॥

सअक्खगत्तो तथा सेलूसो कितवः । समुद्दहरं पानीयगृहम् । सवडंमुहो अभिमुखः । सइरवसहो धर्माय त्यक्तो वृषभः ॥ यथा ।

सेलूसहारिआइो सवडंमुहसइरवसहपक्खलिओ ।
एसो सअक्खगत्तो लुढइ वेसासमुद्दहरे ॥ २६ ॥ [२१]

सत्तावीसंजोअणमिन्दुं सवयम्मि समरसहहयं ।
जाण विसीए सारिं सालं साहाइ केसरे साइं ॥ २२ ॥

सत्तावीसजोअणो इन्दुः । समरसहहओ समानवयाः । सारी बृसी । व्रतीनामासनमित्यर्थः । सारी मृत्तिकेत्यन्ये । साला शाखा । साई केसरम् ॥ यथा ।

सत्तावीसंजोअणमुही समरसहहय तुह कए सा ।
सालतले सारिठिआ अचइ नरिंद ससाइपडमेहिं ॥ २७ ॥ [२२]

सामुद्दो वरुए सावओ अ सरहम्मि सामिअं दड्ढे ।
सामंती समभूमीइ सामरी सिंबलीए अ ॥ २३ ॥

L 1 BF समत्त° BCF °इयं From च्छिअो to मयूर torn off in G BCF °च्छिय C सयलासओ C सिएणा L 2 BF सइसिलंबा G °लिंबा From या to पिअ° torn off L 3 B ससराइय° C (1?) सयराइय° *edd* °पिय° BCF °च्छिय° From अअवहिं° to दइ torn off in G C °हियागम L 4 BCF णइय° From दा सहि to सिंढव torn off in G BF °लिंजिबि° C °सिएडा F °सेढ BCF व L 5 In G मत्तो सअ and मलपरे समुद्द is torn off A सअूसा C 1 hd सेलसा L 6 A सवडम्मुहा C डमुहा In G सव and then end of the MS the rest being lost A अभिमुह A सइरवसा C °वसहा L 7 B सेलूसे C सवडमुहे L 9 C °सहपक्खल° L 10 C सयदहर° L 11 C सत्ताविसंजोअणमिंदु A मिंदु L 12 *edd* विसीए A साइं L 13 C सत्तावीसजोयणो C °वय *edd* बृसी L 14 B मृत्तिकत्य° C 1 hd om साला शाखा. 2 hd adds it after °मित्यर्थः but reads साली C केसरं L 15 C सत्तावीसं° L 16 BF सारिठिया C सारिठिआ BF पच्चइ नरिंद AC सालिय BF सालिअम्ह BF सम L 17 C सामुद्दो ABF वरुए A सावय AC सामिय BF सामिअम BF दड्ढ L 18 B सिंवलीए *edd* य

सामुद्दो इक्षुसदृशतृणम् । सावओ शरभः । सामिअं दग्धम् । सामंती समभूमिः । सामरी शाल्मलिः ॥ यथा ।

सामरिसामुद्दघणं दवग्गिणा सामिअं गइन्द वणं ।
इण्हिं सामंतीए सावयभीओ कहं होसि ॥ २८ ॥ [२३]

साराडी आडीए साणूरं देवहरयम्मि ।
साउल्लो अणुराए सालंकी सालही अ सारिइआ ॥ २४ ॥

साराडी आटिः । साणूरं देवगृहम् । साउल्लो अनुरागः । सालंकी तथा सालही सारिका ॥ यथा ।

साराडि व्व णाइं सा तरिउड्डिअसालहि व्व साउल्ला ।
सालंकिकुडालावा आयइ संकेअसाणूरं ॥ २९ ॥ [२४]

अत्र । सामत्थं सामर्थ्यमिति शब्दभवम् । तथा । साहइ कथयति । सारइ प्रहरति । एतौ धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ ॥

साइअमवि सक्कारे सायंदूला य केअईए अ ।
सासवुलो कविकच्छू सारमिअं संभराविअए ॥ २५ ॥

साइअं संस्कारः । सायंदूला केतकी । सासवुलो कपिकच्छूः । सारमिअं स्मारितम् ॥ यथा ।

थिरतत्तसाइआए वि उप्पाअन्तीइ कामकण्डूइं ।
सारमिआ सासवुलं सायंदूले तए अम्हे ॥ ३० ॥ [२५]

सालंगणी अ आहिरोहिणीइ साहेज्जओ अ अणुगहिए ।
साइज्जिअमवलम्बिअमवगयमोहम्मि साहरओ ॥ २६ ॥

L 1 C सामुद्दो BF सामिय L 2 BF शामरी L 3 BCF सामियं L 6 *cdl.* य सारिइया L 7 BF आडि C 1 hd दिव° B °गृह L 8 BF शारिका L 9 BF तरिड्डिय° C तरिउड्डुय° B °सालहि व्व हि व्व सा° C च L 10 BF °कुडालावा BF आवइ BCF सकेय° L 11 C सामच्छ BF °भव L 13 A सायमवि BF साइयमवि C सावियम° BF सयदूला BF *om* य ABF केयईए *cdd* य L 14 C सासचूलो *cdd.* °मियं ABF °वियम L 15 BCF साइय BF सायदुला C साइयंदूला C सासेतुलो BF सारविय C °मियं L 17 C थिर° C ■ hd °तनू° BF °साइयाए L 18 BF *om.* सारमिआ C °मिया सासचूल सायंदूले L 19 BF सालगणीइ आहि° C य A *om* अ AB °रोहणीइ A साहिज्जओ C 1 hd °ज्झउ 2 hd °इज्झउ L 20 BF साइज्जियम° C 1 hd °ज्झिय° 2. hd °ज्झिय° BCF °मविलंबियम° A साहरउ C साहरओ.

सालंगणी अधिरोहिणी । साहेज्जओ अनुगृहीतः । साइज्जिअं अवलम्बितम् । साहरओ गतमोहः ॥ यथा ।

साइज्जिअणेमिजिणो अव्वासाहेज्जओ अहिरुहेसु ।
सग्गारोहणसालंगणिं व साहरय उज्जिन्तं ॥ ३१ ॥ [२६]

सारिच्छिअसेआलीओ दुव्वा साहम्मि साहिलयं ।
सालाणओ थुए साहंजयसाहंजणा य गोखुरए ॥ २७ ॥

सारिच्छिआ तथा सेआली दूर्वा । साहिलयं मधु । सालाणओ स्तुतः । स्तुत्य इत्यन्ये । साहंजओ तथा साहंजणो गोक्षुरः ॥ यथा ।

साहिलयवयण सेआलिसाम सालाणय प्पसिअ अमहं ।
साहंजणेहि सारिच्छिअसाहजए पहे खलिआ ॥ ३२ ॥

अत्र । साहरइ साहट्टइ संवृणोति । सारवइ समारचयति । सामग्गइ श्लिष्यति । सामयइ प्रतीक्षते । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [२७]

सिग्गो खिन्ने सिंदू रज्जू कुकुडकिसेसु सिहिसिंगा ।
मच्छम्मि सित्थिसीहंडया पलालम्मि सिप्पसिंबीरा ॥ २८ ॥

सिग्गो श्रान्तः । सिंदू रज्जुः । सिही कुक्कुटः । सिंगं कृशम् । सित्थी तथा सीहडओ मत्स्यः । यस्त्वेतौ सिद्धिपिण्डिकायाचकावाह स देश्यन्तरानभिज्ञो भ्रान्त एव । सिप्पं तथा सिंबीरं पलालम् ॥ यथा ।

जगजय सीहंडद्धय सिहिधय तुह सिंदुबद्धसिप्पभरो ।
सिग्गो मिगो सिंबीररोचले लुलइ सित्थिओ व्व रिऊ ॥ ३३ ॥ [२८]

L 1 B °रोहणी BF साहे° C साहिज्जओ B साइज्जिय C (F?) °इंहिपं B °लंबितं. L 2 C साहरओ B °मोह L 3 BF साइज्जिय° C साहहियणेमिजिणो B अव्वा° C °हिरुओ. L 4 BF सग्गारोह° C सुग्गा° BF °सालंगणि BCF च C उज्जिन्तं L 5 A सारिच्छिअह-रिआलीउ BF °च्छिय° C च्छियसेयलीउ ABF लीउ C यं 2 hd य दु° A दुवा BF दुवा BF साहम्मि C सारयमि C साहिलिय L 6 A C 2 hd °णउ A थु° BF थुए C थुम A °जणो BCF य ABF गाखुरए L 7 BCF °च्छया तथा सेयाली C साहिलिय BF स्तुत । स्तुत्य L 8 B साहंजओ L 9 BCF सेयालि° C °साम BCF प्पसिय L 10 B °जणेहि C °सिच्छियच्छणा° BCF खलिया L 11 BF सारहइ L 13 C सिग्गे B कुक्कुड°. L 14 C सिच्छि° C सीह° (F?) A °सिंबीरा BF सिम्बीरा C सिंबिरा L 15 C 1 hd om सिंदू रज्जु 2 hd adds it BF रज्जु BF सिही कुक्कुं C सिच्छी L 16 C सीहडओ B सिद्धि-पिंडकाय° C om स L 17 BF सिप्पं B सिंबीरं C सिंबीरं F सिंबीर C 1 hd पलालम्‌ L 18 C जयजय B सीहंड° C (F?) सीहंडद्धय C सिहिधय BF °बद्ध C °बद्ध° L 19 B सिंबीर° BF सित्थिय C सित्थउ BCF व

सिंदीसिंदोला खज्जूरी सूईइ सिन्धिसिन्धिणीश्रा ।
सिंढं मोडिअए सिंढासिंवाडीउ णासिआणाए ॥ २९ ॥

सिंदी तथा सिंदोला खर्जूरी । सिन्धी तथा सिन्धिणी सूची । सिंढं मोटितम् । सिंढा तथा सिंवाडी नासिकानादः ॥ यथा ।

सिंदियणे सिंदोलतले सिंढं सुणिअ सिन्धिसममइणो ।
सिन्धिणिबुद्धी सिंढङ्गी सिंवाडीइ उत्तरं देइ ॥ ३४ ॥ [२९]

परिपाडिअम्मि सिद्धं रज्जे सिज्जूरसिंदूरा ।
भूअगहिअम्मि सिंपुअमुञ्छे सिलश्रो सिसुम्मि अ सिलिंवो ॥३०॥

सिद्ध परिपाटितम् । सिज्जूरं तथा सिंदूरं राज्यम् । सिंपुअं भूतगृहीतम् । सिलश्रो उञ्छः । सिलिंवो शिशुः ॥ यथा ।

सिद्धपरकुम्भिकुम्भत्थल हरिसिंदूरसारसिज्जूर ।
सिंपुअरूवा रणे जिअन्ति सिलएहिं तुह रिउसिलिंबा ॥ ३५ ॥ [३०]

सिंगयसिंधुअसिंगिरीसिद्धत्था तरुणराहुगोरुद्दा ।
सिसिरं दहिम्मि सिहिणा थणेसु वरुणे सिअंगसुरजेट्ठा ॥ ३१॥

सिंगश्रो तरुणः । सिंधुश्रो राहुः । सिंगिरी गौः । सिद्धत्थो रुद्रः । सिसिरं दधि । सिहिणा स्तनाः । सिअंगो तथा सुरजेट्ठो वरुणः ॥ यथा ।

L 1 C °सिंढान्ना BF *om* °सिन्धि C 1 hd °सन्धि A °सिंधि° (?) BF °णिय AC °णिया L 2 A सिंर C सिणड *cdd* मोडियए C 1 hd सिंवा° A, C 2 hd सिंग° A °सिम्वा° BF °सिंवा° C °सिंबाडिउ BF, C 2 hd °डीओ *cdd* णासिया° L 3 B सिंदोला B खज्जुरी C 1 hd सिंढी BF सिंध्विणी BF सूरी B सिंडा L 4 C (F?) सिणग BCF सिंवाडी B नासिकादय L 5 C सिंदिवंदे C सिणट BCF सुणिय BF सिंध्विसमइणो C सिध्वसमगइणा L 6 B °बुद्धि C °बुद्धी सिणडगी B सिंवाडीइ C (F?) सवाडीइ L 7 *cdd* °डियंमि AC सिंढं F सिद्द A *om* रज्जे BF °सिंदूरा C °सिंदुरा L 8 *cdd* °हियंमि B सिंम्पुअ° BF °मुछे A सिन्नउ B सिसिसुमि *cdd* य B सिलिवो C (F?) °लिम्बो L 9 C सिद्द BF पारिपाडित BF सिंजूरं C सिंदुरं B सिम्पुअ L 10 BF आछ B सिलिंवो C (F?) °लिम्बो L 11 C सिद्द° F सिद्द° BF °कुंभिकुंभिकुंभत्थल C हसिंदूरं L 12 BF सिम्पुअरुवा C °रूव C जियंथि B सिलएहिं B °सिलिंस्वा C °शिलिम्बा (F?) L 13 C °सिद्दच्छा BF °गोभद्दा C 1 hd °रद्दा L 14 B दहम्मि A त्थणेसु C 1 hd घणसु BF सियग° C सुअग° L 15 C सिंघुओ C सिद्दच्छा F सिद्द° BF रौद्र L 16 BF सिहिणा मूना BF °ज्येट्ठो C 1 hd °जोट्ठो

सिद्धत्थसिअंगाण वि सिहणिज्जं सिंगिणीसिसिरखाय ।
पिहुसिहिंणि सिगय सिंधुअमुह सुरजेट्ठदिसि णिअद्ध ॥ ३६ ॥ [३१]

डमरम्मि सिआली विडजलणेसु सिरिंगासिंदुवणा ।
हंसम्मि सिरिवओ सिरिमुहो मयमुहे सिरिहही पविआ ॥ ३२ ॥

सिआली डमरः । सिरिंगो विटः । अत्र । सिहइ स्पृहयति । सिंपइ सिञ्चति । एतौ धात्वादेशेष्वप्युक्ताविति नोक्तौ । सिंदुवणो अग्निः । सिरिवओ हंसः । श्रीवद-पक्षिवाचकस्तु शब्दभयं । सिरिमुहो मदमुखः । मदो मुखे यस्येति विग्रहः । सिरिहही खगपानभाजनम् ॥ यथा ।

ओ पिअइ रिऊ विरइअसिआलिए तुह पयावसिंदुवणे ।
सिरिमुहसिरिंगहसिओ पत्थिव सिरिवयसिरिहहीइ जलं ॥ ३७ ॥ [३२]

सिहरिणिसिहरिल्ला मज्जिआइ सिंगेरिवम्ममवि रप्फे ।
सिरिवच्छीवो मुद्धो गोवाले सित्थए सीअं ॥ ३३ ॥

सिहरिणी तथा सिहरिल्ला मार्जिता । सिंगेरिवम्म वल्मीकः । सिरिवच्छीवो तथा मुद्धो गोपालः । सीअं सिक्थकम् ॥ यथा ।

सिंगेरिवम्ममुहसिरिवच्छीवय मुद्धपुत्त एआए ।
सीअयमउअङ्गीए सिहरिल्लपिआइ सिहरिणि देसु ॥ ३८ ॥ [३३]

पवरासिरक्कसडीसुं सीसयसीसक्कसीइआओ अ ।
सीउग्गयं सुजाए सीहलयं धूवजन्तम्मि ॥ ३४ ॥

L. 1 E सिरच्छ° C °णिहा C °सिसिरमाय L. 2 C सिहिणि B सिगय B णियगु
L. 3 *cd* सियाली BF सिरिंगुसिंदुवणी C सिरंग° L. 4 A सिरम्मि B सिर° A °यउ B मयमुह
cd पविया L. 5. BCF सियाली L. 6 B ऽग्नि B सिसिरवया L. 9 C उ पिय
रिऊ BCF विरइयसियालिए L. 10 C सिरिमुहसिरंगा B सिरिंग° C पच्छिव BF सिरिवय°
C सरिवय° L. 11 AC मंज्जियाइ (C 1 ... इ) BF °याइ B रिप्फा C (F') रप्फो
L. 12 BF सिर° C (F') मुद्दो C सित्थिहम L. 13 B सिहरीणी । सिह° C सिहरल्ला B सिगरी°
B सिर° L. 14 C (F') मुद्दा C सिय सिच्छय E hd सिच्छयं and adds सिसिरं
L. 15 B °सिर° C (F') मुह BCF एआए L. 16 B °सिहरिल्ल° B पियाइ C (F') °पियाइ
C (F') सिहरिणि L. 17 BF °क्कसडीसु C 1 hd °क्कड B °सीसक° B C 2 hd.
(F') सीसयाओ A, C 1 hd °इयाउ L. 18 C सुरग्गय

सीसयं प्रवरम् । सीसक्कं शिरस्कम् । शिरस्त्राणमित्यर्थः । सीइश्रा झटी । निरन्तरवृष्टिरित्यर्थः । अत्र सीसइ कथयतीति धात्वादेशेपूक्त इति नोक्तः । सीउग्गयं सुजातम् । सीहलयं वस्त्रादिधूपयन्त्रम् ॥ यथा ।

उग्र सीउग्गय तुह सरसीइअरइअविवराइ वेरीणं ।
रणसिरिसीहलयाइ व सीसयसीसक्कसीसाइं ॥ ३९ ॥ [३४]

सीमंतयं च भणिअं सीमन्तालंकरणभेए ।
सीलुट्टयं च तउसे करवन्दीए अ सीहणाही ॥ ३५ ॥

सीमंतयं सीमन्ते भूषणभेदः । सीलुट्टयं । कमत्ययाभावे सीलुट्टं त्रपुसम् । सीहणाही करमन्दिका । तत्कुसुममित्यन्ये ॥ यथा ।

सीलुट्टयसीहणाहीफलवणिअ मुणेसि किं ण अप्पाणं ।
जं आसत्तो तीए मणिमयसीमंतयं पि मसेसि ॥ ४० ॥ [३५]

सीरोवहासिआ लज्जाए उक्का सुली सुई वुद्धी ।
सुहरा चडयाभेए सुढिओ सन्ते सुहे सुहेल्ली अ ॥ ३६ ॥

सीरोवहासिआ लज्जा । सुली उल्का । सुई बुद्धिः । सुहरा चटकाभेदः । यस्या अधोमुखं नीडं भवति । सुढिओ श्रान्तः । सुहेल्ली सुखम् । सुहल्लीत्यन्ये ॥ यथा ।

रसे दवसुलितत्ता गयसुइसीरोवहासिअसुहेल्ली ।
सलहन्ति तुज्झ रिउणो सुढिआ सुहरं पि णेड्डिअं ॥ ४१ ॥ [३६]

•सुंघिअसुलससुवसा य घाणकोसुम्भअज्जुणद्दुमेसु ।
संकेअम्मि सुवुसा सुरंगिसोहंजणा य सिग्गुम्मि ॥ ३७ ॥

L 1 B सिरक्क BCF सीइया BF सडी L 2 B °पूक्त । *om* इति नोक्त L [illegible] C सीओग्गय L 4 BCF उय BCF °सीइय° BF °रइय° C °राइय° BCF °राइ L 5 B °सिरी° BCF °लयाइ च C सीसीसक्क° L C *cdd* भणिय L 7 A सीलुव्वय *cdd* य L 9 करमदिका not करमर्दिका is the reading of all the MSS BCDFHF L. 10 C °साइणाही° C °वणिअ C आप्पाण L 11 C °सामंतयं L 12 *cdd* °सिया B सूई [illegible] वुद्धी C (F?) वुडी, L 13 BF सुहर C 1 hd सु° C *om* सुहे *cdd* य L 14 C 1 hd सा° *cdd* सिया° BF सूई C वृद्धिः L 16 C देव° BCF °हासिय° L 17 C तुझ BCF सुढिया C सुहर BF °विय C °डियं L 18 B सुघिय° AC (F?) सुघिय° C °दुमेसि L 19. BCF सकेयमि B सुवसो (F?) BF सुरमिसो° A सुरंगि°.

सुंघिअं घ्रातम् । सुलसं कुसुम्भरक्तं वस्त्रम् । सुवसो अर्जुनतरुः । सुवुसा संकेतः । सुरंगी तथा सोहंजणो शिग्रुतरुः ॥ यथा ।

मज्जसुवसासुवुसं दाउं सुलसवसणाइ तीइ गओ ।
सकेअसुरंगिवणे भमेसि सोहंजणाइ सुंघन्तो ॥ ४२ ॥ [३७]

किंसारू सुंकअं सूअलं च सुअणा य अणिउँते ।
अम्बाइ सुव्विआ तह य सुद्धपूअम्मि सुद्धवालो अ ॥ ३८ ॥

सुंकअं तथा सूअलं किंशारुः । सुंकलं इत्यन्ये । सुअणा अतिमुक्तः । सुव्विआ अम्बा । सुद्धवालो शुद्धपूतः ॥ यथा ।

सुअणायवंसिअमिमं दट्ठुं किं करसि सुद्धवालत्तं ।
गाईसुव्विअ सूअलजीअग्ग ण वहेसि सुंकए कीस ॥ ४३ ॥ [३८]

डुंबे सुदारुणो सूइओ अ सुविरे सुण्हसिअसोमइआ ।
सुज्झरओ धोवयए सुसंठिआ सुल्लमंसम्मि ॥ ३९ ॥

सुदारुणो तथा सूइओ चण्डालः । सुण्हसिओ तथा सोमइओ स्वपनशीलः । सुज्झरओ रजकः । सुसंठिआ शूलप्रोतं मांसम् ॥ यथा ।

सुण्हसिअसूइआए सुदारुणो रमइ सुज्झरअवहुअं ।
भसिरभसणस्स दिन्तो सुसंठिअं पुरजणम्मि सोमइए ॥ ४४ ॥

अत्र सुगिम्हओ फाल्गुनोत्सव इति सुग्रीष्मकशब्दभवः । दृश्यते चायं संस्कृते । यद्वामहः । सुग्रीष्मके न दृष्ट इति ॥ [३९]

L 1 BCF सुंघिअं BF, C 1 hd सुवसा L 2 C सिग्रु° L 3 C मज्ज° BCF °सुवससुवसं BF, C in corr दाओ L 4 C सकेय° BF भमेसि BCF °जणाइ B सुपतो· L 5 A सुकओ BF सुंकउ BF सुअलं BF सुसुअणा C सुयणा ABF आणिउंते C अणिउते L 6 A अम्बाइ B अंबाइ C (F?) अंवाइ B (F?) सुव्विया A सुव्वियो or सुव्विया BF सुव्विया C सुद्धपूयंमि F सुद्ध° (?) C (F?) सुद्धवालो BF य L 7 BCF सुंकयं B किंसारु BF सुकल्लमित्यन्य C सुकुल्लमित्य° C सुयणा L 8 C सुव्विया B अंबा B सुद्धवालो C सुद्द° F सुद्धवाला L 9 BCF सुयणावतंसियमिमं BF दट्ठ BF सुद्द° L 10 BCF °सुव्विय C सुयलजीय वहेसि L 11 B डुंबे A सूइउ अ स्विरे C सुविरं BF सुण्हसिय° AC सुण्हसिय° edd °इया L 12 BF सुज्झरओ C सुज्झ° A °र A रयए BF धोयाए edd. °ठिया L 13. C om from सुण्ह° to सुज्झरओ excl BF सुज्झ° L 14 C सुज्झ° BCF °ठिया BF सूल° C सूला° L 15 BF सुण्हसिय° C सुण्हसिय° BF °सइयाए C °सूइयाए BF सुज्झरय° BF, C 2 hd °वहुयं L 16. BF °भसिणस्स BCF °ठियं L 17 B फाल्गुण्णाः C °भव इति । B संस्कृत

कण्हे सुवसविंदू रूववईए सुदुम्मणिश्रा ।
सुकुमालिअं सुघडिए तुलसीए सुलसमंजरिश्रा ॥ ४० ॥

सुवसविंदू विष्णुः । सुदुम्मणिश्रा रूपवती । सदुम्मणिएति शीलाङ्कः । सुकुमालिअं सुघटितम् । सुलसमंजरी तुलसी ॥ यथा ।

णवसुलसमंजरीए तइ चण्डी अचिश्रा सुदुम्मणिए ।
सुकुमालिअङ्गि जं तुह सुवसविंदूवमो वरो एस ॥ ४५ ॥ [४०]

सूला वेसा सूई अ मञ्जरी सूरणो कन्दे ।
सूरंगो अ पईवम्मि सूअरी जन्तवीढम्मि ॥ ४१ ॥

सूला वेश्या । सूई मञ्जरी । सूरणो कन्दः । सूरंगो प्रदीपः । सूअरी यन्त्रपीडनम् ॥ यथा ।

सूअरिअसूरणासणसूलाए लिहिअसूइगण्डाए ।
मयरद्धयसूरंगे मा तं सलहो व्व रे पडसु ॥ ४६ ॥ [४१]

सूलच्छं पल्ललए सूलत्थारी अ चण्डीए ।
सूरद्धओ दिणे गणवइम्मि सेओ अ गामणी सेड्डी ॥ ४२ ॥

सूलच्छं पल्वलम् । अत्र सूहवो सुभग इति सुभगशब्दभवः । तथा सूरइ सूडइ भनक्तीति धात्वादेशेषूक्ताविति नोक्तौ । सूलत्थारी चण्डी । सूरद्धओ दिनः । सेओ गणपतिः । सेड्डी ग्रामेशः ॥ यथा ।

सूलत्थारीसूरद्धए ससेआण पणामणमिसेण ।
सूलच्छतडकुडङ्गे ओ सेड्डिवहू अहिसरेइ ॥ ४७ ॥

अत्र सेहइ नश्यतीति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः ॥ [४२]

L 1 A सुसुवस° BF °विदू or °विहू BF रुवइए A °वइए *cdd* °णिया. L. 2. B सुकमा° *cdd* °लियं *cdd* °रिया L 3 BF सुवर्सविंदू C सुदु° BCF °णिया B रूप° BF °णियेत्ति. C सुकुसुमा° L. 4 BF °लियं L 5 BCF अचिया BF य सुदु° C सुदु°. L 6. BF °लियगि C जं तु सुव° BF °विंदूव° C °विदु° C वसे एस L. 7 B सूइ *cdd* य. L. 8. BF य C 1 hd *om* अ पईवम्मि 2 hd has पईवे BF पइवमि C 1 hd. अरी (sic), 2. hd सुअरी C °पीढमि. L 9. BF *om.* सूरंगो प्रदीपः C 1. hd सुरगो 2. hd सुरगो. C सूयरी. L 10. C यंत्रपीड। L. 11. BF °णासलसूलाए BCF लिहिय° BF °मंडाए. L. 12 C मयरद्दय° C °हो व्वा र फडसु L. 13 C पल्लडए C (F ?) सूलच्छारी *cdd* य. . L. 14 A °द्धुउ C °द्धओ ABF, C 1 hd. सेउ AC य A सेडी. L 16 B भनक्ति इति C नोक्तौ (F ?). C (F ?) सूलच्छारी C (F ?) सुरद्धओ L 17. B सेडी. L 18. B (F ?) सूलच्छारी-सूरद्दम BCF ससेयाण BF पणमिसेण. L. 19. B सिड्डिवहू.

सेवालसोमहिङ्गा पङ्के कोकम्मि सेहरओ ।
चप्पुडिआए सेंवाडओ अ सेज्जारिअं च दोलणए ॥ ४३ ॥

सेवालो तथा सोमहिङ्गो पङ्कः । सेहरओ चक्रवाकः । सेंवाडओ चप्पुटिकानादः । यदाह ॥ अङ्गुष्ठमध्यमाङ्गुलिशब्दः सेंवाडओ गदितः ॥ सेज्जारिअं अन्दोलनम् ॥ यथा ।

सेज्जारिअं ण इच्छइ सेवालजभक्ख सोमहिङ्गे च ।
मरिही सेहरयणिआ कइवयसेंवाडएहि तुह विरहे ॥ ४८ ॥ [४३]

सेआलुओ उवाइअवसहम्मि धुरंधरम्मि सेरिभओ ।
सोत्ती णईइ सोअं ण्हाणं मंसम्मि सोल्लसोमाला ॥ ४४ ॥

सेआलुओ उपयाचितसिद्ध्यर्थं वृषभः । उपयाचितं केनापि कामेन देवताराधनम् । सेरिभओ । कस्यचिदभावे सेरिभो । धुर्यवृषभः । सेरिभो महिषे ऽपीत्यन्ये । सोत्ती नदी । सोअं स्नपनम् । सोल्लं तथा सोमालं मांसम् ॥ यथा ।

उवचिअसोमालो वि हु कुणेइ सेआलुओ सुहं सोअं ।
सोत्तीइ हीणसोल्लो वि सेरिभो वेअ कड्ढए भारं ॥ ॥ ४९ [४४]

सोसणसोमाणा पवणमसाणा सोव्वओ पडिअदन्ते ।
कडिउवकिदिउदरेसुं सोसणिसोत्थसोमहिंदाइं ॥ ४५ ॥

सोसणो पवनः । सोमाणं श्मशानम् । सोव्वओ पतितदन्तः । सोसणी कटी । सोवत्थं उपकारः । सोवत्थं उपभोग्यमित्यन्ये । सोमहिंदं उदरम् ॥ यथा ।

L. 1. AD om dist 43, but D has the commentary BF ह्गिं पंकं रामि सं° L. 2 edd चप्पुडि° C सिवाडउ 2 hd °उओ edd य edd सिय L. 3 C हिंगा B चक्रवाकः C सेवाडओ चप्पुडिका 2 hd चुटक्की° L. 4 C सेवा BCF °रिय L. 6 BCF रिय BF सेवालजभक्ख C सेवालजक्ख BF सोमहिंदे C °हिंगा BCF व L. 7 B °यणिया C (F) यणिया B कइयय B °इएहिं C °सेवाणहिं F °सेंवाडएहिं. L. 8 BCF सेयालुओ A उवाइय° BCF उवाइय° C °धुरंमि A °भउ B सेरिभओ. L. 9 C णाणं B मसंमि L. 10 BCF सयालुओ L. 11 C महिषे L. 12 C स्नेच्य स्य° L. 13 C उवचियमाला 2 hd सो BF °चिय° B कुणइ BCF सयालुओ BI सोअ L. 14 C मुत्तीइ हरणसोल्लो BI योल्लो B सेरिभो BI च्चेय C चेय BF कड्ढय C गइ°इं L. 15 F सोसण° A सासण C सोव्वओ edd पडिय L. 16 A कडिउव C °सोवत्थ° C °हाइं L. 17 C सोसणो C श्मशानं C सोवओ L. 18 C सोवत्थं BF सोवत्थमुवभोगो° C सोवत्थ-मुवभो

मइ थूलसोमहिंदे सोव्वे सोसणयभग्गसोसणिए ।
सम्भलि कइआ तुमयं करेसि सोमाणसाणसोवत्थं ॥ ५० ॥

अत्र । सोमालं सुकुमारम् । सोअमल्लं सौकुमार्यम् । एतौ शब्दभवौ ॥ [४५]

सङ्ख्म्मि सोलहावत्तओ अ सोवसमक्खिआ सरहा ।
केसविसमथम्बेसुं सढो सिलाघुसिएसु सअअं च ॥ ४६ ॥

सोलहावत्तओ शङ्खः । सोवसमक्खिआ मधुमक्षिकाभेदः ॥ यथा ।

चालुक्क सोलहावत्तसेअजस भग्गरज्जमहुछत्ता ।
सोयसमक्खिआउ व दिसो दिसं जन्ति वेरिणो तुज्झ ॥ ५१ ॥

॥ अथानेकार्थाः ॥

सढा केशाः । सढं विषमम् । सढो स्तम्बः । इति सढशब्दस्त्र्यर्थः । सअअं शिला घूर्णित च ॥ [४६]

सरहो वेडिससीहेसु सक्खिगामीणएसु सणिओ अ ।
ण्हाविअरजकपुरक्किअदित्तेसुं सज्जिओ चेअ ॥ ४७ ॥

सरहो वेतसवृक्षः सिंहश्च । सणिओ साक्षी ग्राम्यश्च । सज्जिओ नापितो रजकः पुरस्कृतो दीप्तश्चेति चतुरर्थः ॥ [४७]

हंसोघसरेसु सरेवओ अ संवाअआ णउलसेणा ।
ससिहिअमाविएसुं अणुणीए चेअ ससुमिअं ॥ ४८ ॥

L 1 C सोओ सोमणय° BF °भग्गसणिए C °भग्गमोसणिए L 2 BCF कइया B तुमय C °सावच्छं L [illegible] C सोअमल्लं BF सौकुमार्यो L 4 BF °वतूओ C 1 hd °वत्तउ BCF [illegible] cdd °क्खिया L 5 A °विसमथडूेसुं BF °थवेसु C °यवेसु BF °पुसिएसु C 1 hd °घुणिएसु L 6 BCF मक्खिया L 7 C चालुक्क °वत्तसाअजस BF °सेयजस C °रज्ज° BCF °महुछत्तो L 8 BCF °मक्खियाओ C दिसिं C तुइझ L 10 C सढो केशा BF स्तव इति C स्तब इति 2 hd सुब इति L 11 B सिला. L 12 C °गामिणएसु AC य L 13 cdd एहाविय° C °रजय° ABF °पुरक्किय° C °पुरकय° A सज्जिउ C सिझिओ BF चेअ C चेय L 14 B सिहश्च BF मामश्च C सझिओ BF नापित L 16 A हसंघ° C °घरेसु A सारयउ C सवाअअ BF णओल° L 17 AB ससिहिय° C (F?) ससिहिय° cdd चेय AC °मिय

सरेवओ हंसो गृहजलप्रवाहश्च । संवाअओ नकुलः श्येनश्च । ससुमिअं सनिहितं मापितमनुनीतं चेति त्र्यर्थम् । प्रच्छादनार्थं तु च्छादिधात्वादेशसिद्धम् ॥ [४८]

तोसिअसारविअञ्जलिकरणेसु समुच्छिअं चेअ ।
पडिवेसिपओसेसुं वज्झे अ समोसिओ होइ ॥ ४९ ॥

समुच्छिअं तोषितं समारचितमञ्जलिकरणं चेति त्र्यर्थम् । समोसिओ प्रातिवेशिकः प्रदोषो वध्यश्चेति त्र्यर्थः ॥ [४९]

चिन्तिअसण्णिज्झे ससाविअं समणिअभरेसु समसीसं ।
अजसरएसु समुप्पिंजलममएन्दुसु समुद्दणवणीअं ॥ ५० ॥

ससाविअं चिन्तितं सांनिध्यं च । चिन्तिअसण्णिज्झे इति समाहारः । समसीसं सदृशं निर्भरं च । अत्र समाणइ भुङ्क्ते समाप्नोति चेति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तः । समुप्पिंजलं अयशो रजश्च । समुद्दणवणीअ अमृतं चन्द्रश्च ॥ [५०]

मरहट्टदेसपट्टणभेए दूरे अ सायं च ।
साहो अ वालुआसुं उलूअए दहिसरे चेअ ॥ ५१ ॥

साय महाराष्ट्रदेशो पत्तनविशेषो दूर चेति त्र्यर्थम् । केचित्तु सायंदूरं इति चतुरक्षरं नाम पत्तनभेदवाचकमाहुः । साहो वालुका उलूको दधिसरश्चेति त्र्यर्थः । दधिसरो दध्न उपरि सारम् । [५१]

वत्थब्भुग्गसाहापिकिसरिससहीसु साहुली चेअ ।
सम्भूअअम्मि सालुअमह सुक्कजवाइआसिरम्मि ॥ ५२ ॥

L 1 C सरवहो 2 hd सरेवरो C सवायअ्या C1 hd ससु° BCF °मिय L 3 BF तोसिय-सोसियसा° A तोसिय° C तासिय° *edd* °विरंअलि BF °करणेसु ABF समुच्छिय C समच्छिय ABF चय C चेयं L 4 BF °वेसिआपयो AC °पडसेसु BF वज्झो AC वज्झे *edd* य C 1. hd समोहिओ C हाई L 5 BCF °च्छियं L 7 AB चिंतिय° C चिंतिय F चिंतय° ADF, C 1 hd °सराजो C 2 hd °सणिज्झा BCF °विय C °णिअभ° L 8 BF °जसराम° L 9 BF °विय C 1 hd only सस BF चिंतिय° C चिंतय° B °सणिज्झो इति C °ह इति F °ज्झोति C 1 hd °सारा. L 10 B निभर C °पूला L 11 BF °अजमयगो C °णिमन्लमयगो BF स्मयत L 12 C महरट्ठ° BF °देस° *edd* य L 13 BF साहो च्या C साहे य C वालुयासु B दहसर AC चेय L 14 BF सायं B त्र्यर्थ C (F?) द्व्यर्थं BCF सायंदूर-मिति L 15 B °भेद वाच° B दधिसरश्चेति L 17 C वच्छब्भुग्ग° BF °भूभुग्ग° F °भुग° D °सहीसु ABCF चेय L 18 BF संभूअयम्मि C संभूदणंमयम्मि C 1 hd. साल्हुयमह 2 hd साल्लुयमह *edd* °असारय°

साहुली वस्त्रं भ्रूर्भुजः शाखा पिकी सदृशः सखी चेति सप्तार्थः। सालुश्रं शम्बूकः शुष्कयवादिशीर्षं चेति द्व्यर्थम् ॥ [५२]

सामग्गिअं च चलिए अवलम्बिअपालिएसुं च।
सित्था लालाजीआसु हिमोसाएसु सिरण्हा वि ॥ ५३ ॥

सामग्गिअं चलितमवलम्बितं पालितं चेति त्र्यर्थम्। आलिङ्गनार्थं तु शिथिधात्वादेशसिद्धम्। सित्था लाला जीवा च। सिरण्हा हिममयश्यायश्च। [५३]

सिंदुरयं रायव्वं रज्जूए तह य रज्जम्मि।
वालम्मि दहिसरम्मि अ मोरे अ सिहंडइल्लो वि ॥ ५४ ॥

सिंदुरयं रज्जू राज्यं च। सिहंडइल्लो बालो दधिसरो मयूरश्चेति त्र्यर्थः। [५४]

हिमकालदुद्दिणे तह झाडविसेसम्मि सीअल्ली।
सीअणयं पारिमसाणा सिहणोमालिआसु सीहलिआ ॥ ५५ ॥

सीअल्ली हिमकालदुर्दिन झाटविशेषश्चेति द्व्यर्था। सीअणयं दुग्धपारी श्मशानं चेति द्व्यर्थम्। सीहलिआ शिखा नवमालिका चेति द्व्यर्था ॥ [५५]

सुग्गं च अप्पकुसले णिव्विग्घविसज्जिएसुं च।
रुप्परजगेसु सुज्झयमह वेसहरचडएसु सुहराओ ॥ ५६ ॥

सुग्गं आत्मकुशलं निर्विघ्न विसर्जितं चेति त्र्यर्थम्। सुज्झयं रौप्यम्। सुज्झओ रजकश्चेति द्व्यर्थः। सुहराओ वेश्यागृह चटकश्चेति द्व्यर्थः ॥ [५६]

L 1 C भुभुज B सप्तार्था C सालुय L 2 C सबूक 2 hd adds सयत च BF शबूक C श्वभ्रुजवशीर्ष L 3 *cdd* °ग्गिय A म चलिए ABCF अवलंबिय° E °लम्बिय° L 4 C सीच्छा E °जीयासु A हिमाओसा° L 5 BCF °ग्गिय L 6 C सिच्छा B सिरएई L 7 A सिदुरय C सिंदूरयणायस A रज्जुम्मि C रजमि L 8 ABCF वालम्मि *cdd* °रम्मि य ABCF मोरे य E मोरे इ C सिरड° E सहिंड° L 9 BCF सिंदूरय B राय्य व B याला दहिशरो C (F?) दधिसागे L 10 B °काले दु° C काड° E सीयल्ली L 11 A सीयणयं A सिरमालि° *cdd* °लियासु सीहलिया L 12 B ज्झाड° CF झाड° B द्व्यर्था L 13 BCI °लिया L 14 A णिविग्घ° BF °विसाज्झिएसु L 15 A रूप्प° AB सुज्जय° C (F?) सुझय° BF सुहरा C 1 hd सहरा A °राउ L 16 B निर्विघ्न B सुज्जय C (F?) सुझयं B सुज्जओ C (F?) सुझओ

सूरल्ली मज्झण्हे तिणभेए मसयरूवकीडे अ ।
मिगसिसुसरेसु सेल्लो दीहरभद्दाकिईसु सेरी अ ॥ ५७ ॥

सूरल्ली मध्याह्नो ग्रामणीतृणं मशकाकृतिकीटश्चेति त्र्यर्थः । सेल्लो मृगशिशुः शरश्चेति द्व्यर्थः । सेरी दीर्घा भद्राकृतिश्चेति द्व्यर्था । [५७]

गामपहाणे सन्निज्झकारए तह य सेआलो ।
भूए भाविणि सोही सोवणमालयणसिविणमल्लेसु ॥ ५८ ॥

सेआलो ग्रामप्रधानं सांनिध्यकर्ता च यक्षादिरिति द्व्यर्थः । सोही भूते भाविनि च काले प्रयुज्यते । सामर्थ्यात्तदर्थं भवति । सोवणं वासगृहम् । सोवणो स्वप्नो मल्लश्चेति त्र्यर्थः सोवणशब्दः ॥ [५८]

॥ अथ हादिः ॥

हड्डं अट्ठिम्मि हरी कीरे दूरे हणं हडं हरिए ।
हत्थं हल्लप्फलिअं हुलिअं सिग्घम्मि हणु ससेसम्मि ॥ ५९ ॥

हड्डं अस्थि । हरी शुकः । हणं दूरम् । हडं हृतम् । हत्थं हल्लप्फलिअं हुलिअं त्रयो ऽप्येते शीघ्रार्थाः । हल्लप्फलिअं आकुलत्वमित्यन्ये । हणु सावशेषम् ॥ यथा ।

हरिणासहट्ठिअ गहं भन्णुधणेणं हडेण हत्थो वि ।
ण हणं वससि हल्लप्फलिअं नलिअम्मि मइ पवणहुलिए ॥ ५२ ॥

अत्र । हंद गृहाणार्थे । हन्दी निर्वेदे । एतौ आकुले निपातेषूक्ताविति नोक्तौ ॥ [५९]

L. 1 C (F') मज्झण्हे A ज्झ (') A मसय cld य L. 2 A मिगसिसुसरेसु C °सिसु- रेसु 2 bd. °सिसर I सिरेसु BF सिल्ला BF किइंसु cdd य L. 3 C सुरल्ली C मध्याह्न. तृण (om ग्रामणी) b शिशु L. 4 bF शरश्चेति C द्व्यर्था L. 5 ABLF सन्निज्झ° C सन्निज्झ cdd सेआलो L. 7 BCF सेयालो C संनिध्य C भाविनी L. 8 F सोवण BF वसितगृहं L. 10 om A L. 11 C हड्डं 2 bd हड्ड BF हल्लप्फ C हरीय F हत्थम्मि L. 12 B हडं A त्थिदं BF फलिअं C फलिअ L फलिअ LF हुलिअ CE हुलिअं A ससेसम्मि L. 13 C हड्डं FCF हत्थ BF फलिअ C फलिअ BF om हुलिअ E हुलिअ. L. 14 BF फलिअं C फलिअ B सावशेषं L. 15 FCF °हट्ठिअ C गहं FCF हत्थो L. 16 LCF त्थिअ °नलिअम्मि BF मइ L. 17 C हणं हंदी निर्वेद F हंदी.

हत्थारं साहेज्जे कीलत्थं करगयम्मि हत्थल्लं ।
हक्कोद्दं अहिलसिए उप्पाडिअयम्मि हक्खुत्तं ॥ ६० ॥

हत्थारं साहाय्यम् । हत्थल्लं क्रीडया हस्ते गृहीतम् । हक्कोद्दं अभिलषितम् । हक्खुत्तं उत्पाटितम् ॥ यथा ।

अणवेक्खिअ हत्थारं हक्कोद्दजगज्जएण कामेण ।
ससिवयणे हक्खुत्ता तुमं सि हत्थल्लभल्लि व्व ॥ ५३ ॥ [६०]

सङ्गप्फंसयसवहम्मि हंजओ रासयम्मि हल्लीसो ।
हत्थल्ली हत्थविसी बहुजंपिरए हलप्पो अ ॥ ६१ ॥

हंजओ साङ्गस्पर्शः शपथः । हल्लीसो रासकः । मण्डलेन स्त्रीणां नृत्तम् । हत्थल्ली हस्तबृसी । सारीशब्दो बृसीवाचक उक्तः । ततो हस्ते सारी हस्तसारीति न देश्येषु वाच्यः । हलप्पो बहुभाषी ॥ यथा ।

तुह हंजओ अतुल्लं सोहग्गं तुज्झ ता हु हलप्पो हं ।
जं हत्थल्लीहत्था णिअन्ति मुणिणो वि तुज्झ हल्लीसं ॥ ५४ ॥ [६१]

गेहम्मि हम्मिअं तह चलिअसयण्हेसु हल्लिअहलूरा ।
हासे हड्डयहासिरिअहासीआ मक्खिए हविअं ॥ ६२ ॥

हम्मिअं गृहम् । हल्लिअं चलितम् । हलूरो सतृष्णः । हड्डओ हासिरिआ हासीअं त्रयो ऽप्यमी हासार्थाः । हविअं म्रक्षितम् ॥ यथा ।

L 1 C हच्छार AC साहज्जे BF साहाज्जे C कीलच्छं करमयमि हच्छल्लं E हत्थल्ल L 2 A हक्कोद C °द F °द्द *cdd* °डियय° L 3 C हच्छार C हच्छल्ल C हक्कोद्द 2 hd. F °ई B °लखित L 4 C (F?) उत्पादित L 5 *cdd* °क्खिय° C °हच्छार C हक्कोद्द-जगझएण F °दजग° L 6 C हछल्ल° L 7 BF सगफसय° E °प्फसय° A हजउ. L. 8 C हच्छल्ली हच्छ° ABCF °विसी E °त्विसी [illegible] वहु° E वहु° *cdd*. य L. 9. B हजउ C रासको C नृत्य L. 10 C हच्छल्ली हच्छ° BCF °वृषी BCF वृषी°. C उक्तस्ततो Instead of हस्तसारीति we should expect to find हत्थसारीति. L 11. [illegible] देशेषु L. 12 C तुझ L 13. C हच्छल्लीहच्छा C तुझ L 14 BF हमिय CE हम्मिय BCEF चलिय° B °सअण्हेसु *cdd* हल्लिय°. L 15. A हड्डय CF हड्डय° *cdd* °हासिरियहासीया *cdd*. हविय. L. 16 [illegible] हमिय C (F?) हम्मिय BCF हल्लिय C हड्डओ F हड्डओ BCF °रिया हासीय L 17 B हविय

गुणहम्मिअ तुह विरहे सा हविअहत्लूरहल्लिएक्कमणा ।
ण सिणइ कुडयहड्डयकेअइहसिरिअकयम्बहासीए ॥ ५५ ॥

अत्र । हणइ शृणोति । हक्कइ निषेधति । हरइ गृह्णाति । एते धात्वादेशेषूक्ता इति नोक्ताः ॥ [६२]

गहभेए हत्थिवओ लउडे हरिमिग्गहिरिवंगा ।
बंभणिइन्दगऐसु हलाहलाहत्थिमल्ला य ॥ ६३ ॥

हत्थिवओ ग्रहभेदः । हरिमिग्गो तथा हिरिवंगो लगुडः । हलाहला बंभणिका । हत्थिमल्लो इन्द्रगजः ॥ यथा ।

जो ण गणइ हत्थिवय जो पडिमल्लो अ हत्थिमल्लस्स ।
सो कि हरिमिग्गकरो हिरिवंगेण हलाहल हणइ ॥ ५६ ॥ [६३]

हत्थल्लिअं च हत्थोसारिअए कलयलम्मि हलवोलो ।
हरिआली दुव्वाए हत्थिहरिल्लो अ वेसम्मि ॥ ६४ ॥

हत्थल्लिअं हस्तापसारितम् । हलवोलो कलकलः । अत्र । हलिआरो हरिताल इति हरितालशब्दभवः । हक्खुप्पइ उत्क्षिपतीति धात्वादेशेषूक्त इति नोक्तौ । हरिआली दूर्वा । हत्थिहरिल्लो वेषः ॥ यथा ।

हरिआलिकयत्थरणा हत्थल्लिअकण्ठया य रसम्मि ।
णिन्दिअहत्थिहरिल्ला तुह रिउडिम्भा करन्ति हलबोल ॥ ५७ ॥ [६४]

L 1 B °हमिय C (F?) °हम्मिय BCF हविय° L. 2 CF °हय° BF °वयर° BCF °हसि-रियकयंबहासीए L 3 C (F?) निषधयति B गृह्णाति C गृण्हाति L 5 B महभा C हत्थिवयभ्भा (F?) A °वउ A °हिरिव्वंगा BF °हरिवगा C 1 bd °हिर° L. 6 BF बंभणि° C बंभहणि° I °पगगेसु C हत्थिमल्ला L 7 C हत्थिवअो C हरिवंगा B लगुड Instead of बंभणिका we should expect to find ब्राह्मणिका but cfr VIII 73 L 8 C हत्थि° L 9 C जा C हत्थि° (twice) BCF य L. 10 B हरिमिग्ग° C (F?) हरिवगण BF हला C हलाई L. 11 BF हत्थि° C हत्थ° edd ल्लिअं C हत्था° edd °रिअए C कदलकमि ABCF °वोला L 12 edd हरिआली F दुव्वाए C हत्थि° edd य L 13 C हत्थि° BCF ल्लिय B °वोला CF °यालो BF हलियारो C हरिआला B om. हरिताल इति L. 14 BF हक्खुप्पइ C हक्खुप्पइं BCF हरियाली L. 15 C हत्थि° L. 16 BCF हरियालि° C °कदयत्थरणा BF हत्थल्लिय° C हत्थल्लिअ BF °मा य रसम्मि L. 17 BCF णिंदिय° C °हत्थि° C करिंति BCF °बोल

हट्टमहट्टो कल्ले हत्थच्छुहणी णववहूए ।
हरिचंदणं च घुसिणे हत्थिअचक्कुं च वंकादिट्ठम्मि ॥ ६५ ॥

हट्टमहट्टो कल्यः । कल्यो नीरोगदक्षयोः । हत्थच्छुहणी नववधूः । हरिचंदणं कुङ्कुमम् । हत्थिअचक्कुं वक्रावलोकनम् । यथा ।

हरिचंदणपिञ्जरिअ हत्थच्छुहणिं सहीउ सिक्खन्ति ।
हट्टमहट्टं दइअं हत्थिअचक्कूहि पिच्छ तुमयं ति ॥ ५४ ॥ [६५]

सालाहणम्मि हालो हारा लिक्खाइ हालुओ खीवे ।
हिलहिल्लाओ तह वालुआसु हिक्का य रजगीए ॥ ६६ ॥

हालो सातवाहनः । हारा लिक्षा । हालुओ क्षीबः । हिला तथा हिल्ला वालुकाः । हिक्का रजकी ॥ यथा ।

हालचउर पि हु पिअ असई चइऊण दूहकयहिक्का ।
हारिल्लहिलावहहालुएहि ही रमइ हिल्लासु ॥ ५९ ॥ [६६]

हिड्डो वामणए हिज्जो कल्ले हित्थहीरणा लज्जा ।
विहुरे हिट्ठो हिट्ठाहिडो अ लहरीइ हिल्लूरी ॥ ६७ ॥

हिड्डो वामनः । हिज्जो कल्यम् । भविष्यदतिक्रान्त च दिनमित्यर्थः । हित्था तथा हीरणा लज्जा । हित्थो लज्जित इत्यन्ये । यद्रोपालः । लज्जितभीतौ हित्थौ ॥ त्रस्तवाची तु हित्थशब्दस्त्रस्तशब्दभवः । हिट्ठो तथा हिट्ठाहिडो आकुलः । अधोवाचकस्तु हिट्ठशब्दो अधःशब्दभवः । हिल्लूरी लहरी यथा ।

L 1 E °महट्टो C हच्छुहणी E हत्थत्थहणी E नव° C °वहुए L 2 ABE हत्थिय° C हच्छिय° (F ?) A °दिहिम्मि C °दिट्ठमि E °दित्थमि L 3 BCF कल्प । कल्पो B णव° C °वधू L 4 B हत्थिय° C (F ?) हच्छिय° L 5 BCF °रिय C 1 hd हत्थचुहणिं 2 hd °छु° L 6 C हट्टमहट्ट BCF दइय B हत्थिय° C (F ?) हच्छिय° BF °चक्खुहिं L 7 C °हणमि BF हाला लि° C खीवे L 8 BF रजगी L 9 BF हारो C हालु उत्क्षीव BF क्षीव L 10 C वालुका L 11 C दूयकय° L 12 C हिलाविहडा° BCF °लुएहिं C हि रमइ हि° L 13 BCF हिंडो C हिड्डो A हित्थ ही° C हिच्छा° L 14 B विहुरो B हिट्ठाविडो E हेट्ठा° *cdd* य A हिल्लूरी L 15 BF हिडो. C हिड्डो BCF कल्प B °त्यर्थ C हिच्छा L 16 BCF °भीतो हित्था L 17 C हित्थाहिडो or हिच्छा°

वम्महसरहिल्लूरीहिव्वा सहि रमसि हिड्डमणाहित्थे ।
हिज्जो आलीण पुरो वहसि अ हिड्डाहिडा तु हीरणयं ॥ ६० ॥ [६७]

एक्कपयगमणकीलाइ हिंचिअं हिंविअं चेअ ।
हिरडी सउली हिक्किअहीसमणा हेसिअरवम्मि ॥ ६८ ॥

हिंचिअं तथा हिंविअं एकपदगमनक्रीडा ॥ यदाह । उत्क्षिप्य चरणमेकं यत्र शिशुर्वल्गति क्रीडा । कथिता हिंचिअहिंविअनामभ्याम् ॥ इति । हिरडी शकुनिका । हिक्किअं तथा हीसमणं हेषारवः ॥ यथा ।

तुज्झ रिऊ हिक्किरहयघणहीसमणे रणे सहिराडिम्मि ।
भरिअसिसुहिंचिओ हिंविएण णस्सइ सकसटएक्कपओ ॥ ६१ ॥ [६८]

हिक्कासहिरिंवा पङ्कपल्ललेसुं हिसोहिसा फद्धा ।
हिंडोलयं च हिल्लोडणं च खेत्तमिगवारणारावे ॥ ६९ ॥

हिक्कासो पङ्कः । हिरिंवं पल्वलम् । हिसोहिसा स्पर्धा । हिंडोलयं तथा हिल्लोडणं क्षेत्रे मृगनिषेधरवः । हिंडोलं क्षेत्ररक्षणयन्त्रमिति केचित् ॥ यथा ।

हिंडोलएण पइणो णट्ठेसु मिगेसु तुह इह हिरिंबे ।
हिक्कासयच्छि हिल्लोडणेइ जारो हिसोहिसाइ व्व ॥ ६२ ॥ [६९]

हिरिमंथा चणएसुं हीरो सूईगिहे हुडो मेसे ।
हुत्तो ऽभिमुहे हुड्डा पणम्मि हुडुअहुडुमा पवाहधया ॥ ७० ॥

L 1 BF धम्मह° C °हिडा BCF हिडम° L 2 BF हिज्जो C हिज्जो C पुरो हरि L 3. E ग्रक्कयय° A हिंचियं BF शिक्किय C हिंच्चियं 2. hd हिंचिय E हिम्बिय A हिम्बियं BF, C 1. hd. हिंविय C 2. hd हिंम्बिय E हिम्बिय BCF चेय. L. 4 A सउली edd हिक्किय° edd हेसिय°. L 5 BF, C 2 hand हिंच्चियं C 1 hd हिंचिय BF तथा हिंबियं C हिंवियं L. 6. C शिशुर्वल्गति BF हिंचिय and om हिंबिय C हिंचियहिम्बिय°. L. 7. BCF हिक्कियं BF हेसमणं L. 8 C तुझ्झ C om. रणे BCF सिहिरि° L. 9 BCF भरिय° BF °सिसुहिंचिओ C हिंचिउ BF हिंविएण C हिंम्बिएण L 10 BF हिक्कासि° A °रिम्बा BEF रिवा C. 1. hd. °रिम्बा 2 hd °रिम्बा ABEF °ल्ललेसु AB फद्धा C (F²) फदा E फद्धा L. 11. A हिंडोलय C 1 hd हिंडो° E हिएड्डो° E om च A हिल्लोडणं B च A खेत्तमिगा° C खित्तमिग° C °रावे. L. 12 B हिरिम्ब C (F²) हिरिम्बं B फद्धा. L 14 C णट्ठेसु BF om इह BF हिरिंबे C हिरिम्बे. L. 15 C °हिसाहि C 2. hd व L 16. AC हरिमया A चणएसु C मारो. L 17 E हुत्तो ABCF om ऽ B हुड्डा ABEF हुडुय° C om हुडुय

हिरिमंथा चणकाः । हीरो सूचीमुखाभं दार्वादिवस्तु । वज्रवाचकस्तु हीरशब्दः संस्कृतसमः । हरवाचकस्तु हरशब्दभवः । केचित् हीरशब्दं भस्मन्यपि प्रयुञ्जते । हुडो मेषः । हुत्तो अभिमुखः । हुड्डा पणः । हुडुओ प्रवाहः । हुडुमो पताका ॥ यथा ।

हुडसिङ्गहीर मइ कुण हुड्डं जसहुडुम तीइ तुह विरहे ।
णयणा जइ हिरिमथ व्व णंसुहुडुएण सूणया हुत्ता ॥ ६३ ॥ [७०]

हुरुडी विआउआ हुंकयहुंकुरुवा य अञ्जलीए अ ।
पसवपराइ हुलुव्वी हूमो लोहारए जवे हेला ॥ ७१ ॥

हुरुडी विपादिका । हुकओ तथा हुकुरुवो अञ्जलिः । हुलुव्वी प्रसवपरा । हूमो लोहकारः । हेला वेगः ॥ यथा ।

तुह हुकुरुवो कामुअ इमाइ हुरुडीपयाइ हेलाए ।
ज करसि हुकय किर हुलुव्विआहूमिआइ रइलुद्धो ॥ ६४ ॥ [७१]

हेलुक्का हिक्का हेलुअं छिए गणवइम्मि हेरिंबो ।
सप्पसिरकरणिसेहे हेआलं होरणं वत्थे ॥ ७२ ॥

हेलुक्का हिक्का । हेलुअ क्षुतम् । हेरिंबो विनायकः । हेआल सर्पशिरःसज्ञेन हस्तेन निषेध । सर्पशिरा नाम हस्तकविशेषः । यदाह भरतः । अङ्गुल्यः सहिताः सर्वाः सहाङ्गुष्ठेन यस्य तु । तथा निम्नतलश्चैव स तु सर्पशिराः करः ॥ होरणं वस्त्रम् ॥ यथा ।

हेलुकहेलुअमुहे हुल्लालिए होरणञ्चलविलग्गे ।
हेरिंब पूअन्ती थम्भा बाले करेइ हेआलं ॥ ६५ ॥

L 1 C हरिमया L 3 C 1 hd *om* हुडा मय 2 hd हुडो मास BF हुग्रा पण L 4 BF हुडुमिग॰ L 5 B जइ रि हि॰ C हिरमय च L 6 AC वियाउआ AB ॰हुकुरवा E ॰हुकुरुणा *cdd* ॰लीए य L 7 BF पसच॰ AC हुलुची C हुमो A लोहयारम L 8 B हुकुरवा C (F?) हुकुरवा BCF हुलुची. L 9 C हुमो C हेलो L 10 B हकरवो C (F?) हुकुरवो BF कामुय L 11 BF हुरुय C किरि BCF हुलुचिया॰ BF ॰हूमियाइ C ॰हुमियाइ BF ॰लुडा C ॰लुद्दा L 12 C हेलुका BF हिकाए A हेलुगं E हेलुअ A छीए E च्छिउए BF ॰वयमि E ॰वयम्मि BF हेरिवो C हरम्बो E हेरिम्बा L 13 ABCF हेयालं A वछे C वच्छे E चत्थे L 14 BF क्षत BF हेरिवो C हरम्बो BCF हेयाल L 15 C *om* सर्प॰ नाम हस्तक॰ L 16 C *om* सहिता B सहागुष्टेन BF निम्नतल॰ C निस्त॰ L 18 C ॰हेलुयमुह B डल॰ F हुल्लि॰ C हुल्लाल्लिए BF ॰णचल॰ L 19 BF हरिंब C हरम्ब B अवा C थंभा B बाले C (F?) वाली BF हेयालं C याल (sic)

॥ अथानेकार्थाः ॥

तत्र हंदि विषादविकल्पपश्चात्तापनिश्चयसत्यगृहाणार्थेषु । हरे क्षेपसंभाषणरतिकलहेषु । एतौ प्राकृतलक्षणे निपातेषूक्ताविति नोक्तौ ॥ [७२]

हत्थे कीलागहिअम्मि हत्थलो हत्थलोले अ ।
हत्थाभरणे हत्थप्पाहुडए चेअ हत्थोडी ॥ ७३ ॥

हत्थलो हस्ते क्रीडार्थं गृहीतः पदार्थो हस्तलोलश्चेति द्व्यर्थः । हत्थोडी हस्ताभरणं हस्तप्राभृतं च ॥ [७३]

तुमुलम्मि कोउए हलहलं हडहडो ऽणुरायतावेसु ।
हरपच्चुअं सुमरिए णामोद्देसेण दिसे अ ॥ ७४ ॥

हलहलं तुमुलः कौतुकं च । हडहडो अनुरागस्तापश्च । हरपच्चुअं स्मृतं नामोद्देशेन दत्तं च ॥ [७४]

जड्डालदीहमन्थरविरएसुं हाविरो होइ ।
हालाहलसद्दो तह मालारे वंभणीए अ ॥ ७५ ॥

हाविरो जड्डालो दीर्घो मन्थरो विरतश्चेति,चतुरर्थः । हायो जड्डाल इत्यपि कश्चित् । हालाहलो मालिकः । हालाहला वंभणिका चेति द्व्यर्थो हालाहलशब्दः ॥ [७५]

रयणावलिखेत्तावरणरवेसु हिंडोलणं हिंडोलणयं ।
हेरंबो णायव्वो महिसम्मि अ डिंडिमे चेअ ॥ ७६ ॥

L. 1 *om* A, E °थार्थाने° L. 2 C °निश्चयान्यस्य L. 3. C °जसाणा L. 4 A हछकीला° BF हत्थकीलाग म° but म del in B C हत्थकीला° *cdd*. °गहियम्मि C हच्छलो A हछलोले C हच्छलोले *cdd* य L. 5 C हच्छा°हच्छप्पा° or हत्थप्पा° ABCF चेय C हच्छोडी L. 6 C हच्छलो हस्तक्रीडार्थं C हच्छलोलश्चेति. C हच्छोडी. L. 7 C °भ्राभृत च L. 8 C कोउ (sic) After हलहलं C 2. hd. adds हलं BF हडहडो अणुराय° ACE *om* । L. 9 A हरपच्चुअ BF °पचुए E पच्चुअ BF सुमरिए A नाउद्दे° B नामो° ABF दिसे *cdd* य L. 10 BF हलहल C तुमल C हडहडा B °राग ता°. L. 12. C 1 hd °विरविरएसु L. 13 C 1 hd मालारे BF वंभणीए *cdd* य L. 14 BF विरतश्चेति L. 15. As to वंभणिका cfr note on VIII, 63 It is with purpose that I have not written बम्भणिका L. 16 C °खेत्तावरण° B हिंडोलणं C (F²) *om* हिंडोलणं CE हिंडोलणयं against metre L. 17 B हेरंबा C (F²) हेरम्बो E हेरंबो C णायवो *cdd*. य ABCF चेय.

हिंडोलणं तथा हिंडोलणयं रत्नावली क्षेत्ररक्षणनादश्चेति द्वावपि व्यर्थौ। हेरंबो महिषो डिण्डिमश्च ॥ [७६]

इअ रयणावलिणामो देसीसद्दाण संगहो एसो ।
वायरणसेसलेसो रइओ सिरिहेमचन्दमुणिवइणा ॥ ७७ ॥

इत्येष देशीशब्दसंग्रहः स्वोपज्ञशब्दानुशासनाष्टमाध्यायशेषलेशो रत्नावलीनामाचार्यश्रीहेमचन्द्रेण विरचित इति भद्रम् ॥

॥ इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां देशीनाममालायामष्टमो वर्गः ॥

L 1 BΓ हिडालणय C हिडाल्नणं C रत्नावन्नि C °रत्नणनिनादश्चेति B हेरवो C (Γ?) हेरम्बो L 2 B महिषश्च L 3 *cld* इय BΓ रयणामो E रयणावन्निनामो L 5 C इत्यशेषदेशी° BCΓ °नामा आचार्य° C आचार्यहेमचन्द्रविरचित BF °विरचित L 7 A °लाया अष्टमो वर्ग गाथा ॥७८०॥ ग्रंथसंख्या ९०५ ॥ ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥ संवत् १५४९ ॥ वर्षे श्री and then the rest of about a line is made illegible but for the end लेखि B इत्या° स्वोपज्ञनत्नावलीमा (sic) देशीशब्दसमहवृत्तौनष्टमो (sic) वर्गः ।८॥ छ ॥ शुभं भवतु कल्याणमस्तु । छ ॥ लेषकपाठकयामंगल्न । छ । लिखयत पाडे कल्याण । C इत्या° स्वोपज्ञदेशीशब्दसमहवृत्तावष्टमो वर्ग समाप्त ॥८। ग्रन्थाग्र ३३२० । सवत् १५८७ वर्षे । छ छ । E इति अष्टमो वर्ग ॥ छ ॥ इति श्रीदेसीनाममाल (sic) सपूर्णमिति (sic) भद्र ॥ छ ॥ शुभ भवतु ॥ श्रेयो (ऽ) स्तु लेखकपाठकया ॥ श्री ॥ ॥ देशीनाममालापत्र २० सपूर्ण ॥ १५१५ (?) ऽनाधी(?) ॥ (Γ?)

BOMBAY: PRINTED AT THE EDUCATION SOCIETY'S PRESS, BYCULLA.